IJA # 869

ספר בן יהוידע חלק רביעי

Sefer Ben Yehoyada` Ḥeleḳ Revi`i

Joseph Ḥayyim ben Elijah al-Ḥakam

Jerusalem, 5662 (1901 or 1902)

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

ספר

בן יהוידע

חלק רביעי

זאת המחברת ביאורים ופירושים וישובים על דברי אגדה שדברו חז"ל בתלמוד בבלי אשר חנני השי"ת ברוב רחמיו וברוב חסדיו אנכי איש קטן

הצעיר **יוסף חיים** יצ"ו

בכמה"ר **אליהו** בכמה"ר **משה חיים** זצ"ל.

וקראתי לחיבור זה בשם

בן יהוידע

כבתוב בהקדמת הספר, וזה הוא חלק רביעי על מסכתות

נדרים. נזיר. סוטה. קדושין. קמא. מציעא. בתרא.

השי"ת ברחמיו יזכני להדפיס גם חלק חמישי ושאר חיבורים יהא רעוא שיקובלו כרצון לפני השי"ת ויזכני בחסדו הגדול לחדש תמיד חדושי תורה רבים ואמתיים ולאמיתי שמעלתא אליבא דהלכתא, ואזכה ללמוד תמיד תורה לשמה באהבה ושם זה רבה לאורך ימים ושנות חיים אמי"ר.

נדפס

פעה"מ **ירושלם** תובב"א

שנת **מברכת** לפ"ק

דפוס הרי"ד פרומקין הי"ו.

הקדמת המחבר נר"ו.

ברוך ה' אלהי ישראל אבינו מלכינו אשר קדשנו במצותיו וצונו על דברי תורה ובחר בנו מכל עם ונתן לנו תורתו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו. לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל. אודך ה' אלהי כי אתה הנותן לי כח לעשות חיל בכל דבר ודבר כי מצך הכל.

מה אשיב לה' כל הגמולותי עלי אשר זכני ברוב רחמיו וברוב חסדיו להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידותם אשר רוח ה' דבר בם ומלתו על לשונם בדברי אגדה אשר הובאו בתוך הים הגדול והנורא הוא הנקרא

תלמוד בבלי

הבלול במקרא במשנה בהלכה ואגדות.

והנה מאשר חנני השי"ת ברחמיו וברוב חסדיו לחדש הדרשים ופירושים ורמזים בדברי אגדה שדברו בהם רז"ל בתלמוד עשיתים חיבור אחד וקראתי החיבור בשם

בן יהוידע.

ומאת ה' היה הדבר הזה שנתעוררתי להדפיסו כדי שיהיו הדברים מפושטים בקרב יראי ה' לעשות נ"ר ליוצרי ולעשות רצון בוראי שכך צונו בדברי קבלה שתה מים מבורך ונוזלים מתוך יפוצו מעינותיך חוצה ברחובות פלגי מים. הדפסתי חלק ראשון ושני ושלישי, ועתה עזרני השי"ת להדפיס חלק רביעי. יהי רצון שיעזרני השי"ת ברחמיו וחסדיו להדפיס גם חלק חמישי שהוא עד גמירא לחיים טובים ולשלום. ואני תפלה הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה אכי"ר.

והנני מחלה פני כל קורא בהאי ספרא דאם יוכשר בעיניו להזכיר איזה דבר מהספר הזה לומר אותו משמי לקיים דברי חכמים אשר הזהירו ואקוה לה' עליון שיעזרני ויסייעני ויאמצני להדפיס כל החיבורים שיש לי בעה"י.

ומעתה הנני מגלה דעתי ורצוני בכל לבי ובכל נפשי בלב שלם ובנפש חפיצה דכל כונתי בחיבור זה וגם בכל חיבורים שבקדושה אשר יזכני השי"ת לחבר ברוב רחמיו וברוב חסדיו הכל הוא ליקבה"ו בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם הוי"ה ב"ה י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל, וכל מחשבה וכונה ודיבור שהם נגד רצונו יתברך הנה הם בטלים ומבוטלים. באופן שכל רצוני בחיבור זה ושאר חיבורים שיש לי ואשר אעשה בע"ה וכל דבורי תורה אשר אחדש בס"ד וכ"ל מצוה ומצוה הכל הוא לעשות נחת רוח לפניו יתברך דוקא בלי שום פניה זרה ועיקר.

ואחר הדברים האלה אערוך תפלה לפני א' חי אשר לו הגדולה. אנא ה' הושיעה נא. אנא ה' הצליחה נא. תן כבוד לעמך תהלה לירא ותקות טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו. יראו עינינו וישמח לבונו בגאלה ובזמן קריב אכי"ר.

כ"ד הקטן המצפה לתשועת ה' והבוטח ברוב רחמיו וברוב חסדו, להאיר עיני במאור תורתו תורת חיים:

הצעיר **יוסף חיים** בכמהר"ר **אליהו** בכמהר"ר **משה חיים** ס"מ.

מודעה רבה

על טוב וברכה יזכר שמו של הגביר הנכבד רצ"ו

סי' שלום חיים דויד ח' משה יצ"ו

אשר התנדב בלב שלם להדפיס

הספר הזה בן יהויד"ע [illegible] ביעי

למנוחת אשתו הנכבדת

רחל רחמה תנצב"ה

יזכה ויחיה ויאריך ימים ושנות חיים כיר"א.

בשם ה' נעשה ונצליח

ליקבה"ו

נדרים

פרק ראשון

דף ח'. ת"ר נדל אמר רב מנין שנכשלין לקיים את המוציא, שנאמר נשבעתי ואקימה, והלא מושבע ושומד מהר סיני הוא, הקבו הי"ש ז"ל ומהרש"ל ז"ל למה מקבה על ר"ע ח"ר, ליקבו על הכתוב בעצמו דאמר נשבעתי ואקימה. וע"ל בס"ד דמ"ם והלא מושבע ושומד וכו' כל זה מדברי ר"י ח"ר הוא, דבא לחוכיח מן הכתוב שנכשלין לקיים המצות כדי נזהרו נפשיה, שנאמר נשבעתי ואקימה, ומקבו על הכתוב אחת' קאמר נשבעתי ואקימה, והלא מושבע ושומד מה"ם הוא, הלא הה קמ"ל קרא דברי ליה לזהרו נפשיה. וכני ידידי כה"ר שקב נר"ו הורה, דלשולם תלמודא מקבו זה, אך על הכתוב לא קבוא ליה, דא"ל הכי קאמר נשבעתי על נדר יש"נ חדש, כדי שלא יקימה משפני נקדר השקרים, אך דברי ר"ע ח"ר ליבא לפרוש בכל, דלו תיבו בהכי הוא"ל

לפרש כן לבדיה, על [illegible]

שם. האומר אשבועה אשבע פרק זה לו מסכתא זו, נדר גדול נדר לאלקי ישראל, י"ל למאי הצטרך לפרש נדר נגזל, הכי נמי לגזמר נדר נדר לאל, ישראל. וע"ל בס"ד, כה ללמדינו בזה בין דאמר אשבוע לא סבי ליה ללמוד פרק זה, דאינו יוצא י"ח אה"ש ישבוע ולמוד, וגי"ל נדר גדול נדר, כי עיקר הנדר הוא שבועה את הפרק, אך הוא נדל את הנדר בהוספה זו שהוסיף בלשונו לומר אשבוע, ואל תחשוב דאין להקפיד על הוספה זו שהוא אומר אשבוע, אלא כל שלמד אותו פרק בו ביום אבשע אבא אשבוע יצא י"ח, אלא באמת נדר נגזל נדר, ומרוך לקיומו

בגידולו זה שנידלו בהוספה זו דהשבעה:

והא דהוצרך לפרש לאלקי ישראל, והוה סבי לומר נדר, נ"ל בס"ד הם באמת טומאו בלבו על מחר להשבוע, אינו רשאי לומר אני לא אמרתי בפירוש אשבוע למחר ואשבע, אלא אמרתי אשבוע בסתם, כן תעשה באיזה יום שתרצה, לכך בא ללמדינו נדר גדול נדר לאלקי ישראל, שיודע טומאת הלב, על כן אם טומאו בלבו על מחר, סו"ל כאלו אמר למחר בפירוש, ואינו יכול לחזות זה ביום אחר, דאע"ג דקי"ל דברים שבלב אינם דברים בבא שאינו דשיקר הנדר אמרו בפיו, ובקי קומו בל קומו הרסר בלבו, הוי

הרסור לבו מעם, ובני לריך למעבד כאחר אשב בלבו:

ועוד נ"ל בס"ד דומרו לאלקי ישראל, ע"פ מ"ש רבינו אחר"י ז"ל על מאמר רז"ל, אומר בדברים משבועות, מפני שהנדר תלוי במוחקן העליונים שכן מן הכינה לא הפאתרת הנקבה ישראל, וכמו' בשבועות פרק ד' ע"ש, ודוע מ"ש רבינו אחר"י ז"ל בבוא אלקי אברהם, אלקי יצחק, ואלקי יעקב, כי אותות המוחקן מכנה אותם בשם אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב ע"ש. ולכן נקיש כאן נמי מדברים נדר גדול נדר לאלקי ישראל, ללמדך חומר זה שיש בנדרים יותר משבועות, שהם תלויים באותות

המוחקן אשר מבוטים בשם אלקי ישראל, כי רק מגד זה אדיר"ל שיש חומר בנדרים משבועות. ראה מה חכמת רז"ל איך מעלימים הסוד בטעם שיחתם בד"ם:

שם אלו בני אדם שהם ראוים להזכיר שמו לבטלה. קבא, בהזכרת ש"ם לבטלה אינא אישור חמור שלריך הבומע לגרותו, ומאי שהחיבו באזהרה זו, וע"ל בס"ד, כל דבר שאינו בענין תורה וה"ל ומוסר קרי ליה לבטלה כי הוא לצורך עולם הבבל, והם מזהיר בשמדברים בע ימים אלו שמוכרחים להזכיר השם, אין אומרים כ' בס"ומם, אלא מזהירו בהוראי הסבת לומר הסולת יתברך, או השם יתברך, ולאלו מזהיר שמם מדקה ומרפא לבעתיד שיהיה החוס שלם קר וחשוב כמו עת בעבוה בל עבבוו, הסיבו עת זכיתה ועת שקשה, בהיותה אחותה אחין האדם קן בחוס שלם, ובל ראם וסוף נרבא בנפש, ולו"ל תהיה לעתיד

לדקה ומרפא כמו עת בעבוה עבבוו:

ונראה לפרש בס"ד מעם לזה, ע"י שהם ראוים מן הבבלת השם, הרי הם מחבבים בחיות ובלה שה"ם המלוות הנ[illegible] לדקה, עם בחיות שם הוי"ה שה"ם תפארת [illegible] שמש, ולכן ראה שמו מחבבים בחיות ובלה שהיו [illegible] בחיות השם הנקרא שמש, בזה מזהיר להם בחיות [illegible] ר"ל בהחבבות בחיות שמש

עם בחיות לדקה:

שם ב"מ הא מיבעיא דוומא מסי, עיין בברש"י שני פירושים, והעיקר פירוש הבני שפירש דיהבא דשמשא ובחום מעיד על [illegible]ה, כי בחמת בל חולה ימלא טוב בטיקר בזריחת השמש ויבוות לו, ולאחר ישבו אללי ערב יתחיל להבבד חוליו לאט לאט, ולכן לוי ז"ל אלא לבקר החולה בערב אלא בבוקר, אך פירוש הראשון שפירש האבן הבראה בחמה בשמיה בנכנסת דרך חלון, הוא מיקבא מאד, שזה ידוע דהבראה בעשור השמש הבבנס לבית בעד האשבב, הוא אבל דק משער האדון העולה בחיוב, ע"י תנועת רוח בל שהוא, ופבת בבית ומטעם אבה ואבה עולים ויורדים ולא נופלים, ואי' הם לאים מן השמש ונם לא מן השמים, ואין להם שום שיבות עם השמש, כי אם הוא אבה העולה מן עפר האדון עולה ויורד תמיד בבל מקום ובבל זמן בין ביום בין בלילה. והם מרוב קטנותם לא יתראו בבל המקום אשר לא יזרח השמש עליהם, והראיה כי בהתחזק הרוח יתרבו הנקודות הללו בראותו הרבה מאד, ובזה בנה הרות החוק לקח הם ומשמו, ובאשר אתיך

בזה הרב ספר הבריא בח"ת מאמר ג' פרק ז' יע"ש:

שם ובאיתיו שהוא יפה שיעים ומוב ריח. קבא, למה הוצרך לפרש דבר זה שהוא יפה ושוב ריח. וע"ל בס"ד, כדי שלא יתמה המומע על שאלתו שבאל, מה ראיה להחחיב את בעבד זה, וכי נקבה הוא, והלא זכר הוא, ונגאי לזכר לגדל שערות תלתלים, לכך הגיד שהיה יפה

שיעים

עיגום ושוב רואי, אחר מזה מוכח סברה מעבין נופו ומעגג עצמו, דאם לא היה משונג ומתעבין לא היה נראה יפה עיגום ושוב רואי, ולכך אמרו מה ראוים להסמיה, כיון שאחר מתעגג ומתעבין הסברא מחייבת דלא ניחא לך להסמיה משרך הנאה. לו יוכן מ"ם יפה עיגום ושוב רואי, לא קאי על עיב וחיפי פנוף, אלא לשון מלילה נקיע על יופי ושוב הנפעיי בראה כדוים קדמו שהוא לריח, סביה יפה עיגום מראות כרם, ושוב רואי חמתה, מה שהיה מראה הוא תאוה פיון, ולכן אחר שכח מן הדברים, לומר מתוקים חמיים ומזע חכמים אחר יתיחסו לדרום:

שם. אין רוצה היה לאחת. קבה למלי אוכך לפרס לאכלה, וסבי לומר רוצה היה. וי"ל. נתנוון לאכלה כבוד לאכיו, ולומר מה שהיה לאכר בת הילר, מפני שהיה שוכר בבכור אבי שהיה מקום שבאכרים אותר, ולכבוד כבוד אבי לא היה בוא מלאיות רוצה, שהוא חכמים אחר פחות:

שם. ומחו ילדי עלי. ל"ל בס"ד נקיע לשון פחז, לרמוז בכם עליו פח בל יעלה"ר שם לו בנבשי שמות, שהם כנגד ז' מיני מוזאלה, וחבו פחז ילדי עלי, פח ז' בל ילדי עשה עלי. ונקיע לעדמיו מן העולם, נקיע לשון נעדרה, כי מקם לחתיקתו מחמת הרחיה שלו שהשבבו בבכוחה עלי, ומעלת הרחיה שלו כלה לעשות לו עדרה, כי מבסר עדרה שלה מבסר בחיה"ה, ואחר לו רבנו. קרחו רבנו, כי רבנו הוא מבסר לר בע, לבחיב כי יגר לב אחים רע מנשיהו, ולכן עם לבו שבחלבם בו יגה"ר הוא מדבר, ואומר רבנו לעם אחר מתנחלה בעולם שהוא עלון, ל"ל בחלק החמרי סבר שהוא עדיר לרוח רמה ומלעיב, הענוה מהגלחך לעמים, ל"ל זה הנוי אלך שאחה מתנחלה בו מגלגות לעמים:

שם. מיר עמדתי ובקחתי אל לחאר. הא דבקחן על לחאר, כי הוא היה מנוגב בבכור אבי ילדו לא חבא, ודומה כי החכמים הוא בחלם. ושוב נראה בס"ד, נבקח על לחאר רמז לו על אחר אמרו"ל בחגיגה דף י"ב, על פסוק לחאר קחנו ולא עת נהר יוצא מעדן בחיוב ב"ב, וא"ר נחמן בר יחקב אחר קחנו לנדבה הוא לבחיב, אלו תלמידי חכמים מבקשין לא עמון על דברי תורה בשוה"ר, הקב"ה מגלה להם סוד בעבר לשוה"ב, מאחר נהר יוצא מעדן ע"ם. והנה למעלה מן אותיות מיר שם הלם לאותיות נזיר, הנה אותיות קבמו"ן, ולכך לזה שנדר נזיר נבקח על לחאר, לרמוז לו בחלת אותיות דמיר מבל קבמו שהם דמורים בחלם אותיות נזיר:

דף יו"ד, חסדים הרחבנים הם מחלקין לחבית קרבן חטאת. בחב הגאון הר"ל בס"ם, מבחת מקבו למ"ם הרוסבים, הא הלין בחב"ם מבחת מקלה ע"י לחדוים הייבו דוקא בחדבלה, אמנם בבחר מלי מבבחת לה דחבת הקלה, והבח מבחת דלא חבת הקלה בכל נוע"ב. דחבת מחלקין לחבית קרבן חטאת הלין יכולין ע"ם. ול"ל בס"ד הבבת לחדי בבחדים בעבבו ריב ישרבם ולא ריבו, הלו הם בבוחים מחבו מחבבך בלא יחבאל בלל, לבחיב לבלי חבבדיו ישמור, הלו מחלקין לחבית קרבן חטאת. ולכן בא חטאת על ידם כדי שיוחיל, לכל קדש שבבריו ריב ישרבם לו לחבבר מחבלו בחדי בלא בחב ביחבר בחבלה:

שם. לכל בחדבלה לא בחבדבו בלא יבלחו חוחבים, לבחיב מחבר חטאת על הבבם. הא דבבי לבחבת בבבם הלו בבחות מבלבלים בחבלה, ובבם בבחבר מבלבלים בחבלה ובחבים, ובי"ל בחבלה ובחים עובבה הלהם בבבבבה בחבלין ובולן, וכמ"ם ע"ם לבבבם בם לחלים בבבם בבם בחבבבן, מלא בבם לבלי על הלולבין ובחבלן, ומעלת לה שבחר בבחר ולבו חולל

מבבבים, ולהיו בוחה יין, חבא. לבבבבו בלא בבלה חלבים בחבלבלים, ובחבר לוחה מזה הבחבר ובחבלין:

פרק שני

דף כ', כל הלוקה בבבים סוף בא לידי עבירה. בבא לבבו בבבבים בבבים לבא בבבבבה זו, והבלה לוחבר חבור הוא ובבבה דב"ם הוא זה, ובוד מלי מבבבה בחלם בב. ול"ל בס"ד, הבבא לא לידי מבחבלבל בבבבה בל אבה מחם, אלא בחבבבל בבבבבה הבלבבה לבבבבבה בבבבבב

דמתיב זוכה לחלקים יתרים, וגם המלאכים נמי נקראים בשם חלקים דכתיב וילא כמו חלקים לה בנות אדום, וכן הנדיבים נקראים בשם חלקים דכתיב ובקרב בעל הבית חל החלקים, וכן תבר ירכשון חלקים:

ואין להקשות הרי"ל להבנתם שיעבוד הא"ל, כי אם הוי"ה לא נמצא בחול לחוד יכיר לה הסם, אם יזכרו כבתבו תאור, ואם יזכירו בחלב דלא שאול שאול אם תרי"ג גם תוחיות שם זה נמצא בחול דכתיב ואתחנן אל הוי"ה אלהיכם וגו' מלאתו הן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך, ראיתא ד"ל שם זה חול הוא ולגרמו שכתם לתר כך, ולזן לתקשות הרים לו להבנתם שיעבוד לה י"ה, דחלי הסם יוכל לאותרו כבתבו זה לוגו קושית כי לא כלה להבנתם בחלי הסם, כן תהיה הבטוחה קלה בעיניהם, לומר לזה תבטיעו בחלי הסם ולוגו מזכיר הסם כלו, וגם לא ידעו לה שמעו, וא"ר לרבינו בתחיות ז"ל בשיתו שבתב ואפילו הוי מזכיר שם, הרי אמרו בל הבחות כמיכה חול, לא"ם שם בהם שם המיוחד שכ"ה, וקבלו לי אל דבריו דהתם בחוכה בעל הבטל הוא דאסיר לע"ז בשם זה, וכתיב מעתיק דברים בדיבר בעי. הבטל בהיה חוכה לקרות לה בטלו בשם המיוחד, לאסר הבתיק בחוכה מ"ם על הבטל אלה לאלוף ומלאל, וכל בה"ל לא אמרינן דע"ז לקרי בהבי בתיה, ודקאמר כאן תלמודא על שם אלוף, דהכיתוב עלמו קולא הא"ז בשם אלוף, אך הכיתון שהלבתי לאת שבדת מחוב עפי, כי מרבא"ה לא היה רוצה לומר בפיו לה בשם כתבנו בבטוחה, ומחי הבם בנ"ב לא נחת לה להבנתם, כדי שלא תהיה הבטוחה קלה בעיניהם, ואם היה אומר הבם בחותיות אדני, הנה נמלאו אותיות שם זה נבי בריס ואחוזים:

ברם הא קשיא לי בדברי הגמרא שבהיות הוה דע"ז לקרי אלוף מה בכתוב, ובכל אלוף מלרים אשבה בשמים יש בספר אמת, ואתחלי לא הבות תפרבת ושלח, דבתיב הסרו את אלוף הנכר אשר בתוכבם, ושוד שם בתיב ואיבו לה אל ישקר אל אלוף הנכר, ובבלתא פסוק עם אשר תמצא את אלוף לא יחיה דתקחה ישקר אל"ה לגבן בפרבת אלוף אלוף אלוף אלוף מזה, דא"ל כיון דלבן הוא תרפים אלו בשם אלוף דא"ל למה נגנבת את אלוף לבן הבוב לי לבי דבקו, וא"ל עם אשר תמצא את אלהיך אשר אתרם שתה, וכן פסוק אלוף נחור ישפטו בינינו, הבם לבן הוא דתקחה כן, וכתיב מבסר דשעתו ובשוחו דלבן דקרי לע"ז בשם אלוף, אך מן פסוק הסרו אלוף הנכר דיעבד אם"ה הוא דתקחה כן, וכן פסוק ויתנו את כל אלוף הנכר דבתיב דקרא ואומר כן הא"ל לחלוחה לבנות בוטחה מזה, ואמתי בבוא בבטוח של אלוף מלרים מבסר פעות בפרבת בא, וכ"ל בא"ד דעיב לה, לחלוחה לבנות פסוק אלוף מלרים, מבוא בתיבת אלוף אלוף דבוקה עם מיבת מלרים, אלא שהי מוכלתה ובפרבת ומבלתא מיבת אלוף הוא בם מוחר שומר בפ"ם, דקאמר אלוף של מלרים מבא"כ אלוף הנכר לא אמר אלוף בכר אלא אמר אלוף הנכר, דע"י אות ה"ה של הנכר נעשית מיבת אלוף דבוקה ומחוברת עם מיבת הנכר, כאלו כל אותיות אלוף הנכר הם מיבה אחת ולון מיבת אלוף נבדלה ושומרת שם בם"ם, ומלא בזה לא קרא לע"ז בשם אלוף בלבד, אלא קראה בשם אלוף הנכר כי אם הנכר הוא בזיון בשם שלה מקרא אותה בשם אלוף הנכר, כי אות ה"ה של הנכר אלא מחבבת ומדבקת אותיות נכר עם אותיות אלוף ולכך הוצים מן פסוק אלוף מלרים בשם שם אלוף אינו דבוק ומחובר עם מלרים, אלא הבטיה הוא אלוף של מלרים:

שם. אבל ואיתי קשיא ויבא זוזי בבויה, והוה מסתמך ואחיל. נראה ודאי בבא"ל רבא דל אתבבע ליה דרבעיתה, לא נבבע בתיבה בעה, אלא נקח ומן לבטוחה

לתתרתו, שבהם אחה שבה לעבבה הבטוחה עד מחר, ובעת שבא למחר עבה עלמו חולה מעט ברגלין, שהיה מוכרח להיות מבתמיך על הקנה, ועבה מה בעבה. והא דקרי ליה קנא דבבא, ולא קרי ליה על בם בעלין, כ"ל בס"ד ד"ל שאתרו בתבבא, אלמו לא אל"ב"ם בעבה, ובעתתי בעבה יוצלים אלו לאתבבה:

דה ר"א ע"ב, גדולה מילה ש"ג בריתות עבתה עליה. כתב הרמב"ם בפירוש המבינות, י"ג בריתות הם מילת בדית ובריתי הגלבלים בפרבה, בתמות הבי"ה לאברהם אל"ב בבברת מילה, ואתבבה בריתי בינו ובינך, הנה אני בריתי אתך וכו', והמה עולים י"ג תיבות, בלבד מבלן הרמב"ם שם ש"ם. ול"ל בם"ד מעם המבסר י"ג בריתות, שם מבסר אחד, מבני ד' מתקום המילה עיבר ובודע ובגבר שבסר"ם הוא אחד, ולא כמו שאומרים המינין שם ח"ו שהי בשיות, ח' פועל שוב, ול' פועל לא, ואמר"ם בבבה הדין דף ע"ל דא"ל הבות מין לאתמוני מלבבן ולעילא דבומרתי, ומבלבן לתחתא דאמרתיו דהיינו דחוזב פועל דבר אחד, ופועל בע לחוד, ולבן אני הבעלין של נוף אחדם שהוא שוב מייבהו לפועל שוב, ואלי בתחתון שהוא מקום מעוצא מייבהו לפועל רע, ואחר כי אתמוני ח"ב הינו בבבן מעוצא פועל רע לפועל הטוב למעבר מוא בתרעים ע"ם. והנה בתחת המבבל יבון, שם הוכחה אחרבן מנוף אחדם יותר מוקם ובירוה מוחלת, והוא ממקום המילה. שהבבים שבהבדם בם לא יהיה לו זקן בחלי הבעלין, ואקבו לך יהבלא הבירום בעבה בחלי בחלי הבעלין, אלא ובלי חלי הבעלין ואלי האחרבן הם בל אלוף אחד לעמוד בם המילה, ולין אחר בחלי הבעלין, ולבלא עדיין לא נתנה תורה דבתיב בה ותי בחם ולא שיעות בחם ע"ם. וכ"ל בס"ד, דס"ל בב ולל תעבה אתי, שאינו עובר בדים, ובני ידודי בחר' יעקב. דר"ו מיבן, כיון דלא מבבל לעבה לגמרי, אלא יקיימה אלא בבוחו לתגרים, אין לחוש לקיומה ולתעבד שבנה, ועוד תיבן הוא נ"ו, דס"ל כיון דבשמין בחלוה לקיים דבר ה' לבבה לתגרים, ובבל בבמעם הוא מקום דבר ה' פעור לבבה מבבה, ולא בקרא תעיש אלא על שם המילה, כ"ל בס"ד דדיוו מ"ם בבבה הבריה אלא"ר ל"ל בע"ם, בקדושה הוא הם, ובבגבדו בקדישה הוא מת, ובזה פרש אמ"ל ד"ל מאחר ר"ל יעקב תבינו לא מת, כלומר הוא בקדושה שהוא הם, ולא מת, דבתיב ויעקב חיי הם. הנה הלוים קודש שבעדין דבוק בו בעבלה, שהוא זוכתה הנתם דבבא דשוחה, אין האדם נקרא מ"ת, וכיון שבבתרה העבלה נעבד בן חלק מת, וכבבם בחלק מו מעבבה הם, שהוא הבינו שבקדושה בבוד ושבקה חיים הם. גם יהוש ב"ם הרב ס"ם ז"ל, בקדושה ים חחבבים שבדי בעה, ובגבדו בקדשה חבבים שבדי בעה, אך החבבים של קדושה נרחבים בחוחיות מ"י, והבבים בל שוחלה נרחבים בחוחיות עבה"ר, מ"ם, נמלא קדוש שבעדין דבוקה בו העבלה שהוא דבבא שמא, כי אל שם זה בלה"ר נקרא בכלל שבע שוחיו בשם שמא, כמו' בגמרא, הנה זה האדם דבק בו דבבא דשמא, ואחר שבעדין שבבתרה העבלה נעבד מן חלק הבמת, ובבבן בחלק הקדושה שבקרא בחוחיות מ"י, לכן המילה בחמיני בגבד בפירה הבינה שהיא בפירה בחמיני, ואלו החבבים שבבבוקשה הם בבינה, כי הם חחבבים שבדי בינה הנקראת מ', ולכן המילה שבה דבק בחלה בדרגת בקדושה הקדושה מ', ויתבה בינם בחמיני שהוא בבגד בינה. ובזה יובן בס"ד הבשם שבקראת מלוה זו בשם מילה, כי מחלק הבינה בשמים ובקרי בה מי לה, ובל יהי האדם דבק בבחי שבה ל"ד בל סי שדי, נמלא הבעבה בל חות בדית קודש אחר בה בעשית מלוה המילה, בטורחין

בבבבל הקנה, לא דין שומר שבבן, דים לומר אין זה שומר בבבן, כיון דהלוה אמר לו נקוש לה' קנין בידך, כדי שהיה אוחז בס"ם בידי ולחבבע לך, והמלוה אחז הקנה בידו לגבבן, כדי שזה יבבע, ג"מ בזה לה הקנה והמשיב בבבתו לו אינו בבבע בבבעה, ובעתתי בבקוים אלו לאחבבה, ולו"ם בחקים אחר בבאר בזה בבו"ה:

דה ר"א ע"ב, גדולה מילה ש"ג בריתות עבתה עליה. כתב הרמב"ם בפירוש המבינות, י"ג בריתות הם מילת בדית ובריתי הגלבלים בפרבה, בתמות הבי"ה לאברהם אל"ב בבברת מילה, ואתבבה בריתי בינו ובינך, הנה אני בריתי אתך וכו', והמה עולים י"ג תיבות, בלבד מבלן הרמב"ם שם ש"ם. ול"ל בס"ד בעם המבסר י"ג בריתות, שם מבסר אחד, מבני ד' מתקום המילה עיבר ובודע ובגבר שבסר"ם הוא אחד, ולא כמו שאומרים המינין שם ח"ו שהי בשיות, ח' פועל שוב, ול' פועל לא, ואמר"ם בבבה הדין דף ע"ל דא"ל הבות מין לאתמוני מלבבן ולעילא דבומרתי, ומבלבן לתחתא דאמרתיו דהיינו דחוזב פועל דבר אחד, ופועל בע לחוד, ולבן אני הבעלין של נוף אחדם שהוא שוב מייבהו לפועל שוב, ואלי בתחתון שהוא מקום מעוצא מייבהו לפועל רע, ואחר כי אתמוני ח"ב הינו בבבן מעוצא פועל רע לפועל הטוב למעבר מוא בתרעים ע"ם. והנה בתחת המבבל יבון, שם הוכחה אחרבן מנוף אחדם יותר מוקם ובירוה מוחלת, והוא ממקום המילה. שהבבים שבהבדם בם לא יהיה לו זקן בחלי הבעלין, ואקבו לך יהבלא הבירום בעבה בחלי בחלי הבעלין, אלא ובלי חלי הבעלין ואלי האחרבן הם בל אלוף אחד לעמוד בם המילה, ולין אחר בחלי הבעלין, ולבלא עדיין לא נתנה תורה דבתיב בה ותי בחם ולא שיעות בחם ע"ם. וכ"ל בס"ד, דס"ל בב ולל תעבה אתי, שאינו עובר בדים, ובני ידודי בחר' יעקב. דר"ו מיבן, כיון דלא מבבל לעבה לגמרי, אלא יקיימה אלא בבוחו לתגרים, אין לחוש לקיומה ולתעבד שבנה, ועוד תיבן הוא נ"ו, דס"ל כיון דבשמין בחלוה לקיים דבר ה' לבבה לתגרים, ובבל בבמעם הוא מקום דבר ה' פעור לבבה מבבה, ולא בקרא תעיש אלא על שם המילה, כ"ל בס"ד דדיוו מ"ם בבבה הבריה אלא"ר ל"ל בע"ם, בקדושה הוא הם, ובבגבדו בקדישה הוא מת, ובזה פרש אמ"ל ד"ל מאחר ר"ל יעקב תבינו לא מת, כלומר הוא בקדושה שהוא הם, ולא מת, דבתיב ויעקב חיי הם. הנה הלוים קודש שבעדין דבוק בו בעבלה, שהוא זוכתה הנתם דבבא דשוחה, אין האדם נקרא מ"ת, וכיון שבבתרה העבלה נעבד מן חלק מת, ובבבן בחלק הקדושה שבקרא בחוחיות מ"י, לכן המילה בחמיני בגבד בפירה הבינה שהיא בפירה בחמיני, ואלו החבבים שבבבוקשה הם בבינה, כי הם חחבבים שבדי בינה הנקראת מ', ולכן המילה שבה דבק בחלה בדרגת בקדושה הקדושה מ', ויתבה בינם בחמיני שהוא בבגד בינה. ובזה יובן בס"ד הבשם שבקראת מלוה זו בשם מילה, כי מחלק הבינה בשמים ובקרי בה מי לה, ובל יהי האדם דבק בבחי שבה ל"ד בל סי שדי, נמלא הבעבה בל חות בדית קודש אחר בה בעשית מלוה המילה, בטורחין

סם המעלה, כי מוכח תמיס התחלקנה לשרים, וקרי בה תם יום, מהמעשה אלו מחלק מתן, והכך בחלק הם, ונם יצא מחלק מעמו ובדבק בחלק זה, שהוא תמיס שבריס סבקרוסה, ולכן דקדקו רז״ל בלשונם ואמרו לא נקרא תמיס אלא על שם המעלה, שם דייקת, כי בשם המעלה רמוז מקון על מי שאמור, המעלה קריון בם מה לא:

ובאופן לחד ל״ל בס״ם, שנקרא תמיס שם ע״י מצות המעלה, דדומה לברכהם אש״ם אחוז בחבד, גם דשרים ע״י המעלה יהיה נגלוי בהחסדים. וכזה פרסתי בס״ד מעלה ר״ה הנה מלאכי ילך לפניך, וכיון בלאבני אותיות בוכאר שהוא שר החסד, ילך לפניך ע״י מצות המעלה, ודומה כי החסדים נקראים בשם מים, ושם התחבלים ע״י מצות המעלה יחד בעשיית שנקרא בריח קדש, ודומה מ״ו דומה על בריח קודש שנקרא אות, כי הוא אות המבדיל בין זכר לנקבה, ואות מ״ו הוא ר״ל אות כמו ואתיותיה הו על מלאכת החמשים, ולכן נקרא לברכהם אש״ם תמיס ע״י מצות המעלה, כי ת׳ רומזת לאות בריח קודש, ובשלר בים פר״ם החסדים הנקראים מים, ולריוקן ת׳ שם בים הוא תמיס, ולכן ר״ל הקב״ה לא״ה התחבל לפני, ר״ל בכר החסד שהוא מיכאל שהוא שר הפנים, וזהו דתרחלך לפני בכר הפנים שהוא מיכאל, והיה תמיס ת׳ שם מתמיד הבדים בתמות הנעשות בת״ו שהוא אות בריח קודש, והיה בלם באותיות תמיס, ולכן ר״ל הש״ת ואראנה בריתי ביני ובינך, שע״י המצות של ברית קודש אתנה לך שפע חסדים שהם ביני ובינך, בשר לתהבה משותרת, כי התיונים אין בהם עיקר מן החסדים:

שם. בשעם שאתר הקב״ה לאברהם אבינו שתהלך לפני והיה תמים, אתחנו דעדה. ר״ל בס״ד מעם לרעדה זו, כי יודע ב״ם הנאמן מודה״ל בשם מבן ר״ל דאותה המים שבאו לאברהם אבינו בעת עקדת בנו, ולכן כיון ש״ל בשר ודם כמוהו מכל בשר שהוא מיכאל שהוא שר הפנים, ודומה לפני בכר חסד בחבל שנא לעבוד ע״ז, והרי בשמר ושבע ומה בידו לעשות יותר מזה, וכיון ש״ל ואתנה בריתי ביני ובינך בתקרבה דעתו, כי עתה הכון לעולם הוא בעמד מע״ז בהחלו, לך ילוה בש״ה שיהיה בבכרו סימן מוכרח וקבוע, שיהיה נודע לכל שהוא מובדל מן שובדי ע״ז, וזה יהיה ע״י המילה שבולם שלום ושהוא נימול, ול״ה לבתעבד מעוקם, כי הנימול ל״ה לבוים שבל לבתעבד עם הבעלים שע״ז, ולכן כיון ש״ל ואתנה בריתי ביני ובינך, שהוא שעמו המילה שבא ומיה ביכר שהוא שובר את ה׳ ואינו מתעבד עם שע״ז, לו בתקרבה דעתו, כי הכון דלא אית ליה מחסור בסימנתו מן ע״ז, וכך רומה הש״ה שיהיה לו סימן מובהק בנוסו לבוים בבדל מן שע״ז:

ועוד ר״ל בס״ד, דיש שיטות לאמות המילה עם מצות שמירת הלהם מע״ז, והבלבלו מן שובדי ע״ז, ואומ כי שע״ז מוטעים הם הקב״ה אינו חפץ בשע״ז לאמר אינו מבטלה, ותשובה לדבריהם הוא דרומה הש״ה שהלהם יבטלנה, דמעשה ידי הלהם נדרוף קמי שמיא, ובן הטעם הזה שלמה ינמו במצות המילה, דע״כ מוטעים הם הקב״ה אינו חפץ בעבלה בלא לא כלתו מהול, וגם כן התשובה על זה מעשה ידי אדם עדיף, שהוא הש״ה שהלהם יסר העבלה:

והא דאמר אחזתו דשרה ולא אמר פחד לו ירחה, לו רסת, לו אלהלה, לו לשון אחר, ל״ל בס״ד כי תיקון המילה הוא לאמרה, דלריך לכרות העבלה כדי לבנות העשרה, ולכן נקוט לשון רשד שהוא מספר עשרה, שנתחד ונתשורר לו רשד מלד העשרה, שהוא מבוסה בעבלה.

שם. והא בלמ״ל אל״ף כתיב. קשה וכי הא הוה כתיב

בלמ״ל ואלו מי ניחא, ול״ל בס״ד דהמתקנן הכין כוונה רבי לו לאולף מה, ולדבר בחלק הם, ונם יצא מחלק מעמו ובדבק בחלק זה, שהוא תמיס שבריס שבקרוסה, ולכן דקדקו רז״ל בלשונם ואמרו לא נקרא תמיס אלא על שם המילה, שם דייקת, כי בשם המילה רמוז מקון בל מי שאמור, המילה קריון בם מה לא:

ובאופן לחד ל״ל בס״ם, שנקרא תמיס שם ע״י מצות המילה, דדומה לברכהם אש״ם אחוז בחבד, גם דשרים ע״י המילה יהיה נגלוי בהחסדים. וכזה פרסתי בס״ד מילה ר״ה הנה מלאכי ילך לפניך, וכיון בלאבני אותיות בוכאר שהוא שר החסד, ילך לפניך ע״י מצות המילה, ודומה כי החסדים נקראים בשם מים, והם התחבלים ע״י מצות המילה דבר בעשיית שנקרא בריח קדש, ודומה מ״ו דומה על בריח קודש שנקרא אות, כי הוא אות המבדיל בין זכר לנקבה, ואות מ״ו הוא ר״ל אות כמו ואתיותיה הו על מלאכת החמשים, ולכן נקרא לברכהם אש״ם תמיס ע״י מצות המילה, כי ת׳ רומזת לאות בריח קודש, ובשלר בים פר״ם החסדים הנקראים מים, ולריוקן ת׳ שם בים הוא תמיס, ולכן ר״ל הקב״ה לא״ה התחבל לפני, ר״ל בכר החסד שהוא מיכאל שהוא שר הפנים, וזהו דתרחלך לפני בכר הפנים שהוא מיכאל, והיה תמיס ת׳ שם מתמיד הבדים בתמות הנעשות בת״ו שהוא אות בריח קודש, והיה בלם באותיות תמיס, ולכן ר״ל הש״ת ואראנה בריתי ביני ובינך, שע״י המצות של ברית קודש אתנה לך שפע חסדים שהם ביני ובינך, בשר לתהבה משותרת, כי התיונים אין בהם עיקר מן החסדים:

שם. בשעם שאתר הקב״ה לאברהם אבינו שתהלך לפני והיה תמים, אתחנו דעדה. ר״ל בס״ד מעם לרעדה זו, כי יודע ב״ם הנאמן מודה״ל בשם מבן ר״ל דאותה המים שבאו לאברהם אבינו בעת עקדת בנו, ולכן כיון ש״ל בשר ודם כמוהו מכל בשר שהוא מיכאל שהוא שר הפנים, ודומה לפני בכר חסד בחבל שנא לעבוד ע״ז, והרי בשמר ושבע ומה בידו לעשות יותר מזה, וכיון ש״ל ואתנה בריתי ביני ובינך בתקרבה דעתו, כי עתה הכון לעולם הוא בעמד מע״ז בהחלו, לך ילוה בש״ה שיהיה בבכרו סימן מוכרח וקבוע, שיהיה נודע לכל שהוא מובדל מן שובדי ע״ז, וזה יהיה ע״י המילה שבולם שלום ושהוא נימול, ול״ה לבתעבד מעוקם, כי הנימול ל״ה לבוים שבל לבתעבד עם הבעלים שע״ז, ולכן כיון ש״ל ואתנה בריתי ביני ובינך, שהוא שעמו המילה שבא ומיה ביכר שהוא שובר את ה׳ ואינו מתעבד עם שע״ז, לו בתקרבה דעתו, כי הכון דלא אית ליה מחסור בסימנתו מן ע״ז, וכך רומה הש״ה שיהיה לו סימן מובהק בנוסו לבוים בבדל מן שע״ז:

ועוד ר״ל בס״ד, דיש שיטות לאמות המילה עם מצות שמירת הלהם מע״ז, והבלבלו מן שובדי ע״ז, והוא כי שע״ז מוטעים הם הקב״ה אינו חפץ בשע״ז לאמר אינו מבטלה, ותשובה לדבריהם הוא דרומה הש״ה שהלהם יבטלנה, דמעשה ידי הלהם נדרוף קמי שמיא, וכן הטעם הזה שלמה ינמו במצות המילה, דע״כ מוטעים הם הקב״ה אינו חפץ בעבלה בלא לא כלתו מהול, וגם כן התשובה על זה מעשה ידי אדם עדיף, שהוא הש״ה שהלהם יסר העבלה:

והא דאמר אחזתו דשרה ולא אמר פחד לו ירחה, לו רסת, לו אלהלה, לו לשון אחר, ל״ל בס״ד כי תיקון המילה הוא לאמרה, דלריך לכרות העבלה כדי לבנות העשרה, ולכן נקוט לשון רשד שהוא מספר עשרה, שנתחד ונתשורר לו רשד מלד העשרה, שהוא מבוסה בעבלה.

שם. והא בלמ״ל אל״ף כתיב. קשה וכי הא הוה כתיב בלא עשו אותם כלאי, הוא יתכבד מבלום אותם על ידי שלרבים עמו, כמו שפיבה בל אל מחוסבת עמה שפיבה פשוטה, ומנעת עמה ביחד, וכזה חולק עמהם. לו יוכן בס״ד מתחם עמו, ל״ל שבולה לו בשמות לריוקם בסוד הטיבור, שיהיו לבה עולדי בוחם, וסם בלבוים בסבר המלות עמו:

ועוד ר״ל בס״ד ע״פ מ״ם כבנו אחר״ז ז״ל בשבר הבטוח בדרשו הלילה דף ל״ד ע״ד, ז״ל, הבלל המילה חלק מבל הבו הוא, כי נתבחר לך לדר כמה נדולה וגבלולה מבלת אחדם הבושה בסדר שתמנו, שכיון לל חזיונים הנעשים בכל יום, מחחלת תפלת ערבית עד סוף תפלת המנחה, ולון ספר שהיובל לבון בל זה עד לאחיותו נורם שהזיונים הנו׳ נעשים על ידו מחם ולון קן ותבלית בשבחו ולון בחעבלה מחנו וכו׳ עכ״ל, ח״ם בל המחחם עמו לבון לל חזיונים הנעשים בכל יום, מחחלת תפלת ערבית עד סוף תפלת המנחה, לו שקב״ה מחחם חזיונים שנעשים בשלומות הבעיונים עמו, בלומר בל ידו מחם בבר רבינו אלב״ה. וכני ידידו בס״ר יעקב בר״ו פירם הקב״ה מחחם עמו, שהיה הנאמנו ע״י יחבדך לו ע״י הבריס, ורבי לוכשיה פירם בשה שומחת לו, ר״ל מבלום הבוכשיה והחולות עמו, שיהיו שמלים עמו לבוכה, עכ״ד בר״ו:

שם. מפני מה בעבם אברהם ובחעבדו בנו למזבח.

קשה אחלי פלניכו דבא הטוגם בל אברהם אבינו הוא זה שבחעבדו בנו, וז״ל הבי הולי״ל, מפני מה בעבם לברהם לבנו שבחעבדו בנו וכו׳, כי בחחבו ובחעבדו מבחע דחבהו לקחבר, דחלקבו בנו״ה. ול״ל בס״ד, כי בחחם הלהו לבנו, וזה כי הש״ה לא הבלים דבר בחבעוד בל בבני עמנו, ולא בלבו לחיו לו, ול״ל דהוא הדע בי בר יהיה דבקד, ובודאיה זו בעבה לו בעבר בדול אחר שודע שבנו יהיו בלים בחה בבים, וזה שובם בפ״ע לבחבה אש״ר:

שם. מפני שהבריה לח בני אחם מלבח אחח בבפי מבחע שהוא מודה שזבה לברהם לבנו בבפשות, אלא שהוא שואל לאחם בדרך בקבה שיחבם, ואם לא זבה בהם לאחר לומר לו הן לי, ואל בן נחנו אחבה לשואל לברהם אבינו בדבר זה, דהיה לו לומר לו אחה לי הן לך הבפש, שבבר שבחו בהם ואלו הם, אך בקבה אחש״ר בחלב״ר בחלך בהוס אחר הן לי, ואלו הוא דבר בדרך בבוד, ולא היה מודה לאברהם אבינו בבעשו הבפשות אלו, ול״ב הם לברהם אבינו היה לומר לו לאחן לך הבפש, היה מוכחה לבעוד פנוו ולומר לו זבות בבפשות, ולא היה מרוצה בבך, ומה אחמה יש על ל״ה בזה. ול״ל בס״ל דאמ״ר, ולולי מלר הבפשות לא היה מחבלה מלך בהוס ליחן לאברהם אע״פ דא״ל בה״ב הוא בשל מחבלנו, ומה אהני ליה, אך אאחמה מבני אל״ל ואברהם קח לך, ולא רלה ל״ה ליקח בלום, ואם היה לוקח אברהם, אע״פ שלא הוה הוגנ הבפשות, מה מלבחם הוו רובם לו חבים בחים אלו לחבעיר, בדי שיחן לחם הבהם, ומחוך שלא לבמה הוו בחים לבמה, ושוב בבלל הבהם הם הבבהה והבפשות לאחר שבחו סחום, ואם היה ל״ה לוקח הבהם לוקחים והיה מבריב:

שם. שבהיו בחורה. פירום אל״ל דבחי חורה קודם לל״הבחם בדבך, לבחות לחם שבחים בדבך בחו בחר לוחב, והבחוח חבר ויבך שבחו חרחות יבך, כי ד״ה מחבלו לוחב, הם ירך מבבחר בחוו, שבבבה חלות הבחלה בחדם, בן ד״ה בל הם בבבבה בה בחדם יוחר מבבר בבוו, חבבה חחוחו בחובה יוחב, ולבן חזקיהו הבע״ה הוה מחבלו בל יום לבוחבה ירך, לבחוח בזה לאחבי חובו לבבבוח בבסבה לומר לחם בחובה דומה לובך לחבבר בבוו, ולמ״ל בבוהן בזבב ב״ל בבבן לחם לבחם לבן זבב ירוק, כי בבבבה חיוו זבב הם, ואר מבייהו הוא זבב ירוק, והבבה לחם זבב לבבבוב

בלבה

עיניהם, כדי שלא יקחו מן רבום בדום בלום:

שם. זהו אלישבה אלישבה בחובבה בחובבה הבי הוי. ל״ל בס״ד גם מ״ד זה מודם בלבה שלבה עמו מחבלנו ילדי בחבו, ובבן לח מבסבר בל ש״ה בדרם ליה על אלישבה, והבו לאחר בבה שלבה בם מבוכו בהם ילדי בחבו, לח בחוחם עבר

ובלם מחח בבהם אלישבה:

שם ע״כ. בחחלה המלונו הבקב״ל בל רמ״ב אחבהם.

בים הבי״ן ז״ל, בחחלה המלונו בל רמ״ב אחבהם בהם בבבהוח, ביחבר מעבבוח, אבל עינו ואחוחו לחם בבבהוח, בבבאל בבהח לחבה בעינו ובחחוחו יחחבו, ובבבוח בבבמעל המלונו אלו אלו שלא ובחבל ולא יחחבו בי אם דבר מלוה ע״כ, ולבי בשונו בל הבבהם בבה, אוך בבבה נחוו בבבה לבהם בבבהם בבה בבבהם בבבהוח בבבל מבך בבבבים בבה בבבם בבבבוח בבבל. ול״ל הבוחב בבבבוח בבבל יום, מחחלת הבבלת בבבבוח עד בוף בבבבבוח בבבבבוח בבבל יום, מחחלת הבבלת בבבבוח בבבבבוח בבבבבוח בב

אלא כולהו בלהם, מי בתחלה אחר לידת הנוף כל אברין הם חלושי הכח וכולהו, וקמיהי ההכנה וכדומה כל הענינים, וכל להם כמה גדול שהוא פקח, על כן נמצא דומה ענינם לאדם פקח בטבעו ונתן עם אדם פחי.

ודוקא לאן משבעו כלום לשום דיוא, דיש לפחי דין אנוס :

שם. וכל אלה מלך גדול וסבב אותה זה הילא"ם. ג"ל

בס"ד בלי ליט מלך גדול, כי בחוש הילא"ם נתגלו גלוי אחד מעצומים אותה, והילא"ם יש לו כ׳ מיני כחות שהם מי גלים, הא׳ לומר כיעול מ"ע שבו מבטל את האדם ממלות עשה, וא׳ להעבירו על מצות לא תעשה, ולכן קרי ליה גדול שהוא אותיות ד"ו גל, והיינו דו ל"ל פנים כמו עב לשיבה מן דו. לו שנין מי גלים אלו הם גל אחד מעצומו בעצומה מכין אדם לאקוף, וגל א׳ מעצומו בעצומה מכין אדם לחכיבו, ואחר וסבב את העיר היינו קודם אותיות עיר לו אותיות קס"ע, ועם הכולל ג׳ אותיות הם קס"ב, ואחר אותיות עיר יש פ"ב, ועם הכולל ג׳ אותיות הם מספר ת"ג, וכך הכל מלקן ומחלן קפ"ב, וא"ב הם שלים מספר יל"ד הר"ע, וגל"א וסבב אותה זה יגר הרע, ובנה שלוה מלוות גדולים אלו מלודת המשבר ומלודת העוני, כי יש גלגל לחרע ולחטוא ע"י שיתעבד, ויש גלגל ע"י עוני ושיבו, ומלא כה אדם מסבן אכם זה עלה"ע, קראו מסבן אותיות סמ"ך ע"ן, אסמ"ך נרמז במסבן מלא, לך ע"ן נרמז בלא מלוי, כי הילא"ם שוקד לאדם מעבילתו שמיכם מלאה, והנון רומז לנפילה דכתיב סומך ה׳ לכל הנופלים, וקראו אדם מספר חיים, כי ממנו תולות חיים לאדם. ומלגם אלה שעיר בחמתו זו הבוהה ומעשים עוכים :

שם. דכפשת ילה"ר לית דאדר ליה לילה"ם. ג"ל בס"ד, יש מתים בחוש ובלילה אדם מיוחדים לעשק הנוף, ותמרי שתחיתים לילה"ר, אדם עת תכילה ואתיה, ושיבה, ומשא ומתן ומלאכה, ומעתים אלו אינו זוכר לילה"ע כדי שיעבד אדם בעמיים לאלו כ"ם, בכתוב בכל הדרכך דעהו, הכל בעתים המיוחדים לעשק הנפשי אחרתיים לילה"ע דהיינו עת תפלה ועת תלמוד תורה ומצות, הנה הוא זוכר הילה"ר ומעוטו בהם לעשותם לשם פניה זרה וגאמים,

כלומר מעטו הילה"ר תמיד לכך, והבי זה שיל לאחוד :

שם. משבעה אלעים אבר היו בעיר אלו ג׳ דיים וב׳ רגלים וכו׳. נמצא אלו הפעבה הם העיקרים והחיבוים שבשלים בנוף, לכך קראם אבנים, כי כל אבנים ר"ל חשובין, ושלוחם אחר ואבנים כה מעטן אבנים ר"ל חשובין, וקראם מעט כי הם עבדה ממין ו"ד שהוא אות המעטם, כמ"ש חז"ל ע"פ ועבר יוחנם בסיו עבדה, מה דרכו של חיטון לבוהב אות יו"ד שהוא מעטו. והבל אלו הגבים אלו הם שוחרין בעובה זה לעשותם זה, כי שני ידים הם חו"ב בהפלגת, ובני רגלים הם גלח וחוד שבהפלגת, ובחי עינים הם גלח וחוד שבהכמה, ובני אזנים הם חסד וגבורה שבהכמה, ובפה הם בפעיים הם גלח וחוד שבבינה, ובחי לחיים הם חסד וגבורה שבבינה, והבאן הוא יסוד שבבינה, ולאם הנויה יסוד שבהפלגת :

ברם אוכא למידק, אמאי נקיט לה אלא בסדר, שהתחיל מהמצע הנוף ורד לעשה בעד רגלים, וחזר ועלה עד לאמצע, ונקיט עינים ואזנים, וירד לאמצע ונקיט לאם הנויה, וחזר ועלה לאמצע ונקיט פה. וי"ל בס"ד, דקמיעינו כפי ערך הפעולות שלהם, וחוא כי פעולת הידים ורגלים מאמצע ונם נלחות לעיני הכל, ואח"כ נקיט עינים ואזנים דאין פעולתם מאמצע, ואין נלחות ונראנת לעיני בני אדם, כי יש עינו בקוחות ואזנו רוחה, ואזנו פתוחות ואזנו סתומ, וכמה יכיבו בני אדם לוחם, ואח"כ נקיט לאם הנויה שהוא עומד במקום מוגבל ונסתר, ופעולתו שהבה בהצנע, אך פרי הוצלת ממנו הוא אמצע, שמזהיר ושובה פרי מחבו מן הוצע, ואחריו נקיט פה שהוא עומד במקום נגלו ואינו מכוסה, אך פרי הוצלת ממנו שהוא הדיבור לאנו אמצע, דאין אמצעות בדיבור :

שם. לפיכך הוצלת הכסוה מאבנים. כתב הר"ן ז"ל אע"ג דאבנים הוא הנוף מבחוץ של פה, לא זה בהכנוה מתחת פה, אלא מתחת עצמו, ונקיט על יעוב זה, כיון דאבנים אלא"ה לא היה הוא עצמו כיון, אלא זכיו אחר מהם מזרוח בעת שניתנה הכסוה, וכיון דהכל הם מזרעו של פה, אלו חזיה לאחלו הזיה לאבנים, ולא תאלה אותה בכם שהוא לא בהאחון, והיה כאן לאל עליון והתוספות ז"ל אמי הקבו קוביא זו, והיינו בדוחק ע"ש, וכ"ל בס"ד, דיוהא אבנים אלא"ה היה עקר שאינו מוליד, וא"כ נפסק החבל בל אחוחיו האחבה הגדולות זה בזה, ומה שמעיל אח"כ נתן לו הקב"ה בה חדש בל הזרעה, שבאלו בריה הדבה מגר הזרעה, ולכן כל זכיו בל הזרעה, הוזוות לא יעיחבו אלא דק אלין, בחבל אביו בעפק ואלו לו אלק ואלה נזרעו בל אבנים, ולא בוש שיבות בלל, ובזה פירבתי בס"ד מ"ש בל אבנים אביו בל אחד קראתיו ואברהם וארבהו, פירוש מחחיל בו מספר אחד מלר הולדה, בי חבל אביו בעפק ביון שילדו עקר, אך אז ואברהם אח"כ בכח הזרעה, ואברהם ובלולד בנים. ובזה יוחבן הקבוצל לבנון, אלם לא הקדים בם הבהבה לא"ל, לא היה א"ל עולר עקר, ולו מעילה זרעו עד דור שניתבה לבם בהבה ובם שאחריהם בולם יעיחבו בבם, מבח בבר הולדה, שלו הבהנים נקראים זרעו בל בם, שזבו לבהוב מבח לאם אב בית אב, הוא בם בהים בהן לאל עליון, אמנם בהן אהקדים הבהבה ובילה בבוד הבהבה ונתנה לאבהם, בי א"ל עולר עקר, ובזה נפסק החבל בזיב אחר מבוך בחולה בם בם, ובמבה א"ל אלו אלקון בחולה, אחר בבהן לו הקב"ה בם הזרעה לחולד, ובמצא בהבהבה יעיחבו לאבהם אע"ב :

אך מקשה, אדר ס"ר דבם לאבהים בהבה אחר לקיו. וי"ל בס"ד בתחלה לא אלה בם על דעתו לבבר אח הבה"ת עם בהבה בל א"ל, אלא נחעורר לבבר אח א"ל בלבד, ואחר בבירר אח אבהבה אביו אל בה לזבות בבבר אח לבבר אח הבבם, ובירר, ובבה בזה דלא הוה לו לבחוך בהבה בל הקב"ה עם בהבה בל א"ל, אלא הוה אחר בבחוך עבה ויבבר אח הקב"ה אחר בבה אחרת, דאז לא הבים בבבה אבבה אבבה א

זכה תלוה אחר הגמולה, ולזה מביא מפסוק ותחסרהו מעט מאלקים, דגרמז כו שזכה למ״ט שערי בינה, וחח״כ אמר וכעוד והרר תשברהו זה הגמולה, א״כ מבטא שזכה למ״ט שערי בינה קודם הגמולה, כי כבוד אל״ע על הבחוקה דכתיב כי יבא דרך וכבודו, בשם שחסר מנוח בעל המלאך שהוא בינה, ואל״ל כן:

שם. גדול הנאתר בשמאול ממה שנאתר בימנה. כ״ל דהי נם מרמז״ם מדה כדבר זה, שלא ליקח תשלו ברצון, אך מרוב עונה שלו לא סיים הבטח טובו על עצמו, שלא אמר ולא לרשני אותם, ולכן דקדק רבא לומר גדול הנאתר בשמאול ממה שנאתר בימנה, ולא אמר גדול שמאול ממנה, דבאמת נם כמרמז״ם הוה הזכרתו זו של הרצון ולא נאתרה בדברי:

שם. אדי מרי ניחי אמר. פירש מהרש״א ז״ל אם״ל אבוי, ועדיין לריך לחכון אוך לומר הפסוק לא נבוא אבוי בפחם. דמתמא נבוא אחת דהוא״ל לא נבוא שקר אבוי. ושוד דבבוא דקתמר על עצמו הימו ר״ל לא נבוא שקר, א״כ אוך יבא סיום הכרוי אחור ולא בן בבוא אבוי. וכ״ל בס״ד כי שוטר עלמו נבוא בשקר מבוכת הנאת מתנו, ברולה להתעבר מן התאנות והרוחות שדרכם להביא לנבוא, והב׳ בסבול הנאת הבטוח, אך סיבת הבטוח הוהיה על הרוב אם הוא בן נבוא אמת, שהיה מתבבר בחי אבוי מבת בבוד אבוי, ואם הוא אינו מתנלא מקום אבוי בנבואות ימנע מתנו הבטוח, ודא קבוא ליה מוכח, ולבד הוא שוטר עלמו נבוא בשקר בדי שיבבודוהו, והנה כאן בדברי יש קושיא, דאחר לא נבוא אבוי ולא בן נבוא אבוי, תהי אבוי לא״ל, וסבו לומר לא נבוא שקר אבוי, אמנם הוא מוכח לומר לא נבוא שקר אבוי, ישן כי נבוא אמת בעשה נבוא מן הבטוח, כמ״ש נבוא מתבבר אחרי בחוני יקום לך ר׳ אליהו, כי מן הבטוח עשה נבוא, אבל נבוא השקר הוא שוטר עלמו, לבד דקדק לומר לא נבוא אבוי בלומר אין אני נבוא בשקר, שאמר שיהיו עלמי נבוא בסבול הנאת מתנו לבדיות, ונם לא בן נבוא אבוי, דעל כן שיהיו עלמו שהה נבוא בשקר בסבול הבטוח, ישן כי מוקר אבוי דעשיר גדול אני, ואין אני בדבר לא לאמתו ולא לבבוד, דהעשיר כי מתנו, ונם יש לו בבוד הבולה על כל בבוד שבעולם, כמ״ש הבולם בסם מעבר מחזיקים, ויש לי בבוד גדול בעבור עשרי:

שם. אמתן שבבה על הבפיעה בולה. נראה פשוט המפיק לה מדבריב ואתן שבבה, דאם שבר הראוי לביות בבסול עלמו בפיעה מלא קא״ל, וכי יודר אדם לבפיעה בחנם, אלא ודאי נתן שבר בפיעה בולה, בדם ר״ל לאה מולבן ליתן שבר בולה, ונראה כי רצה אלבן בחברה, ודבר בעלי הבפיעות לבתעבב אחר ימים בדי שיבוטו לבם כי אדם יותר ומשאות יותר, ונם דרבם לבתעבב בעבר הבפיעה בדי שיקחו מבם כי אדם ומשאות לבדבות שבר הבפיעה, לבד נתן שבר בולה בדי שלבו אחרים, ונם לא יתעבבו בבפיעה, ועוד נראה, מן הבטוח שיה הדבר הזה, שאלה בדעתו לבבור בל הבפיעה, דבבדבות תביב מחבה, ואז

תחל הנזרה עליה בבביל, בלבי בולה אבל:

שם. היה מבה לומר הוה ומבבתה עד שתתנה לו בחתנה. נראה לי בס״ד דליף לה מדבריב בבלותו לדבר אחו דלא נרוך לומר אחו, אלא הוא״ל בבלותו לדבר, בח״ם ולא יבלו דברו לבלום, בל בבי בחבר קאחר ויתן בחתנה בבלותו לדבר, ועי״ב בל מה שלחר בחתנה אחו ולא נבבה מחנו, ואחר בהי לא בחתנה, ואז דבון לו בחתנה לבוף תרבנים, ולא נתן לו בחתנה תבף ביום הראשון, ואז לא היה נבבה מעוקרת מחנו בלום, ל״ל בס״ד בדי שיבחה בלעולדו ביותר, כי בביום שחלה היה בוכח ואחר ח״ל יום בח לו בח הזכיר אלא נבבה מחנו בלום, נעבה לו בחתנה

נדרים פרק ד׳ יהוידע

נחולה בלימוד התורה. לי נמי דאמרי״ל אלבה ניקנין ע״י יסורין, ואד מניינו תורה, דכתיב אברי אבבר אבר תיסרנו יה ומתוכתך תלמדנו, ולכן תחלה היה בוכח ואיה לו יסורין בדולים בזה, ואח״כ בח לו בח הזכירה בתבה לוהים, ע״ל יסורין. ויבח דבוהה המתבר מבל זה לאחר, וס״ד המקבן דעל נתנה בו בעדונין בה הנבפות לבדם בלתי הלבנבות נוף לא היה מבהבף מבב״ה. לבד הבפיר אלו הוה על נתנה שנדונין בו בהתחבנות נוף בנוף, בי בתה דוקה לוקם שידדו לתוקה קדם ומנהו, בהוזהם חיים בנפש ונוף הבקר, ולכן דוקה בהחיים בנתתה להם נתנה זו, ולא תוקה נתנה הבהונה בנידונין בה הנבפות לבדם, בי יש הבדם בין זו לזו בתוקום והבוהם, ועל זה אמר תם לא נבראת עדיין

ניהנם זו הדיה נבראתם עתה:

ומקשי על זה הן הבריאה, דקאמר ניהנם נבראת קודם בריאת העולם, ודילף לה מקרא בי ערוך מלחמתו הפתה, נמלא ניהנם הבראת הבבה נבראת קודם בריאת העולם, ודוא מ״ם בנמרא לתה בקראת תבבה בבל הנתבבה בלהו הנבראת בדי בבלו הבי הקראת הבבה בבלו בהבלבותה בבוה המלה הנבראת הבבה בבלו בבבבה מבת שובבת הנתם הבדוקה בחומר האדם, והיינו״ר הזה בשעה פיתוי לאדם ויתיתם לאדם בעקבת אמו בל אדם, מאל״ב ועל״ר בטוח מלבד הע בנמבד מן הקליפה שלמעלה, זה נקרא יצר בבחם, ולא נקרא יצרו של אדם שאינו מתיתם לאדם ודוהו מחבד מזוהמה גיבו, וכיון בדיהנם זו אחר נידונין בה הנבפות בהתלבבותם בנוף בטוח הנקראת הבבה נבראת קודם בריאת העולם, מאי מבתבף מרמ״ה על ניהנם זו אם נבראת אי עדיין לא נבראת, ומבני דמרמ״ה לא קאמר על עיבה של ניהנם, כי אם על הבה בלה, והבר מבקו והבלה אין בל אדם בתחת בשמש, ומבני יודע הוא בנם הבה נבראת, ועל בהתבדבות קאמר, ובתחובנו לבבמוה פירבנו ענין בריאת הבמבה, וע״ב בנומת זה בנומו, בנו אמו בה מבית אם עניבה:

שם. טיבל אחד מבבים מבערו. ל״ל ודאי דאין הבוזה שיקח אחד מבבים מן החוצי לבית נדבן בזה המבבר, דזה א״ל לבית בבעבב, ושוב מוצא ביקוב תולים מבוה יבראם בהוא אחד מדבבים בהם אוכל מבינוקיבה בשוה״ז, והבקון קיימים לו לעוה״ב, ולוד יבקן שיהיה לו בחיר מחב, לך הבוזה מחמת בהוא בן בילו, מניע בער לבעבו אחד מבבים מבערו בל אולה, ואז ע״ו הבער זה המניע לבעבב המבבר אל שלבו מן בחולה אחד מבבים מן הוולי בבו, בל דבר בעבריבתא דרבו, בי הבער מניע לאחרים יש בו בח יותר להבין ולבבר:

והא דעובל אחד מבבים. ל״ל בס״ד דבב״ל זל״ל בבן בילו, ר״ל בעובד בחולו, בבעבם בחולו אחד הם, ודוע מ״ם בנמרא דברבות פרק ה׳, אמר בחבב״ה בתים בעבדה בתלתי בבדקים, ועל בל חלו ומלו בבלתו לו בעובים חיל וכו׳ ע״ב. ובחב מהרב״ם ז״ל, בעים עבד מלוה לבל חודם מלו, ובבת לו בבעים חיל בנגד ימי בחודם, דבבל יום מבחודם מבוגה אחד מהם ע״ם, ודוע דבל מבוגה על יום אחד לילו עמו, ומובבת זה המבוגה בל בילה ויום, יש בו ב׳ חלבים, חלב א׳ הוא בחיות זבר, והוא שלב ביום, וחלב א׳ הוא בחיות נוקבה שלבו בלילה, בי מבת יום לחוד ומבת לילה לחוד, והה הבלל בל הבלבים בלילה בם בחיות נוקבה, ובל בעובים ביום הם בחיות דבובה בנודע לידבי הן, בל בל חלו בעובים חיל בהם בנגד ימי בחודם בבבבות בם בבעם, ולבן זה בן בילו בעולד בחולו אחד מבבים חיל בעובים בימים ולילות בל בחודם, ובוקח אחד מבבים מבערו, בי מביהם ולדו מבוקה

אחד בבעה אחד מבבים:

דף מ׳. יומא קדמאה דחלים ח״ל לא תבלו וכו׳. ל״ל

בס״ד בעמבם לחב, דידוע מ״ם בבינו הלה״י ז״ל, דבחולי בא בסלוק חור החבמה, ואח״כ יבא חור הבינה שבוא הלבנות לבעלה מלבהו של חולה לבעבו ולבומבו, וכזה מיבן הבעם, בי יומא קדמאה שבסתלק חור החבמה ממנו יבחר אותו היום בשומו, זה בבלל בל חור המבחלק יעחר בשומו בחותו מבום בל היום בולו, וכיון דבשחר בשומו לא יבא בו ביום חור הבינה בבבבה הלבנות לבומבו, ולבן יומא קדמאה אין לו בעובה מחור הבינה, ואע״ג דבשחר בשומו דחור החבמה, אין לו בעובה מחור אבילבתה מן הבשומו, ולבן יומא קדמאה יש בחד לבנות חלון, בן דבינו בחות בחולנים שחור החבמה בבחלק ובדיבו חור הבינה לא בא לחבלה מלאבו לבומבו, ואחבר ויבינו אותו, ולבן ל״ל יומא קדמאה לא חבון, אבל יומא דבמה יבא חור

הבינה ובשחר אותו ובבינה מזלה:

עם. ואין ל״ל אלא אחת. כ״ל בס״ד, הבעם שבקבת דל דידוע מ״ם בבינו הלה״י ז״ל בס״ה, בי לחולה ההבחל יו״ד לאותיות דו״י ובשבר לעבבם בבנו! בד״ל בס״ם, ובבה דוי בבילים בזה ד״ו דו״ד ד״ו עולה מבבר ד״ל מבא״ב לם ובלהו אותיות יו״ד ולא יהבבנו לדוי״, יהיה שילום לאותות יו״ד בזה ״ו ״ו יו״ד, עולה מבבר מ״ו בבמנן בם בזה״ם, ובם אחיה, שבם מבבה ובוגה, ובמנין אב בדול שבוא בינו לאבבבם, שבא יו״ד בבבם הוי״ה, וכוון שבבבבו לו אותות יו״ד בס״ם מבבה לאותות דו״י שבדוף הוי״ה שבדוף מבבר דל, לבן לאבר אין דל אלא אולה. ועוד ל״ל בס״ד ע״ם מ״ם דבינו הלה״י ז״ל בעבד הבנומה, בבם בבו״ו נקבה בן מבדה, ובעיבו לבדל ולחוק לבל, ובבחבו בה״ם בבל ובידב בח ובנובה שהוא ד״ם בובם״ו, ולבן מבים בבוגר לזה ובידב לבדל ולחוק לבל בע״ה, ולבן בחולה נקבה דל בחו שהוא

בדיב לבם בוכ״ו בבבבבו דל, לבדלו ולחוקו:

עם. ואין דבם אלא ניהנם, נראה לבמוה בס״ד בי ר״ע היה דיבה אלה לבדיקום, ולבבר ממנה ניהנם היא דבם. בי דבו לבומם זה בבנו, בהבבבבר שוה דבה אלה מבבר דבם, הבבבבו יבול דבבם זו ניהנם, והבדיב בדיבה בזה אלה ר״ע:

עם. יבבבבו מולה״ר ובחיבבו מבבורן. בל״ל הא בהא תליא, בי אחדם בהחלו בובת מ״בן, ובל חולי ומבה הבת לאדם מבייבו הוי, במ״ם מבבר דבעוד, ובה״ם מבבר ודבוגבינו ביד שוביבו, ולבן לם ובבבבו מולה״ר אחן לו שובות ובחיבו מיבורן:

עם. שיזבמנו לו רבעים בבעמן. פובבו בס״י ז״ל ובהלה״ם ז״ל, בחלבעם הם״ם בהבלולו עלה לבעמן שבבוגל בובבן ובבבבא, ובבה בבבי חלבעם הם״ם בזה אובם בסוג עילה, אלא נזבה נזר שובבו מי הובבן מבבאין אותו, בי מי שובבן אובם מבבאים לבעם מגדם, מבא״ל בבבי חלבעים לבחבבעם הוו בסוג עילה, וה״ל בס״ד בבבבה הוא מה שיבן לבעמן שבבעל עבמו ובשוגב נאותו, בדי שאי יבבבבה מלבעבו בבוי שובבן, ובמ״ם המבבאים ז״ל בה הבבעבו לעבוד בחון ובלא אבוהו אלוי לומר לו שובבוגל ז״ם, שיבו בדי שבבעל נאותו בזבגול בה שוגלו בו, לבלתי עבות לו בבוד הבלוי לבר בגדל בבוהו, מבני שהבע אבלבעת בזה לו מגד הבלוה אלו:

ועוד ל״ל בס״ד, מ״ם רבעים בבעמן בקו על הבעבה, בחבבה שלב שולב ובמן בבבבן אבל הבבעל, ובבקם מובבו בבבבה, ובבחב לבבבבו לו בבבבבה אחלי אחוני לפני הבבעל אחר בבובבון לו אבבלב אותו מלבעבן, ובבחבו המבבבבים בחבבה בו מלה שלב לפני הבבעל, ואחלה פנו בבבבה בבבבן, בי הבבבה הבובה מבבבה בבבבבבה בזה לו מחבבה בלאותו, ולבן יבלבו שבבבל נאות לבו, ולבן ובבל לפני הבבעל ואחלה פנו, ולו״ל בבבבים בבבבן בו הבבבבה שבבבלה בלה בובבה זו לבבבבן, ולא בבבים בבחבבבם אלו בלבבים שבבבלו

עלה לרחבעם להקר לדבר עם ישראל בגאוה ובגבהות לב, שישיבו לרחבעם לעם קטני עבה ממתני אבי ועתה וכו׳, אבי יסר אתכם בשוטים ואני איסר אתכם בעקרבים:

שם. שאמרה זקנים בנין ובנין ילדים סתומה. ע״ל בס״ד, זקנים משפר אור, כי עלתם היה אור, וילדים משפר דמים, כי ילדים משלתם יהיה שפיכת דמים, ומה שהם מעלת מלדים לתחכמים, ובפרט שם בין ובנה זקנים ובין משפר ילדים, הוא משפר מחסה, שם יתרון מזקנים על משפר ילדים, רמז דעלת זקנים הוא מחסה לאדם המקבל עלה, ולחוס לדבר חכמים בן שלמה, אלא שמע לעצת הזקנים היה אור לו ואור לישראל, ואחר שלקח עלה הילדים בת דמים לעולם, שנתלקה מלכות בית דוד, והיה אח״כ מלחמות בין מלכי בית״ר, ובין מלכי ישראל, ונשפכו דמים לרוב:

שם. לא לשפוך אינם קורדא בתלת שני קטיעתא, הטעם משרש בגמרא, וכזה יוכן בס״ד בהיות יקרתני ביום אדני ויחי ה׳ לשעון לו, פירוש אויבי מקרבני לנקרו בשלשה לחשומות, כדי שמלאותו בקרבם ולא יתחייבו לנקם עליו רחמים, וגם שוד כדי שלא יהלו אותי כלעב גדול ושמחו, ומי״כ הרים שמחתם סיבה שיתרפא, בס״ם בתיב פן ירחם ה׳ ורע בעיני הסיב מעליו אפי, אך בתחת ויחי ה׳ לשעון לו, אלון תוי נדיך לחפלחם, ולא לעשות זו דבן יהלה. ולאחי בפתח שעים שביאר פסוק זה של מ״ם לעצל, אלא יגלו אל החולה ביום כתלון כדי שלא יתבע מולו, ובוראיריו הוא בוצא בזה. ומ״ם לא יסב ע״ג משה וכו׳, הנה ר״ם שפסל מעשה בכסף הוא סקבר, שלא יסב ע״ג אלו מעבי אור הקטנה, שים שם שאול סמוך לחולה:

דף מ״א. כלא גר וכלא אלחן. נמצא מדרבי טולמו תאוכלו ותתבלון היה בכעבד דבריהם, שהם גר אלחן, אחת אחש, דעה, אלה, רבב, רמז לדבר שבע יפול צדיק וקם, יפול, לשון תמהון, כאו לא טעל אבי מנם, וקם אח״כ מן תמהון הזה, שנעבה קומה לו וקיומה לשראל, שהנבר להם כעצו של גדיק, וכ״ה בגמ׳ הוא משפר תתע״ח, המנין אותיות כל המילות הזה, כף למ״ד, שעולים שם המילה תקי״ה, כי אות ף דמלוי כ״ף משפרה ס״ת:

שם. דדא כיה מולא ביה, אלא דא כיה מה ביה. ע״ל ע״פ הרמז סרמוז באותיות אדם שהוא ר״ם אשונה דעת בלתלה, ומיהו כי אדם לעצל יולד, ומעל שוה״ז שהוא עשקי עוה״ז הכל נקרא כשם מלתלה, אך זו המלתלה שהיא עשקי עוה״ז תלויה בשתים, הא׳ הוא הדעת, כמ״ם ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים, שאם אדם בשעון ינבא ה״ו מאבד הטעם שעשק בו לעתיד, וזה׳ תלויה בחשונה שאם יש לו אמונה יתבדר הטעם אל, כמ״ש דוכבי רשונות אלף בית אמונה ברבה, ניחל דלת נגיבה דלים, וגם תלויה בחשונה הלקות, שהיא מתנון שהכל נעבה בהנגתיהו יתבדך, ולכן קדמו בשם אדם אדם דעת מ׳ מל מלתלה, לרמוז אם יש לאדם שאים אלא שדם אמונה דעת, אז יש לו מלתלה שהוא עשקי עוה״ז שיתקיים בידו, ואם לא, תאבד המלתלה, נמצא דעת ואמונה דמוהם באותיות דא דשם אדם, ל״ה דדא כיה לו מולא ביה, שם לו גם אלא אות מ״ם של מלתלה, ודלא דא כיה לו אדם דאם אין דעת ואמונה בם מלתלה אין לו. ועד״ז ע״ל בס״ד, דדא הוא הדעת דקלי עליה ביה מולא ביה, שם לו גל״ן בס״ם רבוני אל״ו ל״ל בשבר מאחרי דשב״ל פרטת מבשעים, כי רוח ונשמה של ישראל, מתבנון מן הקדושה על ידי הדעת, אבל אות״ם אמ״ם שם להם נפש מן הקליפה, אין להם רוח ונשמה מן הקליפה, שן כי אל אחר שהוא סוכר אל הקליפות אמתים, ולא עבוד סיון, שהם בחיות רוחן ונשמתן של אות״ם, ולכן אין להם אלא רק בחיות נפש מצד הקליפה, וה״ם גם בלא דעת נפש לא טוב ע״ם, ולז״ל דדא הוא הדעת ביום לא טולא ביה, דסיון שם לו כל הנבין מצד הקדושה, ולא דא ביה אלון לו דעת מה ביה דסיון רק הנפש בקדלא מה יש בו, וכן אמרו דדא הוא הדעת קני מה חבר, כיון דיל״ל כל נבל״ן, דדא חבר מה קני, ובכל הדברים האל׳ כנגד התולעים ומה׳ כנגד הבהמיות, דבל מה שיש בזה כזה יש בזה. לו יובן דדא ביה קלי מל דעת בגוזר הקבים על עיפה שלו, ואומר דדא קני קלי מל חלק הנוסף אחר כך ע״י מעשיו:

שם. אין החולה שומר מלוין עד שמוחלין לו כל שומתו. ל״ל בס״ד, בחולה כתיב ה׳ יסעדנו על ערש דוי, ובס״ה בחרבע מלולות יש בו ל״ל אותיות, ואם מוסף מספר ל״ל על מספר חולי, שולה ל״ג בתנין דוי״ה אדנ״י עם טולל שתי שמות, ובוא כתנין מחילה שבולה ל״ג, ולכן אין שומר מלוין להמשיך לו שפע דשולה מן ל״ל אותיות שם הוי״ה לחולי שלו, שאז יהיה אלנו מחילה שבולה ל״ג, עד שמוחלין לו על כל עון שעיתיו, כי כיון שנעבה לו מחילה שמספרה ל״ג, ובאם אנלו מספר ל״ג שהוא שפע ל״ל לחולי שלו, כי שם הוי״ה יסעדנו על ערש דוי. ומ״ש ר״ם חוזר לימי עלומיו, פירוש נוסף על מספר חולה ומספר ילד, וכזה נגלם מספר מחילה:

שם. רב המנונא אמר חוזר לימי עלומיו, ל״ל בס״ד יהוש כל חולי יקבוה מן קלקול הדם שבתוכו, ולכן שפע הרפואה נרכה להמשך לדם, וכתב הרמ״ז ז״ל שם אדום ברבוע כזה ה׳ ה״ם אל״ף אל״ף, שולה מספר דם, וה״ם דם האדם שהוא שוה רבועים דם של חיות האדם עב״ר, ולפ״ז קלקול דם האדם יהיה מתמת חולשתו מן האדם זו של רבוע אל״ף שעולה ד״ם, שאינו יוצק מהאדם זו בשלימות, והסבות הקלקול מן הדם אחיים, ע״י הנבורה אחרים זו. והנה חולה מסבבו מ״ם, ואם חוסף בעלה מ״ם כתנין רבוע אל״ף הנו׳ בתחוב בו, אז יהיה כאן מספר מעלה, ולז״ל רב חיא בר אבא, אין החולה שומר מלוין עד שמוחלין לו כל עונותיו, ובא רב המנונא לומר אחור בתחילה זו לימי עלומיו, כי חוזר לחיות לו חומר חדש בתוכו של אדם, על ידי חזוקו בהארת בס אל״ף ברבוע שעולה מספר יגר, ונם נעקר ממנו כל מין חטא, שיהיה כמו יגר אחון לו חטא ע״י מחילה זו שהיה לו, ולכן לה מפסוק רועפם בכרו מעבר יבוש לימי עלומיו, כי נוף האדם נקרא קוקן שהוא מספר ס׳, ותיבת רועפם הוא עוקם ב׳ דקלקול הב הנוף הוא ערבות לנוף שהוא ס׳ מעבר, מחמת שנעבה מחמת האדם רבוע שם אל״ף, שהוא מספר דם, וכבפותו יבוש לימי עלומיו, שהחזיר

ותלוב בו בחדרה זו בשלימות שהוא מספר ע״ד:

שם. כל מעבנו הבנה בחלוי, ח״ר יוסף לומר מעבנה עלומיו. קבל לוד מפרש לומר מן מעבנו, דלעומר מאן דבר שאיב הבא. ע״ל בס״ד דדוש כל ח״ה שעשק בתורה כיום, יהו אותיות התורה שלמד כיום חומש בלילה לשמור אותו, ובתיב בשבבך תשמור עליך, ולכן דרשו על פסוק ובשבב בבוחו הוא, כי ב״ב אותיות התורה שלמד ביום חנו על מקום מעבנו שיבן בו, והנה בחסבו במ״ה תיבת בה יאחר של בלשה, ובנו בבילות בלילו אותם שבבו לה בשבבו בו, בפירם, רש״י תורה ויהלה וע״ש ע״ם, ולכן בתורה שהיו אוריין מיהלה נקראת כל. ובזה פרשו בס״ד, מ״ם יעקב אל״ם לעבנו קח נא את ברכתי אבר שוכלת לך ב׳ חנני מלוקים יבי יש כל. וקבל תיבת ב׳ הוא נתינת עבנו ומה בא לקח עשם בזה לתחתר קח נא את ברכתו, ובזה ניחא כי יעקב ובעבו תלקו העלמות

העלמות מן הבנון, ובעבו לקח שוה״ן, ומנין ברכה לישקב בעוה״ן, לך תתרון הוא משרש בתפרשות ל״ן, דוהבה ברכתה מדון מגל מזונו בל יס, כי העולם לא תעשה אלא שיעור עסק תורה, דבתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, ולולי יעקב בעוסק בתורה היה העולם לזה וישובו חרב, ומגלה מבלה תורה אלקראה כלו, זוכה יעקב בכל הברכה של עוה״ן, מדון מגל מזונו בל יס דחשיב בלו, ולז״ל קח נא את ברכתי אשר הובאת לך, וא״כ לוך לאתה לבוא לעוב עוה״ן ברכתי, והלא הכל שלי, ומבלי אתה מוחן לי, ל״ה בי חנני אדום זה הטוב לעלמון, ישן בי יש לי כל זו התורה, ובעבורה אני זוכה בכל טוב עוה״ן, וברכתי היא, ומ״ש כאתרי גם ד׳ הטעם שנקראה התורה כל, לשון חמדה, כמו נכספה גם נכלה נפש, כי היא כלי אחדה. גם כל ני׳ חמשים, רמז לבינה שם בה חמשים שערים, ודוע כי התורה שיתה לנו היא בסוד הבינה בהיא בסוד הבריאה, ומ״ש רבינו אחר״ז ל״ל בסוד טוהר כרוך אלקינו אברהם לבנוהו, ושוד טעם אחר, כי התורה היא תיקון הרוח, ולזה בסוד תרומה דרוח נקרא כל:

איך בזיכרי, הנה כל רמז לתורה, והיא המומדת על מבבנו כל אדם דבתוב בבבבך תשמור עליך, ולז״ל כל היא התורה, שהיא במשבבנו כל אדם הפבת אותה בחלוי, כי אם הנפוך יהיה לך אחלך ומגלה ממנו ולבנו, ולפ״ז בס״ו בל מבבנו אים אחה שהוא ח׳ לו מבבנו:

שם. יהיה אותיות מבבת, ולז״ל מבבת תלמודו ר״ל:

שם. רבי הוה נמיר תלת שבבות אמר תלמה. ל״ל בס״ד בהבנתה פרטית מן המנוים נתנו לו בת הבנה לבינו ר״ג אמר, מנסבר ר״ג מבלון דבתמר, כדי לתתן בלעומד שלהם אותיות ו דבסם בוה״ן שהם אותיות ו״ם בבבסם, שהם סוד תורה בבבתם ותורה שבע״פ, ודוהו בן אותיות ז״ו דבם בוה״ן הנו׳ הם דין, שנרוך לבם מיתון יותר מן אותיות כ״ו דבם בוה״ן, ומ״ם רבני תלבנו ז״ל בנוגת נחוש אוש בם זו, שהיה דבנו לבנה בוסרון בם בשובה, שבבהם היה מתחבן אל הדין ובבתם, אך לחיות בהסוכרון הם מתחבקים אל אותיות ו״ו הנו׳ לבן הבינה בולנו לבבי, ולזה זה פלא הבדרי ליה הבבנה ע״ו ר״ח, והבבה ע״י בר קלרת, בנגד בתי תלוקה של אותיות ז״ו, שהם מספר בבבה ובבה:

שם. ל״ל רבי אתה עבות אותי ואת חיית. קבה לבתי לוצבת אמתי לא אמר רבי לא״ל אתה עבות אותי, בעבור אותם הבבנה ולהבדיה ר״ח קמיה. וע״ל בס״ד, הבבנה לגדם ר״ח מרבי בדרך תלמוד שלומד מרבו, ולזו הרב מוחן לתלמיד בת מחיות, בבזה הבת בל הרב קולנו התלמיד לא תלמוד הוא שלומד מרבו, ולפ״ז אחר שבגד ר״ח לא הבבנה לרבו, חזרו לרבי מבומו של רבי בסיה מלובב בהם, ומנלה רבי מבלו לקחם ולא מבל ר״ח, לך בר קלרת לא לגדם מן רבי בדרך בתלמיד שלומד לפני רבו, רבי שומבך בה מן רבי בהם ביסיה בר קלרת מבוג אותם מתנו, אלא הבבנה בבומו בלבד, ונמנלה בלבד בזה ר״ח מן בר קלרת בלבות אלו, הבינה ר״ח בהתלבות בומו של בר קלרת, וכד אתא ר״ח והדהדרבה קמיה בר קלרת בהתלבות בומו אל בר קלרת, ולא אמר רבי לבר קלרת אתה עבות אותי ואת חיית:

ברם ל״ל, מולל אתה עבות אותי ואת חיית, כי ר״ח לגדם הבלה מן בר קלרת, ואח״כ אהדרבהו לרבי. וע״ל בס״ד בוהו לומר על עת אחר נדבה בוהו ולקנו אותם מן רבי, בשם בהיה לבם לומדם לבמוי, הנה בזה הבבנה שבבלהם ממנו מבומר, ע״ו עבות אותי ואת חיית, שבבנה זו אחר נדבה בוחר מעמנך לקבל אותם

הלמות, היתה לשולת נדולה בהשולה לי ולחיית, ומצא רבי בת לבחיון בוהה לבר קלרת, על הבבנה שבבל בר קלרת הבלמות, בבהיה רבי בבר נדים לבו, שלא הלבה אותה הנרסה על רבי לאחבו, אחם לא היה בר קלרת מוחן דעתו מאלינו לנקמם מן רבי בהיה אותה הנרסה הולכת לאחוד ח׳ו, ומ״ם בתנות מהר לבמוש ומהר לאבד, יש שבבו בהבסבו, ופרב רש״י ז״ל בלמוד לא עלה בידו לנום:

והרב פתח עינים ל״ל הבאה מבר הבשוגה, ולאחרו בגמרא דבהבבל ישורון מלהבה זוהה תלמודו מתקיים בידו, דבתיב ותפך מ׳ בידו ולבם, ולאך רבי וכב יוסף שבתו תלמודם בחיים, דודאי הם היו מקבלים תחלי מלהבה ש״ם, וכ״ל בס״ד, דבהם קלי אחולה תלמודה, לך כאן רבי לא בבה אלא רק אותם ר״ג בעים הלבות שהיה נמיר בנמין אחר בלבד, ובן רב יוסף לא בבה בל תלמודו, אלא מקלת הלבות בלבד, וגם זה המקלת בלאבר הזכרון אותו לבמיהם לחיים, ומאבר אחם הדברים בהוראיתם, שהיו ידעים אותם בחתלה, ואחבר אחם לא היו מזכירים אותם לבמיהם, הו אחרים ומזכרים אלנם מאלינם אח״ו ע״י עיון והבבלה שהיו תבבלים בהם, ולא נבבהו אלא רק לבי בעם, ובבו מאד עבום יתרה דהוה בזה בזה לאחר בבי בעם:

שם. אומה דאמרי אמר ליה אתה עבות אותי מיית ואתיית עבה אותי. קבה מלי בבינוהו, וע״ל בס״ד, דב״ש אם הרב לומד אם התלמוד, ואותו תלמוד לומד בל תלמודו אלמד מרבו לתלמיד אחר, אל״ה חייב התלמיד אל אותו תלמיד לקרות לאותו הרב בבם רבי, ולבבדו בבל הלבות בחייב התלמיד לבבד אם הרב, ונחבב בם הוא תלמיד בל אותו הרב, דהא אל״ה אמר לו אתה עבות אותי ואת מיית, אמ״ב דהבו לא נמיר מן בר קלרת אלא מן ר״ח, ואל״ב אין אותו התלמיד תלמיד נחבב תלמיד לאותו הרב, דהא ל״ל ואתיית עבה אותי:

שם. נדול בם בעבבה לחולה יותר מבם שעבה לחנבה, אמ״ב אתם בתרתם תתרבה בעבל ע״י בם בקרבן בנתבריא״ם, הנה על רפואה זו בתרבאת בבם זה הבי לא בם, לו נמו בם הבתלבינ״ם יועיל לדחות הבתרת אחר בתבבה בזעבה הארם, ובאן הבי הנם בל זמן שאם הבתרת בועב בבבר אחרם, כי לולי בחמיו יתבבך בתרבר ותחלים בתם, היה בועב והולך עד בעמות אחרם בא״ם:

שם. רב אמר מבבת, לבבבשבן עמדו הוסם. בבבה לבה נייד רב מבבת דקון שהוא בתורה. וע״ל בס״ד דבתם ״ל אבב עבריה בלתר הבי, דהיה חוסם לעבנו, ומאן ״יתר דבקושבת הבי הוא, אבל בתן בתבלים בבבתו בל מבום ומדבר בדבר המנוי בתנבנו בל עולם בדבר המבבת, ובזולר דהבו הוא בתחת. ועוד ב״ל בס״ד דבקת דקון ״ל תלייני על הפוגע בו שהוא קרוב אבלו לו ויקבו, ומנ״ל לפרב בם בבת בבל הבתוקים בלא פבנו בו, שיהיו ויפבנו בו לחייבן, וכמו הר שובבת דעבקב דהוה בתוך נישה, ובת העקבה בעבל בל הלפבדם, ובבב הנבר, כדי לפבב בו לנבבו ולהמיתו. לו ייבן מקבת דקון לאו מבחת בעיבו בלותים מן הבמוים לבחיבן, אלא הבי קאמר כיון דבתלבקים הבבנתה מעליו, לו יהיה עולל לבחנן מבל המוינן, ולבך הבינה הלי קבת דקאמר בי הבל שבבין, דבמבתם שיהיו בלותיך, שבבלה לותם לבחיבן:

שם. בבינ הבות נבבת בוהבת דוהב ביבוב נדולבה שוערת. הא דהולבינו לבבם שהיה אחוך הבבבה והבבדה קטנה, לבחדיב בחידום כיון שהיה אחוך הבבבה והבבדה קטנה, ודלא בבבבו עליה ״בלין מנישות לאחבן, והיה יכול להבתם מעליה בעקן, בבבתחילה הבבדה להבתנב, ובב״ן לא בבתם והבלבו לבתם, ולז״ל לאבבפתן עמדו הוסם כי

הכל שבדוק, כל דייקת, פירוש לפליגו הוהם שאין ראוים מגד עצמם לצליחות ז׳:

שם. אלא למי מחלליגו חמה, פירש הר״ן ז״ל שלבשתו חמה, כלומר המדינין שעל ידי כלי זיין שעליו נקרא חלוץ, ובכה המפרש חלצתו לבשתו ויותר נכון להיות לזה דמיון מלבון הלבש מותר מחלצות, וכן ויקח את חלוציהם, שהוא ר״ל מלבוש, מיהו ל״ל בס״ד לפרש חלצתו חמה, לשון בגיפה כמו וחלצה נעלו, ונקרא לשון נקיה ע״ד שאומרים סני נסור, דאין הוים לומר לבשתו אלא לומרים חלצתו שהוא ר״ל שלפתו לעזבוה:

שם. אין מנקרים אותו ואין מזכירין שמו. נראה הטעם בפ״ע, ואלו המנוים על חולי זה כדרש מודהם לסתפעל בשומם שם החולי הזה מפי בני אדם, שלא יכירו החולי על כל אותם בני אדם שהם חולים בו, ובאמר תמצא לאחז״ל שאין הדרש לאזהר שם לגרשה בפירוש, אלא קורין לחולי הגרשה בשם דבר אחר, ומיהו שעשתה הוא משום הכי, ומ״ש רש״י ז״ל שקורין מזה לזה, נראה המדרש לחולי הדבר דמיהו בזה ידבק כך הדבר שהוא חולי המדבק כ״מ:

שם. בחיזוק ובקלא חד לחלמין ומין בחריקה לגופה. נראה גם חכמי הרופאים האחרונים מודים בזה, כי כן מלאתו בהות חיים שהוא העתקת ספר רפואה לרופא מובסן של מלך פרוסיה, שבתב בחלוקי הקדמת המה הרופאים העקרים אבר באנאטומיה שבעל המבע לת ביטול המזון ומיקוגם, ודמיים המיתרות והבשמתיה ע״י תנועת סדר הכלים הגדרים לחרוגה המזים המוסבבים חוק פעולת הלב, ואחר העורקים עם תמיעות ותנועות המזים וכו׳, ע״ם הדברים בהרחבה, מיהו הוועלת היא אם תבא בשורה מומחים, כפי לורך הוועלת דוקא, אבל אם תתבבה ותוסוף של שיעור הראוי חוקף מאד, ולבך אמר ר״ן לא הוא ולא תרייקא. הבי״ת בהרחבות יסיר ממנו ומבל שהאל, כל חולי ומחלה, וברפא כל חולה עמו ובהאל ברחמים, אמ״ר:

פרק ששי

דף מ״ט ע״ב. רבי יהודה ורבי יוסי חד אמיל דיישא בלגבעתיה, ואחד אמיל בהוצלת. קשה למה בהוצלת, כי שתה דסתם מוכיח בהוצלת ולומר ל״ל ואמיל בלגבעתיה לתחיל בהוצלת וכו׳, ואם היה מעבבה סוה נקיש בקלקה, ל״ל ר״י לר״, ודוחק לומר בעל המאמר לא ידע מי אמיל בלגבעתיה, ומי אמיל בהוצלת, ול״ל בס״ד, מיון שכל אחד נימה מעשה חבירו, דממה מעשה כל אחד הוא מנוגה לפי דעת חבירו, לבך לא דלה בעל המאמר לזכיר שמותם בפירוש על המעשה מחבי אבירה, ומ״ש בבתחלת דף קפ״ה, הסוה מקובר אחתא לקמיה דרבי, ואתר רבי אין זמן בזה, ל״ל ר״ם בדבי לרבי שאל בין קבריו הוה מוכלב, פליגיה וחזייה, הדר חזיה ביה רבי בבריסות, ל״ל לאו אתא שהבחיה אלא יהודה חיישא כתבי, ל״ל כלך מלשון הרע בזה, ס״ם:

שם. עד מתי אחה מאמליגו דוקר. פירוש הוא הוא קליפה של עץ, בשקלעין הבין בבלי ענרות הקרקע ביומעו, ווי הוא קלה מאד, ול״ל לקוחה בכל פעם, כי הבבר בקעות מחבה קלוחה, ומבל״ב כף של עץ שהוא עב ויקחו בכל פעם, ואותו שאיבל באנבעתיה לא היה לריך לקבל, כי הם היו אוכלים דיישא, שהוא דבר נוח, ובוטל האוכל באנבעתו ומעת לאחר עץ, ואין מבנים הלבעתיה בפיו, כדי שלא יתלבלבו בדבוק, ולבך אין לדרך לקבח אלבעתו, ומ״ם בס״מ בבסם הר״ן ז״ל, ומ״ם פר מתי אחה מאמליגו לאחר, קשה ל״ב יקבוד בבך על כל הטוסקים בחאמליגו ומבבטיל, ול״ל מין דאין האוכל ראוה בעיניו העשיר בעת שאוכל, אין מקבוד בזה, ובק שהה בבסהוא אוכל, הוא ראוה בעיניו עסק האלבעתיה הוא מקבוד:

שם. ל״ל אחם יאמר שבדיר לבדה, והביאו לו תבדין. אלא דפירש שיאלו לבדה, ולא אמר הביאו לו תבדין בבסחם, משום דר״י היה עני, ואפילו תבדין אין לו יבולה לקנות אין הבסון, ובק אחרמה שיאלו בני ביתו לבדה מקום בזהבשין אחבדין, ובס מחבבדים בזאל הרבה, ובקו מבם בדבר מעטם. ועוד ל״ל בס״ד, דמו בסחב דמו לפי דרבו, יאמר שבדיר, אלו אוכיריו ואוהבו, לבדה, לעבשות תיקון ובירור הבדיר לבדה, היא המלבות שבקרתה אבל תפיחון קדושין, והביאו לבו תבדין, אלא הביאה לבחים וקרו בה ה״ר דון, דמו לפ״ר ובלו ס״ר דרשים, ובהם ת״ל, שבשו בהם תיקון ובשוקו, ואבלבום בלא מלח, דלא אחבשיעא מלחא לבחבדר לבם אחבת בל״ל, ובהם ג׳ ספרות ראשונות בהבבו מבו״ד, בהם בלבה הוי״ה בשולב מבפרים מלח, ובב״ו לבבו מבינו בין אחבת אבילה לבם אחבת בל״ל, ואלו הוי״ה בשולב מבפרים מלח, הוי מאוריים בבינו מהם בזיבר:

ובאופן אחר ל״ל בס״ד, בבמו לו רמז בבחר בדברים אלו, ע״פ מ״ם רבינו האר״י ז״ל בבבר הבלגולים דף ל״ח, בל מי שבבמהו מן בבחיבה הבנים בל קין, מבלהו בדולה שובל לזבות ע״ מעבאו ליבח בפ״ב אחבלות, אך לא רוח ובבחה אחבלות, ובל הלריקים בבפים מזו הבחיבה הבנים בל קין, הם בקראים בבם מלבד בל קין, ולבך רמזו עליו בתלמוד, בבבל ערב בבת היה זוחן פנין ודיו ודבליו ומקבל בבבת, והיה דומה לבלאך ה׳ לבחות ע״ם, ובזה מובן הטעם בס״ה, מה בהיה לרבי יהודה דבר זה בל לזיבת הבנים יותר מבאחר חבמים, בהיה לבם חבמה בבמהו ויותר מממו, והיבו מפני בי לזיהו מאחה הבחיבה הבנים בל קין זבה לגפם אחבלות, בי מחבת בן בקרא מלבלך, ובמ״ם בבינו האר״י ז״ל, ולבן בעבה בי הפרם זה מפי מחבריהו בחור פנין, לבך אמר לאותה מבבדוגת בל לזיבת פנין, מבזה הבחבמה הדם החיב פנין, ובזה בי בחב רבינו ז״ל בם, אז הבחיבה הבנים בל קין הוא מחה בהוריהם הדם הבלאשון לקין, ולא מחה בים לקין מבבחת עבמו ע״ם, לבך אמר בל לזיבת פנין הבחבת הדם הבחיב פנין, אחדם דיבקה:

ובזה מובן רמז הדברים בהבבר בל״מ, שבדיר יאמר לבדה.

רמז לו בל זבוחו והבנתו מאוד היוחו מבחיבה הבנים אלו זבה לגפם הבחיבות, בהיה מלבות הבחיבות, ובבקרבת חבל הבחובן קדבין, והביאו לו תבדין״ן, מבפר אחיר ס״ם מלבאך ה׳, בשר״ב זבוחו לבם בל מלבך ה׳, ובמ״ם רז״ל עליו בזוחה לחלבך ה׳ בבחות, והבלבום בל מלבך, בי מי בהוא מבחי׳ ז׳, אלו זבה אלא לגפם הבחיבות, ולא לבחות ובבחה הבחיבות, ובדוע בי בחות ובבחה בקראים בבם דיבדים בהוא מבפר מלבאך, ואלו היבו אלבחים לבחות ובבחה ל״ב, הו בבינו אחריבים יותר:

שם. ס״ר בחי בבחות בחה בל מבינחי ועד בי מבדבת. ל״ל בס״ד, דיבוש בזמנינם הו שובן בחי בבבחות ובחי מבדבות בבחה, חון לבחר, ובם מהבן הבבה בבן מבחות הובחים אבר בחבר בבר עד בהמ״ד אבר מחון לבחר, ובחבר מהבן הב בים מן מבחות הובחים עד בחמ״ד, הוה מחוקן בחה בחי בבחות לחוקים זה מזה, ובעיינים בבבבל לחבי הבים. בדי בעובבים ובבים בבל בח הובחים לבם הבחבבות לבעיות לבבם

בבבם, ומלאו בם בית הבבחה מחון לבבבם בו, ואבבר בחבבו מבפר ב״ד בבבד ובי המבבבוחה בל הבלבבה, בהוה בחבין ולוחב״ם בבודב, בי הבבבולת בל הלחים הוא מחון הבלבבה בבודב. לו אבבר ב״ד בחי בבבלות לאו בוזבה, אלא בבבין הבבבבה ובחבה, לומר בהיו הבבבב, ובל בבה בלבבים הבבבבות בבבבלה בחבב לו בבבבו בבבבבה, בבל אחד ואחד מן בחי בבבלות אבבר יזבחן לבבבו, בבבה בלבבים בהבבבבבות הבבבבים, אבי בבבבם בם בבבבבבות הבבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה ב

לה בכך, בשם שהיה מלקות זו הבאה מן מ״ש, ג״ל בס״ד, כי העושה שפטו נמנע וכח מן מזל העליון הרמוז בזקן, ולכן כיון בהיה מכבדת הזקן שלו בלקיחת הכפלת ממנו, תאמר לו הותר לי עושה מן מזל העליון הרמוז בזקן, לזו המינה לך ירושלים דהכה:

שם. דאזלינהו אותהי ליה לי מדשם לרגוניה. קשה לוך יוליה מפיי דברים שלא היו בעולם, דהוא לא הוה ליה אותהי, ולא ילדה. וג״ל בס״ד, דבאמת נזדמן אותה בדקת ושניה שלדה, ולא היה לה אפילו הכן לתגייה, והוה כיון עם בוחה תשה, וקראה אחתה, לפי בכל הנפים שרבים בתלכות, ואליהו זכור לטוב הוא בסוד המלכות, כי לכן מספר שמו בו שהוא בסוד המלכות שהיא בסוד הוי״ה דאלו הכי״ן, שעולה כ״ן בגדע, ולכן ודאי״הסו נשים נתקיות לתעלה ותקרה לאותה בדקת אחתי, לומר תשה שהוא בסורבי, ע״ד מ״ם הסתוב ואלו נסכתי מלכי, ההכוהה הוא ל״ל מלך שלו, וכמ״ש מרן ז״ל בחשובותיו בתנקה כזכל. לא נמי תאו הוא לזה דברים אלו מפיי, אלא כך בשמעו לאזהם קול מדבר בך:

ועוד ג״ל בס״ד, שר״ה בכל יום נעשה בתיגת ליהה בספירת המלכות לתעלה בתוכות בכ״ן, וכמו״ כשוד מזמור ישיר ה׳ ביום לרה, שאומרים בכל יום אחר העמידה, שים בו בבשים תיבות כמנין שבשון קלין ביולדה המו׳ בזוהר פ׳ פינחס ע״ב, ויהוש שבשון יבראל בתפילתם בתיגת מעם ובלתן ובסח ומנורה בתלכות לתעלה, ואלו הבתוקים תיגם נעשים אלא ע״י ישראל, אבל לא ע״י המלחים, ויהוש מ״ם בספר הלקוטים פרשת בראשית דף י״ג ע״ח, כי אליהו זכור לטוב הוא יסוד של מלכות ע״ב, ולכן קרי אלן למלכות בשם אחתה, וכיון על סוד הלידה המו׳, ואחר ליה לי מדשם לתגוניה, כי המלאך אינו יכול לעשות ע״י תפלתו משה ובלתן ובסח ומנורה:

שם. מן בית מילון אתחר רבי עקיבא. ג״ל בס״ד, בה מאר, שהוא שבה סדרים. לו נמי כתיב ובדעת הדרים ימלאו כל הון יקר ונעים, והוא כשל שים דעת בכמיי ודעת תיקון, וכ״פ דעת הם שבה תוחיות. לו יוכן בס״ד, כי סם המסוגל להללתה הוא בס״ה בפ׳, שהוא תוחיות בס״ה זה״כ, ונכמו פעמון ויוליהם בנסף הזב, ואין בשבעיו בוכל, ולכן אמר זהבי ונסף, ושם זה המסוגל להללתה ושובר יש בו שבה לוחיות, לכן כנגד שם זה אתחר מן בית מילון, והנה התנא שבמו בא לו מן מלכא בטוב, שעבה בלוים עמו אחר בעדם לו שהוא תוחנו, ושוף השובר בא לו מן קדוש בר בלוים, ולכך אמרו בגמרא דתניגים עליו בנסם בלוים ויצא בלוים, ואמרו בזוה״ק תרי בלוחי לוחין:

שם. ולא אשבתו אלא נגוח על גוף יאת. ג״ל דזה הגוחא היה שבו בתחוקת בסה שאוכלין עליו, אך היה עשוי מלוחות כרזל בלא היו עבים אלא קלים, והיה סתום מכל דדדון, ובתוכו היו מונחים הדינ״ר, ואם היה עשוי מלוחות עב, היו מרגישים שים בתוכו איזה דבר מחתת הטובד, אך לרוחו עשוי מלוחות כרזל אבבו שהטובד הוא מן מלוחות שהיו עבים, אך בתחת היו קלים, והטובד היה מן הדינ״ר. וכיון שהיה בתחוקת בסה, אבבו שיוא בסה מתם, שמתוקן לתכל עליו, ולעשות בו שמוש של בסה, ולכך אמרו לו לעבור מבית עליה, תעבה גיכר עליו להשתמש עליו, כי בסה הוא, והם קני אותו לשמו מן

שם. הדם תבר מגלו, ונכם בו בתרבעה זוזי:

ומן תבתו של מרדכי ופרס. איתא בגמרא בבתפס מרדכי ופרס בלחיינה היה נדון בכל יום לגבי בר״ש עקיבה לחיינה היה נדון בכל יום לגבי מרדכי ופרס, ואיך תלמוד כאן שהיה אחר לדברי רש״י ז״ל שבתב שנתגייר אחר מיתת בעלה בעיר בתרבעה ואחר בעלה ובעלתה בו, ג״ל בס״ד, כי העושה בעיר בה, דאוך נירקם בחיין וזכיה ואיה ליפה עד מאד, על כן נודה שם זה בל מרדכי ופרס לאיה שבם בל הדם אחד, אלא הוא שם בהוהר בל בר המשפט, בכל בר המשפט קורין לוחו בך, ונמו שם פרעה שהוא לוחו שם הבעם בל הדם אחד דוקא, אלא שם בהוהר בל מלכי מלכים, וכן כאן, ובל בר לוחו בר המשפט שהיה מהוכנת עמו ובלתן אם תבתו בלתה לבהיתו ולא יכלה לו, נעשה קדוש הבם בבעיה, ונכנס בה רוח מהרה שהבשתה בדעתה להתגייר אחר מיתת בעלה, וכן עלה בדה, כי מן המוש שבבו שיעות בעלה תקנה, ולו נתגיירה בסתר ובגלתה לרבי עקיבה, ולוהו בגדון לפניו שהיה הנדעתו שול ידו היה בר המשפט אחר, שנ״ב נקרא בשם זה, שהוא שם הוהר להבדרה בלון, וזה בדור:

שם. אבשמע שיל לתרוחת. נראה ודאי הקוף לא הנים שים שם מרבלין, ונכנס בבעיה, אלא מן המוש היתה סיבה זו שנכנס בלוחו בהוהר ורבע שם, ולאחר בלה לתרוחת מלוחו הוהר, ולו הבדיה הבע על מרבלין ומזה ידעו שים מרבלין בלוחו הוהר, וחפבו ומלאו עוד והבעה הבל לרב נמדה, ממדת הבדות בלוחרבה הקוף בלך הוא, היה סיבה שנמלא מליאה זו, ולכן משיקרא הנבהנו המליאה בעבודה לזעיתה לך:

שם. נולה ורבה בריסיה תוסם ורבה טיעם, נראה טוהרה להלעיג ולהתלוץ, לומר אע״פ שהוא קלר, בריסו בחבה, שאוכל הרבה. גם היה בחור, לך טיעו שהם לבנים הוא נדולים, שיבול לעשות בהם מאכל הרבה, ולכך תרה אחו בה, ובמתה בר שבקעה ומתה, שהיה חיבת בכך:

שם. ת״ל לף תוריתה קו. ג״ל בס״ד העשם לבוחות בו דברי תורה אע״פ שתמלא בהם דברים שהם שיעורים תיבוטים, כמו ותחוש לוטן תמנע, ותמנע היתה אלנס, ואלה המלכים הגר מלבו בתרן תמוט וכו׳, ובוולה מתקראות אלו הרבה, שאין בנוסם מוקן, ואין נופס אתה לבמוש, הנה תוכם וקרבם מלא טובות ועניינים יקרים ונאים בתחר מאד, ולכך ת״ח העוסק בתורה נופו שחור, ובקרבו ים תורה יקרה, ותחמה גדולה ובבה מאד. ובזה יובן העשם שהחמוים נקראים בנסם עיטם, שם״ם רז״ל ע״פ ויהי אם מעיני הערה, היינו בסה דוגמת העיטם אחר אחור יוצא מן האחור בבעיטים, כן לוה תורה יוצא מתוך מנוף תוחה. ועוד ג״ל העשם דהוה בתרייתא הוי כדי לגאר מוסר לבעלי תורה, שיהיו עטים ובפלים, אלא שיהיו כי הוסי מבלה לת הלהם לידי נאוה, ובמ״ם בנים מבלהן, בלוחו המוסר שבא מן הדרום. לו נמי משום דזה בדבר ביבר הפלהתה בל תורה שה הלבם שחוב ולוחו בלה, ועש״ו מחבבין לוחו בזוהר ובוקרן דרו ובבלין, ולמה, אלא בעבור תורה שבו, דאומרים עליו, אל תסתכל בקנקן אלא בתוכו שים בו:

שם. אמר ליה אם לשובדי לוטו וכו׳, הנה נרסם בו אל אמר ליה, ואל אמר לרון, לא תתיבה הוכב בתחתי זה. וג״ל דהנרסה הוא לומרו ליה, בבתר לומרו ליה אם לשובדי לוטו, ובוזה בתובה בר״ת א״ל, והמוקפים שבו ותבבו שבות ר״ם אמר ליה, לו אמר לרון:

שם. כ״ד הלבין דבוותן דרבון בפקן וכו׳, הנה בורתי נקיש שבר זה ע״ד הבפלנה לוכן בוותן, אך בקה ליתה שבדים הלבין בבוותן, לו תלתן הלבין בבוותן, לו תלה הלבין בבוותן כי לו דרך לתקבן לשון הפלנה ובתחה אלא בתבבר שבדים, לו במבבר מלות בלבד, ולון הופסים עם השבדות לו המלות מבבר תחדים ב״כ. וג״ל בס״ד, כי הוא כיון בזה עבין עמוק דדוש בבטוחון חתן דלה לם״ם בעבה תיקון ושלוי בס״ד לימוש בל שם תוד״ל שהם נקרלוש

ב״ד קבוטי כלה הם בספירת המלכות העליונה, ודוגו דאלו הכ״ד לימוש בבוותן, דאוך נירקם בחיין וזכיה ואיה יפה מספר החדים, ובלילה הם ב״ד שבמוח, ובבראלה ב״ד מאות ובתלילות ב״ד תלפים, ולמעלה מתלילות הם הסתר הם ב״ד הבבות, ועל תיקון ושלוי זה בל ב״ד לימוש דשם תדל״י בבעשה ע״י מעות הבבוותן הסיה, שהיה לם״ם, ביון בר קפלה לומר ב״ד תלפין דבוותן דיבון בפקן אין בו נגנה דון, בלומר דהיו תלבתם לעבות תיקון ובלילה ב״ד לימוש הבם תדל״י עד לתעלה לתעלה בתקון התלפים והבבות, ובן הייתם חבבים בבמתת מעוה זאת, מוד בשעיתם בים לבר קפלה, אלא הזמנתם לוחו בבמתה לוחו בבמתה ע״ד הבם דשיתה בבקן, ומעלה בתמנה בדולה דבר בר קפלה בבתיבת הבבים תלה, ובבוון בקנו בב״ד תלפין דבוותן:

שם. לא תבהון ויהיבנא לך תבבעון בבוון ביבו תיבו. ג״ל בס״ד, הנשם דבקים בזה מספר לבבשים, והוה דידוע מ״ם הבבר מהבר״ם בלאתן ג״ל בספר קול בוכים שים ב׳ בתות בסב״ת והם נקראים בתי בשים שמות, בהם מתלה ת״ך חילות בתנין בתה, ואלו הבתי בשים נלתמים זב״ז תמיד, בי שניהם הם הבבים, מתלת לבון תולי ומתלה, וממנה נמבך לוחם בלילים, ובמלי מבחתים, הרוג בתר ובחוש לתן ובמתר של תלולות ובבלות, הבל נמבך ממנה, לך לילים הוא לתבך לבון יולה, וממנה נמבבים בעלי מרה בתוכם ובנון ולוחה ב״מ, על בן הם לוחמים תמיד זע״ן, בי מתלה תוכבת בהתמשות שהוכרון ישראל בתפילת ובלילות, ובם בתיקון תלות בל תרבן בתמ״ן, בלוח לבם מלד תלבפה הבנים בהדרבה בבך שלוחבת יולה ובבוה, ולבן בלחמת לוחה לבבל לוחה, ותלבפה הבנים בהדוה בילבה ובבוה, בהלוחבה לת ישראל בתחים בבתחה בל מתלת, מלוה, שבתך ודרבה בתחלות, ולבן בלחמת בתחה בדי לבבל לוחה, ונמלה הם בלחמתם ת״ל המיד, בב״ד ע״ב. ולפ״ז נמלה בבתחה בל מלוה תבבעבת ובבלתה בלבפה בלילים, בהוה בלילה תבבה בילבה ובבוה, ולבך נבבה מרה לה בל לוחה, ובבבעת ובבבלה בדבר בה בהוה נגדו תלים. ובזה בדבתי בב״ד מלחבר הבמתבות דף ת״ל, על בסוה תבלילי בעיים מיין, בל חוך בבוותנו לומר לי לי, והבוה בי הילבה הרמוזה בבם בלילים הוא לוחבות לולי שבבתר, לוחבות אלו הם שורם הלילה, ודוגו ב הוון מבבות לבב לבום בתבבור הבתחה, ובל בהוה תבוב בוותר מבבור הבתחה יותר, עד בהבוותנו לומר לי לי, בלומר בבתחה זו שם לו בן הוון הוא מבבבל ובבלבים לוחבות לי לי, בל בלילים, בהם בבון ולבלה, ובלומרים הם הוו בשם בר קפלה לבבדות לת רבי, בדי בבזה ובבל ובבלבל לת ת״ל. לך בוון דבוו ולומרים בדבבים הלילה בבום בתבבה בת״ם, ובעבה אע״פ הוא חבוד בבה מבוש בבעמו בל שתבתם, מבוש דבוון בלילה בחבה בבוה, ובעבה אע״פ הוא חבוד בבה מבוש לבלה בבבוון בבבוון בבבוון

הבטיר העליון הנקרא היכל קו״ק דבריאה, ושומרת סם עד לור הבוקר, וכל אותה תנות לילה ישבת ומזמרת ומקרחה אל ז״ת, וז״ס אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט א׳, כמו בזוהר פרשת לך לך דף פ״ו. ע״ש, אל ס״ל ע״ש. וזהה יובן בס״ד דבריו בס״ר קפדת, שבלבוש בדברים הסם עניינים נסתרים ועליונים, כאומרו למתר שתות תמדת בקדולת הלבון, פירוש למתר אומר לגי דברי תורה המצוטים בסם יי״ן, בענין הנוגע לסוד הקדושה שעושים בה לגוג סהות רקוד, הפיוך לבחינת אחוך סהות נשקר, וגם שוד אומר לגי דברי תורה בענין סוד ספירה הפסורים של כחל, שמומהה כשולם הבראתה, ועל זה אמר

בקוקרקי הלתר היה הלבון, והבן הטוב:

ורע בי מ״ם בדקודת הלבון ובקוקרקי הלתר, אמר בן בדבריהם לשמת חתן, כי היה זה בסלולת דר״ם כרבו, אבל ולחי לא בקד רבי הלא יומרה דבריהו, ולבן בנמצא אמר לבהיה בנמתרת רעיה ליה, אבל כרבקד וקוקרקי לא אמר בקד ליה, ולא אמר הקדקרת, וא״ם לאמר לרבי קום בקד לי, אמר לי לבריאותא כלומר אני הה הלת הלתן ולבקד בקד לבן, וכזה אחרי אחתן הבלה ובדתי המטוכין:

שם. א״ל יתי דביההו הרבי לי נעלא אחת רמיא ליה.

קשת והלא ק״ל אין מסתמאן כאשה כלל, ומזיגת הכוס לכ״ע אסור מדינא, ואין לומר נדיר ואסור שאני דסה מזיגן בקדושין דף ס׳ נבי יתי דוגב הבקיבן לאסור גם בכבר, דסה לב יהודה היה נדיר ואסור גדול, ודוגב היתה קטנה ופעוה, ומיגו להרמב״ם בפסק לאסור מזיגת הכוס ובטוהר, הלקיח לה מדברי הירושלמי כמ״ם הרב המגיד ז״ל, ולא חילקו כזה בין נדיר ואסור ובין הדם פעוה כי בן המדה בכל דבר האסור. מן הטוהר, אי מתקנת חז״ל בפירוש, דאין לחלק בין נדיר ואסור לבין הדם פעוה, ואין בהסדר יובל לומר אני הרבה ולא אסור, ובכך דעולא דבוה מנבק לאחוזתו וכו׳, וכמ״ם בקדושין דף פ״ח תרגמה הגאון קורדס חיים ז״ל בשיטתו לע״ז על דף י״ז דלא הוה מנבק על יהד ושל האחוז נוסיפון אלא על התלמוד שבמסכתן כי היד ואחוזה בהיה מנבק לעולה בין הנגדים, ובכה״ג לא מלינו לאסור בדברי חכמים, ומשום דאיכא נר תמיד בהיכל בזה בין עשה לאלק בין הדם לאדם, ובכך דרב אחא דמרביב הבלה לתתפיס, פירבנו בחדושינו דהיה נעשה אותה בהיותה יושבת על הבסאה, והיה מרביב הבסאה על כתפו ומדקר, ועל בן תמיהת, לי הבא אדך ביקש לאלתו של רבי תמוזג לו הכוס, ובמשה ליה, והייתי דוחה לומר דהבלה מזגה לו הכוס, ובביתתו לפניו, ולא קבלו מידה, מיהו נראה מגמרת דקדושין דף ס׳, נבי דוגב בתו של ר״ן, דס״ל לרב יהודה דגם בכה״ג אסור, דהא ר״ן א״ל מיתי דוגב הבקיבן, וא״ל ר״י לאסור משום הך דבמוקצ, ואם היבא בתבית ותנים לפניו בבר, אלו הקבי ליה מבא דבמוקצ, לומא ליה תחזוג לנו ותנית לבניכו, וכ״ם בזה.

והנה להרמב״ם ז״ל, שמתה דבמוקצ דאחמר אין מבתמשין ז״ל בעשה משום דגזרו חז״ל בזה, כדי שלא תלמד לבוחה דגילה בין האנשים, וגמ׳ שם בקדושין ובמפורש שמעיהו בפוסקים, דאוכלת בזה בין בבר הבי״ן, ובין הרמב״ם והטור, ולפי שעמו של הבי״ן והר״ן אין מקום לחלק בין נדיר ואסור ובין הדם פעוה, דהעעם דבר הוא, ואם נאנו לומר בדבר זה שבל בר קפדת, לפי שעמו של הרמב״ם והטור, דס״ל לבר קפדת כל שאינו עושה דרך חיבה, דק נעמו לעולך אחר בדי, מעוה דבבר לא אבדו חז״ל ד״ז אלא בעושה דרך חיבה, דאוכל אבבם הבהור, ולהבי בר קפדת דעבד בר לעולך דבר אחר ליה לן בה, א״כ הבתה לפ״ז אלו דיבא דבמ״ל ז״ל, בהגה״ה בתה״ע שבתה י״ח בל שאינו עושה דרך חיבה הין בין ס״ם מותר, ומיהו לה

מתוספת קדושין דף פ״ב ע״ב, הגה בל זה אינו אלא לפי טעם הרמב״ם והטור, אבל לטעם רש״י והר״ן אין לחלק בהבר, וא״ה במ״ל נדבר בזה, ובין מה שבתבתי בהמאסף שנה שנה סעם נגיון ע״ב ס״ד אות ה׳, ושוב בהמאסף שנה

בגיטת גניון ח׳ סי׳ ל״ז, יע״ש:

שם הבי אמר דחמצת תוטבה תוטבה אחה בה. ל״ל בס״ד

ע״פ מ״ם בס״ד בתחבר אבינגל לדוד הע״ה, ובוהה נפש לחוני לגרה בגרור החיים את ה׳ אלקך ואת נפש אביבך יקלעבה בבף הקלע. ד״ל קלע מלו דבר אמיה הבא, ופרבתי בס״ד דחוטא בעבוה נידון בקלע, מלבד עונש נהיים, הבינו נותנים נפשו בתוך בף הקלע, ובזה עושים לה חבק בהיותה בבוטה בתוך הקלע, ובקלה בבשרבקן אותה מלמעלה לאבבה, ומיישרים אותה בבך בתה לגיפס פעמים, ואמרתי דגרמו זה העונש בל הקלע באות ב׳ דבבוה, ובאבר שוב בהבה אחר הקלע, ולבן אמרה לו מאחר בפרבתם מאוטבו עבוה, הביה בפבר לגורה בגרור אחיים את ה׳ אלקך, ואת נפש אביבך בה יליה״ר בהוצה להבבלך בהיטוב עבוה, בדי להגיבך בבף הקלע, הגה אחרבה נפשו יקלעבה בבף הקלע, הבונן לאותה בעבוה:

והנה יהוע מ״ם רבינו הלה״י ז״ל בעבר נוס״ק, בסוד לאוביד הבמה ובינה לאמקום בלת ובוד בהם סוד בבל, לבך יתעבה בל״נ בתעבות ונדיך שיבון בבל יום מימי הבעיותיו אלו, בבני בעות בל הוי״ה דיודי״ן, בהוה בסוד חבמה, ובל אהי״ה דיודין, בהוה סוד בינה אבר עולים ב׳ בעות אלו מספר בבל בל״ל, בהוריהם בחבלו עד מקום הבבל, בהם בלת ובוד, בלבוך עתה לבעלותם לאקומם לבעלה ע״ם:

נמצא שון מבבה זבור בהוה אינור עבוה, פנים בקו בקו בינה בעוביהם עד בבל ימין בהוה בלת, ובבן בעונם הם בל אינור עבוה הוה בקלע הבמוה באות ר׳ בל עבוה, בלבך לוה בהוה בלע בבל, ה׳ בבבל פנים הוהבת בו אחבמה, לגבל ימין, וה׳ בבבל הוהבת בו בינה לבבל בעולל, וב״פ בלע בהוה ה׳, בל ה׳ בבבל הוהבת אבעל בהוהבת בבי בקון בל הוי״ה בבהוה בבבל ב״פ בלע בהם בבם מספר ת׳ הוה לאוה לבהוה אלו אותיות עבוה אותיות הוהה בה בבקום ר׳ בהוהבן לבלע בבלך בבלך לבהוה ת׳ הוה״ה בל עבוה המבבה זבור הוהבה מלו אינור בהוה אחה בה:

שם. א״ל אבל הבבלן בם בה. ל״ל בס״ד אותיות בהמה בבלו זה, ב״ת ה״ל מ״ם הי״ה, אולם מספר הבבלן, בלומר הבבהמה אוהבת לאוהב הבה עליה, ובו יש הבבלן בו אחה בוהב מבבלן בבוהה, בלומר בבו יש הבבלן בבוהה בל זו הבבהמה אבחה עליה. והה דבקיב לבון הבבלן בבבהמה, משום דבהבה הבבמי הבבעב, אין אחוה אלא בהבומין, ולבן אין אחוה אבבעות לאדם לבבבב בה בבהמה, ולבן אומרים לו בבי הבבלן יש בה אבחאיהה לה, והלא אין

אחוה אלא בהבומים:

והנה הגם דבר קפדת דדם הבל לשון הבבלון, ל״ל בס״ד לפרב, דבקיב נבי בהמה לרמוז מקום הבפנס, ע״פ מ״ם רבינו הלה״י ז״ל בעבר בוה״ק תיקון י״ב בתיקון הבת בל הבבהמה, איתעבה מי״ו אבעיות בבבבר בע״ב הב״ם בפנים בהם ע״ם, בגלה הפנס הוא בבי״ו, ודוגו בל דבר בבקדוהה ים בו אבעיות ובפיעות, וא״ב הבי״ו הבו הם בפולים וב״פ ד״ו נ׳ תב״ל, ולבן בתיב

בה בבבל:

שם. א״ל זו מה הוא, עיין דס״ו המפרש במ״ם ביבמות

דף ל״ז ע״ב, והבה הפירוש לא בייך לומר בימה, בתיב נבי אם בי יקח אבה ובהה, והמ״ן ז״ל בתב זו מה הוא, אמון יהוע מנמי הוא מתבבבת, והם מפרש

בבבם״ו הול״ל ממי הוא נולדה, וכ״ל בס״ד לפרבם זמה דנבי אבה ובהה, אי מה הוא, בלומר זו הבה אלבה זה הא״ם עם אחבה, מה הוא נקראת אלו, אם בקראת אחבו לו נקראת בה אחבו, דחבי בקראות אלו אי״כי בה, ובהם הפיים מבדרו בה אחבו, וכן מוד עוד על אחם ז״ל זו

מה הוא נקראת, אם נקראת אחבו לו אם אחבו:

והא דעבקר עתה בבעודת אחן ובלה בפרבת עריות, מפני דבשולון הוא נדר עבוה, אי נמי מבני בדלה לעבות בדיהות בלומבו מיהי אחבו בל רבי ומבוהו לו לא הבום, הלה לדבר בפרבת עריות בדי בלא יבולו לבהיה הרבור ח״ו, ובמו הבעם בבתבו בהוספות ז״ל, בתה שקרון בבמבה בוים בינה בפרבת עריות, מפני שאותו הינם בלום הבנים לבית הבנסת מקדבות, לבחיר בלא יהרהרו בהם ע״ם, וכן בלון דרב בזה בעבור זה:

שם. לאחו בל בלה עיקרו בל זה, והיינו הבסולת בה״ג בך. ל״ל בס״ד הבעם בשובון הבסורת בל בה״ג בך, בדי לרבות לו בל עבוה ובפלות, בלם הדוס חבור עיקרו מאון בא מעיבה בהוהה לא יתבלה, וכו׳ במבבה דע מאון בלה, וכן בתב הרב החבוד בחובת הלבבות, מי שידע בעצמו שעבר בתעבר הבען בעבוה, אוך יתבלה, ולבן שובון התבלחת בך ולחבו בל זה בלד עיקרו בל זה, לרמוה לו בינבי בתבתה בבבלם בל עיקרו מאון בה, בי הבעוה בלריבה מאד לבה״ג, בבבל בבבה ובבהלל תלויה בו, ואין מעבוו בעוניים לפני הקב״ה, אלא בל ידי מדת הבעוה בבהיה בו:

דף נ״ה. ביון בשובה עלמו בתדבר בהוא מובקר לבל, תורה ביהבה לו בתחבה. ר״מ הבוהב בל הבעוה ביהיו הבבל דבום בו, ובזה ביאה לו בבתבה, בי מדת הבעוה נקראת מ״ה, והבעוו ובזה לאחבת בם הוי״ה הלבלפ״ן בתבבבו מ״ה, ובזה בבבהר בב״ד, מה בהבוהבו בבבו מדת הבעוה הבקראת מה, ואי״כ מ״ה הוא בם הוי״ה הלבלפן הבהו עלי לאחוד לי בו, ודוגם בם הוי״ה הלבלפן בבבהו ובבלבלו הוא מבבבר הן, דבל דבר בבבהובה בלבל מבבבר, ובבבהה בבמבים מ״ה הוא הן, בגמלה בללו ובבהו הוא אותיות מתבה, בהוא ת״ן מ״ה, ולא״ל הון בשובה עלמו מבדבר בהוא בלם בבעוה הבקראת מה, לו תורה ביהבה לו בתבתה, בהוא אחבת בם הוי״ה הלבלפן בבבהו ובבלבלו, בהוא ת״ן, ובהון בביהבה לו בתבתה נתלו אל, בזובה לאחוקן בבמבתחה בלובה הבלבלה, בהון בלובה דאחבת, דבל הבהן בבון יבה הוא עוהן, ובהון דבחלו אלו זובה לבדולה בהבהיה הלבה בבוהו בבל מקום, והוא יהיה לאם הבדבבים בבל מקום, ואם הבביה עלמו הבקב״ם בבבלו, דבתיב ובבבהות הבעא, בלובה בון דבחלו אל הוא הבחבר, בבי״ב מבון בבלבבה, הבה מבבבר ת״ד בבהוה בבי אחבר בי ומין, והבבך מבבבר ״ד לבבבבר בעא, וחבו ובבבהות הבעא, ואם מוהב בו הבקב״ם מבבבהו בי אותיות בעא בבם מובים בל הבבלות הבבבבבות לאותיות אלו, בבהוא לבון נבהות ובבלה:

פרק שביעי

דף ס״ב. אוי לו לבבבבון בזה הבנו. בבא בון דבוא אלא הלה לבבל עלמו בדבבים אלו, לבה בובב אמו, והול״ל אי לו בזה הובבבו. בב״ל בס״ד בה הוא בבוב בבתה, ובבבב בבבבה מבבון לבון מבוב מובה, בבבוהו לבוה בבבבה בבבבון בבבון לבון בבבבון בבבבון בבב

פרק תשיעי

דף ס״ד. תר״ל סירוגו מגבוסיהם. הא דלא פירש שנמצרעו, נראה דדרש חיפת כל יחר הוא, וכני לומר כי מתו הרשעים, לכן דרש כל לשון כללה וכלולו, שנעשו עניים מלר הכללה שלהם, שלון לשם יהולת לכללל עצמם :

דף ס״ה. מ״ש לא המתינון לנדקיהו. קשא לרך שעו והתיבו לנדקיהו בלא רשות הר״ן, גם נדקיהו כמה טעם בדבר זה לעשות התרה שלא ברשות. ול״ל כי הרשות נרוך דוקא בהיכא דהנשבע קבל הנאה מן המשבע, ונדקיהו לא קבל הנאה מן ל״ו, וקן קבל הנאה של כבוד, כי היה מכבדו לינעם תלוי בלא ברשות, ולכך נכנס פתוחים, ולחרו הוכל לחרבת חיה, ואם לא היה נשבע לו היה מנבל מתני הכבוד הזה, שגם הוא לא היה נכנס אלא ברשות, ואל אינו חושש בן לחתר עליו ברחנו לוכל לחרבת חיה, כי לא היה נאמן על דבר לו, כי אמרו ודאי לא היה לוכל בפנין, ולהך דעת הרס גם אתנו לא הרגיו זה, הנמס כיון שנשבע שלא יגלה לו הגיח לו הכבוד הזה, שוכל לינעם בלא ברשות, ונדקיהו לא חבב הנאה זו של הכבוד הנאה, ולכן אמר לחכמים הני נשבעתי על דבר אחד לגי״ג, ולא קבלתי הנאה ממנו, ולכן רואה אני לחתיר הבטנה, והתיבו לו, אך ל״ג אחיים אוהב, לחה לא חקרתם הטבה מנוה הנאה ממני על זאה, שנאחר לו הכבוד הזה שיוכל לינעם בלא רשות.

ומ״ש שנמנו כרים מתחתם, הוא לשם בזה בכח הבר בלו, שהם זלולו בנדרים ובנעשות, דבריב בהו לעבר יקח משבבר מתחתון, דבריה הוא דיוה לחרנים, שלו יהיה מובנים בחבר על הבעבר :

ברם ל״ל לחה הקבוד ל״ב הרבש על זמול כבוד שהיה לו בחבר זה, בגילה עליו שהיה אוכל אחרבת חיה, אם בבגיל בגרחה בזה אחריות, הנה הוא היה אוכל לחבדיה לל יום מבבר חיים מלך לור, אחר שהוכיחו, שחוחך מבבחו בשודו אח ומבבלו בחלא ואוכלו, וי״ל דבל אחריות שנעשה בחורת דון ומבעבו לייבר הבוחבים אין זלולו לו, כי אומר בך ראוי לחלך בבחוחו, לחבעל אומה גדולה של הבוחבים אחריות בעשה לבם, אך בחבר זה שאין בו דון ומבבבר, ואוא עושה אחריות לבע״ח לאבל בבחר בעשה חיים, ואין לו הנאה מזה, ואלו הוא אוכל מבל רוש לב שהוא לא רש ולחבר קבה :

דף ס״ו. בחלה הלבה נלה, נראה לשון נקוה נקוע בבגיל בבחבר, בי בהיבחו אל נרוך לבלות הבוחב, אך לא הלה לבדון בל נוחה בהיבחו אלא הלה לבבר ע״י בחלה בחלה בחיבה מקום לה מוח, בדי שלחה״ב ולחנו ודע אם מוח יבה שבה, ואבן אחל בחלה אל ראבה, ולא הלה לומר שחא יש מוח בראבה, אלא אחה אוי בבבחו ולחבר שחא שבה נלה, והיה שולל ואולך על דבך הה בבחר לוחבים, בדי לודע אזבה מוח בי בה, שהוא יפה לה, ואחר שבחבו שחה בבלוחיה שהוא מוח הוחבה לה, אז הבון דעל זה נחבון הבעל. ומ״ש שזה הבם יפה לה, ל״ל הבולה דהוה ב״ם לבבל לומר לא שחחו דעחו לבבחבל בה לראות מומון אלו, והיה מקחו מקח שעות, אם היה רולה לדון עחה על אירוסין אלה, אך בין בבחה בבלוחיה הנה הבם הזה הוא יפה בלוחה בנגד הבעל, אם היה בא לבחבון על קדושין בחבן לה, יבן דאם לא ראה אחבה ולאו אבוהו לו אחר, בבין בבחבו בם מנוהב לה ולאו יבין בבקבלה בבם זה על בלבלב שם בה, והיה לו לבחלל מה הלובלבון הלבה בעקבלת על בחם, והיה מחבבר אלו המומון, ולמה לא הבם ובחל על אחה, הוא דאבקיר הבעבה, מבלא בם הה יפה לה, בי אל ידי בם אל ידי בם זה היחה בולחת לה הבעל, אם היה בה בעבעה אחר קרובון בדי לבבלה :

שם. בבות ובחבל על הבי ובשבחל בבבה.

הלו מובבה בלבד הבו עליו הבחבקת, אלא בך היה דרבו לעבות ג״ח עם בבות ובחבל בבבל ימיו, ותלמודא הלו מובבה לדובבה, ובין דבשולה בבל אוחה בלה הם חבד עם בבות ובחבל, לבן הבקרובים בל אוחה בלה הם מעבבן הביחו אוחה לבידו בל ר״ו ויבשה :

שם ע״ב, ר״ם לא בעבים, אחר ימוחו בל בבי אלמבה. בוחבו לומר חבלו אם זו המות בדבר מחמה לוחבר בבלה בחבר עליה, אין אבי מעבים, אך לא דבה לחבחבר בבבו בם מיחה בל בת ובחבל, לבך הבם הבלבם בעבו״ם ואחר ימוחו בל בבי אלמבה, בי בן הבן דבבם לבבות לת הבעבו״ם בהם בבי בלבמבה, אם בבי הבבם לבבות לת אחר הבחבבם ולא עבבד בוברן, בבי בחב״ר ולבן הוא

אלמבה מובבלה, והבעבו״ם הם בבוה :

ברם הת בבות, אמחר לא בעבם ובלוח ליה הלי בל ובחובר בחבעבה בחבבה, אבבה בם בבי אחר עבבד ליה בחבבבע בלא הבבם אחבו לבבחבו עד בחבוח בבבים בל הבבבן וכו׳, וב״ל דב״ם לא הה אובל הבבבל בבר חון מבבחו, דהוה חיים לאבובחה אולי לא אלחו הובב, אז אולי אבו בבלים בל אלב, ולא הבבבבן, ובובלא בבבבים אלו אבבבבן בל אלב, ולא הבבבבן, בבבל אוחו בל ובחובר :

שם. ולבן יחו אחבבן אחבבלחו. בבבו בחר לובבה אבבי בבי לאבבל. ובבד ב״ל בם״ד, בבך בבבב, בבבחבים מ״ם הבבבב״ל ד״ל בחבובה, ובבבבה אבן בב״ד בבי״ד בב״ד בבבחבן בבבבן אבן, הבובבה לבלובה בבבבן בחד מבם בובבן, מבבה בבבב״ל בבבבי בבן, ו״ל בבבבבן, בבבבבן בבבבבן בבבבבן

בשם ה' נעשה ונצליח

ליקבה"ז.

נזיר

פרק ראשון

דף ב'. זה לא ותיטו, ותתלה לפניו במצות. נ"ל כפ"ד, אומרו לפניו, כלומר מיקר היופי לרוב לזיון שלון מוקף להתפאר לפני בני אדם כנוי לא לוגב כלה לא טיפת. וכ"ל אותיות אטיטו במילולים כזה, אל"ף ע"ו ות"ו ה"ו ות"ו, אותיות אחרונות של המילוי שלון: מספר במנו"ם, לרמוז הנוי יהיה במצות דוקא, ולא בגשמיות. גם אותיות אחרונות של מילוי מלוה כזה, מ"ם לע"ו וה"ו ה"ם, עולים תפסר נלה נלה עם הכולל, לרמוז שנרוך לעשות המצוה כזה: **ועוד** כ"ל כפ"ד, אומרו התלתה לפניו במצות, כי המצות נרוך לקיים אותם בתמהבה ובדבור ובמעשה, כמ"ם רבינו אהר"י ז"ל בספר הגלגולים, גם נרוך לקיים אותם מתהבה ולא מדיבה, ולפ"ז נרוך לרוום לאדם בעבודת הש"ת אהבה, הינו אהבה בתמהבה, אהבה בדיבור, אהבה במעשים, וג"פ אהבה עולים ט"ל, שהוא תפסר אותיות אשר לפני פני הי"ה ב"פ שהם כוו"ן, שעולין תפסר ע"ל, ולז"ל התלתה לפניו במצות, לפניו דייקת, ר"ל במה ברמוז לפני שמו ותכרך, ושיון מ"ם עוד בחרוטיו לשל בסבת דף קל"ג יש"ם. גם שם פירהתי בס"ד הסדר דקיון בסוגה ולוגב ולניה וכו', ולכן אוסיף לומר לא מבעת ליות שדמיו מושען, שהו גם הסדור שלו מושע, אלא גם ס"ה שדמיו יקרים, דהיוור שלו הוי מדומה, ממילא נ"כ חזהר בהיוור שלו:

ברם הא קשיא, כדיאה דכריאתא נקיש הנוי לאדם, ואומר התלתה לפניו במצות, דאמר סוכה נלה לוגב נלה ליטים נלה. וכ"ל בס"ד בהקדים מ"ם בס"ד ע"פ צדק לבשרי ווילבשני, דל"ל אם הוא לבס לא מלדק, אוך המלדק אחר ולוכב אותו, דממלא המלדק הוא הנוף, ואתדים הוא הלבוש, ופירהתי בס"ד ע"פ דמיון, בלשה הכיבה יפת קוזר ויפת הוזר ובעלת חן מאד, שיהיה הכיבה עליו בעלה הרבה, והנה יום אחד הביאו לה מבעת של אבן שיפה שהיה אלף זהובים שהקנה אותה, והניחה בתוך בגדה כדי שתראה לבעלה ויקנה אותה לה, ובהיותם יושבים אל השלחן אוכלה הבעבת מתוך בגדה ותסתכלה בעבלה, ותאמר לו שיקנה אותה ובעבורה הוציא בה אלף זהובים, ולא יאמרו בפתות, ויקחנה ויסתכל בה הטוב ויאמר לה זו אינה שוה יותר מן ת"ק זהובים, ואם יאמרו בזה הסך אני אתן לך ת"ק זהובים ותקני אותה, ותקחנה מידו ותאמר אלו אין מוכרים פתות אלא אלף זהובים, ותשיבנה בת"ק, אחר שעה אחרת ותלוצלה מחיקה, ותמכרנה לו, ואחר החזר להסתכל בה הטוב אמת בעיניו כראשונה, וזה חזר והסתכל בה תחת ובה רגשיו, ויאמר זו אינה שוה יותר מארבע מאות זהובים, ואם יאמרו בזה הסך אקנה, ותקחנה מידו ותלבשנה אלגה, ואחר שעה אחרת ותוציאה אותה, ותאמר תחזר ותראה הטוב הטוב אותי אתה שומע בעבדך אלה ואינה שוה יותר, חזר ואתן בידה ויסתכל הטוב בבעבת שבאלבעה ויאמר אני רואה שאה אלף וא"ק זהובים, ואני אקנה בסך זה, ותמשך ותשמש אותה מידו בחוקה ובמהירות, ותאמר בעלה רואה שני אלפים ואוך יאמרו בלוקן וא"ק, ואחר רבע שעה חזרה ובעבת ידה אלין, ותאמר תחזר ותראה הטוב עוד הפעם, דאולי אתה שונה בעבת בערבה, ואחר ותסס ידה ויסתכל בבעבת שבה, ויאמר כן הוא כאחר דברת שו בוה שני אלפים ויותר, ואני אקנה עתה בשני אלפים, וקם והביא לה שני אלפים זהובים, כדי שתתן לבעל הבעבת, ותקחנה, אח"כ אל"ל אחתו, זו הבעבת שקנית בוה שני אלפים זו הוא הבעבת אחד לאדם קודם שני שבועות, ומ"ד נזדה אלפים אלגה בוה יותר ותשלם מאות, ואיתמר אני מבין הטוב בערך אבנים טובות, אוך יתנו באשעה כ"ב בהפרש גדול בזה, בין ראיתיו אותו הוום, לבין ראיתו יום זה, ותאמר לו אתמו לא עשית, אלא בראתבנה הייתי רואה הבעבת לבדה בפ"פ, וכל מה שהיית מוסיף להסתכל בה יותר, הייתה יורדת בערכה בעינין יותר, אוך בזה הוום ראיתו את הבעבת בהיותה באלבעי, ואמתר אני אוכבה אלגל ומלאתי חן בעיניך, זרת מן חתן אבי אין מקל נוף הבעבת, ותאמר לו אתמו לא הבעבת יקרה יותר מהראתה שבה, ואחר אחדות ראיתיה עוד הפעם את הבעבת בידי, ומסף עליה עוד מן חן מן חתן אבי, ומסף ערכה בעינינו, וכן בפעם אבעית מסף לה עוד חן מן החן אבי, ונתת לה ערך כ' אלפים, כי אתה שאוה אהוב ואהוב לוגלתו, ויש לו חן, לא לוגב תבבעו מיתאתה בו, גם התבבעו יתאלה יותר מבת החזה בעל נוף אלפים לוחו וזה בלל גדול בחבמת הבעבע, וז"ם צדק לבשרי ווילבשני, דבר בזה דומעת

דומעת שיון הבעבת הייתי אל אותה אהבה, שבהיותה לבדה היה ערבה בעיני רואה בדמיון מומנים, ואחר שנבפתה אותה אהבה הנלה והיפה שבתיפה בה, אז גם הבעבת אותה אהבה הנלה והיפה שבתיפה בה, אז גם הבעבת הוסיפה יופי וחן, מן יופי וחן אותה אהבה אחר לבפתה, וחזו צדק לבשרי שבתיפיתו בו, ואז גם הוא לבפתו בעשה אלגום אל מן ויופי מדר, כי האהבה הבעה מלוה ולוי יתלה הוא לאותה מלוה, ואם אותו אדם הוא חביב ואהוב לפני הקב"ה, אז המלוה הזאת שבעה תהיה חביבה ונלה יותר ממלות שבעו אחרים, אע"פ שאותם אחרים שבו המלוה כמו זה כאין מתחבר אוך המעשה אלל, דבעהה שעלו לוגב אחד, ויבאו בסוכה אחת, ולכבו בלילת אחד, דהבימות שזה, עכ"ז הבהבה המוה באהבות שלה מגד הבעבה והבשתה, ודוקא בעבתו ושבארתו אל לוגב זה היה יותר בבעבה ובגדלה מן הנחה, ומתוך נוף המלוה לבפ יופי ובי מן אותו לוגב, ולז"ל אתנלה לפניו במצות, לפניו דייקת מגד בעבה והבשתה, ולז מגד יופי יהיה אחר שאני מתנלה לפניו בעשה אלגום, אחן בו ויופי לגוף המצות, אתשבה לו סוכה נלה לוגב נלה, ביהיה להם יופי ובני מגדיר, יותר מצות שבעו אחרים, כי מחבר שאני מתנלה במצות לפניו בקדושת הבעבה והתחבבה, לז ממילא יהיו המצות הבם שאני עושה נלוס מבת הבני אל, בהיות הסוכה נלה ביותר והלילה נלה ביותר, וכן הלילת נלה ולתבר אתרה אותה לאהבה לבעלה על אותה הבעבה:

דף ג'. מאחר דהדון אלגה רבנית הוא, דכתיב אלהיך פרדם המנים, אותה מדי דבבהיר דבתיב ובלה מים. הנה בזהר הא דאלהיך המקבן לבבית בסוף זה מחיוב, ולא הבית בסוקים מן התורה, דכתוב אלוה לשון הבבהה, הינו מבני דבסוקים שבתוב בהם אלוה הם הדבבים בבני אדם, לו בבע"ת שבם הולבים, ולהבי שיך בהו לשון אלוה לשון לא תתעיבון מבסוקי דתורה דב"ר, הלוגו אולך בבע"ת, שהוא הבבהה, לכן מבית בסוק אולת מים דגם הוא הוית בע"ת, ונקיש בה שלה שהוא לשון הבבהה, והוי דומיא דשבר שלוגו בס"ח, וכמ"ש בהזהר מיבור ז"ל ע"ש, וזה בפוגו. ומ"מ לון לבקשות לתה לא הבית בסוגות אחר אלה פרשה, דהבי הבגלות הם דבר דומם, ולוגם בע"ת, ונקוו בהו אלוה, די"ל כון בדבך לקבור הבגלות בבהמות שהם בע"ת לבבי בקיע בהו לשון אלוה, וכן לון לבקשות בהולי"ל בסוק תבלה חבוקר, ובסוק לא מתתי אלגה לבבוך, די"ל זה הוא מיני לאלבבים, שם מלוקר נקרא חבון, ום נקרא אותם, ומולאים שיך לשון אלוה, וכן וכן בהמות אלגה אותם, ובמולאים שיך לשון אלוה, וכן לון לבקשות בהולי"ל בס"ח לבבי בקיע בהו לשון אלוה, וכן לון לבקשות בהולי"ל בסוק תבלה חבוקר, ובסוק לא מתתי אלגה לבבוך, די"ל זה הוא מיני לאלבבים, שם מלוקר נקרא חבון, ום נקרא אותם, ומולאים שיך לשון אלוה, וכן וכן בהמות אלגה אותם, ובמולאים שיך לשון אלוה, וכן לון לבקשות בהולי"ל בס"ח, לבבי דבר לבבי בקיע בהו לשון אלוה, ולהבי הבית בסוק ושלה מים, דבסוק אלוה בס"ח, ונקיש בהו אלוה בהו לשון הבבהה:

מיהו קבית לי, דה"ל להבית מן התורה וישלחו את בהזהר הבבהה, וכן בבבהים שמואל א' סי' י"ד, וישלח את קלה המנה, ובמולאל ב' סי' כ"ג וישלח חיצים ויפלם, הבל אלו אינם בע"ת ודמיון לבשר ומים. ול"ל בס"ד, דבל דבר לבל שיך בהם בע"ת נדול, מוכרח לומר דבלות בבתוב בו הוא לשון הבבהה, ולבן לא הבית בסוק ושלחו את קלה המנה, וישלח את בתוגם הבבסים, ובסוק וישלח את קלה המנה, וישלח חיצים, דהם לא בבע"ת בהם נדול, ומוכרח לומר בבלות בהבתוב בהם הוא לשון הבבהה, אבל בבשר דשיך בהם נדול ושיך בהו בע"ת הבבהה, מקונן מנ"ל לפרש לשון אלוה דלתמר בהם הוא לשון נדול, תפרש ליה לשון הבבהה, ולא זה מבית מיון לקרשיהו מבסוק ושלח מים, דהמים שיך בהו נדול ושיך בהו הבבהה, ובל"ז אולה דאתמר נבי מים מפרשינן ליה לשון הבבהה, ולא מפרשינן ליה לשון נדול דהבי ק"ל בבבטוה דקרא דשולח מים שהוא לשון הבבהה דהבי יבא אבבי הנקבה לבבון יותר, וא"כ תיקבי הבא נמי מנ"ל לפרש הא אלוה דבבי שבר לשון נדול, אומא לשון הבבהה הוא, ובדאתריבן בבבטוה דקרא דשולח מים:

דף י"ב. יבי בחזה נפש חטא זה, אלא מפני שלוגר עצמו מן היין, הוא הבלה הנוף, ומה לבר יש לנפש במבעת האדם מבתיהו, ול"ל בס"ד, כי בבל מאכל ומבקה יש הבהבה ב"ק, והאדם מבבר הנ"ק בבתיהו ואכילתו ע"י הבהבה, ואלו הבילוטות הקדושה שיבים לנפש אלו והמה הבלת הנפש, ומה"ם ע"פ דבריהם גם בחלוש בנפש בהם הבתעבה, ולבן במבעת האדם מאכילה ומתיה בבל מין מאכל ומשבה יש לבר לנפש מבד הבירור, שהוא הבלת הנפש, ואכילה אין בלן בירור אין בלן, ושוד אלה יש לבר נוסף לנפש בבמעשהו מבתיות היין, כי הפנים של עין הדעת שהיה אבל אדם ומוח, אבר בעבודו בלו הבולבות לתקן ע"פ בל הבהבות, הוא הוה בין לבל"ד בדבר זה, דה"ל לו ושתה, וידוע הבל מה שאמרו ז"ל בדבר זה, דה"ל תבה וה"ל תאבה הוה, ובן אבר דשות בולב אמת, דהבל אולת והא אולת, א"כ שהיה הין ישבה האדם בו תיקון לאבת אדם הבהבון, הבמיב לאלבן נפשו, ובוא ע"י שיבתה ויבבך עליו בבוגה, ולבן יש בוה דברים של מנוה שקבעו לאדם על היין, שהם מצות קדוש שבת ווי"ם, ומצות הבדלה ומצות בהמ"ז ומילה, ואילוסין ונשואין, ובוגלת, בדי לתקן בזה תבלת אדם הבהבון, מה שנעשה בין, ואל בן זה הבולד בבוגר, אחבר היין עליו ונזבנו מן שתייתו, ובאל בן זה הבולד לנפשו, ולבך בתיב בוה אבר תבת על הנפש. ובראה לרמוז בס"ד במלוי אותיות יין יש מספר ע"ז, בתבון נידחת, לרמוז, בתם אדם שתבו ומבין בו בס"פ, תבוה נידחת, מקובלת ודרוש לפני הבי"ה בבוה ניחת, ולזה דקדק בעל המתאבר ואמר שבער מלמו מן היין, ל"ל מן הבמות בתותיות יין, שהוא מספר ניחת, אבר בעבל זה בבינבוה:

פרק רביעי

דף כ"ו. ומה מי שבתבון לעלות בידו בבר חזיר, ועלה בידו בבר אלה. יל לאמה נקרב הבמיון

בל השון בבבר חזיר, והא אמר מי שבתבון לעלות בידו אלה ועלה בידו שומן, ושוד בוילא בזה. וגל"ל בס"ד, בי אחזיר מבלה אלפים שהוא עבור, ובאמת הוא עמא אחמת בהיון שומנה הבני שים בו, ולבן נקיש המיון בל השון בבבר חזיר, בי בעבר"ב דרבו בשבתבבל אדם בבבירה מראה לו תבלה נדדים בל בחבר, דאדם בתבראה לו שהיו שוחה שון בבר, ושוד נמי מראנו של אדם העיבר עבירה ובבה בה נעשית לו בחבר, ולבן דומה העבירה לבבר חזיר, שבחזיר מראה עצמו בחבה, דאדאה אלפים לומר שהוא עבור, ובחזיר בס"ד, דומה השון לחזיר, דאמר"ל אמה נקרא אחו חזיר, שבאיר לחזיר, דאחר נמר התיקון יהיה בעבר ובחבר לנמרו, ובן השון עתיד לחזור דבל ידי תשובה מאהבה יהיו הטעות וזכיות, ויתבבך בה בתבהווה בבן השון מטאמאה לעבהבה:

ודע בי מ"ם ז"ל לאמה נקרא שמו חזיר שעתיד לחזור, הבינו שיהיה נטהר ובחבר, אא"ב נאון אחר בעלים לעשה"ל, קיימו שבזה שהבה"ת תבשה שיהו כל החזירים הנולדים מן החזירים, נולדים בעבו שיהי טהרו, שיהו פרסותיהן מהוקות ומעגלים נהה, ואחר שיוולדו אלו בעבו שיהי טהרה, יעמוד החזירים הראשונים, ונמצא החזיר הנמצא בעולם הוא עבור ומותר, כי יש בו שני מומי טהרה: עם

שם. המחכוון לעלות בידו בשר חזיר, ועלה בידו בשר חזיר שלו״כ. קשה דבר זה לא אתברר לקל ותומר לחולף מניה דבעי מחילה ובפרה, כי ר״ז מפורש שנמנו בתורה בעונות ושל המזיד, ע״ל בס״ד, דכלו אייריי באותו בעונות ובזיונא, שנרוך לאכול בשר, דהוהר לו לאכול בשר ושור משם פקוח נפש, אמנם הוא לא היה נרוך משם פקוח נפש אלא לאתיהיב אתר, שלא בשר, והיו לפניו תחוקה של בשר חזיר, ואתיהיב של בשר עלה, ואיתה שעה נאתיה לאכול אתיהיב בשר חזיר, ושת בשעם ידו בלא טוהה עלתה אתיהיב בשר אתיר בידו ואכלה, ולא עלתה בידו אתיהיב בשר אתיר בעלה. ד״ל לו לזוה עונש דין לאוכל בשר חזיר, כיון דהבית שעתא אתיר לו לאכול בשר אחזיר, אם לא היה בשר עלה מזומן לפניו, ועל זה בא לאתר כאן כי הסברא מתייבת לאתריבו בפרה מבח הקל ואומר, אלתי מכ״ם אתיר שעלה בידו בשר אתיר, דאין אתיר אלא אתיר כלל אלא אתיר מעיקרו, דמתיבו הכתוב בפרה משום מחבשתו בלבד, משא״כ זה שאכל בשר חזיר באכילת אתיר, ורק אתיר לו משום פקוח נפש דיאתיהיב בשרה משום מחבשתו נתאויות מעיקרא לאכול בשר חזיר, דהוה קמיה אתיהיב דאיתר, ואתאוה לאכול אתיהיב חזיר, אלא רק בשפעבי ידו לא דקדק בכך, אלא לעשות מה שעלה בידו, ועלתה בידו אתיהיב בשר חזיר:

שם. ביוצא בדבר אתה אומר ולא ידע ואכם ונשא עוון. פירוש בחליבה זו הבי קאמר, דהוא נתמון לאכול בשר עלם, ואיתה אתיב: מונחת לפניו שהיא אלגו ספק, דאיבו יודע אם זו בשר עלם זו בשר חזיר, ולקחה ואכלה, אך קמי שאנא גלוי שהיא בשר חזיר, אתיב לבהיה אשם תלוי, אמ״ל ונשא עוון, וכ״ם אם הוא מתחלה נתמון לאכול בשר אתיר, ולבד אתיהיב בה שהיא אלגו בספק, דל״ב מנוגא אשם, דס״ל דקרבן בא ונשא עוון, כיון דמתבשבו לאכול בשר חזיר:

היתה פגומה, בוודאי דעתאה לאכול בשר חזיר:

שם. ועל דבר זה ידוע הדבוים. קשה מלי קס״ל, פסימא, כיון דנתמון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר, דעבד איסורא ודלו נרוך לומר וידו. ע״ל דבר זה לוו סיום דברוו של אוסו בן יהודה, אלא תנא דברייתא קאמר לה, אחר שהיה דברוו של אוסי בן יהודה, ובקו על מלו דבקוו ברייתא דברייתא על פסוק אחיה הפרס וס׳ יאלח לה, דאוייר בתשם שהבר לה בעלה ולא ידעה, ואיתה שותה ויו אלא עבדה איסורא בעשבה אלא בהרהור, ומתבשבה, כי אתבשבה אתה בראיסורא, ועל זה קאמר מל דבר זה ידוע הדבוים, ודוינו בי מנהגן של ישראל לאזהיר בעוסה שהוי בבריס חמורים, שהתם יודע בעלמו אלא תעשה בהם, בגון ע״ז וגילוי ע״ע וכ״ד וכיולא, ובהנו המפרשים ז״ל, אוך שאר בהתם לומר לפני ה׳ שתאל בבו״כ וזה לא חטא, ווש בזה בתם תירוצים, ובכללם הוא תירוץ זה, דאם מיד עבירה ולא מודי בהרהר לא יאל, על בן אולי בהרהר בדברים של בפרעות דהוי בעובד ע״ז, וכן אולי בהרהר בעבוה וגילוי ע״ע, ולבי תירוץ זה תיבא לי אתמרינן בהרהר יש בו ממש, דעל בן ראוי לבתחוות עליו בעשבה, אבל אם אין בו ממש ליבא דוסם בלל ואוך ומומר לפני ה׳ ואיבוך לומר שבוחו כו״כ, והוא לא עשה בלום, ולזו מבייהו ולא מקבלייהו, מיהו אוכל בחולף הרהר שבבלב יש בו ממש ולרוך בפרה מדון אוסה הפרס וס׳ יאלח לה, ולבן אחר תשר בבוא דבר זה אוסה הפרס וס׳ יאלח לה לעבוקה בפרה בם אל אוסר הוה בתחבבה והרהור, אמר על זה הסמוך ידוע הדבוים בבל מיני אוסר אפילו אלא נעשה בשוגג, ולא יתוכו משום שקר ח״ו:

שם. וזה שנתמנה לו אחותו, ובוטעים יבאלו בם. מקשים ולבא בשוגג היה, ואוך קרי ליה פשוט, ומתרלים בי דאוי תנא קודם זה אוסה תנא הדומה לזה בחוזר, לבך

נעבאל בשוגג בראיסור חמור בזה, ובזה פרבתי בס״ד הבסוק יתיולב על דבך לא יוסב בוב לא יתאם, ר״ל אם הוא מתיולב על דבך לא שוב, שבאה אינו רע נמור, אלא נלבא לא שוב, כיון דמתיולב בחוזר אל בשוגג הוא נמור, לא יתאם מוד מבטו ומזגו, אלא הוא נבבאל בו לעשבוה, בהם ר״ל כיון דחפרב לאלו קבא דדבבי ה׳ על המצות, אתלי נקבו למצות בבם דבך, אלא בי יבבים מצות ה׳, וע״ל בוגה המצות בבם דבך, נלמד אין זמן לעבשיה המצות, אלא רק בשוה״ז המבוגה בבם דבך, בס״מ הבא שלגות אחבים ז״ל:

שם. אלא מבל לגוים ובני בבתיו. קבא לומה הבוא עבות מבחוון, ובשבה הבמיון בלבתו ואתוחו עמו בבבה בוב בבבבה אתאמר בבבבה אבתו, אך הוא ידעה שבאה אחיה, ולבן הוא שבתבון לבייים מצות שונה בלבתו, בדיקים עלבו בם, אלא שבוגבה לאבבאל לאחיה ובוטעים יבאלו, ובמבאל הזה הוי דבך אחד וע״ל בס״ד, הלא ביאת ליה לבבים הבתוב בלבון זה, דהבתוב אומר יבאלו בם, דבבי ליה מבבאו, ובמבאל הזה לון בלון מבבאו בבי אחותו, בי אוא ידעה שבאה אחיה בודאי אלא בבמלא אוא בבבה אולבו, ולהבי פירש הבתוב בבמבאל דלוגו ובתי בעותיו, דלוגו אל״ג דאוהו פוגש בבעבירה, בין דודע מה בעשה לו הין בבבירה, עב״ז מבבאל קבבי ליה מבבי בבבבה:

בי בעת בבבבב עמה היה בוטר בלתם:

ודע בי הוה מלי לאבבבו מלבאים לתבת הבבבתה עבי, והוה אבה בבלתה בבבבן דם נדה והבוגה לעבלה בבלא מבלה הבם, בי הבבה בבאוה אבור, ובלתה הוא בבמלה, ובבאלה לא ידע מזה המבלה אלה, ובבבב עמה לבבים מצות שונה, ולבבבי דבריה בדיקים אלבו בם לבבבי הוה בבבבים יבאלו, אלא הבתוב בבא בבלתה לבם, ובא״ל הבי לה יבאלו, בי הבבבה בבבאה אבאה אבור, ובבב נבבא דבר זה בל לוגו אבאה מלבאים ידועה הבתובה בבתובים, ובגם בלבבד מוגבר לבבבי, אלא״ב בבם בבבים בבבבי ה׳ הבגם בבמבאה בבבבה בבבבה לבבבבה, בבבבן בבו ובבבבים בבבבה לבבבבה בבבבה בבבבה ב

על מזקיות וכרמי הפונים מתהוים ונעשה מלחמת, ר״ל מן יום״כ שהוא מלד המולדה המתחיל למטה, הו״ד מלעילא רבי שלומר מן יום״כ שהוא מלד הקליפה, שהוא מלמעלה כנגד שלום הנשמות, ופניו כנגמלה מלחמת רבי:

שם. כד לנשין סבית דיקרסון חוורין שקבי נימסון. נראה דה״ק דמלי למסבנו זה מן הלפרנים של האדם, באם האדם יגבה דיו בגבע בקורבן תיג״ל וביולה בזה, שהלפרנים קולשין הנבע, ואינו יולה לשולם לף ע״י שהם גדולים ורבים מלחמת, הבייתו מעוקרן המשוך לנבר יהיו חוורין שקביתון, ובאורך הזמן שהם גדולים ושקלים עמם אחר עשם, כלה הלפונין בקולם הנבע כולו על ידי קלימות שקולן הגדל ממנו, ול״כ גם מן הלפרנים יש הוכחה כמו הוכחה של הבשר, לאמרם משום שהוא מדבר בשמרות, הנית הוכחה מן השמרות הנלמנין:

פרק שביעי

דף מ״ט יאמרו מאור שבב יהודה בשם יוסי שאף תורה מה תהא עליה. פירוש התלמידים לשאר שמעו הקושיא שהקשה רבי יהודה על דברי ר״מ שתורה, כי יאמר ר״מ שבב, ואילו היה בחיים היה מיישב דבריו, ואין לאין קושיא, וגם לא יתפעלו מקושיא של אדם גדול שהוא רבי יהודה בשלא דבר לבחור דברי ר״מ, בל יאמרו כיון שבשם לבן נעלם ממנו הישוב, וחישוב שיש לישב ולתקן בו דברי ר״מ, לך זה שקה כי רואין יוסי שאף בלא הישב הטובה לרבי יהודה על קושייתו, והוא לא בשם בדי שיתפלא ממנו יישוב הקושיא, ל״ב תורה של ר״מ מה תהא עליה, כי שהה יאמרו התלמידים ולהיו נפתחו דבריו אלו מחמת הקושיא של רבי יהודה, ואם יש דבר לישב דבריו לשה רבי יוסי שאף ולא אמרו:

פרק שמיני

דף נ״ז. בלבו שבי דר״ח ב״ה לא אקיים ליה זרעא לר״ה. שיין בקאתו דף ס׳ בשבר שם הלכה לבנים בשבין לאחר, ונראה הא ולא נרמלו, ונלאחה היה זכות ר״ה מנין לעבד הקפעבות, וכין בראשר זה פשם שנים נאקיימה הקלבה, מיהו בלשמה בנלות הבנים שיבת הקלבה לבנים, אך בקמא אחיריי בשבין שבאתה דומה בחמה דקה, מה שיך זה לבנים, וי״ל הבנים נחבלו לנקן, ונדולה דומה לחרשה הלאן שהם בחמה דקה:

פרק תשיעי

דף ס״ו. אחד המבדר ואחד העושה אמן בחשבון. נראה לבאן מה שעין בחשבון דקראמר לאן, וכ״ל בשם דבל זה אירי בהיכא דהחשבון שלם חיבים בהחמ״ן, ואחד מבדר ואכלם ועלאים י״ח בחשבונה, ולבן בפי הדין נדרך שהם שנו אמן בקול, בדי שיחשב המבדר ויוצא הוא י״ח אמן בחשבונה, בחלא שקלין הם, הם ועלאים י״ח בברכה ע״י שמיעה, והמבדר ועלא י״ח אמן בחשבונה, ולו״ל אחד המבדר ואחד העושה אמן בחשבונה, לדרים לבחשבונה, ועלאין י״ח ע״י המשמיע, ורק מתחרון למבדר אחלב, מפני שהוא התחיל בחלות לחדרים הבדרכה אחלב, והם אמרו אלמן אחריו, לבן אמ״נ דהוא יש בידו שהוא בדרכה ואמן, והם נ״כ יש בידם שהוא בדרכה ואמן,

מקדמין לו הבבר אחלב, מדם בנגד מדם, כי הוא פתח שפתח אחלב בבדרכה. וכ״ל מלאחר שבקלין הם, יש לו מלות בדרכה בחשבונה פיו ומלות אמן בחשבונו, והמסובין יש להם מלות אמן בחשבונה פיו ומלות בדרכה בחשבונם, לבך אמרו המבדר אלא יבוא בדרכם אחדם בעניין אמנן אמן לת קולו ואחר מן המבדר, המבדר שבה בזה בל יחוד הוי״ה אחד״ו בבדרכה בחזבת הבם שאומר בבם אחד, ומעתן בלבו בבם אחד, ונם מעתן בבם הבילוב, וכן הבוצה אמן מעתן בבם הבילוב בל הוי״ה אחד״ו, בשולם מספר אמן, הרי בם הוא מיחד אבי אמות אלו בבנמתו, ולבן אמר אחר המבדר ואחר העושה אמן, ולבן סמך לזה מאמר ת״ח מרבים שלום בעולם, ע״פ מ״ם רבינו אמשון מאבטרפולי זלה״ה, כי מן חיבור הוי״ה אחד״ו יהיה מספר שלום בחשבון ההבלה, ומעתה החבמים שהקנו ברכות ואמנים שבהם ישבו הבוצה בל חיבור הוי״ה אחד״ו מרבים שלום בעולם, ויהיה מחיבור כ׳ אמות הנו׳ הספרת שלום:

שם ר״ל רב לחיי״ם בריה חשוב ובדרך. ר״ל בם״ד הבוצה יחוד בם הוי״ה ובם אחד״ו. והבה עבי״ר הרב מור אבי זלה״ה במדרש אליהו דף קל״ב, פירש בחיבות מאמר זה בל חשוב ובדרך עם מחמר ת״ח מרבין שלום בעולם, דבאת מבדר התלמוד לפרש לנו דברי רב שאמר לבנו חשוב ובדרך, בחיים לופן קלי, ואל הבעה לחבוב אמנוחו בחיותו אורח יחשוב הבוא מבאר אוחרון ויבדך הוא, דוחלו אין זה חבורה דרך אבן, לך רב אחיי״ר בחיבת דבנו הוא בעה״ב, ובם״ם לאורחים נבבדים שהם בים זמ״ן, דאם יעבור בום בחמ״ן לאורח בחבמבמן לאורח מבדר, יגא מזה קלאה ובבם, בין דבוים יאמר אחבר לחה לחן לחבוחי ולא לא, לבן מיעבו אם״ם בברבה בום בחמ״ן הוא בחבוחי ולא בל״ב בעה״ב בוגע ואורח מבבדר, הבם לבפמים יזבמן אחבה חחבוף בום בחמ״ן ואבבדר, בי בזה לא יהיה קאלה, בין דאין אחה מחבו לאורח, ואין חבם מחבאה אלא מחבירו הדומה לו, ולבן אחר מאמר חבוף ובדרך הבוא מאמר ת״ח מרבין שלום בעולם, בלומר בוואחה בבדרב, הבם הוא בחבוף בום בחמ״ן ובדאמר ת״ח מרבין שלום בעולם, הוא אחבה בלאה, בי בחבוחי אמנוחו בחבוחי אמנוחו בחבוחי אמנוחו

מאמר כ״ל, ח״כ יאסף אמר הקב״ה לישראל אני ראשון לשובה ואחרון לפרעה, ראשון לשובה ואמרתי אלא עמי אתה, ואח״כ ואנוה אלהי, הכל כדאיתא אמר תחלה כי אתה לא עמי, ואח״כ אמר ואנכי לא אהיה לכם, והוא מבואר היטב ע״פ הפתור ב״מ. והנה יונתן מ״ס בגמרא אני ר״ח הון אשה אלא לבנים, כלומר אם לא בשביל תעולד בנים לא היתה אשה נבראת, כי לא נברא אלא רק לעזר לו אוב שתבשל לאיש ותולד ממנו בנים, וכן הוא אומר לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, ממלת אשה היא סיבה לנשואין מושאה האיש כדי שיוליד ממנה בנים, אם לא היה יולא מנשיאת בנים לא היה האיש נושא אותה, ומתחר כי בחוקי הדגיון הוא לקדקדים הסיבה למסובב, לכן בת קול מכרזת בת פלוני לפלוני, כי בת פלוני לאותה ראויה לבנים, לכן מזדווגים לפלוני כדי שיוליד ממנה בנים, ובזה יובן בס״ד הכתוב נקבה תסובב נבר, כלומר היא הסיבה לבדבק בנבר, והיינו הסובב לשון סיבה. ושוד נ״ל הסובב נ׳ בר, כי לדעת בית שמאי תיבב אין ס״ס נ׳ זכרים ונקבה תחת ממלת הם נ׳ בנים, וכיון דאין אשה אלא לבנים שהוא סיבה לזה מילד זכרים ונקבות, ממלת היא סיבה לפו״ר שהיא לידה בל נ׳ בר:

ועוד נ״ל בס״ד קושית הגר״ז, שכתב בת קול נלמדנו מתנגד ואתכנא פלוני, ולכן אתמרה לשון זה לתלות הנקבה בזכר, ולא אתמרה פלוני לבת פלוני. ובזה יובן מאמר ר״ל בת בתחלה סימן יפה לבנים, פירוש ממה דנקטה בת קול בת בתחלה, אתמרה בת פלוני לפלוני, ולא נקטה הכן בתחלה אלא אתמרה פלוני לבת פלוני, הנה בזה אלשון דנקטה בת קול יש סימן יפה לבנים הזכרים, כי מזה אנו למדין שהבנות יהיו עפלים לבנים הזכרים ולא לנקבה. אז נ״ל בס״ד, ע״פ מ״ש בס״ד בסה״ק תורת אליהו בהפטרה של פרשת ולך, דאתי תמן ליעקב, דאתי״ל יש אדום מחזר על בת זוגו, שהולך אצלה לישא אותה, וכמו שמלינו ביתחלת אע״ה, ודוגא שם לישראל הקב״ה דין אשה ובעלה, והוא יתברך אמר שובו אלי ואשובה אליכם, שתפס הבעשה הטובה ליעקב אבינו ה׳ אליך ושובה, דתפסו הבעשה טובה ליעקב אבינו אבקשים תתן אמת ליעקב ע״ם, ולכן אתמרה בת קול בת פלוני לפלוני, דתופסת הבעשה ביתחלת אע״ה בתחילה מחזרת ובולכת אצל הזכר ליעקב לו, וכני דידוי בס״ב. ישקב נ״ר תיבן, ע״פ מ״ם רבינו אתי״ז ז״ל, הבנקבות שורשם בנבורות, והזכרים בחסדים, ובבריאת העולמות נמשלה ולאו הנבורות קודם שלאו החסדים, ובזה נוחת שהקדים הנקבה לזכר שאומרת בת פלוני לפלוני, ולזה אומרת בת פלוני לבת פלוני, עכ״ד נר״ו:

והנה מקשים למה בזכר מזכיר שמו, ובנקבה לא הזכיר שמה. ולכן נראה בס״ד, הנקבה היא דין והזכר רחמים, הזמיקון והבדים נדבק, בנקבה יותר בדוש, ועל כן לא הזכירה שמה, כדי שלא יהיו המיקון והבדים אחר ומשון דבדו בת קול מכרזים בה, ויתעוררו לדדוף להדבק בה מבא״ב בזכר לון תבם בן בהזכרת שמו יתעוררו ודבדפו להדבק בו. ועוד נ״ל בס״ד, הנקבה בתחילתה בטילה היה לגבי הבזר, שאין לה רשות על עצמה אלא תוכל לקדם עצמה, ורק אחרים יכול לקדשה, לכן מזכרת אותה בל שם אביה, כי הוא השיקר אלה ובידו אלייה, אבל הזכר מתחילתו אינו בטל לגבי אביו, ראון אביו יכול לקדם לו אשה, ואין לו רשות עליו, ולכן מזכרתו בשמו. ועוד תרתני דבר הלכה, דהנקבה כל מדוייה אלה ובידי נשואיה הוא מתביה ולכן תבבדנו בת קול בדבר זה בל הנשואין לזכירה את בתו על שמו, כי לולי הוא לא היה נשאת, כיון דהיא

לית לה מגרמה כלום, אבל הזכר אינו לריך לאת משות לאשה עד שיקחנה, ועל הדוב אינם מביאים אשות מזומנים לעזוד הנשואין, אלא אדרבה הזכרים הם נמזדים מן הבעות, שליקחים בתת הנשואין משות בשין מן אבי הבלה, לכך לא תלתה בת קול את הבן בתביו אלא הקדמה בשמו. וכבי דידוי בס״ב יעקב נר״ר תיבן, דלאו תורת לדשא מתזכיר בת קול בס הנקבה, ולכן הבעלותה שמה, ותבדר לוותה על בס אביה:

שם. בת פלוני לפלוני שהם פלוני לפלוני. הקשה הרב בעל עין יעקב ז״ל, דאתמרינן בבלמה שהדרך אין הוא לאסף, מתחלה יעבד אדם כרם ואח״כ יבנה בית ואח״כ יבא אשה, ולמה כאן מקדים בת קול אשה לבית ולבדה ע״כ. וכל ז״ל בס״ד, דבאה לגמד מוסר לבני אדם שיעשו לבלומים אבוה ויותר, ואין מיאשים אשה בתחומים עד שיתמלא לו קרן להתפרנס בו וכיון דבו, לבך הקדימה אשה לבית מקום דירה, ולבדה שהוא מקום הפרנסה. ומ״ה דרך אדם בשעה כרם ויבנה בית ואח״כ יבא אשה, היינו בבית הזמן, ולא אירעי שיהיה מוכח בעסקן מיה״מ ובילא עד שיהיה הרבה. שוכל לחיות נוטע כרם מן הריוח, כדי להתפרנס בו, ולבנות לו בית דירה כדי לישב בו, ובשה גדול בלא אשה. וכבי דידוי בס״ב יעקב נר״ו תיבן, דאתן נקטא אשה בתחלה, מבוא דבשהוא אשה שיך בבע, אך שדה ובית לא שייכי בבע״ם, כי יש בם אדון לבם מזל לקנות בתי אר שדה בלבד בל ומיוכר, ובם נמי שיש לבם בית ושדה בבוזבה מן אבוהם, ואין קונים בם לעצמם בלום, עכ״ד נר״ו:

שם. הא בזוג בראשון בל בזוג שני. נ״ל בס״ד דדוגא דאתר״ל אין אשה מתבארת בבוזבה ראשונה, אלא בבוזבה ראשונה הוא עובה אותה בבע, דבבוזבה בה בוזבה, שיש בבוזבה אינה אלילך אז ישאל שתתעבר מבבלה, ונמצא בפ״ז בועל בל אותה אשה בן בוזבה קונין, בי תשאל אם תהיה עקרה אז הוא עקר שבוזבה בה דוחה בזוג זה הראשון, אך בועל בזוגים הבאים אח״ז מזוג אשה אינה אלילך, שהוא בעבור הבנים, שתתעבר הוא עקר, ולא יעילו בזוגים שהוא מזדוג עמה לעשות בועל, אז תשאל אם אינם עקרים, אם״ל אין מתבארת אין הזוגים בלו בתחבה, אלא אחר בתה בנים מתמת סיבות בנוגעים בדבר זה, אז מלדו לו תולדה, ועל זה נאמר קבה לזוגים בת״ס, פירוש הקובו הוא על הבועל שהוא הבעיבר הנעשה אן הזוגים, ומ״ם בת קול בת פלוני לפלוני, אלו אל בועל בל זוג הראשון, הרוצינו ביאה ראשונה שהיא מקבלת ממנו דוחה, ואומרת בת פלוני תהיה לפלוני, ולבבל ממנו דוחה הדבוק בה עבד בתחנות. ולא״ה בגמרא אלו הא בזוג הראשון הא בזוג שני, דלא אלו אל בת בת פלוני לפלוני, דלא אמתר הא בתבה ראשונה הא בתבה שניה, אלא אלו אל בתבה אחת, ואלו אל בועל בל זוג הראשון, דהוינו ביאה ראשונה שהיא בל הריות שבוזבה בה בבה בתבה שניה, ובבל בבי שני אילך שהוא בבה בוזבה לבועתבבר. ובזה יובין הקדוק אחר שתבנו לשון, בבה דבקיו בת פלוני לפלוני, ולא נקיו פלוני לבת פלוני, בי הבת בול אילי בבועל בביאה ראשונה בשביל בה בוזבה, והיינו הבבה אלה בלי דהוא המקבלת ומבעבת בלו, והוא המקבלת בוזבה ממנו, ולן הוא מוקבל בוזבה ממנה, ולן הוא שובה אותו בלי, ובין הבועל הבועל והדובים הזה הוא בבה בה, לבן הזבירה בודם:

ובאופן אחר נ״ל בס״ד לומבה הא בזוג ראשון הא בזוג שני. ולקדיים מובבה בוזבה בבבה מבר״ה הבבן ז״ל, אל הרב יאסף בלבה ז״ל, שבאה אשה תלמבה, ובל זמן שהוא תון מבביו הוא אם לחבבה בבוזבה בלבו, ובין שהיה בוזבה ובא אצלה בביתה היה בבנים בבם בלבו עליה לבבוזבה, ואחר שילא מן הבית שמוחר שלא בבנים היה מתבבה ובבבר בבבבה, ואחר שילא מן הבית בעל בבי, ואחל מרבינו האר״ז ז״ל על אודות המקבה הזה שהבה לו, והבשיב לו, בבוזב״ה, שאלה האלמנה שבאה מלבה היה בעלה הראשון הבבה ובבבה בבבה בבבה ב

לישקב שם תרם לכוח נכנסו בת״ל כ״מ:

שם. עולת אחר כלילי בנה כמה. נ״ל בס״ד דקלו״ל דכרי רבב״ר, דאחר כל תרם שם בו נסות הרוח, דאיירי בבעל הוכרם, דלהבין נקיא כל כלומר לפלוגו שהוא בעל הוכרם, ועל זה אחר עולת כלילו בנה כמה, דבעין דאחר ים לתם, כי זה שהוא בעל הוכרם ומתנהגה לוחר שהוא מתבנו בגלות לכבוד הוכרם, וזה הבונה כמה בשבת הוכרם הכמות לוחר חש״פ בגלסרו הכמות, הנה לוי בונה כמה לבנות הבי״ת, לחקריב לו קרבן עליה, ומגלה לוי דעת אחת יש לבם בהיבר זה, ובאמת מדוע לוי בנ

מאומה ומותו מחוך דלות, הגה זו הדלות שמתים כה תכיה קשה עליהם אלף פעמים על מי שהורגל בדלות מחיילתו, וכמו ענין המשל שהגיה בס׳ משפט לדק על פסוק לא

שם. משל לאדם כשנכנס לחוך שדהו נמוה נמוה הוא מלקט, מאחר זה תמוה, דלא חזינן בס״ג כשבאים שזה אשפר לטיות בזדעים שב ירקות שהאדם מלקט הגבוה לאלגלו, כי הגבוה הוא גדל כל לרבו, ולכן לוקטו לאלגלו ומאחרון על הבצלים שגדלו ונעבהו כמוהו, אבל הבצלים המשים לו שורים הדבר לקוגרם בהבוהו והבצלים כיחד. וכ״ל בס״ד ע״פ מ״ם מכמי המוסר, אב וכנו יגלו לבדה, ורדל הכן שהה בשוטה בבלים בל מיעים, ויהו החיעים יפות, שהבצלות מלאה חיעים יפים וכרוחים, ומחמת כובד בלבם הוסבלו לחיעהם ונעקרו לעשב, ולא היתה הבצלה שומדת בקומה זקופה, כי כן מנגם הבריאות ומלאות שאין בקנה בלבם בה לבגול הבובד, ומובכר שהאדם בפופים לעמה, והיו עם אלו הבצלים המלאות כמה שבלים אלקו בחיילהם, ואין בחוכם חעים, וכיון דאין לבם בובד שומדים זקופים, ויבאל הבן מהביו לבה אלו זקופים ואלו בפופים, ויאמר לו בני אלו הבפופים הם מלאים בר, והם דמיון לאנשים הבלמים המלאים חכמה ודעת ומנות ומע״ם, שדרבם להתגבר בעונה ובפלגה, ואין לבם נובה לאם, ואלו הזקופים הם דוממה בני אדם ריקים מבל טוב ואין בהם לא תורה ולא מלוה, ואלו דרבם להתגבר בעונה לאם וקומה זקופה, ומראים עצמן בבוהים ובעיונים על הבל בב״ד, וכן המאחר בבל מדמה אם נבי הדוח לבבלה בגראתם לאמה לחבלה המבבה, וכמ״ם דבי״ל, וכיון בבולה בהיקים בעומדה זקופה, אבר אליה נדמו נבי הדוח שהם ריקים מבל טוב, ומתגאים בעובה לאם. ובל זאת הבבולה הבית ר״ה ובבא דר״, אבל לאדם שבבנס לחוך שדהו, נבוה בבולה עצמו לאין, מחמה יבא עזרי. אבי״ה הבעה בבל בהם שבאהו בהיקרהם בם החבים, ובעבו זבל יוחר המיעים בתבעובהם עמהם:

שם. ח״ה אחי דבא, וח״ה אחי אם דבא, ל״ל בס״ד הבונה, מ״ה אחי דבא בלומר מי שבוא אבינו ביוחר אוהבו, גם בעודבו חי בעוה״ו יתגבר על האוחר אלו מיבחלר במחבבהו מעוה״ו, אבא יהיה לו בלון ותאוה לעוה״ו כי מחחת בבוא מבדבק בקדובה יחידי יקבר מחבבהו תמיד בעולם הבאיון, ואחבר בחב הרב ערבי נחל על מאמר בזוה״ב דבור אחבי הבבוא בבבוא הלם, ומתגאים בעובה הלם. ועל זאת הבבולה הבית ר״ה ובבא דר״, אבל לאדם שבבנס לחוך שדהו, נבוה בבולה עצמו לאין, מחמה יבא עזרי. אבי״ה הבעה בבל בהם שבאהו בהיקרהם בם החבים, ובעבו זבל יוחר המיבחרת מיבו בולם בבוהים, ובבבוהה בהיבם אבבים הבלה בבם בבוהים בבוהה, ובן דבר הלבבו ובזילו הוא מלקט הבבוה הבבוה בבו

היה כך, לראות מה מדה כנגד מדה יש בו, ואז יתמורר לידע על מה ומל מה כח לו הדבר הזה, ועל כן כיון שזה מתמין תמונה שלימה בהסגתתו יתכבד, אפילו בדברים קלים וברברים הגרלים שבה נמור, מז מדה כנגד מדה זכה ורוחה כישותו של הקב״ה, כלומר יש כמה דברים שהם מוטות בשבטות ובסוים ואין בכל הגם מרגיש בהם, אז זכה לראות ולהרגיש בכל גם ישופה הנעשה בשולם מדה כנגד מדה, כיון שהוא מתמין כ״כ בהסגתתו יתכבד. וכבי ידידי כה״ר יעקב נר״ו פירש הסוגה שתתבונן על דרכיו ואורחותיו שהולך בהם אם שבראים לשוני הכל שהם מוכים, והוא מתבונן בהם אם יוולר מהם דבר רע לו מכשול בדבר אחר, ע״ד מש״ה יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות, וכיון שהוא מתבונן בהם לדעת הסוף ומטולר מהם, אז זוכה ורוחה כישותו של הקב״ה אשר יעשע לאוהבו שלא יכיאם לידי מכשול, ומה״ש שלא רק לאוהבו תורתיך ואין למו מכשול, כן הש״ש שלפעמים ישנה בדרכו אחר, ולא יכיון שלו אל האמת, אז הקב״ה שומרו ושומה לו סיבות לשמירתו מאותו דבר שלא יכשל בו לפי תומו, עכ״ד נר״:

דף ז׳ עד שהוא מגלה לו לבה. כ״ל כה״ר הנעשה לעורר אותה בזה שהקב״ה בחא דרים לאתה מקוים ביצה שהוא הלב, ולא עשאה כבהמה, כדי שלא יוכ לוכר שמוך לבעוסה ולא תדבק בקבו בשומתה, ואיך דרפה אחר הנשמה ובמחתה מקוים הבעוסה, וגם סותר שברה, לרמוז שהקב״ה בחא לכל שבר נוטת אחת, ולא הניח שתי שברות בנוטת אחת, אחל״כ היה נעכל מאוד עיניו של הלב, ואיך היה עשהה שתי תלולות בבר אחת שהם בעולה והנוטה, ועל כן בדין שיתבר ויאבלם אור שתבה, ומבית תבל מלרי שהוא עשוי מסיב הגדל בדקל סביבותיו, וכן הנקבה תסובב נבר המגשל לוקל, והוא לא סבבה בעולה שהוא עוב וכבד לה, אלא שבבה את הנוטה שהוא רע, וגם חוברה בחבל רמז שבשהה חבלה בסבוב בעולה, וכבי ידידי כה״ר יעקב נר״ו פירש, עושה לה תעוזה בחבל לרמוז כי בגדה בחור מקוף בנקן לה בעולה בעת הקדושין, גם״ב רבינו אלה״י ז״ל, שהבעל נותן לאתה אור מקוף בעת קדושין עכ״ד נר״:

שם. אזהר הוה לו סוב. הקבה הרב עיון יעקב ז״ל הוא״ר לתבור לאונן קודם, כי הוא הבכור ע״ב. וכ״ל בה״ר הוהאת יהודה ברפה, דבריבה בתורה לבהיה, דבריב אחבר יהודה ברבה ממבר, משה״ר לאונן הוהאתו היא ע״פ הקבנה. ועוד ב״ל בה״ר הוהאת יהודה בדרשה שהיתה בפרסיית בב״ד של שם בן נח בחקוק המבפש בפומבר. ועוד ב״ל בה״ר הוהאת יהודה על בילה ממם כמו ענין זה שהקבים בן הבוגה לבוגה בו, אך לאונן לא שבב עם בלהה ממם ח״ו, כי אם חלל ציבי אבו אחיה הולך וגח לפני אבוב אבוי בעתבות בבעלו מן פו״ר בחוגה בלילה, והודה שהוא היה הולך וגח, ובתבון בעמוד לבעלו מן פו״ר. ועוד הקבה הרב עיון יעקב ז״ל, אמתו לא הזהיר לה הודאה דעבן, ואיבן הודאה עבן לא היתה בעבון זנות אלא בדבר אחר, ועוד איבן דחוסים לחזור הודאה עבן, אן הנעבע מלהודות שהחוט שתא אחר שהודה שעיבו אותה לאחר עבו לעבן אחר הודאתו ע״ב. וכבי ידידי כה״ר יעקב נר״ו איבן, הבודאה עבן לא היה בה הודה כלל אלא הודה אחר שבבר לא אלו הבודל, עכ״ד נר״:

שם. ולומרים לפנים דברים שאינם בדאי לבעבון. נראה הטוגה הבאחר מבפרים לה הודאת יהודה והודאת לאונן וגיונא, נראה מדבריהם שהדברים שהם היו בפסוגן ונעבו בשאר הנעם, ונאלו עבו שו נמור, ובאמת לא היה בדים שון ממם, ומה שנעבה לא נעבה בשאר הנעם בעבור אותה רשע, אלא דברים אלו הם בבשונו של

עולם, והם מוכרחים להזכירם לפנים אחבן שהם בפשוטם, ונעבו בשאר הנעם כדי שתודה, ועל זה אומר ואומרים לה דברים שאינם בדאי לבעבון הוא וכל בעבוחת בית אביו, יען כי בלתם דברים אלו הם בבשונו של עולם, ולא היו אלה אותה רשע ח״ו:

שם. שמע ר׳ קול יהודה על אביה לשפא. פירוש יהודה אביה לשפא, וכא מרש״ה ואמר שמע ר׳ קול יהודה שהתפלל שישמע קולו בתה שהוא מתפלל דשול אביה לשפא, ולא על אביה לשפא:

שם. לא הוו קא מעלין ליה למתיבתא דרקיעא. פירוש דיהוו כי הגפם הגדולה היה ובבה בב״ש בתחבון, ומתלבבה בגוף רוחני בדמות נוף שהיה בשוה״ר מתם, וכך הוא רוחני שלוגו לגיך לתבילה ובתיה, אלא נחון מבית נ״ש, ויהוו כי לאלו הנעבות הבבוגים בב״ש בתחבון בב״ש בתחבון בב״ש הבעלון, והו הנקבת מחיבתת הדקיעא, ומה״ש בבחבת על אותו תבם בביקם מן אלוהו זבור לשוב, ובהלאם לו בעבות הלדיקים בבשולים מב״ש בתחבון למתיבתא דרקיעא, אבר בב״ש העלון, ואי״ל דבבולהו מני לאתחילו לבר מן נוהבדתא דר״ח ובבוו לא יוכל להסתבל, ונתן לו סוגן הנוהבדתא דר״ח ובבוו מבעבייה סליח ומבעבייה נחות, והבאר עולים ויורדים ע״י מלאכים המתוגים על בך ע״ם, ואלו יהודה היה לו עונם דה שלא היתה נבשו שולה מב״ה בתחבון למתיבתא דרקיעא אבר בב״ש העלון, בבאר לדיקים בזמנים הדומים לבך, והתפלל עליו בדבר זה:

דף ח. אין ילד״ה שולב אלא בתה שבינו דוחות. ל״ל כה״ר לבך חוס הבאלה יולא מן הבאור שבבינו ולא מן הלינה, כי הבחרות מיני ליפה״ר, ובמ״ש רז״ל על פסוק הבחרות הבל, וכן דבבו רז״ל לאור יום זה יה״ש, ולחבך קבא לילה זה יה״ר, ולכן יולא חוס הבילות מן הבחור הנומן ליפה״ר, לרמוז שאין הליפה״ר שולב בתרם אלא בילות שהוא רוחה, שבמקום בה רחים יש ליפה״ר שהוא אחוז, ולכן הא׳ נ׳ נבוהה לרמוז שיבר נבוהה הלדם בתלמתת ליפה״ר הוא בילות בלו שבם שולב, חם בפתח הלילה״ר נבבה בו אבל הבבה:

ועוד ל״ל כה״ר בזה, דאחר אותיות שין יש בסף שהוא לשון תלות, בתו נבבסה וגם בלתה נבבו, וכן בסוף נבבסה ואחר בסף יש בלש זו דלתה שבבלתה מן הלבש לרמוז כי מן הבשן יהיה לדות בסף, ר״ל תלוה בבלש זו תבה:

שם. אמ״נ דמדה בטלה בתדה לא בטלה. ל״ל כה״ר בתוך אותיות מדה בתלותם בזה מ״ם דל״ת ה״ה, יש אותיות מתי״ל שהוא ל״ל מחבל, דהיינו שלא לתדם הבדים שהם בתלים ודומין לתדה הבתרים, וחבו בתדה ל״ל בתה שרמוז בתוך מדה זה לא נתבטל. והא דזכר שבב הבדים שהם סלה ותבתה יקב וכובב ומומן ובולה, ל״ל כה״ר בבגד שם קלוות שתנינו בהם הבנם בל החטא שהם תעלה ותעבה ולדרבנה לדרון:

שם. ומנין שבל פרוטה ופרוטה מעמיבין לתבבון גדול. ל״ל כה״ר, דקתי על עוטות דקים מאד שהם קבנים בתיבוהם ומדהם, ולבך דומה לותם לפרוטה, שאין שיעור פחות ממנה, כי פחות מפרוטה אינו ממון. גם מבנה הטוותת בשם פרוטה, כי פרוטה בינ״ל יצר שהם בלתם לאדם מן עבת הילר, גם פרוטה עורף ה׳ שב״ה הטון עורף אחבה חלבי הגפם בבאדה:

דף ט׳ היה חבבה בו בלגלגל. קבא הו״ל לבתבקש זה אחר לומבו בדשה לו סודרין בלוש על הראשה. וכ״ל כה״ר הבלגלגל הוא מלבוש מיוחד לזוגות, שהוא לבוש פרלות ואין בו בגיעות שהוא

דק מאד, שהבבר נראה מבוהו, וחוגרת בו בחוט נוסה מן מתיבות ועד רגליה, ולבן לא תתגלה בזה בפרהבייא ביהודה ועד רגליה, אלא בה מבהיר בה בני אדם עוברים וסבוים שהיה על פתח, דת״כ מבהיר בה בני אדם עוברים וסבוים שהיה זוהה בזוהר, אך על פתח היתה תמיד מקוטרת בסודרין ובקטנו פנים ובחוט עיניים ובליצת שער, כי דברים אלו אינם מיוחדים לזוגות, ואחר שהיה דברים אלו שהיה עומדת בהם בפתח הבית אחר הראתה בו בלבנה שיבנם כשעבור המולך על פתח הבית ומוזמה בו בלבנה בינם לבית, ואין אלים בבוהו, ואין זה בבית,ואחר שיבנם לבית אז אחבור בבלגלל לפניו, כדי להבביר בו אם התאוה בוהר:

ולבן זכר אלוקה הבלגלל אחר האלבעות:

שם. היה אלוקה מעדני שלם. ל״ל אלוקה המעדנים ודאי הבינה קודם ביתה, ואמתי נקבע אלוקה אלו אחר אלוקות של הבינה, שאומר בפשוט לו ירוקה ובקבלו אלו כרוסה. וי״ל דדוקא הבולף מזגה עמה בבינבה ובסתר, לא תוכל לבהבילו ולהבקיבו בבת שהוא מזגה עמה, אך היא תאבילהו ותשקהו בבינה בתת שבני אדם מלוגין, שא״ל לזגות עמה, והוא בבבם בדבר ווזוה״ת, והיא אלוקה ותשקהו לאנשי בביבין, ולבן נקבע אלוקות אלו בפ״ע לבסוף, ולא ערבינהו בהדי הפרטים דנקבע בבמין הבינה. לו נמי אלוקה ובתיה עושה לו לבקרקם בלתר אמתלא עת:

שם. מני בלים והם אינם בלים. ל״ל בה״ר ע״פ מ״ם בז״ל ע״פ ודרו ה׳ משבב לדך משבב לעתות בצרה, מבל למלך שבעם של בנו ובבבנו של אבן גדולה לו על קורה אחת גדולה לזדקה עליו, ואחר שבבבנו אמר אם אזרוק עליו אבן לא לו קורה זו ממו אבית ומות, ואם לא אזרוק בבר בבבעתו, מה עבה שבר אם האבן ואת הקורה לאלקים בבמים, ואבן בזה״ל, ממלא קיים שבוטתו, ובבו בבאר בתיים, לבך בתתר משבב לעתות בצרה, שבבבר עת הצרה לעתות הבבה, בדי לשם ביחוד בין עת לעת, שיהיו יכולים לבטול, וכן בבאר תלי אלבה בבה, כי המבה ומגדה רעה הגדולה מבוגית בבם חן, ואם יזבקבה עליהם בבת אחת לא יתבימו בשולם, על בן מבבר אחן שהוא המבה הגדולה לאלקים בבמים, ויבאים עליהם בזה״ל, דבמלת הגזבה מתקיימה והם לא אבבו מן הבולם, וז״ש אלי בלים ב״ל אעבה בזבקם בולם עליהם, והם אינם ואז מיני בלים, אאחבר לזבקם בולם עליהם, והם אינם בלים בזבינה זו:

שם. בתלאת בפבון לו לו, פירש בה״ר ז״ל בפבון בל לתוני, ובבא הבא מבעבי שתתבלה בתת שונות בלו. וב״ל בה״ר אחבי אות ק״ן בתלבת בינה יש אותיות רבת, ודוגו בי בתה בשונות מבוגית בבם רבה בתקראות תבלים ותבלין, כי הם רבת בל יפה״ר אבר בם אם בתדם ואותיות בפבון בם בוף ק׳, אתם תבית אות הוא״ן בין בתוך ובה, הבינה נקראת בוף ק׳, והבונה אתם הבונות בבינה הבתמוזה בבוף אות ק׳, בבתתמלת אז יבר לו, ואחר לבון יבר, כי זו הבלה בתם לו ע״י הילה״ר בתת אם הבינן, אבל בבלו לתמה בבים וידרו אבבה בתבן בעבים. פירוש בעבים בל הבינה, דקי״ל בדבבן דאלו הבעבים דחבה דת הע״ה הזמינם. ואחמתי בה״ר מעם בהזמן הוא לת בעבי הבילו, כי בתה בדוגי״ן אבקה״ר יעבה לו בם בהם אחר בעבינו בבבת בלמה הבע״ם לבהבים הבדון אדבקו זל״ן, ואחר ב״ד בבגות ולא בעבה, עד שאחר זבבה לאחבי דוד עבבד בעבה בעבתתו הבעבים, ודעו הבל שהוא בבן מאותו שון, ולבן בעבתתו הבעבים, והזמינם הוא בעמתו:

וכתב הבב עיון יעבה ז״ל, אע״ג דמבה בדים בבינ בבוד בבינת, מבום דבל דוד מבורם בבתוב, מבת״ב של מרע״ם בגמרת ע״ב. ועוד ב״ל בה״ר הלאת מבבבה ידיו של מרע״ם היתה בידי אחם, ולא היתה בדבר גם בידי אמים, ועוד הבינה בודם בבבבה מבבה בבבבה מבבה ראשון, אלא הבינה בעבין בבבבה בבבבה בבבבה

שינו כתב שלהו שלו, דממלא לוו דוחה ראוים ישרה אלא הסובה לאחור, על כן עם סקם התפחל, שיהפכנו ויתעקמו אותיות מ״ן, לטיות לירוק עכו״, שיאחר עני מכל אחר יש לו כידו, בטיעלין אותו ממנו:

שם. אבנשלם נתנתה בשברון, לשיבר ותלה בשעדו. כ״ל כס״ד שער אותיות שבר, ואותיות ערם, והכונה כיון שנתנתה בשבר שוסו חעלו עד בבא על שבר פלגבו אבין, ואח״כ נהרג בשבר תעוים בל כרחל, ונם העבר נהפך לערבם, ע״ד תש״ס הנה ערבו ערם כרז״ל, ונם העבר נהפך שבע ברזל ואחר טולה שער. ומ״ש לשיבר נתקעו בו אלבה שבעים, כ״ל כס״ד הטעם שאותר אים שוח מוהם על תביבות כמו אים ירוכלים, והוח נגוב לב דוד הע״ם, שהיה גדול התעלה שנקרא אים, וגם לב כ״ד שכל אחד מהם ראוי לאותר אים, וגם לב ירמחל שטולם נקראו בשם אים, דכתיב כל אים ישראל, לשיבר נתקעו בו אלבה שבעים שבל שבע

מפסרו אים:

שם. מ״ר שמעון בעיגו מרב. הא דאמר מרב ולא אמר חבל, לומרו חעלה אים כמו מרב, כי אחר היא ישרה בעיגו, דקדק בלשון היא, לומר להם אשלו אם תבילו לי מוהם מתנה מבטון ישראל לא אקח אלא זו, ולכן עניגו דומה לאדר שלוו שיבה בבגיל אלות לבו ובאמת שזה היה בהבטחה ברעות כדי לנקום אבלבים, ולכן אמר בעיגו מרב, ללמדיגו שבאו מחיר נטתו, כיון שבעיגו היה כמו מרב, ולא עביר בבגיל אלות מזה מיבן כי נתבלבל לזהו דבר זה בבגיל ישראל, ומ״ש כי אין׳ הוא כי אותה הוא מבלבלים, שבה זה לנוכח ישראל לנקום אבלבים. ושוד כ״ל נקע לשון מרב, כי עין עין

שולה ר״ם בתנין ומרב:

שם. כי אזל מיכא אחר ישרה עיגו אזל. קבא אדר אחשון שבה גדול הדור, והיה נגנאל נדב בן אהרן הע״ם, ובאל בכך נלוקר אחר ישרה עיגו ליבא בת אל נכר. נם אימרו כי מרב׳ הוא, אדר יבוה רצון מלא ה׳ שיבשאל בת אל נכר, ואם כדי להתנהרות בבלבלים לשיבה ישראל יבוה ע״ש בבה אחרת, ולמה נעשים הבבבה כתובן זה בבאל מעגנה מאר. וכ״ל כס״ד, ומתיגו בדברי המקובלים ז״ל שהבבה הבאון תרל״ה בחומת אלבן, בעבון שלמה הע״ם, אדר עלה על לבו ליבא בבים בבריות, ואמרו בבריות היתה כדי לבבר ניטוי קדושה אבר בחומות הבם, ע״י ביאתו אליבם, אך לא היון בזה על אחתם, כי בירוב כ״ק שנעשה בנם״ה, הוא שבלא בבבו לבדור הקליפות לבבר מבם ב״ה, אך הוא הבאה איתם בבריות לביהו ושבאם מלבות, ושי״ב מתנבדו ולא נעשה הבדיבור ע״ם. וכן בעבון כאן מבקש אבון ב״ה בקליפה אלבאים, אל״ה לבבר מהם אלא ע״י ביאתם שיבא אליהם בהבמים הטעם, ונם שמעון ע״ה נתבון לבך, כדי לבבר ב״ה אקליפה אלבאים, ע״י ביאתו שיבא אל בנותיהם, ונתחבם ב״כ בדבר זה שבוא ילך אלבם בדומות בע״ה, ולא יבאם אלבו, ושל זה נאמר כי מה׳ הוא כי תוהבה הוא מבקש אבלבאים, והבאתה הוא אל ב״ה לבוא אל אבלבאים, אך הבבון אחר הבם בזה מבד שמעון, כי לא הבבה בל בוהבו לבבתה, אחר הבה אלא יעל אם אבלבאים בבתיהו אליהם, אלא הבם מעורב עם בוהבו בוהב אל אחיה בבמים חדה, ומחבת אבלבאים עם בוהבו מבוקבים אבלבאים לבך נעבם בעיגו:

ובוה יוכן הטעם דאחר לקחון אברהו כאתנו אבלבים ובבו בבמל שוקן, והיגו לבוהבם בבבוהב כי מן הבמים הבם לון בדבר זה בבבול הבבוהב, ובזה מובן דברי ר״ל בחדרים שאחר שמעון בעת שמעא לבים, ובבא״ם אם אין ביגו לבינם אלא הבמילה, כדאי הוא אלא אבל אבול אבלבים בבים, וי״ל לבה בקבו מלבה, ואלא בחה מלות יש ביגו לבינם. ובזה ניחא אחר הבמילה בחה אחר אם בבהו ה׳ אובבים בעמל שוקן, ואם לא הבה לון מן הבמים שיקח בחם,

לבה הבינו בבהו אלו, דבמלא לוו בוחה ראוים ישרה אלא הבובה לאחור, על כן עם בקם הבחבל, שיהבבבו ויתעקמו אותיות מ״ן, לטיות לירוק עכו״, שיאחר עני מכל אחר יש לו כידו, בטיעלין אותו ממנו:

שם. אבנשלם נתנתה בשברון, לשיבר ותלה בשעדו. כ״ל כס״ד שער אותיות שבר, ואותיות ערם, והכונה כיון שנתנתה בשבר שוסו חעלו עד בבא על שבר פלגבו אבין, ואח״כ נהרג בשבר תעוים בל כרחל, ונם העבר נהפך לערבם, ע״ד תש״ס הנה ערבו ערם כרז״ל, ונם העבר נהפך שבע ברזל ואחר טולה שער. ומ״ש לשיבר נתקעו בו אלבה שבעים, כ״ל כס״ד הטעם שאותר אים שוח מוהם על תביבות כמו אים ירוכלים, והוח נגוב לב דוד הע״ם, שהיה גדול התעלה שנקרא אים, וגם לב כ״ד שכל אחד מהם ראוי לאותר אים, וגם לב ירמחל שטולם נקראו בשם אים, דכתיב כל אים ישראל, לשיבר נתקעו בו אלבה שבעים שבל שבע

מפסרו אים:

שם. מ״ר שמעון בעיגו מרב. הא דאמר מרב ולא אמר חבל, לומרו חעלה אים כמו מרב, כי אחר היא ישרה בעיגו, דקדק בלשון היא, לומר להם אשלו אם תבילו לי מוהם מתנה מבטון ישראל לא אקח אלא זו, ולכן עניגו דומה לאדר שלוו שיבה בבגיל אלות לבו ובאמת שזה היה בהבטחה ברעות כדי לנקום אבלבים, ולכן אמר בעיגו מרב, ללמדיגו שבאו מחיר נטתו, כיון שבעיגו היה כמו מרב, ולא עביר בבגיל אלות מזה מיבן כי נתבלבל לזהו דבר זה בבגיל ישראל, ומ״ש כי אין׳ הוא כי תוהבה הוא מבקש אבלבאים, שבה זה לנוכח ישראל לנקום אבלבים. ושוד כ״ל נקע לשון מרב, כי עין עין

שולה ר״ם בתנין ומרב:

שם. כי אזל מיכא אחר ישרה עיגו אזל. קבא אדר אחשון שבה גדול הדור, והיה נגנאל נדב בן אהרן הע״ם, ובאל בכך נלוקר אחר ישרה עיגו ליבא בת אל נכר. נם אימרו כי מרב׳ הוא, אדר יבוה רצון מלא ה׳ שיבשאל בת אל נכר, ואם כדי להתנהרות בבלבאים לשיבה ישראל יבוה ע״ש בבה אחרת, ולמה נעשים הבבבה כתובן זה בבאל מעגנה מאר. וכ״ל כס״ד, ומתיגו בדברי המקובלים ז״ל שהבבה הבאון תרל״ה בחומת אלבן, בעבון שלמה הע״ם, אדר עלה על לבו ליבא בבים בבריות, ואמרו בבריות היתה כדי לבבר ניטוי קדושה אבר בחומות הבם, ע״י ביאתו אליהם, אך לא היון בזה על אחתם, כי בירוב כ״ק שנעשה בנם״ה, הוא שבלא בבבו לבדור הקליפות לבבר מבם ב״ה, אך הוא הבאה איתם בבריות לביהו ושבאם מלבות, ושי״ב מתנבדו ולא נעשה הבדיבור ע״ם. וכן בעבון כאן מבקש אבון ב״ה בקליפה אלבאים, אל״ה לבבר מהם אלא ע״י ביאתם שיבא אליהם בהבמים הטעם, ונם שמעון ע״ה נתבון לבך, כדי לבבר ב״ה אקליפה אלבאים, ע״י ביאתו שיבא אל בנותיהם, ונתחבם ב״כ בדבר זה שבוא ילך אלבם בדומות בע״ה, ולא יבאם אלבו, ושל זה נאמר כי מה׳ הוא כי תוהבה הוא מבקש אבלבאים, והבאתה הוא אל ב״ה לבוא אל אבלבאים, אך הבבון אחר הבם בזה מבד שמעון, כי לא הבבה בל בוהבו לבבתה, אחר הבה אלא יעל אם אבלבאים בבתיהו אליהם, אלא הבם מעורב עם בוהבו בוהב אל אחיה בבמים חדה, ומחבת אבלבאים עם בוהבו מבוקבים אבלבאים לבך נעבם בעיגו:

ובוה יוכן הטעם דאחר לקחון אברהו כאתנו אבלבים ובבו בבמל שוקן, והיגו לבוהבם בבבוהב כי מן הבמים הבם לון בדבר זה בבבול הבבוהב, ובזה מובן דברי ר״ל בחדרים שאחר שמעון בעת שמעא לבים, ובבא״ם אם אין ביגו לבינם אלא הבמילה, כדאי הוא אלא אבל אבול אבלבים בבים, וי״ל לבה בקבו מלבה, ואלא בחה מלות יש ביגו לבינם. ובזה ניחא אחר הבמילה בחה אחר אם בבהו ה׳ אובבים בעמל שוקן, ואם לא הבה לון מן הבמים שיקח בחם,

חיוהו כמים בעת שהיה נמת, אלא בהא לו מוהו, וחזו כונת המאמר ואפילו שהוא נאהוה לדבר ממא אלו כשם נכריות אחר בבר תמוהים בבבר, ע״ז נתלו חיי המים בדברימתא, הוה המוהו שהיה בו דמו של אלו הבשים אחר נהאוה לבם:

שם. מלמד שהיתה רוח״ק מקבקבת לפניו ז מזב. כ״ל כס״ד הכונה, שבא לו בה ונבורה ובפבר גדול מאוד פגימו ומאוד מקלן, וחזו מזב שם בו דמיון לפגימו ולמקלן, ומאחר שהאיר בו אי״ם ואו״מ, לבך מתבבר על הקליפות,

ונמא אח פלשתים נאחון גדול ובלם:

שם. חלה בנוחתו של יעקב אבינו. כ״ל כס״ד דדרים היבה לפעמו, פועל מ״ו, דאחתא בזוה״ק יעקב אבינו זבה לבינה בהיותה בסוד מ״ם, ומרע״ה זבה לבינה בהיותה בסוד סמ״ך, ולכן שוכל מ׳ נרמז על יעקב אבי״נ:

שם. נרמה ואתחאל שני הבים נדולים הוו, ושקבן שמעון ויחזקן זה בזה. כ״ל כס״ד אין הדבבים בבסוגן, אלא הבונה בל הבבים המגוגון על אותם הבים, שהוו נרמון תיקון ובימוו, וחזו שקבן ויחזקן זה בזה, כדי לבבדם ולתקנם ע״ד ומבסבתו מלבים בחלבים, אי״ו ובבבר דמון לקליפת הזכר שהוא הגוכר בבנעה, כנ״ז בדבבר דבינו האר״י ז״ל בבסוד הבסוקים בתהלים, שבל מיתה ויסורין ומקן בתים מן הזכר דקליפה, ואתחאל דמון לקליפת הנקבה, בתוי״, ואחר שבבר בת הזכר וכח הנקבה, חבו עקבו,

ושוד שתבן זה בזה, בסוד הבינור שבינר מהם כ״ל:

דף יו״ד. שבבהו באתנו אתחה בבני אדם, וחבאו שוטף, לפי שטוגו המוגה שהיה בימות

אתחו בבני אדם, אך תיהו רב האיתות שיהיה אינו אמנה זבע רב בנאל שוטף, וע״ד אחתם הבונה שבבהו באתחו, שוכל ע״י באותו בהשמים המגוה, לאחן ולבבר ביובר נדול בבנ״ה, והיגו אתחו בבני אדם, בלומר במו המדיקים הנקראים בני אדם, אלא הגמה בבנותה אלו בגות הבעלים, אלא תשאר בקדושתם, ותבשו הוגלה בביאה יהיה בנאל שוטף, לשטוף אח כ״ן מן הקליפה, גם אשבר לומר אומר אתחו אבל אל אבר בה, כי הוא היה נגנאל נדב בן אהרן הע״ם, וכא לאחן אל אבר בה בבא נדב אבה, במ״ש רבינו האר״י ז״ל ודוגו נדב נקרא בן אדם, כי עליהם אחר הבתוב, ויהיו אבשים אבר היו מטאים לבפש אדם, ופירב רבינו האר״י ז״ל, דנדב ואביהו נקראים בני אדם מגם מגר הבפש אלהם, אלבאן מאדם״ה, וכנ״ז בבסר הבגלגולים, ע״ש:

שם. זעור לי עבדים בגה בבבפנתי אח ישראל, ולא אמרתי לאחר מהם הבעבר לי מקל מקבון לבקום. כ״ל כס״ד

נוגתו בעשבה אז, ע״פ הבמבה בבתה הגלון תיר״ז ז״ל, בבסם הגדולים מ״אז מערבת הבמ״ם אות ס״ד, אל הרב בבסם הגדולים בה״ו מערבת הבמ״ם אות ס״ד, אל הרב בתבמה רבי חיים בפוסי זיע״א, ות״ל, הרב בתבמה מהר״ר חיים בפוסי בבל הגם זללה״ם היה דיון בחלבים, ובבתמה, וחזו מדבגים עליו אח״ו לקח אותר, ואחר בתוך דבר ובדה בי אמנם דבת דבים יחיו יבבגו אלבקח אותר, ואם האמת לאחם בן יהיה תמיד הטבן ובבסו, ואם אבל מיהר בזה ילהיו עיגו בבבתבגה, ובתבקלה תפלגו בהלו נבו, ואלו הלעיר לאחר תחיתנו בבסיה סגו נאזר, והיה מוהם מאותר הדבת, ובמעבו אין האותיות ובבהו בחר בלא בהה. ובלאחר תתיתנו אלו הבאותיות ובבהו בחר בלא בהה.

בבר תמוהים בבבם, חה נגמו בחתר אותר מבים בבחר אותם בבל אורם, ובלבחם ימיו, לומר אמ״ם ידיע הקב״ה שיחבא בבלבה בבים תמוהים עבה לו בם בחתר, הן, ובלן נגבה לו בבים בחוך לאי אחתר בהאן, בבים בן בבלבה ימיו, אבמוה בו אם על בלבה בבים נבריות אחר לקח, לדאוה בזה אמ״ם דבבים״ם יודע שיחבא בבלבה בבים אבבר תמוהים בבבם, לא מבע אמנו

חיוהו כמים בעת שהיה נמת, אלא בהא לו מוהו, וחזו כונת המאמר ואפילו שהוא נאהוה לדבר ממא אלו כשם נכריות אחר בבר תמוהים בבבר, ע״ז נתלו חיי המים בדברימתא, הוה המוהו שהיה בו דמו של אלו הבשים אחר נהאוה לבם:

שם. מלמד שהיתה רוח״ק מקבקבת לפניו ז מזב. כ״ל כס״ד הכונה, שבא לו בה ונבורה ובפבר גדול מאוד פגימו ומאוד מקלן, וחזו מזב שם בו דמיון לפגימו ולמקלן, ומאחר שהאיר בו אי״ם ואו״מ, לבך מתבבר על הקליפות,

ונמא אח פלשתים נאחון גדול ובלם:

שם. חלה בנוחתו של יעקב אבינו. כ״ל כס״ד דדרים היבה לפעמו, פועל מ״ו, דאחתא בזוה״ק יעקב אבינו זבה לבינה בהיותה בסוד סמ״ך, ולכן שוכל מ׳ נרמז על יעקב אבי״נ:

שם. נרמה ואתחאל שני הבים נדולים הוו, ושקבן שמעון ויחזקן זה בזה. כ״ל כס״ד אין הדבבים בבסוגן, אלא הבונה בל הבבים המגוגון על אותם הבים, שהוו נרמון תיקון ובימוו, וחזו שקבן ויחזקן זה בזה, כדי לבבדם ולתקנם ע״ד ומבסבתו מלבים בחלבים, אי״ו ובבבר דמון לקליפת הזכר שהוא הגוכר בבנעה, כנ״ז בדבבר דבינו האר״י ז״ל בבסוד הבסוקים בתהלים, שבל מיתה ויסורין ומקן בתים מן הזכר דקליפה, ואתחאל דמון לקליפת הנקבה, בתוי״, ואחר שבבר בת הזכר וכח הנקבה, חבו עקבו,

ושוד שתבן זה בזה, בסוד הבינור שבינר מהם כ״ל:

דף יו״ד. שבבהו באתנו אתחה בבני אדם, וחבאו שוטף, לפי שטוגו המוגה שהיה בימות אתחו בבני אדם, אך תיהו רב האיתות שיהיה אינו אמנה זבע רב בנאל שוטף, וע״ד אחתם הבונה שבבהו באתחו, שוכל ע״י באותו בהשמים המגוה, לאחן ולבבר ביובר נדול בבנ״ה, והיגו אתחו בבני אדם, בלומר במו המדיקים הנקראים בני אדם, אלא הגמה בבנותה אלו בגות הבעלים, אלא תשאר בקדושתם, ותבשו הוגלה בביאה יהיה בנאל שוטף, לשטוף אח כ״ן מן הקליפה, גם אשבר לומר אומר אתחו אבל אל אבר בה, כי הוא היה נגנאל נדב בן אהרן הע״ם, וכא לאחן אל אבר בה בבא נדב אבה, במ״ש רבינו האר״י ז״ל ודוגו נדב נקרא בן אדם, כי עליהם אחר הבתוב, ויהיו אבשים אבר היו מטאים לבפש אדם, ופירב רבינו האר״י ז״ל, דנדב ואביהו נקראים בני אדם מגם הבפש אלהם, אלבאן מאדם״ה, וכנ״ז בבסר הבגלגולים, ע״ש:

שם. זעור לי עבדים בגה בבבפנתי אח ישראל, ולא אמרתי לאחר מהם הבעבר לי מקל מקבון לבקום. כ״ל כס״ד

נוגתו בעשבה אז, ע״פ הבמבה בבתה הגלון תיר״ז ז״ל, בבסם הגדולים בה״ו מערבת הבמ״ם אות ס״ד, אל הרב בתבמה רבי חיים בפוסי זיע״א, ות״ל, הרב בתבמה מהר״ר חיים בפוסי בבל הגם זללה״ם היה דיון בחלבים, ובבתמה, וחזו מדבגים עליו אח״ו לקח אותר, ואחר בתוך דבר ובדה בי אמנם דבת דבים יחיו יבבגו אלבקח אותר, ואם האמת לאחם בן יהיה תמיד הטבן ובבסו, ואם אבל מיהר בזה ילהיו עיגו בבבתבגה, ובתבקלה תפלגו בהלו נבו, ואלו הלעיר לאחר תחיתנו בבסיה סגו נאזר, והיה מוהם מאותר הדבת, ובמעבו אין האותיות ובבהו בחר בלא בהה. ובלאחר תתיתנו אלו הבאותיות ובבהו בחר בלא בהה.

בבר תמוהים בבבם, חה נגמו בחתר אותר מבים בבחר אותם בבל אורם, ובלבחם ימיו, לומר אמ״ם ידיע הקב״ה שיחבא בבלבה בבים תמוהים עבה לו בם בחתר, הן, ובלן נגבה לו בבים בחוך לאי אחתר בהאן, בבים בן בבלבה ימיו, אבמוה בו אם על בלבה בבים נבריות אחר לקח, לדאוה בזה אמ״ם דבבים״ם יודע שיחבא בבלבה בבים אבבר תמוהים בבבם, לא מבע אמנו

הבשים, אך מאחר שהיה שוטף ודיון של יעקב, לא יבוהו המולם לתלות העוקן בעבור הבשים, אלא יבוהו לתלות בבוחד ח״ו מבני אדבר זה מעורב בהוהב כי הבוחד ישור וחזא קרבב לאחד בזה יותר, ובאמת אאבו לא קבלהו אוחד בל דבר, מבוא אחם, ואפילו אירוח אלה לבעבור מקל מתקום לאקום לא נהיתה, ובודאי לא ניחא קמיב אמיתא לאחוז אותי בדבר שאני אין ולריך בו, לכן תעזרני עתה לנקום מהם נקמת שיני, כדי שאתבבר בל שמעו ומודרים אותו בבוחד, שאם היה בעבור אוחד היה לריך לנקר אח שיהבם, ושיני חבמים כתיב על אחי עיגים, לגר של הבניה אחר הוסיפו לרוש, בזה נעשה לי עשנה מזו העקור אלה בדת, דהבחתא אחי לידי אחד ודיון, והטוגם היה בי בחתה. ודע כי הבנהם בבבוהב הבבוהב הוא זבור לי עבדים בגה, כ״כ הגלון תיר״ז ז״ל בתבמרות העיון בבסם הרבב״ז ז״ל בתבוהב סי׳ פ״ח, ובתב דבן הבחת רש״ז ז״ל בפירוגו אל הבתקרא:

והא דבקם על עין אחת דוקא, עיון פירוש בס״י ז״ל.

ואחת אחלאים, וכנגד זה יש לו בי עינו ראוים בתבעבין, אחת ימיגי הדיגו אמבוגן לפ״ם, ואחת אחלאים אחבוגן לבחתו, אך יש לחם בבל כלום אלו הוא לפ״ם דוקא, הדיגו ימיגי, ויש הבל אחלאים אחבוגן לבחתו דוקא, ויש מבחתם בבעיגם שהוא ראוה לבחן ולבחן, והבה אחבוגן בעיגן הבחבבוהו עם בשים עבריות אחלאים לא הלך אחר עין הבחלאים, אלא הוא לו ראוה ימיגי ב״כ, אבינו לפ״ם בלחבר בתבגיו לעיל, כדי לבבר ב״ן מן הקליפה אלבם, ולכן בלחבר ניקרו אלבתים אח עיגו בבבול זה הגון שהיה בדון, לא הוה מן הדון לעקר אלא רק עין הבחלאים, כדי לבבר על ראוה הבחלאים שהיה אחבוגן לבחתו ב״כ, אך הם הוסיפו בדע אינקרו אח שהיה, ע״ד מש״ה אני קבפתי מעגו והמה עזרו לרעה, לבך בקם לנקום מהם

על אחת דוקא, אלקחה אלא בדון בע״ה אח אחת בבפו:

ומה שהולבך לבבר בדבריו אך הבעגם דקמיו בחבעיא נלעיל. כ״ל כס״ד בתים הגיל ע״ד מבמו שבמלוגה שולה מבסר עבדים, והוא שבעל עבריות בגם בה, ולבך התבלל אחבות של עבדים שבה יגון לחקן בגם בהו״ז בחבסרה עבדים, ולבך הולבך לבדם הבל בל עבדים, והא דוכר בדבריו הבמגם של מקל, ולא בחבגם אחר, עיון מהבה״ז ז״ל. וכ״ל כס״ד הבעולם שוחד על נ׳ עמודים, ולאחר מהם הוא הדון, והגוף נקרא שולם כפ״ם, והבעלה מקל בחבא בחבות הבלם הגוף על אלבה שבודים, אבם אחו רגלים ומקל, וכ״ל זבור בבבעיגו לא יבחלל אבוחבו בבוח בעמוד אלבה בל שולם, ולא בהגיהו מן הבבריות בבגוד אלבו בל שולם קבן אבחה המקל, ולפי בשובו נקבו מקל אבחה בלי בחבמים לדרוים לבדות בו, בפ״ם בגמרה הבבהדרין דף ז׳, רב הוגא בד הבו בבה בגיך לדיבא אחר אוקיו לי מאלי חבתלא, ומאי ניהו מקל ולבשה וכו׳, וכן אחתא עוד אחם ואבוה לא בוקבים בעת הבחלא, אלבי״ו בבגד מקל ולבשה אבוה זבא ע״ם, מיהו אם בבקבים אבל בלא בקבים לבשה לו אחר בלי דיבוים, ל״ל כס״ד ע״פ מ״ם בגמרה לבשה דף בל״ו אבבר ר׳ מבה דבשים אלו הדיבים בעשבו מקל לאחבוהם, ובבבם רבי״ אבשיהם בבחבוה יד וכו׳ ע״פ, ולז״א אבשון לא מבבשיה אלבי לא בייהי מקל לאבשיהם אלו, אלא גם מקל אבלבך לא לבבוהו אבשיהם אלו לא בחבודים, לא בחבוהו לאחד מהם לבלבלו, כי לא

היה לי שום ממם לפלוי דרך ערלי, כדי שלהיה מקל אלוי:

שם. יכל שומל שחוור לאחוריו ויפרע מפלמחים שחזרו מפנומעם. עיין מסכת״ל ז״ל, סיוה פנומעם אם תשקוד לי ולמני ולמדי. ל״ל כס״ד שומל נגמ׳ מ״ו כמנין לא כון לו ולא נכר כמנו, ומה דלכד שלם מלות, כי כרמע מיומו מן מות ב׳ שכמנו, ומזה פירמו המופרשים לוי לרמע רע, ר״ל לוי לו כלמכר יוכר ממנו הכי״ן שיוה מקום מיומו ומשלר רע, וכן הוה הכוך כומס ומיקמם מן מות מ״ן, כנומס שלו. ומ״ל אם תמיר מות ב׳ מן פלמחים יומר מומיות המפלם, כלומר כיון דסר מות ב׳ ממנו מיומם, מו המפלם ומנמידם, ומ״ל זה כמס ממנון שמוה ר״ת שלם מלות שומלים ומכמס נפרע:

שם. מ״ר ממנון המסיר כון כמפיו של ממנון ששים אמה היה, נ״ל כס״ד דלון דבר זה כפשומו, מכון כמפיו יומר מאלה אמה, ולון היה לר בומיר עם כני אדם, הולאי לון הכמים והדרים ומעמיד נגומים לפלי מיומר עשרים אמה, אלא מומה לומר בון כמפיו היה בו כח מוקן לסבול עליו מבא דבר רחב ששים אמה, דדבר זה יש בו רבומה גדולה מלד הרחב יומר מן המובר, כי כיון דמומ רחב כ״כ נמצא כולו יולא חון לנוף, וא״ל לחבקו שלחמו בידיו בשמי קלומם עלו, והבר כזה קשה לסובלו מלבד קומי המובר, לר שמנון סיה לו גבורה היה גדמה אלגו מבא רחב כזה טולו מבא מיר לו גלמי כגלים, שלון לרך לאחוז בקלומת בשמי ידיו ואם לאמר לומה שהם ר״ם שחסיר לת דבריו, ולא אמר כון כמפיו סובלים מבא רחב ששים אמה, הגה בכר ידוע שכל הבני אנדה דרשם בכן, שמופשים אלשון בדרך חידה, כי לפי סוד המאמר יבא לשון זה מדוקדק היטב:

שם. מ״ר אפא היינו דאמרי אינשי קניה דשתי אמרא במדרש רבה פרשת שמיני פי״ב, מעשה בא״ד המעשה דאיתא בלי ביתו ושותה בהם יי״ן, אמרו בניו אביו זה לא יניח לנו בלום, מה עבו, השקומו יי״ן והבכיומו והוליאומו ונתנומו בתוך תשרה אחת שקובים בה מתים חון לשרה, מי שבעת שיקון מיינו לא ידע מי הביאו הלום, ויתחרטו ולא יבתה יי״ן עוד, אח״כ באו אמרים שהיו נוטלין נדרות יי״ן לגמור בשיר, ובמנו קול שותה גדולה בשיר, אמרו בעניין כתמורים בתוך התשרה הזאת ובבנם לבדיני לשיר לראות מה קול הומיה ומותה זו, שמא יש חוזה מלאמה בן אבי בשיר, והבניומו תמוניומם לחון התשרה, ופרקו הגדות מגמליהם, והנימו הגדות בקרקע התשרה, והם בבנומו לשיר, אדהכי והכי הקון אותו הלום, ופקע עינו מעבר, ונלאה עוד אחד יי״ן בחוכה לבעלה מהלאו, מה עשה הקול קבר הנד, ונתן הנוד חוך פיו, ובתה ממנו בבהות שוכב, ונבאר הלם הנוד בתוך פיו, ונכדם, והלו אחמרים בבאהנו לתשרה, ונעלו גדות היין עם אחמריהם, בבראו הנוד בזה בתוך פיו בל אחו שיכ״, נמלם הנוד בפיעיהם ולא לקחו אותו, ונבאר בפיו, ואחר שלבה ימים אמרו בניו, וכי אין לנמנו הולכים לראות מה נעשה באביהו, והלכו לבם ומלאומו שוכב והנוד בפיו, אמרו בם אין לא עוכך בורלך, והמלאה לך יין שבבתה ממנו, והואיל בבאה זאת לך מן הבמים, אין לנו לעשות לך הרחקה מן הייין, ובשו הינים סדר, שכל אחד מהם ישקו יום אחד ב״ם, נמלא זה שאוכב הייין, המזל שלו ממליא לו יי״ן אחרלי בתוכן רחוק מאד, ולוך יוביר שחזרנו לו יי״ן מהוכה לאותו הלום בבית הקברות, ובתה בל לרמו ומאמר, בלומר בזאת בזה אמרו אינשי קניה דשתי אמרא תמרא, בלומר מזלו מזמון לפניו אמרא לשמות בתמנו, ואחילו בהוא שומר בבית הקברות דרחוק הדבר הזה שם:

ומה דאמרי קני דשיקא גרוא דוכלא גרלה ב״פ מעשה בהדם בהדם אחד בעשה בעורת ובתה לבנו, ובזמון תבוני תביר לבעורה, ובה הזמון לת אנשים שובבו לתמה שים לו בבדה, שיבולו לביתו לאכול בם הם בל הבלחן, ובהיה דרבם בל בעלי בתים בבעוים בעורה ובראים תחלה בל הבלחן מיני ירקות הרבה לגון וגבלים הבלחן ומבראים לת״ב לפני המובין בתה מיני תבשילין בל בבר, שזה היה עיקר אבלתם, לר לותה הפעם לותם שובדי אדמה מלבת ובעת שבלו בבר נאבלו כל התבשלין, ובילקו הקערות, ולו בלו שובדי האדמה ובדרון לא בילקו הירקות מבל הבלחן, בי הירקות מבירים לותם בעת שנוסלקים הבלחן, ובבבלו אבלו הירקות בי נשאלו ירקות הרבה שבמובים לא אבלו מהם אבלת דבר מעשם, וגם זה, היה ע״פ המזל, בי מזלם בל אבלו שובדי אדמה שאבילתם תמיד בבל יום ירקות בלבד, ולון מעמין בבר, הגיה בדעתם לבתחבר בדי בלא יאבלו הבבל בבר אבר הוה הדרום אבלם, והיו מתענגים בו הרבה, ובל בזולת בזה אמרי אינשי קני דשיקי גרוא דוכלא, בלומר מלם מזמון לבם בפי מאבלתם ומנהגם:

וכל אלו המשלים הבילם בל ענין זה בל שמשון, לומר בין שבירה אחות המבגל גדולה וחביבה אבלו, לבך מזלו הזמון לו תבמים מרובה גם בסיותו עומד בבית האסורים, שלון המקום ראוי לבך, ואינו מניי שיהדמן שם בך, ולא עוד אלא שנזדמן לו בראבי מאד, ודומה זה המבן לענין אותו האדם שהיה אוהב לשתות יי״ן, שנזדמן לו היין במקום שרחוק מלאותו שם, ולוך יזדמן לשתות יין בבית הקברות, ולא עוד אלא שהיה שתיה מרובה מאד:

ועוד נ״ל כס״ד, הבית משל זה דאמרי אינשי קני דשתי אמרא תמרא חמרא של שמשון, ע״פ מ״ם רבינו ז״ל בספר הלקוטים, לשמשון קרה לו בחדש״ר, בי היה נלגלו, וזה בשון של היין דאדם הראשון שסחבה לו חוה מעבים, ובתה נרם שלאבו לת שמשון בנחושתים והיה מחון בבית האסורים מלשון הבמון לאחר לשמן, שהביאו לו בל אחד אבלו לזהזוון עמה וכו׳ יע״ש, וכזה מובן המשל דאמרי אינשי קני דשתי אמרא תמרא, שיבום שתיית אמרא דגלגול הראשון, גרם וסיבב שתיית אמרא הנוף זה הבני של שמשון שהוא ענין האבמים שבמם עם בני פלבתים, דהאדם נמבלה לנבן פוריה, ובתיב אבלת בנבן פוריה, אך אלו בבי פלבתים בנות אל נבר הם מרי הנבן נבריה, ונמצא אמרא דשתיית ענבים שבתה הוא נרם אחיות דבני הנבן נבריה:

שם. ולו״ל יותבן בל המונה אבלו מזלבת עליו. הנאון חיד״א ז״ל בספר מראית העין הקשה בשם הגדול אחר, דא״ב לא אבלתה לה בומה, הא״ל דאם נקה האיש מענן המיים בודקין לת אבלו, ואם בא בראה אסורה לון בבומיי לא מבלתה לה בומה, ולו אמרינן לומר בי קרי ואתיה בבומיי לא מבלתה לה בומה, ולוכיון בם דלא אמרו בל אבלו מזגה גם הוא מזגה, בי אם אמרו לבבן, ובעיר לוכל נשים מזגו וגבריהם בלבים, ובבלתה מזגה והוא יבא ה׳ לוכו מייתי לה ומבקה מי בומה עב״ד ע״ם, ואם הבב יבב הקבוה בזה, דלא תיקבו מבומה, עדיון המאמר הזה הוא מוקבה ובומר מן הבראה לבל בתוב הבילות, דהא חזינן בתה נבדי מנגוו ובבותיהם בבבות מאד, ולוך הבון המאמר דבא לבחלוב דבר זה לומר בל בבלים מזגה בודלו הלבבו ג״ב מזגה, אך בתחום לון בוה ר״י לומר בן, אלא בוהו לומר בפי עבע האמבי והבעלה הבבל הלוו לבוות בך, דמאחר הבלבה בולה לת בבלה נובב מקבר לבת בבבו, ובובב על בבם המובן לרבעו, הוא ג״ב תבזוב מקומה לאום זה, ומקבל של בבבה אום, בי בבו

fragment/insert found with book قطعة شظية / إدراج وجد(ت) مع كتاب

שעשה הוא באחים כן יעשה באחיו, ולזן נתבבח זאת בעיניה בגידה בו, דכאשר עשה בשל אחיהם כן נעשה בשלו, ובתר גנבא גנוב כן לאוי להזות ע״פ מדת טובע האמיתי, אך נשים בטבעה לא יעשו כן מתחת אזהרתה של תורה שהזהרה אותם בכך, ואחרא רבוא עלייהו הוא האיסור שאסרה התורה עליהם, והכי קאמר רבי יוחנן כל המזנה ראוי שתהיה אשתו מזנה עליו, שנאמר אם נפתה לבי על אשה ועל פתח רעי ארבתי, ראוי להיות מתחת כן שתזנה לאחר אשתי ושליה יכתבון אחרים, האזנה לא קאמר שנעשה כן בשושלי, אלא כונתו לומר ראוי שיהיה כך, וכזולא בזה מצינו בלשון המקרא שאמר דוד הע״ה חי ה׳ כי מות איש זה, והיתכן לאמור שיחייב האדם מות בעבור נזק ממון, אלא הכי קאמר ראוי לאויבו מיתה מצד הבבל על אולתה בעשה, אך האויב פעבתו מן המיתה, וכזולא בזה נאמר בלשון חכמים, דאתמר עם אחרן מותר לאחרו אפילו כיון״כ אחל בשבת, ואין הדבר כן שיהרגו את עם אחרן אפילו בימי התול, אלא הבונה ראוי היה לעשות כך אלא שבתורה אסרה זה עליהו, וכן כיוצא בזה נמצא בכמה לשונות בל מאמרו ז״ל, ועל כן אין בזן קושיא מן הבמצה לאחרא עיניו, דודאי בחמת נמצא הבכה אנשים שהם מזנים ונבזתיהן בשרות, מתחת לאסור תורה דרבוא עלייהו:

שם. ואר״י משון דן את יבראל באחיהם שבשמים. הנה הלוי כל הנופשים שפשו את יבראל דע דין אחת ליבראל באחיהם שבשמים, וכפיע יהוסע ועתניאל כן קנז ובמואל, ולא אצטרך קרא למרמז עלייהו דבר זה, ולא על אמשון סולרך הכתוב ללאחד, מפני שיש מקום לזאת שפרוש בדבר זה, והוא דאיתא בגמרא דסנהדרין דף פ״ב, ובעל בת אל אבר זה הבא על הבוגות, וכתיב בחריה, יבאת פ׳ לאיש אשר עשה עד ושונה מלאכו ישקב, אם ת״ח הוא לא עד בתמיס ושונה בתלמודים ע״ב, בזאת הבא על אשה נבריה לא יזבה לבון האחת בדברי תורה, אלא אחיל בתר אופסת, ועל בן אתרו המובלים בין דשמשון בא על בת אל אבר, ודאי לא דן דין אמת בתפסיון שעשה את יבראל, ואינו אבר לבון של בחמת, ולבן הולבך הבתוב לבודיע שבחו של אותו נדיר להגילו מלזות שפרוש, ואתר עליו דן דין שמו

שם. אחר, בדן את יבראל באחיהם שבשמים:

שם. אלא משתה לא ישתה. הקשה הרב עזון יעקב ז״ל, מהא דאתר לקמן בפרק זה יהודה שקדם ס״ם בפרפסיית זבח ונקרא כולו על שמו של הקב״ה, א״כ לא ימחון שם יהודה, ואם תאמר הכי נמי, הא מבואר בריש״ד סי׳ רע״ז סעיף י״ב דמותר למחות שם יהודה, והגיה זה בל״ש ע״ם. וגל״ל בס״ד דאין בונה תלמודא דאמר לא ישתה על שם שמשון, דאפילו אם נאמר שהם הוא שם נמור של הקב״ה, מ״מ שמשון לחוד ושמש לחוד, וכיון דיש בו אותיות נוספים על שמש אין זה שמו של הקב״ה, ובהכי ליכא לספוקן, וה״ה בשם יהודה, כיון שיש בו אות אחר מעורב בו אין זה שמו של הקב״ה, ופשיטה הוא דימחק, אך בונת תלמודא דאמר לא ישתה קאי על שם שהם הכתוב בפסוק כי שמש ומגן ה׳, כיון דאמרת הא שהם הוא שמו של הקב״ה, א״כ יהיה אחי שהם קודם לאיבו שמחק, וכל שהם הכתוב בתקום אחר ישתה בדבן שם אלקים, דיש קודם ויש חול, ועל זה קאמר אלא משתה לא ישתה, כלומר שהם דכתיב בסוף פסוק דנקבע ליה תלמודא, ומשני אלא אלא משון שהם, כלומר מה שאמרתי שהם הוא שמו של הקב״ה אינו שמו שהם, אלא הוא משון שמו, כלומר כמו שהשמש הוא מגן בן שם הוי״ה הוא מגן שמו, כלומר כמו שהשמש הוא מגן בן שם הוי״ה הוא מגן בשמש:

שם. וחיינו ר״ל שבל ההגנה הוא מגן בשמש:

שם. נדקיהו בעיניו, דכתיב ואת עיני נדקיהו עיור, נראה דדייק לה מדכתיב נדקיהו לשון יחיד, דכתיב ואת בני נדקיהו שחט לעיני, ואת עיני נדקיהו עיור, והכי הול״ל ואת עיניו עיור, כיון דבבר זבר שמו של נדקיהו אחלה, אלא ודאי הכי קאמר ואת עיני נדקיהו סדוש בפלאות העינים עיור. ובילקוט פ׳ בל״ש לאחה ואת עיני נדקיהו עיור, זה מבבעה בני אדם שנתנו לאדם״ל, נדקיהו בעיניו בבעלו לעיניו לוגבות של ברזל, ולא נתעוותו עיניו עד שבחנו בנו לעיניו ובבה, שנאמר ויחנו מלך בבל את בני לעיניו, וסמוך ליה ואת עיני נדקיהו עיור ע״ב, ולפ״ד הילקוט ספיר ליף זה מהאי דהיו עיניו חזקות מאד משונים בלוכוסים ייחבר מבל אדם:

ואיתא בפסיקתא, עבה נדקיהו ואמר לנבוכדנצר הרגני לאמון שלא אראה בדם עבדיה בני, ובבני אמרו לעיני הרגני אחלה שלא נראה דם אבינו שפוך על האדבה, וכן עשה להם שחטם אחלה, ואח״ב חבעו את עיניו, ואתנם בחנור, והוליבו בבלה, והיה לוחה נדקיהו ואומר בואו ואלו בל בני אדם, שהיה ובמיה מתבבה עלי לבבל אתה הולך, ובבל אמות, ובבל אינך לא ראה, ולא הייתי שומע לדבריו, והבייני הולך לבבל, ושיני לא ראוה אותה ע״כ. ולבאר לבאיו, למה היה מפבים לו ירמיה הע״ה בדברי הבבואה פרבע זה שעיניו לא יראו את בבל, אך לפי האמור שעיניו היו משונות בשונן משאר בני אדם, אמר לו בל בני אדם נולן לבבל ושיניהם ראוה אותה, אך אתה שינך החזקים סדוהים בבחן אלה ידות על שאר אדם, לא יהיו ראוה אותה בבל. והבה הב״י ז״ל במלבים ב׳ בפשוט דבך שער בין הבותבים, שיבם מעברה הולבת מתוך בינו של נדקיהו עד ערבות ירחו, ובבת נדקיהו דבך המעברה, והקב״ה אמן בבי הולך ע״ב המעברה תוך לעיר, ודבדי הבפרים אה הבבר, ובשבגיע לפתח המעברה בערבות ירחו ראוהו ולבדוהו, הוא שאמר יחזקאל הע״ה, ופרשתי בבפי עליו ובתפס במולדתי ע״ב ע״ב. ונראה בי תוך המעברה הגדולה הייתה הוה מוסך ואשלה, ואל״ה לילך מבך גדול בחוסך, אך נדקיהו בעת בבה אור עיניו החזק שיראה גם מבוך תבך ואשלה, והלך בה בבבל אומרו מבבים שהיו ליה, האמצוון הוא שלמד זה מבי אחרים:

fragment/insert found with book قطعة شظية / إدراج وجد(ت) مع كتاب

שם. ת״ל שמא נכריח את. פירוש שמא את מבני חם אני, מבני חם שייחי ומתניריתי לשוח מבני שם, לפרום מעל״ז ולקיים כל ז׳ מצות בני נח שבוגיים בחם בני שם. ואת דלא תפרוס מבני חם שלי מעיקרא, בחכמה דברה בדי שיתמון שאיה משקרת, דאם היא משקרת היה לה לומר מעיקרא שבוגיים בני חם, ולמה אמרה בוגיה אני, ת״ל שבריה מבני חם, אך שיה בקובעת הכי היה, שפחה בוגיה ומעשיה מבני שם, וע״ל בוגיה מזרקה מפיה שאמרה בוגיה, שאול ר״ח בלגולי ויהיה ר״ת, כי יוחנן דתמר בתגלגלה ברוח:

שם. ת״ל יומה אני, פירש רש״י ויהיתי קנעה ואשתי כלתו ואחי, ואין לשר ואוכן בשותן ליאמר עליו משום כלתו, וכתב מהרש״א ז״ל לא ידעתי מי הכריחו לפרש כן, דהא ודאי לא נתיון לבר, שהרי לא ידע שהיא כלתו ע״ב. וע״ל בס״ד דרש״י ז״ל קבלה ליה אוך מיליא שקר מפיה לומר פעיה אני דמתרמה לבל אדם, והלא היא שומרת יבם לתעודה בטלה, ובם אסורה על יהודה משום כלתו, לבד פירש דאל״ל הייתי קנעה ובשאוני אחי בתן קרוני עד ואוכן תופסון, ובשאתי אחי פעיה ומותרת לך ולבל אדם, זה בוגתה כאומרה פעיה אני, ומסוקן רש״י ז״ל דברים מרוליים לומר ע״פ המוחה הזה אין לבר ואוכן בשותן ליאמר עליו משום כלתו, והיינו לומו בל רש״י ז״ל בבאר לנו הענין שאמרה כן, ומה לשאה לתקן בדברים אלו ז״ל הייתו כדי לברר דבשותי אני ואוכן בעלים, ואין זו כלתו אל יהודה, אלא היא אחלי כאבר אעיות דבעלמא,

ולא בעיתו בדבר זה:

שם. ת״ל פרדס ות״ת שוקד. ע״ל בס״ד אלו ואלו דברי אלקים חיים, בתחוייהו הוו, והפרדס הוא מקום ועד בל תלמידים כמו בית המדרש שקראה כרם, מ״ש בגמרא בשבעבסו רבותיעו לכרם ביבנה שקראה בהמ״ד בסם כרם, שם בו שורות שורות בל מיני אילנות, ום בו ערוגות ערוגות על דרשים, בן בתלמיד בבהמ״ד שורות שורות של תלמידים, ואגודות אגודות בל מיני תלמידים, ומקום זה קרו ליה בתן בסם פרדס, והכתוב קראה, בסם אשל בהוא ר״ת אסיפות של לימוד, אי ר״ת אסיפות בהוא הפומבר היה מקום שני בהוא מקום תבלה ומקום שיבה, אחר אותם בלומדים במקום ההוא הקראה פרדס בנגשים בפומבר זה בשה אילה לאחל, ולבשה לשה בלון, והבמוב קראו אשל בהוא ר״ת אכילה שתוה לעיה, אי ר״ת אכילה שתוה לוחם, בת״ם רש״י. ומה בנעשב בבנין המדרש הזה המבוגה בבסם פרדס, בתר מיני מגדים בדי לבאר מוסר הבבל מזה לאותם הלומדים בם, ולתבר בתחבוי בדברוים בסד״ר

במוסר בדבים הלאיגה בחדש בשן:

שם. מבל א שלום אלבתם. ל״ל בס״ד לרמוז זה בתיבת אבל, לן, ויהיה תיבת בל, ולעמוד עוד בם אות אל״ף ויהיה לרוקם א, הרי בתן בדמוז אחי תיבות אלו בהם בל אל״ף ויהיה לרוקם ובבהבו לחי אחתר ויהיה הבולם, בלומר הוזו ובבהבו. בדיבור דוקא, ואין בלריבן לעשות תעבה לבהריב קרבן תודה בי הוא אמר ויהיה הבולם שבבלתו בדיבור דוקא ולא בתעבה, בן הדיבור לבדו הוא תבוב לבדוים בלון בו. ובבלה לדמות, אבהבהם ר״ת אחר ברבו דחום דון בבלון, והא דאמר הוזו ובבהבו ובבהבו, פירש בבי ידידי בס״ר יעקב גר״ז, בבגד אלבה בדבות בהמ״ן, בע״ד בע״ד:

דף י״ד ע״ב. מבום דבסתה בגיה חבבה לומה. בבא מה תיבן לקוראיה זו בלומרו בבתיה בבתיה לומה בבית המיב, ומדיבן תיקבי לוך הבתוב מהן בעם בלומרו בי בבתה דלא הבוב, דחבבה לומה, ואם היה הבתוב אומר לא הבבים בי חבבה לומה, הה״ן בדי בומה בבים בבבים, ובבבים בבבבים לומה בבבים בבבים, ל״ל בבבים לומה בבבים בבבים בבבים

לשון זכר, כי מרידה היתה בשמת זכר:

שם. שיצת ממנה דוד שהיה מך וחסן לבל. ויבן בס"ד בזכות קי"ח בזכות עניה בלי דוד שחסדה לי"ל גם בברה על פלוני בעוקרא מת, בזכות הדת ס"ה שהיה חס, שהוא הפך מת, בסוד ישקב תכיבו לא מת, כי הוא חיים חס ויסב הלבנים גם ל"ל בס"ד שחמר חס לבל, שהיה כנגד לאה וכנגד רחל, לכן תוקן לא שתיהם בחכרון ובזכובלים, כח"ם רבינו בחי"י ז"ל בשער הפסוקים בשמותיה. גם שור ל"ל מי שהוא מך מוכרח שיהיה חס שם בל הדה, גם מך חס ע"ה ני' מלכות עם שתיהון:

שם. שהיתה מקחו תמה. ל"ל בס"ד ע"פ מ"ש מהרח"ו ז"ל בהעלה הית חלק הזוהרה תמה, שיצא בלא שלבה, ובזה בזכות בברה תור על פלוני, שריחם לא שיעיה אחר הוא מקור הזוהרה:

שם. בח לו לאחה שיפל עמו לתוך בבבן האש, ואל לבון פני תחיהו בדבים. ל"ל בס"ד הטעם כי ל"ל בהעלה לא הכיר נורם שיצא מחיהו חס הטבעי לחון, ותחמת בן מבחנים פניו, ולבן בח לו לשרפה באש, ולא ובשה דבה זו לחיהו, שע"כ לא חוס הטבעי בבפנים, ובוער בחון על עוהו ועל בניו:

שם. בהבר בשר בהבר בבדיהו. ל"ל דקחיה ליה בבחוב ז"ל בהעלה לא הבר לעו הוחמת, כי חיבה לא הבא לשון בקשה הוא ובולי"ל חיבה לא חחלה, כפי מבפיר הלבון, לבן דרש ל"ל הבר לא בנגד מה שאחר לחביו הבר לא, ולבן בקש בלון הבר לא בבדר הבר לא הרחלון, לדמות שאחיהו לו בן בנגד מה שאחר הוא, והבם בוחלה בשר מיבב הלבוחה דקדוק זה דבקיע הבר לא ולא אחר לא הבר, לף מלבד זה כ"ל הבחרה הבר לא ולא אחר לא הבר, בדי לבחון לו דבר אחר בזה, שיבר חיבה לא שאחר לה בעת שחבע אחיהו, הבה לא חבה אלוך, והבי עוחבת לו סיון אחר בזה לבחיבו, ובבן לא אחרה בל"ל בבבוהו, כ"ל מן הבמים שבו בבחה לבון זה בל הבר, בדי לבורר אוחם בהבר שאחר לחביו:

שם. הבר לא בוהלה ואל חעלים עיבך מחבי. פירוש, הבה חיבה בללי ידוע דאין הבי מבחים אח בחי, ובבן בעדות בעיבן שיבדו בפניו, ובל בן אחבה לו אע"פ שאין חבי שובחת לבבבר מבם, ואז בפי הבבע חבחים, הבה בבקבה מבך אל חעלים עיבך מחבי, שחייב בחבלה עיבך בחלו חבי שובחת לבבבר, ואין הבי מבחים אח בחי. ובם שאחבה הבר בוהלה, פיבם בבי ידידי בל"ר ישקב ע"ר הבעה, הבר בוהלה, בבל בחי בחון בבחר, והוא אלבך חבח, ואיך

שם. אחבה אלבא חבר ובבי בניה אן אחור. קבה וכי הם בניה ולא בניו, והולי"ל שבי בבבן ולאחה לחבי"ו בבחם בניו, ובלחבו בבחם בניה. וכ"ל בס"ד הבעה אלו בקבחו בניו בל אחר שהוחה, אבל קודם בהובה היו בחבבים בניה בל אחר ולא בניו, ובעת בהובה ובאילם היו עדיין בעיני הבעלם בניה ולא בניו, והבי אל"ל אחר אלא בל אחר ולא בניה. ל"ל בוחן הבי בקבחים בניה דוקא, אלא בודע שהיון בבבן ובבלחם בם בבבן. אי אחרים בם בבבן. אי בבחים בבבן אחשבה בלבבם, וע"י בחבבה בם ע"י בבבחה בבבן אחבה בבבן, בעבבבבה בבבחם בבבבן בבחון בבבחים בם בבבן. אם אח"כ אי הבה מובהב בבבבן בבבבן בבבבן

למ״ד כמו״ל לגיורד המורה, ומאחר שאותיות תב ואותיות ר״י סהם מספר תרב, לרמוז אלו נתבטלו בזמות בחות דלמ״ד:

שם בקדרה שבטלו בה נתבטלו. הכונה שהם הסמיכו לדונם בחים ובטבו בחים. וקבה ואלא אחר הבה נתחכמה לו נלמד ושימו עליו שרי מסים לשעבדם כחומר ולבנים. ואח״כ עשו הגזרה על החים, דכל הבן שילוד השליכוהו. וע״ל בס״ד, לשולם בעולה זו של הבה נתחכמה לו הסמיכו לדונם בחים. אך חשבו לדונם שתי בדונות בחים. הא׳ בעיבוד שעבשוהו בחים שהוא בחותים הפשוט של מים, ואחת כחומר ולבנים שהם עסק בלבנים שהוא רמוז במלוי של מים, כי מים במילואם כיב מ״ם ו״ד מ״ם המלוי הוא דומ״ם, והוא עסק הטפר שהוא דומם, כי דלות אותיות הפשוט של מים הם נמוגים בשם חבר״ם. שהוא לבר מים, ואותיות המלוי של מים שהם אותיות דומם, שהוא הטפר של חומר ולבנים כתובים בשם פשה, שהוא אותיות הטפר, לכן הסמיכו לדונם בחרם, שהוא עיבוד בחים, ועסק בדומם שהוא במלוי הבחים, נמצא הטלה המחומה בהבה נתחכמה לו שלחתו בדומם בחים, הוא בפשוט דרעים, ח׳ בפשוט של מים, וא׳ במלוי של מים, ונתחלו במלוי חחלה, ולכן ישימו עליו שרי מסים, נמצא הקדרה שבבלו בה היתה בחותים מים בפשוט ובמלוי, וכה נתבטלו בק״ו שעבשו הבחים בחים, וחזו דן שעשה לבם בחותים הפשוט של מים, וגם לקחו שם בסף וחבב לרוב כי נחלה היתה כיום מבחת מלכים, וכל בסף וחבב הוא דומם, ודן זה רמוז בחותים המלוי של מים, גם הם עיני אותם בעשר, שהוא חומר ולבנים שהוא דומם הרמוז במלוי אותם, ולקו ג״כ בעשר שהוא חבם בל מלכים, שגם הוחב נקרא עפר, הכתיב ועפרות יהב לו, ולבן כפי הדם שנתנו בעפר ומיל לבמות בחבב, שגם הוא נקרא עפר. הרי בקדרה שבבלו בה נתבטלו, ויש לרמוז בקדרה שבבלו כ׳ קדרה, ח׳ של הפשוט וא׳ של המלוי:

אז יכן בס״ד, בקדרה שבבלו בה נתבטלו, כי דומם בחותים הבקרים של בבן הם אותיות ם״מ, כי הוא ע״ן שעקר מחבו, ולכן בחיב אחבר ה׳ לה הבבן מלון הכל, ויבן הבבן לה׳ ו׳ ואחבר חשוב בלחן ובחבלך בם. כי בלבה מלאכתו בחלת שוב שבקרלה בחבבת שם, ולבן המלכים שהיו גומרת הבבן, לקחו אותיות ש״ב דבבן, ושבו מהם אותיות הקדה לבבל בה לת ירבבל לעבודם, והיה כי מן ב׳ שבו אותיות ק״ה, ומן ע׳ שבו אותיות ד״ה, הרי לוקח לרוח הקדה, לך סוף דבר הקבים הבך לבם הקדרה לרשבם, שבבבבו אותיות הקדה לאותיות רקדה, בדקר אותם בעבר מבות, ושבעבה בים סוף, ולשבבל הבך לבם הקדרה לבלשה פעבים חבר א׳ כ״ג ב״ם חבר א׳ הם מבבר הקדה, והיה שבון הבבר חבר א׳ לבבבבם, וה״ם בקדרה שבבבו בה בחבלים לישראל בה בחבלו, שבבבבה לבם הקדרה לקדרה, ובבר ישראל חבר א׳ ונראה כי זה הבם שבבבבה הקדרה לרשבם של מלכים ולשובחם של ישראל, היה מבבבבה קדרה שהיו לבבבבם של ישראל עשבים בבבבל קוים ב״ם וכיבה, בח״ם ר״ל שהיו מבלאים מים מן הבבה, ובובבים על הבבים שהי קדרות, אחת בבבבל מים חבן לבחיק, ואחת לבבבל בהם לבבבבים ולבבבבות דבש, ואחר בבבו, ולבות קדרה לא שבחבו בבבה לבבבה, הבן בבבבבה הקדרה של מלכים לרשבם ולשובחם ישראל:

שם בדי מסים דבר בבבים. ע״ל בס״ד הבבה לבבן בומחבבן, וכן בומה בבת הבן, ובלן נמו עבו לבם בבים בלחבן בזה הבלבן חבבן, זה לא ב״ה לבבים מדוו, וזה ב״ה, ומבבקשים מחבו מה לבי לבי חבבן בך זבו:

שם. רוב״ם מבבארבן בן ״בבבה וכן יבבון. ב״ל בס״ד. ע״פ מ״ם ר״ז׳ל, ע״פ בות עבך ובוטבך בבי מבבים בל לבה עבוים בבים בבים לבבך הבבבן, ובוב שבלובו בבבבם בבבבם בבבם, לו נמו בן ירבבה בבבבבן, וכן ירבבון, ובוב בבבבם בבבבם בבבבם

טולד כפנוי לנטמה, ונקבה פניה לנטילה, ובזוכות האחיזוים ובמתה שבע זה, ובמיתם נולדים פעם לנטילה, פעם לנטמה ופעם מן המה, אלא תתמה כי גם בכאלה דברים כאולדה לעיריה, היה דבר זה חק ולא שבוק, הזכר מביא מקום שעלה ממנו, והנקבה פניה למקום שנולדה, לא היה חק הטבעי הזה בתמולות, אלא תמצאה לפעמים:

שם. בפרו וכבו ובמלא מימיה. קצת וכו' היא לברה בם דבר זה של רבוי פריה ורביה שהיה לישראל, ולמה לנו קורא לבעלה בם כזה על הדבר הזה. וי"ל כ"ד מ"ם רבוי הלר"י ז"ל בספר הפסוקים, דפריה ורביה שהיה לישראל בלותם הימים למעלה מן הטבע, היא הטבע תיקון ע"ל שנה בפרט הרמ"ה מלאכתו בהוצות כהם זע לבעלה, וכל הלוה נכמות על זע לבעלה בילוד בל"ל שנה בפרט מלאכתו נתקנו בפו"ר בל ישראל בלמנים, שיהיה למעלה מן הטבע, וה"ם והקל נשבע בית פרעה, קל כתיב, נשבע לשון הבטה וקבון, כמו ויבטח שלו אל הטם, ומפורש שוד בם הלבך ויבבד לזרע לתרש"ה בהיותם בת ק"ל שנה, מפני שלא בהיה עלד מרש"ה אלא עד שיתוקנו אותם ל"ל שנה דאדה"ר, בהם היו המוזים בנפש בל ויבבד ע"ב, ולפ"ז נמלא הפו"ר בל ישראל היה לעיבר תיקון ל"ל שנה דאדה"ר, בהם בל"ל שנה בל ימוה דיובבד, שבאותם הימים נעשה תיקון בזה בל פו"ר דישראל שהיה לבעלה מן הטבע, לבן בפיר מוכן הנעשה בקרא ליובבד בם על הדבר הזה בל פו"ר, ולזה נתכון בעל התתבר:

שם. בהיה פושב בהיום"ל ואומרת שתיה אתרת ובו' ר"ל לשון פושב מבטא בהיה אומרת בהרמוה קל, כמו כיולדה תבשה, וכן בגמרא בעיתה היא הת, ודרבו בל נבית לדבר בלחיבה, ר"ל בם"ד בהיה פושב בבנותה זו לחזק הדבר הזה בהיה בחוק מן הדעת לפי בהיו עדיין בבלים הזמן, וכבי דידי בה"ר יעקב נר"ו אמר, הלבך ובתה לעבוה הרבה בל היה בקול בה, בהיה ובחנן לבעבוה בהרמת קול אמר כמו ובעיה ואמרה, וכן ובן חויב ואמר, עכ"ד נר"ו:

שם. לכן מבטי ליה, אמר ריב"ח מלגדר בתבנון לדבר בבירה ולא בתבנון. קצת מהיבו מפיק לזה, ופירוש רש"י ז"ל בחוק, וי"ל בם"ד ע"פ מ"ם במ"ח בבם המקובלים, דאות א' מורה על חוב הים ותבה, דאות ה' לוהה ולא, ובמי יוד"ן, ובי"ד בעלוגה רומות לזבע הבבר, ובוי"ד בהחתוגה רומות לזבע הנקבה, ואות ו"ן בבנרים רומז לנוף המקבל שבו בנבנים בתי בזרעות הלו בל הזבר ובל הנקבה, ומהבבדים יש לנו, ולכן כתן הבה לו בבהוה לכן, ובתב אות ה' יתר, הבו בזה בל בוהה בל זבר ונקבה הרמוזה בבאות ה', שהבבון בבוהה ולא הלו, ולפבר בוהו בוהה לבבבלים תהלה בבוהתה ", בדי לבתלים קודבת מקדבה, ואז יוכל לבתותם בשון אחר לבמיה הם בני ישראל:

ברם לשון הבאתבר דאתבר ולא נתכון, הוא מוקבה הבול"ל ולא קבלו, לו ולא לנו. ול"ל בם"ד בל אחר בתבב אותם בבבו"ר לדבר בבירה, לא אתבו לו בבירוב בלא ידלו לעשות בן, אלא שבו עבמם מלוו לא הבינו ולא אתבו דבריו אלו, ובבילו אותו לדבר אחר בתו מרבתו בהיה, אתלבן בבבד בתלבות, ולא אתבו לבהיה לא בעבה בן, והוא בבבולה בן לא הוסוף לדבר אמתם בבבד בה ולבוות אלתו, ולו"ה ולא נתכונו, בלותה הלאו בעבתם אלו לא נתבבו מתנו לדבר בבירה, ונאלו לא ידעו ולא הבינו אתבבו אותם.

דבריאותו לדבר אחר:

שם. אתו היה לא לדבבה אות, קבא מאי קושיא זו, דאתתה ביותר מבעלה, אפני בבעלה בשאר זקן, לך היה הזבה לגבריותה, ובם לה אתתה אלתה, ול"ה אם הבנים אחתה, אבה, בבינו בזה בה אות אתבלגלה ביובבר מידוע, גם בתזו בבבנים על מבע"ה, בהיה בגבול הבל ובת ובא ובה בן בת, וגם אלו אלתו הבו אבות הבנים, גם אם הבנים בנים, לו הבנים שבתבה אותיות אתבה, גם אם הבנים ובבבר אתם בל אהבן ובתיה, אתבקדים שבתבה, גם בזבבה אתבריו עתו בבתר בדי ליתר בזה אותיות בזה אותיות בבבר בלום אם הבנים אתבה, בבינו ל"ה אתבקים, הבי בבם ואבה, ואהבן ובתיה בבם בבינו ל"ה בבתן אתבה:

שם. בוזבה בתו, ל"ל בם"ד אבבה"ה בת' יסוד דתבבה, גם זבה לאבבה ובזבה בבם ל"ה דבתא קדישא, והבו בוזבה בוב יסוד, ו"ה ה"ב, ומ"ם ל"ל הגון לבבלות, בתו לזה בתו"ל, ובתבה אותו בי טוב הוא, אות זה הבבולה דבתיה ובתן לך אות לו אותם, גם בתבבה בזה בבתו מבבר אות, הן ותבא אותו הגון לבבלות, וגם בי טוב הוא בוב מבר בבולה בל זה, דתבבר הוא מבבר בל בבבלות, ובבבר בבבלות בבבר בבבבר בבבבר בב

שלישה ומנע לסבר״ח שהוא דרגת העלה בה, ולכן כיון שהולון שלמן שהם כתורים מן הגזל, אז כהיר להם כי הספיק של המתנן שלהם בא להם בהתנחה פרטיים מאתו יתברך, הספיק שלו, וכיולא בזה בהבו בכם הרבינו אהר״ל זל עשם לשקה אחר״ב אחיר אל פכים קנינים, ולאח תבוים תיעוד ממון עשה זה, אלא בעבור חבוב הספיק שבא לו מהבה״ת,

ולכבוד שמים נתנון:

והנה, מלבד שעם הגמרה אתמר על הגדיקים אבר שעם גנון, כי הגדיקים אע״פ שאין חושלים הם מתחיבים בעבור עונות הדור, ולכן שבלים יסורים בעונה״ן, נאמר לו שינון, ואחר רבים מבאיבים בעבור עונותיו, ואיה סובל אותם, ודבש מתחיב מבאיבים בעבור עונותיו, ואיה סובל אותם, ודוגם מ״ם מתפרסים זל דהחוטאת יש לו דין מחיר, אל יאמרם, בעבור ד׳ הגזלון שמון להם בעבור, ולכן הגדיקים מתלון חיבוב לממונם יותר מנופש בדי הבשים אל הבשים ערים, ואז בעבור עליהם מן מתונם, ומה ומעלת הוביות לבם נופש הבעיב מן מתונם, ולא מנופש מתלון חיבוב לממונם יותר מנופש, בדי לבמור נופש ולהגליו מן הסוגון אבר יחמיב בהם, בעבור מקון של הרשעים:

שם. דבר רך שבמור בפני דבר רך ודבר קשה. ב״ל בס״ד, דמוה לפי דרבה על מדת עונה שבו, שזבה אחדם, והעניו הוא רך שבמור בפני אדם מאד מבל קשה, וכן הנתנא אחר בעולם יהא אדם רך ובפני אדם זה כלון, בדי לעורר עליו שגגוריית מתדת הטעוה עליו שוזבה אליה זו, בגודלו:

שם. חתר מבפנים ופח מבחוץ. ב״ל בס״ד ע״פ מ״ם דבינו אהר״ל ולה״ה, שחרש״ה היה בסוד החסדים, החסדים, ודעם, דהמ״ח עשה סוד החסדים, ובס״ה לא תעשה סוד הגבורות לבן נתנה אחר בהוא מבפר הת״ח דמון לאיתוון הגבורה בחבד מבחון, והוא זפח בהוא דמון ומחלל שהבו מיתון הגבורה בחבר, ונתנה לו מבפר ראון לשיתא מבלא, בי זפח מבפר עת שיב בחבון לו הבי״ה

עתה בעבה מובה, לבוות לו בה גם בלבלנו:

שם. אלא ראיה אותו בדיה דבר רבו. מקבים והלא בא לדיה, ואתלאי אחר בלי בחתנה ובפבה אותה מבית ומחון בבופר, בהוא זפח בלבון אדם בחיה בבופר, ב״ל בס״ד, אמר בלבון אדם, ובבון בבופר, ובבון אלבלים ובפבה, ומבמר דחבי מיני זפח חיבה, ובה׳ בית רב וזה בבון בבון רב, ז״ל בבון בבון, ובבו׳ שם בו בחבון עבדים, ובהוא בלבון אדם בבון בבון בבון

גם סוטה עם דין לב, ולז״ל לדעת מה יהיה כסוף נבואתה, שבסוף דברי נבואתה רמזו אותו הדור שסוטה מוזלתה ממלרים מה היה, ולמה לריך שתהיה התשובה על ידו דוקא, וגם רמזו בעת הזמון, ולמ״ש סוטה עם דין וקבה אין לו מעבב כדרו, מהיות על ידו התשובה ובגלותו:

שם. ולבסוף שלא מבכדון נהנו כלן כבוד. קשה מה בתחום להם שתה, הא בשביל שלא שתנו כי עמו ושמעאל כתריהם כאדונו של יעקב אל״ע, אין זה הכבוד טוב לבנינו ובניהם, אלא מנגע לויסף הצ״ל, כי הם עשו בן בשביל שלא כתרו אל יוסף הצ״ל שם, ולא״כ מה הוסיפו אחיו בגבוה אלו מלרים בשבור הנתם הכתרים, הא בגלא״ל יוסף הצ״ל גדול בעיני מלרים, והוא הבלים בלי אמרן. ולל״ל בס״ד כי שרי מלרים לא ידעו שהמלא על הכתרים על בני ישמעאל ועשו היתה בעבור כבודו של יוסף הצ״ל, אלא תחבו שעשו כן בשביל כבודו של יעקב. ותחבו אותו הות גדול המשפחה של הכתרים, ולכך הניחו כולם כתריהם שלו לרוע, לחרות גדולם, וכולם עפלים לו, אתנם קודם שהגילו בני ישמעאל ועשו הכתריהם היו אוהבים שרי מלרים ליעקב וכמו כן פסולת המשפחה של הכתרים, ישן בי רלו בישמעאל יש בפולים סבם מלכים, ובעשו יש אלופים סבם נ״ל מלכים, וכיעקב וכמו לא שרים ומלכים, אלא חדרבה היו נרים במלרים לכך היו בני יעקב נחבאים בעיניהם בשולת משפחה מ״ח, ולא היו נוהגים בהם כבוד, ומתה שראו שאותם המלכים של בני ישמעאל ועשו נתנו כתריהם כלתנו של יעקב אל״ע, נמצא הוהו בזה שיעקב הות גדול המשפחה, וממילא גם בניו יתגאלו בזו החעלה, כי הם בניו בא גדול, ולכך היו נוהגים בהם כבוד:

שם. מלמד שהקפוה כתריהם לאחוהו של יעקב כביכו, ל״ל בס״ד דבר זה היה בהסנתה פרעה מן הבחים, לרמוז בזה דמיון של אלוהות הבעלי הבחים, והות אל״ד פ״מ עש״ר הרב מוה אהבי זלא״ה בספרו מדרש אלוהו של פסוק ובתה יתבלה זה לאחוהו הלא כראלי הלבים הבם, כי הבמ״ל אין לבי מלוה אלא הר מ״ל מיני הקדוש אבר בלבים בקליפה אלה, ומפורב בספרי הקבלים ז״ל דעולים הקדושה הרבה לרוח בלוים בראלים בראלי הקליפה, ואחר הנוף של הקליפה הות חסוך ורוקם, ולכן הנתה בהות דומה לסמ״ל הארם בראלי דוקא, ולז״ל פלבים מבת הבר פלבם אבר בם בפיהם הבדרים אלו הם לא ידעום, ובמה יתבלה זה הות דוד הצ״ל אל אחריני הות הקב״ה, אלא בראלי הבלבים הבם, בלומר מ״ל בירור נ״ל אחבדר מן הבלבים אלהם אבר בבסל״ל, מ״ל דבח״ל, ח״ל בעבוד בבלבות הבירור, אז בל מיני קדושה שבראלים אל הקליפות, יתבדרו ויהיו מונחים אלל אביהן בל ישראל, ולכן נעשה המין בדבר זה בתה שבקשו אחיו אל יעקב בראלי בראלים, בבסם תבשיו ישמעאל ועשו, בהם יהיו עיקר בל הלוחות בראלים הימם קודם בולת בראלי הבחים בבל״ל ומה בבתלו ל״ו בראלים בלבתו אל יעקב הצ״ל, לחרות בהות אי בעוה״ב, וכ״ם אי מה טולב מבסר ל״ו, ועוד לחרות אל מעלתו בהות אחיו בראלים בהבלבת אבולל בבה הלוים בם אל״ם נ״ל, אבל אחר בלול הבבה, הבי בבה ובלובים, ועוד מבסר ל״ו בהות ב״פ אחיו, לרמוז על מ״ל מבהות בבעמוד בגלתה אין הבעם, ועל מובבה בבי״ם בהות אל״ם מלות אלוה. אל מני יעקב הצ״ל אחו מבלים מבסר אל״ם אחיות, בלוד אחבראים ילחק יעקב אבלא ישראל בם בם אל״ם אחיות, וכל בם הות בפל אל״ם, לבוף מבמים אבלבת, אל, לבורם אבלבעלה, הבי מבלים בם אל״ם, לבל מבמים בבלבלו הבבר הבה אחיו אבלים בל״ו בראלים, ואחבתם בה לאו ואחה אבלים ובינר אבלים

ובל אבר לך אבלים:

שם. אבלו בוסים ואבלו אבולים. בבבב המאחר בראלה

בם הבי״ל ז״ל, אבלא אבלו אותו בוסים ואחבולים, בלובן אבו אבולים ואבולים אותו בוים בלבו הם מבבדים, ובם לבלה אם זה מ״ם מבבם״ל ז״ל, אבלבבו אל בוסים ואבולים אבלבים אבולים, בבו בבבים בבבבים בבבבים בם״ם, ובבבים בבבבים בבבבים בב

עבה לו יקר וכבוד גדול, שקרא עלמות על שם תלקו של אביו, לגלות דבבוד אביו הוא יקר אצלו, שקרא עלמו על

והנה מלבד שעם ב״ם ג״ל בדרך פשוט שקרא עלמות לאומות שאין לו קנאה, כדי שיקרבו עלמותיו, אלא שאלו עלמותיו קיימים גם אחר כמה שנים, ומקומו אותם מעמם. וש״ל אחמת ג״ל ב״ס שעם לוה, ב״ם ע״ז דבעו אחר״ל, בגוף הבנים עור בגבר עשיה, ובבר בגבר ערמה. ובדון בגבר בריאה, ובעלמות בגבר אלילות, עכ״ל, נמצא המובחר שבנוף הם העלמות שהם בגבר אלילות, לכן קרא עלמו על שם המובחר שבנוף:

שם. כח נגבריאל ופרנו. פירוש מקודם לא היה ברים נאור, אלא היה עקר, כמו הברים שיהיו לאחם קלת ונבטן על ביתו ולא יעמוד, ובפיו לא היה ניכר שיהיו הן בזקן הן במראה הבנים, וכח נגבריאל ופרנו, שנשאר ברים נאור, שנגלה בפניו שיהיו ברים, ונמצא נקרא פוטיפרע אחר שהחתים בהוסיף לו אות ע׳ שהוא בלתי אותיות רע, ועשו שיהיו ברים בזקן ובפנים. וכזה פירש בני יהודי בס״ר יעקב ס״ו **יבמר נא רע רשעים**, שנגרע בשמו אותיות רע שהיה על ברים, בסבל שבוח תבונן צדיק, עכ״ל ה״ו:

שם. ברב בבר ברב בברוחו. ב״ל הבונה אשלו בבשר שרחוי לבשות עליהם ולדבר אותם קנאם, דבר שמחם בלשון נקיים ובבבוה, שלא אל״ו יי לבם אלא אחר רב לבם, ולבן גם הקב״ה כיבדו בבבר״ג. שלא אל״ו יי לך, אלא רב לך:

שם. רב לך ומנו יסובם. ק׳ אוך ולייר ביהיה רב לו, בגד מה, בס״ם ר״ל הבבבה אחרה לאחרי מרבחים, ואחר מחבירו, ומחלמדי ומחבלמיד אבלה. ושור ל״ל בס״ד, הא דא״ל רב לך על יהושע, כי מחלבות אחלך ובחלך על ישראל בוכר ואחר הבנותו של מרע״ה בס״ם בגמרא דקנים שבאותיו הדור פני מחה בפני אחה, פני יהושע בפני לבבה, אי לא לאוחה בשה, אחר לא לאוחה בלחמה, ולבן א״ל רב לך ומנו יהושע, דפ״י מינו יהושע יהיה רב לך. ובני יהודי בס״ר שקב בר״ו פירם, קלא רב בבפוך בר. כי הבלמיד נקרא בן לרבו, בס״ם ר״ל בלבי ילדו, ובן אחר בבשיב בלדים ובו׳, ור״ל אם הוא בחבר רב, הנה בלחמה הוא בר בלבן, עכ״ד בר״ו:

שם. שאין תלמיד לומר בחים, ומה ת״ל הים. מקבים אחי קרבנות, חבא שאין ת״ל הים, ובים לא נאמר תיבת הים בלבי, ועוד אחלה אחר שבלה לומר בחים הים לומר אחרה בחחרונה, ובבי הו״ל ואחר אלוהים הים אבבי בן מלה ובשרים שבה, ותבבי בקבע הים, ובם בקבע לה בחחרונה בלמד הים מלבי ומי בשומי, ולבבי בקבע בחחרונה, בדי לסמוך אותה לסר מאה ובשרים שבה, ואי בקבע לה בראשון הוה משבע הים אחר להם הבחים אלו:

שם. אחים שבחה מעלות בו אם. ב״ל בס״ד מפיק לה מרבחיב מבבבות מואב אל, ולא בחיב לומבחב זה, ובני לומר ועל מבה בר בבי, בחמא הוסיף לשון יחר ר״ב אחיהם, לחמוח אל י״ב מעלות אלו, ומ״ם בבבבם מבה בבבבבה אחם, ב״ל בס״ד כי בשחמו עלבה הבבה לבבבל הבבור, שהוא שולם הבראשה, ודוע בל עולם, יש בו אבי״ם, אל״ב הבולה לאלילות שבבבה שלבה ר״ב אלוחות אבי״ם דבבבה, ואבי״ב דבילה, ואבי״ם דבראשה, ובמרחה על מעבלבו זו עבה לו בקב״ה שובל דמיוב, בבלוחו בבר

בבבה אחים שבבה מעבות בבבבבה אחם:

שם. מלמד שבבחמו מחבו מבבבות בחבחה. אל דבקבע לשון מבבבות, לבמוח דאין בחבבון בו עבמו, אלא

חבבבון מלד המקבלים, בחו מבנין אבר יבחמו אוחו, דבוא שודבו בובם ובבן בחבחה בבחה בבבבון בבבבבם בבבבבם אלא יבו יבולים לבבוח מים, דבבבחמה מעבבבה בבבבבם ובן מבבא״ב לא מבבא מ״ו חבחמו אלא שודבו בקבבו, ובבן בחבבים לא בבו יבולים לבקבל לבבוח מבבבה אלא שודבו בקבבו, ובבן

שם. אוחם אבבבבה מלבן מ״ו מבלבו. ב״ל בבבבן אבבבבה בחבחבבה בל אבבבבה, ר׳ מלבן בבבבר ר׳ אלבים בל פבד״ם שבחבו בל יבו. בבו בבבבבן בבבבבבן בבבבבבם בל מבל י״ם דבבים בבל בבבבבבם בל בבבבבבם בבבבבבם בבבבבבם

להעלות שם קיום המצות עצו, מוכרח שיהיו כל מצות ישראל בכללים ופרטים במצות עצו, כדי שגם השלם יעצו שמו למקום עליון ויש חלק בכולם, וז״ל כדי שיתקיימו על ידי. והלא דאתר לאמטו מפרים לו לשבוע מעוכה נראה מפרים בפשטו שני הענן ופרי התומה, ולשבוע מעוכה הוא הגאה של זעת

חלב ודבש, וכבלל נמו שומן בשר בתמה ושוב:

שם. כלום לחם מבקש אלא לקבל שכר. הקשה מהר״ש

וכלו הגן אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על לקבל פרס ע״ש. וכ״ל בס״ד, דהנ מן שכר לחד אשר יקבלו הגדולים לאחר וכות, כי יראה הגדול לגזות לאחרים שיהיו כל מצות התלבים שלהן לבם הם ובלימות לעצות לעשות לאמצה לעליון, שיהיו כבלים עם מצוה ומלבים בה, כדי שגם הם יזכו לעצות למקום עליון כמוה, בדרך שפיבה בשוטה שהולים אותה בשפיבה בשל לם ויהיה הולבה בחוה. וכזה פרשתי בס״ד, מתחר ריז״ל בשר מצות מצוה, ר״ל יתחבר עם מצוה מצוה המחבת בל לחרב שהיה חלבה וכבה, כדי שגם זו תזכה לעצות למקום עליון, וכזה נחבר לגדיל הזה בעל המצוה הגדולה והחזקה, כלומר עשה בם מצוה בל לחם אחר, מפני שעלתה עמו, ולולי הוא לא היה לה בח לעצות, ועל שבר זה היה מרבע״ה מתלוה שיבנם לאחן ישראל ויקיים מצות בעלתן כדי שיהיו אחרים על ידו, שהו אחרים אבר מקיימים מצות בעלתן, ולזן בדים בח לקיים מצוה בעומה, אלא תלוטה אלון לה בח בל עצה לחעלה, שלא יהיו בבלנים עמו, ויבבה הוא לחעלותם עמו, ומעלת לוגו מקיים מצוה אחת, אלא הוא מקיים בחה מצות, שגם אותם שבבלנו ומבלו בחצותו, ועל זה ח״ל בלום אחה מבקש אלא שבר, דהיינו מצות בל אחרים, שיהיו נחלים בחצותו, שגם זה נקרא בשם שבר,

ולבחר אלהנו בחלבר שבר מצוה מצוה:

ובאופן בדבר ל״ל בס״ד ע״פ מ״ש רבינו הגר״ז ז״ל בשער הבטחון בדרום עליון לבבח, בסוד הכתוב כי יש שבר לפעולתך ובבו בנים לבבולם, כי שבבה שמות כ״ן הם מספר שבר, ולו״ה כי שבר לפעולתך הם שבבה שמות הוי״ה המלוי בי״ן, ואלו השבבה בני״ם בגמטו בסוד הבתוב הלא תבבי שוב לך משבבה בנים שאחר אלקנה לאחה וכו׳, ואלו השבבה בנים הם בולם בלאה אחו של שבבר שבות אחיות יש שבר וכו׳ עכ״ד ע״ש, ודוש המרבע״ה זבה בללאה בסוד הגלחה הקב״ה לאמבה קבר של אבלון, ובבו׳ רבינו הגר״ז ז״ל, ולבן מרבע״ה הקלוה לובם לא״ה שבות סוד לאה, בדי לחבלים בלאה חיקון זה בל שבבה בנים, בהם סוד שבר בבתוב בי יש שבר לפעולתך, ולבן ל״ל הקב״ה בלום אחה מבקש אלא לקבל שבר דייקא, ר״ל חיקון זה של שבר שבות שבבה שמות כ״ן, לעשותו ולהבלילתו בלאה, מפני מוכבר וחשבלם חיקון זה בל שבר בלי״ו בוחבר, בין שבות בסוד לאה בנודב, מעלה אני עליך בלאו עבותם שם בלי״ו בפועל מתם, שבוח יהיה בידך חיקון זה של שבר בלילות, וכבו ידידי בס״ר שקב גר״ו פרבם, הבלחיקים רוצים שהבו תמיד לבמחה, מחבי שיודבים בי הקב״ה אוהב מדה הבמחה בבחיה אבל בעבדיו, בי לבן בחוב בחובחה תחה אבר לא עבדיה אלא הי׳ אלקך בבחחה, ולבן בחוב ומדוקים ישמחו ישלמו לפני אלקים, ושבחו בבחחה, ולבן אם עשים מצוה וחיי לבם על דה בבחחה, ולבן אם עשים מצוה, חה שבר בבחה בבחחה יבקבו אוחו הבדיקים, ולזן זה בבלל עובד ע״מ לקבל בבר, יען בי הבחחה בל״ה היא נחבבת לאחה, מפני שם רצון לחבקב״ה בה, ומעלת הבחחה עבמה היא מצוה, ועבל זה ריז״ל שבר מצוה אחה, ולא בם עושים מצות ומבבקים בבל ידי הבחחה יבו לחדת הבחחה בי בחחות הבחבחה בחבר בחובחה אבר בחובחה בה, אלא תלה הבעם בדבר אחר, בבחה מעבחבות בה, בבחיה הבחבחה בבחבחה אל הבעבה, והיינו בבחבילחו מעבדו בעלם, אבל אני תליתי הבעם בבוחם בל עבבה בבחבחה בה, בבחיה הבילה עבמה

בבחבחה

בבחבחה מעבבה בחחה, ובזה יבא הבעם יבה בבין חוחה, ולבבים רבינו בבחבחה נלון המבבה בבין חוחה בלחבר בבין בבחבחה, יבלו הבבים אלו בבוחם יוחר, ובוחבו לוחר המבבה, יבלו הבבים אלו בבוחם יוחר, ובוחבו לוחר המבבה, ר״מ בבחבחה בבבה בל, מ״מ חע״פ בים לבחבחה מבר אחר בם בל ר״מ, הבוחו לי בבין בבחבחה אבל חבילו בבן בבה, ובחחה מל דבבה דר״מ בם והבבבבה אבל חבילו בבן בבה, ובחחה בם בל ר״מ, הבוחו לי בבין בבחבחה אבל חבילו בבן בבה, ובחחה בם בל ר״מ בם בבבבבה בבבבבה בבבבבה

הוא לוחיות תורה, זה זה נרם שהוא לחדש:

שם. רוזה לשה בקב ותפלות מתעבה קבין ופרוסות. עיין בתוי״ט מ״ם במסכת התענית ס״ב. וכ״ל כס״ה, דכתבו חכמי המסכת, דמסכת התענית הוא המדרי שלא ישתו, כילד בי״ם ב׳ שלו״ת, ומכ״ן ט׳, וכ״ם י״ח הוא ל״ו, ומכ״ן ט׳, וכ״ם ל״ו הוא ט״כ, ומכ״ן ט׳, וכ״ם י״ח ע״כ קמ״ן, ומכ״ן ט׳, וכ״ם קמ״ן הוא ס״ח, ומכ״ן ט׳, וכ״ם ו״ח במ״ק ט׳, וכן שמיד ל״ח חוכר חלילה, נמצא כל מה שהוסיף כמותו חוכר לזרות ט׳, ולכן נקרש כאן מספר התענית הפרנסה שמותן לה, לומר שהיו אם זה הרבוי הפרנסה שנותן לה הוא תמידי וקיים, שלא ישתו כמו מספר התענית שהוא קיים שלא ישתו, עכ״ז כיון דהוא פרוסות לא נח לה, אלא גם לה התפלות שהיו אותו פרנסה מועטת שהוא שישור

קב תמלא.

שם. אם יש לה זמות תולה לה שלשה חודשים. הנה כאן נמצא שלשה תלוקות, הא׳ ב׳ חודשים והב׳ תשעה שנים. וכ״ל כס״ה שעם כולל חד וחד, וכאות כ״ב המאות יש בו ב׳ חלקים שהיה חודש ותשעה, ומכל חלק נברא אור אחד, לכן בעבור כל חלק של הזמות שהיה המאות נותנין לה זמן אחד שלם, ומה זמן ב״ר שלושים יום, לכן יניע לה בעבור ב׳ חלקים זמן ב׳ חודשים. ומ״ד תשעה הוא כל אור שבקרושה שנברא מן המאות, יש בו ב׳ חלקים שהם פנימי וחוץ וחילון, ח״כ ב׳ חלקות לוחות של מחשבה ודבור ותשעה חלקים לחשבה חלקים, ובעבור כל חלק מחלקים לה זמן כ״ד שהוא שלשים יום, הרי תשעה חודשים. ומ״ד י״ב חודש מ״ל כלל מאה מזיריחדו ד׳ לוחות שם הוי״ה ב״ה הנרמזים בלוחות מעה, כי מאה בה״ח כ״ם הוא ל״ה, ונמצא בחלק המחשבה שעשה יחוד ד׳ לוחות ל״ב חלקים, וכן בדבור וכן במעשה הרי ב׳ שלושים יום, הרי כלן יי״ב חודשים. ומ״ד שתי מנים שוה חשבון קן, דדוגו מ״ם רבינו אלתר״ י״ל כבער מלחמתי רבי׳ ברכה נת, כמ״ם בתוספתא תרון רוחין לוח לבל נזיק ולדיק, והסוגה נכנסת בפנימיותו והמלוגה נשתרש בתרים מקוף על הלבן, כמ״ם לך כללם יתהלך לוח, ווו המלוגה בתוכו ע״ם. נמצא כל הקשולות שמעל כתרם כמנות הם נעשים על ידי שתי מנמות אלו המלוגה והתחתונה, דבעיקם בתוחים בשעל הנשמה מן המנות, ווו לבל אחד מהם זמות שלם כדין ב׳ שתופים שנתנו ס״ם בשותפות, ולוכה דס״ל שיעלו כל אות״ת ״ת, ונתנה כל מ׳ שבה מנוה שלמה, ושל כן הנשמן הזה בשעבוד מזמות המאות שהוא י״ב חודשים, כנגד י״ב לוחות שם הוי״ה, ליך לבוחם כשל, מ׳ מלד נשמה הבלוגה, ואל מלד נשמה התחתונה, לכן תולין לה שתי מנים שהם ב״ד חודשים. ומ״ד שלשה מנים שוה חשבון קל י״ב לוחות שם הוי״ה ב״ה קל, כי בתוס כלול נר״ן, ובלשתם שותפים בשעבוד הטוב הוהו של י״ב לוחות הנו׳ הלאו לבוחם נתלה בעבורו י״ב חודשים, ונמצא יש כלן ג׳ מנים בתוך חלק הנפש, ולתת בשביל חלק הרוח, ולתת בשביל הנשמה כי לשלוו מי שם לו נפש לבדה, מוכרח שהיה כלולה מן נר״ן:

דף כ״א אין מנים מבעבר תורה שלמתר מים רבים דבעבר לבוחם לא שלמה. כ״ל כס״ה, הא שלא יכלו לבבות לא שלמה. כ״ל כס״ה, הא מעולם הבריאה שהיה שלוד בעבר, לכן מתחלת בבנים שהיה בעבר, ודבוע כי לשבה בבנים בבוחם בחילו ורחמיו, שהיה החלו תכמה ורחמיו בעבר, ולכן מבבה לה תורה בבם אהבה, ולכן אין שבוחה מבבה תורה, כי בבעבר אין

בלעשה לקלקות:

שם בחבלה המקרבין בביאה, ומחבין בביאה ובמבן לבבריהם עד דלהו מבי רבנן, פירוש אותם שבולבים בעיתם לבית הספר לקרות ולבנות, והם המחבאים על זאת, ונם אותם שלומדים בבבתה״ד בעיתם, הם מולבים בבוקר בבוקר לבבתה״ד, ובאים בלילה, ומוכרח הבבשים מבנים על לימוד הבנים בבית הספר, ואפילו בבלי מלאכה אז בבלי מי״ם נם הם הולבים לעבקרם שלהם, אין הוקר עד הערב, כמ״ם יש אם הולבים לעבקרם שלהם, אין ערב, ונמצא הבנים מבחים על לימוד הבבים, לכן

תלה דבר זה בבנים:

שם. זה ה״ח ובלתה חטת, נ״ל כס״ה, הלי ילחה חטת היה ילחה הרומות הבאה לאדם לאחר שחמלה בלמוד התורה, אלו יבור בגדולה הבורה ילחה לאחר בחמלה חטת אלו ילחה הרומות, ולאין בוחנו בבבריהם אין חטמה בבבול אחרו אין עולם, לא בבבול לקבל שבר, אלא פירם בעבור בדולתו ובומתו ובחבבר בבבור שלוהו לבבות לא יקרבון אלוי, מפני שם לו תורה ונם ירחה הבלוגה, ואינו בבבבות לבבות, נראה הבעם דאמר״ל וה׳ עמו שהלבה בחותו בבל מקום, ושוד דרבו וה׳ עמו, אבבר בבעם עמו ובא לידי חטת, על בן כיון הבלקה ליה שמשחתה אלוקה דהלבחת, מוכח דבבעבר עמו, וכיון דבבעבר עמו לא יבא לידי חטת, ואל בל מיום מבלה:

שם. אל״י, דרשה רבי מנחם לבחר קרא בסוני. פירוש מקרא זה בל מים רבים דדבים בעבירה אין מבבה תורה, דדים לדרשה זו בחו דרשה בל סיני, שם דרשה בסוני דומה לדרשה שהוא מחוקה ומקריימת דרשה זו דדרים אין בעבירה מבבה תורה, והיא הת״ר״ל אחרבר בבשם יבראל לפני הקב״ה אמת חזור לי תעשה הענל, א״ל בן אלה תבשתבה, חמבה לי בבם״ע אמת חבבה לי תעשה סיני, אמר לה וגם אנכי לא אחבחך, נמצא אין בעבירה מבבה תורה, דהא אין בעבירה אל בבבע ביבחה זהה בבבל תורה בסיני, והרי נמצא בסיני אחתר דרשה דומה לדרשה זו דמים רבים, דדרבינן מינה אין בעבירה מבבה תורה:

שם. ינתה בת קול ואמרה, אם יתן אדם את בל הון ביתו בחבבה בו יבוזו לו, נדאה אחרבה לשון ולזה אבר ידעה לקבל מתנו חלבנו אל הבורה, ובבאו לזה בבבבל אבבל אם, כי בלם בבבה אל הבורה, ובבבו:

שם. אין דברי תורה מבקבינין אלא במי שבבבבבר עבמו עבינין בבבום. פירוש בבבום מבבה אין לו תורה ואבמה אבל, במ״ם מבבבה״ת, אך מ״ד דמי שבבבבבר עבמו אין אבינו, אז עבנה בבל הבעבינים, שהינו בלום, בן בחבבר בן בבבבבבה בן בבמלי הבלמת, ואחבתבי בס״ד בלה בבבבבבה בבבבבבה״ן, כי אותיות אבבבה בבמלוחה בזה תי״ם ב״ף מ״ם ס״ת, אמלה אותיות אבלוה אבה אותיות אבחה״ם אמבה, לבבנו אין בבבבבר אבבבינים אלא בבחבבן בבבבבבן עבמם בבה אבלים אבבינים בן בבבבבבה, ובזה בבבבבבר בבבבבבה״ד דמן הבבוב בבבבלה, בבל אבבבבה בבל הבבבן, כי בבבבם אבבבן נבבבה בבבבבבן, ובבבבבבים בבבבבבים עיני אבבבה, במ״ם בד״ל בן ס״ם בן אם מעינו אבבבה בבבבבבה לבבבבה, ובבבה בבמלוי אותיות אבבבה בבבבבב

אלא יכשלו בה בני אדם, והיא ג״כ גרימה לאותו דבר, אין
לריך שתתבלל על עצמה, עכ״ל הר״ן:

שם. כגון יותני בת רבינו. הא בלא תוכן אכתולה כלום,
כשהם, לא בכל אלמנה חייבי, אלא בכגון יותני בת
רבינו, הו לא נאסר קידות בבתולה, דגם בזה יש״ל
לאו חייבי בתולה שתתפללנ, אלא חייבי בתולה
שתתרמה בתפלה תוכה הרבה, דלהכי קורין אותה לליעית
ואותה בתולה דאמר ר״י דיהה מתפללת תפלה לבדה, ולא
היתה בתפלת חובה, ושוב מן טיסת תפלה נלתה שהיא
תמה ישרה, ולבו כמוהה בשמחל, ובכאל לא חייבי התנת
בבריאת דבתולה בלייעית:

שם. שבעה שבעות הם. נראה דאה מספר שבעה
כנגד שבעה אמות שיש לוגה״ה, שהם שבעה רוחות
מומחה. דהנגדן הם שבעה מזרחי ניהמם, ואלו השבעה
פרוסים נמשכין וכאים ועשים מה הילה״ה, שש לו שבעה
רוחות מומחה:

שם. לא תתני פרוס מלהבה. פרוס מרלאה, דאר״י
ה״ר לעולם וכו׳. הקשה מהרש״א ז״ל אמאי
אמר לו לא תתני פרוס שמש, ל״ד רש״י ז״ל דאיתא נ״כ
מניעו אלא לשמה, כמו שכם שתלו אלא לש״ם, ונראה
לתרץ ע״פ. וי״ל כ״ד פרוס מלהבה יכרוס מרלאה עושה
מלות דאיינ כהם אלא לשמה, ולכן כזה י״ל דיין דעכ״פ הוא
מקיים כזה מלות ה׳ דאיינו לעשות כן אע״פ שנעתו אלא
לשמה, יגין עליו זכות העשבה דמקיים חייב אלו, שהיה
אח״ז נוטה לש״ם, דהא דאר״י ה״ר לעולם עשה כתורה
אפילו אלא לשמה, משום דאמור אלא לשמה כא לשמה
קלה על עסק התורה שהוא חייב כי מצות הם׳, שיהו לעשות
כתורה, ואע״ג דהוא נוטה אלא לשמה, אכ״ג עביד
מעשה שהוא חייב לעשותה במצות ה׳ אלו, אבל פרוס
אינו חייבי בעשה מלו דאינוהוא, אלינו חייב לעשותה
מן אמור, והוא אחנון אלא לשמה, דהמי זה לענין שכם
אמלו אלא לשמה, והם לא חייבים מעיקרא במילה, כי לא
נלטוו בה אלא לגרים אש״ם וחרמי, ולכן זה עושה דבר
שהוא מתעשה בשלת שיש אלו לבטר אלמו, ואין זה עושה
דבר אחייב כו, כדי שנאמר זכות המעשה דשכ״ם היא
קדש ומוכח בה, יגין אחייב אח״כ מיאמו לשמה, הא זה
לאו חייב בכך. ולא קדש מלות ה׳ בכך בלבד, כי לא מיאו
בזה, כי לזה יאמר הש״ת מי מיקם זאת מיקד, לכבד
אלמקד ולעבוד מומחר בדבר מיב אלו, אבר אני לא מיאיד
לעשותו, דוהא הם נרש בם מגד המעשה, דהודיבה יוחר
מיב אלא היה עושה בלבו, אלא בדבר שבקדושה לאוהב
חול, משל למלך אנוה אל עבדיו אלא יאכלו מלבוש
הלבוש בגון אלוני, ויהו הוים ויבואו אנים עבדים לפניו
ובגשים מלבוש אנוה אלינו, אך אחד המלך קראלו לבא
לפניו ובא, והבי לא קראלו המלך ובא לפניו, אל מי מיאם
המלך ביותר אל אותו אלא קראלו ובא אלו אחלילו, ולבש מלבוש
זה, אך אחיבו אלו קראלו המלך ובא, הנה אכ״ג הם מלות
המלך בביאתו לפניו, אע״פ אחשוא לאלך מגד המלבוש.
וכן הענין כאן, ולכן לא אל״ל לא תתני פרוס אמר:

שם. תרגי׳ דשעתא מעברת ומי׳. קשה מאי מתרגם
כזה, הלא דברים אנשים הם. וי״ל בס״ד, כאלו
הו׳ פרוסים יש בהם רשתה מוכסת בפנים, כמו פרוס שבתו
שמיינו הוא כלב, ואין אדם יודע מה מיאתו בלבבו, ואינו
המשתמן, ר״ל דברים שדרכם לגיות אנשים כלב אלו
המשתמן מעוני בני אדם, דמי יודע מה בלב חבירו, ויש
דברים דמיינים גלוי לעיני בני אדם, כמו פרוס נקפו, דהבל
ריאון הוא שותה מדגלין, וניקף בדגלין, וכן קאתי הבל ריאון
אותו, דעיינים אלו הם עצמן גלוין לעיני הבל הנה, גם

כונה שלהם היא גלויה, ואל תאמר אין בני אדם יודעים
מה בלבבם, דבאמת אין סברי דאינו שוטה כן אלא לפנים
זה, דמי שהוא חסיד אחיר אמיתי הוא מסתיר חסידותו ומניעו
מבני אדם, ואיך עשה חסידות גדולה כזו לעיני הבל, דסבר
הוא הגיגי, אלא דאי דאינו מגיעו לכדי להתבבד ולהתגדל:

שם. לתפרש מהני דחפו נוהרי. פירש רש״י מתכסין
בטליתות ומלבין עצמן בפרוסין, ע״ש. ונראה הכונה
שנוהרין הטליתות שלהם עד סוף פניהם, עדי שיתכסום
בפרוסין, ויתמנו כם, כאן מעשה דאיתא בירושלמי, בראה
בסוה מגיה הפלין כיום טוב, ולקחו אחד בעבור שבת והאחיון
בי, והקיבוד כיסו אלו ונמולאה שבת בת לקבל כיסו וכפר
זה בכבל לאמר לאו לדודך מגיה, אלא לאלין דבריך המגיה.
ע״כ ע״ש, ולכן זה מוריך הטליתות עד סוף הפנים, שיתכנו
אותו לחסיד, ויפקידו אלו בלא עדים, ואח״כ יעסר בכל:

שם. עושין מעשה זמרי. דקדק מהרש״א ז״ל, ואלא אל
זמרי היהה בגלוי, ואיך מדמה לה לאלין, ע״ש.
וי״ל בס״ד, גם זמרי עשה בחלבה בחמרה וכהסתר לעיני
הרואין, אחפש לה כזכי וכבילה לפני מרע״ה, ואמר לו לא
אסורה לו מותרת, וא״ה אסורה בם יתרו מי התירה לך, ממלא
הרחה לעיני הכל שהוא מגייר אותה כמו לפורה אחיו, וכאמת
לא היה הכן, אלא היה עובדה לאמיתה זונה, ובא עליה
בגלוי. ואומרו מבקשים שבר כפתם. פירוש מבכשים
שמתם בעניינים אחיים שלהם, כאומרים שהם מתקלאים
קלאת הדת, כמו שהתקלא פנחס, אך באמת כל מגמתם כדי
להתיבר ולהתגדל, לבדבר הטלים כדיב ומתלוקת, ומבקשים
ליקח אח״כ כזה גדולה, שיהיו אותם פרנסים ודיינים,
כאומרים אלו מקבלים קנאת הדין, ולאיים לכך, ובזמנם
שהאחר שברהם לזרעם חדש זרעם כאחר היה שבר פנחס
בהכונת עולם זו ולזרעו:

פרק רביעי

דף ט״ו. אל״ל ר״י אמ״כ שהיו בכל עקרות ויפקדו. הקשו
התוספות ז״ל, ליתא ר״י ליגפשים שהיו כל הילדות
בעבר ולבו ברוות, חו מוחל ולא בהברה בהפרדה, ומניות
זה בקושיא ע״ש. וי״ל כס״ד, כי לעבר לידה ולדות נקבות
ושחורים אינם ודאון, יחדון בשום שולדות כמה לבעבר
ואח״כ ילדות בנחם, ויש ילדות תחלה נקבות, ואח״כ
ילדות זכרים, וכן בשחורים וקרחים, ולכן בשביל הספק
לא תלוה להסתר כדי שתעבדום מחיקה הם בודאי, ונם
שתחבוה ותתבולו לעיני הכל, שהיהן קודם שנשקה אותה
עוכה כה מבפנים מרים, בעבר דפתה, ומבפנים ומקלקה
אבל חסרון הנקבות הוא ודאי, כיון דבהיה כמה אנים
תחת בעלה ולא ילדה, רוחק מאד שתעבור, ואינה מוכנת
לבל הגר דאחרון, ידוע הם עוברה ואינה ילדה מוכרח בבעלה
ישא אשה אחרת, ואין עבר בעולם דומה לעבר האשה
מגיהה שאין בעלה עליה, לכן אחשר כדי שתגלה מוה,
אבל עבר לידה וילדות נקבות ושחורים אבסולו כל זה, ולא
תלוה להתגלות ולהתבוות בהבקאת מי סוטה. וכ״ל בס״ד,
לדמות לדבת ר״י ונזרעה זרע, ר״ה זכרים רווחה עיקום,
כי אלהיון נקבות בשם עוקן, ובמ״ה בפסוק ונתת
לאחמך זרע אנשים, מובלע בון אנשים, לא נגם ולא עוקן
וכן אר״ל בסימן נגנם מ״ג עוקן המבנים אלהיון בשם עוקן:

פרק חמישי

דף ל״ע. כו כיום דרם רבי עקיבה אז יסיר, פירש רש״י
ז״ל

ז״ל, כל סיבה דתני בו ביום הוא יום שהושיבו את
אחר״מ לגמלית, ולפ״ז ג״ל לאה אחר בו ביום דבם
רבי עקיבה, ובמסתר שם שיבות ולוקך לדרשה א״ כיום
הוא ביום, אלא דאי אינו בבהמ״ד, ת״ל מה אני לבא בקבל, ת״ל
שמוני לפניהם בבהמ״ד, ת״ל מה אני לבא בקבל, ת״ל
ר״ל אסור, ת״ל ר״י מוהר, ת״ל ר״ג והלא נאמר לא
ר״ל אסור, ת״ל ר״ל אל״ל ר״ל ר״ל עמוני ומואב
יבא עמוני ומואבי בקבל ס׳, ת״ל ר״ג אלו אומות
במקומן הן ושבון, בבר אלה סתריב וכלבב כל אומות
וכל דפרים מרוכה פרים, ת״ל ר״ג והלא כבר נאמר ואחרינו
כן אשיב את שבות בני עמון נאם ה׳, ובבר שבו, ת״ל
ר״י והלא נאמר ובאתי את שבות עמי ישראל ולא שבו,
מיד שתיהו ובאתי ישראל עדיין לא שבו, אבל בני עמון
שעמת, דאפשר לומר ישראל עדיין לא שבו, אבל בני עמון
שבו, דתנ״ל הביאתם בזמן אחר תהיה, ואתי תנא הא בהא.
ובכל כתיב בעון נזרה שוה, הכא כתיב שבות בני עמון,
והכא כתיב שבות עמי ישראל, מה כתיב הכא קל בני לעמ״ל,
דחזינן עד הבאתם לא שבו, בני עמון קרו אל לעמ״ל,
ועדיין לא שבו, נמלא הבכמנו אותו היום דקרא דשבות
בני עמון קרו אל עמ״ל, וכיון דהסכימו דקרו אל עמ״ל,
מוכרח דס״ל מה טוקך לחזיעשו שוב לעמ״ל, דאם מלות
בעלות לעמ״ל אין מה טוקך לחזיעשו שוב לעמ״ל שבות
בני עמון, דמה לנו לדבת בעובה שיהיה לדבשים, אלא
ודאי דמלות הינם בעלים לעמ״ל, ומקיים לה בקבל בקבל,
כיון דשיבו בני עמון נחברים לבא בקבל, ויהיה לשם דין
קבוש לענין דינא, ושוכר מספק בחלה שמוני הוא, אבל אם
מלות בעלות לעמ״ל, אינה אלו דלא יבא עמוני,
ומאלו ג״מ אלמאנון שיבות שבות בני עמון, ועל בן מוכיח
רבי עקיבה בו ביום לדרום אלו דבשם של ואמרו לאחר,
דקודם הה היו חוכשין ואמרו בשנה״ל, לאחר לשוה״ל, ומאחר
דעתה מוכח דס״ל כמ״ד מלות אין בעלות לעמ״ל, נמלו
תמכיך קבלו לגמדינו לאחר לעמ״ל, פשיטא כמו דמיכיו
לומר הבורה עתה בשוה״ל, כן מיכיו לאחר לשוה״ל,
ואל״כ מה ת״ל לאחר, לבד הוכיח לדרום, מלמד שהיו
ישראל עוכון אחרינו אל מבה:

שם. אמרו ת״ל לאחר ומה ת״ל לאחר. קבא בפל הלבון
דחזר ואחר, ומה ת״ל לאחר. וכ״ל בס״ד שמתו
קבית לזה, הדא לאמר בקבל לאחר, ושוד אם יולה לומר
לאחר אמרה הכי, דאמר״ל אז ישוב משה ובני ישראל
לאחר אמרה הכי, דאמר״ל אז ישוב משה ובני ישראל
לאחר את הבורה הזאת לה׳, ולאחר אחר ואמרו לאחר,
אם בני מלות בתו כאחר בתמנשות אחת. ומיכן מלמד
שהיו ישראל עוכון אחרינו אל מבה, ולכך שיבה
שהיו ישראל עוכון אחרינו אל מבה, ולכך שיבה
הכתוב כתיבת לאחר, דקבקו לה לאחר לדרשה כמו׳:

שם. בגרגים ביתרון ובתחיה הוכח לאחר לדרשה כמו׳:

שם. נתנו שיעים לומר שירה. י״ל ואמרו נתנו שיעים
לשון יחיד ואין לו מבשמות. ונ״ל בס״ד, דאמר״ל
המלאכים הנו לומר שירה, ת״ל הקב״ה מעבו ידי מעשים
בים ואתם אומרים שירה, ומקשים ל״ב ישראל אוך אמרנו
שירה, ותלנו שאני ישראל שהנם עבדה בעבודה, אך הם
הינם הם בעבדה בזמנום, אבל הם לא נעבה בזמנום אין
כדאין לומר שירה, ותרנו דעבדה בזמנום, לכך
האמונה שהאמינו בה״ש״ת וירדו לים קודם שנבנו, לכך
אל״ל הקב״ה למבה דבר אל בני ישראל ויסעו תחלה,
ואח״כ אתה הבם את מעשי ועמה אל יוד על הים
ובקבהו, ואוכלה לדבר זה שנעבה הנם בזכותם הוא בזכו
ובקבהו, ואוכלה לדבר זה שנעבה הנם בזכותם הוא בזכו
לאלות אה הנם בעיניהם, דכתיב ה׳ לי בשחיר ואני מראה
בשמלתי, ובזה פרסנו וירא ישראל את אלהים אל בעל בפה
הים הוא הנם בתחתון לדבר זה אל הבדולה אחר עשה ה׳
במלרים הוא הנם בתחתון אל תפלת מלרים בים, ועי״כ
נתנו שיעים בכלולת הנם כדי לומר שירה, דאם לא היו
זוכין לראות הנם בעיניהם לא היו ראוין לומר שירה,
ובדמלינו בתלמדים שתנינם הנ״ל מלאמר שירה, אך לך מין
דלאו הנם בעיניהם המוכח הנעשה הנם בזכותם, לכך
בראוין לומר שירה, ואין לחוש נמ״ם מעבי ידי מוכנים
בראוין לומר שירה, ואין לחוש נמ״ם מעבי ידי מוכנים
בים ואתם אומרים שירה:

ובאופן אחר נ״ל בס״ד, אומרו נתנו שיעים, דאחר״ל
בעשם שאמרו שירה לשון נקבה, ולא אמרו
שיר לשון זכר, מפני שעתיד שאין שעבוד עוד אחר הגאולה, לו
מלכות, אבל לעתיד שאין שעבוד עוד אחר הגאולה, לו
יאמרו שיר לשון זכר, דבזיב שירו לה׳ שיר חדש, ת״ש נתנו
שיעים לראות בכוה״ק בגליות שיהיה להם אות׳, כדי
לומר שירה לשון נקבה, ולא שיר לשון זכר, ובסה״ק אבן
שלמה על שיר השירים דף ה׳ פרסמו מאמר זה בתוכן אחר,
ושם פרשתי בס״ד כמה פסוקים, יע״ש:

דף ל״א. אלא לאו משמע הכי ומשמע הכי. הנה
ממלה הלו לא כתלף ולו מלה״ו, ודרשון לתרגוייהו חיזוק לענין
נאלתינו, כי לא כתלף פירש רש״י ז״ל כבישוה ובעיה,
ר״ל שאין הקב״ה נפרע מהם כפי מה שראוי לפרוע בעבור
מעשיהם הרעים, אלא מרחם עליהם, ולפ״ז מן לא כתלף
יצא לנו חיזוק אלא נחיילם מן הגאולה, מתמה רבוי
שומעיני, כי ממתחר בכל נרתם לא מר, נבנם בהקב״ה
ירחם עליהו, ולא יפרע מאתנו לבקשינו בגלות, כפי רבוי
שומעיני, אלא ירחם עליהו ויגאלינו לפנים משורת הדין, ומן
הו צד בוה״ו יהיה לנו חיזוק גדול בעבור הגאולה, כי לו
הו צד בוה״ו מורה כל מקום שבלו שבוה שמהם, והו לו צד
בביטול, ומחמר כי לי מר בהיותינו בגלות, על כן אמ״ם
אמן לאחינו בחיים בגאולה, ויגאלינו בעבור בבור הבטיחה,
וכזה נהיה בשותים על הגאולה. וכזה יוכן בס״ד כונת
הפסוק לוקא האמבתי לראות בטוב ה׳ פירוש
כ״ן ר״א על פסוק בבל צדרתם שהם קרו ומתיר, ע״
שיהם האמבתי לראות בטוב ה׳ מן הגאולה שתהיה
להיות בגאולה ל״ו ולל״א על פסוק בבל צדרתם בכ״ת אני
ולכן נרמזו ל״ו ולל״א על פסוק בבל צדרתם בכ״ת אני
לדודי ודודי לי, כי בהם אני בטוחה שתהיה אני לדודי
ודודי לי:

שם. מה ירא אלקים מאחוד כאבדתם מלהבה, אף ירא
אלקים המאוד בחיוב מלהבה. הקשה מלו דמותה
דהלו קבל מהלו קבל, דכמו דדייק נבי קבל דאיוב מדבריב
יראת אלקים ולא כתיב אוהב בס״מ מילהה, כן תדייק בקבל
דאבדתם דכתיב ירא אלקים ולא כתיב אוהב, ואם
מפנים דמילנו נבי אבדתם אש״ם דכתיב אבדתם אוהבי,
ולעשות זכה לזה אח״כ בסוף ימיו, אבל בס״ד כ׳ ירא אלקים
אתה עדיין לא הגיע למדרגת אהבה. וע״ל בס״ד,
כיון דאמר לו ירא אלקים אתה בנסיון הנעשיי שהוא אל
עקדה, שהיה בסוף כל הנסיונות, דאוקי הדבר הן הבטל
לומר שאחר נסיון העקדה בתעלה יותר למדרגת אהבה,
אלא אמריון ודאי מדרגה זו אל אהבה הוות משמע נסיון
העקדה, לו קודם. ומ״ם לו בנסיון ירא אלקים ולא אל
אוהב אלקים, מפני כי היה לו ירחם הרחומות, אבל זו
בתה ומעבות כאדם מתמה עוכם אתכחו בהקב״ה, דאומה
אל ירחה זו אהבה אל אהבה:

פרק שביעי

דף נ״ב. שבחו בקול נמוך, ונגוהו בקול רם. הקשה
הרב עין יעקב ז״ל, הבלת ודדי משבר ומקבלת בכורים
בחדא פרשה כתיב, ומקבלת בכורים קדיים, לתה מהפך
רבש״ר בברייתא שהתחיל בדודי משבר תחלה, ע״ש. וכ״ל
בס״ד

כס״ד, דאין זה דקדוק, דוודאי עדיף למנקב הבאר בראשה, כי כן המדה כס״מ לחתחל כבי טוב, ותש״ג דלריך לבוים כבי טוב תוספת להתחלה טפי מן הסיום, לבד הקדים ענין הבאר, ובני ידידי כס״ד ישקב ע״י מיקן, דבאחו בקול יהיו בנוטה לעיטוב, כדי שלא יהיה לבבו ותפגלה כפני השומעון וכזי דיעל, לך נטוה שם שפיריטו לעבדו בקול נמוך מוד שלה טובה, ולסבי מקיע דבר שבות לעיטוב בראשן, שב״ד ע״ו:

ומ״ש נגוח בקול רם, לבי הס״ד שבות נגוח ממש, נלאה לבדם הטעם שבושה בקו״ה, ש״ד מ״ם הבאוב כרפאלו לשבחלו ונגלה שון לאבדים, אחם לוקח הבריח אינם בלאחה תגבל ותחפלה לבי דשעת הדבש, ואם הביר אחדים דשעת אחדים שבהבשיו, והביא״ם שלח לבם ולא בלאה אותם יהיה מחה שבנוריא לעבמו, דבלאי בלאיחה, שלא הדבש הבבם, ולבן ומוה יבא תוחלת גדולה לדבבשים שבבי יה שהבי אותים כ״כ היה בבם, ולא בבאי בדבריו, ובזה תגדל תפלתה בדקבם, ואם תבין על דעשם, והבם הבם בי מדבר נגוח זה ולא שבנוריא, לא דבינוי המקבלבים בזה הבבנוריים, בדי לקבדב ולעשון על דבריה אלו בלום, אלא ביחה לבו בחבבבה נגוח זה, ולבך אומר אותם בקול רם, וכן בבמה עבינים בוגא בזה שבות מוכיר נגות אחדים שאחלו, ולא עשה בהם בלה, בדי שלא שבנוריא לעבמו, שיהיה ראוי לבלוחה אב״ם, אז אומר אותה בקו״ה, דאין המקבלבים מבינים בבנוריא הילבה מבבדי נגות אלו, שמוכיר זה בקו״ה, ואדבבה שאחים הם מבא״כ אם בבבר לדבר לבחיבר בלחם, בדי שלא ובינו בי המקבלבים בלו״ה שבחו בקול נמוך ובנוחו בקו״ה, והמקבן תבב מ״ם נגוחו בקול רם, אחידי בכל נגות שיהיה, הבינו תבלו נגות עלמו שבבר שבינה, נ״ב זכור אותם בקו״ה, ולבן מקבי מן ל״י בבם רבב״, שחקו תבלה בלחם בדי שלא לבים מובבי שבינה, ל״ב ש״מ דאין לאחר נגות בגות עבמו בקו״ה, ובוכן מאי נגוחו בעדו, ובמו בבאי בנוחה בגות בבחיבר בשבת שבחו יקבה, וחד דעוקה זה מן מאחר אחבי שאינר בקו״ה, הבם בבי נגות בבחיבר, לבד בבי לבבר בבבר בבבר ב

שהאדם יודע שזו הוא עבירה גמורה, ועל זה לא יוציו הב״ח, כדי שיהיה לאדם שכר ושונש, אבל מינה״ר שהוא מינן לאדם לחטוא, שתעשהו ומתלה לו שאין זה חטא, אלא הדרכה הוא מטוב, הנה מן הש״ר זה יצלנו ה׳, ובכה״ג לא תמרו מון מלבלת פחים, ועל זה התפלל דוד הע״ה שגיאות מי יבין, ולכן בגמרות שאין התנאי כרור אצלו, שיהיה״ר מעשה אותו בו נקבו, וכון שהנקבו מזה המכשול, לו בטוח אני כי מחדים שהם עוטות ברוכים, חשוך עבדך, קרי בה חשוך בשו״ק ולא בחיולם, כלומר חשוך ומנע תעמוד, כי אוכל לחלחם עם היצה״ר בזה, וכן אני מבקש מחך שתעזרני בגנגון, בדברים הנאמרים שאין התנאי כרור בהם:

והנה יודע, שהמרגלים בחחילתם היו לדיקים, בא״ם ר״ל פ״פ טובם אנשים ר״ל לדיקים, והדבר יצלא לוך הרשעו כ״כ ונעשבו לאחרך נשלו, אך בחחלה הטעה אותם הילה״ר שאין לאחרך דבה רעה על אחרן, והלחה להם שהם עושים מלה בדבה רעה זו, כדי לזכות את ישראל, ולבח להם שכר על כיותם לאחרן כי בלי הדבה הם יבוחו לאחרן, אין להם שכר על כיותם, הבוחבן יתלילו לאדם מרגולות בעוטה ויתנו לו שכר על אבילתו, אך אחר שעשו הדבה הנאה הזאת, ובא״ז הם יהיו בוחים בהם״ח, ויבוחו לאחרן, ולא יחזו שלא יפחדו מן יושביה, והלו הם לחיים לקבלת שכר, הנה זאח היה הטעה שנחטעו המרגלים בחחילה לחולות דבה רעה, ואחח הטעה היחה מגר הילה״ר, שהטעה אותם בזה, ולבב שחע זאח הטעה בשורש הולים לרגע, וכבן שאחח הטעה היא הילה״ר, ואחחיה הבעור הבחרת, וגם הסכים בדעתו שלא יסבים בעחה בטעה זו, עכ״ז חם בן אח״כ ישעבו הילה״ר, ויולחה לו שאחח הטעה היא בטוח ובחיחים, ויהיה עגח הילה״ר, ולא יגח אחנה מבטוח, שבראל בא בשחעבה דיבה רעה זו, הם יהיו בטוחים בהם״ח ויבוחו לאחרן בגנגון, על כן בא לחבדון בחחבלה על הבדרי אבות שיעזרהו הב״ח שלא יבבל בטעה זו, אלא יבבר מהם בדבר זה, כי על אלה מן יגה״ר בזה לו יש בטח בחחבלו, ולאחוב לעזר, ולבן בא מרבא״ה בחחבלו על ישראל, שיגילו הב״ח מעלה בל עטות, שהילה״ר מעשהו לחיבר, שריבה זו היח מבוח בדי לזכות אח ישראל ולאחוב, ולו״א אל בלב שיהיה מעלת המרגלים, ולא אחר מחבת המרגלים, והיינו שפיהם מן מעלה זו שיעלו לזכות דבה רעה, ושיהיה בזה מבוח לזכות אח ישראל, ולו״ן ועבדו בלב אבבה. היחה רוח אחרת אחו, והיינו שלא עשה בבלו בזה אביחה לו רוח אחרת לחבון, אם יגלחו הדבה ישראל נמבבהו אביחה לו רוח לבלתו בה אל אחרן, ולא יהיו בוחים בהם״ח ויבוחו לאחרן הו אומרים המרגלים בעבה הבחח:

שם. א״ל יה ישבער מעבח המרגלים, הא דהתפלל ר״ל, דתנא״ם בשם ר״ל בס״ד. ע״פ מ״ם רבנו אחר״ל ר״ל, דתנא״ם המבבר לישבער רוחו של לו, יען כי יוסף נעבה אבל שבע מבבה. גם יהוע מ״ם רבנו אחר״ל ר״ל בעבר בפבוקים בשרם הבבבים, כי לו היח בדעח המבבריע, והמחלבה בין חבמה וביבה בבחיבת החבדים, ובבחיבת הגבורות אבר בו, ע״ב. ויהוע חו״ב הם סוד י״ה, ובבן א״ל יה ישבער, שבזה המבבר לו רוחו של לו,

שם. שבחה מבוחה בל אחח חבבעבה בבלון. ברבר לבבין הבעבה, שבבע בעבחים על הבדיה של חו״ל, ור״ל בס״ד, מפני שבחא בח שבע בפיבות, כי היח סוד המלבות הבקראח בח שבע, ויהיו סוד רחל שבחבר בעבורה דוד הע״ה בחבבון שבע שבים בחקבה, ועוד ר״ל שבחה לה בן בזבות אחיה״ר, ואחנה ואחבות, שבם שבעה בחיקים בה בעה ומוח מחבבים בוף אחר, כי בראם — זו — פרבופין, בוף אחר ואחה״ר בגבהו:

דף נ״ה. בל דבר לבבה״ר שאין אומרים אחח בחחילתו אינו מחקיים. ר״ל בס״ד, הבקר אינו עושה בחלבחות בלב האדם, בומן לדבר שקר בופו ק״ן, יק אם יעבר בו דבר אחח ומבבח ח״ן בחחח אם ב״ם שבר שקר, והיה ביוקר אם, שיחלבבה לב הבומע ואחיון. והנה דבר אחח שבבבו המרגלים בשקר, הוא מה שאחבו וכל העם אחבר לאינו אבחיב מגוח, שבאמח בו בר, אבל לאו בל העם, ובעבו בזה הבבוחה אחח ובקר:

שם. א״ל דון רים בבישא מגלן. ר״ל בס״ד, בי פני משה בפני אחה, ויבי יהוע בפני לבנה, שהיה בסוד הלבנה, ויודע דאחה אין לב הבבון בלב, אבל לבנה היח בבישא בראש חבב. אי יבון, יהוע לא זבה לחולבד בעים שבחים, אלא בעים, ויבוע דבוהר בח מבבעבעת אות ה״ן שבאחים, והנקבה מבבעבעת אות ה״ש שבאחיה, ומגלה הוא שלא הולבד זבר חבר מבבעבעת הוי״ה שבית בראש בה הוי״ה, ולבן בקראהו רים בבישא, ובוד ר״ל בס״ד, בלומר בומר שהוא בקבוב בראש ה

דוסקי גמרא גמור ומברכת הבית, פירוש אפילו אינו יוצא בזה לימוד לתלמיד עב״ן ומברכת הבית, יש בזה תועלת לזכר עריצים:

שם ע״ב. ר״ח חבדא אל כל סם פסיונות בור ומריח פירוש ו׳ אלים, ל״ל בס״ד, סם פסיונות כנגד סם קטורת סם חי״ם נס״ן, אך דודוא בס״ם קטורת המי׳ כל א׳ כולל מן סם קטורת, ולכן היו עושין כנגד הפרשיות וכנגד הכללות. לא יוכן סם פסיונות בור ומריח כנגד תורה שבכתב, בהיות סוד ות״ו דסם הוי״ה ב״ה והוי מקריבים שור ומריח כנגד חלק הנגלה וחלק הנסתר, ולא סם פסיונות ז׳ פרים ו׳ אלים, כנגד תורה שבע״פ סתום סדרים, ומקריבים ז׳ פרים ו׳ אלים, כי תורה שבע״פ היא תיקון המלכות, סתיא פרצ״יות לשבעה פסיונות הכנין:

שם. כתיב כדון וכתיב נכון, בתחלה כדון ולבסוף נכון. ל״ל בס״ד כבודון יו״ד חיות יד, ונכון יו״ד חות מן תמורת י״ד, נמצא טופף על מספר י״ד מספר ל״ו, ונעשה נ״ו, ותוספת ל״ו הוא רמז לתוספת ל״ו ולדים שנתעברו בה תחות ומעוגה לעוברה, שלדו שם בכרם, והנה שתים בכרם אחד אין זה מעשה גם דאין זה חידוש, כי יש הרבה ילדים תאומים, אך שהרבעה שתיהם על הבנים סם חידוש ונקרא גם, וא״כ תשעה בנים הוי׳ כל ז׳ ילדה תרבעה ילדים בחידוש ונס, ואך הכל הם ל״ו ילדים, לכן נכון הכתוב על מה שנעשה בנים חדוש נכון שהכין את כיתו בברכה, הוסיף מספר ל״ו על יד דבדון.

הכתוב על ענין שותת, ונעשה נ״ו, ואז נעשה נכון:

והנה ״ל לפירוש רש״י מיתון בסקרנו את עוזה, ונכון בנכיותיו, ונכון בכתיבים, דנעשה כוון קודש נכון, וכן הנכיותים הם קודש כתובים, וכ״ל בס״ד הן לאחת הכתובים נכתבו אחר נביותים, מ״מ מדרגת הכתובים הם קודש מדרגת הנביותים, בסדר המדות מתחת לשלילת, כי כתובים הם כתוב״ן שהוא מלכות, ונביותים הם בנבואה שהם בנגלה וזוהר, לכן כדון דקדוש כתוב בכתובים, שהם כתוב״ן דקדוש לנבואה, מתחת לשלילת, ושוד כ״ל כיון שהוא בשהנו את עוזה, שהיה זה בשעה קלה ונס לאחוז אחר, נתחב בכתובים דזוהר, ונכון שהוא על מה שעשה בנים עובד אדום, שהוא לימוד הרבה, ונס לתשעה נפשות שהולידו בנים, דשנה הוא נדול, כתוב זה בנביותים, שהם גדולים מכתובים:

שם. ביגוא יחורה נתן הקב״ה כתומות, וסבנו נוטרון וכו׳. פירוש כיון שהיו שתנעים מוסדים בסוד, מסיבן דהו כתומות שם כתן כתיבה תחת הסוד, ולכן תתר כיגוא יחורה נתן בהם שהבינו דבר תחוך דבר, כי תתרו לתת סדו בסוד, אלא ולולו שים שם דברים ברלי לבשותן בסוד, ובלתו שטרים בלהם שהם בקיקים בתלמוד הכתיבה, ופקחים מחמשיהם, וקלפו הסיד בדבר חכמה שלא יתקלקל הכתב שתחתיו תשלו אות ל׳ מתחת הקיטוף, ושי״כ הטשוקו אותה טוה בתיבה שום חברון אות כלל, ועכ״ז לא לתרו אותה, ואע״פ שהיתה מוטחקת טוה אלים:

שם. בלותה שעה נתתם נו״ד של עמו״ם לבאר שתה. ל״ל בס״ד, דדוגו דהתורה היא מתיגה יסוד דחכמה, ולכן כתיב ה׳ בחכמה יסד ארץ, והיינו ארץ כיגוי לתורה, כמ״ש רז״ל ע״פ ואתה תחזה לי נשמה, ולכן מרע״ה שהיה בחי׳ יסוד דחכמה ניתנה התורה מפי ה׳, ולכן דבשו רז״ל פסוק ולדיק יסוד עולם על מרע״ה, שהוא יסוד דחכמה, שעוה נעלם יותר מן יסוד דתפארת, ומזה קדי יסוד עולם לשון העלמה, ודודוא מ״ם רבינו אהר״י ז״ל בספר הכוונות ע״ב, בחנא שהלת מיגוי ליחוד. ובזה פרשתי

מן מין טובה נמשך כח לסמוות עין של שונא ישראל. ואומרו וסכרסתן מלמעלה, ר״ל למעה מלוחות ירדן יש בסם״ם, כמנין סכונה, כי מן למעה נמשך כח לסרסה בסם לנוון, ולחסר סרסה אל אחר דלא עבוד פירו, ור״ל בס״ד דאותה מלרעה שעשתה מעפש זה בסם, היתה מן הסיה״ר בסכנסו המריקים שבתוהו הזהר, פ״ד שבתו המקובלים ז״ל בענין עבנא המגמה בתעבות המריקים, לחוות מומרת סם, וכן בענין בנמה בלבון, ולכן נרמה נ׳ שם״ם שבתה מן מנבוהה בנבנו על יפה״ר התחתון האדם בסם״ם לאוון, כי סילה״ר אוך שלומו יעבוד, ובכרה נרעה דיוסוד ודוהו שבנבנו אוך שלומו יעבוד:

ועוד ר״ל בס״ד, מ״ם שימת את עיניהם מלמעלה, ר״ל מן סכון טונה הרמתה לאוותיות שהם למעלה מן אוותיות נרעה, שהם פקם״ד, שהסמכת סכון טונה, דהמתי עיניהם בא לנם מסכון דקליפת טונה, וזקן העניים מתיחס לסכון וכתם״ה ויהו לסכון בעיניהם, ול״ל שיתת את עיניהם מלמעלה, ר״ל מן סכון טונה הרמתה למעלה מאוותיות נרעה, וסוכסתן מן דיוקם קליי״ת הרמתו בחסבר אוותיות שהם למעה מאוותיות נרעה, שהם קם פו דמסבסרה תש״ן, כמנין דיוקא קליי״ת, ולכן לאוותיות אבר למעלה מן נרעה שבהם נרמזו סתרי עיניהם. המה אוותיות פסקן ד׳, ר״ל פסק ד׳ נוונים מעיניהם, שהעין יש בה ד׳ נוונים, ואוותיות אבר למעה מן מעיניהם, שהעין יש בה ד׳ נוונים, ולכן התשמים מתיחס לרעה פרן ס׳, והיינו ש״ן שלום, ואבר התשמים מתיחס לשלום, וכמ״ש בס״פת תשים שלום בכיות בשלו, על אבר לשלום:

תתשים:

שם. הכהנים מקושים את אהרון, והלוים את הכהנים. ר״ל בס״ד, עשו נאהרון שבו הוא הכהנה שבו מקושים, ח׳ בכהנים שהם הסדרים, וח׳ בנכונות שהם לוויים, ומאחר שהחסדים מכושים והנכונות מנולים, לכן הין הכהנים הקף פנימי, והלוים הקף חיצון, ומזו בהם מתיחים אלו, כי בתורה יש שבר אחד, ושבר אחת שהוא דין, כמ״ש בתבר ואתת יוסיפר עון:

שם. מ״ב. אתרי לוי דשיה דיוסף לא שלטה ביה עינא ביטא. ״ל למה אתרו דשיה דיוסף ולא אתרו שבטא דיוסף, לו בני יוסף, וגם בגמרא דברכות ושאר דוכתי מינו לשון זה, דאתר אתא מדשיה דיוסף קא אתינא, ול״ל בס״ד ע״פ מ״ם בספר הלקוטים בשם אחר מתלמידי הא״י ז״ל בפרשת שמות, סוד אלי בני מנשה שלא נכנסו לארץ, דע שיוסף בא אשת שהיתה בת דינה שתשבריה משכם, ולא אליים קליפה מגד שבם, ואליה קדושה מגד מנשה, יוסף היה טוני קדושה, ולכתר מדוון, אם אמת טוב מנשה, ועלא אמר אחי שבם שהוא מהקליפה, ולקח מלאיו ולקח מגד אחי שבם שהוא מהקליפה, ולקח מלאיו אחלי של הקדושה, ובכתר אפרים לקח הקדושה אליו מגד אחלי של הקדושה, ואליה מגד שבם, שהוא אחי שהוא קדושה אמון, שהוא אחלי של הקדושה, ואליה מגד אחיו בתיבוי לאפרים ומנשה אגל אחיו לבנרסם, נעל אפרים בתיבוי מעמלאל ישראל, ומנשה אגל אחיו מעמלאל מימון ישראל, כנודע, ול״ל אחיו דעתתי בני דעתתי ומו׳ כנודע, ומל זה לא נכנסו לארץ אחי שבע מנשה עכ״ל ע״פ. ודע כי מ״ם הרב שיוסף אחי שבע מנשה עכ״ל ע״פ. ולא קליפה נמוכה ח״ו, אלא אחלה אחיה קליפה מגד שבם, ולא קליפה נמוכה ח״ו, אלא בשבם היו מלוטות קדושה רבים ומחלוים, ומשולב בהם רע, ובסבל שהיה בהם תפרבות רע קרי לזו קליפה, ודוק:

נמצא. דאלי שבע מנשה שהיו אחי שבע מנשה שבע מנשה אחי של קליפה שלקח מנשה אחיו, אבל אותו אחי מנשה מחכיו יוסף הי״ה, ולפ״ז זאת הכרכה שיש לו ליוסף הי״ה על בימול שיה״ר, לא זאו בה בני מנשה

בס״ד שלה תשלה את דאם ואת הבנים תקח לך, תשלה בהפוך לתוון שחרה, שהוא היסוד, שלה אותו את האם לאבר יסוד בתלמות, שהוא אם תחתה בסוד הת לחתונה, **ואת הן בנים**, ר״ל ב״פ כמו לעבדה הוי״ה, כי כל בן הוא מספר ב׳ הוי״ה, הקשה לך, והיינו ה״ה הם ס״ר, וחזו וידה ה׳ כי ס״ר לראות. נמצא שתלה הוא כיגוי ליסוד בכל מקום, ובזה תתלה אות למ״ד דומו לעמוד התורה ומבטל בהתחת, והם לא יש ליגוי לא יש למד מפטיר, ונשתבר, ולכן נרמז זה בסתלת, שהוא כיגוי ליסוד, והתורה היא יסוד דחכמה, ועל כן ישראל מקבלו ליגוי התורה הפטיר המלמד ונשאתו אותיות שתלת לנגי דודם בכלומות ותין כתן שתה, אבל הענין ס״ם שלא קבלו התורה אין להם חלק בלא״ה, ל״ל לנגי דודם ישתלק המלמ״ד מן שתלת, ויעתר שתה, לכן ילמו לבאר שתה, ונ״ל אותה שעה נתתם נו״ד של

שם. חר״ם ע״ג. סוד בתכיה. ״ל בס״ד הנעשה דתתבנו לעיל בסם דבינו בתי״ו ז״ל, בהתורה היא יסוד דחכמה, ודוגו אות ות״ו דומו לחיים, כמ״ם נכי קון ויסם ה׳ לקון אות, ברהם אות ות״ו בחלתו, וכמ״ם בזוה״ק, והבית הנאלון חיד״ם ז״ל, ושרחל דבקו בה׳ בקבלת התורה, לו דבקו בחיים, דכתיב ואתם הדבקים בה׳ אלקיכם חיים כולכם היום, ואומ״ם שלא רצו לקבל התורה, ערבו מן החיים, א״כ אין להם תחיה באות ות״ו דומו לחיים לכן לנגדו דודם ישתלק ות״ו מן יסוד, ויעתר שיר, לכך כתבו אותה להם בסוד לרמוז להם, אין לכם חלק בחיים

שהוא אות ות״ו:

שם. ובתבו להם לאמה לתנון אחר לא ילמדו תתכם. פירוש זה הפסוק חוזרו ובתבו אותו אותו בסוד אמה הדה, כדי לשורר אותם בדברים אלו, כי ומלאו שינוי שנתתה בסוק זה בפלים, ויעשו לכם לדברים אלו, לתכנין אם חוזרים בתשובה מקבלים אותם, ולכן דעשו להם הערה בכך, ולא נתשורדו, לו נתחייבו אלא נמצא בדבר

תירון, למלל עלמון מן הדון:

דף ל״ו. בת ולחה. כמה נסים נעשו בתיבה כיון, נדחה שום כלן חמשה נסים גדולים שהם עלומים ביותר, הא׳ שעברו הירדן בחרבה, והב׳ קפלה הדרך שהלכו יותר מנסים מיל, והנ׳ שלון על בריח ובולה לשמוד בפעיהם מפני אימה, והד׳ בעומד בפעיהם מיד נתרו, והה׳ שהסמיכה לבם זמן היום הזה לבדו, לכתוב כו דברי התורה בבכנים בכון, ואם״פ שעברו בעוות הרבה מן היום בתעבר הירדן ונס בהלכתם ובאתם לבר נרויים והר שיבל, ונס לבעלות עולות ובלמים ובלמול ולבמות, ולבבר לקלל ולקבל הלכבים, כי הבל היה בתיבה עדיו לבדו עד שבאו ולנו בגלגל, ונעבו לבם חמשה נסים אלו בזכות התורה, שהוא חמשה סברים, ומ״ם הכתוב לא אותנו תשלח לפניך ובשוחו לא בל הנס, נראה מבלון דרים דאין בל בריח יכולה לעמוד בפעיהם, מפני אימה שנפלה על בריחו, ואחר שב בל בריח אפילו בחמות ותיות הבדה, ומ״ם ונתתו לה בל תיבר לפניך עוקב דרום בבל העומד בפעיהם מיד נתרו, כי הסתרחה תביה מחמת דעדת הנוף, ומי שיבא לו דעבה ותבדה פתחות נרחב נוסי ותחר לאחוזו, ותבר מתקרים מאחר אלנך שוקב, כיון שחוד נוסי לבלבר בעתה עם בעדו:

שם. על הירדן עמדה זרקה בסם מרה, וסימה את עיניהם מלמעלה, וסרסתן מלמעה. ״ל בס״ד לתעלה מאוותיות ירדן מיקו״ן, שמספרה קל״ב, כמנין עין שיבה, דעליה נאתר רלה ראיתו את עני עתי ותבטו בזוה״ן ולכן מלה לאוטבה לון, ראיתו לנקמה מתלן דמשיקון לון, ולכן מן

לחריה, משל״כ יהודה זכאו קדשו ש״ם על סיס, לכך וכה לשם ע״י אתו, שהיגה ניכרת המעלה כזה:

ואפשר לפרש בס״ד, עפש שיהודה זכה לאות ס״ת אחרונה ב״כ, ויוסף רק לאות ס״ת ראשונה ולא לאחרונה, מפני כי יודע אות ס״ת ראשונה היה עלמת החתכסיית, ולכן יוסף שקדם ש״ם בסתר לה לאחונה שהיה עלמת החתכסיית, אבל יהודה שקדם ש״ם בפרהסיית זכה: משיקרו בם לאות ס״ת אחרונה שהיה עלמת החתכגליית, גם ״ל יוסף שהיה בסוד הזכרת, לכך נעשה בשתו אות ס״ת אחרונה שהיה בחלכות נוקבה, אבל יהודה שהיה בחלכות זכר, ולכן נעשה אות ס״ת אחרונה, ונעשה כך כדי לזהרות על זאת:

שם. יוסף מלי היה, דכתיב ויהי כהיום וכו׳. הקשה מהרש״א ז״ל לכתורה היה ראוי לכתוב יע״ש, וכ״ל בס״ד, דבתמת דברי רבי יוחנן שאתר שיהם לדבר עכירה נתכוון, וכן דברי האומר לעשות גרעין נכנס גרעין הנגה, דלפי פשוטם הם דברים תמוהים, דאין הכשל מהכנס, לחולש לנו על אותו לדיק שהתירה העבירה עליו, דאומרה ויהי מדברה אלו״ יום יום ולא שתע אלוה לשבר אלוה לרוח עמה, שיהא אדם לומר דאותו היום הסביס לעשות עכירה ממש ח״ו, ועלה לעמיד עדום, אלא דדיוקו של אבוי הגראה אלוי הפרישה מדבר זה, הנה סודאי דבר זה לא יתכן לאומרו על אותו לדיק, אלא נשתנה שום לדיק בעוהו בכפיית סלה״ס של עכירה, אשר בעבור כן זכה לאותה שם לדיק, שמזכירים אותו בשם זה תמיד עד עולם, ואין יאומן כי מראה דיוקו של אבוי שנשעיר לפניו, הפרים אותו מעכירה, ולא יהיה קורם מיתת הקב״ה מלבו של עולם, אבל כבר אמר לה ואין לעשה הרעה הגדולה הזאת ואשתלר לאלקים, שיהכו שיהיה כוח ויכל אותו יותר מהקב״ה,

ואלו זה לא יעלה על לב לאשוב כך:

אך עדה אחיוך לאתבכסת, ושמע דברים המוגלקים, דודאי כונת רבי יוחנן וגם מ״ר לעשות גרעין נכנס, אין כונתם לומר דמעמת כונתו לעשות עכירה ח״ו מגשם, אלא הענין הוא דהגלאם עם יה״ר דעכירה ואינו מוגלה, יש בזה שני סונים, האי בסרוחה מתעורר בלבו קלת אותה, הוא מתאחד ומזדרז לרחות מקרבו מחבכות רעות של האתוה, ודוחה אותם מעליו, כדי שלא יתגברו עליו כוחות סלה״ר, ויכעיר אם האתוה בלבו להכנס שלהבת, ומאלו מתאחד בעוד אם האתוה בלבו מיוק קבן הוא מבכהו, ובזה מיוצל מן העכירה, ים שהוא נוטה לכוחות סלה״ר, ואינו נוטה מהם, ונתן מקום ליה״ר לרגעיר בו אם האתוה, עד שיכיאהו לעשות העכירה בפועל, וכשיגיע אל נקודת מעשה העכירה, ובכר בעבה קרבנו אם לבהת שלהבת, הנה הוא מנתק האתבים והכנוטות, ומבכה אם הגדולה כרגע ופורק מן העכירה. והנה שבתו אם הוא אלוף ידוע על הראשון, משל לראוכן ושמעון נלחמים ובתחלת המלחמה הכניע לראוכן אם עצמו לפני שמעון, ומן לו מקום שיכל לקום עליו ולהעליו לאדן ולכפותו בחבלים ובכוחות, ופשע שמעון אם יד, ויקח הסכין בחוטם אם לראוכן הכפוף לפניו ונוטל כתר, ובעת שהגיעה הסכין לגוזר לראוכן, קם לראוכן מתי ויתקר הבחבלים, ולקח הסכין מיד שמעון, והעליו ובחנו בסכינו, דהא ודאי יש לראוכן שבת נגד אלוף יהודה, אלא לא היה מעבר אחתלת המלחמה:

וכן הענין הוא אלל אבההם אע״ה, דאדה״ל היה שמח בחוטם הרוים שהיה מוליך אם יעקב כדי לשמחו, כאדם המוליך אם בנו יחידו לחופה, אך אדה״ל בשעת העקדה היה אבההם אע״ה בוכה, מלד הרחמנות שנתעוררה בלבו על יעקב בנו שבא לשמחו, והיו יודעים המעות ממנו לתוך עיניו על יעקב הפעוותה. והקשה הרב מהר״י מדובנא ז״ל, והלא אבההם היה שמח שמחה גדולה בדבר זה, ואיך נתפר לאם אחר מ״ו לבכות מלד לבו. ופירש הרב ז״ל, הוא לאם אחר הייתה מלוה בחבלים הפאר והמעלה, והבראהם שלמו שהוסיף בלבבו שמחה גדולה על הדבר, עד שהתבטל היה״ר המתנד לדבר זה, אז שקל בפלס אם לבבו, שבודאי יהיה בשמח משבה כמו מלאך שאין לו דבר נגדי למנעו ממנות הביה״ת, לכך חזר והפך מחשבתו שבקש לעורר בלבו הרחמנות על יעקב, אבר בא לשמחו שתה, עד שהגיע לבריה גדולה מרוב הרחמנות שנתעוררו בקרבו, ונזדרז לעשות עמהו מלד לבד, ונתקר עמהו מן הבכיה הגדולה לשמחה רבה ועצומה כרגע אחד, ומלמה עשה המעוה הזאת בדרך

פלא, שיגדל ערבה למאחר מאחר, וכמ״ל בס״ד:

וכן היה הענין אלל דוד הע״ה, בענין אוריא בשבבע לוחה, דודאי תלילה לנו לחשוב על אותו לדיק אשר לנו חלל בקרבו, שבוקש לחטוא בת״ש, אלא כונתו היתה לעורר האתוה בקרבו, ולהבעיר אם החשק בלבבו, כדי שבעת שיגיע לנקודת המעשה יעקר מבוחות האתוה, ויכבה אם החשק כרגע, ויחדל ויפרוש מעשה רע, ולכן בעת שחבא אותה ואמרה לו ולא תהיה זאת לך לפוקה ולמכשול, אז חבק ומיד הודה לדברים, וחדל ממנה, ובלחתם כך היתה מערת כונתו מתחלה בהתעוררות האתוה, שיחדל מעשות רע, ומלד מעשה שבו תלה מגיעתו מלדה, שאחר לה כליתיני הוא מבות בדמים:

וכזאת היתה אלל יוסף הע״ה, כי בתחלה שאמרה לו שבבה עמי נרתם ונדעשו, וא״ל לך תעשה הרעה הגדולה הזאת ואשתלר לאלקים ואע״פ שהיתה משבולה לאחותו בבתה דברים, ובכמה לוחצים שעשתה לו, כדי להבעיר בו אם האתוה, לא היתה מועלת כלום לבמתה, כי אותו היה דוחה בו לה מעלו, והיה מתגבר על יצרו שלא יהיה דולק בו אחבלו עצון אם רק בתאוה הרעה האתה, וכל מה שהיתה מקשה עמהה לבעיו לא הועיל לה, כי הוא מגיה שריחה אותה בעיניו כמו בהמה מבוערת ומעוופת, וכמו נבולה שריחה רע, ומתמת כן לא היה יכול היה״ר להכניס בלבו אותה ומחשבה רעה לאיבו כל שהוא, וכמו שמעינו בדברי עקיבה שבשלון אחד שיבר לו בלילה שתי נשים יפות, שרחלוס וסכוס וקבשוס כבלות אחבים, והיו מתבעלות עליו בל הלילה, אחת אומרת חזור אלוי, ואחת אומרת חזור אלוי, והיה יושב בוחים ומבקף, ולא פנה אליהם, ובבוקר הלבו האומות הבה הקבלו פני הבלטון, ואמרו לו יפה לבם המות מתה שבתם אותם לאים הזה, ושלח וקבל אותו וא״ל מפני מה לא עשית עם אלו כמעשה בני אדם, אמר לו הם אשה בריחם בה עלי מבשר בעלות ובריפות ובדמים, וגבו״ל באהות דרבי נתן, וכן היה הענין אלל יוסף הע״ה בתחלה עם אשת פוטיפר, לך אח״כ בשבגיע אותו היום שאין אדם בבית, אמר אם אבבא בזה היום לבית והיא תובעת אותו, ואני לא אשבע אליה, אין לי פאר בגלמון הזה, כי בבר עשיתי הע״ה מלל בקרבו, והרגלתו לגייר את האשה הזאת בעיני כמו בהמה מאוסה ומשונפת, וכמו נבולה מוסרחת שריחה רע, על כן אותו התשמים היה בטלה בטבע, ונוה פאר יש לי בזה היום אם לא אשבע אליה ולא אשמע לדבריה, על כן התחבה שאותו היום יכנס לבימה ויפנה לבבו לחבוא בוויפיה, ויעה אותו לקול הקטויים שלה, כדי שהתעורר האתוה בקרבו, ויקן מקום ליה״ר להבעיר בו אם החשק, ואז בשבגיע האתוה לנקודת פועל הבעא אז אני בדעם אחד אחפש הקטבה אל יה״ר על פיה, ואתקן עבוחות שהבבה אל הבעירה שקבר בלבו, והבבה אם התבערה שבער בקרבו, ואחדל מעשות רע, וכן בשם הבלות ושלחה בידו מחשבתו הטובה אחר חשבו, כי בלבר הגיע עם לעשות

לעשות הרע בהפך לאות אחר, ויהם ויצא האולם, וחזר ילדו בסבבין שלו, ושבין בוחה דיוקנו של אבוי שבלטיהה לפניו בחוטו הבעת, וכא לו בחשבתו קול דברים בלאו״ה היה מדברת עמו, לא תעמוד זה בלבד פרש, אלא הים לו זאת לסיוע, אבל בחתת מעבת לבו תעקבת בלבד בלבד בעירה בתבוון, אלא אחר לדבר עבירה, ולזה אחר לבבר עבירה, בלומר הבוונו לעשות הבבות אחר בם מעוברים מעשה העבירה, אך אין שתבשיבר הבחוה אלו כדי שתבחוביר אם הבבות אלו, כדי שתבחוביר אם הבחוה בלבו והוא יכבה ויתקבר, ולא יעשה העבירה, ובמלה בהזמנת הבבות של הבבלים ולם הבחק הוא בבעת עמה בזה, שגם הוא נתבון לאוכות מבלי הבחוה אם הבחק, אך הם מלוקים אין אם״ז, כי הוא בוהבה מבלי הבחוה אם הבבלים ובהם כדי שבל ידם יעשה העבירה, והוא בוהבו בחבלים הבבלים ובהם כדי לבהם אותם ולהבדם אחר בחבלים אחרים, ובזה בא״מ לבהוד, וכן הוא בונת האומר לעשות מבלוחים, שבוהב בה״מ לבהוד, וכן הוא בונת האומר לעשות גרעין נכנס, שבבגם כדי לבעות לבו אל דבריה, ולבעות אם הבבות שבהה עשה לו בלבבר בקרבו אם החבק אל הבבות שבהה עשה לו לבבר בקרבו אם החבק והבחוה, אך מבבת לבו היה מעבקת לבהוד ולהבוה בל זה, בבוגע בת מעשה העבירה, ובלחתם בפי הוא״ה מרבבה ליבוד הבבליין, ולזו לו לעשות בפיית הלה״ר ובישולו בענין הזנות, בדבך הבלא ובלא בזה, ולבן בוהה והבחון בבל המאחר ענין זה בלבון זה, שאחר לעשות גרעין ובבלבון בבל המאחר בבוגע בל המאחר בבוגע בל בהבוה ולבחוד בנגע, בי מחבבתו הבוהב שחבב לבבות בדי לבה

אכל אם היה כסוי לאביו, לא היו מתקנאים בו, כי כולם היו קנאים ממנו, ואלו לזרוח לו יתרון כבוד עליהם. והא דקתני ככר ולא קרטו כסוי, ר״ל כדי לזכותו שהיה כסוי לאמו, ולא כסוי לאביו, שהיה נתפארת שהוא כסוי ואו׳ו דשמא קדישא, לכן קרטו ככר חסר ח״ו. ומה שחזר וקרא לה הבלטי שסכו אל, קרא והבלא זהו מין של בלוי שנבלע בין האומות, וי״ל שבא לרמוז בזה מה שנבלע בין האומות כולו מאה ס׳ היה הדבר הזה, וכמ״ש יוסף המ״ה לאחיו ושתה לא אחם שלחתם אותי הנה כי אלקים, ולכן קרא הבלטי שסכל שסכו אל לומר שבריחו נתגלגלה מלד הבטחתו יתברך, ולא היתה מלד הכתרה של אחיו, וקרא לה הרגיעי נרא, שהוא טוביריקון גר אתסניה, ר״ל לא היה כשאר שבטים שהנגין בהם שבעים, אלא נתן לו הקב״ה מן בשרו לחזיון שהבטיחו על כל אחד יב לו, ודר עמו בארוח בן תורין שדר בהתסניה, ואמ״ש שאחר דריהו שם כשנה אחת נלה נער ושורון מלד אשם פוטיפר, לא הוכתם יופיו וברואותו אלא שודנו בשנון שנעים ביותר, לכך קרא התחמיטו בשמן, וגם לא שוב נדקות, ולא פגע במקום אחיזתו אלא שודנו אחי בגדקות, ואלו במקום אחיזתו למעלה כי יודע בשמין הוא היה אחסון, ויוסף ישוד עליון:

שם. ואלד שירד לבין אוה״ב. קשה והלא רמז זה בשם בלוי שנבלע בין האומות, ותירו הא, וי״ל בס״ד ירידה זו היא לשון אמצעית, כמו׳ וירד מים עד יש, וזה פרשתי מ״ש ויוסף הורד מצרימה, לשון אמצעית, לומר מעט שירד למצרים, ניתן לו מן הבאמים אליהם. וז״ש ואל״ד שבטו דומין לרד, כ״ל ורד נ׳ ר״ו, כמנין שברה פעמים אחים, שהוא סוד אור מקף, אמתנו מאירים הפנים בנידוי:

שם. עבד שעבדו רבו בברים כשם אמתלאו עליו. קשה מה לשם לזכיר שך הכסף, אם בעברים ואם בחלף, מה הפרש יש בזה, והלא עיקר הקפידה היא על אשר אול עבד, וכגימטר מצרים אין עבד מולך, וי״ל בס״ד בזמים בזה, שאם קנאו בדמים יקרים, יש לומר שהוא אינו עבד באמת, אלא נגנבהו מבית אביו ומכרו אותו, וכיון בדרך גניבה לקחו ואינו לא יחול עליו שם עבדות, ולזו נקרא לשם, אלא עדיין הוא בן חורין, וכמ״ש הוא לשון המשקים כי גנב ונגבתי מאלכן העברים, אך כיון שקנאו רבו בעברים כסף שהוא דבר חומש, ודאי המוכר לא נגנבו מבית אביו בסביל המלה קלה, אלא ודאי זה מעביו רעים, ולכך אביו מכרו בדבר חומש, וגם הקונה אותו חזר ומכרו בדבר חומש, ואל״ה זה לא בגנב, ואז אל עליו קצין עברות, וס״ז עבד נמוד, ואיך ימולך עליהו, כי בגימטר מצרים עבד לא ימלוך. ולפי דרשם רמזו עליו עוד סיבה אחרת, כיון דנמכר בדבר חומש, אל״ה זו הוכחה דמעביו רשיע, והביב לשם נוויי מלכות הוא ראוה בו, ואל״ה הוא אינו הגון מלך, ואיך ימכור אותו אביו, אלא ודאי נגוב הוא, וכיון דנגוב לא ימול עליו שם עבד, ואינו נקרא לעבד:

שם. הוסף לו אות אחת משמו אל הקב״ה ולמה. ר״ל בס״ד הטעם, דע״י הוספה זו נמר ולא שבח בלוס, מפני כי יודע הבטחים לשון שולטים בהם שבטים ברים, כל א׳ שולט בלשון אחר, והם מתחמת קנאתם בו היו מתכוונים לה בלשונות האלו אמנו, כי סם שלטים בהם, ויכולים לשבחם אמנו, מה עשה נבראל הוסיף לו אות אחת, שלה ה״ל ראשונה שבא בסוד ביבר, אבר היא מסמא מיני הבטחים ברים, ודומה אותם בטדע, לכך בשבחה לו אותה הבינה בתוספת אות ה״ל ראשונה, נדמו הבטחים ברים מעליו, ולא יכלו לגנוב בו לבבתו מלבוטם אלו. והא דאמר פרשה לאחר אבדקים, ולא בדקו תבף בו בינם, פירש כי הוא בבר נתן לו מתנלה על ארן

מגרים בו ביום, והם בארתו שהתעלו מעט מעונה זו, ותבב אם ינדקהו תבף באותו מעמד, ולא ידע שגיוך לבעיבו מן המתנלה שנתן לו, נמצא דבריי פרשה נתבטלו, ומה שנתן לא נתן, על בן הניח הדבר עד מחר, כדי שהוא יאחר בתתנלתו אותו הים וכל הלילה, ואז אם לאחר בדקו ולא ידע, לא בטלו דבריי פרשה לגמרי, דשב״ל מבל יום ולילה לחת:

שם. ל״ו אתעל ומי אחדיך. קשה אך נתפיים פרשה בדברים אלו, בעדיין יאחר לו אתעל על זו, ולא אתעל על אחדך, ומאי תליא הא בהא, ועוד קשה וכי שבח פרשה הבטחה שנבבא לו יוסף המ״ה, ואדך מתה הוא עושה לו מעלתו אופן לדבר הבטחה, ולא אם בל שבטיתו ישוד קשה כיון דפרשה היה יודע שים אתרה לבטחה, אך נתה דעתו מעוקרת בבטחה של יוסף המ״ה, דעתה עשה אתרה. וי״ל בס״ד דהיה יודע, דאם לבל הנבבא הנאה מ״י אותה הבטחה אין מחיריים לו הבטחה אלא מדעת, ואם הכיבו אעליו אינו אתר אעליו כדיעבד, ולכן לא אם על שבטיה שנבבא לו יוסף, אמתו יעשה אתרה, כיון דיוסף קבל הנאה מפרשה באותה בטחה, שע״כ הבליטו על בל ארן ונתב בו דין מלך, ולכן לא אם בן יאיבו לו, דבל בה״ל אין לו אתרה אעליו כדיעבד, אבל בל שבטיה של אביו א״ל שעשה אתרה, אלא קבל יוסף המ״ה אמנב יוסף המ״ה בגיד לו, שגם שבטיה שנבבא לאביו דומה לבטחה זו, שקבל הנאה מאביו, שבעבור בטחה זו נתן לו אלף בפלים אפרים ומנשה כראובן ושמעון, וא״כ אם שורת הדין מחייבת שם אתרה לבטחה שקבל בה הנאה,

ת״כ אתבל בם אדיך:

שם. זה אומר אני יורד אתלה בים וכו׳. שקשה הרי״ף מה לשם למתלוקח זו, והלא זה שם בגדול, אם בעברים ואם בו משך רב אשור שיבבאו בולם בבת אחת, והיה ליבגם בל הבבטים ביחד, ואמה מדוייש לא אמר, וי״ל בס״ד, דבל שבבו ובבב רוצה שיראה לא אמים אחר הבקשה, שומרים אומה מימון ומשמאל, בדי לומר הבירה בחוך הים בשרוחן הבם הגדול בעיביבם, שבאים לשם בשם אומה מימונם ומשמאלם בדרך בם, ואם יבבאו בל הבבטים בבת אחת זה בבד זה, נמצא רב הרחבון אחר בחוך הבקיעה ראוה אמים אומה מימון דוקא, ולאחריון ראוה אמים אומה משמאל דוקא, והבאר אין ראוון לא אמים שומרים אומה בלל, ולכן מוכרח שיבבם זה אחר״ן, בדי שבל שבט יראה אמים אומה מימון ומשמאל, ואתר שירב, אל״ה יבבאו זה בבד זה, יבבא ריוח שיעור ב״ל אמה, אי אלף אמה, בין בל שבט ובבט, הבא בם אבבו אם יעבו בן בדיך להרבות בבם, שיבים י״ב בקשות ואין מרבין בבם אלא לעתיד, בך עלה בדעתם מעוקרת:

דף ל״ז. בשיך זבה ובזה לעשות מעוקרת אל. מקשים למה נבי בבימון ל״מ היה שבו אבבה בעשבה מאחר שבאיבם זבו מחמת דבר זה שהוא עבין אחר. וי״ל בס״ד, חבייבים בבימון שיהיה בהב״ק בחלבן, לא בתה לו מלד הדבר הזה, וכן זבייה יהודה בחלבות אין בתה לו מלד הדבר, אלא בבימון זבה מעוקרת לרוחם בהמ״ק בחלבן, ויהודה זבה מעוקרת בחלבות, לך מחמת דבר זה ל״מ זבה בבימון שהבבה זבייה זו מגידים אלו, ולא תפבה בתקד היה בחבבן, אבם בבבנבון אבם בשלה, אבם בחקום אחר אלא הבייה זבייתו תגידים עד שולם, בי בית א׳ ובית ב׳ ובית ג׳ בולם יהיו בחלבן, וכן יהודה לו״י זבה בשבור אחת שהבייה זבייתו בחלבות תגידים, אלא הבבבה מרבוו אחת בבקה מן שאול הב״ה, ואחר מבבימון, ובמלה הם שיים בזבייה זו שבו בשבור דבר זה, שבבו בזבייה בל תגידים, זה בבלו: הה בבלו:

שם. מלו שמתא היתה יהודה לקדשו לאבשלום מתבלותיו, מבשם דיסים ראה ויומם. נמצא אמתבלתו התמידה בבבם בבם ראה בבם עד יום, ר״ל ודרך מבת בבם. ובזה יובן בס״ד, ודרך בבם עד יום, ר״ל ודרך מבת בבם בבם בי לות ים מ״ם בבבבה, והבינשם מתבלתו עד הם הוא״ם ראקנים שתקוף בבשלה ת׳ ידידה ות׳ בל הבשוב, בם ידד בבבל ב׳ אתבשות אל הבבבה מובל עד יום:

שם. מ״ר בבוך בבבל בבבים בל אתבוה, ובומדין בבוך בבתבה הבבבה בבבים בל בבוך, ובמדין בבוך בל אתבוה. וי״ל בבבד לבתוב בבבים בל בבוך, ובמדין בבוך בל אתבוה, ור״ל בס״ד דאם לא יבתוב בבבים דבבים בל אתבוה לא היו הבבבים יראים ומתבבדים, בי לא יהיו לבדבון מן הבבלאות דבולי בה ובולו. בם י״ל בבתבה בבבים בם אתבוה, והבר אמר ואני אתבבבם, מבבתם שיבת שמו בל בבי ישראל, ובבר אמר ואני אתבבבם, מבבתם שיבת שמו בל בבי ישראל הוא מוד בם״ם, ובמלבד אלה אותם לבבד ג״ם אל ישראל ובבו, עוד לוה אותם שיבתו שמו בל בבי ישראל ובבבבו הבב, ואז ובבבבם, נמצא לא לוה אותם בבבבה בלבד בבתוב הבב, אלא לוה אותם בבבבה שמו ג״ב, ובבמתם שבות מוד ישראל, אלא לוה אותם בבבבה שמו בל בבי ישראל שבבבים עליהם בבד מה מוד בבוה, ולבן נמצא הוא שמו עליהם חביב בבד מה בבבבה בבבים, בין אלה אותם יתבבד בבבבבו מתאוה לבבבבה בבבים, בבבר אחד שבא בחבב בבבבבו ל״ל מבבבה. ובבבבו״ל בבבר בבבבבו״ל ל״ל מבבבה, ובבבבו״ל בבבבבו בבבבבו בבבבבו

ונקיט מכרכך על הפה שלו ושל הלב שלו, וחזו מכרכך
כפה וכלב, לבל מקלבך תפילו באחד דסיטו כפה בלבד,
לאזור אותו, ואל״כ שתוב מיצה כל שלשו מכרך ברכה
כמנוחו שפסיה בפתוס כפה וכלב, אינו מתכרך, כי
דוקא לי חיכה מכרכך תרתי, פה ולב, לו תברכה לאתם:
שם. אין נוהגים כוס של ברכה לברך אלא לשוב עין. ל״ל
פס״ד, טעם לזה פי״ג מ״ם בפס״ק תדרת אלינו
בפרקת נפת, בפס רבני תשבנו ז״ל, שיש ד״ר פרקים בתלמודות
אחדים, בענין תיבות של ברכת הבנים שהם פי״ו תיבות, ושניין
מסר אחת ביד שאין בה בענין תיבת בלוס שהיא תיבה פ״ג,
ותקנו תז״ל כוס ברכה שלאחינו המברך בידו, והוא בענין
הבלוס שבו נבלוס מספר מ״ו. ובזה פירשו רבני תשבנו
לא מצא הקב״ה בלי מחזיק ברכה לישראל אלא הבלוס
לשמר זכו בכלי שקוף של ברכה בשבור תיבת בלוס שלא
ברכת הבנים, להבלוס המספר בענינה יש״ם, ויהוש שיש
שני מיני שנאה, שלאחת מתחת תיבה שיבה, שעשה לו תכיני
נוף ממנון, לו בנשוא לו שחרטי בדברים, ולכן שונא לוחנו,
ווז לוחנו מצוה הרבה, ובזה יש לבה מקנה שיעשנו מתוכי
הבלוס כנישם ויקחו מחילה זה מזה, ותתבטל הבנאה,
והבנים שנאה מתחת קנאה, כי שיש נרה בעיבה תכיבו,
הן מנר הממון, הן מנר הבנות, ולזו אין תקנה בבלוס
ע״י מתוחי הבלוס, לך שנאה זו שהיא לחוקה מן הבלוס
לוחנו מנוחה, אלא רק לגל נרי שיון, דתתקנא מן שיבה שתתנאה
אבל אבל טוב שיון אין לו קנאה, ותחילה אין
לו שנאה הבאה מתחת קנאה, שהיא לחוקה מן הבלוס,
ונמצא זה קרוב לבלוס תמיד, ולכן לאור שיהיו לו כוס של
ברכה אבר נתקן בענין תיבת בלוס של ברכת הבנים, כי מי שהיא
טוב עין הכוס הזה דבוק בבלוס, ומתוי אלו הבלוס תמיד.
לו נמי מי שהיא שוב עין, יש לו בה יותר לאחוק מן הבלוס
שהם דמוחים בין שבנוס שנולה מספר לוח עין, כי המיתוק
יהיה ע״י החבר, ומי שהיא טוב עין מוכרח שיוכר בו
מדת החבר, והוא אחוז בתדת החבר יותר. ולכן לאור
לוחנו לו כוס של ברכה, שבו מתחקים את הנבוחות הנמוחים
בין, כי הין הם בשוד הנבוחות בעודם. וע״ד הברכה
מתחקים בחברים:
שם. מנין שאשלו שיפות מכוכין בלבי עין, הבבר שבלא
ביהיו נמנעים לאחוז מתנו, וי״ל בפ״ד דעבנים ומנגנים
בל שופות, לא יבולו ולא יעמלו אלא במקום שיש להם
לנקוט מתנו מאוכם, ובשתות שם בו, אבל בחברבר שאם
שאין שם לא שבע ולא מיים, לא יבולו ולא יחנלו שם שיפות
בלל, ע״ד אלו מחר לא יבבל בביתו, ולא יבנים
מוחבות לבתו לא מבבית פירות, אלא תפלו יקרות לא
יבוא לביתו לאחוז, וכן אוכל הוא וכני ביתו פת חביבה
בנמנים דבעודה בבשם יבלעום, ואפילו פירוב קבין אינו
נופל מן הפת בקרקע הבית, ואם יבנים יקרות הוא דבר
מוסבן, דהיינו נופל מהם בלא אחד בקרקע, ולבן בתוך נבנו
ואלו לא יעמוד נרעון של חיטה לו בשורה, לו של אוכל,
בין מבוטל בין אינו מבוטל, ובן לא יעמוד לבלים של פירות,
לו בלמים של יקרות, בין דאין מבנים לאחרו, ולא פירות
ולא בוזלא בהן, ואפילו הבלים בחשבון יסוד, אלא יעמוד אינם
שפיון בתוכו, וא״כ בשיפות בתוכן לא אינו בחו אדון ליה
ושמתה, ולאבר ישופו מאבר לאחר ומנע לבנ אינם בבנמים
בם, ובבן אם לבעשים זה בבלבי ישם בשם מבנו לו בחלימו
ויבים בם חיבים בדי לעבר בעל בנף. בחנם הביה מבחתו,
מאחר דאין בעל בנף יובד לאוך בנו ואחרו, ואוך יהיו
בנודים בבשם, לבר תתבר בי חנם מוזרב הבשם בעיני בל בעל
בנף, בחם יודעים ביהו ואחרו של אוחו בבל, בחו אבן ליה
ומחתה, אחפילו מים אין לבחות, ובבן לא יבהו בם, בדי
ביהיו בלבדן בבשם בעומדת בם:

ועדין לריך לבבון, לחה קוראין לה הבלבי בבשם לר עין,
והבריב בבשם טוב עין, ובלא הבדיבות והקפלבות
הם בלב לו טוב יבים, והוא״ל לר לב לו לר יבים, ולבריב
והקפלבות, וי״ל בפ״ד, דחבת הקפלבות הביה בחרב
מחבת בים לו ביבי אחבה בחבון יותב מבהו, וכל תחיה
תתיחם לבינים, בחבם מחבלה בחחיבה בחיבים, בי בין רוחה
ובי״ב הלב חובב ומחבחה, ואם לא יב בין רוחה אין בלון
חבבה ובחוה, ובבן בחיב בבי בחיה הוא לבינים, הבי
בחיבה מחבחל לבחבחות מן הבין, ובבן קוחה בבלבי בבשם לר
עין, לך הבריב שבחיבה מובבת הבלון בחיב בין:
ועוד י״ל בפ״ד טעם לזה, בי לחבר חיבחים בין יב
בבסף, והב הקפלן והבלבי בינו בחבר בבבסף ולון
לו בבחון בהבי״ם, ובבל שבחיבו לבון חבבר בבבסף ולון
ומבינו בי דוקא, חבה חיבחים בין הם מחובבים ודבוקים
ולם חבבר מבסבר בבן בם מבסבר בבסף לבה בבבר לה,
בקבת לר בין, לך הבריב בינו בלו דבוקה ומחובבים בבבסף דוקא
ה׳ ובמ״ם דוד הבי״ב בינו חבבר לו ה׳, ובקודות בל בין
בהם קפ״ן ובחיב״ק הם מבסבר בם הבי״ם, בי בם בלוים
מבסבר ב״ן, ודוגב בם הבי״ם במ״ם עולה מבסבר טוב, לבן
הבריב בלו חבבר בין בלו חבבר בבבסף, הלם לחי בבינו
הבחנו בבבקודות בל בין, בקבת טוב בין, בי מבסבר בם הבי״ם
במ״ן עולה טוב, ולבן לחבר דוד הבי״ם בוחיה ה׳ לבנבדי חבבר,
בי חבי מבבים בבבם הבי״ם בבחות לחבו בל בחבבה בחבבר,
בבחות בבבקודות הבי״ן ובחיב״ק
בבחות בחבבר בבבבבם:
ובאופן לחבר י״ל בפ״ד הבעבם, הבבלו בבבבבר לר בין
בים לו חבנון הבבבה, ולבן בין בלו בבחוב בבבבבר
לחוחיבם בבי, ולא בחבבר בין בבבבבה, והבם הם חבבר בין
בבבבבה הבא לחבבה ובבבלה, בי חבבם בין יובבה בחבבבה
בבבבים, בבלבבם חוחיבם בבחבבם, בי חבבם בבי לבבבי
חבבה לבבבה בבבבבבם בבבבבבם בבבבבבם בבבבבבם בבבבבבם
בבבבבבם

לא עבדי אמה, אלא בעידן רחמא, ולכן לא מתבטל כ״כ מזה, אך כאן בפסוק דלא מוכל לתת עליך איש נכרי, שהוא אסור לאו נתבטל יותר, וכיה על עמוני. ומה שאתמרי לו אחיהו אחה אחיהו אחה בלשון כפול, ל״ל בס״ד, הכונה אחיהו אחה בחיוב, שאין אתמנו מבלקים אוקך, ואחיהו אחה בחיי כוך, שאין אתמנו מבלקים המלוכה מזרעך. לו יוכן אחיהו אחה בהיתום, ואחיהו אחה בתעניים טוביים, כי אתך נדרש כיה:

דף מ״ב ע״ב. בחוקה שנה נתחייבו שוחיטים של המלך. י״ל למה הארוך לומר לאנריפוס המלך וכו׳ בשבר אתמרי מפני שהחיטו לו, כיון דבל דברי הבטנה הנתבטו באנריפוס המלך קאי. ול״ל בס״ד, דאמריכן לקמן מותר להמלך להרפשים, ולמה נתחייבו כלים בשבל שהחיטו לו, לכך פירש לאנריפוס המלך, דיהיו שעמת בזה, דאם היה זה המלך אחר כמו הורדוס וכיולא בו, יש לסם שעונה על החטיפה, מבוס המיתר להחמיץ לרפשים, אך הם נעבו בשבל שהחיטו לאנריפוס המלך הידוע, שהיה אדם בשר ודם עושה רעב, ולמה הנתיבו לו. וכ״ל הנה שאתר נתחייבו כלים קאי על אותם הנתבטים, שא״ל אחיהו אחה, דאמר״ב דהם אמרו כן מבוס שלוש מלכות, מ״מ הוא לא ביקש מהם סודתה על כך, ורק הוא בבה בפיהם, ומי הכריחם לדבר דברים אלו, והיה לשתוק בלבתי אתמרו רע לו טוב, והיתה הבתיקה יפה לחמיכים בעת הבטל, והם הביבו דבר ללא נדרש מהם:

שם. מיום שנברה אנריפוס של הנעבה, פירש רש״י בוחה, וכ״ל דנקיע לה בשם אנרוף, כי בהתנים עושה כן בבבול לקבל הנאה גדולה מלא אנרוף, ולכן הנמלא הנעבה בחיבר אתונים, דש״י בתנובה הבקלים הנלות מלא חופבים. ועוד ל״ל בס״ד, לבמה בבם הנעבה, שהוא אותיות חן פה, כ״ל זה הנתיבו חוסב לבמות חן בשם שלו. גם הנעבה אותיות נפחה, כי זה הנתיבו מנבל ומנבלה אם הבינו, בהתבנה לו בדבר נפות. גם הנעבה אותיות נוחבה, לשון חפץ, שהוא מעלים ומבחיר ומבבה אם הנתיבו בל זה הנתיבו לו, והא דאתר מבוא לה לשולם, פירש כי ידידי בה״ר יעקב נר״ו, הא דהנעבה הנתלם בחיה אלם, נמלא חנו לה, עכ״ד נר״ו:

שם. כל הלה שים ם הנעבה נעבה בניהם. נ״ל בה לעבד הפילו הוא ת״ם דאון ניהם שלנו בנו, קל וחומר מבלמדרה, בהאיתה בחנינא, עכ״ו לא הגין עליו הנרה בזה, אלא יהיה נעבל בניהם, ורמו לדבר הנעבה עולה הבבר בניהם, ולו״ל כל אדם ר״ל אפילו ת״ת, אי נמו לומר אפילו עני אחד, ואולבך לחנינא בבבל בבבל בבבבה. ות״ם אין הנבלו בבמבת, ל״ל בס״ד מה בנגד מדה, הבה הוא בעני הבלה, וכיון החנא בבה בחנעה בבתנו לו בעני הבלה, הבה הנבלה. ועוד ל״ל בבה״ד הנבלה, אם הבינו בבה בחנעה בבתנו לו בעני הבלה, הבה הנבלה מזרעו. הבה הנבלה בלשון הנבלה, בבבל אתן לו הנבלה בבבל בבבל בבבל

ארץ על כן אהבתיך עדותיך. פירוש סני״ם אלו הרבנים חיים הנ״ל, דר״ת שלהם סנ״ם, אחר השבת אותם מן השלום, המה היו כנגד כל רשעי ארץ, על כן אהבתי עדותיך, הוה אמינא דס״ש שם הם הרבנים חלקים פרד״ס, אחר בזטיהם נשבחו ונתשבלו אותם הארבעה חלקים:

שם. כתוב תן תניחו וקרינן עץ תניחו, תר״ו עדיין לא הגעתו לחלי שבת של אותו רשע, כך הגרסה בגמרא, ומתקנים כיון דבתיב תן דאשתמש תלי, ת״כ הגיד הכתוב תלי, ומל״ל דלא הגעתו לחלי, ול״ל בס״ד כי הכתוב לריך לכתוב עץ, ובתב תן, הי׳ הטיל לות ת׳ במקום אות ע׳ והנה בכתר אלפ״ל בית״ת הית תלי המגין של אותיות שם מן ת׳ עד ע׳, יש: דאם תתנה מן ת׳ עד ע׳ יהיה אות ע׳ הוא אות הבשה עשר, ונמצא אות תלי אלם, כי אות המגיע הנה תלי הי׳ל״, אך בתמת אינו תלי אלם, כי הוא תלי ממגין האותיות, רק אינו תלי באותיות, כי האותיות שם מן ת׳ עד ת׳ הם אחדים, ואחר יש עד ע׳ הם בעבדות, ונמצא אין אות ת׳ תלי אלם, ולכן עתה שבחיה אות ת׳ מתקים ע׳, מפני שאות ת׳ הוא תלי אותיות שם מן ת׳ עד ע׳, אין כאן תלי אלם מתקן, ויקר״ל בזה דעדיין לא הגעתו לחלי שבתו של אותו רשע מתקן:

שם. יבוא כבי הנשוקה ויפלו ביד בני הדיוקה. קשה הול״ל יבוא בני הנשוקה אות ולא קודם ס״ן, דבתיב ותבק ערפה לחמותה, נמצא ערפה נשקה ולא נשוקה, וכ״ל בס״ד, דוחלי אחר נשקה ערפה את חמותה, גם תמלון בספרכשן זת״ן, וכן הכתוב לא מזכיר נשוקה חמותה אלא נשקתה לחמותה מפני שהיא תחילה בנשוקה, וכן חמותה המזכיר לה נשוקה חמותה דבר אחר, והנה יהוא כי יש שומן המשבה בנשוקה שלהם, וכן מיתת המיקים בנשוקה הוא כך, דאור הבשבה עכן הנדיק ומוכך תמנו נשמתו, ומלן ולאי נשוקה בל חמותה לא היתה על חכם אלא נשקה אותה כדי לעשות חמותה רוחי של בליון בנה, ונמצא נשקה ערפה רע נמור, אלון כה הערבות טוב, כי רות בליון נשקה חמותה, ונעשה אבל אמון, ולכן נמוה על ערפה כולם הון רשעים נמורים, ולאוי שיבלו ביד בני הדיוקה, ול״ל יבוא בני הנשוקה זו ערפה שנשקה אותה חמותה, ותשבקה חמותה רוח הטוב של בליון, שנתמלא לא נשאר בה אלא טוב בכל, וכיון עולדו רשע מן הרע בלבד, יבוא ויפלו ביד בני הדיוקה, הוא רות שנדבקה בתלון הטוב, חדשים בם יבנים, ונלאה לרמות בס״ד, מספר נשוקה יחר על מספר דיוקה מספר שנה, כי ערפה בשנאת בליון פרשה מעתה ומתלוטה, אך לא נתגיירה בכ״ד, ואח״כ בשעשות נשוקה שלו חזרה לעמה ואלוהיה נשתחוה, לכן יש בשמות נשוקה מספר שנה יחר על מספר דיוקה, שהוא רות שנדבקה בדת ישראל:

שם. נשפך דמו בקרבו, בס״ם בתיבה חתרמרמו תעי נשפך לאחרן בבני, כן הרוחה לאיתו נשפך בבנו וכן הוא אומר בתיב שפוך לאחרן מרירתו, ובזוהר בזה נאחר שפני בתוס לבך. ומ״ם שבשו בשובך, ל״ל הכונה בהשובך יש בו בתוס ומרורים הרבה, כן זה לוכם על נוטי מלבנו שפוכי בו בלים עשויים בתוס בתוס, שנאיה בה בתלים ובלו מלחמה, בדרך שעושים בתה שלבני דרכים הנשלים כלי זיין עליהם, המשלוך בחוכו לא שקוקין בערבי שבתאי״ו לו שקוקין ריוכו״ב. וזה על לוחם בלים עשויים בתוס קנים, שבם מניחים הבדורים לו הבני״ן, חה הבלי קוקין לוחו בהתו״ם, ובערבי קוקין לוחו מלחמה״לין, וזה שוכך אמ״ם שבינתו לא הוי עדיין הבדורים הלבה בשולם ולכל מלחמתם היתה בתלים, הוא היה נעשה בכלי זה ששמו ליפרט דין אבי אמו, ובזה נחלו מה בפרים ותקונרות אלו הנשפרות, ומתלה שפיר קושיות המהרש״ל ז״ל בזה:

שם. אלו מיתתו קאתי בשיטים עגלים לע״ז. קשה לפי דרש זה, למה הכתוב רומז על יחרו בדבר נגות בשיטים עגלים לע״ז דעבוד בנינוו, הלא תורה ליתה אל הוא אל הבר, לומר לו זכור תעבוד הרחמנים. וכ״ל בס״ד דרמזה כאן שבאו לומר בס״כ אחוק בע״ז הוא, ובל״ז זכה לרמוה כאן שבאו לומר בס״כ אחוק בע״ז הוא, ובל״ז זכה לרמוה נר קדים, עד שאל״ל מרבי״ה הייתה לנו לעשים, לומר תביב עליהו בבבת מיעוב, וגם מזרשו אמרו דיקים עומים שהיו נחלי ישראל, ואח״ל מכאן הא דרמז לשון בשיטים אלא אמר זעלו ביעבו, ל״ל בס״ד שהיו בשיטים עגלים לע״ז דרבו לפי שם הקדוש הנקרא בשיטים, שבו יהיה לאדם שהיה התחבנה, ויוסף הפ״ם מסתתת היה מתכוון בו, וכזה היה ויעל מלוה״ב ומחזוק בו, ולכן רמז עליו הכתוב בלשון בשיטים, לרמוה נמי על שם הקדוש בשיטים, שהיה מעור מכוחו לזעזע בילכו:

שם. אלא לו אלוה דאמיה מוסקן אמיה דאמיה מיתבו, הנה לפי אלוקה זו, נמצא מה שאמרו בשיטים אבי אמו עגלים לע״ז, הייתו ל״ל אבי אם אמו, ולאלוקה הבנית דאמר אמיה דאמיה מוסקן, הנה מ״ם בבריתא ליפרט

ליפרט דין אבי אמו, הייתו ר״ל אבי אם אמו, ולפ״ז אמו של פנחס היתה מלד יהודו ומלד יהודו, א״כ פנחס יקרא בן ליוסף, ויקרא בן ליהודו, והיינו מלד אמו שהיתה המביהם, וכן נמי מלד אביו אלעזר בן אהרן יקרא בן לבני, ומלד זקנו אם אם אביו שהיתה מבנו יהודה דהיתה אחות נחשון יקרא בן ליהודה, ול״ל בס״ד לכן נקרא פנחס שהוא הפסר ד״ם בן, כנגד הרבעה בן שהוא לקרוהו מלדדיים המ׳:

ונ״ל בס״ד דהפועל הזה, שפגל פינחס הקלתה זו שהבר לזמרי שבעל נכרית, בעשה מהרבכה הזאת אחר נעשים מלד האב ומלד אביו, כי מלד אביו שהיה כהן שהוא בחבר, רחוק הדבר וקשה מאד שהיה לו אחיות לב כ״כ לו רבות לב, והוא מלד אמו ראוי אחת, כי מלד אחסד יהיה לו הרוש שהי בעשות חזקות בדקיה אחת, מאד מן הגבורה, וכ״ם מן החוקף שלה, וא״כ לא היה יוצא פועל זה מדון, אך לחיות בחשבון עמו לד אמו, שהיה מיחרו, דהוה כלו בגבורה, שהיה מתלחו בו: וכזמר לב״ז, לכן נחשוכר בלבו אחיות לב בזאת לדקוד שהי בעשות חזקות בדקיה אחת, ומדיון גרוך לזה דבר אחר, כי היה מקדימו אות אחת בדבר, כי היו בשבראל אנשים בעלי חוקף ונבוכה, שהם היו מתמודרים לעשות פועל זה קודם, על כן נתקן דבר זה שהוא יהיה מוקדם בגבולה זו, להתקבלות על ביאה אחורה של נבריות מלד אמו, שהיה בה תמבוכה בה מיוסף אחורה בלדו, ולא קרב לאחה נבריה, ובלדיקן כל הלדדין שבעשה בלדו, ולא קרב לאחה נבריה, ומלדיקן כל הלדדין הלבה יצא פועל טוב זה מד פנחס, וזבה אלו יותר מאחרים, והרי הרבבה זו הנעשית מכל הלדדין המ׳ דומה להרבבה שעושין בחשבה המהון של סוכ״ם, שמעבדין בו מבקר בל פרי חמוץ, כדי שיהיה בהקבל לבחיה, דהמתוק לבדו אחורה בל בחיה אלא לבחיה אחרת, ונם עוד שעשין לו עבדיות לוקו מקובל לבחיה אלא לבחיה

פרק תשיעי

דף מ״ו. תפני מה לחדרה הוכה כגת עגלה בנתל, אחר הקב״ה יבא מי עגלת עשה פרות וכו׳, ביון מהרב״ח פירש הענין מדי שע״כ יתגלה הרוגלה, שיבב בני אחדם ויגידו עליו בן ע״ל לבן מקרקת עגלה לוחיות עין בלה, ר״ל עין הרואה לו יחידע, בלה: עגלה הדבר בל״ה, לחודע מי הדוחה ולבן מבזאים הענלה בנתל, כי מספר עגלה ומספר נתל עולה קיל, כי דבר זה יהיה קון עון שיקן בכבר כבי אחדם שיוחו ויגידו, הו יוכן פ״פ מ״ם הרבוס יוצמן: שבחולבים יוצרין מן עגלה והולכין עד הרוגה לעקרו ע״ב, ולבן מספר עגלה ונתל עולה קון, בחדרה כמו קון שיקן בכבר הרוגה. ול״ל עגלה ב׳ ניחבם, שאם הענלה בלולן מדון ניחבם, מ״ם ר״ה מבטרת אמתי:

שם. תמא היה לו בוכבון בה בבלה. נראה אע״ב לבבו שבלה הוא מדם מחלוון בה בחלקו יוהר מאם לבבו בחיר מקום אחר, ולבן היו הולבין בלו ולוכבון בם הבלה, אך קבה מה בדבות הם בבבה זה בחיר מוב לבבו בחבלה, עם הבן בבחים ובקום עבה הבלולה מחבר בחבר בחיר ובב ל״ו ובחבר מלאך הבות. בבב״, בבון בחבלה בוחה בחבלות ובחיר בה״ל בבבר מאחר־ הבבר״ ובבבר בבון בחבלה בבבר בחבלה בבבר בחבלה בבבר

שם. לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. כ״ל בס״ד בתחלה שמאל שיהא יד בכסא דוחה, ואח״כ תהיה הימין שהיא יד חזקה מקרבת. וכזה יוכן מי יקום ישקב כי קטן הוא, ברוכם מי יקום עליו לקטרינו, והלא קטן הוא ודהך תרן מחייב שתקרבנו, כי קטן שמאל דוחה וימין מקרבת, וכזה יוכן כי נער ישראל ואיתברנו, וכזה יוכן בלעם בלום לרחוק ולקרוב אמר ה׳ וכפתיו, ברוכם בלום בלום, למי שלרוב לרחקו במשאל ולקרבו בימין, אחר ה׳ וכפתיו. עלינו זה כרפתיה בפנו:

שם. בלעם חטיא חון. כ״ל בס״ד בלעם שיבי ביטראל, כבטול דון אבד, ומל כן שיוך בהו מאמר חן אבה על בעלה. ותקעילו אין שוכן רש״מ אין מתאמין לפניו יתברך, ומש״ם ולא נם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא נעלתים, ושוד ביטראל כתיב וכנעני בתיכם, וכן הוא מזבח היכל ה׳ הוה נמצא הם מקום ומדור לאור בעבעתו יתברך, ואח״כ אין שוכן רש״מ לא בתלקיה בביגה מהם, ישן דחן מקום על יושביו, ושוד ביטראל כתיב עם זז קיים, הרי קולם מקם, וזה הקיבון הבחיל מעת היותם במלרים, שהיו ניי מקרבו בו, מה אלו אם עש״ו אף אלו עש״ו דעב״ו לא נמאסו לפניו ותבדקו, והריני מעשים חן מקם על מקחו, נמצא בלעם חן בעשה הקב״ה בטבע הטולם, שלבחן ביבי ביטראל, וכ״פ חן ני׳ קב״ד כמנין סקב זהב, וכזה יוכן ותעדי זהב וכסף. שהוא בלבם חן, ולפי הלחוד חן מקם על מקחו זה היה מעת שהיו במלרים קודם הגילה, ואחר גילוה מהם זהו לחן אבה בל בעלה, וחן מקום על יושביו, כי היה להם דין אבה כמעמד הר סיני, ואז נ״כ בהיה בקרבם הבטנה. וכזה יוכן בס״ד ומז הכתוב והוציא את הא״ר ראשון, הריני ישראל שנקראו אבן דבריה מהם יוסף אבן יהוה, וכה עלו בתחבבה בלילות קודם בריאת העולם״, הנה אחר אבר הוציא אותם מלמלרים, לו תשואות חן חן לה, שהוא חן אבה בל בעלה, וחן מקום על יושביו:

שם. אחר בל בעולה דוביה בתיעוקות, אמ״ר דבדון הרגם, בדאתמרינן לעיל, מ״מ שנגם בעולה דוביה בהם מיתה משונה, והיה לו לחזיר עליהם שם כן מ״ב, לחייתם בהסתלות בלבד, אלבר הרב מרש״ה את המלרי, ומי שעשה רבו״ר ליהודה בן נרים, שנתן עיניו בו ובשלו בל בל שלמות, וכיון לאבר אותם לבר הגוף, הלה שהוא לבר הגוף, ובל אבר דחה את נחזי בשני ידיה, אמ״נ בלא״ר הלך לאמבק לחחזיר, בתשבב בדבר בהיה לו לחחזיר קודם, כי בעת שהלך לחחזיר בבר הרשע נחזי בזיחר לחחבאת את הרבנים, ולבן בבבה אלובע הש״ם לחחזיר לא קבל לאחור, כי אל בך מקובלני מחך בל החוטא ומחטיא אין מבשיקין בידו לעשות תשובה, ובבר בד ולד, ואם היה מקריבים לחחזיר קודם לחחטיא את הר״ים, היה חוזר בו, לבן מדה בנגד מדה קודם לו אלי אחר קודם בעיבחו,

שם. אמ״ל רבש בגיבה עת לישול ב״ר אמונה אבלים, בבבה, ובלא אלובע הש״ם הוא דהוה עבוק בלחוה בעבה בבבלן אבלים, ומה זבות לנחזי בזה הבבלן בדי שיבול אבר בעבוון, ושד אל״ל הגיע עת לישול אבר, והוא נתן לו בלבה ישונם. וכ״ל בס״ד, ע״פ מ״ם בס״ד בבבוון **תן חלבן לשבועה וגם לשבמה**, הריני לשבועה זו הוהבה אבבהב, שהוא אבעבה אבבים, כי אבבוה אלובע הבהון הוא ספר בבבי אמון, וגם לשבמה זו הוהבה אבעבה הש״ם בגם בהבון, אבם אבר ואבבון, אבור ואמור חייב וזבלה שמא ומבור, ולא״ר בא לבבות הבהבה בבם אמונה ע״ד בהמור, ודוגם הבשיבה הת דבהי הוהבה קדוהם לחבור בהם הוהבו נמחבה לבני הקב״ה בבבון, וכ״ם אם הוא לומר

ותשלא ולהיו מקוים מ״ם הוהבה, ולבן נחזי בהיה לומר הוהבה הבבה בהבבה, ובבבה הבהוהבה קדוהם לחבור הת הבוהבה בלמד, בהיה אבבהבה הבבון, נחבבה לבני הקב״ה בבמוהבה בהבים, ובבון בלבה בבבהם בבבה הן בבבון, בבל בבבר הוהבה בלי בהיה אבבהבה אמונה בהבים, ובבל בן אבבהבה בבבהבה בבבה בבבהבה בבבהבה בבבה

לו זכרו לו שיתו בכל נפלאותיו, ולפ״ז אומרים שיהם זו ר״ל שכני תרם ישרו, וש״כ יהיו לאותות ביוקר ולא יתבלו מהם, הרבה ע״ד, וקבל בדברי״ו פסוק שיהו לו לחקים״ כ ישרו ותוסות הבר הוח כל חול, ונראה לקיים הדבתו הכו, כי לאותות אומרים שיהו לה,״ ולא תשרו סיר של חול, ואש״פ שבזה יהיו לאותות לאומות ישראל, ובחבים הרבה, לא תבטח לן דעיתה לן אחשרו לדבר״ם ותיתו בכל נפלאותיו, נמלא מנעשת הבר של חול שבחה מיבה בלאם האלכל בבוקר, ובבבר האלכל בערב, כמ״ם בערב תחלבו כבר ובבוקר תבבעו לחם, והדר הבר של חול לחתענו בו החלבים בבוקר ובערב, לבד מנעשתו שבחה מיבה בחנון הבוקר ובחנון הערב, ותה בהיתה הבראה בל חד מלה, בנגד ברבת ישראל בכח ובנוחה שלהם, דבתיב בהו ודבפי מלה בחנה מלה, ואלה מבם רבבה ובפו, וא״כ מלה על רבבה הוח מחלה, גם בחנון הן הבנעה בבם הוח סוד המלות, לבן יתחק אש״ה מלח מלה בערבים, ויבבבהו ה׳:

שם. בל בבותה בתרבבה מיני זמר מבית תבעה פרבעיות לבולם, ובחבע דחמבה פרבעיות אינם בלים אלא בבותה בתרבבה מיני זמר, אבל בחתת לו בבתים לו בבלם לוהו מבית תבבה פרבעיות, אע״ג דאיסורא אינה, תאולו בחד מין זמר, ולריך להבין שבם לזה, וג״ל בס״ד, בי הין שוהים אותו החבמים בדי להבפקה בו לדרוש בתרבבה תלבן הבבד״ם, בס״ם בבה תמבה ויתיבי בקבין ופירב הם״ו בשאינו בקה, וכן אחר בבינו הבקרים הבו תמבה ולדבדק בו הינו דלמבו מילי, דבבמם יין יאה סוב, ואז נתנו יין לבמי ל״ח ותבבסום ותמבו מלי דדרבה וכו״ז בנמבה, ולא״ב הבבמים סוהין יין בדי שתבקבו ותתעורר בהם הבמחה, לדרוש בהוהר בתרבבה תלבן, ואלו שוהים הין בדי לבמום על ידו בתרבבה מיני זמר, ותאלוהו טוב בבבע, שמחה בל טוב בבמחה בל רע, לבן מבינין תמבה לבולם בי חבמבה הם לוהיה שבחה בהבוך אחון, בבן אלה החתבה פרבעיות בהים בל אבר בתאלבו בחתה בל טוב, שהיא בהיהה לבחות תלבן הבורה, בבחתה בל רע שהיא בתרבבה מיני זמר:

שם. בנוהמין שבלות לבולה בל הקב״ה. ב״ל בס״ד ענין הבפלות הוא בנוהמין ירוחת הבולמות הקדושים, והבפלה לוהות הבפיהות שבקדושה מתקבה עלון ונבוה לתקום אחבון, שהוא לתבה מתודבנהם, ואתבר תמלה בבבר רוה״ק בתיקוי שיבות, ענינים בוהים בבמנים אלו בל ירוחת הבפיהות והבולמות, בל בל אבם נולה בבבהו:

שם. מבחבה בהמ״ק בעל הבמור ונופח לוהים ובפחן תבבי תמובה. ר״ה בלשה אלה שנ״א, שהוא ר״ח שמיר נופח לוהים אבשי אמונה, ובזה יובן בתו בתוב בתלמוד ב׳ שנא שלח אמר ה׳ אדוי ישראל ובבחה הבמם על לבושו. פירוש אלשה דברים שהם ר״ח שנ״א שלח מן הבולם ועשה אבר בבה חבמים על לבושו קלי על בהמ״ק, שהוא דומות הלבוש, שבו מתלבם אור הבבעה, שתהבהו אחר שבבלו אלשה אלה, בהם ר״ח שנא:

שם. בל מי שם לו פה בבלו ואומר מה אוכל ומחר אינו אלא מקבני תמבה. ק׳ למה אחר מי שם לו פה בבלו, והלא אבילו אין לו פה בבלו בי״ם בדיך שיהיה לו בשתן בהבו״ת, ולא ודאי לומר מה אוכל למחר. וב״ל דאם אין לו פה בבלו, במבה הוא רשב, ואם יאמר מה אוכל לאחר אם״ם אלא דבר בהוגן, אין לאבילתו אם אלא, דאין אדם נתפס אל עברו, אך אם יש לו פה בבלו אלא רשב, ולבן אבשם יאבבם אם יאמר מה אוכל לאחר. ושור ב״ל מי שם לו פה בבלו לעדך מחר, ודוהא בא אלבמן לומר מה אוכל לאחר. ה״ז מקבני אחבה, הבים לו לאבמין מי בשבמון לו הבפה, יומן לו אלבמן ב״ב:

שם. קבוטת שבותה בהם אלא אחבינו בהקב״ה. פירוש הוי הולים בבבשהם בבבבע שבחת הקב״ה בעולם, ולא אחבינו שהבבל בה לבם בהבבנותו ובבבדך דבר יום בימנו, שבלהנו עדוך לבל, ובמ״ם פוחה אם יודוך ומבבינו לבל מי רוון, אלם הוי חוקים בתמונה זו של הבבנהה בבבור הבוהבה מתקבלים בעוה״ז, אז הוי אלבד ודבר בד״ם: בתמונה אלהם, דבתיב ולבוי בתמונתו יחיה, בלומר בבבבר תמונתו יחיה בעוה״ז ומבילא לא יוהבה מבבר עוה״ב בלום, אך בוון אלא הוהה בתמונה חוקה בבה, בבן הם מתבבבנים בעוה״ז, מבבר מוהבם, ומבילא מתבמבו אלהים לעוה״ב, בי יוהבה ממנו בבבור בוהבת עוה״ז:

דף מ״ט. אלמלא תפלתו של דוד היו בל שהלל מוכרי זן, אלא בעולו שהלל מן הבעוות, וכן בן לבקבות בבתמר הבל בל הבקרון הע״ה. ול״ל בס״ד, דאיתא בגמרא דבבת בבבעלה מהבב״ה לבהרוב, בהלהו הקב״ה אם רבי שובבה ובבב דורב בם אלמדוהו בם אלמדוהו בל בל קון ובון אלי הלים בל אלבות, ובוון בבבע לדבר אחד, ול״ל אלמדוהו בבינו מבן לך, בל הלבה למבה מבבו ע״ם, ופירב רבינו הארי״ל בבבר הגלגולים, הבינה שבהלהו מלו בל רבי שובבה דורב בל בל קון ובון אלי הלים בל אלבות, ע״ם, ול״ז גם דוד הע״ה ובבבקון הע״ה בל מה שאמרו בבבוה בעוה״ז, בבר אמרה אותו בבתם בבהו״ה מלוב בבמים, מבדם בבתם לעוה״ז, וגם אבילות שלהם אלו לאחבינו מבבבר:

ובעבודה עילוי ובהלל:

ומה בהיו ובהלל הלוים לבוהבון בל עניות בהם בבבים בהם ז׳ בפרבות הבקרלים ימי בדם, ואלו ובוקבו ע״י בבהבון בל עניות יותר מבאר מינו ובהבון, בי בבוהבם עניות ובוקבים עבדות. וגבה מובן בעם בוה בדבי ר״ג, שאמרו הוי ובהלל מוכרי דבבן, בי רב״ם עולה מבפר ימי בדם, ובבבאה בפרות בעבבבון נקרלים ימי בדם בבעבב, ולבן נאמר בובהלל בבבבה בלמת הבדה בתתון, בהם הוי מוכרי דבבן, וע״י אבילה דוד הע״ה בהיה בדבר בה״ה אחבינה בבבהם, בעולו מן דבב ובעבו דבבבה, ול״ל שיבתה ה׳ מורא להבם, שית הא על דבבן, ויהיו דבבבה, וז״ם

תבבתן לבני בלהן נגד מדבי:

שם. ולון בינוסה דבבי תורה הלוין לבהבבה. ב״ל בס״ד

תוהר הוא ובבה בל ה״ם, בי הוא בבון תבינות בתו הוא ובובלים, הוהבו בה״ם, ובון הוא בם ו״ו״ד בה״ם תבמה מבבבבה בתוך הם, ולבן הם לון בינוסה תורה, בה״ם תבמה, לוהיין לבהבבה, בי מדה בנגד מדה״הבלים הוא וו״ד, בבינה בוד תבמה בתבבבבה בבם הוא בבהוי לתבם בהבוי הבבבה, ולבד לוהיין לבהבבה. ול יובן בם״ד, התורה נקראת הם, דבתיב הלא הם דברי בלם בהם״ם, הך התורה מעלה הן בל לומדיה, דבתיב אולה בהבוב ובבלה הן, ואם הוהבן מבבבר הן בל אבבבר בל הם, ובהי מבבבר בם״ם אותיות בבבן, ולבבן התורה בבהוא הם ובבלה הן דומה הה הבבן, ולבן בני ה״ם הבהבלבון בדבך בבהוא מבקום בבבבה, ולון בינוסה דבבי תורה, בבהוא הה בבבלבון בבבבה הבבן, בו אחרון לבהבבה בלם בל הבבן, ובל הה בבבוא הבבוק דבלתבר ובבבדון בן בבהבם, ובקבם בוהבל ובבבדום, ולמבה בהבבך לומר בן בבהבם, אך בה בבבוב לבבבוה מאחר שהיו בלוך ודבר בד״ם בבוהבה בה הבבן לבך בדהה הבבן ובבבד מבבם, ובהיו בם בהבבים בם בין מבבבר אליהו בבבוה ב״ן, למבבבר אליהו בבבוה ה״ל, הוא מבבבר בב״ו בבדבוהן בבהוא אותיות בבן, ול״ל ובבבדון בן בבהבם, ר״ל הבבדון הבבן, בבהוא הבבן בבבבבר בהיבון בם בן בבהבם:

או יובן בס״ד הבנוה, אומרו בן בבהבם, דאותיות הבבוה אלו

אלו בבהבם הבה אותיות אל״י, בהם מבבבר בם יוה״ך הבמוה בם״ה, בי מלאבו יוה לך לבמבבר בבבל דבבבך, בי בם בה בהבבבה בבבבך בבבבבבה בבבבבה, ואלובם אותיות בבוה בהבבבה בבבבבבה בבבבבבבה בבבבבבבה בבבבבבבבה בבבבבבבבה בבבבבבבבבה בבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבה בבבה בבה בבבה בבה בבבה בבה בבבה בבה בבבה בבה בבבה בבה בבבה בבה בב

כזאת אחר שבעלה אחר פעורת רבי שלא מצינו כזאת:

ובזה ניחא לתרץ קושיא אחרינא, דאמר רב יוסף לתנא לא תתני עטור הלכא אלא, וקושיא זו יהושב לוך שכח עצמו בעטור, דא״כ אינו ענין ח״ו, ובזה ניחא, כי עטור דקדש אינו הכא דמתניתין הכא הוא כפי מה שביארנו, שמוחל על גדולתו שזכה בה, ומתנה לאחרי, וכה״ג נמצא אצל רב יוסף, כראיתא בסוף הנזכרת הסוריות, רב יוסף שני ירבה שוקר הרים, וכו׳ נרגיש בכבל להמליך ראש ישיבה, ושלחו מתנו א״י לחזה מהם קודם, ושלחו להם שני עדוף, דאחר מר הכל נרגיש למרי חנינא, ואפ״ה לא קבל רב יוסף למלוך, ומלך רבה כ״כ פעים, ואחר שנפטר מלך רב יוסף, וכל אותם פעים שמלך רבה לא נהג רב יוסף ברבה כלל, אפילו בענין הסקנה, והיה תמיד עוסק בתורה לפני רבה, וכפף לו ע״ם, נמצא רב יוסף נהג בעטור זו דאירע בה התנא דהני בעלה אחר רבי, ולכן אמר רב יוסף לאותו הנעשה המבטה לא תתני קמאי עטור, כי חושש אני שיהיה לי נגיעה ח״ו מלאה הנכרים, ישן הלכא אלא דיהוה כי בהאי עובדא, דאירע בה התנא דמתניתין, וא״כ שמא יאמר לי אני חזי דאתנא הוה בך עטור כזי דמבטחת בה התנא, ולכן לא תתני קמאי עטור, אבל אין סומתו לעשקה דבר מן המעטה, גם אין סומתו נבטח עצמו:

ומה שאמר בעלה יראת חטא, ע״פ מ״ם הביאו מהר״ם אלשיך בפסוק אם ה׳ אלקיך תירא הנזכר בתחילת שמא אחטא, ומ״ש על שקב אע״פ שהיה ירא

בשם ה׳ נעשה ונצליח

ליקבה״ו.

קדושין

פרק ראשון

דף ב׳. האשה נקנית בשלשה דרכים בכסף ובשטר ובביאה. נ״ל בס״ד, דגם התורה מצוות בכסף אשה ליראל, במ״ם תורה הוא נמו משה מוריש קהלת יעקב, אל תקרי מוריש אלא מאורס, נקנית לאיש ובראל בשלשה דרכים הללו, בכסף שיוצא כספו לשבור לו רב ספרים וקרים ומונים שיאמר כסם, ונקנית בביאה הוא רמז לחתנת פומו על אדם, שיוצא פומו ומומן בארו ביעיאתו בה, ובמ״ם תמני המוסר, אין אדם מביא התורה אלא עד שיקנה ויוצא מקרבו כל חלב שיבא אדמדי אמו, וכן אמרו״ל אין התורה מתקיימת אלא במי שמשיח עצמו עליה, שנאמר אדם כי ימות באהל, ואיזו הביאה באשה הנופיית שהיה ע״י זרע האדם שהוא פומו ומצמוחו, אבר בפעים שמתנו באשה בטומו עליה:

והנה בשלשה דרכים שהאשה נקנית בהם, הם ר״ת בכסף, שהוא זכר ואות משטרא דאמצי, וס״ת הנ״ו הוא פרה שהיא נקבה, ואיזו מסטרא דדינא, ונרמז אזכר לאשלה והנקבה לאשה, שנוכר אחסד על הדין, ונרמזה האשה בכסם תורה לשומעת מצה שהיא פרה ודכה:

שם. ותורה אוקרי לשון נקבה, דכתיב תורת ה׳ תמימה משיבת נפש, הקבה מהרס״ת ז״ל אמלי מייתי הא קרא מספר הלוים, ולא הביא פסוק וחלת התורה הכתוב ע״ם, וכ״ל בס״ד הא קרא עדיף, דכתיב בה תרי בתורה ע״ם, ותרי בלשון נקבה, דכתיב תמימה משיבת נפש, והנה מילי בחל״ז בלשון נקבה, דכתיב תמימה משיבת נפש, ובמה מלבד פסוק וחלת התורה שהביא מהרס״ת ז״ל פסוק קודם מתני, ושוה למתן תהיה תורת ה׳ כפיר תהיה לשון נקבה, אך בחמת גם נבי תורה מלינו, דנקוט לשון זכר ולשון נקבה בפסוק אחד, ויהיה בפרשת בבלת תורה אחת ויהיה לאחרת וכו׳ דתיבת אחת לשון נקבה ויהיה לשון זכר, וכן בסוף בלת לך כתוב תורה אחת יהיה ומצוה להפך בפרשת מהכות זאת תהיה שהרת המצורע זאת ותהיה לשון נקבה ולא אמר יהיה:

ונראה לומר, דהיינו טעמא דאתמר נבי תורה לשון זכר ולשון נקבה, משום דאית לן שני תורות, שבכתב זכר, ובפע״פ נקבה, ולכן נקוט בתורה תרי לישני של זכר ושל נקבה, מיהו דוכה דקראי נקטי על התורה לשון נקבה, משום דעיקר הלימוד בדבר אחרים מעל אדם אשר ילך בה, והמעשה אבר יעשה הוא עסק תורה שבע״פ שהיא בסוד נקבה, לכך דוכה דקראי נקטי על התורה לשון נקבה. ועוד נ״ל בס״ד, הטעם דנקוט בתורה לשון זכר ולשון נקבה, וזוכה דקראי הוא לשון נקבה, כי התורה מתחת מוחן של לומדיה בנקבה, וזוכה הכי הוא, לו נמי מוכה דקראי לשון נקבה שהיא סוד תורה שבע״פ שהיא עיקר הלמודה והלימוד הוא בתורה שבע״פ, שהיא נקבה:

שם. דדרכו של אדם לעשות מלאכתו, ואין דרכה של אשה. הנה כתבתו בס״ד במ״ת, היתר הנעשה דעשון ומוחב, לדעת רבי שמעון דדרש שמעה דקרא, על דבר אחר לא קדמו אחכם, אדם דבנו לקדם ואין אשה דרכה לקדם, אין נסמך עשה זה על פסוק כל כבודה בת מלך פנימה, די״ל זה לא נאמר אלא בשבחה, אבל בחו״ע, גם אשה דרכה לקדם, וה״ל לשנון מלאכתה, אך עשה זה נסמך על פסוק בדרך אחד ילאו, דאירי בחוה״ע, ונקיט לשון זכר אחד ולא אחת, ובזה שוכרו שתי נשים דוח המוחבות ומעמה המעוגות. ובזה פרשתי בס״ד דמן הכתוב שיבים הנעים מן האחד, היינו הנעים בסם דוח ומעמה מן אחד, מן אחוז על אחד דכתיב בדרך אחד לשון זכר, ולפ״ז לדעת רבי שמעון הסיתר הוא מן אות ד׳ לאחד, דלא כתיב אחת בתי״ו, ולדעת רבי יהודה הוא מן אות יו״ד דמתיו ודמאחי, ובזה יובן בס״ד דמן הכתוב ודוד מנגן בכד, די״ל באותיות יד שהם יוד דמאחי, ודלת לאחד אבל כד, די״ל באותיות יד שהם יוד דמאחי, ודלת לאחד אבל בפסוק בדרך אחד ילאו, ולכן מספר שם דוד הוא יו״ד, ולכן נכתב בד״ה דויד כיוד שיש בשמו אותיות יד, ועל זה התפלל נכתב בד״ה דויד כיוד שיש בשמו אותיות יד, ועל זה התפלל

עשה עמי אות לטובה וילאו שונאי ויבושו:

שם. מפני מה אמרה תורה כי יקח איש אשה, ולא כתיב כי תלקח, מקבוש אמרו ניחא ליה עפר, בהיתה דכתיב כי תלקח, ומשום דהסיום הכתוב ובא אליה ובעלה, וסם לה עלילות דברים, ועל הדיב לא נמצא כן שבעלה בהיתה דבתחילה הוא דרך אחרים ליקח אותה, אלא נמצא בהיתה דהוא דבפה אחרים שלקח אליו, לכך לא הוה אמר כי תלקח עדיף עפי, ובני ידידי כה״ר שבקה נר״ו מוכן דלשון כי תלקח עדיף ליה, דמשמע תלקח בין אם הוא נתן בסף הקדושין, בין אם הוא בתנה, ובוא אדם חשוב, אבל כי יקח משמע שהבסף הקיחה בא ממנו דוקא,

ולא מתנה, עכ״ל נר״ו:

שם. מבל לאדם שאבדה לו אבדה, מי חוזר על מי, בעל אבדה מחזר על אבדתו. ״ל אין דומה הנמצא למשל, דאבידה אין בה דעת שתהיה מחזרת על בעלה, אבל האשה יש בה דעת, ואפשר שתהיה היא מחזרת על בעלה, ואין הכן אפשר מן לו אפשר, ועוד האשה היא עולה מאביה ואמה, ובלהם היא, ואוך נעביה אבדה של האיש

הים, לכל הכרה דעלמא, היא היתה אלא בעבור בתחלה והכרה ממנו, ולכך הוא מחזר עליה להביכה אליו, כלומר היתה אחו בתחלה. וגי׳ ל כס״ד, דמלינו בגמרא דאמרי נותנים לבתולה י״ב חודש קודם הנשואין, כדי לסבון לוקך קנוניה, ולרוך לסבון לתה טולי כלי לתה זמן לרוך ב״כ, בדוה ז״ל בדבריו בס״ד ע״פ מבל שכתב בהכר אחל ישקב ז״ל בדבת יתרו, בהכיאו בם על מתן תורה, ואלא שבדה אתנשל אותו על ענין זה, והוא כי גדול אחד היה רב ומורה בעיר גדולה בתוך בתים, ולבת זקנותו ולה לבקם לו מעת לבלתי יעיד בעבקן הסמוך הגדול הזה, ובלה בדעתו לבתוב לעיר קטנה הסמוכה אליו, שיקבלוהו לעורם, כי בם אנשים מעבו, וקרא לראשי עירו, ובחל אותם לאות דעתם, אם הם מבטחים עמו על הדבר הזה, ואמרו לו רבינו כעוב בעיקר עבה, ובהיות אל בתבי העיר אחרתם לאחר, אם תאבו קבלוני לעורה, ובם תבה קבלוני, ובתבו מהם אנשים, ויקחו מעלות ויבלאו לבם לבתה אותו ולא בינו ויהי בבא הבעלות הרוב לעבת הבעיר, ויתקבלו גדולי העיר, וריבו עם הלמנים הבלים, בתומים לא עיון הרב אבלו לבתת מן העיר, ובבקשם לאחוז ובוחו תבני העיר אחרתם אבל הרב, ובספרו לו ובבלה הרב אחר אחר אחר אחר העיר, ואמר לבם בלה אחלה אחלה אח בינם ובתבלים, ועתה לאחר הזבתם, ואמרו לו אבלה לו אבלבה אל העבלות בבבלים העיר, ויהי הם בבבבו בעבתה העיר, ויתקבלו עליהם ובריבו עמהם, ולא בעיתים לבת, ובעמדו הבעלות, ובבוא עוד הבעם לבני הרב, ואמרו לו, עוד בתו עליבו בעם בבית בריבו אחבו, ואינם רוצים אחלך עמבו, ואחז ובקרא לת אחר אחר העיר, וא״ל מה זאת הבעבו לתה אחרבם בבבם, ואמרו לת אחרבו בבו עבה בבתבך לבבות הבעלות, ואמר הרב לאותם האנשים הנה בעתה נתנו לי דיבור עוד הבעם אלבו עתה ואבלוה הבעלות לבוא וכן עבה, ובלתה קרבו בעוד לבית הרב, ובתבלו אחבי העיר עליהם ובבום הבה ובעבו ובתבו המובבות ובריבו אתם לאמר לת בריבו הגדול לתם בלים בלתבו, לא ניתן לאותו לבלת מתתבו, ובבבו האנשים בבית הרב, ואמרו לו כי עתה בובעו לבבות אותבו ב״ב, ובבה ובבה עבה, ואחזר הרב ובקרא לת אחבי העיר, ואמר אליהם הן הדבר הזה אבר אתם עובים, בתם אתבתים בי, ואמרו לו אבלה לבי לבתת בך, ובך אתבו עובים בן לבובתך לבבובך ולבתתבתך, ובן בי אתה בתבת אל אבבי אותם העיר לבבל אובך, ומי יודע מה הם אובבים בלבם, אולי דומים בבדולי עבריבו אתו בך לבדבך בבבבל אחה סיבה, וא״כ הבים נלבה בעבינבם לאחר מו זה בת לבור בתבלינו, לבן ובבלו בעבותו בבה לבתלות לעבינבם אובבך אבלבי, בי בזה ודעו בתבה יבך, ובבבבו אבלבו, ולא בלינו בתבלת אתבבו אלא בבלבו אבל, ולתבבת בעובך, ואזבו בך תמוד, ע״כ ע״ב:

ועתה בבת לדבר בגמבל, הנה אתמר בת בחיך הבעובים אם אובם יב לו בבתה אובבו בבמבל, ובבה אתמר בת בחיך הבעובים לאחבים, ואך הו אבו הבת לת לו בי בעובן אבו לאחד בתובם, אלא אבבבבה הוא נובן לו מעות הבבבה בבבבבה בבי לבובתה מבינו, ובזה בם בתבבו בבבבבה בבי לבובתה בבינו בבבבבה בבבבבה בבבבבה

לא יכוין לגנוב כי יגנוב, והלא נמצא כזה שלם שבעתים ודוק:

דף כ״א. לא דברה תורה אלא כגנב ע״פ״ר, י״ל סולל״ל בעבור ע״פ״ר ומאי פגיב, ול״ל בס״ד, ע״פ״ר

על זמות נמשך מן קליפת רע עין, לכן אחז״ל שיעא ולעיפא תרי סמאיה דעינא, ובסוכה הלאשון הוא סעין, כי תחלה עין רוחה ואח״כ לב חומר, ואח״כ לחרכים נוגעים מעשה העבירה, ודומ קליפת רע עין מתחלקת לחרבע מאות טומאות, כשה ובהכה עשו בא ולחרבע מאות אים עמו כי עשו היה דבק קליפת רע עין, ולכן כתיב ובים עשו לקם, ולכן לגיפה הבק מבגיע ומבבל מ׳ ובומאה הרע הבו שהם מספר קם, וגם אומו רשע רלה לחתגבר ולהזדווג מאלו מ׳ טומאות, שהם מספר ר״ם, ולכן כתיב בו ובהיו קבקשים אלו לעגיב, ומיגיו ל״ל בס״ד חלק הגיבה לבעיגים, וקרי בה קם קשים, ל״ל ר״ם טומאות של סגי״ת, שהם קשים ובן מגיה קרי בה ש״ן ומגיה:

והנה זה הלבר של זמות מבגיע בתוכם ח׳ טומאות של קליפת רע עין, שהם מספר קם, ובהם מתגלה אדם של תאוה רשה בקרב האדם, משבר לעבר, שבזה מבריחו לחטוא ולפגום בריחו בעבריות בולם, ולכן הבורא הגיבה לו יפה תואר בחלתחה, כדי להבביע עין האומר שלו מחקלת הבאות לפי שפה, ובזה יוכל להתגבר על יגרו אח״כ, להבליך ולבשוף אדם של הקם אבר בקרבו, ושאר בקן ובבר, ובגולה זו של בשיבת אדם של זה הקם שבשוף מקרבו, גרמה באותיות שבגבר אותיות יגר הרע, והוא בגבר אותיות הרע בלגשת בגיתו, ים אותיות ספון, ובגבר יו״ד של יגר עם ר״, הרי אותיות ספון, ובגבר לר ביגר מ׳ אותיות קם, הרי לירוף שפון קם רמז בגבר אותיות יגר הרע, ול״ל לא דברה תורה אלא בגבר יגר הרע, ר״ל הבורה ביאה לו יפה תואר בחלתחה בבבור הרמוה בגבר יגר הרע שהוא שפון קם, בלומר בגלו זה בהבור הבקלת בהוגה בו בחלתחה יוכל להתגבר לעשות פועל זה של שפון קם, שיבשוף הרס של קם מקדם:

דף כ״ב. לאמר הקב״ה אוון בבמעבה קולי של הר סיני, בשעה שאמרתי כי לי בני ישראל עבדים. קבלו, ישראל לא שמעו בהר סיני אלא עבדות הדברות, ובסוגו זה לא מוכר בעבדות הדברות. ול״ל בס״ד, מזכר ונלמוד בבסוגו תבני ה׳ אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, ולמה הוצרך לומר מבית עבדים, פשוטה דבני הוא, אלא לומר הוצאתי אתכם מבית עבדים, כדי שהיו עי״ב עבדים לי, כי בן המבון מחייב, וכן הוא המדרש, ונמצא מאחר הכתוב, כי לי בני ישראל עבדים נאחר בשני בפסוק זה:

ברם מקשים. ל״ב בכל דבר מלוה משבבת הדברות, אם עבר אדם עליו תבלע אחזו, משום דשמעה הבלי מל הר סיני, ול״ל בדבר זה יש שיטות יותר לרלוגה אחזון, כי דומע אחון יג׳ ס״ג שהוא סוד הבינה בשתים אחרונות בס״ם הבינו אחר״ל, ולכן רק בדבר הזה אבר לא בחר זה בחרונה, ואהבב הבבדות, תבלע אחזו שבשעה בשני, מפני שהאחון רומזת לבינה מקום אחרונה. לו נמי קבא דבר זה יותר, שלרך לו לרלוגה אחזון, מפני כי לרשע בוחר זה בעבדות של בשר ודם, ל״ב ס״ם שיבחר לרשע עבד לעולם״ר, וכיון שיהיה עבד לעולם״ר, לו שבבינו של בל אחורה בלה, ולכן רולגו במבלע לעבור אותו אל רע בגולד מזה, שיהיה אח״כ עבד לעולם״ר, שיבבינו של מ״ם ושל מלות לא תעשה, ובדוב כי ולם״ר נקרא בשם בנעגר, ובתיב בגבן בידו אחזני מלמה, לשמוח לבבו, ולם״ר דשבה בבפ״ע ולם״ר ל״ה בבפ״ע, ומה״ם בבוגות הבופר בבר״ם, וב״פ בנעגר״ הוא ת׳ מגיון מבלע, ושוד גרמו בחלב של עבדות הילה״ר, ע״פ מ״ם הגאון חיד״א ז״ל בבבאו דוד בשם הרב חסד לאברהם ז״ל, שאם האדם ישקיע בגומחה של שוגות תרבע מאות יום לעופים, בלתי תשובה בגיתם, לא יהיה לו תקנה ואשר

חתת שלעמה ולא״ר בל יומו, עד״ר ע״ם, ולבן רוגש אחזון בחלבע שהוא מספר ח׳ לעולה אחזו, ולחבבר שיהיה אח״ב עבד בלבע לעולם״ר ח׳ יום לעופים בגיגון מבלע, ואז אין לו

תקנה שיהיה בחרב לא יעמוד, קול הורה וקול מוסר:

שם. מה בשמנו דלת ומזחה מבל בלים שבבתו. ל״ל בס״ד, שלשה בלים שהם אוזן ודלת ומזחה שבבתרו לעגיון לא, הם ר״ם לחדם, ובוהר בה לחדם ניתן לישראל דוקא, בס״ם רז״ל ע״פ לחדם לחתם, לחתם קרוגין לחדם ואין הבעבי״ם קרוגין לחדם, יען כי בשבילו בתיב ולחתם הבבקים בה׳ אלהיכם, ובם הוי״ה בגילוי אלפין שולה מספר לחדם, ולכן זה שבחר לגדולה עגמנו לשבו״ם שהם עבדים של בשר ודם, ומרוחקים מהבי״ת שבשו שולה מספר לחדם, ולכן אין להם תואר זה לחדם, ורבע בחוגן זה שרבע אחזו בדלת ובמזחה שם בבלשה אלו. אי רמז שבבם לחדם, כדי שיבור מה שאיבד מדנו תואר זה לחדם, ובלתמה שם בלאחר תוכחת מוסר מזה הענין של אחון ודלת ומזחה, ובזה יוכן רמז דברי הנתנ״ל אחזו הבם הבלעתו מבל לחדם, ר״ל שלאחר מוסר מן שלשה דברים הגרמוגים בחיבוים לחדם. ובזה יוכן בס״ד מ״ם בלן שהיה ר״ם ל״ר הרוש לח המתבלת בזה בגיון תומר, ובירב לגור מרבגיות לו לרור הבבשם התלוי בגולה, והיינו כי בדרבה זו עשה שם לחדם לגור מרבגיות המבומים ביחד תוך הגרון, וכן בתיבת לחדם לגור יחד

שלשה דברים, שהם אוזן ודלת ומזחה:

שם. כי טוב לו מתך עתך בתחלבל מתבל עתך בתשתה. בראה דבר זה בקה לבתיבבה ע״פ הבבבל, שיהיה עבדו מתנה בבסף לחדון לו. ול״ל בס״ד, כי אשה הש״ת חוקים לעבד זה שיהיה לחדון לרבו, כדי שיוכל רבו להתחתם בו, דאלי״ב בא הוא יכול להתחתם בו, כדי שלא יהיה בראה שהוא עבד לו, ובלחתם בל לאש ישראל בתבב לה׳ ולא תחול עליו עבדות של בשר ודם, לא לחבר שעבה לו חוקים שהבם בראה שהוא לחדון לרבו, ל״ב חוקים אלו הם לשיבת הלדון כדי שיוכל להתחתם בו, ונמצא חוקים אלו הם חוקים שהם טוב לו, כדי לחדוש שהוא עתך, ר״ל מן

הבם שלך, ואינו עבד לך:

ברם י״ל, כיון לחבר תחלה עתך בתחלבל מתבל עתך בתשתה, והדר מפרש שלא תבא ומו׳, היה לו לומר י״ב עתך בתשתה, כיון דהוא מפרש על המעבה ב״ב, בחומרו שלא תבא לחבר יען ע״ג מוכן, ואיה״ן יען ע״ג הבבן, וי״ל בס״ד בי לשון עתך תשמע בהשוואה אחת, ועל זה שבר לחבר עתך בתחלבל מתך בתשתה, ומפרש בעבר שלא תבא אחבר אחר לוכל בת נקיי, והוא אוכל מן בתשתה, ולכן אין לך אלא בבר אחד נקיה, וכבר קיבר, לא תאכל לאחר הנקיה ותבן לו הקיבר, אלא תהיו בוים בזה באחבה תאכל אלי בבר נקיה, ואלי בבר קיבר, והוא יאכל אלי בבר נקיים ואלי בבר קיבר, דבא ודאי ל״ל לומר שבעבד יאכל בבר הנקיה בולה, ואחדון יאכל הקיבר דוקא, דבתיבה אחרה עתך בהשוואה אחת, ואין בן בהשוואה אחת, לך אם בניבם יאבלו מזה ומזה, הרי מתקיים אחבר עתך בהשוואה אחת, ובל זה אבבר לבינה בבת ובין, לך בתעבה ל״ה בהשוואה אחת, דאם יש לו בבר מוכן ובבר בבת, ל״ה שיאבלון אותם, שיקח זה אלי בבר המוכן ואלי בבר בחבן, וזה יקח אבלות הבנים, אלא מוכבח שיבן אחד בל המוכן, ואיה בבבר בל בל בחבן, ואם יהיה אחדון יבן בל המוכן, ויהיה הבבר בל בל בחבן, בבר מגרש נרע לעבד, ולא טוב לו, ול״ה לבבות, ולבן מוכבח שיבן בבבד המוכן, ואחדון בל בל בחבן, ונמצא בתעבה ל״ה לבינה עתך בהשוואה אחת, אלא מוכבח שיהיה לעבד לעבד יותר מרבו, ולבן בתנה בתחלה בדבריו בדרבם עתך בתחלבל מתבל בהשוואה ל״ל בהשוואה אחת, לא נקיה עתך בתעבה,

דוה

לא יבוא לגנוב כי יגנוב, והלא נמצא כזה שלם שבעתים ודוק:

דף כ״א. לא דברה תורה אלא כגנב ע״פ״ר, י״ל סולל״ל בעבור ע״פ״ר ומאי פגיב, ול״ל בס״ד, ע״פ״ר

על זמות נמשך מן קליפת רע עין, לכן אחז״ל שיעא ולעיפא תרי סמאיה דעינא, ובסוכה הלאשון הוא סעין, כי תחלה עין רוחה ואח״כ לב חומר, ואח״כ לחרכים נוגעים מעשה העבירה, ודומ קליפת רע עין מתחלקת לחרבע מאות טומאות, כשה ובהכה עשו בא ולחרבע מאות אים עמו כי עשו היה דבק קליפת רע עין, ולכן כתיב ובים עשו לקם, ולכן לגיפה הבק מבגיע ומבבל מ׳ ובומאה הרע הבו שהם מספר קם, וגם אומו רשע רלה לחתגבר ולהזדווג מאלו מ׳ טומאות, שהם מספר ר״ם, ולכן כתיב בו ובהיו קבקשים אלו לעגיב, ומיגיו ל״ל בס״ד חלק הגיבה לבעיגים, וקרי בה קם קשים, ל״ל ר״ם טומאות של סגי״ת, שהם קשים ובן מגיה קרי בה ש״ן ומגיה:

והנה זה הלבר של זמות מבגיע בתוכם ח׳ טומאות של קליפת רע עין, שהם מספר קם, ובהם מתגלה אדם של תאוה רשה בקרב האדם, משבר לעבר, שבזה מבריחו לחטוא ולפגום בריחו בעבריות בולם, ולכן הבורא הגיבה לו יפה תואר בחלתחה, כדי להבביע עין האומר שלו מחקלת הבאות לפי שפה, ובזה יוכל להתגבר על יגרו אח״כ, להבליך ולבשוף אדם של הקם אבר בקרבו, ושאר בקן ובבר, ובגולה זו של בשיבת אדם של זה הקם שבשוף מקרבו, גרמה באותיות שבגבר אותיות יגר הרע, והוא בגבר אותיות הרע בלגשת בגיתו, ים אותיות ספון, ובגבר יו״ד של יגר עם ר״, הרי אותיות ספון, ובגבר לר ביגר מ׳ אותיות קם, הרי לירוף שפון קם רמז בגבר אותיות יגר הרע, ול״ל לא דברה תורה אלא בגבר יגר הרע, ר״ל הבורה ביאה לו יפה תואר בחלתחה בבבור הרמוה בגבר יגר הרע שהוא שפון קם, בלומר בגלו זה בהבור הבקלת בהוגה בו בחלתחה יוכל להתגבר לעשות פועל זה של שפון קם, שיבשוף הרס של קם מקדם:

דף כ״ב. לאמר הקב״ה אוון בבמעבה קולי של הר סיני, בשעה שאמרתי כי לי בני ישראל עבדים. קבלו, ישראל לא שמעו בהר סיני אלא עבדות הדברות, ובסוגו זה לא מוכר בעבדות הדברות. ול״ל בס״ד, מזכר ונלמוד בבסוגו תבני ה׳ אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, ולמה הוצרך לומר מבית עבדים, פשוטה דבני הוא, אלא לומר הוצאתי אתכם מבית עבדים, כדי שהיו עי״ב עבדים לי, כי בן המבון מחייב, וכן הוא המדרש, ונמצא מאחר הכתוב, כי לי בני ישראל עבדים נאחר בשני בפסוק זה:

ברם מקשים. ל״ב בכל דבר מלוה משבבת הדברות, אם עבר אדם עליו תבלע אחזו, משום דשמעה הבלי מל הר סיני, ול״ל בדבר זה יש שיטות יותר לרלוגה אחזון, כי דומע אחון יג׳ ס״ג שהוא סוד הבינה בשתים אחרונות בס״ם הבינו אחר״ל, ולכן רק בדבר הזה אבר לא בחר זה בחרונה, ואהבב הבבדות, תבלע אחזו שבשעה בשני, מפני שהאחון רומזת לבינה מקום אחרונה. לו נמי קבא דבר זה יותר, שלרך לו לרלוגה אחזון, מפני כי לרשע בוחר זה בעבדות של בשר ודם, ל״ב ס״ם שיבחר לרשע עבד לעולם״ר, וכיון שיהיה עבד לעולם״ר, לו שבבינו של בל אחורה בלה, ולכן הוגאו במבלע לעבור אותו אל רע בגולד מזה, שיהיה אח״כ עבד לעולם״ר, שיבבינו של מ״ם ושל מלות לא תעשה, ובדוב כי ולם״ר נקרא בשם בנעגר, ובתיב בגבן בידו אחזני מלמה, לשמוח לבבו, ולם״ר דשבה בבפ״ע ולם״ר ל״ה בבפ״ע, ומה״ם בבוגות הבופר בבר״ם, וב״פ בנעגר״ הוא ת׳ מגיון מבלע, ושוד גרמו בחלב של עבדות הילה״ר, ע״פ מ״ם הגאון חיד״א ז״ל בבבאו דוד בשם הרב חסד לאברהם ז״ל, שאם האדם ישקיע בגומחה של שוגות תרבע מאות יום לעופים, בלתי תשובה בגיתם, לא יהיה לו תקנה ואשר

חתת שלעמה ולא״ר בל יומו, עד״ר ע״ם, ולבן רוגש אחזון בחלבע שהוא מספר ח׳ לעולה אחזו, ולחבבר שיהיה אח״ב עבד בלבע לעולם״ר ח׳ יום לעופים בגיגון מבלע, ואז אין לו

תקנה שיהיה בחרב לא יעמוד, קול הורה וקול מוסר:

שם. מה בשמנו דלת ומזחה מבל בלים שבבתו. ל״ל בס״ד, שלשה בלים שהם אוזן ודלת ומזחה שבבתרו לעגיון לא, הם ר״ם לחדם, ובוהר בה לחדם ניתן לישראל דוקא, בס״ם רז״ל ע״פ לחדם לחתם, לחתם קרוגין לחדם ואין הבעבי״ם קרוגין לחדם, יען כי בשבילו בתיב ולחתם הבבקים בה׳ אלהיכם, ובם הוי״ה בגילוי אלפין שולה מספר לחדם, ולכן זה שבחר לגדולה עגמנו לשבו״ם שהם עבדים של בשר ודם, ומרוחקים מהבי״ת שבשו שולה מספר לחדם, ולכן אין להם תואר זה לחדם, ורבע בחוגן זה שרבע אחזו בדלת ובמזחה שם בבלשה אלו. אי רמז שבבם לחדם, כדי שיבור מה שאיבד מדנו תואר זה לחדם, ובלתמה שם בלאחר תוכחת מוסר מזה הענין של אחון ודלת ומזחה, ובזה יוכן רמז דברי הנתנ״ל אחזו הבם הבלעתו מבל לחדם, ר״ל שלאחר שבבם לחדם, ובבר בבבבר הגרמוגים בחיבוים לחדם. ובזה יוכן בס״ד מ״ם בלן שהיה ר״ם ל״ר הרוש לח המתבלת בזה בגיון תומר, ובירב לגור מרבגיות לו לרור הבבשם התלוי בגולה, והיינו כי בדרבה זו עשה שם לחדם לגור מרבגיות המבומים ביחד תוך הגרון, וכן בתיבת לחדם לגור יחד

שלשה דברים, שהם אוזן ודלת ומזחה:

שם. כי טוב לו מתך עתך בתחלבל מתבל עתך בתשתה. בראה דבר זה בקה לבתיבבה ע״פ הבבבל, שיהיה עבדו מתנה בבסף לחדון לו. ול״ל בס״ד, כי אשה הש״ת חוקים לעבד זה שיהיה לחדון לרבו, כדי שיוכל רבו להתחתם בו, דאלי״ב בא הוא יכול להתחתם בו, כדי שלא יהיה בראה שהוא עבד לו, ובלתמה בל לאש ישראל בתבב לה׳ ולא תחול עליו עבדות של בשר ודם, לא לחבר שעבה לו חוקים שהבם בראה שהוא לחדון לרבו, ל״ב חוקים אלו הם מעבדון שאין זה עבד, אע״פ שהוא משתם אח רבו, ולבן הוא יכול להתחתם בו, ונמצא חוקים אלו הם לשיבת הלדון כדי שיוכל להתחתם בו, ול״ל כי טוב לו עשיתי חוקים שהם טוב לו, כדי לחדוש שהוא עתך, ר״ל מן

הבם שלך, ואינו עבד לך:

ברם י״ל, כיון לחבר תחלה עתך בתחלבל מתבל עתך בתשתה, והדר מפרש שלא תבא ומו׳, היה לו לומר י״ב עתך בתשתה, כיון דהוא מפרש על המעבה ב״ב, בחומרו שלא תבא לחבר יען ע״ג מוכן, ואיה״ן יען ע״ג הבבן, וי״ל בס״ד בי לשון עתך תשמע בהשוואה אחת, ועל זה שבר לחבר עתך בתחלבל מתך בתשתה, ומפרש בעבר שלא תבא אחבר אחר לוכל בת נקיי, והוא יאכל מן בתשתה, ולכן אין לך אלא בבר אחד נקיה, וכבר קיבר, לא תאכל לאחר הנקיה ותבן לו הקיבר, אלא תהיו בוים בזה באחבה תאכל אלי בבר נקיה, ואלי בבר קיבר, והוא יאכל אלי בבר נקיים ואלי בבר קיבר, דבא ודאי ל״ל לומר שבעבד יאכל בבר הנקיה בולה, ואחדון יאכל הקיבר דוקא, דבתיבה אחרה עתך בהשוואה אחת, ואין בן בהשוואה אחת, לך אם בניבם יאבלו מזה ומזה, הרי מתקיים אחבר עתך בהשוואה אחת, ובל זה אבבר לבינה בבת ובין, לך בתעבה ל״ה בהשוואה אחת, דאם יש לו בבר מוכן ובבר בבת, ל״ל שיאבלון אותם, שיקח זה אלי בבר המוכן ואלי בבר בחבן, וזה יקח אבלות הבנים, אלא מוכבח שיבן אחד בל המוכן, ואיה בבבר בל בל בחבן, ואם יהיה אחדון יבן בל המוכן, ויהיה הבבר בל בל בחבן, בבר מגרש נרע לעבד, ולא טוב לו, ול״ל לבבות, ולבן מוכבח שיבן בבבד המוכן, ואחדון בל בל בחבן, ונמצא בתעבה ל״ה לבינה עתך בהשוואה אחת, אלא מוכבח שיהיה לעבד לעבד יותר מרבו, ולבן בתנה בתחלה בדבריו בדרבם עתך בתחלבל מתבל בהשוואה ל״ל בהשוואה אחת, לא נקיה עתך בתעבה,

בזה ל״ל לבזות בהשוואה אחת, לפי הבגבון שהוא מפרש בבם, בהיבא דאין לו אלא בת מוכן ובר הבן, שבזה מוכבח שבעבד לבזות בלבד בלבד מוכן ובר הבן, ואיה״ן יען בל לגיתן המוכן לעבד לבזות מתחבר כי טוב לו, והוא יען בל בל בהבן. ובזה יוכן הגבה בחבם דברי בקוגה אחרון לעבמנו, כי הוא שבה תבמים הקוגה עבד מבבי בקוגה אחרון לעבמנו, כי הוא שבה עמו שאבל ושתה בחבו, ואין בעבה אחרון ובגול עליו, אך מבלן מתחי דבלוגן בבם אלוקה הגבה בבי בבר, הבה בזה יהיה אחרון עליו, כי בתן ל״ל לבזות בזה עמו, ואם יקח הוא המוכן ויהן לעבדו הבבן, נמצא לחדון לבזות בבבן, ומוכבח שיהיה לחבר בבבן גדול מבבו, כמו אחרון לו, דהיא רבו

יען על בר הבבן, והעבד על בר המוכן:

דף כ״ה. ל״ל אחזי״ל ניתו דבעינן מגיה מלבתא ולא בבשו לן. בקה ומי בבבור זאת לן ולאי לבת לבבקיה, ועוד קבה מה הגיב לבם רב המגיבת מן בביתו מבלי מדי ולא בבשמעא לבו, והבלא הוא בת לבוכתם על אחר לא בבקיה בר״ה, והם הבינו לו דבר הגיגם לבם עם ר״ה, ובזה מלן דבר אחיב בזה. ול״ל בס״ד, דבב המגיבת היה שואלים לו ר״ה בבבקה, והם הבקיבו לו ר״ה על אחר מהבבגמן לו אחזה דבר הלבה הוא מביב לבם בלבוב אחור לו מוחר הן לו לאו, ואינו מבבבם בבם מולה הדין, לאחר אחר לאוב לו אחר אחבר מוחר, ובקבה עליהם דבר זה, דאין מוהבגן בן אלא אם שם הלבן לוחר לו בלבוב אחור לו מוחר, אבל ל״ה בגבן לוחר לו נ״ב מבלב הדין, מהיבה מבמבע אחור לו מוחר, ולבן לא בתן לבבקיה, כי אבבבו אבבבע אחור לו מוחר, ולבן לא בתן לבבקיה, כי אבבבו בבבם לבבבבע אחור לבבבבע ממנו על הבלבות בבמה יזהבן לבם בם לחזה בבלבע לבבבע ממנו על הבלבות בהוא דוהם בהבם, והוא ב״ב יבב בבבבבו בבלבוב אחיו מוהבע לבם בבבבבם בבם רק, ויש הבם בבבבבה המבינה בבבבבבה בבבבבבה בבבבבב

זה כל מי שיש לו תריסין מגד עצמו יותר עליות בו שיתחכם יותר, ולכן אמר שיבא רב יצחק בשיר בשביל עסק פרנסת הבית, והוא יגיד לעיניה של תניי להשתלם בלימוד הזה הבני, כי ידע שזאת יש לו תריסין ותיבוד הבטל יותר מבית רב יצחק, ומשלימותו בלימוד הזה יגיע פירות טובים והטובים יותר מבני:

שם. תפשר המתרגמים ניסא. הקשה מהרש״ל דלא כיון דהכא היה בספק דנמא אמנו, אך דחה תוספ׳ לאקשה סכנה על הספק דנמא יתרמים ניסא, ומ״ם דאם מתוך קפלונו הרגיל לא המציק לון בו מקרי סם, לא דשאר טעם הדברים אלו. ול״ל בס״ד שיש כ׳ תוספים בהאלמו סה׳ שיאחר המציק אך לא יגיס אליו ולא יוכל ליון לו, כמש״כ יפול מגדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגיע, דפירשו ר״ל ישל ר״ל ישכון, כמו על פני כל אחיו יפול, וההגלה בתוקף זה לון נתבטא גם נמוד, כי המציק שודנו בתוקפו, וכן לפי שבה נעבד הרש שהמציק יבו לו ולא יעל תועלת הגלות מתנו זה גם נמוד הגיבר לעצים, ושל הגלה זו מגבון לו מזכיותיו כי עוכת המדרגה הגלה עבשיו לו דוקא, וכל דמלא תועלת מגבון לו מזכיותיו בעבורה, ולוקח הכי׳ הוא שיתבלל והרוגו לא המציק, וזה גם נמוד ונלוי לעצים כל, דהמציק הרגו לעצים, ושל תועלת הגלות מתנו לון מגבון לו מזכיותיו, ישן כי בתוקפו זה שבבנו המציק לון התועלת לרב אחת דוקא, אלא היה תועלת לכל העולם, וגם היה לומן שעה אחת אלא עומדת התועלת ימים רבים בשביל כל הבתים אח״כ, וכיון שיש בזה הגם נורף רבים ותועלת רבים, לון מגבון לו מזכיותיו בעבור הגם:

והנה כתן אבני בחר אבנו שיהיה הגלה לרב אחת, ולון לו בספק בזה, ורק הוא מתפקח לא תביה הגלות בתוקפו הראשון, שהמציק יבא אמנו דוקא, אלון זה יבא אליו לא יגיע, ומגלאת הגלות הנעבד הרש ממנו דוקא, אלון זה נקרא גם נמוד, אל״ה שהבית הגלות בתוקפו דבשו שיהיה אל המציק אמנו, אזה נקרא גם נמוד, ואם הבית הגלות בתוקפו לון מגבון לו מזכיותיו בתוקפו, אבל לא הבית הגלות בתוקפו אל המציק אמנו, אזה נקרא גם נמוד, ים להם תועלת הגלות מזה, מאחר דהמציק שודנו בתוקפו, אבל לא הבית הגלות בתוקפו הבני הבני שנקרא גם:

לוות לנו נ״כ:

ובאופן אחר ל״ל בס״ד, דאחרי לא אחר שיגיעו אותו לבהמ״ד לישן גם יחידי אלא הרב לה לה לחכמים שלא יחמיו אותו לבתים. ואין כזה הכרח שיהו יחידי בבהמ״ד, כי אפשר שיהם מעצמו שלא ישן יחידי ולא מבהמ״ד ויכנס מעצמו לבית ישראל לישן שם, ויתבון שיגיעו אותו, והוא מוכרח לעשות כן מאחר דאין לו מקום לישן, ואין בזה משום דרך הרב, כי אינו נכנס לאהל כי אם לון בלבד, אל כן אחר אחרי אם יש לון מן הגשים שיהיה הגם בא יחד לבעל המציק, אז שיהו בלבו שאחר בבהמ״ד כדי שיהיה הגם נעשה על ידו, ואם אין לון מן הגשים לעשות גם זה ודאי ישיהו בלבו פחד, אלא ישן בבהמ״ד, אלא ולא ויכנס לבית אחר מבית ישראל מלאיו ומעצמו בלי הזמנה, ולכן אינו בלא נתיב ליה אינים אבשיגיל, ואפשר דש לון מן המתרגמים נוסח אל יחיו, ואין ישיהו בלבו לאשתר יחידי שם, ולא יהיה לו פחד, כדי שישיגו הגם על ידו:

שם. אחמי ליה כתנאים דבשיטת. ל״ל בס״ד דלוהו המציק הרגה בהו בדמיון זה בל שבעת לאשים, שהוא יכול לבטלו ולהזיק בכל שבעת ימי הבטוע, ולא בלותם מוקים שם לגם יום מיוחד בשבוע לבזיק בו כמו ליל רביעי וחמישי ואז רב אחא ברב בתלבולו״ל כרישות, שהמשך בה קדושם מן שבעה בשיריות הבטון, שהם בגבד שבעת ימי הבטוע, ובכל כרעשה היה מוריד בה מ׳ מן

שבעה בחוים בל המציק הבוא לנוקבא דתבומה רבא, ובל בן היה רוחה דעתר מן המציק חד רשא בבל כרעשה, ונלחה הסגלגת בבך ע״י שבמבך שבע מבשבה אותיות הוי״ה שרי הבתוכים בבמוזה, ובתקיים בו מה״ה והיה שרי בלרוך, בלומר בה הוי״ה שבוא בתוקף הוי״ה ובון גם שרי בלרוך, לשמוך מן הלר שלון, ונם בזבות בתוקיה שבוא שבעה בפרים, ובערות הבפש היו שבעה אותיות שתו ובם בבו:

שם. בחיים בלותו ויעטוק אותיה בתו. ל״ל בס״ד דה דשבו המיון לבתחבבות אים, ואבאו לבחיים מתני שהחיים הם דוגמת זבר ונקבה מעורים זב״ן, וכן אמר שלמה הע״ה לאה חיים עם האשה אשר אהבת, תיבות לאה חיים הם הא בחיים, כמו הא לבם זבע וזרעבם לא הלהמר:

בלומר הא לן בחיים בלותך עם האשה אשר אהבת:

שם. לא בקיים הא לן וזה לבו. עיין בבר״ר וע״ם בתוספות בבמרת דבבוהות ובאבד דוכרו, שגם בא״י היה דרבם לגמוד הוהה מתקום אחר, ואין לומדים בתקומם, ולתיתו בבשבר לא מודע שתו, בפירב בבבל הגשים מתלבות שוחים בבדגשה הבית מבח מעבה דיהם, ואין בל בעב״ב שהלה ב״ב בבבל מוהות הבית, ובבאה אחיבי רב יהודה אמר שמואל שהם היו בבבל, אבל בארץ ישראל הגשים מתוקות ואין יולה מודם עבן ולא הבוהם בלבל, ומרוב לבבות הבבל בל בדגשה הבית, יש לו עבדה בזה שבבבב המוקב ע״ב, ולו אמת שבבת ב״ל בס״ד, דרב יהודה אמר שאמואל אחיבי בבבבל שבית ארץ חתה, ואחיבי אלם הוא חם הרבבה, אבל חיים מעורב הבאה בל המבבל, ולבן אמר שמואל ישל אבה ואח״ב ילמוד תורה כדי אלא בארץ ישראל, ומרוב בי בב׳ הבעבו מבבאחיב אם יהיה חיבוה בלבל, ומרוב לבבות הבבל בל בדגשה הבית, יש לו עבדה בזה שבבבב המוקב ע״ב, ולו אמת שבבת ב״ל בס״ד, דרב יהודה אמר ש

וה״ן, והכח כנגד ר״ח אחרונה, וגי״ת לפי דרכו, ר״ל לפי ערכו שהוא בוח״ן, כן מצד פחות אלו יהיה סם עשים:

שם. רבה בר הונא לא עשים, תומלא עד דמייתי ליוקרא לבי מדרשא. י״ל הא״ל לא עשים עד דמייתי ליוקרא וכו׳, ולמה הוצרך לפרש ולומר לא עשים לומלא שהוא בסר בס״ם ב״ש, וכן על רחב״ל נמי פירש לא עשים לומלא, ור״ל בס״ם, דחבי״ל בגמרא ע״פ ולבה הרבה יגישא בסר, כל הזונה בה״ם שעשה עשים בסר, ובדרבנו בס״ד הנזכר, דשיקר ושבו תלקן השלמות, ותן ולוך לוכלים בסר ואחר מיני מוכלים שהם מוחרות, ומלו המרבשים ר״ל, מפני דשוה״ר קיים על בחורה שלומדים שבולת, הכתיב אם לא ברריתי יומם ולילה חיקות שמים וארץ לא שמתי, וא״כ לולי עסק התורה שעוסקים בשלמות היום השלם אבד, ועל כן יש לסם זכות בחורות מדין מגיל מושו״ר כל, ממלא ל״ז ישראל לאכלים הבסר שהוא עסק התורה, וכזה פרבנו סיבב המתחבר אחרי״ל על הלוכה בסם שעשה עשים בסר, דאי לון עלו עשנה והבינה משום תלק עשן, ודומם דהשלם מתקרים יותר ע״י תורה של חיקות שהם הכל אחון כו תשלא, ול״ה לא עשים לומלא שהוא הבסר, אלא על מה שמייתי ליוקרא לבי מדרשא, כדי ללמוד תורה, וכן רחב״ל לא עשים בסר אלא עד המקרי ליוקרא, וכל זה עושים מדי לחיות אחמתו אלכלים הבסר שהוא מוחרות, מכח התורה כל הבכ״ר דהשלם קיים עליה, ואתמו זוכים כמוחרות בשבוד לתורה:

שם. אל תקרי וסנמסם אלא ובלעתם, ר״ל בס״ם דמחלוקי ר״ן בפיפה ובו״ן בפשוטה, כאותיות ב״ל דנו״ן בפיפה תחלוקי בלמ״ד בדשלג״ת, ונו״ן בפשוטה תחלוקי בכו״ן באלפא ביתא דאשב״ת, שהוא ב״ן ה״ם, ולו״ה אל תקרי וסנמסם אלא ובלעתם. ומ״ש עלוים בחקרת עלוים בחבבה וכו׳, ר״ל בס״ד מקרא בשבח תלמוד ל״ה תבנם, דמפרש, דמו לדבר מ״ם בסוף עד תבנם, ואותיות אלו נ״י אלמות, דמו שלמות אל בחקרת, עלוים בחבבה, עלוים בחלמוד, וכזה התבנה על עלוים שהמפרה

ת״ך המפרה תמ״ם:

שם. שהו שפרים . אותיות שבחורה, תש״נ דהם אופרים גם תיבות ופסוקים, וכמ״ש בתר הבו נקוש אותיות הכח לדבריהם הם עלם שם, שהם שורת גדול ומעלם בחוביים, ומלבד עשם הגמרת ר״ל נקראו שופרים לשון ספיר, שהוא שנין לאור והתרב, דבתיב תבנת הרם תאור פנין, וכתיב בר מזמור ושורם לאור. גם שופרים אותיות יוסף רם, דתמ״ל ת״ם על זמן שמקיבון דשתן מהופסה עליהם, וסימנו אותיות יוסף רוממים עם זה. גם אהד״ל, שעולים לגרולה, דבתיב ומגדרב מתנה ומתמתה נחליאל ומגחליאל בחות, ושהו אותיות רם דמו שעולים לגדולה, כי מגחליאל בחות. ושוד ר״ל מ״ם וסמך בה״ל שופרים, דמו לגמ״ם סמ״ך שבלאותיות, שה״ם בינה ותבונה, כי מדש״ה זכה לבינה שה״ם סתר, ושקב אמ״ה לתבונה שה״ם מ״ם, ובשלר בתמנע אותיות ופרו הם פרים ורבים בתורה, שעושים בה פרים ורבים:

דהם דרש חלנין של תיבות. קבה לומר כאן זכר שהו תיבות, דהם דרש, ובני אותיות נקוד אות אחת של וה״ו דנחון. ור״ל בס״ד, כי כפו הבתוב בתפרה, סך האותיות הם שלם אות אחת אלף מלת אלף ותרבעה אלפים ושמונה מאות ותמבה, ולפ״ז ל״ה שיחלקו לבני חלקים ברש, אלא יהיה אות אחד בפרד ביניהם, ונמלא אומרים וה״ו דבחון אלין אל אותיות הות אות אחד בפרד שם בן שני אחלון, שעומד בין חני הראשון, וכן חני הבני שלהו נחבר עם חני הראשון ולא נחבר עם חני הבני, אבל סך האותיות אשר כתוב בתפרה הוא

תשעה ובשעים אלף ואחתקע״ו, ובזה הסך לון נפרד, ויתחלק הסך הזה לשני חלקין בלומים, ושל כן אחר בזה דרש דרש אחין בל תיבות, בלומר תיבת דרש הא׳ הות סוף חני הראשון של תיבות, ותיבת דרש הב׳ הות ראש חני בני של תיבות, ואם היה אומר כאן דק תיבה אחת בל דרש, היתה חובב שהוא בחון עניין הו״ו דבחון, שהוא הות נפרד ובבר בין בני הראשון, בן זה תיבת דרש הות תיבה נפרדת, שומדת בין בני הראשון של תיבות, ובאמת אינו בן, כי מספר תיבות הון בם נפרד, והחלוק אינו הם במספרם, וזרע הבחון בא לון בתיבה זה, שהוא חני הראשון הות דרש, ולא אמר הבני הות תיבת דרש, אבל סך הפסוקים המהוב בחברה הות תשעה אלפים ושמונה מאות ותרבעים ותמבה, וזה הבך יש בו נפרד, ומוכרח לומר כי פסוק והתגלה הות הנפרד השומד בין בני תראון של פסוקים:

ר״ל חמשה אלפים ותתקע״ח פסוקים הוי פסוקו תורה. דנוב דהתחתר זה הות מוקבה, כפי מה שכתוב בחברה פסוקו תורה הם חמשה אלפים תתקע״ה, וסימן ואור בתחתר יסוד בעבתים, ולחיות בספר שער החלר דף קע״ג שהבינו בפם ספר כתר תורה שם מ״ג פסוקים מן פסוקו תורה הגמראים בדברי הימים ובתהלים בלשון תורה מתם, ויש מהם פסוקים מבלם תיבות ע״פ הלתחתה, ומן אלו הם״ג פסוקים יש מהם שמונה פסוקים שהם בתהלים, והבאר נמלאים בדברי הימים, ובזה יבבר המתחר הנו״ ע״ב. ובהה הלוגו מתיבבר בזה בלוגם, ישן כי מלאתו ראיתי בפסוק אחד שהוא כתוב בתורה, ובמלה בתוב בספר יהושע, ובזה מ״ם בפרבה ובלה בני תמיר אבי שהם בתחה קבינה, וכן במלה ביהושע מ״ד כ״ד, ובם יש לתחה בתיבת בבינה, ולון לומר כיון דהלם הפסוק דיהושע מתחיל בלשון אחר, ולה יש עוד תיבה בקודם בני תמיר אחתם, לכן הא לון בתפבים תיבות בבל תמיר וכו׳ לפסוק בפ״ם, זה לוגו, דהא הות הבינה בבלל תיבה בפסוקים בל הבלים פסוק ולתה תרגי א׳ רחם וחנון, אתמיר בתמיר ע״ו, ובנגדו בן בתיבה בפרבה כי תבח ויעבור ר״ל בבינו ובקרא ה׳ ה׳ א׳ רחום וחנון, וקודם א׳ רחום לא גם לתחה, הבי לא קבוד בזה, ובל בן מלחה לחבה בפסוק זה בתיבים, נמלא לרך לבוסיף עוד פסוק אחד על בפסוק תורה, ור״ל תתפ״ם, ולחד לומר תתפ״ם, ולבבי לא תבפסי על זה הרבה, ויתבן בזמלא עוד בינלא בזה, ובלא״ם בראר הרב ז״ל בבריאת הות דחיק ודחיק, וה״ל לחלמו, ומה שהבבו בח״ו הות בובינלא חוקה, ומה בבלה מברבים״ל ז״ל לינבב בבר הבינו הרב פני יהוסף ז״ל, ולבן ר״ל על הרב דברייתא זו יש בה חסרון לבון

בגרבה, ובבלר בוחש:

שם. ולומר בבדים על אבבעתיך. דקדק מהרב״ל ז״ל, דבמה בבלה מקבוים הלו בבלה בתיבי בבבה״ן, דבתיב בבדים על גרגרותיך בבדים על לוח לבבך, ולמה הבינו הלו בבלה דבבדים על אבבעתיך ע״ב. ור״ל בס״ד דידוע בל מבבה הבייחם לדים, ואם לא יהיו הבלבות מחודדים בפיו, מפני שלא יהי לשומע הדברים הבינים בתיבות, לו ולהי יהיו הדברים רשיון אלו לבבון מעבה, כי בלבד יבא לדי מעבה המתיחבת לדים בלא יוכל לבהות הבלבה בהן, מאחר דדשיון הם אלון, אבל אם יהיו משובבות מחודדים בפיו, ומבי שיבר לשומען הישב, לו יוהב בהם הבלבה לבבון מעבה המתיחבת לדים, ובבן אלה הבר הבדים על אבבעתיך על עבון מעבה, כי המעבה המתיחב לדים בהם האבבעות. ושוד ר״ל בס״ד הבינו בפסוק זה דהבדים על אבבעתיך, שבו רמז על בס אתה״ם בחילוק, שבולה מוסבר הבבע, שהוא שוד הדעת, ולרך לבון בבסם זה בהסתבלות בהלבע אלו, שש״ב מבינ לו הלרם בבולה מבם זה

זה, כמ״ם דבינו הלר״ו ז״ל בבער מעמי המלות, ה״ם הבדים על אבבעתיך לבמוך בפע הבנה בה״ת, תבה הבם הבדים בהלבבותיך, שהוא שוד הדעת:

הרמוז בהלבבותיך, שהוא שוד הדעת.

שם ולומר לחבדי הגבר אחר מלא לת לבפתו מהם. פירש רש״י מבנים הדבתיבה בפסוק זה, בתחבר בלבון חנב. ר״ב לחלו הבינו הבבריתה בפסוק זה, בתחבר בלבון חנב. וגי״ל בס״ד דהבתיבה הוא פתו בל הדם שהוא מ״ה הלם, בן בפ לחמו בלחתי, ובמו דבת הבבמי הוא נלבה בם״ו הלם, בן בפ לחמו בלחתי, ובמו דבת הבבמי הוא נלבה בם״ו הלם, בן בפ בי בת הבדיבות בפתרם הוא מוס בנו תם, ושל בם זה נדמיה הבתורה לבה, ולי״ה אשר מלא את אשפתו. חלק הבתורה לבה, ולי״ה אשר מלא את אשפתו, נם בתיבת אשפתו בבתים ובבי בם בה אש פתו, נם בתיבת אשפתו בל הלק בבות ר״ל הלוק בתיבה לחות, ובבחר תיבות אשפתו בסדר, ר״ל בבות הבתורה לבה, ובמלת מלא אשפתו הוא לת אשפתו, לו ת״ל בל אשפתו הוא לת, ובמלת מלא אשפתו הוא לת אשפתו, בלומר ומלא לת אשפתו מהם, בוזלת דבבי התורה בבשתיו:

שם. שבשהין בבבה בבער אחד עבשים אוכים זז״ל.

ר״ל בס״ד, עד״ל אחמר בגמרא דפסוקים דת״ח בבבבל בוזלין זז״ל, ובהיו בתחתת תבבים בם לבם בלתמון עש״ז בבר״ם, ובבלון בבבלין זז״ל, ובמאחר הבת בעשים אוכים זז״ל, לך בתחת אוכם זוים מבם עד בעשים אוכים זז״ל, בבשאתר הבתבבן לאותיות הבבה, בעד ב׳ לותיות אחרונות בל בבלה בבם ה״ה, הם בני אותיות הלבעות בל הבבה, ובבאר בני אותיות בל בבלה, בבם אותיות ש״ן ונו״ן הבה בבי״ם לבה אותיות בבחו אחרונות בל אותיות ש״ן ונו״ן הבה בבי״ם לבה אותיות בבחו אחרונות הבבה בבבי״ה, ולות ש״ן בלו״ן בבי״ה, בל״ם בת״ם הב״ך, תתבלה בבבי״ה, ולות ש״ן בלו״ן בבי״ה, בל״ם בת״ם הב״ך, תתבלה בלות ה״ת הבי מלה בבבלה נתבבה לאותיות הבבי״ה:

שם. אל תקרי בבוסה אלא בבוסה. מיבבו בבם הבב מבבן בבי״ה לתה ובבב בבוסה לבה בבבבה בלה בבבבבה בבבבבה בבבבב

הפטירה, דלו אוכו יום הוא סוף המלאכה דמשתלמת לבסוף. ושוי ר"ל בס"ד, כל חד מדבר בלילה"ר כפ"ש, כי יש ילה"ר בת מגר הקולרה מוזמת הנתם, ועל זה נקיש מתגבר, לך דע ילה"ר בעברה מלבד רע בסבת מן הקליפה של כל יום ויום בפ"ש וכנגד זה נקיש מתחדר, כי לבל יום יש קליפה בפ"ש כנגדו, ומ"ש מתבגר מדבריהם ליפה הפעם לגדרם, ס' דרשם בי' הכי דבר הוא יפה רב. ומ"ל אדם בתמלות אלף דלת מם שולה המילוי מספר מקף מתמן הוכר הסם, לרמוז כי הוכר הרע חונה בקרב האדם וז"ל הכתוב כי יבר לב האדם רע, אמר לב האדם לרמוז על מלוי אדום:

שם. אם פנע בך מטול זה משכהו לבית המדרש. הבה מבכהו משמע שמוליכו עמו להמדר, ודם יעשה כו פם, והול"ל בהם לבהמ"ד, וע"ל בס"ד ע"פ מ"ש בחורה הנעלם סדר תולדות דקן קל"ח, דשאל רבי יאמר לרבי יהודה אם יפה"כ לשתיד ובכבוד אוקן תון בעת הזוון, ואמר לו אלעזריך ילה"ר לעולם מתעדת לשולם, דהלמלא ילה"ר הדוחה דשמעתתה לא ליטיר, לכן ישאר יפה"כ בעולם, וקרן לא יפא מטול בקדמיתה לאחריני בית, הכ"ל לא יראו ולא ישתיו בכל הר קדשי, ע"כ ע"פ. וכזה מוכן המאמר כאן כמין חומר, אם פנע בך מטול זה להתעלף בחמדה וקנאה ותאוה בעתים, אל תרחמו ותעלימו לגמרי, אלא משוך אותו לבהמ"ד להסתתם כי בדבר מוב, בסם יהיה לך קנאה מלומדי תורה, ותחמדה ותאוה להסכיר סברות ולעשות חדושי תורה, ויהיה לו מנחו חדושיה דשמעתתא, כי בחר בחר סחום ומוקבה אלא יבלו לשחרו ולסרבו כל חכמי המדרש, ותהה זכיה לפרבו ולקרבו כמה שעתה יגיע לך מזה, הוא הדבר אבר אמר מרוצינו דוד מלך ישראל, אם תגיבו על אמרתיך במוצא אלו רב, ולי"ל אם אבן הוא מוות כנגד מדת אהוה, שהאבן מתחבא בגובה קודם שריפתה בכבכון, אם תשפך עליה מים שאוכה אותו ותחזק ושוחבה אחר שריפה, כן מוה"ד, ולא נודע כי בתו מים אל קרבנה, וכן מדת האדם עושה פועל בתרם, וגם בחיל הוא מתפוון כנגד מדנו הקאה, כי הקאי תמיד משתדל להחזיר מחבירו קנינו וכבודו וכל רכושו, מתחת קנאתו בו, וכרי הוא נעבה לו בכרחו, שהלאתו לחזור ולקבל, ומה שקרא ניעב"ר בפם מטול, כי נמשך מן פ"מ מהסמרים אם הסולל ני' מטול:

ועוד ר"ל נקיש אבן וכרזל, כי שניהם מן הדומים, אך האבן רב הכמות ומעט האיכות, והברזל מעט הכמות ורב האיכות, וכן בשבירות של ילה"ר בם שבירות תשובות בסם רב אחיות כמו ר"ש ובר"ד ובזיעלא, אך הם מעט הכמות, כי לא ימצא הרבה מהם בכל הארם, ובם שעות רבי הכמות בסם בעם"ר ושקר ולעגות, שנמצא בכל האדם הרבה בכל שעה ושעה, אך הם מעט איכות, וכמו דודי בה"ר יעקב ר"ו אירם, אם אבן הוא על ילה"ר הבא מן הקליפה שנקרא מלאך רע, ולכן בזה נקיש מות, ובזה נקיש מחשוק, עב"ד בר"י:

שם. הבה הכתיב כיבוד אב ואם לבבוד המקום. פירוש הבה אותם בלבון הדבה נקיש בבר, והבלל נקיש בבר, אבל אבל לא בהדרבה ומעלה, ואמת הבריאה זו ס"ל דמבלי ברוה"ק נאמרה, ומ"ש נאמר מקבל אביו ואמו וכו', קבה שה"ל אלו אלו תוקיר קודם אחוקה של פסוק אים ואביו ואביו תירלו, כי פסוק מקבל אביו אבל בספר אים ופסוק אים ואמו ואביו בספר ויקרא, וכ"ל בס"ד, נקיש לאחוקה אלו אביו ואמו בראבונם, משום דבלן הבוה אחוקה מתם, דנקיש כאן בבוד ובוהרא, אבל בחלוקה המקבל לא הבוה אחוקה נמורה, הבתר נקיש

מות יומת, ובחד נקיש ובלא חצלה, לבד נקיש לחלוקה זו בחתכונה:

שם. ת"ר אלבה שהפיס בחוה הקב"ה והביו ואמו. ר"ל בס"ד אלף בחדם בחמפרו אחד דומו לבקב"ה שלבה שהפיס בחדם דייקא, סבם המוים בחוביות אדם, ולו"ל בבר אם אבוך ואם אמך, פירוש בבר ג' הם הבומה הוא ומנו אם אבוך ואם אמך, אלא ה' בחדם הבומה לבקב"ה דמנו בם מספר בם הי"ה ס"ה, שבולה כ"ו, וכן מרמז הוא **א** הוא ולו"ו, ומני יודי"ן שבולה מספרם כ"ו בחמנן בם הי"ה ס"ה:

שם. אמר הקב"ה אלו ברחי בביבוס וכבודוני. פירש מהרש"ל, הבינו בם ר"ה בחחבר, ובוקם בם ואבבר ובקשת אם על בבשונה אוביות י"ה בבחם אלבור בחי בביבוס, ה"כ בר, ולמה אמר בחי בבקם בחמנן, ושוב מ"ם אחר"ו מני הבא וכו', בחנן אחדם מבער אם אביו ואם אמו אומר הקב"ה יפה שביתו בלא בחי ביבוס, ובקשת הלא בחי ביבוס, ובלבד בר ביבוס בבבר נקבע יו"ד בחים ובא"ל בחבם, ושוב בגמרא הבוטה אחבר מבחלבן אוביות י"ה ובשבר אם ואם, בעבור תבא אים ואחבם עבמן ולא בעבור שבבנים לא בבמנו. ונ"ל בס"ד בחים יו"ד וה"ל לא הוי שבוחם כיבד בחים ובביבוס בחבם, בבי שבחבב בזה שמו יחבבך, שבוא י"ה בר ביבוס, אלא נחלבן אות ה' בחים ואות ה' בחבם, ולבן אחר בחלו בחבי ביבוס, בחלו בבקם הבמוון, בלא בבחי מחם, ולבן אחר אחר"ו יפה שבוחו בלא בבחי ביבוס ר"ל בלא בבחי בבלעומות אוביות שבי הבינו בם י"ה טולו ביחד, אלא בבחי אות ה' בחים ואות ה' בחבם אחם הוא שמו י"ה טולו ביחד אבל אחם ושמו י"ה טולו בחבר אבל אחם לו הוא זולל הבנים בחבר ואם נוגע בבבוד בבחבר אלבבים אבובם ואחם הוא מבבים אותו ר"ב בבבוד:

דף ל"א. בחלו דוחק רגלי הבשיבה, עיין מ"ם בס"ד

שם. על זה בחבבר ברבות דף מ"ג:

ר"ל, אחתו ל"ר"ל לא אחל אחלה לו דבקבר"ה ע"ם, ונ"ל בס"ד מזה הבולל לא הוה בבבה אבל לו אחלה זו דבקבר"ה אלא רק הוה בבבה לו אחלה בבחבנה, ואחלה בבבה הבבנה הוה בבבה לבחל אותם מן ר"ה, וגם מן ר"ה, בבי בבבה בבבוה בבבה בבבו אחם בבבה אבבו לא בבבל אחם מן ר"ה אבל אחם בבבה אבבו לא בבבה אחם בבבה בבבה בבבה

כדכר שהוא טרך הקדש, כי פרה אדומה מאוכר הקדש ניקניה:

ועוד ג״ל בס״ד, דאתמרו בפסיקתא שם בני סימנים בפרה אדומה, לזרע שלא שלט עול לא יהיו שיים זע״ן, בעיגים שלם, בהם נתנו עליה עול לא יהיו שיים זע״ן, והכ׳ בעברות, שם לה תעת לזרע ב׳ שעורות בעולרה זקופות והם נתנו עליה עול יהיו כפופים עי״ם, ולכן פרש לו שכרו בפרה אדומה, שסימן בעברות היה בעיגים, לומוח שבזה הכבוד שעשה לאהרו בתחלה יהיה הוא לעיגים לישראל, בלומר יקחו ממנו קל וחומר, וכמ״ש רז״ל על מ״ם מרבע״ה ליתנו ויהיה לנו לעיגים. ומשו לו בסימן בעברות שלא יהיו זקופים, בזה הממון בדומה לבעברות שלוקח בשכר המצוה, יהיה זקוף וקיים אצלו, ולא יאבד מידו. וכנו דודיו בס״ר יעקב נ״ל פירש הטעם שניתן לו שכרו בפרה אדומה, כדי שיאת מזה מעיגוריים של ישראל, כי הוא בזוז ממון בעבור מצות כבוד אב בהשבון מחייבה, וישראל בזוזו ממון רב הזה בעבור פרה אדומה, שהיא מלוה חוקית שאין השכל מחייבה, והיה״ע מונין הא ישראל עליה, לומר מה מלוה זו, ומה טעם יש בה, עכ״ד בס״ו:

שם. מאן דאמר לי דאין הלכה כר׳ שבדעלא ומא מבא לרבנן. קשה, והלא מעיקרא היו אומרים לו דאין הלכה כר״, ולאבן עזר אם יאמרו לו הלכה כר״ יעשה ו״ע, וג״ל בס״ד, כי הוא היה רוצה בהחלה ובסוף שיאמרו לו בשמוש מפי רבנן קמאי דאו יסמוך על המשנה בלתי ספק, ולכן מקדים ב׳ אומרים הלכה כר״, ובם אומרים אין הלכה כר״, אך כין אלו נאו בני סמכא ניעבו ולכן תחלה עזר לה יאמרו לו הלכה כר״, עכיד ווזמא בכא, ואחר שבמש לבא דר״ח עזר לעקר, הם יאמרו לו מפי רבנן קמאי דהם בני סמכא דאין הלכה כר״, שבדעלא ומא בבא:

דף ל״א ע״ב. כגון אבימי בר׳ קיים מלות כבוד. קשה מאי דבעיה בדבר זה, שהולך לפעות הלכת לאביו, והלא רבי מרשון נתן ונשלקת אומיה לפורים על נבי, ובם הלכה פשט על כפות ידיו, ובכ״ז אמרו לו עדיין לא הגשת לאבי כבוד, דאין נוהגו לבשמו בשעור הכבוד, אלא מוהגו לבשמו בהיה עשה מלות כבוד לאבא, ולא בשבור שבר, דדוש מ״ם הנתא גדולה הוכה בעוהגת חיים לשעיה בשוה״ז ובשוה״ב, ופרשו הטוה בדבר הזה בשבור הכבוד משום שבר של תרומות ומים, דבתיב ובדבר הזה תאריכו ימים, וכן נאמר ב׳ יאריכו ימיך ויטיבו לך בארץ חיים, ואע״ג דשבר זה של תרומות ומים נאמר בם בחמות בבור אב ואם, ובמלות אלוה הקן, בהם אינו אלא בשוה״ב ולא בשוה״ז, מ״מ רז״ל בגמרא למען יאריכון ימיך לשלם שבלו אחרון, אך תרומות ומים בתחוב נבי תורה היא בשוה״ז ובשוה״ב, ולבך אם רבי אבהו לעשות הוכחה לאבימי בריה שהיה עושה מלות בבור אב ואם בבבוד, ואין נוהגו בשבור אב ואם, ויש לומר כי בלבד היה בבור אב ואם, ולא בשבור אב ואם בבבוד, ובבר הביבור אב ואם הוא דק בשוה״ב, ואם הבולבך לומר דאיר תמבה אם א״ש אלא אמלא לבאות לומר בין בחמבה בלם מבובים הם בבמיבו הי״ל ובי׳ תמיד לומרים אמו בלם לו מבלבים, ובמלא ע׳ מבויים לפעות, ובבי״ז קם הבא לפעות ואינו מבוה לאחר מבביו לקום לפעות. ושוד ג״ל בס״ד הא דהולבך לומר תמבה בבי מבובי הי״ל לאבימי בחי אבינ, ולא הוחא מה שהיה קם לפעות לאבינ אבינ אלא היה אחד מן בבי הבות הולך לפעות ובבי״ב היה בוסם לעומדו וקם לפעות לו, כי בלם אבלים, ל״א דהיה לו אחבה בבם בבוסים, ואל״ב מבהמה הוא מבוים אבלו לומר בחבר, ומבהמה נבבי דבבבי אבו לא יהיו אבלים בדבר הזה, אבא הוא חבים בבמחה בבמחה בבבוה בבבוה בבבו

וזה נכר, כי לדוגמא חלבה בעל אלמוד יבואו העולם לשאול ממנו דבר הלכה, ואמתר לא ידע להשיב מתכונה, מצא״כ מהם מתרים הם ותשב, אבל זה א״ה לו לבתרים,

ומוכרח שיהיב בשעות והבנה ס״מ:

שם. ולא יאריך ימים כלל. הא דתמהו לעיל, ג״ל בס״ד, כל מספיש אחת בלתיהיות ראיה״ד ולו״ו בל הסם כ״ם, וכל נספש אחת בשתי הסי״ן, כי אותיות י״ו מספיעים ואותיות ה״ה ה״ה נספשים, ובגודש מבוה כלימת פת בשבת, שנריך תרגש בברות כמו״ בספר הכוונה ס״ם, ויהוש לאותיות י״ד ולו״ו הם אותיות ג״ל בל בלם, כולר י״ד פעמים י״ד שולה ק״, הסר מזה מספר עברה הפורש נשאר נר״ו, וכן ו׳ פעמים ו׳ הוה ל״ו, הסר מזה מספר עבה הפורש נשאר ל״, הרי הם אותיות בל בל בלם כמו׳ בספרי המקובלים ר״ל, ולכן הם בלה נוכר לת רבו שהוא מספיע לאותיות י״ד ולו״ו בל הסם, שהם אותיות בל בלם, לבך

לא יאריך ימים כלל שהוא תבוך:

דף ל״ו. בנים אתם לה׳ אלקיכם בתיב בזמן שאתם מהבנים מנהג בנים. ר׳ מנ״ל הלי דרשה, הא סתנות אתבר בנים אתם לה׳, משמע דבכל נוונא אתם בנים. וג״ל בס״ד דייק לה מדלא כתיב אתם בנים לה׳ אלקיכם, דאיירים אלו ומתיחסים

שם. רבי מאיר אומר כן כך וכן כך נקראים בנים. הנה נודע מ״ם הרבה״ש ז״ל בחיבורה, אמ״נ דקר״ל ר״ו ר״מ הלכה בר״, הבא קיי״ל בר״מ, תבאם דדיון בראלי בוחיים ע״ב. וכתה פרשני בס״ד רמז הכתוב בתבלי סי׳ ר׳, **בני לדברי הקשיבה, לאמרי חט אזנך**, והיינו **לאמרי** בהיפוך אתיון **למאיר חט אזנך** לסברתו הס״ל כן כך וכן כך קרוין בנים, ובזה אל תתיחס מן הרחתים. ובזה יוכן בס״ד הטעם בעקבר רבי מאיר תשובה, בס״ם רבינו מוהרה״ז ז״ל בסוף שער הבלבולים, והיינו מפני שבסברתו נעשה עמודים לשרתאל בעולם, דאין נוטלים תבלו בבאלן שובון בס״מ:

שם. כי אלהי צ״ל לא מקרו בנו, ח״ם ואומר זרע מרעים בנים מתחיתים. הבה א״כ לומה הלו קרא לאחדים, ולא לומה קרא דבנים בבלים, ובבלומה קרא דלא אמון בם הבלו בבבל בדוא בפסוק תורה ובדוקם עפי, חש״ל דתוכה בפסוק בנים מפורש יותר, לך בפסוק בבלים דהוא בפסוק בנים הבלו. וג״ל בס״ד הבלו מבני שם בו שעם לדבר לך יהיו נקראים בנים בם הם אין עוסין בס״מ, דהסברה לבבר, וכן מפורש הטעם דבן אומם כמו שנוים, שאין עוסין בדעת, וכמ״ם כי נער ישראל ואהבהו, דבן אומם בנער שהוא בבל שאין בו דעת, לבך

אמר בנים בבלים המה, ואין בהם הבנה:

שם. וכי מיתת בנים מתחיתים מקרו בני מעלת לא מקרו, פירש רש״ז ז״ל דלא מקרו שוד לעולם מ״ם הבדר הלקרי בני א״ח על ידי תשובה. הבה והבלא בהא בם ר״י מודה דע״ו תשובה מחרים לשקראם בנים, דר״י לא קאמר משקר שם בנים מבייהו לגמרי, אלא ס״ל בזמן הראשון בס״מ מקרו בנים, ובזמן אחרון אין שוהין בס״מ מקרו בנים, וא״כ לאחר אמשיבן דבר זה. וג״ל בס״ד בלה״י אמ״נ דאם שבו תשובה נקראים בנים, הייט מבלן ובלבת, אבל לאמרבם אל אותו הבן בלא עשו בו בס״מ לא מקרו בנים, וה״מ ס״ל אחר בעשו תשובה יש להם דין בנים בם זמן בלא בעשו בו רש״ם, ודיון לה מדבתיב והיה במקום אשר יאמר להם, תיבת במקום לשון יחד ושל״ל לא יאמר להם לא עמי אחם, לבך דרש אפילו במקום הל״ל הזמן בהיה אחר לא עמי אחם,

יאמר להם אל אותו אזמן בני א׳ חי:

דה ל״ח. אלא לומר לך מנוגת בהוצאתו מתנבים

טעמו בהם טעם מן. ל״ל לתה עשה להם הקב״ה בם אלילי זה, להטעימם בלתה הנאמי אלהם טעם מן. וג״ל בס״ד כדי שיהיה לתה זה בהוה לתה נוסו בנאמי מעבה אדם, ובעמו בעוסו ב״כ רומר, אתמני בן לתה הנאמי הבשוב. וכן מן בעוסו ב״כ רומר, שהיה יורד מן הבמים. שפ״י אלילה זו יהיו יכולים לבבוא בהוה בל מן המקרי הורד מן הבמים, ויתקיים בהם ויתקיימו בו. לו בני רמו להם בזה בהוה אלילו לחדיר להם מן, ובתיבם עתרו ותלונגו בנם בלא בעתקם

ותלונתם יורד להם לתה מן הבמים, ואתלו ובבבו בו:

שם. בבבבה בתרר מת מרבה״ם, ובבבבה בתרר מלה. מקבים והלה הלידה הוא קודם המיתה, וכל״ל לתקדים בלן לת הלידה. וג״ל בס״ד, מפני שזה המיתה הוא נדול מזה הלידה אבל הבריקים, לבך הקדים זה המיתה לתיתת בדברי רבינו הלר״ז ז״ל מ״ם ר״ה נדולים לדיקים בתיהבן הלך על זה הפשרה, ובני ידידי בה״ר יעקב נר״ו פירש בזון בזוס הפשרה בלתר מקרה, זיוס הלידה נודע לנו לתר שנתבדר לנו זון המיתה, לבך הקדים הא לבא

בב״ר בר״ו:

שם. הקב״ה יושב וממלא בטוהנו בל נדיקים מיום ליום ומחודש לחודש. מקבים והלא בתם נדיקים נמוהים דלא מתו ביום הלידה ובחודש הלידה, ולבך בלן עבד בלל זה יסוד חזק ותמון, בבוגה אלו בבון לבבריות הלידה מדב״ם היתה בשקבה בתרר, מפני בהמיתה היתה בשבשה בתרר. וג״ל בס״ד ע״פ מ״ם מהרם״ן ז״ל בביאור הדרת רבת, על אתר מבה מבה לא בסוק בעמתה בבוריהו. דקדמתה בלים בתרתה בלים, מבה״ם בשמואל בסוק בעמתה בבוריהו, דבתרתה בלים בקדמתה לא בלים, וה״ל בל נדיקים ובתחדיש בשבה בעלדים ולילוים לאחר העולם, יולדו בתוהן דיבור בסם שמות אלוקים בלתם, ואח״כ עוכן לתוהן דיבור בסם שמות אלוקים בלתם, ואח״כ ע״ל תעבוהם עולים בתעלה יותר עליונה מזוכן לתוהן הנדלות, ושל בן בזוגן ימי שנות חיוהם ים בסדם נדול, שבתחלת ימיהם אין זוכן אלא לתוהן דיבור בסם שמות אלוקים, ובל זה תמרו קדמתה לא בלים, ואח״כ עוכן לתוהן הנדלות בס״ם הייוט, ועל זה אמרו בתרתה בלים, ולבן שמואל בתוהל בסוק בעמתה בבוריהו, אבל מרבע״ם כבר בלו בתוהן דיבור בסם שמות אלוקים בלתם, ובין הנולר בבך לו הבן בבבולר ויבא לאחיר העולם זבה לתוהן הנדלות, ובמתה בתוהן בם הבדם בשנות חיין, בין תחילתו לסוף, שלבך מבה מבה לא בסוק בעמתה בבוריהו, דמיומה דאחרילד בלים בבל ימי בתוהן הנדלות בל״ל, ובמתה בל הבדיקים עולדים בתוהן בל אותיות אלים דבם אלקים, ואח״כ ליקחון תוהן בל אותיות אלקים בלתם, ובל״ל לת מבבר ימיך תמלא, הנה ביוהר אמלא ולמבדע אלם א׳, פירוש אלים דאמון בל בתוהן אלקים בבוה אלגן בבת אלקים, ובכ״פ בתוהן בבל הבדיקים בעותיהם אלוקים לבני זמנים אחר בל בקנות ואחר בל נדלות, דמו לדבר

ואם הוה אחיהר מעבר, בתריהר ובבת מאר:

והשתא בל״ם מה בתתר בלן בהקב״ה מתלא בעותיהם בל בדיקים מיום ליום ומחודש לחודש, לא קלי בל יום בלדה בעת שילאו מבבון אמם, אלא קלי בל יום בבוסה בתוהן הנדלות בהם, בי הוא נתבב בהם בדה יום לידה בס״ם מפני זמנן זה בל ימי הנדלות הוא בלוים, ולוגו מתעבר עם זמן הראשון בהם מיום ילותם מבלן, בי אותו זמן בדמאה לא הוה בלוים, בי הוה בתוהן דבקעות, ובעת בוסוס לתוהן הנדלות נעבו בדיה הדבה, ובלולו נולדו עתה אחרב, ולבן יום הפעיה בתבתלקן מהם תוהן הנדלות, ובשהיים בהם תוהן דבקעות, בתי״ם רבינו אהר״ן ז״ל, לבך בוסוס אותו הוסוס מבון בנגד אותו בוסוס בטולדו בהם תוהן הנדלות, ובן הוחדם בל״ם יהיה מבון בנגד אותו בחודש, ובל זה אמר בתן הקב״ה מתלא בעותיהם

בעותיהם בל בדיקים מיום ליום ומחודש לחודש, דבל בעותיהם הבלמים אחרים בעולדו בהם מותן הנדלות, שיהא מבון יום הבפורה בבון יום בלוים הנותן בהם בנגד מבון יום הבפורה לחם, ובבר זה עובו בבל בדיקים ובתחדיש, לך מבבבה בדבן בו מותן הנדלות בבוגה מבבון אמו, בפר מבבו״ם דבבבבו בו מותן הנדלות בבוגה מבבון אמו, בפר עבה בתן בבבת הבלמים בהם בהם בלו בהם בהם בבבבבה בתרר מלר, בי לבבו מבבו״ם הבלב בזה לומר בבבון בבבבבה בתרר מת מבבבה בתרר מלר, ובע דבתן שלם בבולו תחלה, דבבו בתיב בבבבו א״ם, בבר בדיקים בתרר תחרש בבבבבה בבבבבה בבבבבה

לכל מוקצין הם אחר נכבלים בזה, ולביות יש ע״ס ל״ל
ש״ז הכח מוד הקליפה נתבטל, אפשר לבטיח הגזה לאדם
מעד אחד מוה בזש לו, שהגין עליו שלא יכבל בס״ז מגר
יש״ר הכח מוזמתת הנחש, ואין נוהג בזה מוילחם מחוש, זה הכלל לא
נאחר אלא כנגד אותו אילו״ר הקרר, שהוא מלאך רע
שחחיית אח האדם בגירוף יסוד״ה, הבני המ׳, ולכן על
הרשוי ש״ז שבבר נתבטל יל״ר שלה מוזגן אבוי נגם״ן,
עשין רבי יעקב כאותה מעשה שרחה, אמתי לא תנין מוזה
עליה, כי הינו דלא ליתי לידי הרהור:

שם. כתם שלם רשע הוא. אין להקשות דא״כ רבי
יעקב אוך דייק מיבה, הבסבר הוא בשלם שבעלו
אחוך, די״ל דרבי יעקב חזא דלא הוה שלם רשע, אבל
ל״ר לא מלינן לאקשויי מבר מעבדת, דאמר לך ר״ח לשלם
הוה שלם רשע, ורבי יעקב לא הבנים בו הטבר, בבים הא
קבלת כיון דמעבדם לה הבנים בו הטבר, ביבים הא
בשל בשבת עליהון בשלום. ויל״ל בס״ד דרבי יעקב תפס
אופן המעשה בך, אח״כ אבוי שלה לבירה והבית לי נחלות,
דבזה אוכא שתי מנות מחבוי, הא׳ שלה לבירה, ולכן בשת
עליהון לבירה הוא מקיים מנות אבוי, ומב׳ והבית לי נחלות
סבזה הוא מקיים מנות אבוי, בביבית לי הנחלות, דסיינו
בלבד יתנם לי, ומחחר דלא אמר לו ומוביר לי נחלות,
נמלא בטורד מן הסלם ובנחלות בידו אין מקיים מנות אבוי,
בי אבוי לא מוה לבורדם מן הסלם בידו, אלא א״ל שיביאם
לי, דסיינו שיסור בנחלות אלין, ואפבר שיורדם אדם אחר
מן הסלם, לו ישלבום בחבל מן הבירה עד לאדן, ובמלא
בעליהון הוא מקיים מנות אבוי, דהא מיהו בפירום עלה
לבירה, ולהבי לא מוזן בבליהון, אבל בירדום בין דלא
עגעוהו בפירום שיורד הנחלות מן הבירה, אלא הך א״ל
שבית לי הנחלות, דסיינו שיהם לי, ואפבר שהוא יקפון
מן הבירה ויורדום אדם אחר, לו אבבר שהבית ישלב לבירה
ובם יבית הנחלות היהם לי, יהיו אוך פיהון נמלא בירדהו
מן הסלם לא עביר מנות אבוי בבי שהבית נמלא בירדהו

שם. דהוה נגיר ליה דבר אחר. פירש רש״י ז״ל חזיר.
נלחה גם זה הבר סיבה שמחוד יותר, כי חזיר הוא קליפת
עבו אבר הבעבעו הוא מעשה הטובה, ואוך פה בעשבן
בחוזה הרבה שלבו בו החזיר שהוא קליפה עבו:

שם ל״ל אבי נוטלו קיבר בחזיר שהוא קליפה עבו:
אבי הנלבאים הנלון אח הנחיר אחיר, הם אמרו
לוהו בם״ם בי מלבלבו הנלון לך לאמרך בבל דרבך, אך
לרוב הבעוה אלו לא הלם לומר הדבר הזה בפירום, אלא
בבמו אבינה לוהם בבם אבי נוטלו קיבר, ובוהנו שולה
יפה בלבון זה, דהם״ם נקרא מלך, וכמ״ם מלון מלבי הבבון,
דבהוב בי בי מלבים ימלוכו, וקיבר הוא בם נחול ושלון
בחלבות:

דף מ׳. כל הבא דבר אבירה לידו ובילול מחנה עובין
לו בם. ל״ל בס״ד, מדה בנגד מדה, הוא בבה
אבבו ובינה אבבו הבלוה הבבוהה בלהם, לבך ישבה לו
בם אבוה אבי הבבבו, בי בל דבר אבירה לבבו אבבו.
ושוד ל״ל בס״ד אלם בא לידו דבר אבירה ולא חבא, ה״ז
מקבה בם אבוה בבוהל, ובזה יהיה יחוד קבה״ה לחבלה
אבוה חיבור וחוב בחינת בם הו״ה בחלוי אלבן אבוה מ״ה,
ובחינת בם הבבי״ו אבוה בם״ם, דבבינה אלין בם, בבוד
מ״ם רבינו הלב״ו ז״ל מלחבר מ״ם ובמ״ם בבלוחות בבם
היו אבודים, ולבן זוכה זה אבוה לו בם לחבה בי״ו הבבוה
גם אבבר לבבם עוד בס״ד בחבם, דדוגו אבר מנות
בהלי אבלבה ליבא, והבבו ובא בחיב בינוה חבן
אבבו, ובבלו דאין אבר לאדם מנה הדין בדי אבבוך לבהוב
בו דין בינוה חבן אבבו, אך בחבו זה חבת בל אבר

מ״ם, דבבי״ה אמר מי הקדמני ואבלנו, אבל אבר אחרת
לא הבבבה אבוה בבינבה אבוה הוא בוה״ה, בזה יש אבר אחרת
הדין, ואין בזה אבבבה מי הקדמני, הבבל בידי אבוה חוץ
מידאה אבוה, ולבן הבא דבר אבירה לידו אבוה חבת,
דיש לו אבר מן הדין בהלי אבבבל, לבן אבבן לו בם
בהלי אבבבל:

שם. נוטרו בח עוהי דבבו לבבוהו בקבל דבבו, בבון
הבבבוה מוקבה, ובבלה בבבל בחוהר עוהי לבבוהו, ובזה
נחיבה אבבר בי עוהי קאי אל דבר בל אבבבה, ולבבוהו
בל דבר ל״ה, והאדם הבורה מעבירה אבבה לידו זה
בבינבה אבבבה בוהל, דלא אבבה אבבבה, אך רבי יהודה
אבבבה אבוה לא בבבבה, ורב בהבא אבבבה אבוה מן הגנ, הבר
בבבוהבה מנות לא אבבבה ה״ז בוהבו ה״ם מ״ש אבבבה בו
בבבבבה ז״ אבבבו, ודובש דבבוה הבם הוא מ״ש בבבבוה
ובבבבהי בהוך בבי יבהאל, אבבבר אחדם לבבבר אבוה בל
בבוה הבם, ואבו ז״ו הבבבבה בבבבבר אבוהבה הלא, ובבלבם
אבבר הבבוה **עושי** אבבבבם אבבבה בבבבבו בל הבה״ם,
אבבבר ובבבבהי בהוך בבי יבהאל, בבי **לשבוע** בקול דברו
הבבבבה ובבבבר הלבאו הבבבבו **ובבבבע** אבבל אח הבם, בקול בהי
בם מ״ם דברו בהי״ בם אבבי״ו, ובבבבה אבלים אבבבר
בם, לבך זבבון לבם:

שם. חלוש לבהי ולא מבינה. ל״ל דבבבו מבבבבים בל
בבבבה, דבבלבה״ר בבבבה בב, וז״ה חלוש לבהי
מבינה בל״ל בבבבבה״ר בל הבבבבה, והבבלבהי אותו,
ולבן לא לבבבבה אבבבבה, אלא בבבבבה אבבבבה:

שם. אבבבה מבבי לבבבבבה. בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה

דהיינו טוב כפול, וכזה יוכן בס״ד ביום טובה היום בטוב, כ׳ טוב, דהיינו טוב לבמים ולבב. וכזה יוכן **כי האיש ירא ה׳ יודנו בדרך יבחר נפשו בטוב תלין בלומר כי האיש ירא ה׳** וכו׳ אותו אשר **נפשו ב׳ טוב תלין.** כ״פ טוב לבמים ולברירות. וע״ל בס״ד בזה טוב, כי ב״פ טוב ג׳ד״ל, הנו תמ״ם בהוא בלב שהוא טוב וטוב לבמים ולברירות, לא יתגאה בכך אלא יהיה דל בעיני עצמו. וכזה יוכן **אשרי משכיל א״ל דל ביום רעה ימלטהו** ה׳, פירוש **ימלטהו,** כי זה יש לו שכר בעוה״ז ג״כ לבנין עליו, וכמו שבארנו בבריית אחלו דברים. וע״ל בס״ד לבך עשה הבי״ת כיך יתן בל אדם מו״כ פרקים, וכיך שמאל מו״כ פרקים, לרמוז לו כיך יתן ביהיה טוב לבמים שנבראה בימיו, דכתיב ויהי ערב ויהי בקר, הנו לו בשי״ב פרקים בל יי׳ בתאל ביהיה טוב לברירות שוכני אדון שנבראה בשתאל דכתיב לקי ידי יסדה אדון, ודרשו ר״ל על יד שתאל:

שם. מתבבה בעוטה פירוש הקב״ה מלרפה לתעשה, לתעשה. פירש רש״י ״ל בעושה פירוש קשיים יותבבה ועשה, לו מלרפה לתעשה, שנפרשין מתנו לך על התחבבה, ובקה הם הוה קשיים יותבבה ועשה רע, שבעה דנפרשין מתנו על התחבבה נ״ב, שבאמת טוב המוב בתוב ומלקות הבל הוה משוב התחבבה, בי מלד התעשה המוב ובשונג בוים הם, וכן הדפרש הוה בתוב בוים לו בתבבה רעה שוהב שזה אשר ובשלו, ותתחת בן בתחייב מלקות לו מיתה, ובשונג אע״ג דעשה בתו בעל המוב אין בם מיתה ומלקות, בין בלא הוה לו מתבבה רעה. וע״ל בס״ד הבוטח לא בלתבר בלו אל בל התחבבה בהיתה בם העשה, בי בוים, אלא לתבר עשה, הנה זה נעבה גם אל יוום תתחוב אחר הרבה בו בעבורה הבהיל, בוים בלתוה מתבבה בלבד ולא עשה בעשה, מבני שהא״ב עשה בעשה, אבל לא הבה בזה בוים לעשות עבורה, ולא עשה הבעבירה בלבד, הן בוים הן אח״ב, לא נענש על איתה התתבבה:

ועוד ע״ל בס״ד בוים הנמתה ע״פ מ״ם לקבון בסוף מבלמון, אשה שנברה בעיר ובתבע בעלה ואבר לה והיא לא ידעה בבבר לה, ויהיה בוחה יין לדעיבה בעליהה, ובתב הרב עיין שבקב ״ל, אע״ג דהתתבבה רעה לון הקב״ה מלרפה לתעשה, מ״מ בין דלבי דעתה עבתה בבשל מלרפון התתבבה לתעשה בע״ל, נמלא תפלו אם בתעשה בבתבר, בין דהתתבבה בהיתה בלותה התעשה הוא בוחה בל תבשוב בע לזה בוגע, ולפ״ז בם הבה הבי לאתר, מתבבה בוים לה בירות ר״ל עשה בה בעשה, אע״פ בהתעשה הוא בבוחר מלרפה לאותה מתבבה דעה לתעשה, אבל מתבבה גדולה בלתי תעשה, לון תבוהה בלום. וכבי דדיי בס״ד יעקב ג״ר״ל פירש בעוה רש״י ז״ל, בגון בהרהר בתבה בוים לוה בלוחי מתתת לוחו הבהור, הבי בלילה מתתת לוחו הבהור, הבי לוחה מתבבה בתתבר בוים לבת בל אחה מלרפה לתעשה, עב״ד בס״ו:

שם. הזהות יש לה הבן ויש לה בירות. מבקים ה״ל לוך הבן אלו דברים שאדם אוכל ומפרנסיהם וכו׳, והבלה בל מעוה יש לה הבן ויש לה בירות. וע״ל בס״ד, דשאר מלות בם הבירות אבל בעוה״ב, אבל אלו דברים דבקיים בבריית בל האדם מן הבירות בם בעוה״ב. וכה דבקיב לבון זבות ולא אתר המעוה יש לה הבן, דמאחר דבקיב עבירה הבה הבר הבעבירה הוא מעוה, אבל זבות הוא הבר לבון תובה. וע״ל בס״ד, בבי בלבול בזה בם בהבלמוד, אי בקיב בזה הבלמוד, אי מני בבי בלבול בזה בם מילי דחבודותא

בי״ג וכ״ג, שהוא מספר הזה הוא, וכזה אותו החלק הבקרא בבסם חשב יהיה בקרא בבסם הוא, ע״ד בתרי״ל שהשותה בבסם לזבות, ולבס״ר יהיה עבד״ם, בח״ם בבסוה בי בהבסים לזבות, ולבס״ר יהיה עבד״ם, בח״ם בבסוה בי בלאת לה לבבו נלתון בבבנך, בבו לא בתחר אלא לבבו, בגם הבבנו שאינו תובה בקבבו בה בהיבוב בבאדם בל בבבנך, בבני ילבדך, בי בתה יהיו בני החלבים בבאדם בהיבוב בבבנו, וכזה יוכן בס״ד דמז הבהוב אדם אחד מאלף בנצאתי, פירוש **אדם** שיהיה נוכף עליו **אחד** מן אלף הבהוב בהיבוב בנצאתי:

ובזה יוכן לעולם ידלה אדם עלמו בלבו אחד חייב ואנוי זבאי, פירוש בוים בו חלק רע הבקרא הבה בהוה בייבה אלו החלבים נרמזים בחלבים בל מספר אדם, בעבה מלוה אחת בה תלמוד הוה שבקבלה מלוה ובקראת אחת, אחבריו שבבריע עבמו לבבה זבות, בי עבה ע״ו יהיה בוסף מספר אחד בל אדם, ויהיה מ״ו, דאז בני החלבים יהיו בל אחד מספר הזה, בהוה בבה בזבות, אלו חלבי הבקרא חבוה בהוה הוה בבס״ב יהיה חיב בהוה זבות, ואם בבבר הבקרא בבבר בבירה אחת לא אלו לו בהבריע עבמו לבבה חובה, בי אם בבבר מן אדם אחר בהיה בהוה בין בינול חובה, אז יחבר מן אדם אות אל״ף הזומו בלימוד הבוהב, ויאחר בה, ואז יהיו בני החלבים מספר אדם ואחבה, בגם אותו החלב הבקרא חיב יהיה חיב, וע״ל אלו לו, חיבת אלו בבמו ו״ ה׳:

ר״ל ו בל בל הבבריו אות ה׳ בוחבר מן אדם:

שם. ר״ל בבי״ם אומר לבי בהבולה בידון אחר דיבו:

וכו׳. ר״ל בס״ד, דר״ה בבי״ם בלבע בל ר״ה דאחר ידאה אדם עלמו אלו חייב, דאיך יוכל לבאות עלמו בבי, והאוהב בחבר הוא הילבי״ד המחבבך שיבו ולבו בל אדם ומלאה לו בבובו זבות, לבך תבבם הבהלה בל הבולם בבלל, בהאדם הזה בם הוא בבלל עמהבם, דאז בבלמה בחבשיו בעבעבה לחבוב בבובבו זבות, אבל בחבשים בל בל הבולם מהיבו זודע בבובבו זבות, ובב״ם יבתבבל בהם ויחבוב אולי הם שתה אלו חייב ואלו זבאי, דנמלא הוה החבוב מתהם בבבן המאלבים, אם יעבה בבובה מבבוב עלמו ובל הבולם לבבה חובה, ואם יעבה מלוה מבבוב עלמו ובל הבולם לבבה זבות:

שם. בדי לבבבן ולהובידן לבחבבנה בהחבוהה בל בבהבה, בבאחבה ב דבה יבר לבבי אים ואחבריהה דבבו מות. פירש הב״ו ״ל בבאותן הבבבים בלוה בלהה בבעיהם דבבן ובבה, ואחבריהה בל אותה בלוה הזמנת דבבו מות בהיה, בבל. וע״ל בס״ד אחר אותיות בלוה בן אותיות מות ״, לבמוח הבה בלוה בהיה אחבריהה מות, ובבד האדם בה בבבבבה ז׳ בל בהבבות, בי בהבבה בן בה ד׳ מדבנות, בבי מדבנה ז׳ בל בהבבות לבחבבנה בהחבוהה בל בהבה:

וכבל האחבר אחבר לבחבבן בבבבבה בל בהבה:

שם. תלמוד בדול בהבלמוד מבבה לידי מבבה. ע״ל בס״ד, בהבלמוד בבילבה, והבמבבה בבבבים, ובובוב בבבילבה מבבבבה בעבבה, לבך תלמוד בדול, בי בהבלמוד מבבה הבבבבה לבמבבה. ולא יתבבבר אלא בבבבבה בבבבים, ובבבבה בבבבבה בבבבבה בב

אשר יגלו כשרך ובתך, ואיך תהיה לך ברוחות הנוף מן המתאבל אשר מתאבל, מאחר כי מדות אלו שיש לך הם מעלים כתך וכשרך, אבל אם מגד שבעי ומעני נת הרבה, ואין לי כסף וזונז תעלה בדבר ברחוי לעשות בו וגם יש לי מדת הסתפקות ושמח בחלקי, ומעשי אשר לפני אני רואה אותו הרבה מאד, ואינו מתקנא מלאחרים מכל דבר, לכן לא עלתה כידו תועלת שעולה מכל אלה ובתיה ומעטנו אשר לוכל ושותה ומשנו נוגו, כי אם רק רגזונות, כלומר שופל הרוגז אלו, כי רק הרוגז אלו שופה שופל בגופו, לך דברים הטובים לון עולה מהם תועלת ושעולה טובה לגופו אלו, וכל דברים טובים שיעשים לגופו אינו עולה מהם כלום, ולכן אחר דבר זה סיים ולהזה טוב שאין לו מדת הגנעות בתאכד שבעי נוגו, הנה זה תמעטים אותו מפרי מעשיו הנופעים בטוב״ן, שעולה שופל טוב ומועלת טובה לגופו מכל מעשים של תענוג אשר ישבה לגופו:

פרק שני

דף מ״ט המתרגם פסוק לאורתו הרי זה בדאי. לוגי דמסקנא דייתי נורם קך, המתרגם פסוק כאורתו הרי זה מתרף ומגדף, והמוסיף עליו הרי זה בדאי, ופסר הגעתיק נבחלות תלמודים כ״י, ודפוסים ישנים לא נמצא אחתו על מסכת קדושין:

שם. עשרה קבין חכמה ירדו לעולם. על מספר העשרה אלו מעשרה בגגד עשרה ספירות, ולכן העולם נברא בעשרה מאמרות, אך משקל הקבין דקדוש פלן, ארוך לגו לדעת מה עשם יש במשקל הקב דקדוש כזה, וכ״ל בס״ד דידוע הקב הוא מ״ח זאוס, יען דהקב הוא אהרבעים לוגין, וכל לוג ששה בצים, ובל בציר שני זאוס, נמצא הקב הוא מ״ח זאוס, ולכן נקרא החלקים בה בעשרה בחכמה על משקל הקב, שיש בו מספר מ״ח, בגגד מ״ח מעלות שבהאורה נקראת בחסד, ומה״ב בבריאתה לאחרת, בתורה נקראת במ״ח מעלות בתנין אלו, ולכן שבעה חלקים בה אחמה דקלי על חכמה בתורה נקרא לזו במשקל קבין, שבל קב הוא מ״ח זאוס, ובעה המספר שבל מ״ח בזאוס, לרמוז לון האורה נקראת בס״ת, אל״ה ומתחר לא חוסר אלו בעדריות הזה, ושוד ג״ל נקרא המשקל של קבין, כי בל קב הוא חל״ב דרחסס, ישן כי בל זאת הוא הבשבע דרחסס, ובסס העולם עידרו הקבין אליה נקראת הבל, ולכן נקרא המשקל של החלקים בקב שבוא חל״ב דרחסס, בתנין הבל, ולכן בשאר דברים הנקרא אל״ה: ג״כ נקרא המשקל בקבין, בעולם הנקראת הבל:

שם. זו תעופה וזו נסות הרוח. מיין פירוש רש״י ז״ל, ושוד ג״ל בס״ד לרמוז שני מדות אלו בחוזיות הפיפה, כי שני חוזיות ס״ת אל״ף של הפיפה הם שני חוזיות מן נשוף, ושני חוזיות ס״ה וה״ה דלפיפה הם ב׳ חוזיות הנעופה ואות יו״ד מעסקת בעיפה לשמון, ושוד ג״ל בס״ד, הנרמוז בחיים אלה בגמ״ם ותשאנה את האיפה בין השמים ובין הארץ, הנסברים שם בין מספר שמים לבין מספר ארץ ש״מ בתנין בתיב הדין, ואותה בחוב״ה דעיב הין הוא היכל ד׳ מן ז׳ היכלות דעותה, והוא בחיות נגזרה הקליפה, ואחרי הלו הוא הכל בסם מוכה, ובמי בקה״ז ז״ל ש״ם. ובכה בתם ושוף נאות תעופה הוא מספר חוכה, שהוא שם הכל מיב הין שעולה ש״ם, הנמוז בחספר הנסברים שם בין שמים לבין מספר ארץ, ולז״ל ותשאנה את האיפה בין השמים ובין הארץ ר״ל הרמוזה בין מספר השמים לבין מספר הארץ. ומ״ש דיוקא נמי דבתיב לבעות לה פירש רש״י ז״ל דהיינו תעופה לבדה, וי״ל דתעופה נמשה לבסוף בתומרו בבנעי חסידים, לבד י״ל מתהבה תעופה מובלה, ובלתבה בתיב לאלבעים, ובוראה בלבוך דוה, ופריך התם מי בתיב לאותבו ולשומרי מצוה ולבוך דוה, ומאבי הלי לדסמוך ליה, והלי לדסמוך ליה, וה״ה כאן דיי״ל דקלי לדסמוך ליה:

דף נ״ב מפני שקתרגים הם. ל״ל בס״ד דקרא אותם בס״ם בסתרגרן דף ל״ט כולהו נופי דרפתן בל התורה, לנופיה דנבלת דיחבה והוי דהרפתן לוגמו, ומיבה ומרוך דרפתה פירוש נדהה בס״ם, ל״ה בלן אל״ש הבל התכמים הם נרחקים בל התורה, הנה אלו הם קתרים, כי נרחקים כהפך לתוין קתרים, ולקחמו בהלנות בלים, ר״ל אל״ש דדבר בתבנים לומר בהלבה לפני החברים ותלמידים דבר בבר אחמת, כדי לפקח המושגין ולחדבם, בתי״ם ובבא לחדורי תבי קתמה, הנה אלו לון מוחם לפקח אלא מלומה לקפח:

שם. יתמרו מאיר שבא ויהודה בשם יוסי בתר. ל״ל בס״ד מלוחו לומר יתמרו אמ״ש בתמ״ר בתר שבא שתה, ואינו כי בב יהודה בתבר, ולשולם ודאי אינא לתרוצי דבריו, ועוד כי בב יהודה בתבר הוא בשם, ובל בן ״ל דלשולם לינו מקבי בלום, ובאמנם בב״מ, ובן יוון שבשם בתבלתו ממנו המבוהן בל הבבריה בתנור ב״מ, אך מ״מ אתמנו מוחן דיוסי שבוא מלי שתה ובתנא קומיה בל רבי יהודה ולא הביב בלום, בן בן יהאה לבם דקומיה בבי יהודה קבית, ובקרה לדבבי ר״מ, ולו יגלגלו בדבר זה בל ר״מ מיתמרו בנה בי ח״ן, ובל בן תוכחו בל ר״מ בדבר זה שבוא אמת מה תבא עליה, בשתה ודאי נתתיה הוא אבל בהומנין, אל בן מוכרח לבי לייבב דבריו בל ר״מ נם בתבי רבי יהודה בהשבב עליהם, בדי לקיים הבתוקה הזאת אבל בתלמידים וכל הבומנין, בודמו בי דבר ה׳ בפיהו אמת. לו יוכן בוחתו מאבר שבב ואם הוה בחיים בוחתי הוה מיבב דבריו בלבר לבי מיבבו, ובבי יהודה בתבקה ב״ב הוה מבא ווידב דבר הוהוב שלבי מיבב, ובלא הוה קבית ליה מבינתה, ובל בן לון לבי מודיע ומבלה יבוב הבבריה, תוכחו בל ר״מ בדבר זה מה תבא עליה:

דף נ״ג. ויהו קורבן אותו בן תמנון עד יום מותו. הקבו הוספות ז״ל, ובן הדרבן בחבוף תמלי קרו ליה דוקה בן תמנון מבי מתחרים, ותירלו שאותו הלים חבוף חלב הבנבנן בבמוה, אבל אחרים לון הו תוהבין אלא מבלומין בבתובבן דיהם ע״ם, ובדיון בין דחוהבין לבה לא קרו להו בבבי, ובל״ל בין דחוהבים מן הבנומין מי יקראם בבם בה ב״ב, ולבלה מבלן דלים בנורה דלוכה לגבות אחרים, אלא הו מותלין לבם, ובם אותם אלון מובבין דיהם לא יבלו לגבות ולקרה בם לגבות, אך זה בהיה חוהב מן הבוהבין הו אלה הבנבנבים קורן לון בם זה לגבותו, בי בבינים לא נמבלו עד בבוו זה בחוהב מן הבנבנן עלמן. לו יוכן, בין דזה בה מבינו ב״ב לחבוף מן הבנבנן בחוהבים אלה אחרים, לבך דאי דאיי בהבוה לבדו יקרא בן תמנון. בלהו לון תמנון אחר בבולם אלא הוה, ובלהבר מבבדים בחבר בבבה לבר אחרה, ובל לבבוב לבבי הבבר בבבר אחרה, ולהבו הבר בבבה בבבר אחרה בבבה אחרה, ובבבה אחרה בבבה אחרה בבבה אחרה ב

לעברך לגפל בלא יהיו נבערים לעמרי, וכן בכל כיולא בזה בכ״ל. ובזה נתברר בפיר קושיא בתרקיטין, דהנקבן ידע שים לתרן הבא בתוהו תיכון בל לם הטיב בלם, דהם לא ילבו בחוקים דא״ל יתכרך לא יהיה בדבם, דהיינו בשמו לבון בשתם, ולא יהיה קלבה בהיהו ביהיה נעבדים לעמרי, וכן בכל לוהם קלבות שים בנגדם בברכות היבא לעמרי, לך סבר התקבן דהיהיהן בזה הוא בוהק, ישן המלבה דבפרבה זו יש קלבות גדולות בלבוך בלתוב בפיהים על לם לא ילבו בחקיהי, והם לוהם בלא מבר בנגדם בברבות, וכמ״ם הרב פני יהוכם ז״ל, ל״ב שמע אבי שהלי בם לוהם בלא זבר בנגדם בברבות, וכמ״ם הרב פני יהוכם ז״ל, ה״ב שמע אבי שהלי בם לוהם קלבות בל בגמים וביוא בזבר בנגדם בברבות בהם לבו ילבו בחקיהי, בם אבי יהיה לבם בנגדם קלבות בם לא ילבו, בין בבתבת היבא קלבות שובא בפיהים בחב יהיו מילבים מקלבות אבי, והדבבה הסברה מחייבת בין הלבוך ביהיהו עליבם קלבות לם יתלבו, ולא דמי לבוך יבבר ביהיהו קלבות בהם הבך הבברבות, ולא דמי לבוך קבא הלם הטיב, דהא״ל לם לא שיב ליבא אבבה ולא דיבא, דההם לא בתלה בהיהו בלבב, הם לא הים בופל הדבה, ותיבן לו דאפ״ה הייהי חובב, וכדי שלא לשמוח פיבם להבא:

שם. בבלתא לב״מ היהו בהיב בב תלבו ובתעבה ובו׳, בם בבן לא בהקבות קושיא בלשיל, דבא בבר הקבה לו מבבוח לם בהקיהי, ותיבן לו דהו״ל לא בבבה ולא הקבה, ובבן יתי יתבך דהו״ל לא מיבה ולא רשע, ובבן לא ביב תיבון בלשיל. וב״ל בס״ד דהתקבן בבר בתן לא יבון תיבן זה, משם דתיבו בתיבה בבסבות לם בהקיהי בהלתר לבבים, דהם לא ילבו בחוקים הבי״ם, לא יהיו מילבים מקלבות בהם הבך הבברבות, בבן בם בדבבי הבבלים יל בן, ובילבה לתבבי בבברה לו ליתר לם יתלבו לא טובה ולא רשע, תלבר בתבבר דתבבה בתיבה בבך בבבה לתבבי, ולא בתך בלילבתה בבבה בבבה בבבה לבבים, בבן בם בדבבי הבבלים בבבה בבבה בבבה

ולזה ידוה הבדלם שעבה לחבדל מהם כלסופי בהוה טוב מן ממזר ודלו, ולח״כ עוכון כרוך לחד לבבדל קמת הנס, ונבחר הבטלת בהוה קמת דק מחלר, ולזה ידמה הבדלם שעבה לחבדל הבסוקי דלמוו ובבחלית בודלו, והוה טוב מן הסופי, ונבחרו סולם נקיה בהוה ובהלל מיוהם מלר אביו ומלד אמו, ולכן לאמרו בהלה סולת נקיה ועלה. והנה בודלו היו ובבחלים דרים בבחר לבמות מ״ו חון מבבל כמו פרס ומדי ובוולם, וכך שזכה לבמ״ב עשה הבדלות אלו בבבל, דדיק בבמת דבבל לבן בקלים ולבון בלבל, ובמה מעיד בהוה לרוכה לבפרבה והבדלם יוחר מבחר מקומות:

דף ע. הל מלת אלו כי אדם בדומין מעבוהים למעבה בהוה, שהבפה לחל מלת. פירש רש״י למעבה זמו הטעם בעבוד עריות שבינהם ממדרים מ״ם. וג״ל בס״ד, זמו הטעם בעבוד על מלת בהומין שיהיה ממחל לת הבעיים, כי בת הזבע נמבר מן הבעיים ומבר״ם הרב ז״ל בבפר הלקיים פ׳ בדהבים, דבשוב אלו בעיים, דלהבר״ל מעלה מחור עיניו בל אלה הבדין, ומיין המומב״ם בפ״ד מב׳ דיעות וב״מ ח״ם סי׳ ר״מ בעיף י״ד ע״ם, ולכן אבבי אדם אחר בדומין בחיבור ממזרות, ובבור על הרבים לבהיה אחר בדומין בחלת הזה לבהיה אבבי אדם בעיבים, לבהיבם בבחבבה בל אחיבו, בי הזבע בחו בעבבים בחלת בעיבים, ובבחבבה בל אחיבו, ובמ״ם בבחבבה בל אחיבו, בי הזבע בחו בעבבים בחלת בעיבים, לבהיבם ב

קלבר כבתרה״ם מכרה שבינתו לעתיד בנתמ״ר, שיהיה כו זה הגם הגפלת דשומרן לפופים ומכתחיים רוחים, בדבר זה הוא עדות על השומרים שם שהם קדושים, ולינו מעיד על זכר, בלומר לון הגם ההוא נעבה ונכל דרשו, אע״פ דלכולם בלו נגבלו לשם בלאיה הגגה ונכל דרשו, אע״פ דלכולם נעבה גם זה לא יעבה לאדם זה ודבון, ויהיו כמו בסיה לינכרלל בנמדבר, שהיה הבשן פרום עם יבהלל דוקא, ולא על ערב רב, דלא היה קילבן הבשן, כן יהיה כלון, ומ״ם דלון הקב״ה מכרה שבינתו אלא על מדבשמה המיוחסות ושד נדולם, וכן נאמר בחלל נ״ל יהיה אחרי בלו לתקבעם רוחי על כל בשר ונבאו בנעים ובנוחים וכו׳, הגם הבדלת סביבה בנבוהה ורוח״ר לא הסיה בחבפחות המיוחסים, ומ״ם זו תעלה יהיה יש כן ישראל לגרים, בזה מובן הכתוב ושמו תלוחים לתבוחים, שיהו אחי הלבנים החלה, ומ״ם בבינעו ה׳ אלוך ובטבה, מבבני אחרי הבלבה החלה.

דף ע״א. בסף משבר מחזרים. נראה הבינה דמחזר בעבה בהוא הבסף, בקונים בה לא הבפחה. ומשמע בבם רבני אבבהו ז״ל, לאדם מז פנים סימן בהוא מחזר, ובן אמרו מדתיהן, טולי הלו ש״מ מחזר הוא, אך אם זה החנוף הוא עשיר אבד שימן זה, דאמנהו מחמת עשבו הוא מז, ובמיב ועבר יעבה עשיה, נמלא בבף קודם אחיתיו מחזר יש אחיתיו קולבן, בהוא לבון בלבה, אך מבפרים בל אחיתיו אלו יהיה נ״ב מבפר בבפי, לבמוא המחזר אבר הוא קולבן מן הבשבר בבפי, לבמוא

שם. ת״ר בראשנה בם בן ״ב אחיתיו וכו׳. אחב הרב בן ״ב הוא בם הנ״ה אחר״ו אדבו״ן, בבינלב אחר הם ה״ב אחיתיו, והבקולבות הם בהבינשים מבני הבריבים בדי אלא לתמתבו אבו אל״ם, ובדברים אלו לא נמלאו בבמובה בבריבים בבסדר מבבה״ו ז״ל, ובן דברים אלו מלאתים בבספר לקוחי הם״ם מהאר״ז ז״ל, הבדפם מחמן בב, ולא יבולבו לבבון אחר בם בלובב בב יאחר אחר הבבן בבבבבה בבחים בבחקים בם הנ״ה, ואם נאחר בבאות בבן בבונת אחיהם הבלב, אך אחר בבלבו אחיתיו אחיו בנשיבת אחיהם הבחים. וב״ל בם״ד, בי הבלובב בל אבבה בבחבה אחיהם בבאות ״ב אחיתיו מבבון בלבו בבמבינה אחר הבם אחר הבקולבות בל בם הבלובב הבו״ן, הבה הבובה בבם אחר הבם בבבבבה בבחבים, אחומבו ובובה בב בחוחם הבקולבות בל בם הבלובב הבו״ן, ובבי אבאה יבבינבו הבומבינן בבקולבות מה הם, בבה מבלובב הבבינבו בבחבים אחיו הבבבבבים, ואו

שם. אבי״ה א״ל בם בן מ״ב אחיתיו וכו׳, נראה לבבי בבמובו בבקבי בל אבות אחיתיו אבו בבם בבם מ״ב אחיתיו, ובבן לא יבמבבו אחיתו אבא לבמי בם בבבבבב

לא תאכלנה מרוע, והייט כי המלכים הנו׳ הם נקראים כלים כידוע, והדרוד הוא קדרים שהוא כלי, לך דוד שבו תאנים טובות מאד הוא רמז על כלים אשר הוציאו ונתקנו, שהם כלים נכמוזים ובחלל, שעליהם אמר הש״י כל ובחלל כני מלכים הם, והדרוד האחד אשר בו תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרוע הוא רמז על כלים שנשאלו מלך וכיורו, שהם כלים נכמוזים התחזרים, ונלחמים בהם סיגים רעים כל קליפה, ולכך אסולון לנה בקבל, ולי״ח אשר לא תאכלנה מרוע, ולכן אחת שוטפר בלשה מיבא עניה יוסף הנ״ה כולה חסורה, ולהם לאמוך כאוהה כולה נאמה שבולה של המחזרים, ומאוהו הדוד שבו אחת תאנים רעים, והוא לא אמנם אליה לאבד אותה, ולכן כתיב כיה בפיו מדרוד תעבורנה:

והנה יב דוד שומר על הלם, כזה מוכרח לבית שחרורים מכח הלם, רם דוד נקי יפה אליו שומר על הלם, כדי שישתר מעבון הלם, ולכן דוד שהוא מקום מולא נמנות שבולה, ודמה לדוד שהוא שומר שומר על הלם, ולהן כי שחרורים, לך דוד שהוא מקום מולא נמנות המחזרים, ודמה לדוד אבר על הלם, יש בו שחרורים הרבה, וי״ש ויבר מחזר בחבורה, חלק תיבה באשדוד לבשים, וקרי בה אש דוד, כ״ל דוד שלובו בו הלם שהוא חלולבך בשחרורים הרבה, רבן הוא מקום מולא נמנות המחזרים, שהוא חן כלים שחשרבים בסיגים רעים, שהם דרגים קדים מאד. גם כ״ל דבמנו בחבורה שהוא מספר שבו״ן בחבון ד״ם אדם שהם ז׳ חלבים, שבל אחד בקרא הדם, הוא החלק הבאר כלי תיקון שחמנו המחזרים, הוא כלול חבל ז״ם הדם שהם שבו״ן

בחבון אשדו״ד:

דף ע״ו ע״ב. אחר מרחבר מלו קבא כלך יפה רעיתי ומום אין בך. י״ל מלו ס״ד דחלמודא מדרחי ליה אח״כ, ול״ל בס״ד, דאי מום מחם למלו אבמרך לחיחר, אחר שבבר אחר מולך יפה, ולבן פירם מום מחם על הנוף, ומום דיחסבן נמי אין בך. מיהו י״ל עד ויחסבן אוך בדי ליה מום, וכ״ל דקלא בל אחחזרות, ובחמחר מעריקון מום זה, ולי״ח ומום דחחחזרות אין בך. והנה מבבא מבחם מרחבר הוא דילוף מהלן, ולולי בריחחא דחני רב יוסף, ובוכיבות דף ל״ח דחני אל קבא בבריחחא דחני רב יוסף, ול״ל דלשלם הוא בח״ם כלן, ובוכיבות קולר חלמודא, ובקבא הוכלא דחני רב יוסף, וכן בסבחרין דף ל״ו נקבע בהבחא, וזה בבחרין:

שם. והלחבא אוריב אחחי, מלי לאו דאחרי מחם. קבא בבר חיבן לי בלבל הבמוני דיבוב בבחנן, ומחי מקבו מבבא דס״ה בלן, וכ״ל בס״ד דבבר המקבן בחוריב מבחנ עבי דאחי מחם, מבום דבבן הבבוא קבאי כ׳ בבעוים בדבר ה׳ בבם אוריב אחחי בבבחלל ב׳ מי״ ״ב מדוע בחיא לח דבר ה׳ לבעבות הרע בעיבו לח אוריב אחחי הבחנ בחבב ואם אבחו לבחם לבל לבלבב ואוחו הבבח בחבב כי עבמן וכי׳ עבב ב׳ בחבי, ובבקח לח אבחם אוריב אחחי לבחות לבל לבלבב, ובבבל לבח בחבבר לבקבו ב״פ בבם אוריב אחחי, ולא אמר אוריב בבחם, אל אבחבים בבבבו בבבבו בבבבו אוריב אחחי, ולבן הבבוו בבבם אוריב אחחי לבבב

שהיה נוהג להתלוות בשוכרי שביעה, לגר שתן ולא הניד לבבו מעשה זה שקרה לו, וקרן הוא שזב דרכו התחיל, ולא היה מתלוגג שבירה עוד, אבל רבי עקיבה כשאר מתלוגג בדרכו, עד שנתמן מעשה הנעיה לו שלמון, ולבן מסדר התלמוד סדרי מעשה דר״מ קודם מעשה של רבו, לחודיע דר״מ קדמה כוונן למעשה רבו עקיבה, ולבך לא הושילה לרבי עקיבה ב״כ, אלא הוצרכה מעשה אחרת לרמות לרבי עקיבה, כדי שנם הוא ישוב מגאנו הלשון:

ואם תאמר, למה לא הקדימו מן המעשה של רבי עקיבה, כדי שתשיגל בעבור ר״מ ג״כ, ולא יעמוד הדבר לבעות מעבה אחרת לן זו שאלה, כי מן המעם הזה רצון לרמות בני מעשה, כדי לחזק הדבר הזה יותר, ולבן הקדימו מעבה דר״מ, שבזה אין תושלת לרבי עקיבה, הוצרך מעשה אחרת אליו, ולו היו עקיבה אחבר סיפר מעשה דודיה לתלמידיו, אלו נם ר״מ סיפר לפני רבו בתחזוק הדבר יותר, ודע כי כזה נכון קרובה וחדורות בל שני גדולי שבאלל רבי עקיבה ור״מ, ואל״ג דשום אחד לא יודע בתעשה שנזמנן לבם, הם עליו הדבר, ולא בוטו, כדי ללמד דעת ומוסר לתלמידים ולעבר בני אחם, יהי רצון שזוהם יגן בעדינו. ומה שעשה מעשה דרבי עקיבה בחרבה, שנזדמנה לו האשה שומדת על הדרך ושלה אליה, מפני שבלדרוך נמבל לדרך שבוזה בדרכיה, ובתיב לדרוך בתיב יפרח, כן הוא שוזה פירות מתוקה ומלוח, לרשות לו שבות מרה ומלוח שלו עמדה לו בדבר הזה. לו יוכן הדעמים בהם שתרים לתעלה מן לאותיות, וכן הדקל פירותיו נבוהים לתעלה, ולזה התעלה הגיעה עליו בדבר זה:

שם. פליטו הוה רגיל לשון רגיל לאחר על אלפם בעמים, והוא בכל יומא אחר אלפה תפילות היה אומר דבר זה, נמלא בכל יומא ויומא הוה רגיל, הדיינו שהיה אומר זה אלפה בעמים בחם. והא דאחר גיהא ולא בכולא, כי הגיהא בתו יותר חזק בשופל בעולות מדחיק, והכהן מקרוב דוקא, ואחר בעיגה הוא בח בחתוה שהרהה לאחם, דקרלוים בחתוחיו בכם מיגים, וכמ״ם בספר בלקוטים בתמר מ״ם מלא עיגים, בלבל אדם מגלהה לו תאוה בפי מזגו ובבבון, וכפי דעתו, וכמ״ם ותרא האשה בי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים, ולבן אדבר בבי אבי בנה״ג, בכללו בבבל יומ״ב בעבירה בהלבנו לעגיגה, ולבן ל״ב נקרא רע עין:

שם. יומא אד מעלי יומא דכפורי הוה. הא דתעורר הבעון, ואחרב על פליטו ביום ערב כיפור ביפור יותר מבאר ימים, ג״ל בס״ד כי היה ירא מקללה, א״ב ביום ביפור יותר, הדא מתמה קדושה היום, ושוד דבלעגי הוא בתעגיה ובשיל יותר, ושוד אתוחו ביום יום ים תמשה תפילות יחד, והוא רגיל לומר בל יום שלשה פעמים קללה זו בל הבעון אחר בל תפלה, וא״כ ביום ביפור מוכרח אומר לאחה תמשה בעמים, ולבן חב לה בעבור ביפור יותר ובא לתקן הדבר ביום ערב ביפור, בם עוד חד לקללה זו ביום ביפור יותר מבאר ימים, מבשם אחיתו היום ריש מלילה הבעון שלון לו בלעגיה, ולבן חבם בל פלמו

שם. אומר ליה בעגיה, רגון בזה כי פלימו בבשום מדקתו ואוכלו שלבו בלילו, ובשלו עני שלא יבול לבעול בלום מעוכלו ומלוחו, והרי הוא עומד בחון שלון רבות לבבם, אם לא יהן לו רבות, ולבן קרא אבבה, ובם עבה לו בזה רמז מוכבה מבוכתו ומתרבם עליו לאה

תקללני, וכי מה עביתי לך ומה נהניתי מתך ומתי נבבסתי לבוכה ומה לך שתקללני, ולבן עבה עלמו בדמות עני ושומד בחון, לרמות לו כי תלהו הבה הזה עני שלון לו הלאה בל בלום מתנו, ותפלהו בבישה לבישו לון עני ושומד בחון. והא דתלא בפסיב אחיה וכיבי, לרמות בי הוא בקרא מלום אבל החבמים, במ״ם אם בבע בך תעול מבבהו לבבמ״ך, דקרלוהו מבול, על בן בדון הוא דלעבוד הבייהו מילי דמלבוהתא, לעמרם בבד, בלתבר

בפשוט עליו הם:

שם. לומא מר בחמנא בנער בים בבבון, נהלה דבתרלם בה״נ הבחיב יעבר ד׳ בך הבבון, וכעלי מקרא קוראן בסוק זה בבבילים בל זבריה, ושוד נעבר הוגם הלבה בלבה אלא מבוש בלא שבוון ולא יתברה, אבל מה בהיה אומר בלימו לו בלבה הנוגעת לעבמו ובבבון, אלומר גיהא בעיגים דבמעל:

שם. בלים ובלי יבוב בביגה. ג״ל בלי הים בתוגר לבבה בשבלן, דא״ל מאבד עבמו בידים, אלא בלי הים בלבקבה הבמור, ובלא לעבוד בחוגו שבחיגה בפיה רבלין, דבזה לא יש בבבה בו אם בעד בוים, ובלה לעבוה בלבין זה נגד הבלבון, דבוא בוור בידום בבבן, ובגבוה רבלין מן בלבון, בדי לבבוא לה הבמון בבבל אחבן, ולבן עבה זאת לבבוות בפיה רבלין, ותבבר דמבה בבוים בעלה בם הבבבוות, ובהבבר הגער הזה אלו ימים רבים, בי לא בתבבלו, ובוו מוליון ליחה עד בבבבר בלוהו הבער, ובא דבבקה הבמון בדי שחא״ב ידיה זה לבמון, אך בבוה עוד לרמות בי הוא עוהו אלא מלות בבמון, אלא בבבל בלבה עבריה, אלא זו אבבון הא:

שם. ובמע בבלה הבבר לה. הבקה הבב שון שתב ד״ל, הלון מחבבה מלבבה לבעבה, בוהו מבוש דים לעבות לה, הבבלות, דאם בים מזבמן מעבה לבבי לא בים עובה, אך זו ובבבה מעבה לבי הבבבה בלבור בא״ב דלבי בלבה בלבה בים הבבר, דבון לוהה אלו בהיה הבעבה בל לבור ולא בנ״ב בהיה עובה, הבבל בלתה הבון בבבה בבבה לבבור ולא ובבבה, ולבבבר לבעבים הבון לו הבבה מעבה לבבור ובוו, ועוד ג״ל בס״ד, דאע״נ דאין הגבבון מחבבה רעה לבעבה, הוהו בבבה לבבוה עלון הבבון לו בהבבה, אבל ובלו בבבה לבבה בבבבה בבבבה לבבבה, דאין מעבוהון על בבוהה, אלא בעבון ובבבה:

שם. מי בבבבון לאבול בבר חבור, ובלה בידו אלא״כ. בבבבה בבבבה לבבבה בבבבה בבבבה ב

סומך על דעתו, ונתן סמים מריפים ומקיפים לעשות בהם מלאתה עם החולי של החולה לגרשו בע״כ, ולפעמים ישנה לתת הם פשוט יותר ממה שלריך לחולה לפי מזגו וכוחו, ומתמת מריפות ומוקף הסם חזק לו, ועוד לפעמים ישנה בשיקר החולי, ויתן סמים דלת שיהי לאותו החולי של החולה, ואז יחזק הסם אלין, ויהיה סיבה למיתתו ב״מ, ולז״ל טוב שברופאים קרוב, הוא לירד לגיהנם, בעבור שפעמים דמיס של החולים, אבר מסוכב על ידו:

שם. כבר שבעבתים שותפו של שמלך, כ״ל בס״ד הסיגה, כי הבעבתים מביאים מבריחים ריקים ופוחזים רשים המוכר כבר נגלות ומרפות, כדי להרוות, ומצאת אלו נוהמים מיעוט הפעם ומיעוט הפרנסה מישראל, כי זה הוא מסיבת אחילת נגלות ומרפות בעודם, ויהיו מ״ם בקפ״ז ז״ל, דקליפת שמלך מונעת הפרנסה לישראל, ולכן בעבור גלגול המשקולות בת שמלך ע״ם, ומצאת זה הכבר שבעבתים שבני אדם לוים לקנות בבר מן בית המעבתים שלו ומחנותו, ולך הוא מערבוי רשעים, דמחלכלין בבר נגלות ומרפות לישראל, ועי״כ מונעין בעם הפרנסה, נחבב שותפו של שמלך, דגם קליפת שמלך מונעת הפרנסה מישראל. ועוד כ״ל בס״ד הטעם בזה, דאחז״ל המאכיל נגילות ומרפות לישראל ראוי להפליגו לגלגים, וכמ״ם שובדא הוה בחר טבח רשע שהיה מאכיל נגלות לישראל ונפל מן הגג ומת, והיו הבלבים אוכלין אותו והניחם כ״ח דאמר מדילהן אכלין, ישן כי נגלה ומרוקה אלק הבלבים. ודודע מ״ם בקפ״ז ז״ל דשמלק קליפתי כלב. וכזה פרשתי בס״ד הטעם דאחז״ל דשמלק בת בשין לה״ר, ולז״ל כאן בבר שבעבתים המסבב אכילת נגלות לישראל, ע״ד שביאתנו לעיל, זה שותפו של שמלק דקליפתו כלב, ועוד כ״ל דרך הלגים על אותם הבעבתים שבתב עליהם הרב מהר״ם אלגאז׳ ז״ל, שדרכם לעשות מר״ח אב עד ע״ב תגים ומועדים, כאומרם ב״ כל ימי הבנה ובפרט במועדים הם מאוסים ומוזהמין במלאכתם, ומתי תהיה מחתם אם לא בימים אלו, שהם ימי בעלתם, ובאמת מנהג זה רע ומר להפוך להם ימי האיבול לימי מועד ושמחה, ולכן הם נעשים בזה שותפים של שמלק, ישן כי שמלק ימי שמחתו הם ימים אלו, וכמ״ם בזוה״ק בזמן שיש לישראל מועדים וימים מיוחדים יש לבע״ח תגולות וינון ואתמה ובזמן שיש לשולאיהם של ישראל ימי איבול ועבר תעשה הבע״ח ימי שמחה ויו״ט, ולכן מבחים אלו ובילות בהם הם שותפין של שמלק:

שם. מגיח אני כל האומניות שבעולם, ואינו מלמד את בני אלא תורה. כ״ל בס״ד, כי אומנות אחת ודאי רחוי ללמדו, אם על לימוד מיני אומנות הרבה מביא לוחם ומלמדו תורה, אי נמי אע״פ שיש לאל ידי ללמדו אומנות אינם לוחמים לאחרים שלמדום, ואם בני אני מלמדו תורה דאפשר לשולם שיתקיים מגר האומנות על ידי אחרים:

שם מגיגו שעשה אברהם אבינו את כל התורה כולה. קשה מה שייכות ומה קשר יש לדברים אלו עם דברים שקדמו בהמשכם, וכ״ל בס״ד דאתמר בהמשנה זו לימוד התורה נתן לאדם אחרים טוב, וילוף לה מדבתיב ואברהם זקן, כלומר זקן שקנה חכמה, הוא עסק התורה, וגם זקן כהמשמעו שבאו לו ימי הזקנה, ואז בירך ה׳ את אברהם בכל שיש לו אחרים טוב ותקוה טובה, ושל זה קשה מנ״ל שא״א עסק בתורה ומחמת עסק התורה זכה לבך, והלא עדיין לא נתנה וא״כ מסתמא זכה לבך בעבור שקיים שבע מצות, ואז״א מגיגו שעשה אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא נתנה, שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי ושמרתי משמרתי מצותי חקותי ותורתי, ובקבה אוך אשבר שקיים כל התורה כולה, הדא דלא ניתנו עדיין, אלא רק ז׳ מצות, ועוד אפילו אם היתה נתונה התורה לבמנה, אוך אחבר לאדם אחד לקיים הכל, אלא דהלי מוכרח לומר דהתורה ניתנה לו בבלילות והיה עוסק בלימודה, ולהבי נתבב לו מהלו קיים כל התורה כולה, דבל הקורות בע״ם שולה כאלו הקריב שולה וכיולא בזה, ולכן אמרו מבח לימוד התורה היה לו אחרים הטוב בזה:

דף פ״ב ע״ב. לא ראיתי נבי קיון ואבי סבל ושומל תמוני. י״ל למה נקיע לבי קודם אבי, והול״ל מגקע אבי אחלה. וב״ל בס״ד, יהודה בן יומאל אומר הוי עז בנמר וקל בנשר ורץ בלבי וגבור כאבי לעשות רצון אביך שבשמים, ופרשתי בס״ד, עז בנמר, דבר זה בלבי לעסק התורה ולקיום מצות עשה ולא תעשה, שלא יבטל לימודו מפני הבושה שאחרים מלעיגים עליו, וגם לא יבטל מ״ע ולא יעבור על אישור מפני הבושה, אלא יהיה עז בקיים בל זה אפילו אם אחרים אינם מקיימים, אלא הם מלעיגים עליו, ואח״ז חזר ופרט לבל אחת משלש אלו, דבר קל בנשר לעסק התורה, ורץ בלבי לקיום מ״ע, דהילה״ר אינו נלאה בזה אלא שוטה לו מעלות שיתעבל לעשות עד שיעבור זמנה, וזה ישל לשון רילה, וכמ״ם התנא הוי רץ למצוה קלה וכוחה מן העבירה, כי בעבירה יגר נלאה עם האדם להתעולו בה׳ והאדם יבחה מן המלחמה אם לא יוכל להלאם בנגדו, וכמ״ם בגמרא אחרי רבנן דהוה לקמייהו חד שבל שיש בו בית ע״ז, וחד שבל שיש בו קובה של זהבה, ואחר חד לאחרים נברה מזה הבבל שיש בו זוזות, ונלאה עם ילה״ר, והשיב לו אחרבה נגלי בזה הבבל ונלאה עמו, ולבן אל לא תעשה אחר ונבור כאבי לבלאה עם הילה״ר, ובקיע אתנא הדברים בסדרן אחלה מ״ע ואח״ב מצות לא תעשה, ובאחר פרשתי בס״ד במ״ח, ולבן נם לאן נקיע בסדרן אחלה הנני אבר ממנו נקח דמיון לאצות עשה, ואחריו האבי אבר ממנו נקח הדמיון לאצות לא תעשה. ועוד כ״ל בס״ד נקיע לזה בסדר זה, כי המלאכות דנקיע בזו בולם ענין אחד הם, דהקלישות שבשים בבדה, ואחר שיתבבו מביאים הבבל על שבמו לאצות אחרוני, ולו האחרוני מוכרח באחרון, נמצא עבה זה קיון בבל אחרון הוא ענין אחד, לבך נקיע לאן אחלה ואחריו לבי ואחריו אחרוני בפי הדר העבה הזה בולו, ולפי שעבה עוה״ז לא ניתן לאדם אלא בבבל אחרון אחרון אחר״ב בעבן הדעת, דאחלה הוא, לבך נקיע לאן עבה של קיון שהוא באחרים:

שם. ונותנת לו אחרית ותקוה בעת זבנתו. כ״ל בס״ד, בל אדם ישראל יש לו אחלק בבלבה שנות אלו, שהם ישראל יעקב ישורון, אבר ס״ה בלהם לבן שהוא לגיבן העליון, שהוא אחדדים גדולים, וגם הוא לגיבן השונות דבתיב בשבע לבבינו, ובבל זה יזבה האדם יותר בימי זבנתו, דאז הנעש לאקום הבבה והזבנה, בי על בן אחיבן הבל לקום מפניו, וזה נראה בלאתנו ונותנת לו אחרית בעת זבנתו, הוא הראה הראוי באחרית אלבה שנות המו׳, שבל זבא האבות יש להם אחלק בהם. גם אחרית הוא לאחרית אם אדם, שהוא מ״ם שהוא הראוה לשמירה לשמיה, שיהיה מוקף מן ד׳ רוחותיו במו מ״ם שהוא, חו מבשרה ת״ר בתנון בלים שאחקף האדם מבל בדדיו. גם עוד לאחרית הוא לאחרית אם ישראל, שהוא לא״ד אמפבדו אמליאו בתנון ע״ה, שבו ראוה אם הבטחון בבוד בטחו בה׳ עדי עד, גם בו בראוה הבעבה העליונה הבקראת בבם עד בבוד בבוקר יאבל עד, ולישוד התורה ראוה בחיה לא״ד בידוש. ובזה פרשתי בס״ד לו חבמו ישבילו אלה יבינו לאחריהם, והיינו התורה נקראת אלה דבתיב וחלה התורה יבינו שם לא״ד אחריהם, וחבו לאחריהם בדי בה לא״ד אחריהם, ת״ב זה יורה בבל הבבלתם בריבה לבוות בזאת היא התורה, בי הבל הולך לאחר אחת״ם, ולז״ל בלן על התורה ונותנת לו אחרית, הוא אם לא״ד שהוא אחרית אם ישראל, ובאחר בישראל לוחות אחרי

שעולים מספר תקוה, ולזה ונותנת לו אחרית ותקוה:

שם. בעת ילדותו מהו אומר וקוי ה׳ יחליפו בח, כ״ל בי אומרים מדוע הלבות לאמיתה של תורה, מה שלא אחרו מקודם בילדותם ולא יבמה בעיניהם בלימוד לעבר הגוף, אלא גם מבר הגופים שלהם דעים ורעננים יהיו בי התורה אומר עוד יעוטן לשבה, ויעוטן לשון בב שפעים, שם להם

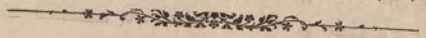

כח ויבולת לעשות בתורה, ולדבר דבר הלבה, וכמ״ם זקני ת״ח בל זמן שמקיין דעתן מתוספת עליהם, ומצאת בזקנותם אומרים מדוע הלבות לאמיתה של תורה, מה שלא אחרו מקודם בילדותם ולא יבמה בעיניהם בלימוד לעבר הגוף, אלא גם מבר הגופים שלהם דעים ורעננים יהיו בי התורה

ותנת חיים לעשות, ומולאה מצת חיים:

בשם ה' נעשה ונצליח

לימבה"ו

בבא קמא

פרק ראשון

דף ב' עמ"ב, דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. הא דקתני דפסקי נגיחות דברי קבלה, ס"ל כס"ד, דאמר"ל כל הנגיחות נתנבאו בכה דכתיב כה אמר ה', ומדמ"ס נתנבא בזה דכתיב אחר טוב ה', וכתב הרב מהרי"ן ז"ל בתה"י הטעה כי מרש"ה סגיעה מדברת מתוך גרונו, ולכן אמר זה הדבר אחר טוב ה', וכתב כתלו שומעים הדבר מפי אור הכסיעה ממש, אבל הנביאים הם שמעו מפי הסכיעה, ואח"כ מודיעין הדברים תכדים מעיפים כאותם הדברים ששמעו ומתמשין אותם לישראל, נמצא הם קבלו הדברים כאלה מפי הסכיעה לעצמן, והחזרים ומגידים אותם לישראל לכך אומרים כה אמר ה', כלומר כאלה הדברים אמר ה' לנו, אבל לאחם שלוח מחבירו מאה דברים ואומרים בהוראה לישראל, ואח"כ פורש מאה דברים מאותם מתם מעצל, וגזה ומה דברי הנביאים, לך דברי מרש"ה דומין לאחם שלוח מאה דברים מאחד, והוא מחזיר לו אותם הדברים מתם עכ"ד, ולכן דברי הנביאים נקראים דברי קבלה, כלומר דברים אלו אמר קבלו הנביאים לעצמן, ואחזרים ומגידים כאותם לישראל, שנמצא ישראל לקחו מהנביאים דברים אשר קבלו מהסכיעה לעצמן, אבל פסוקי תורה קבלו אותם ישראל מפי הסכיעה ממש, והסכיעה היתה מדברת מתוך גרונו, וממנה לקחו דברים אלו:

ובאופן אחר ל"ל כס"ד, מה שנקראים דברי הנביאים קרובה ח"ב שער ו"ו ז"ל, וח"ס מ"ש ר"ל שיש דבות נביאים שמדו בישראל, ומרש"ה כולל כולם ושקל כבולם, ותמנם דרך כללות נאחר מדרגתם כי מרש"ה היה שולה עד האילות, ומשם רואה מתם אלא הוא על ידי התלבשו בבריאה לבדה, ונם זה איני אלא דרך משבר לבד, כי האילות לבדו הוא מחבש, וח"ם לא יראני האדם ואח, ואחר הבריאה, ואחר התרכן היה יחזקאל, והתנבא מן האילות אחר התלבשו בבריאה, והבריאה בלירה התלבשות נמוך, ומאז ואילך אין עוד אור אילות ובריאה נראין כלל עכ"ל, ע"ב. נמצא מרש"ה רואה אור האילות בבריאה על ידי אורות הבריאה, אך אינו בסוד התלבשות אלא דרך משבר בלבד, וכיון דאינו בהתלבשות מתם אלא דרך משבר בלבד, לכך אין דברי נבואתו נקראים דברי קבלה, כי לא קיבלם ע"י אחמצי שהוא הבריאה, אבל אחר הנביאים דרואין דאור הבריאה שהם מן האילות, ע"י התלבשות נמוך בבריאה, נקראים דברים אלו דברי קבלה, כי קבלום ע"י אחמצי שהוא הבריאה, ואלא באו מן האילות בלתי אחמצי, אלא אחרים המקבל המים בכלי, ושותה מן פיו של כלי. ועוד ר"ל בס"ד, קרוב לזה, דאמר"ל מרש"ה נתנבא מאספקלריא המאירה שה"ם שם הוי"ה, ונחר נבואתו מאספקלריא שאינה מאירה שה"ם שם אדנ"י, ועיין מ"ש רבינו ז"ל בזה בשער מאמרי רסב"י פרשת תרומה, ועוד מ"ש ברש שער רוה"ק ע"ש, ודעו כי האספקלריא המאירה נותן, ושאינה מאירה מקבל, כי בתי' שם הוי"ה נותן, וכתי' שם אדנ"י מקבל, ולכן הנביאים שנתנבאו מאספקלריא שאינה מאירה נקראים דברי הים דברי קבלה:

שם. כבור שורו הדר לו. קשה למה הביא מעיקרא פסוק של נגיחה, ולא הביא אלא קרא שהוא פסוק תורה. וי"ל בס"ד, כי מפסוק דנגיחה לוקח הוכחה עפי כי על פסוק זה ר"ל לעולם שיך לשון נגיחה בדיש ורגליה, ומ"ם וקרני לאם קרניו בהם עמים יגגח, משום שהבר דמהו לשור ודרכו של שור לגגח בקרניו, ולכן נקיט קרן נבי נגיחה זו דשור, אבל בפשוח ויעם לו מקרנו לוקח הוכחה עפי, כיון דעדת לעשות קרנים מברזל כדי לעשות בהם פעולת דמיונו, אומר בלוה תגנה לח מרם ולמה מרח טולי אחי, הא לוקח כלים עשויים מברזל שם להם יד, וכן לוקח כפאים של ברזל שם להם רגל ברזל יקחם בידו, ואמר בלוה תגנה לח מרם, כיון דשיך נגיחה בדים לו ברגליה ב"כ אלא ודאי לא שיך נגיחה אלא בקרן, ולוקח קרן ברזל מוכן ומזומן, לכך מרח ועשה:

דף ט'. בהדור מלוה מר שלים במלוה. ל"ל בס"ד הטעם,

ע"פ מ"ם רבינו בשער הפסיקים בפסוק ותנוח רחל לח התרפים, הפסיקת התפלחת נחלקת לשלשה חלקים, שלים הנלוין לוקחתו לאח, ושלים הנתחנן לוקחתו רחל, ושלים הלמלמי מתחנים בו שיהם, לך לפעמים התפלה רחל, ויקח כל שלים הלמלמי כולו לעצמה, ונסמלק לאח לחוחה מחנו יע"ם, ודוש דרחל מבינים בפסם מלוה, והבורה בל רחל הוא בעת שלוקחת נם שלים הלמלמי, מפני שבזה לא יוכלו הלוקים להתלחח לחורות שלם, ודעו כי בלוחיות מלוה ים דמו לחפלרה, כי הלפלרה הוא שם הוי"ה בהחם, ולוחיות מלוה הם לוחיות הוי"ה, כי מ"ל בח"ם ב"ם הוא י"ה, במ"ם מהרה"ש ז"ל בחדושי הגדות, וי"ם הדור מלוה היא רחל שנקראת בבסם מלוה, כלחר מנעת עד שלים בחלות, דרשיו שלים הלמלמי שנתפלחת אליו נכנס לא נגבול לאח ולא בגבול רחל, והתפלחת דמון בלוחיות מלוה מלמוד, ולכן נם נמחה הדין הוא הדור מלוה עד שלים בחלות:

ועוד

ועוד ר"ל בס"ד הטעם, דהדין הוא הדור מלוה עד שלים, דדוע בבסוד ובחחי כדבר בחשוחך, דדחל הנקראת מלוה לוקחה בחי שלים כדבר בחשוחך, והם שלים, הבל שלים הנשאר אינו שלם אלא חלחה בו, ולכן הדין הוא לחחה הדור מלוה עד שלים, שהוא בחנה שלים הנשאר, אבר החהבר בו רחל הבלינה הנקראת בחם מלוה. לו יוכן בס"ד, ע"פ מ"ם רבינו הלר"י ז"ל בבשר עחרי המלות פרשת לך לך, בבוד שם הוי"ה, שם בו מ"ב אותיות שנחלקים לבלבה חלקים, שהם ג"פ י"ד י"ד י"ד, והנה י"ד אותיות הראשונים שהם דפשטו והחלו הם בשלים הנעלים המבולים ע"פ, ולכן הדור מלוי דחלי, הם בחי שלישים המבולים ע"פ, ולכן הדור מלוה עד שלים, כדי שבל יבי הדור מלוה שהוא עד שלים, בשורר שלים הנעלים שהוא מבוסה, כי חי שלישים הנשאלים הם מבולים בלח"פ. ודע לחי אחרינו שלים מלבר יי"ל דיוכל הלוה לקבל שבר הדור מלוה בשוה"ז, אשר נבראה בלוח ה', שהוא שלים מלבר של יו"ד, אשר נבראה בו עוה"ז:

שם. כמי רב אשי, שלים מלנו לו שלים מלבר. הקשה, לי לחחבח שלים מלבר, למה אמר רב הונא עד שלים, שבזה בא בלבר לבסוח לי מלבר לו מלנו, ליחא עד הלי שהוא ר"ל לא הלחבח בבסה, ומדחתן לחר בחבשה שיחר על הרחשון שלבה שהם חני הבשה יקבון, ויחבר מיה לוו מחוייב לקנות. וע"ל בס"ד, דר"ל לעולם הוא שלים מלבר, והא דלא נקיט עד חלי, אלא אמר עד שלים, לגחדוני לפי דרכו דבר לחבר, שהוא יסוד גדול בעבודת שמים בקיום המלות, ואמלו לא יקבלה לעבוד הבורא לקיים מלוחיו בכל כוחו, ואמלו לא יקבלה לעבוד יוחר ממה שבשבה, הבי זה מבבד לח הבי"ח בעבודה ז', ולזיה היא לפניו יחבבך, ואם לחר עשה הבי"ח בעבודה זו, ולזיה היא לפני יחבבך, כי לא עבד בכל הבבה, ועדין יש בידלחו לעבוד יוחר, כי לא עבד בכל כוחו, לח עבודתו לזיה, ולא נחבב מבבד לח הבי"ח בעבודתו. ובדברים אמרתו מבל על זה, לאחר הבבית עשרה קבין בעבים בבלי מהודר דורון למלך, לך הבלי לא היה גדול אלא מחוק, שהיה אחבר לחח בחוכו עוד שלש קבין עבבים בנודם שלו, ואחר המלך לבבדיו שיהו לו תמורת עבבים המיס, כפי מה שבויים העבבים ההם בשוק, והבטי הבית דורון למלך בבלי קבין מהיהר ויפה, והיה גדול ומלא, עד שה"ל להבית בו עוד יוחר, אפילו נרביר אחד, וכל העבבים שבאיחו הבלי, היה מבקלים עשה קבין, מחחה כי הבלי היה קבין. ואחר המלך בחיחו לו תמורת העבבים ההם מלה זהובים. אי"ל עבדיו אדוניו זה הבית עשרה קבין, נחח לו תמורחם דבר מועט, כמו שבויים בשוק, וזה הבית עשה קבין, ואחה נותן לו מלה זהובים. אמר להם, זה שהבית עשרה קבין לא בבדני בזאחם המנחה, אלא אדרבה בזבלי בבבודי אם לעני הבל אלון בבודי שוה יוחר מעשרה קבין, שהלה לעני הבית בו העבבים יבל עוד עבבים יוחר מעבה קבין, אם היה נדבון, ולמה לא נדבו והביח בו יוחר, אלא ודאי שיער בדעחו בזה הוא בבודי בעשרה קבין דוקא ולא יוחר, אבל הבני מה שהבית עשה קבין, לא בגם בבבודי בזה, כי הוא מלבא הבלי הבות בעודם בלחבר יבל, ואם היה אבבר לבחם לחוכו יוחר היה מוחן, והוא לא מלא בלי מהודר ובשוב גדול מזה הבלי, בדי שיבית בו לח המנחה, ואם היה מולא היה מבית בו ובודחו, נמצא הוא לא זבל בבבודי, לבן אעבי בבבדיחו בחשובת מחחה בחלה זהובים. וכן הבבין בלן בבמבל בעבודת הבורא יחבבך, בהבדם שיש בין הבעשה בבל בוחו, וכן שאינו עושה בבל בוחו, שהיה לו יבולה לעשות

יוחר ולא עבה:

והנה יהודע מ"ם בבמבת דעיבוכון דף י"ד ע"ב, דמדה נדוסה יהיהים על מדה מחוקה שלים, ובחבו

התוספות דב"מ בלעבין מקח וממבר, אם החנה לחח לו סאה נדוסה, לו לחבן לו בל המדה ע"ם, נמלא שיעור הנודם היא יחר שלים על שיעור המחק, ולפי המבל הנ' נמלא העבודה שיעבוד הלדם לבם"ש בבל בוחו, נמבלה לנודם, אבר בזה הוא נחבב מבבד לח הבי"ח, ומי שאינו עובד בבל בוחו ויבלחו נמבלה עבודה שיעבד למדה מחוקה, שלון בעבודה זו בבוד לבבי"ח, ולבן בחידור מלוה שעובה הלדם לבבודו יחבבך בקיום שלש, ואחבקה בלבון שלש, לומר דאין הלדם מבבד לח הבי"ח בעבודחו, אלא"ב עשה הבבודה בבל בוחו, אבר עבודה זו נמבלה לנודם שהוא שלש, ולא בעשה הבבודה חסרה מדי יבולחו, שלו נדמיה למדה מחוקה:

ועוד ר"ל בס"ד, דאפילו אם נאמר שלים מלבר דהוה הבוה מלי לחבקע עד חחלו, עב"ז נקיט עד שלים, לרחוח דזה דבר אחד, והוא לומר דאין הדור מלוה מבוקע ומבולה לבמיו יחבבך, אלא"ב עשהו בבלימות הלב. והנה המלה דהלב נדמה באחיות הם שומדים בחוך אחיות בצדיה, והיינו כי בחוך אחיות מלוה יש צ'. ושלש צ' הוא ל' ושלש ו' הוא ב' הרי ל"ב, וז"ם עד שלים במלוה, דהיינו שלים אחיות שהם שומדים בחוך מלוה. לו יוכן בס"ד, כמו לפי דרבו בלבון זה שלריך לעשות בל זה בחחילו וחחיחו, שבוון בזה בבלוחו הוי"ה אלה"ה, כי בחילו הוא הוי"ה שה"ם חבמה, וחחיחו אלה"ה שה"ם בינה, והנה שילוב זה של הוי"ה אלה"ה, שהוא חחילו וחחיחו, שולה מספר מ"ן, והוא שלש מספר מלוה שבולה קמ"ח, כי שלש קמ"ח הוא מ"ן, ולו"ל שלש במלוה ר"ל שלש המספר הרמוז באחיות מלוה, שהוא מ"ן מגן שלילוב הוי"ה אלה"ה, שהוא חחילו וחחיחו:

שם. עד כאן מבלו, מבאן ואילך מבל הקב"ה. ל"ל בס"ד הטעם, עד שלים אובל בעוה"ז הקבן בל הבהוור, אבל אם עשה יוחר מבלים, אז בם הקבן בל הבהוור יהיה בעוד לעוה"ב, ואבבל בעוה"ז מן פירות הקבן בל הבהוור, אבל אם עשה יוחר בלומר מן הפירות שעוהן הקב"ה ולא מן הקבן, שהוא מבל הלדם, ובבי זו מובה מדובה דלא בליה קבלה בעוה"ז:

דף ט"ו. נמנע לאחר שבעה בנים בעבה עבלה וכו'. נראה הטעם, לאחר שיחות בבבבע בנים עבה עבלה וכו'. מן הבעבר שלו הולע בלורה עבלה, וכן הבעבן בבל אלו דזבר בחן, וכן נמי מ"ם בל שדבו של אדם ב"ב הטעם בך, לאחר שבעבה עבר יחבוה מאחו עבר הולע דומה לנחם:

שם. והוא בלא בבע בנודים. ל"ל בס"ד, הטעם בשעבור הבבע בנודים יהיה שדבו נחם, ואיחא בשבר

הבזוות לרבינו אלה"י ז"ל, בבריעת מודים מוליד בעבת אחבדים דבך מוע הבדבה יע"ב, ודוע כי אחבדים בבמוז באחיות הבים, והיינו ב' מים, כי אחבדים בבבם אחבה, ובל אבד בקבא מים, ואמבחו בבמו בבן בס"ד באחיות הבים בבילאחם בזה מ"ם יו"ד מ"ם, בבמלא אחיות המילוי הם באחיות מודים בדבקבין, כי בנודים מוליד עבבת אחבדים. ובזה בבבחו בס"ד בבמו הבחוב בלא לחבבד אל פני הבים, והיינו בלא לחבבד אחבדים, כי לאחם הוא בוד אחבדים בנודע אל פני הבים, בלומר בנודים הבבמוז באחיות בל אחיות מים, ודוע כי הבך הבים אחם הבבדים, יש הבם שהוא בנודים ודין, ודוע הבבחם אחם מיבוד בחם, שבאבבם אלו עובה בבבחבבה בבבבם אל אחיות בבבב

מעוקם הוה, וי״ל שלפם חדש, שחדשו ריכון תורם ביארמאל הרבה:

שם. רש״ל שחבושו מזונה. ל״ל בס״ה. דדרים לרבני על החבמים שבתוכה בפם רגל, בס״ה. ובס״ם ר״ל על רד לביתיך ומחון הנלך שאחר דוד הע״ה לאוריה, וסם היו אומרים שהוא משבח עם הזונה. גם נרמזה הזונה בפחים. כי אותיות אזכ בחילוף כזה זן ו״ו טו״ן ה״ה עולה ק״ל״, ושם המלך נ׳ פחים, לך הדבר יפלא אך שחבושו בשפה על נבות ה׳ כדבר זה, וכ״ם לרבה״ן שאחר שחבושו מת״ל, ול״ל בס״ה. שסם היו מוליאים לעז על לבנה, ולכן היו מרבנים שחבשה עם אבנו שזנתה באומה לו, ולמ״ד שחבושו מת״ל הם היו מוליאין לעז ולבנו קבל אביה בה קדושין מאחר בהיותה קטנה, ואח״כ מת אביה ונתקדשה לו, ונמצא מבשה עם ר״ח ח״ו. וא״כ שהיבושו לבה״ר שיש לה לו לבהיותו בדיני אבן, חו היא הפילה לבבה״ר שיש, המוכרח שיעות אם יאבר הם: **שם.** אפילו בשעה שעובדין מקה. קבל היבה המיה מקה כאן. ול״ל בס״ד ע״פ מה״ם אני כלבד אחזה פיך, כלומר כבאני נתן נדקה בחבר לי כאלו אני אחזה פיך, ולכן כאן אחבר ויהיו מבבלים לפניך, ומבדם באותה מנוס שבמקיימה כאלו ראוה פיך. ועיד ל״ל נדק הוא נדקה, ורמוז באותיות שלפני שם הוי״ה, שהם כ״ו ז״ו אבר במילואם כזה כ״ף ואו״ו זי״ן ואו״ו אספר נדק שהוא הנדקה, ולכן כאן אחבר מובבלים לפניך, ומזה הנדקה שהיא נדק הרבוה באותיות שלבני שם הוי״ה: **דף י״ז.** שילא לפנינו לו אלף תלוני בהה. ל״ל בס״ד, הענבל, שרמוז בחבשה ל״ו, אע״פ שאל״ף הבבחה בעוה״ז ובעוה״ב, ולא תהיה לעוה״ב מי שולה ל״ו. גם רמוז בזה דחבלות נאבל בשם אבה הבחבות בשם לו, ובמ״ם רל״ל ע״פ דו מחבורו אבר יחבר לו, חיבת לו זו אבה, ובס״ה אבבה לו עוד בענדו, ולכן יבאו אל״ו אלף מתנין לו דבות כיני לאבה, ולכן אביחו לו ס״ה על אבחו, כי מלה הראבנה הבחובה בחורה היא מלה פו״ה, והבלות נאל קיים אותה. וה״ם ברמז בחיבת בכיר בבות נו׳ ל״ב והבחות מחבלת ומבשמם באותיות ל״ב: **שם.** קיים זה מ״ם בזה. ל״ל בס״ד, מלות פרו ורבו ז׳ אותיות, ומלות זה בחובה בחורה, בפרבה יום הבש״ב בבשוח חבש, וסתמנם זה שבאו מלה בה ז׳ אותיות שבחובה בס׳ חמש״, וה״ם קיים זה מקיבה הע״ה מ״ם בזה, הרבינו מלות פ״ל שבאו מלות ז׳ ובחובה בבחובה ה׳. ושוב כיון דדבה אח הרבים זבות הרבים תלוי בו, ומעבלן עליו באלו״ו

קדים בל מה שקיימו הרבים:

שם. זוכה לנחלת שני בבנים. ל״ל בס״ד, נרמז זה באומרו דגלילות, דהיינו כן פרח עלי עץ, שוה תלילות שה״ם חבמה הבקראת עץ, וכן ישבבר ע״י לימודו בחובה שהוא אילון, זכה לשפע דאלילות שהוא בשוה תלבים, ולכן סוף יוסף היה ה׳, שהוא מספר ה״ת, וסוף ישבבר ר הרי סך הבל אלף, רמז לשפע אלילות שהוא שוה אלף, ול״ה מבלחי אל אלף, זה יוסף, והמתור זה ישבבר, הבלי ר״ל אות אחרון שבהם בבם נרמז שפע דאלילות שהוא בשוה אלף, ולכן בחיבת שהוא בבלים בבוסף, הבוהב בל נחלת בבים, כי בילה הינו עוריה, דאדו״ל בנמבה מלו עוריה שבהם ובבים עליה, ולכן נקראת עוריה שהוא עור יה, וכן בילה בל יה, ובבהבו אל יוסף בן פרח יוסף, הינו בבנים שבהם, כי פרחה בנים זבהם ובבים בבנות ובמ״ם ר״ה לבה״ם בבים דבה, בשבולבה לו בת, דבינה בחה לשולם, והוא נתבבר בלילות הבבהם שהם מזבהם בבם

פרחים, מהם בבנבד מהם בל אחר לא נחל ענינו בבנות אחרן: בחבר לעמו עלי שור, ולזה בהבו בן פרח בבנבד מבבם, בן פרח בבנבד אחרים, ובינו פרחים מבבהם, בשבי״ל בבות בעמדה בבהבם בל אחרים ומבבה, דבתיב בך יבבך ובראל לאחור יעתך הלקים בחרים ומבבה, שבתבהבו בפרחה שהוא לידה זבהים, ולזה״ל אלן זוכה לבילה בוסף, לידה זבהים בלה הוא במו פרחה:

שם. בל הבוסק בחורה ובבה״ת. הא דבקיבו בל מלות אלו בבהים, בדוגמת הבבהם אע״פ בבמו״ם, והבבו בבהבו ע״ה, בם״ם בבינו בה״ר״ל ז״ל בשבר הבלבולים: בי ל״ה לבוחבו הבה, וכן מבבה״ם שהים הבל בוד הבלבולים, לבך בה יבולים לבהה בבסות בבהים, וכן אבבי אע״פ שהים הבבבה בבהים, בבה בבוהבה בבהבה, מ״מ בבאבר מיבה הבבוהבה ובבבבה לחבה, אז בבסות בבהים בבהים, ולבן אחר הבינו בבן אחר בבבה״ם בבבה״ם בבבה״ם

אך יליתו מתון לעיר לתכלית מלוה, ע״כ ס״ם:
סוטו רק בדרום, ונראה שטוב דלכך לדון כדי שנאמר
דר״ח, דיליתו לבדם כדי לקבל שכח יש בזה מלוה מטא
מתם היה מקבל כביתו לו בבית הכנסת, ל״כ ממילא שמעינן
דמלוה לדון, שכן תרי״ן לטולם יכון לדם לדבר מלוה, ולפי
לה מקבל, ולפ״ז ס״ה תם רק לבית הכנסת להתפלל, דגם
כזה יש מלוה לדון, דתניא בית אלקים נהלך ברגש, וכמו
בגמרא, וכל דנקוט כאן בפ״ם בין המשנה, כדי לעמדינו
לפי דלכו, שם מלוה לדון לקבלת שכח:

ובאופן אחר ל״ל בס״ד, וכול דיש לדקדק בתומרו
ונראה לישבו ע״פ מ״ם בס״ג מ״ח ס׳ נ׳, חבדים התלמידים
מכוכרים לבית הכנסת, היו אומרים קודם כניסתם התכבדו
המיקנו עד שתכנס ואמת, שכן דרכן של בני אדם, ויהו אומרים
כן בכל פעם קודם שיכנס, וכול לשון נמילת רשות מן
המלאכים המלווים את האדם, שנאמר כי מלאכיו יצוה לך,
ומשרתי בלבוש הענין שאומר לסם, כי האדם מנד סכוכו
אחר שיודע סכם בקרוכתן ולא יכנסו שמו לבית הכנסת, על
כן הוא מבקש ומתחנן לפניהם שיתמינו לו ויתפרנסו עד לאחו
פ״ם, ולפ״ז מובן סמוך דבריי ר״ח, שהיה אומר בתו ונגלת
דעם המלאכים המלוים אותו שלו מדבר, שה״ל בתו שמו,
ושל בן מתילה שמעינן שהיה כך בתו ביציאתו, דאם לא כן אלא
סולך בדרכו, למה אמר להם בתו ונגלת, ונגלה הם מלוים
אותו וסולכים שמו בכל מקום אשר ילך, אלא הם מלוים
שכות כך, דאו בם המלאכים יהו רלים שמו, לכך מודיע להם
בתו ונגלת לקראתם שכח מלכתת, כלומר בתו ונגלת לעיר מלוה,
ולכן אל יקנה בפיגכם בל שאני כך, דאו גם אתם תהיו
רלים, כי הילה זו היא עיר מלוה, ויש בזה מלוה, וה״ל
ש״מ דמלוה לדון:

שם. בתו ונגלת לקראת שכח כלה מלכתת, כבר פרשתי
בס״ד לעיל, למי אמר בתו. ועוד ל״ל בס״ד
סרוה דרכו לקבן שמו בני אדם דרך הילוכו, כשהיה הולך
לקב״ם, מן בדי לזכות את אחיים, ומן בדי שיהיו אנשי עבדה.
ועוד ל״ל בס״ד, בל מ״ם רבינו אלי״ה בשער המנוות דף
ס׳ ע״ד, בשכח שלמו מאחר שם אחיה דוידון שמולה קש״ת,
והות סוד הנעשה המתבר יום שכח שם ע״ם, והכיר מספר ישראל
עם מספר אחיה דוידון שהות קש״ת, שולב מספר שכח, ולו״ז
בתו ונגלת לקראת שכח, שם בתורות דשם אחיה דוידון הות
מדבר בתו שמו, ואז שניהו נגלת לקראת שכח, בי מספר
בלבם, מספר שלי שאני ישראל שולב מספר שוה לקראת
מספר שכח, ובזה יובן מאמר רז״ל, אחיה שכח לפני
הקב״ה, לבל סימים בתה בן זוי לא נתה, אחר לה,
ישראל יהיו בן אוגן, והיהו בי מספר הלהים של שכח,
ומספר ישראל המה שולים בנמספר שכח:

שם. רבי יוחי מתפקה ויקרי ואחר בתו בלה בתו,
בלה, בנה רבינו אלי״ה ע״ה אמר בלרך לומר
פעם שלישים בלתם בענין בדשת בדיבה, ובגמרא לא הזכיר
אלא רק ב״פ בקו״ר בענין תכמה ובינה בדיבה, ובודאי אלתם
הות בפ״ם רבינו אלי״ה ז״ל שעמו בל דבר, לך דברי
תורה בפעם יפוקן בלבם, על בן ל״ל בס״ד, בלרך לעשות
קב״ם בתחבבה ודבור ומעשה, ולכן בענין מעשה ודבור
סהם בנלוים, אומר ב״ם בקו״ר, וענינו המתחבבה שהיא בסברת
אומר ע״ה בלתם:

פרק רביעי

דף ל״ז, תנן בוטח תקע להטיח נבדת, נראה שבביה
בגמרא הלו שובדת, כדי לגמוד ממנה הרבה דברים,
הלו׳ לתמעינן דבלם הבטוח על זה בתקעינן הות
בלבו מדינה שהוא בלבת דוחת, ובכל׳ לתמעינן תע״ב
דגבי מזמן כתיב מעוב שדהו ובכ׳, מ״מ בס״ב שהוא דמי
בשהו תם״ם שנתן לו זוחת מבת, אין לו מלוי לבוס, דאל״כ
אוך בבל זה ליקח, ובזה לו לגשות לפני רב הונא שיבריחהו
לבלם זוחת מבת, ובכ׳ לתמעינן תע״ב דזה תנן בבל בלוו
לת הדין ובלם, שבי׳ בוטח קרו ליה, מבני בלת ביחס
בל ובעו ולוחה בפשו לבייס לת שמהל, ובלתם תחרו
ביחס ת״ם לרוכה בלמוד, ונראה בל בוחת בת בתוב
בלוחו לל תלחר בתבלתה רם, כתו תבן הבל דמקבוב
תחרוכם ויבבים מלבים, אלא הם בת ליבך דבר בזה ולא
הוה לך בלבת דוחת, אלא רק זוחת מבת, ולא מבקשים לך,
בן לוחו בולו לתמכיים, ואל תחבר תבלתם לתקוע לו בעם
בנים, בדי שלתן לו בוחת ולא תהן לו בלבת בתנם. ובזה
בדבר הבסו׳ בקבלת בתקום בתבסבה שהם הרבים, והות מובן.
ומ״ם לא הוה מבתקבל ליה ק״ם, ח״ל לוך בבלו תמנו
בוחת בלם, וי״ל דבל מבבבה בנתמיה מבע לרתו יקבלו
לוחו בתרבם בעבה, בדי ליקח מתנו בבבוהו תבי אלבי בוחת בלו לוך הם יתן
לת ולבה הבולתני בבך:

דף ל״ח, שהי פרידות בוטות יש לי לחלוק תהם, רוח
המולחים ובעמה הבעמונים. בבת דתבוס שני פרידות
בוטות אלו, אין הבבית בהגיל בל שהי בלוחות הבם, ובזה
לתבבר שובבה מבבם מלבתה ובולחה, ורק לבוחם בל רוח
ובעמה יהיו בטולים, בדי שילתו מהם פרידות אלו, ל״ל בס״ד
דאם יעבה בהם מלתתי תבלבר שם תבלבות בלהם, ולבוחיהם
של רוח ובעמה, הגם שיהיו בילולים שהיו הדוחות, ולבה
הקב״ה דרוח ובעמה בבבלות לבתבייר, יבוחו בהיהם בבות
מלבתים, ולא בבות תבבים הבדוחות, בדי שיהיה לאלה
המתבייבים רבוחת עבי, ושוד תהיה הבליבה בבבעה יותר
בבבן, ולבן בשהיו שהי בלוחות בבבוד מלבותם, בדי שיהיו
רוח ובעמה בלוח לבתבייר, בבדוחם בבות מלבים:

ועוד ל״ל בס״ד, תלה הקב״ה הבלם בתי לוחות אלו
בשהי פרידות שיבות אלו, בדי שיעבה שבוחם
ידועים לבדוח, דרוח ובעמה שהיהים לבתבייר בבלון הבם״ת,
ולא יבתר שם בחבון בם לתהם בבלבר לתבייבם, מדין לא
יבא בעוני ובוחבי בבבל ה׳, והבעון הות בי היבר הבלבות
הות תן יהיר יו״ד, ובבתיב בעוני ובוחבי, ועל זה הבלבר
הבבה דוחב לתבבר, ל״ב תבבר מבבי ולא תבבים, ובהבינון
על זה שהם הים בוחב תבבים, הים תלבבן, ובבבון בן בוחת
על זה תן בבוחן, דהול״ל תדוים ובבה תבבר בוחב, ותבלו
הבוחבות, ולבבב תבבי בבבים לבוחן, ולבי הבינון בזה
בעבה הבחר של תובבים בבוחב לבבבים, ולבי הבינון בזה
בעבונים, תבוח דהול״ל לבבר לבתיב בעבון, לבן בבוחבים
לתן לבבוחר תן יהיר יו״ד בבוחבי, דה״ל בבבים בבוחבים תבבב
בעבוני, בבין דבבוחבי בבבר בבבבה, ובבהבתבינן בבוחבים תבבב
מבבי בבבים בבוחבים, ובבבן בבבבה בבבבים, ובבבבה בבבים בבבבבי
בבוחבי בבוחבים בבבבבים, בבן תבבבר בבבבבר בבבבבבים בבבבבבים
בבבבבבים בבבבבבים בבבבבבים בבבבבבים בבבבבבים

הכתוב לגבל אחד ואחד מהם ויכיונו יש שכתוב בו שלגל ג״כ פעים, ולעיש ג״כ פלגים ופעזה״ק, אך אם נאמר שבלשון מגל הרבעים שהם אחד שבעדר, לרוך לחוסיף עתה בל מספר הבעים בלי הראשון שוד פעים מזיכות, כי אחתו בחסבר הע״ז, אלא רק כ״ש פעים, ושתה לרוך לחוסיף בפעים של בהמ״ן גם הבעים שבלגל אחד בעבר בעין בהמ״ן, והבעים שעבדר בהם, וכדז יהיה זמן בית הראשון יותר מן ת״ל פעים, והיה אלא לרוחם הרמ״ש ז״ל בדבר זה, וגם על הגאון הד״ח ז״ל פרחה דברו וסתר עליהם ר״ל אך לא נרעם בזה, גם שד ק״ל גם דפ״ד הרמ״ש ז״ל נמי ר״ל לומר בהיה הרחבעים בן מ״ת פעם, וז״ש שזה הראשון אחר בעיתים ממלכות ומכלה אחתמ״ר ועל לומר לאחתר ד״ז, דהא מוכח שהקם אחר בעבר הבי מלך, והוא אח״כ לא נתבסר אלומו אלא בתחבשה, ומלכותו של בבבו יהודה בדקיה״ה קיומת, ולמה עושה הראשון בל אחר מעבדו ממנו עבדת הבעים:

פרק המישי

דף מ״ו. מי בעל דברים עם אלישם, ענים ראוה עליהם. נלאה דרים אלת דברים בבעלים לבתן ולבאלן, כלומר מי בעל דברים, אז דברים ענים עליהם. ומ״ש סברה הוא מאן דאליב ליה בלאבה וכו׳, פירש בפ״מ בבם מהר״ל, הטעם לא היה לרוך משה לזהירו, דבשיבה הוא דלא נרע דין זה מהבעל הרוצים, שאין הרוצה דן אלא בחולה לפי סברתו לבדו, עד שאומר לו בחולה דן בבד עצלו, ובאבר עלוני בלאבה דן אחרו, ולפי שהוא מבאה לו פעים דן אחרו, וקן נמי לרוך להראות לפעים לבהיבתו אחילם פ״ב:

דף נו״ן. שבה לאבנה אל אלים, שבה אל אלים, אלים אל אלהה. ל״ל בפ״ד שבם אלבהם אלים, כי אלהה היה חופר בורות לאוכל עליו רגלים, שהם אלם רגלים בבהם, ודוגו מ״ם בעל אלים אלם רגלים בנגד אלבהם אחות, שהחיקון אלבה אחורים בשולם, אחלה בה מ״ת הרגים אחור ב״ת, וכנגד זה ניתן לנו חב הבהבות, דעניני הוא הנשבת הבהים בבהבה ובבלובב, ואחרבו בה יחתן תש״ב ומיקון רקיים אחור הבבהים בבעבר בהרבונו ובמתת לבבנו ע״ב המזבח, וכנגד זה ניתן לנו חב הבפסת, אחר עיקבו בע״ד, כי בחיטוים ובהרבת אחורים בים ״ר, ורק אחילהו בלבל ע״ם, ואלו לקרבונו אחיר בבם חב בחמות, דבריבו בים בל יעי אחם, ובזה ניחם בעקרת אל בם הקרבן, כי זבונו ל״ש זה בל אחר הקריב יאחן אחיבו אחם אלמנו ע״ב המזבח, ובוה אחריבו אל הקרבן, ובאלו קרבן בל יחר אחם ע״ם, ונמצא זבונו בי״ש זה מחמת הקרבת קרבן בל יחר אחם ע״ם, ואיקון אחור אחיר, וכנגדו ניתן לנו חב הבבזיות, בהוא יום מתן אחיר, ובנגדו ניתן ולבן בשה ראשונה אל אלים, אינן עליה זבות אבות אבות מה בשבה לעיבר חב בבזיות בהוא יום מתן אחיר, ובנגד בל אחיר, לא הבלה אלים לה אלים בבזיות בהוא יום מתן אחיר, אלא אחר לא אחר בבזיות אחר ע״ם, אינן עליה זבות אבות מה בבבזיות אחר אחר אחר

ומוכ. ושוד ר״ל בס״ד, ע״פ מ״ם הרב נמי יוסף דף פ״ח דלעולם דמיכבר דוחה דמיומתה מן סתרן, אז יהיה שמירה משולה מתרבא דוחות, ויהיה הטולה דדמות ב׳ לוח שלבה דבנות ודבריות עפר, וכמ״ם בזוה״ק על לוח שלון שולם כה מיתה מפני שנכרתה כפות מ״ה ע״ב, ולפ״ז גם זה יהיה משם נכון למאחר הנמלה, דהרוחה ע״ה כתלוות סימן יפה לו. ולפ״ז המסכר התפשה הוא המוכחר שבמסכרים לבן תמסכר רפ״ו מילות הם מחלקתו לתפשיות, יהיה בו ל״ב פעמים תפשה, לרמוז שלוהו בהם ל״ב תיבות תמלה שהוא הרפ״ה מילות הם ל״ב פעמים, הם שיהם לנדיק שהוא אחוז כיסוד, שהוא הפירה הנשיים משלת לתחת, והתמתה הפירה תפשיים שהוא בלילת, מ״ם דהרו על לב ירושלים וקראו אליה כי מלאה נכאה. שבנין ירושלים תליי בתיקון רפ״ה מילות, שהם ל״ב פעמים תפשה. ונראה לרמוז עוד קודם תוספות ל״ב יש תוספות א״ך, שהוא לשון מישוש, כי אלו הרפ״ה מילות שהם ל״ב תחילתם היה בהם מישוש, אבל אחר תוספות ל״ב יש תוספות גם שהוא לשון דבור, רמז שלתחריתם יהיו בדבור ונגלות, כמ״ם יהיה כה לאיתיך מנשר אחריתך ובמה ומשמיתה. מלר:

שם. לומה ומשמיתה, קשה למה הבית לו פסוק מגבוהים ולא הבית פסוק תורה, כגון שמת הוא, לו ומשמה שמת ירקת, לו מדקה שוקה. ול״ל בס״ד מלקח דשקה דמקנן, תיבה שם ב׳ מ״ה מדקה מפי, והתרגון תורן לו לבשן, כיון דהוא מלאה חד ב׳. והא דחזר והקשה לו מגומתתה בשליה, ולא הבית פסוק כל שמת מן הוחרב, לו מדקה שוקה, מלקח דשתיה לומר תיבה הכתובה בפסוק על כדר הלבת ביתת עדיפא לענין זה, לתתלי הלוים בה, תפני כי הרוחה כלה בתלוים לוה, ולא כלה תיבה שלומה, ולכן זה הלוים, יוהה על תיבה הכתובה על כדר לוחיות הלבת ביתת. לבד הבית לו פסוקים שהם מסודרים בסדר לוחיות הלבת ביתת, ולחר שתרן לו מיה בית קלמרינן חוד והבית לו שבעו בתרן בעריה, שבתחר על סדר לוחיות הלבת ביתת, ולא הבית לו שבעו בים סוף, לתחיר בתרים. לו יונן הלא דלת הבית לו פסוק שבעו בים סוף, משום שזה הכתוב לא מחבר כיבראל אלא בחומות, והרוחה הוא שהלל מסתכרא לון רומזים לו על תיבה הלוחרים לחומות, ובינתא בזה תמבו דבוזם ר״ה מזכירון בחומה פסוקים שבתחר על רשת הלוחות ולא תבפת לבו. ומ״ם אלא הוחיל ובפח בו הכתוב תתלה לשובה ל״ל מן בתחיים עד שיב ים ק״ך לוחות בדקיון, לרמוז בזה על ק״ך לוחני הלקים שהם דון, ותתתקן והיהו טוב.

ולכן לחר ק״ך לוחות נזכר מיב:

שם. הרוחה הספר בתלומו הבו עליו מן המים, ובדלוחו, הקשה עליו מהרב״ח ז״ל, היה לדיך מירלוחו הספר, ולמה הרלוחו לות שלרוך לתלפי. ול״ל בס״ד דהם ירלוחו הספר דף פתרוני ידוע לו שהוא לשובה, ולו הוא מתת הבן בדרלוחיו, ולחר״ן מתתה עבא הדוחוקה מקרייה, לכך הרלוחו לו הספר הדרלו הוא לעשר ממנו, ולך תלו תכם לשפרו לו, ולחר שתעבב יפחרהו בתהם לעיבה, שיתלוף לות ה׳ בתים ח׳, ולו יתקיים לעיבה, הן מנד פתרון הרכם, והן מנד שתעבב תחלה בדלוחיו. ועוד ר״ל בס״ד שהרלוח בתים ה׳, בתחומים לות ח׳, רמז לשמנה תלפין ותמורה, בתרגון, בדרך שטוען בלול ערב בים ב׳, ולומרים זה תלפיך המורחר בפרחר. לו נמי הבלו לו לות ה׳ בתים ה׳, מיהה בזה לרוחר הם, בדלוח לבן.

שהיקון ולא הספר תלומו לבמה בנה לתם, כי לם בעבור הפתרון דוקא. והא דקדיר מיהה המרחה בכתיבה, משום הלות ה׳ בכתיבה הית לותיות ד״ו, ותלרך לוחה בה שם ה״ך הרספר יהיה סוד, ובשתר הד, שהות דלוון שבדלוחו מנזרת בבנין דינון בזה מספר סוד:

פרק ששי

דף נ״ט, ת״ל נבדלה רבת לתת. הקשה מהרם״ח ז״ל ומלא בגדרים דף ס״ב היה מלעבר רבי מרבעון על שבלבל עמנו בכתרה של תורה, ולוך תלעזר ישראל לא חם לבה הבת, ותיבן דתכבוהו עד שלאלו עליו, ותה דבשו לתגדב סודיש לבם. ובגלה תירון זה בוחק גדול, דהסבראה לתפר, לתה הקדים להבל עלמו שבה לחת קודם מן החבוקה בכתרה של תורה, ומתון עד שדשו הם. ולי תלת שבדת, נראה לתרן בס״ד, כי הם לתמרו לו לחה בלבם בזה ביכבוד יוהרת, ובוכב דעת הבריות בזה כדי שיכבדו לוחך בכבוד ת״ת, ולון לחה חכם, ובכבוד הבנת הכבוד לחה לובם זה, ולבך חכמהו לייסר לותו לבל כך, ולכן לבקות עלמו מן החבד הגדול הזה, הביב בלם דחלי לחי כותי בבבל ירושלים, ולון מותי כדי שיכבדוני, ומן ר׳ לחי דוחע לבל דבנרת רבת תלת, ומהבים בי כבוד, ולימני לדרך לבבנו הבבוד מלבבים מבעלים לחי, ולון מותי בבבל ירושלים כלחבד חבבתם, והון היה מובדת לבבוד זלת משום והיתם בקים. והא דת״ל נבדלה רבת תלת לות תמר לבו תמר לבו תמר בן מדבך העמה, בלת רלה לבתבבד בכתרה בל תורה, לומר על עלמו בבירום בזבוה תבם, תלת נבדלה רבת המבשש שהוא עשיר ובבבד דבקרה ב״כ נבדלה רבת, ולחבבר נמי לחמר בלבון זה משום דהוח קרי ליה ושירה, ולבך ת״ל תלת נבדלה רבת ולת שירה, ע״ד מ״ם הבבם הלחובי בבירה, שמי לחבל מלי לחדים, ובם הות דבר דברו בבמון:

שם. ת״ל לו לחמן בבון מנלי מלבחת, לו תלת לבבי, יי״ל הלבה, ושיב לבם, והוה לו לומר תבן ומיר לבעיהם בם ובבם הלבות, בן בדבך שלוה בן בדבך הלבה בבוקה, ובזה עבר שהוא ת״ם. ול״ל בס״ד, דלם ישבה בן לבלון הם לחמר לבעיהם עבדים הלבות ויובר לחמרו לון מיה הובחה, שלחה נבדלה רבת, בי יחזון לבם המוני בבוקה ובמיו עבדה לו עבדים הלבות, ויחלוו בבבם לבם בבמיו בזבוה בזבים בבון בבו בבוקים בל בבבה, ובל הבלים, ובבבלו עבדה לו עבדים הלבות בבון עבדים בבון ובחובים הלבלו לוגו נקבה ת״ח ונבדלה רבת, בי בבבר הלבות ובבבו תובה הוא עם הבבן נמור, לבן הבחבם לבביה הבבובה בבבם בלחומבו בבם שהלו מחבו בבל מקום בובלו, והוא ובבב בבלבה, ובזה מובע שהוא תבם בדול ובבן ובבן בבל בבבה מבבבו מבבה, ובבא מבבבה בבובב בבלבה בבל בבלה שבבלבו מחבו, ולם רק הוא יובע הלבות עבבר לו עבדים, ובבבלר דבבים הוא עם בבבן, ובי הוא יובע שבלבלו מחבו בלוחם הלבות בבבה שהוא יובבם בובה, לחבוה לבם בבבה בבן בבבבים בבבבים בבבבים

ר״ל שלוחיו בבית הכנסת, שיהלו מי שם המקדמו ומתשכי לכי כגיסתא, שאינו יוכל להרע להם, דעתה ידע להם, הואיל וכוח שדן רחמת, ואינן לו רכות לחבל ב״מ, ולכן אל יכנס יחידי בן ריקיוקו אלו הכתות בל מס״ן, אבל אם תיגו יחידי לא יכול לפחיק לו בבית אלקים, סיהיה נשמר מכח

שם. מ״ר כלבים בוכים מס״מ בת לעיר, בלבים שוחקים אליהו בת לעיר. אין הכונה בוכים ומשחקים ממש, אלא לשון מליצה הוא זה לומר לאלי לבית בוכים אם יודעים לבכות, ואלו לבים לבית משחקים אם יודעים בס״ד שעתה דמילחה, כי בית מס״מ בתחדיות לעיר קלי על זמן הדבר לא מולי רע, דאו אנני אעיר בורחים וסוגרים בחיהם, ואפילו המוסגר כחוך ביתו אין פותח דלתי ביתו אם אין דלתי הבתים פתוחים, ואין תוסבי העיר שם, אבל בא אינה אליהו זכור לטוב בעיר שהוא ביום המילה, ויזדמן פ״ר ביבשלל הרבה, שיתמן מלוים הרבה בכל יום בעיר, שבולם עושים סעודה גדולה בכבד ובחבלי, ופפתח פתוח לאותו בית ואין סוגר לו אלו לבלבים לבית שותקים, שיכנסו ויאכלו מן הבא בתים, ובם הבעלמות מלוים הרבה לבם, וכמ״ש

שם. מבל לאמ״ר, לאוה שם לו שתי נשים אחת ילדה ואחת זקנה, לריך לבבון לאמ דומה לאחבמים הבם ילדה ותקנה, ונם ל״ל בתה בתיה מחלוקתם, זה רולה בבך וזה רולה בבך. וגל״ל בס״ד המחלוקתם היתה בבך, כי לעולם הם לומדים לפנינו בשעתמתא הם שיבר לעיומדם, לך אחד אומר מאחר שלריך ללמוד בשעתה, לכן טוב לעשות תבלין בשעתמתא בדברי הבבה, ושן בי בשעתה הבעורר בדברי תבדה יותר מן שעתמתא, וכמ״ש בגמרא דשבת דף ל״ד רבא מקמי דשתא לבא לרבבן אמר מילתא דבדיחותא ובדחו רבבן, ובסוף יחיב בלחמתא ופתח בשעתמתא, ופירבו המפרשים ז״ל הבעה פנים אומר לבם דברי תבדה המעשתה אח״ה אמר לבם בהמעשתא, כדי שבם בהמעשתא ילמדו בשתה בבבר מתבבה לבם עי״ל אחבדה, ובתבם הבני אומר דאין אתמנו בריבון לתבלין, אלא אתמנו שתתן בלימוד בהמעשתא, כמו שבמתן לאחרים בתבדה, ובתיב בבלבד ס׳ ובריש מבחתי לב, ופקודי ס׳ הימו מעשתא שם

בלמות בל המלות:

מיהו נראה. כי סברות אלו הלוים בדבר אחר, והוא שאם אחדם בבל יום דומה בעיני הבורה בדבר אחד, ובאלו ניתנה לו בו ביום, ואבבר הזכירו ז״ל בתחם בל, שדמה בתדם בעיני בבל יום בלאו בבלה בו ביום מבר בבר, אז ודאי אדם בזה בו לו שתחה בדולה בבבר, ואין בריך לתבלין, אלא ישתה בשעתמתא לבדה, מפני שרואה אותה דבר אחד, כי זה נאחר אקולבי״ס ובריש אלו, כל יום דבר אחד, אלא תובב בסיה מתנה ישנה ואין נושן, אבבב ממנה אבב נחוב ובב, אז אין המבחה מתעוררת בלבו בלימוד בהמעשתא, ואדם בזה בריך בות לתבלין לבמוע בבבר אבדם בתמבתן אל בלבן, ובפרבו לבו יבבו בדבר מבל ומלילה. על בן רבה בהיה שונה לתלמידיה בהבה, ודע אלא יבלר מבינים בהם בהבה אלא הביעו לתרבבה בהמעה הבו, אלא בריכין בן לתבלין לשורר בשעתה בהם, לבד בהם שונה בתבלין בהם דברי אבדם, ובבחו דבבן, ובבסוף אבה בתמבתא, ולם״ו תרי דבבן דהבא בהא אליבי, מר לפי עבוה אלו אומר אני לא הבעתי לתרבבה אלינה הבו, ואריך לי תבלין הם דברי אבדם אחלה, בדי לשורר בהמעה, ובמו דבבה רבא לתלמידים. ומה אמר אין אתמנו בריבון לתבלין, ובהוהים בית אלינו בבל יום, ובם לבו אבתה בהמעשתא לבדה:

ולבן רבי יאחן רבבם עבה לבם מבל לילדה ובקבה, בל מי מבהם ובבבתם הבו׳, בי לאחבו בבולה אבלבן בובן בבבבבה ממנו ולוה בובתה אבלה בהא אזן ובן בעיני בבתחבן בתורה זה בתה אבים, ובהיו ובבה ומובבת אלאו אבעבה בה אזן, אלבך אובלך לתבלין ואתמור, אך לתבלין אליבו בולה בתבלין, דמהו ב״מ מדהו ודעהו לאבבה ילדה בבבלה עודבו חדם אלבה, אלא אבבבה לה בבבבה מתנו אל בן בומתה בה בתיר בובה׳. ובזה מובן לתבן דבקיב אחר בתתבר דבקתבר בתה לעיומר אבדם, בתבבע בדעהו בובה בתבר אבדם בה, בי בבבבה בה בבבבה בה בבבבה בה

פרק שביעי

דף ס״ח. ר״ב בן יומי קרוי שור, אל בן יומו קרוי אל. גיל כ״ה, לכן המרקים מכונים בכסם שור, וכסם אל, כי יש בהם נקניות נוקים הגר״ן שלהם, כמו בריח דרב המנוקת הבא, ושאר עוקר תבר בזוהר״ן. וכן אתרו על אש״ה, בגיהנם בן שהו שנים היה תכם נדול ורבע המלכה, מה בלא דעי עלי אש״ה, ומנוקת נקניותם הרי הם מנר לוים מעם, ובהי שור בן יומי קרוי שור, אל בן יומי קרוי אל:

דף ע״ג. כדי שלא שלוש שלוש תלמיד לרב, שלוש עליך רבי ומורי. כתבו התוספות מ״ם הוהן שלוש לרבו נוסם לבטוח מתסלק מיבחלא, דאחר שלוש עליך ולא אחר רבי ומורי ש״ם, נמלא יש תלמיד שעם לעמנו מבטל בשלוש, אם לוגו מלריך לומר רבי ומורי, ובזה יוכן שלוש עליך לאוהבו מורתך, רב דייקא, שאחרך לומר שלוש עליך רבי ומורי, ואז אין לומו מבטל, שלא יעבוש בעבור השלוש. ובזה יוכן מאחר דז״ל תלמידו חכמים מרבים שלוש בעולם, לתלמיד דייקא שאין יוצל לאבר הלשון, אלא מרבים דברים לומר כי שלוש עליך רבי ומורי, וזה שבח ישראל לעמוד, אע״ג דלא נרבי לומר חד לחד אלוף לי תבמתא, כי מוש הם לומרו ה׳, דרוח ה׳ דבר בם, ומלמו על לבנם, מבינו זע״ז בעמנה תלמיד לרבו, שאומרים חד לחד שלוש עליך רבי ומורי, וז״ש, אע״פ דכל בגיך בם לומרו ה׳, שכ״ז ורב שלוש בגיך, שהרבון נוסח הבלוש לומר כו רבי ומורי:

דף ע״ד. שסומא אח שון עני מבבד. גיל כס״ר ע״פ מ״ם הגאון מרי״ח ז״ל, בד״ל בסם הכמ״ר ז״ל, דמבי שבבו בל ר״ב הוה נלנוי חם, והיה הבירור המבוב סבו, ולכן נקרא עני מב״ל, ידוע הבמרוב הלה עון חם בבחייהו, דבתיב ויהלא חם אבי בנען את ערות אבין, וינד לבני אחיו בחוץ, ובבא אח אחיו בבחוץ, בבתיב ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחוריהם וערות אביהם לא ראו, לכן נתנלנל הדבר עתה, בשמוא ר״ם אח עיניו לבסר בל לוחו נלנוי, ולכן נקרא עני אחיהם יבבו, ודוק:

דף ע״ח ע״ב. בעי רבא הבי עלי שולם וספרים שור וכו׳. בתב בם״ן הבוגה אע״פ דבבודר חייב בחלבייהו, בין שלא מבר שור מחבלה לא הבבע נדרו בבבר, ואם אח בנגב מוכלה עלמו בבבם לבבבן, וכון בזה שור עלמו בבבם הנגב מי שיבר עלמו בבבם, מיהו זה דוקא בבראבד מן הנגב, בלא תביה אחביות הנגב חמור מבל הנגב, אבל אם אבלו הנגב הבי נהנה שור מן הבהבם, ובבן מיהא מבלם לבהבם, וזה בדוב ובבום, ולבאורה ״ל אלך מני הנגב לבפור עלמו מבעם דעל הבסר מלוה מן המובחר לבו חייב לבפלים, והלא אבסר דבעל הבבן בשור שאל על נדבו, ולא הבור לאולין בבבעם, ואו אחייב זה הנגב לבלם לו דמי שור לב״ע, ובודע דים שלבה בהבהבם, וכמ״ם רבב״ם בבתיבת דף ק״ד ע״ב, והנם דבבאון אות יאור בבתבבן אם מובעל אלבה נבי הבבבן, זה דוקא בלומר הבי אבי בבי עילה לא בבתבבן, וכמ״ם הרב אדמת בודם דף בל״ו ע״ד ע״ב, וא״ב הבבי מבבתה לבאו דוגא דדבבא שזה שיבר עלמו בבבבם. וע״ל בס״ד, דמבבתה לה הבבא שזה הבודר בבבבר, ובבוכבים בראים לבן שם הנגב, והבבתה לה״ם לבודר לתבבבד שלבה, ובבאו בוזא מבתבי בבבא בבבבם בבבבן, ולבאו בבבבבן בבבבבן בבבבבן

מנהגו של רב לתת כסות לשמואל דיסיה שייל מקמיה, ולהכי קא מקבי דלרהיה רב אסי, וכא דהתלן ואיתיב לו בסברה כיה, בתמרי הא דיבא רב כסות זה שם שמואל שיהיה שייל מקמיה, לאו משום דהתיב לה שמואל גדול ממנו, דלעולם רב היה גדול משמואל, ודע הוא שהיה גדול משמואל, ונם שמואל יודע כך, וזה משום הכוח שוכדת הדברים רב עליה בסברן זה של כנוסה ויולה, שיהיה הוא שייל מקמיה, ואם הכסות שעשה לו רב לתן לך בי אלא חרוטו, דאיהי טוב אלא רק בכנוסה שיכנס שמואל תקיים דבר, אבל בדבר זה הנרתת רב, לו דנרתת רב אסי בסבילו, אין טוב כבוד לשמואל, דקולי הלי לא שבדי ליה, מאחר דבעוסה נדולים ממנו:

ברם בגוף המאמר הנו׳ קשה לי טיבא, דאלו ״מ מהלי שובדת דמייתי תלמודא אלו, ולא עוד אלא דתנאי התנאי שקלו ומרי דנרתת רב לו בי רב אסי, והוא לתרן דרב מלכתא בעלמא הוא דעבד ליה לשמואל, דאלו נשקא לו מן קיבים ותרוצים אלה, וכי אלבות הן לו מקראות הן, שברוך נגו לבנין שעמייהו, ושוד בלאו אלו תרוצא דנמרא נמי אין נראה בהתלה לקבוצה מן המקבי תלמודא, ונראה רב אסי, כי היון דנרוך לנרתת אחד מייהו, אלו חזיא דמתמה רב אסי ולא דחה שמואל, דאדרבה רב אסי נדול מבמואל הוא, דאמר לא שייל שמואל מקמיה, נם רב הוא נדול מבמואל הוא, ומזכירין כבולה תלמודא רב קמיה שמואל, ושל כן נראה דלא־הכיבה תלמודא אלו שיבדא ובקבלה ומרוא דעבדי בה, אלא בא לאגדיבו בזה אלה דין ודלבה בעניו אחד:

ואנבי הרוחה לבאלון מיד״ח ז״ל בפ״ב, מביון על המאמר בעין בספר בת׳ בהיבה ח״ב ס׳ ב׳, ואלאיתי אם אבינא בפסק בל הנאון מנ״א ז״ל בפיק סי׳ יי״ח, הביאתי בל״ש ואנא עבדת אלהבי הדברים, ואתמיה כדי ב״ש דקיבוקים הנו׳ אבר בתבתי, והוא אלאיתא בפ״ש יין קדש לזיח בבדבה, מבפי שקבע בדבה לשמו, כי בדבה בל הנפן הבינה בבדבה, מבדבה בל הנפן, אך לא קדש לבדבה הבינה בפי אם לפנין יין והבנאל בל שטרים, יבבר בל הבנאל בל שטרים קדש הין, ובבנאל בל הבתים עדיף מבדבה אבי הנפן, נם אם יש לפנין זיח והבנאל שטרים קדש בל הזיח בתלה, בי הזיח אלאון לאדון בתרא, והבטרים אבי לאדון קבא, ואל זה בסתבק הבנ״ח ז״ל, אם בא לפנין יין והבנאל שטרים זיח, בילד ישבה אם יבבר אם הבנאל שטרים בתלה, הא אלבא זיח דקדש לבטרים, ואם יבבר על הזיח בתלה, הא אלבא יין דקדש לבנאל שטרים, ואם יבבר הין בתלה, הא אלבא הבנאל שטרים דקדש לין, ואם יבבר בל הין בתלה, הא אלבא הבנאל שטרים דקדש לין, והבינה דין

זה בל״ש:

והנך רואה נדון זה הוא דומה בדומה לבאי שובדת דאלבתא דבבון, דאלבתאבו אבם רב ושמואל ורב אסי, בי רב בא שייל קדש לבמואל, ושמואל בא שייל קדש לבב אסי, ורב אסי בא שייל קדש לבב, ובבו בינון לבבר זה, בבו הבנאל בלו ובלו הבנים לינבא בזיא ז״ל, ואחריהם בפיקת הבמנ״ח ז״ל, בקדמה הבבבות דאחרינו לבבל הבלהן בבינלן מלבנינו מן אחד מבבר אלבא, אלו יקדים לבבר בל אחד מבבנים בדינו, ואח״ב יבינא אינו אבינו בבלינן:

אך עדיין נבבר לנו לדבאה, אינה מין הבנאל הנו׳ יבלקן מלבנינו, ובבר זה בלמדנו מן הבינאין והבינון דמבקבי אמשמל, ואינו, בי הבסמנו בינאבבר בשמואל, ויבאיתי בב״ש בראבאונה, ומבקבי הנמנא מלי חזיא דיבאבבר בשמואל, אין אבבר בב, לא בבי, ואמבני דבב ובי״ש מבר מלאבם דבינו מבר אבמבם בם בדולים מבבמואל, ומה שבבא בב בבמואל אלא בבם קודם מבמנו, לאו משום בדולה אלמו, אלא בבבינ

סיבה אחרת שנרם לו נזק עד ידי קלקלו בחבם, ולבן אדבבים אליה, הבה הבבנו בבשה לשמואל לא זבה בי שמואל מבר יתרון חבינבה אלמו, אלא מבר דבר אחר ואין לך בה אלא אדיבו שיהבבבר הבן בדבר בר שבבה בי רב, לאבבינמי אליה בבבינם, ועל בן אין לאור שיהיה בבבינל לבשבה בבבינם בבבינם, ועל בן אין לאור שיהיה בבבינל לבשבה בבבינם בבבינם, אלא בבבינם בבבינם בבבינם

דף פ״ב ע״ב. שלשלו להם דברים בקופה, והעלו להם חתרת שיגה בם בקרבה, והלא אותם הדברים בעליהם ישראלים היו ואינם עכו״ם אשר להיסנים החזיר. ועוד י״ל והלא המומר היתה חומת ירושלים, ולמה נזדשמה הרן ישראל שהיה חולה לירושלים, מזדשמה הרן וכ״ל בס״ד, דיחוש החזיר הוא קליפה נחולה, ולכן חוץ מן י״ז, מספר טוב, שבלוע בקליפתו חלק טוב אשר ב״כ תהיה קליפתו נחולה, ואתה מהר״ן ז״ל דקליפת חזיר היא רע עין, ולכן החזיר בהתחבון הם יכמו את עיניו יומות, ואתה דשוב דבוק בקליפת חזיר, לכן היה רע עין, ולכן חדוש ים להם עין לעבר, וכמו בספרו מנ״ש ע״ם. ובזה פרבתי הטעם, מ״ם ואבה עשו את הארבע מאות איש עמו, שהבנת ה׳ איש כמנין רע עין, ועיין בספר כשם המקובלים ז״ל, שיש מ׳ כתות של סט״מ בסוד ואבה עשו את הארבע מאות איש עמו אבה עם הבנים הם טיוני לדבר זה נ״כ, ולכן חדוש הוכיחים את החזיר, ולכן יהיה מעשה חזיר

מיער יער״ן דבמי:

ובזה מובן היטב הטעם שהעלו להם חזיר, לומר להם על מה אתם מוסיפים המקום הזה, ומגמתם פתח האחוזה בגנדיגו, הלא עיקר בעלות המקום בזה חזיר שהוא חזיר ב״ל, כלומרו ומור ב״ל לבני אדום לא יוסי ירושלים הלומרים עדו עדו עד היסוד בה, כן היה אח״כ שעלה מיעוש ופרן האחוזה, והחריב בחמ״ק, ולחמו להם על זאת, לכך העלו להם חזיר על האחוזה. ובזה מובן הטעם שנזדשמה הרן ל״י שהיא מ׳ פרסה, כמנין ר״ע ש״ן דקליפת חזיר, שהנגיעו אותה כבר כאותה שעה:

שם. כאותה שעה אמרו אחרו הלא שיגדל חזירים, ואחרו אחדם שלמד כנו חכמת יונים. קבא דעליית החזיר בלה ובהיתה מתמת לימוד חכמת יונים, ומ״ל בסוף התמיד, והיה נרוך לקבל את המלמד חכמת יונים קודם. וכ״ל בס״ד, כי אותה שעה לא ישנו ולא הרגישו דעליית החזיר היתה מכח אותו זקן שסיפר שהתם בחכמת יונים, לכן תקנו בסרחו שהעלו להם חזיר ונזדשמה האחוזה, קבלו לגמגדל חזירים, ואחר שיגעו מזה הדבר נעשה מכח אותו זקן שספר יונים, אז קבלו את המלמד לבני חכמת יונים, ולכן דקדק בסוד המתמד לומקבו בראוה שהם אמרו אחרו אחדם שיגדל חזירים, באותה שעה דייקא:

והא דנקטי במגדל חזירים אים, ולמיעוד חכמה יונים אחדם, כ״ל בס״ד הוא אחדם אחדם ואמר בר אשר בשם ואחוב, אבל אים ואמר של כל בחמון הטעם, ולמיעוד חכמה יונים אבל אחוכנים, ולגדל בחמון ואחוב ואמר אבל בחמון אבשים דשלמא:

והא דנזדשמה אי בנעיגת לפרבינו, כ״ל בס״ד, כי בדוקים, אך סימן שמהה בשבקבו דפרסותיו ואת החזיר כי מפרים פרסה הוא ולא נהה נהה, כמ״ם לבם, נמצא סימן שהרה מרחה בשקבו, אבל הוא בראשו נגעו, כי פיו הוא בראשו, ולכן נען לפרבינו בחומה לבראות סימן שהרה בם בו, כי אותו החזיר שהעלו הנם דאין בו דעת, הנה הקליפה נחלבשה בו ואינתו לנעשן לפרבינו, לבראות בראוי הוא לקרבן מלד סימן זה שלו שהרה בם, ולכן נזדשמה אי בעת שהראה סימן שהרה זה שלו, דבשו שאמת הוא מכח סימן שמוחה אבר בפיו, ולכן קלנו את המגדל חזירים בקלקלה של אחוב, כי מקבו חזיר נ״י אחוב. ולי״ל אחוב המגדל חזירים שסבר ואסקבל רק בשקבו חזיר שם בראשו סימן שהרה, ולכך גדלו, על כן אחוב יהיה בסמנין

מקב״י חזי״ר שהסבכל בהם, ולא נסתכל בראש החזיר שם סימן טומאה:

דף פ״ג. וה״ר יוסי בנבכל לשון אחרת לומר. הקשה בס״מ מינה מידי ע״ם. וכ״ל בס״ד דבלא״ה היה מפרש דברי רבי, שלא בא לדבר בשבח הבשמות ולומר שיפה לדבר בלשון סורסי או בלשון יון, אלא בא לומר מי הכנים את לשון סורסי בא״י לדבר בו, כי מאד הסכיל לא היה ראוי שימלא שם אלא לשון הקודש, או לשון יון שהיה שם קודם הגזרה, ונם שהוא קרוב לשם, ואין מוכח לומר שיפה להם לדבר בו, אלא אמה בא מלאות בלשון שנמצא שם שהוא לשון סורסי, אחר מן הראוי מאד המדיני לא ימלא שם אלא לשון הקודש, או לשון יון, מתמת שהיה מלוי שם קודש הגזרה, ונם בשביל שהם הרגיש לאור לשון, וה״כ אין מזה קושיא, ולכך הכיח רבי יוסי נ״כ, שדברו א״ל לפרסם בהכי, לומר דבר אחמה בל מלאות בלשון של תרמי המגמת בבבל, אלא בבבל שם ואלא בבבל בבל הלאי בי..לא לשון תרמי דעיקר לשונם מעקרת היה, ונם שהם הרגיש לאור בסרוס ושאר עיריות אבר לשונם הוא לשון תרמי, ואין זה תימה אלא מגמה בבבל לשון תרמי, ולכן מוכרח לפרש דברי רבי יוסי דקא מתמה מאד נגות לשון תרמי ובכתם של לשון הקודש ולכן, דבריו לומר למה דברו בלשון כזה זה של תרמי, מיב שיבבו בלשון הקודש אי בלשון פרסי לפתח, ומאחר כי מוצת רבי אבבריו אלו כך הם, ולהיו נם דברי רבי אבר כהו בסגנון זה של רבי יוסי, ונקט להו הגת דבריהם בהדי דברי ר״י, כך הם כוצת דברו, דקא מתמה למה דברו בלשון הקודש, אי סורסי שהוא לשון נלעג, מיב שדברו בלשון הקודש, אי בלשון יון, ולהבי קא מקבי שבר מלאה:

שם. נלמדך שלון הבנינה שהה על ישראל פחות מבני אלעים ושתי דבנות. נ״ל בס״ד מעם לומסבר כ״ב אלעים בנגד כ״ב אותיות התורה, בשהיה אחוים בכ״ב אותיות התורה, ומ״ם המקבלים ישראל ר״ה ים שבים רבות אותיות לתורה, וכן הוא מספר אותיות בקודם אותיות הו״ה בהם מדה״ה, וכן הוא ר״ה ה׳ אלקינו ה׳ אחד, לחזרות מ״ם בתיקונים קב״ה ואורייתא ישראל כולא חד. והנה ב״כ אלף הוא מספר טוב, ובזה יובן כס״ד ותוטא אחד יאבד טובה הרבה, ותוטא ר״ל מהבר נפש אחת מישראל, לו נחסר מספר הב״ב שהוא מספר טובה:

שם. קלקלת מיבתר ובר אחרינ׳, פירש רש״י ז״ל על קוקים. וכ״ל בתה כי הולך אש״פ בעדיין הוא בבעבה בלא הפלתו, הרי הוא סופו ליפול, קוקים אלו שמעלים לפניה שמומרים לסקקה, ואחר שעה יהיו אפר. אי נמי חזיר בשל חזירים, דאתרז״ל החזיר מרחה מלעים לומר שהוא שהור, ים לו סימן אחד כרגלו שפרסותיו בדוקות, אך באמת בראשו נגעו דאינו מעלה נהה, וזה סימן טומאה, נמצא סימן שהרה אבר מרחה, הוא הבל אין בו תועיל, כן מובחר דזו דאתרמה שקולי ניבים אין בם תועיל, אבל בכבר ע״מ הבית בשם נאון בפירש. אחזיני לשון חזרה, כאדם שאומר מול שובחך חזרון לאחוריך ע״ם. וכ״ל בהגתם בחזרה זו לומר מוכח שבשיש למשקל ניבים, אחזיני לא הבלב, כי הוא מזיק בגמיאתו קודם שיבוח, ומה הועילה מעקרם מביו, דבבר בד ולבד מן הגבנות לבבוח:

דף פ״ה. אסיא ריפוקא שיגא שורה. פירוש הבמון בזה הוא פירוש הרב המאירי ז״ל, שהבאתו בס״מ, כלומר מעורר עיני הטולם בהתאוות, שאינו יודע לרפאות ומחזיק עצמו לרופא מומחה, לרפאות בם חלאים קבים ולא אבפה לו מן הבנות לבבוח, מאחר דאינו מובב אלא אחרת ומולך אח״כ למקומו הראוה ע״ם:

דף פ״ו. כי מפקיבנא אים לי אבנרת, לא קלי על סבר טוב טוב״ז, לו טוב טוב״ב, אלא קלי על סבר אחר, שהוא מ״ם ר״ל סבר מלה מלוה, שמתמיה לו הקב״ה מלוה אחרת לעשותה, ועל זה הסבר קלמר לוה לי אבנרת, והנה לדעת רבי יהודה דפוער ים לפרם הכתוב מצות ה׳ ברה מאירת עינים, אחתי ברה ואיבנה טפי, כאחר אינה מאירת עינים, ואז נדול המלוה ושובה:

פרק שמיני

דף צ׳. וחייבו ליתן אבבע מאות זוז. נ״ל בס״ד מעם לבבע ים, לאוהבם בם אלא אלו כבנלי הרחם, לכן זה שבבע ראתה הסיר ואבבר מתנה אורח ולבך נשים, כי ידוע ים בקליבה מ״ז שזו בחנן בבע ים בס״ד בל הנתן עינו בשלוה בחנן שקן, ולכן כתב רבינו מבראה״ו ז״ל בבבר רוה״ק ז״ל, בשבאהים מעים שקן בל אל אתנים, נוכח אבות כת כאוהם ח׳ בעבות בל אל הקליבה, שהם בחנן שקן, ובם בהם דומים לבן כי הבן מן הבעבות נעשה, עכ״ל ע״ם, ובזה מובן הטעם שפיר, כיון שזה פיבו ראה כאהב הינבאלים בשוק, ונילה שבבות ראהב, הנבינו אותם שבות דקליבה, שהם בחנן שקן, ולכך קבסו בתרבע מאות בחנן ש״ק:

ובברייתא איתא ת״ל בלות בחנם אחרים והבלות חרם כיבך, ובכבם הרב מ״ם ז״ל, לבי בהבראלות בחלולות הים הם נדלים, ים בלוים בחנן חרשן, ולהבי איתא בחלולות בבחה דוכתי, אי לאו דדלתי לך הבבלה לא מבבחת לה מרגיבתא מבותא, והייבו דקלי״ל בלות בחנם אחרים בלוחר נבח לבבלות הבראלות, ולא הבלות אלא אחרים בבלוים בב״ל. וכ״ל בוחמו בחבל בזה הוכר לחבלות הם בבלות אחרים דקבון, קבה בלוי בהבר יותר מאם לא היה מבלה אחרים כלל וכלל, ומן בה בחולאו אחרים בבידו בבים, הים לו בחתה בזאת הבלה, בבחתו שמאל מבלות בחרים, כי לבו משיו יותר שמאל, שאו אחר שלא אחו מן הים ולאח אחרים דקבון, ובלל ובבלו, ואחר בבא לבון לבון ולאח אח״ש בבבלה בבחן, ובזה יובן דבר בבחבל, ולא הים לאחו בן הבבלה בבלה בבלון ובבבלה בבבלה בבבלה ב

ולכן ל״ל למה תרינו הלא גם אחם לאנכם מעוקים מעון הלא בשעתם, אבל הרבשים אלך מעקרת יריני ויחלונו, כיון דחזון עלמן הבשים נמורים, ולכן כחב לחביא פסוק עד הכה מלחמה, דזה יש לפרסו פיר שהוא מדבר עם אותם אחמאי, ושדינו לחלו שבח, שלאי לעקוש:

שם. ל״ר יוחנן אומר סוכבלבלה בחוות, פירוש אחבשים אסולרמו לבשלת הבחות, וקשה ל״כ למה אלא עמהם אלו יהוחן שרים גמור בל״ש, ול״ל כ״ר עשה קן, לחבשיתו כדי אלא יחבוא בפירר לו אלא בחבשים ובגיח כל הבנעים, לכן הנית אחהם ביצה, ושור ל״ל כי יהודא ח״ל לחבריהם, כי הוא מפורסם ידוע לכל, והוא הלא אם עמהם אלו מפני שבוהרות היא לחעלה מן הבשבע, אן ידלה אם אל יהודה, לחבשיתו בבעייני המחבלה, אן ומבור בו:

והא דבריה מנין זה בבל אחר בדבר המבל של בהרי הילא לקן כרבה, מפני כי הוא ידע דר״מ חבשבה על אותם שבבקלו בחוחם, ר״מ על אותם אלא בבקלו בחוחם, וסוקבה לו לר״ר לחה אחם הלבשים ר״ל לחה אלא אחם אחהם לחה יסודה הבינוני, ומחיבבה אחלה זו הלבו בבשם זה הלחרי:

שם. בחר עניה הלא עניחחה, יוכן זבר ני׳ ברבה, זבר ס׳ נקי מבבסין, אחביאחו לידי עביות, אמונן לה בל אבר לו בבדוביית, וכפי הבבבע הבני מוליד בקנות, הלחם מזריע לחרים, ולכן מולדי נקבות אבם אבינחה:

שם. מהבלה ובחת בחת יקבת, עיין פירוש רש״י והבקבה בהמחרבת חיבב בהם, הבחיב בבדיו יבין בבבבות קבת פרוש וכו׳, ואחתה מיבר דוקא הבי מולבה דבמה אמת יקבת ושוב הה הבי מלבה אבם לוה בבי אביבבו עליו הבחיבם ע״ב. ל״ל בס״ד דדוש בבית בבחבה בבבבים עליו הבחיבם ע״ב. לדבר לבון יקבה, ולבד מהבהו בד״ל לבחבר הבבבת בבבם דבר אחר, הבחבו בקה לדבר אחר, ולא אחבו בקה לבבבת, ולכן יבחיבו הבחבת בבבם בבי בבבר, והבה בלן בבבבבו לבדוש בבבו ביבבבו עליו הבחיבם, לבה בבבבבת בבבבבו עליו הבחיבם ע״ב. יחקבי לו מלבה הבחבבבם בהבה לבחבן מבינו הבבלם בהבה מלבה ובבקבו עליו הבחיבם, ל״ל בבבר עבינה לבבבר לובר בל מבלן בבבה בבבה מלבה הבבבבבה הבחיבם בבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה

דין זה בחלה, ולא נקוט נמי ולכל ובינך, משום דנזל ממון גוים לו מוכנים דבעלו יהודים, הכל חלה ממון לו אלון תוכיחים, ואלו כיה לבוחה שפי:

פרק תשיעי

דף צ״ז. זקן וחקנה מלד אחד, ומחוה ובחולה מלד אחד. פרשי התוספות, ולא היה מלה אלא כך היה כתוב מלד אחד זקן וחקנה, ומלד אחד בחוב ובחולה, ונלמה הכלה לדבריהם מלבד שעמא דיהודו דסיפא דמיא לרישא, דלקחתי מעבדא דוד ושלמה היה יהודאים עיר הקודש מלד אחד, ומם מוכרח לפרש בבחיבה, דא״ל לגייר טורת יהודאים עיר של מעבדא קנון, ושוד דורתי שיר הקודש בבחיבה היה, דוחקן לומר תלמודת המזבח יהודאים היה דקרי לה עיר הקודש, וכיון דעיר הקודש בבחיבה היה עולהו נמי בבחיבה לחיר. ושוד ל״ל בס״ד הכרחים לדבריהם, דהסמון של זקן היה כלבון הבעדות, וחה קבה לגיירו בחעבדא. ושוד ד״ל ממ״ב בחוב ובחולה מלד אחד, וכבלמה הוכר נער ונערה תפסר לגייר ע״י ממלם הלוחה, הכל הוכר של בחולה בעדיון לא נעבלה אלא לעשות סימן לזה בחורה, על כן מוכרח לומר דהיה זה בבחיבה, והנם דים סימן לבחולה בחתם בחוב, חע״ם דעמלה סימן זה בחעבדא, מי יחמר בהיה בחוב זה בימים הראשונים, בחם קודם מתן תורה:

והנה רש״י ל״ל פירש בחוב ובחולה על יחוח ובבקה, אך מהרש״א ז״ל פירש גם זה על אחרהם ובהם, בעעבה להם גם אחר הויחם זקן וחקנה, בעעבו כמו בחוב ובחולה. וי״ל למה כתבו בחוב ובחולה על אחרהם ובהם, דלא מלינו בחוב לבהרה אע״ם דה בחולים נ״ב, אלא דק חזרה לעבודתה מלד הקדמונים בעתחחון, ובומן הטור והבהר וא״כ הוא״ל נער ונערה, ונלפרום רש״י ניחא, דבקלי על יחוח ובבקה קודם בעמון, ונלמנו בזה בילחח בעודו בחוב היה נגיע כמו זקנו אחרהם אע״ם בהחוב בעבר הבני, וכן דבקה בעיחה בחולה היחם בעיחה בעדקות, כמו חזקנה:

וצריך לחבון לפירוש מהרש״ל, דקחי הכל על אחרהם ובהם, לחם לא בחבו הכל מלד אחד, בבחי שובות זו בחם זו, וכ״ל בס״ד, בחבו בו כדי שיהיה זקן בבלה זה שהוא הוכר אחרהם אע״ם, בחוב בעבדו בחולה בעבר הבני, שהוא בהה, וחקנה בבלה זה בחוב בעבדה בח״ר בעבר הבני, לחובות בזה בבקעלים הם בעדקות, ע״ד אחר״ל בבסוף הוא אחרן ומבה, והוא מבה ואחרן, בלעוהו בבקעלים הם. ושוד ל״ל בס״ד, נבחבו בחוכן זה, בלעוהו של מיחות שלהם, בי בלהבו עוה״ו מחבהנים בבביחות בעבע זקן וחקנה, ובאחר פרבחי בס״ד בבבוח ואחרהם בבד מלד בחקנה בבבן וחבה, הכל בלהבו עוה״ב מחבהנים בבביחות, במו בחוב ובחולה, ולבד חלבים בבעי בדון, לרמות בבד אחד של עוה״ב, ובלה אחד של עוה״ז. לו נמי ע״ד שאחרהו אחרי אבחיבתו אל ובקעוהו:

ועוד ל״ל בס״ד, לפי פירוש מהרש״ל ז״ל, דמבבה דבקחי הכל על אחרהם ובהם, בא בלבד מבבעי זה, דאחרהם שבוחה בבימים אינה אחבה בוביבה, ולא בפי מבבע הבה הלוך ואחבה, וכל מה שבקעו בבעים בם אחבהם הבה זקנה ובבה מלד אבחם. אלא אחבהם הבה אחבה בבבה, שהוא הוחב אוחה מחבת בדוקה, והוא אחבה אוחו מחבת בדקות, ולבן אע״פ במלד מבבר הבעים הם אחבה זקן וחקנה, אע״ל מלד אחבה הם אחבה בחוב ובחולה, שהוא אחבה חדבה ואינה יבנה. ובמלה לבמוח ד״ם זקן

זקנה בחוב בחולה, הוא בזב״ן, לבחת בסם בזבו מבון בב לחבבבת אוחן, אחבהם אח״ם לאבבעים, ובבה אע״ם לבעים, וא״ם זקן וקנה בחוב בחולה הוא אוחיה בבבה, בסם הוי בבוד הבבה הבבול, הבבוב שבחו עליו אבחיב ובבבבר הבבול נבה בבם, ולא״ל בבבבר הבבה ובבו הבבוחים משולם:

פרק עשירי.

דף ק״ז. לא חבי ולא חבוי. ל״ל בס״ד, בבל הלבון לבבב לבם בבן, אך בב בבם בבם בחלים בחבן, בבבם בבבבים בבבבים, ובבן בבבבים בבבבים בבבבים

מעיים יותר, ואח״כ נקוע זרעים קודם ידקות, שהזרעים קדום יותר מעני ידקות שהם רבים, ועוד כי מיני זרעים שביתו שפי מעני ידקות:

שם. א״ר יהודה בשם ר״ח מטום גזל. ר״ל בס״ד, רמז לפי דרכו על הדיבור, אשר בהא העבודתו יתברך, ולכן המדבר דברים בטלים ה״ז גזל לסערת הקדושה, שכת הדיבור נתנו הקב״ה בחדש לעורך סערת הקדושה, אמנם ידוע שיש בדיבור מיני דבור דאמ״פ שאינם בקדושה, עכ״ז האדם מוהר בהם, והוא דבור שדבר האדם בגלגי גופו, הן במלאכה, הן כמו״מ הן במה דשיך לבריאותו, ועוד יש מין דבור שאינו בד״ת ותפלה ועניין קדושה, כי אם בהנהגה ודרך אדם, וגם זה מוהר בו, ושל שני מיני דבורים אלו רמז רב יהודה בתומרו בשום, זה דבור של מו״מ ומלאכה וכיוצא, וחזיז הדבור של הנהגה ודרך אדם, אין בו מטום גזל, ואמ״ג דעניינים אלו אינם של קדושה, עכ״ז מוהר בהם, ואין נקרא גזל לסערת הקדושה בדברו בהם, מיהו אחרת יש בהם מטום גזל, נגלה אחרת בקדמי דקדמי דלדבר דבור אחרי מעני בישול בית המדרש, בדאמרינן בגמרא דאין אומרים אמשותא בבית המדרש, מטום בישול בהמ״ד, ואפילו בברכות של הגר

דבורים הנז׳ של מו״מ ומלאכה, אי אל הנהגה ודרך אדם יש בהם מטום גזל דגזל בזה סערת דקדושה, ואמר רבינא מתא מחסיא אחרת דקדמי דות, פירוש מי שהוא ת״ח אבר תורתו אמנותו, ולכן קורהו מתא מחסיא, כי הנוף קולו בקולת בשם עיר, דכתיב עיר קטנה ואנשים בה מעט, שהוא מיוחס ומשויש יותר מכל הגופים, גם הוא מחסיא, ומגן על כל השולם שתגין זכותו על הפילם הנה זה נקרא אחרת דקדמי אחרונה בכל מקום שיהיה, הן בישיבתו בבהמ״ד, הן הישיבתו בביתו דקדוד שלא לדבר דבר חלטני לכן אינו את ביתו חולין, וכמ״ש הרמב״ם ז״ל על רב בשבחה מדות של חסידות בסוף בו, ואד מגיהן הוא שלא היה את ביתו חולין, ומתמת כן הולדנו בגמרא דין מנחת דבונו שאמר על אותו הכלי שעשו לו בו הסם של עיעים, ואח״כ הביאו לו בו הבשיל, ואמר רב יהוה טעמא טולי הא, והשומע דקדק מזה הסבר רב נ״ע בר נ״ע אשור, וכמ׳ בגמרא דחולין, וכמ״ש המפרשים בו הרמב״ם ז״ל הוליא חסידות זו של רב, שלא את ביתו חולין מבת דברי הגמרא הנז׳, דאמרו דין זה של רב שלא בפירושא אחמר אלא מקבלא אחמר. יה״ר זכותו יגן בעדינו, לאורך ימים ושנות חיים:

בשם ה׳ נעשה ונצליח

ליקבה״ז

בבא מציעא

פרק ראשון

דף י׳ דתניא כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם ולא עבדים לעבדים ע״כ הכי קאמר כי לי בני ישראל, ולכן אפי״לאם יהיו עבדים לאחרים, לא יחול עליהם דין עבדות, ישן כי עבדי הם:

דף ט״ו, א״ל זו הוה לריכה לפנים. לפי פירוש הגאונים ר״ל לא תשובה זו קונית שלריכה להביאה לפנים בבהמ״ד, כדי לעשות לה תירוץ. וכ״ל בס״ד הטוב בזה הוא, כי לימוד תורה הוא שתי חלוקות שהם נרשה ושיון, הנקרא גמרא, אך לימוד השיון הנקרא גמרא יש בו שלשה חלוקות, הא׳ הוא למלוה מעם משהבר לבל דבר ודבר מדברי המשנה, והב׳ הוא להבין דבר מתוך דבר עודמה מלאתה למילתא, ווילא מדבר זה של המשנה הלבה מדשה, וזה יהיה אחר שיתחבש בחלוקה הא׳, למלוה מעמו אל אותו דבר שבמשנה בחמיות, דאז בונה עליו בנין חדש, והג׳ הוא ענין חריפות ולפלפל שתתרחב בזה ההלבה, שיעשה בה כמה חילוקים וסברות ישרות בהלות וטוב, ועושה בזה מלאתה גדולה, בחבשים מלאתת המלבים שלאחרים זע״ז, אבר בעבור זה הלימוד של הפלפול נקראו החכמים בשם מלבים, שלאחרים זע״ז בחלאתתה של אותה כחלבים, ועל זה הלימוד אמרו בגמרא רבה שוקר הרים, וכן אמרו על רשב״ל עוקר הרי הרים ושותנן זב״ז, ואחרתי בס״ד לבך אות הלמ״ד המורה על הלימוד כעודע, וזבר באותות אלפ״א בית״א בחלוי אלשה אותות, שהם אל״ף ובית״א ולי״ת, אלבד אות לי׳ הבשוע הנקרי, והיינו כי אות לי׳ הנקרי הבשוע הוא ענגר לימוד הנרשה, ועל זה אמרו רב יוסף סוני, ואותות ל׳ שהם בחלוי הנרשה, הם רומזים לשלשה חלוקים הנז׳ הם בלימוד השיון אבר, הם רומזים לשלשה חלוקים הנז׳ הם בלימוד השיון הנקרא גמרא, לבך המה בתוך אותות אל״ד, לרמוז שהם אותות כאבר אחד:

והנה שלשה חלוקות הנז׳ הם כנגד חב״ד, וכפי ענינם הראה הנבת חלוקה הא׳ בתה מבשע ספירת החכמה, שיחנים להבין מעם האמיתי של כל דבר ודבר והנבת חלוקה הב׳ בתה מבשע ספירת הבינה, דעל ידי שבע הבינה יבין דבר מתוך דבר, לדמות מילתא למילתא, והנבת חלוקה השלושית בתה מבשע ספירת הדעת, כן מוכרת לומר לפי הענין, כי הדעת הוא מכריע בין חו״ב ושל הבפבת שלשה ספירות הנז׳ בתוב ואחלאת אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת, ודוגא כי נ׳ ספירות חב״ד אלו הם נ״ר שהם פנימיים, כי הם בסוד המוחין שהם פנימיים, ועל זה אמר בתן זו אינה לריבה לפנים בלומר זו אינה קושיא, ואין טורך לאמות לה תירוץ ושבר מהבשעת חב״ד שהם לפנים, והבא אמר זו לריבה לפנים ולפני לפנים, בלומר לריבה לתרוצים אבר נבנים מן לפנים

דף י׳, דתניא כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם ולא עבדים לעבדים ע״כ הכי קאמר כי לי בני ישראל, ולכן אפי״לאם יהיו עבדים לאחרים, לא יחול עליהם דין עבדות, ישן כי עבדי הם:

דף ט״ו, א״ל זו הוה לריכה לפנים. לפי פירוש הגאונים ר״ל לא תשובה זו קונית שלריכה להביאה לפנים בבהמ״ד, כדי לעשות לה תירוץ. וכ״ל בס״ד הטוב בזה הוא, כי לימוד תורה הוא שתי חלוקות שהם נרשה ושיון, הנקרא גמרא, אך לימוד השיון הנקרא גמרא יש בו שלשה חלוקות, הא׳ הוא למלוה מעם משהבר לבל דבר ודבר מדברי המשנה, והב׳ הוא להבין דבר מתוך דבר עודמה מלאתה למילתא, ווילא מדבר זה של המשנה הלבה מדשה, וזה יהיה אחר שיתחבש בחלוקה הא׳, למלוה מעמו אל אותו דבר שבמשנה בחמיות, דאז בונה עליו בנין חדש, והג׳ הוא ענין חריפות ולפלפל שתתרחב בזה ההלבה, שיעשה בה כמה חילוקים וסברות ישרות בהלות וטוב, ועושה בזה מלאתה גדולה, בחבשים מלאתת המלבים שלאחרים זע״ז, אבר בעבור זה הלימוד של הפלפול נקראו החכמים בשם מלבים, שלאחרים זע״ז בחלאתתה של אותה כחלבים, ועל זה הלימוד אמרו בגמרא רבה שוקר הרים, וכן אמרו על רשב״ל עוקר הרי הרים ושותנן זב״ז, ואחרתי בס״ד לבך אות הלמ״ד המורה על הלימוד כעודע, וזבר באותות אלפ״א בית״א בחלוי אלשה אותות, שהם אל״ף ובית״א ולי״ת, אלבד אות לי׳ הבשוע הנקרי, והיינו כי אות לי׳ הנקרי הבשוע הוא ענגר לימוד הנרשה, ועל זה אמרו רב יוסף סוני, ואותות ל׳ שהם בחלוי הנרשה, הם רומזים לשלשה חלוקים הנז׳ הם בלימוד השיון הנקרא גמרא, לבך המה בתוך אותות אל״ד, לרמוז שהם אותות כאבר אחד:

דף ט״ו, אל״ל תרדא שטרי תלילה ומאולין תנן. רש״י ז״ל פירש תרדא משוטחת, ובס״מ בשם ר״ח פירוש מוריד ריר מפיו פ״ם, והבבר יפלא לוך ינגה רבה כ״כ לרב עמרם, וכ״ל בס״ד, הרדא הוא שתי מילות, הר דא, ומות הר לשון התשוקות כמו תיר ולא תיר, ותיבה דא הוא ר״ל אחת, בלשון הלמוד, בלומר תתעורר ותרגיש בזאת. לו נמי הר ר״ל תבא כמו תיר מגך שתקר, בגמרא דע״ז דף ל״ד שפירש הערוך כ׳ פירושים הא׳ התעורר לך שתקר, והב׳ תבא לאוקר שתקר פ״ם, וכן כאן אמר לו שא דא ההלבה דנקיש המתיתין שטרי תלילה ומאולין. ומיהו אע״פ שבוגת רבה בזה כמו שבתבנו בעמוד בבך שבהריב שתי מילות ואתרים בתיבה אחת, אבר מבתשובה לאון הבומע לבגלו, כמ״ש רש״י, לו כמ״ם מבתשובה לאון הבומע לבגלו, כמ״ש הנז׳:

ר״ח שבבית הס״מ הנז׳:

שם. מטום לאלו דידי פקע. נראה כל לו״ל תלה הדבר בעצמו, כדי שיתודה על אבר היה הוא סיבה לזאת ולעשות תשובה ותיקון לבך, ונקשי לשון לאלו שהוא מספר אמת:

פרק שני

דף כ״ב, בהני תלת מילי עבודי רבנן דמבטו בדבורייהו. ״ל מאי לשון עבודי דנקיש כאן, וכ״ל בס״ד הנם בהני מילי אין מוליאים מפיהם שקר נמור, אלא עבודי המלאה של סגנון דבריהם, שיהיו דבריהם הבולים שני פירושים, ההשומע יבין הדבריהם בחשמעות השקר, ובלבם יתבוונו לאמתמעות האמת, וזוגא בזה מינו אבל מרע״ה, בשאלו הבנן מורה שנתן לך הקב״ה היבן הוא, א״ל מה אני שיבן הבנן מורה שנתן לך הקב״ה אינו דבר המשתמע לתרי אפי, לי הקב״ה מורה, דנאבר להבינ דבר המשתמע לתרי אפי, אלא אמר לא נתן לי מורה, אלא אחה מה אני שיבן לי הקב״ה מורה, שבאנו בין לומר אחה אומר שנתן לך, מה אני שיבן לי לבדי, כי ליבראל נתנה ואני בבלנם, אך הבנן הבין

הבין אלא נתן לו בלבד, ונמצא שאתר דברים דמסתמגן לתרי תנאי, ושוה לא דבר שקר מ״ו:

ועוד ר״ל בס״ד, הא דאתמר עכודי, דהתוספות ז״ל הקשו אמאי לא תשיב הכא מותר בעבות מפני דרכי שלום, כדאיתא ביבמות דף ס״ה, ותירלו דהני מתו מפני דרכי שלום דרבי אמון מתו, שנאתר שמתשל אלף חלר ולר׳ ויאמר ר׳ מנלא בקר, ולא אשיבנה למיתר אלא בהבך שהם רשות ס״ב. ובני יהודי כה״ר יעקב נר״ו תיקן, מהנין דמפני דרכי שלום, מקרחלי אלפי לה, אבל הני תלת מילי מסכתא דיומא אמרו לה, ד״ר נר״ו. ובזה מתרץ יפה קדקדן הני, דקשיא עכודי דבנן דמסבי, פירוש הני תלת מילי עכודי דבנן מסכתא דיומא ולית לה לפיתא מקרחלי, דהא מסכתא דבנן מסכתא דיומא שלום, ואמילו הוספתא יש לנגד ולומר דאין זה בכללו דרבי הלום:

שם. בפוריה. אתנו התוספות אין רגילות שמלוטו. דהכא לגבן בבמה״ד בכל לילות החיל, לקבוע יומנה בלילה, ורק בלילי שבת ובנים בבתים, ואם חל עכילת מלוה בחול לאחר מהם, יבן לאותה הלילה בבתים, לקיים מלות שונה, ולבן החכמים, בבראלון לאחר מהם שלא בת בלילה לבהמ״ד, שהלבן אותו למחר ביום מדוע לא בתה אחת בבהמ״ד, אם היה אלגך מבילת מלוה, ומהיב לה. ול״ל בס״ד לרמוז שלמה הבי״ר ר״ת אמת, שהות אוספיות במסכתא דתמיד, לרמוז דגם בשלמה דתיכת בסון מעמתא לשקר בהם, עכ״ל מיב דגם בלילו דבבו אמת, וכמו דמיון הרב קדקון דיונס ז״ל מן המחמר הזה, שגם בשלמה הלה מיב לדבר אמת:

והנה הרב פתח מיגים הפלה בדעת הרמב״ם ז״ל, דס״ל דמנהם עמוס בלילות לא יקבר, אך רב״ר ז״ל לא דייק״ל, דה״ל דבר״ר אם נלחתה הקבת בימיו הבייב בלילה, ומהקן בגמרת המבוס עמוס בלילה ל״ל הן, ולעולם לו הן, והבלות דברי אלים רבת ז״ל מה שבקפק בהוכחה זו ע״ש. שבלות רבינו הקדוש קרוש, וה״ל לאו, אבת ואל״ל לאו, דהתם אומה בפירוש, וש לדחות דהתם אמנ״ב מלבד הבעות עוד חבם מן הכבד הוהה, דה״ל תמוד מלד, דהת״ל בתבות בל הבהבה מבבוד הוהה מעבלאו. מיהו לבאורה פוד בם לבמוד בהבבת רב״ל״ל, מבה דבבוהות דף ל״ו אחבר רבי יהושע אומלא״ו, עבשיו אמרי מי הוהו מה אחר הבי יבל לבהמים לא בת, ופירש רש״ל ל״ל היתבי יבל לבהמים לומר לא תמרבי, ובוולא בזה מיהא בבבהות דף ל״ז נבי תבילת ברבים, וקבא דאוך יבתים לדבר שבר ח״ו, אלא ודאי דמלי שבבר הבי מבשם בבבר ר״ל, וה״ם דמלי שבבר בבבבל מבים, מיהו גם לזה יש לדחות, דבוהו לומר מגד הבבבע יבל מי לבהמים לא בתת, ולא יבל לבהמים הבי, ולבולם מגד הדין אסור, ובזה מיתת, אלא לבה לבייב הבדבר בל עלמוו, אלא נקבע ליה אל לאחבים, בי הוא עלמו ודאי לא יבתים אלא ר״ל בבי שבע אתמבי יבל הבי לבהמים לא בתת:

דף כ״ד. מוב ובוולא חבבות אבנוב ליה בבת בבבבת מלוספות, פירב רב״ל ז״ל בלי בל אל אוספות הוה, ויש לדקדק מי בבבירו לרב״ל לבבבב הבלי הבה בל אוספות, והלא לבון אבנוב ליה אבנוב לומר ובוולא מבית אוספות. ול״ל בס״ד, בי רב״ל ז״ל בבבר הבבבבה מבבתת אותבו לבבב ראותו הבבב לא הבה בל מוב ובוולא בל אוספות, אלא בבבבבבות בבבבבבות הבבבבב

לעשות כדם, הן מלד מקרן הן מלד תרופים וכיוצא, ועל כן אע״פ שיעבר לדם ויעיים הרבה. לא יספיקו לדון את דעיכם, לך אל הם בעלי מלאכות קבה להם לפעות מתלמדתם, כדי לעסוק בדיעת והדיעת, ולכן תשלו אם יש ליה בטוח בעל מלאכה שעבר לתבוע את חבירו בדין, מוחל ואינו חובע, ולכן ישן אותו שלוחו לעשות בקותמות, ולא יכוו בטלנים, ועי״כ יתעשו תבשילים שלהם בפני הדיינים, ויוסיפו לדם הדיינים שמעבר שלהם, ע״ד פחוסקים קלת. ובזה מובן מ״ש בית הלל, כי בית הלל של החמות, ומקום שעושה בו הקומות, שאינו יכול לדון ממנו, כדי לילך לבו״ד, ועי״כ תתעשה הבחינות שלהם בפני הדיינים, ומ״ש לא תעשה בחינות שלהם בפני הדיינים, ובזה מובן מ״ש בית הלל בחיים, כי בית הלל של החמות, ומקום שעושה בו הקומות, שאינו יכול לדון ממנו, כדי לילך לבו״ד, ועי״כ תתעשה הבחינות שלהם בפני ב״ד:

ומ״ש לא הדרך זו נ״ם, גם זה שייך לענין דן של ממון הדיינים, כי מי שדרכו לעשות נ״ח יהיה מבטו ומעכנו לזיות ודבן, ואינו אומר יקוב הדין את הדבר, אלא מעוקר ומוחל על ממונו, ולכן אומר אל בפני הדיינים. ומ״ש ונלו בו ב״ת, כה זו קבולה, כי המוסך בדברים האלו תהיה בעינו שלוה״ו ובעיניה הבל, ובזכות יום המיתה וכמ״ש ומתו יחן לבל לבו, ולכן לא יהיה לחוש עליה כ״כ לעשות הבחינות הנ״ד בעבור ממון, אז בעבור חרופים וגרופים וכיוצא, ויתעבר בחבינות אלו, ולכן יספיקו הדיינים לדון עם רב. מעשה בחדם אחד, הבטבן שלו היה בוחה ביום, ושבה ממו הרבה דברים שלא בדין, הן בגזיבה שגזב מן שוכי הבוחן שלו והבנים ביומו, הן מה שהבטיח על כותב, הן מה שעבה בים הבטח ומעלה אלא כותב אלו ומזיק לו, וכן בוחה בזה חבלה לו בגוכן שבנים, וזה לא היה בביתו, ולא ידע מכל זה כדי לתבעו, ובאבר בא לביתו ולחה מזקן שעבה לו, ונם גזיבה שגזב מעוכי הבוחן שלו, והבנים ביומו, חבה לו עד מאד, והלך לקבול בב״ד, ואחר שיבא לקבול בב״ד, ולהביא אמם ב״ד לחמון את חבריו בדין, חזר לביתו ויקם, אמרם לו אבא אים הוה אחר שלאיבו קדם בב״ד אחבה אחבה, ואחבר אחר עמה בהיולמו פנע בחלון בגוב אחר עלום שהיו מולכין אותו לקברו, וזה הגוב בבה לו מקרוב בים אחר גדול ואחב ירום בבה המלך, ים לו זה הרבע בעום מוסק בבעיבו, ואחה קודם שבב בו נפטר, ומולכין אותו לקבר, אחה בחה בל שלם אמות אוכך, ובוכב בחוך הטפר, ואיב אחרתי לאחה אחקוטע ואחיב בבבל הבית הזה שאיבו שלו, כי בחים בל שיב״ו וקבינים הבל, ושיבר הבחים והקבינים בה בל שיב״ב. נמצא מן המבקרים חולים ושוסקים בגרבו קבורה, ישלה תועלת שיתעבשו הבחינות ווו״ד שלהם בחמון וקבינים של שיב״ו, וכיון דמתעבשים הבחינות״ם, יספיקו הדיינים לבא יחבה אותם אותם לעשה רב:

שם. לא המעשה זה הדון, נ״ל בס״ד, הקיב המיבב הבחינות הבחינות, כי המעשה ב״ם הבוב מלוה עד שלם המלוה, ובמו בזה שבאחם לרוב לחשוב הבינות שבאל מדת הבחינות, בלבו הוא משיבר הדין והחיוב. וזה״ם אבר שעבון זו לעשם מעבת הדין והחיוב. בראה המעבה לם מחבת אבר, שבא לשן בבם, בעבו כי אבהבוני בבות, ואם אחרם יבוים חיב הדין, אין לו בבם, לב אם יעשה לעשם מעבת הדין, הרי זה מבעבה:

שם. אלא אמת בבעבוהו הוא בבבל על דון הוהה, ולא עבדו לעשם מעבת הדין, בבבל בבבל שלא נבנו בעדה הבבות אחבב יבובים, ולבה אינו אחבבן בבבבינות אחבב יבובים, ובבר שוהו בבבל בבבינות אחבב יבובים, ובבר שוהו בבבל בבבינות אחבב יבובים. ובבל״ל אחבבו מ״ב לפני אבבבל בבבל אחבב בבבל בבבל בבבל

דר״ח דבר לפי חומו ולא נתכוון כלתר תכב הוא:

שם. ולשולם מי כן למעבד יותר מן התלמוד. ל״ל כס״ד נקיט לשון כן ללמדינו כי לעולם המסבה שהוא רק נוסף, יוכל ללמדו בתחילות ומש״כ התלמוד שהוא בסברה, ברוך לבוא בו מהיכו ולא יתנהג במרוצה, ולפי מ״ש תחיכם אלו בעלי מקנה שנקראים תחים לבעלי התלמוד, כזה יוכן כס״ד דמו הכתוב, כיוב שכן קרוב מאת ה׳ת, כי בעלי מעבד הם סבנים לבעלי התלמוד, אבל בעלי מקנה נקראים תחים, ולעולד המעבד טוב מלעולד המקנה, כמ״ש ברישא זו מדה ואינה מדה זו מדה

ועוכל עליה שכר:

שם ע״ב. סבנגת תלמוד עולה זהן. ל״ל כס״ד זהן

נ״ל ס״ן, וכן כיבה נ״ל ס״ן, לרמות מי שים לו כיבה, אז כל מה שעושה בחבב לו זהן, הרחבנו מי של זה הוא שוא, ויעוב ע״ב הבונו נקבת חשת, ואם הוסיף על חשת מספר מ״מ, יהיה מספר זהן, וכזה יוכן כס״ד לא יהן לעולם מע לגרע, מ״מ כתיב לרמות כי הקב״ה שומר הלדיקים, ואינו מניח שיבא השונב שלהם מן נדר חשת לגדר זהן, מ״י מיהים נוסף מ״מ על חשת:

שם. מגדיכם אלו עמי הארץ. פירוש שסרח״ת שנתון ומתוענין להם כנדה. והיא המחבלים לגדה, מפני כי הגדה המוכשת בימי שומחתה ושופה לבעבר ולהדבק בכבש לה, כן אלו עמי הארץ סופם לבעבר ולהדבק בתמיים ומ״ם ונראה בבחתחים דעל כולם נאחר מחשתוקים לראות בבחתח הת״ת, וסופם לבחות בבחתחים:

שם. אחת מאתר אבד סברם וכעל סיביים. ל״ל כס״ד אבד סברם קלו של בעלי מקרא וכעלי מבנה, שלא למדו התלמוד שהוא המבביר סברה לדברי המקרא, ולדברי המבנה, ולא הלימוד אל הנמרת הוא אחבורי מסבר, וכל אדם הלבה בשתתו מהר סיני, הסברה של לאוד הנמרת, ולז״ל אחת מאתר כיון דאלו לא עסקין בתלמוד שהוא הנמרת, שסם הסברה הבר חלק הסברה אבר הבלה בעסם בהר סיני. ולאחרו בעל הסביים קלו של עמי הארץ, וסביים קלו על הבסר בל עוים״כ, כי שיקר המבנו שם הוא ברחיה בת״ם ז״ל נקיקים ובבים ובעבריהם בהחבהם, ובהבון מזו הסביבה, והיינו בהחיה, וסביים הוא לבון לאיה בלשון חבמים שבתלמוד, ובמה אחבר כיון דאלו עמי הארץ לא למדו בלון, לא מקבלו ולא מבנה, אבר מוגב הבאיה שלהם בעוים״כ ת״ל ובראה בבחתחבסם, כי לבסוף כולם יהבנו, וכולם יבלו בבחתח בל הת״ת, שהיא הבאיה בראיית פני הבסיבה, שגם לשם יהיה חלק בבחתה זו:

ומה שהיו אומרים מעיקרא לאמון אמי יכבד ה׳, קבל נבי עמי הארץ מה ״ם בידם דבר שיכבד בו ה׳, וכ״ל בס״ד, ע״פ מש״ה ובאיתי שים יתרון הבחתה על הבבלות, בהבון אחר מן החבל, על כן אם היו הבבל חבמים לא היה נראה בבוד לחבמה בעולם אחר מחבה, מחה שים לב עתה בהיות נמלאים עמי הבבלים, ונמצא ע״י עמי הארלות יובלה בבוד החבמים, שהוא בבוד התורה, ובבוד התורה, הוא בבוד הבי״ת:

פרק שלישי

דף ל״ה. מקיים בה בחלוה אומה ישראל תנחם. נראה דבחוכחא קא מבחבינן, דשל הבוב הבחתן מתבשבר, וכמו שאומרים בעולם אל״ף בי״ת אחונה ברכה, בימ״ל דל״ת נגיבה דלות, ואלוה מקיים כיה בלוה ובלקם בוברים ראבם, הייבו נמי אל הרוב:

דף ל״ח מלמד שנשותיהם מבקשים לעשות ואין מניחין אותם. דקדק הרב שיין ישבב ז״ל, והלא אין

לעבר לאמת בכלא מבבא אלמנתו ואדרבה זה בבוד של המת ע״ב. ונראה בס״ד הבונה הבחבבים שמתו בחבב שבקבו הבבה ולא נמלא עדים שיעידו על לוחבם אחר שבחבנו ויהיו מובבחים לפחות קבבים בדי לבחות לוחבם, ובומיבים שים בבסם, ופחיחה הבבר קבה לאמת, ולז״ל שבשוחבים הבבשים לעבבה ואין מניחים אותם, ואז יהיו מובבחים הבבשים לפחות קבבים בין דאין מניחים אותם לבבבה, מובבח שלא יש עדות על בבליהם לבחיר הבבשים על יהב, ואז שאבו בשינון בל יחיבם, ובבוב הבים מחמת בער הבינון יקבלו הבבשים אח בעליהם, ווז קבה לאמת שבקבלו אשה אחר מותו בחיים ובבלילות:

דף מ״ב אל״י. לעולם יהא בספו של אדם מלוי בידו, שנאחר ובבת הבסף בידו. ל״ל הולל״ל מלוי אלוו, שאין האדם שומר בספו בידו, אלא בחיבתו לעולם יהא בספו וג״ל בס״ד, שבמו בבא דבמו שראוי לבוליא בספו בדבר טוב בלבד, ולא בדבר רע, ומספר טוב רמוז בדנים, כי הבה והלבנות הם מ״ו פבבים, והבהוב ובבה המחובר לבבה לרמות לו שעשה בידו טוב, ולא רע, ולז״ל לעולם יהא בספו של אדם מלוי בידו, כ״ל שעשה בבספו. פועל טוב הבמוד בידו. לו יוכן בס״ד, ע״ד מ״ם מובבו המלך לבוחיו בנוו בחבים שבוד שלשת בי, ולחי נגזחי בחבים שאין יד לחבים שלשת בו, לבוחיו בנוו לאחרים ולחי נגזחי לעמוד, ולבן אחר טוב הוביבה בבספו לבבה ולמוה שלו יהיה בספו מלוי בידו ולא בידו אחרים, אל נמי דאבז״ל בספים אין לבם שמיבה אלא בקבה, ודוב בי יד ל״ל מבים בבו לבם יד, וכן יד אבבנים, ולז״ל יהיה מלוי בידו לעולם בחבומו, בקבקע שהוא יובב עליהם, ולא יהן אדון בהבקבה לאחרים, לו עיתנו בחוך ביבחו, בי אחבה שיבבה, ומ״ם ר״י יבלם מעוחיו שלים בבקבע, הייבו בוקבה בו בבקבעות ואבבל מיבחוקן, לך אוחו בבלים בבידו אבבלים בבלילה בבקבע, ועל זה אחר יהיה מלוי בידו, ל״ל בחבומו, לו הבוכב אם נשא ובוכן בו, לא יהיה בעבר אחרת, אלא בידו, דבייבו בחבומו שהוא

דר בו, דאו יהיה הבוב אלוו בבל בבל עם:

שם. לעולם יבלם אדם מעוחיו ובו׳. נ״ל בס״ד מעוח עולה מספר הקו״ן, ואם הבלם מספר זה יהיה בל בלים מספר בבבע, בחו אל״ם בהבמעות נבלאו אוחים, שהם זחים ואינם מתחיבין אבל בעליבן, עב״ו אם יעשה האדם אלא חבמים בלבם הבמעות אלו בבלבבה, ובבבקמעיא, ובבוו לו יהיה אלוו בבבע ולא יחזו מחבו, לבן בל בלים עולה מספר בבבע. גם עוד הוא לוחיות עבבה, שהוא בחו לאדם העניה, ואו שהוא עניו ובבל ובעבה אעלה עבבה, אל יהיה המחון אלוו בבוב בבבע. ונראה לרחוח עוד מעות עולה מספר יובב, בחו מעות בבי אל״ב, בחו אבל יעבוח בבל בבבל ומבחה. גם מעות בבי אל״ב, בחו אבל יעבוח בבל המעות אבל, אבל יהיה בהם בעוב בלאוב בבלים בבי עבב ובבבן

זה בבבבי הבבר:

שם. אין הברבה מהיים אבא בדבר הבסוי מן הבעון. נראה בל בן הבעל יהיה מחבו בבבבה יותר מן הבחבר, בבבבל שהוא בחו מן הבעון, בבו הבחבר שיובד בבלילה יש בו בבבבה יותר מן הבחבר שיובד בבום, ובבן אבז״ל ובחבו בבחבם בבחם, שיהיו יובבין בבלילי בבבחות ובלילי רבעיות, אחן בבי אבם הובבן, ובבעם מחבי אבבוב יהיה בחבו מן הבעון, ובן היה בחבו בחבון בן בבחם שהיו יובבין הבחבים בבלילות דוקא, והבחבם יובבחה בבבלילות, ובבו הבבלבן בבחם בבבבה שהיו חבים ובבבלבן בבבלבחם, ובבה

חמרים נותה רמעגו, אלמלא תפילו בדברים כלבד, יש כחם משום מחיסר אמנה, דהא קאמר אין נותה חמרים נותה רמעגו, ומפני תגלו היא וכו׳:

דף מ״ט. תפילו אתה עושה להם כפעודת שלמה בשעתא, מלכך לפרש בשעתא, דלא אימא דקלו על אותם שעודות שהיו עושים לו בזמן שנכנסו, והיה מחזר ממקום לחבוש, והיו החתמים שהוא שלמה מזמנין אותו ושעושים לו שעודות נכבדות, שחבושים לפניו יותר ממה שהבינו א״ל לפני האומות, אע״פ שהיה אותם אחד לבדו, לכך מלכך לפרש בשעתא ר״ל בעת מלכותו, שהיה שעודתו לשם רב, שלא יניע לבל יחיד ויחיד, כפי שהגיע בזמן אחר מהבלשה אותה שעודה בה א״ת, וזכר יאתן ושיקר ג״כ, לפי שנם ישקה אע״פ בהבטחת שעודה לניחם אחה, לקח שני גדיי עזים מן הלחן, בקחיב לך בת אל הלחן ונקח לי מעם שני גדיי עזים עיכום, ואעשה אותם משעמים לאחיך כאחד אחכה:

דף נ״ח. אם היה בן בנים לא יאמר לי זכור מעשה אבותיך. קצת אמתי מלכך תנא לאמתיגן כל הני נוחי אל אוכלת דברים, ג״ל בס״ד, דאי אמתיגן אתי אוכלת קתיאת בלבד, א״ה דוקא בהאי אוכלת לשונות, דמבייבו בשעמם עמנו, אבל זכור מעשה אבותיך דאין אלו מעשה עמנו, לנוח לשכור אוכלת דברים, ואי הוה אתה זכור מעשיון, הו״ל קצה לאתם ביון בכור לבותיו יותר מבזון בכור עמנו, ולכך אין לחדרון הא מכח, ואי הוה נקיע הגר תרתי בלבד, הו״ל אם אמר בה בחבל נבלות אין בזה אוכלת דברים, כי בזמן שחבל נבלות לא עביד חיוטרא בדבר זה, אלא נעשו בני גת על אל זאת, ועוד הו״ל, כיון שאינו מדבר עמו לנגח לומר פך שחבל נבלות, אלא דבר בי״ח, אלא אומר בדרך נסתר פה שחבל נבלות, דבשמע חובב על אחרים אומר קן, ואינו אתיגים בדברים אלו, לכך קמ״ל אפילו בכה״ג, שהוא לשון נסתר יש בזה ביום ואוכלת דברים, ואי נקיע כל הני הו״ל דוקא בהני אוכלת דברים, אבל בחומר בחמרים לבו אינו בה, לכך קמ״ל בס״ד אבל אליני שאין מתאה אותו בפנינו, ואינו מדבר עמו כלום, אין בן בה, לכך קמ״ל בס״ד בס״ד אמור:

שם. כל המלבן פני חבירו ברבים, כאלו שופך דמים. קצת כיון דאתר חבירו לשון יחיד, הו״ל כאלו שופך דמו לשון יחיד, ולמה נקיע דמים לשון רבים. וג״ל בס״ד דהמבייש חבירו שופך דמו כתה בפעמים, כי כל שם שאיבר המתבייש הוא כוס ונכלם מאליו ומשמאו, וכן כל פעם שהוא אותה בני אדם אחר בזיונו לפעמים הוא כוס ונכלם, ונמצא כתה דמים שופך לאחיהו אותו ביום שבזיונו בדברים, ואותה בספר הלקוחים הנדפס בזיבוליים בסתום שופך דם אחים בתרים, כי אחרים שבאתם נתנך מלר אחל״ע אחר בתלי הוא וח״ל בשם הוי״ה ב״ה ראלבון, שהוא נתנך מבשם אחי״ה שהוא בסוד הבנה, וח״ם מ״ם ר״ל אחו מזרעת הוים ם״ו, וכזה מוכן שפיר הענש, דהאלבון פני חבירו ברבים, דאיל שותף אחה אחים אין לו אלף לשונ״ב, שהוא הבינה הנקראת שוה״ב, כי פונם בתות ח׳ הנו״ל שהוא מבשם אחי״ה שה״ם הבינה:

שם. כמברכת כמתי זכרי יעקב, אל״ל בתחזוקי אמון, ג״ל בס״ד הבשם דמזרון בא״י בדבר זה יותר, דדוגא מ״ם הרב חבר לאחבריהם ז״ל, בחבון הבליבו בבר ״ח, שיש שני מלאכים המתנוים על הנותה, ח׳ הוא בחו״ל שהוא מלאך הנותה מלר מלוגו, והב׳ הוא מלאך מלר מגד נבריאה, והוא בחו״ל ע״ם, והבה דוגא בי בשון ר״ד יתקבא מלאך המות יותר,

כי אומר זו היא אומנות שלו, ואיך יקח אותה אחדם לבריבו אח חבריו, ולכן בחבר בבא שאין מלאך המות מגד פלוגו בכנים בם, נחברים הם מלבבות פנים שהיא בכלל שבירות דמיים, מפני כי ב״ד היא מלאכה של מלאך המות, ומושבון פן יתקבא ואתבר בבו שיבבו א״ל בנבשם בבבולו, שלקחו אומנות שלו לבפיר דם, כן הוא יבנם בגבול שהיו שלו לינבם בלי נ״ב, ולא אבי ליה חיל״ל, לכך בהברים בדי שלא יעמוד מלאך המות שילה להבנם אלנם:

דף נ״ט. נוח לו לאדם שיבא על ספק לבא לידי, ואל יכנן פני חבירו ברבים. אין בונחו לומר שיעשה זה הטון בל ספק א״ל, ואל יעבה שון זה הלבנת פנים, דוה לא ניחן לאחבר, אך בונחו שיבים אחבר בדבר זה, ואל יבנן פני חבירו ברבים, כדי לבעיל עצמו מן הבחבד הזה, דהיינו שהוא אחבר בדבר זה שאומרים שבא על ספק א״ל, ויוכל לבבר הדבר לבבות אחבן עצמו מן הבחבד, אך לא יוכל לבבר הדבר ולבבות עצמו הל״ל יבנן פני חבירו ברבים, שיבלה מן הוא זה, ומה היה הדבר הזה, שאומרים עליו שבא על ספק א״ל ואל יבנן פני חבירו ברבים, כדי לבעיל עצמו מן אחבר, מיהו אם אחבר שבא על ודאי א״ל, ויוכל לבבות עצמו על ידי שיבלה אחבן דבר על חבירו, אע״פ שבזה יהיה הלבנת פנים לחבירו, יבלה ויבבר הדבר, ואל יחוש להלבנת פנים של חבירו, כדי להבעיל עצמו מן חבר בין חבור, שהוא שון א״ל ודאי. ובגמרא אחר מ״ל דחבור הלבנת פנים ב״כ, שיקבל עליו אחדם לבוז ואחבר אל ספק א״ל, ואל יבנן פני חבירו כדי לבבות עצמו מן אחבר, ואל בה הבות דבבר בבא, דמבמע מינה שם דבר בבה בהלבנת פנים, שהוא בשון בבון בבא אל א״ל, והוא דבר יש לו אלף לשונ״ב ואחר שבמיתוהו בחבון, אבל זה אין לו אלף לשונ״ב, ומאחר דיש בהלבנת פנים דבר בבה מאד, אין לו אלף לשונ״ב, להבי שפיר א״כ יוחבן דבות לו לאדם לבבל עליו אחבר והבשו בל אל ספק א״ל, ואל יבנן פני חבירו בבבות עצמו מאבבר אל ודאי ג״ל:

אמנם בבבה בחבחר זה, הנה ב״ם מודיע דבא שבע היה לה בע מחוזיה, ואילו חייבו לא יבחבו בזה, ורק היו אומרים, שבבבה של אנשי אם ימות, ונמצא בא אל ספק א״ל, וא״כ יאחבו לו בבה אל ספק א״ל בחבר, ולמה שלו אותו אל ודאי אל א״ל, דאין בה שבין אלו, ומה תועלת יש לבבה בשלה זו. וכ״ל בס״ד כי שלו אותו אל א״ל ודאי, כדי שיבבע מיבחבו בחבון, ואל תבע״ם דבוהו דבוה אחבר ספק א״ל, חבבו שיבבע לבבה דבור זה שמלה אבון בבה בחבון בל א״ל, שילבר בו גם בספק א״ל, מבנם דבריות בדבוה לבבפחים, ולבחבר שבן בחבון שה בחבים בזה, בבבבו בחבר בן מות אחו בחבים בזה, ובא״ם בחבר בבחבים דף ח׳ אחבר הא מלה חדא אים לי בבבים, דאיבו אחבחה פומיה ואחבר מי ה׳ כי בן מות אחים בחבים בזה, ואיבו דן לבבבים, שובבאיל אים לי אליה ע״ם, בן הם דבי שיבב בך בבי אחבים בחבם בבבן, אך בחבחה הוא יודע, דבא שבע אחבה מבובבה בחבים בבי בחב מבבן, וא״ב אין אלו אחבים בחבים אל א״ל, ולבך הבבב בבא מלא בבא אל א״ל מיבחבו בחבים, ובזה מובן הענש דבוו אחבים בבבבים ובבבלים אחבו בבבבים בבבבים בבבבים

אחר כשמגיע מאחר זה דרכי חלבו המדבר בענין הספק שנספק כאדם בברכת הבית בסבור אבטח, עתה ידעינו טוהר רבא לאו מילה מבעיא היא זו, אלא מוכח לומר לייקר הנשים כדי שיהיה הספק שלהם מלמעלה, בסבור אחת, מדה כנגד מדה. והא דאמר רבא זה לבני מחתה בלבד, בשביל שהם היו עשירים כידוע, ולכן יש להם יוכלת לייקר נשיהם המלבושים והמשיטים :

שם ע״ב. מתי שבעת, אדאי אמר שמואל שהקשו הדברים בשבעת, כראה, דשמואל ידע כי שבעלי הוא שם של בעל התנור שבתי שבעת, אך שאל מאי קמ״ל תנא דברייתא כשם בעל בעלה, דמה לנו לדעת את שמו, ומי היה, ותשבי דקמ״ל שם בשמו המשמות אל הענין הזה שנפל בין החכמים כדין התנור שהיא, שהקשיאו דברים בשבעת ומתאיזו :

שם. חרוב זה יוכיח, ״ל לומר בחר לחברא ולעשות אות ומופת מן החרוב, ומתחת המים, ומן מולבי בהמ״ד, גם ר״ל בתשובת החכמים, אל״ל לון מבינים לאיה מן החרוב, דמשמע אם היה אותה כלילן אחר היה יתכב לראיה, אך מן החרוב לון ראיה. וז״ל בס״ד כי הוא בתחלה רצה לעשות אות מן החרוב, אמ״ל דהיה בס מין לילן אחר, מפני כי חרוב לשון מורכת, וזה יורה על שברתם שרוים לשמח התנור ולחברינו, וכל האות בשקרתי החרוב לחדישים, דהסברה שלהם שהיו מחברת התנור הישקר ויחוו מענה, ויהיו לשברתו המשברת התנור ומקיימת אותו, והם אמרו לו לון מבינים לאיה מן החרוב, כלומר מן משמעות החרוב ומקיומו אין ראיה לדברך, אלא אדרבה ראיה הוה ראיה לחזק סברה דידן, שהודיעו מן הנשים אות זה לעורר אותך על סברה שלך שאתה תולק בה על הרבים, ואתה מחריב ההלכה של אחרי רבים להנשים הבאים בתוכה, ותחכן הלכה זו היא תרבן שלם, בעתה ירבו המחלוקות בישראל, ובודאי לך בעקרים החרוב שתעקר סברה זו החלוקה של הרבים ממקומה, ואתה מחזיר כך, ודאי בלתם אמ״ם שהם הבינו כך, ודאי נראה דהאות של החרוב עשה לכבודו לחזק את דבריו, ולכן נעקר מאה אמה בתנין מודים, לרמות שהם לרבים לחיות מודים לדבריו, ומ״ד נעקר מ׳ אמה הוה כתנין מסכיל, לרמות שהוא מסכיל בדבריו ושכרתו :

ובאשר ראה שלא הועיל זה האות כנגדם, ואדרבה עשו מתשמות האות לבישתם, אחר אמת המים יוכיחו, כי דברי תורה נקראים בשם מים, ונזר שהמים יחזרו לאחוריהם, לרמות להם שגם הם יחזרו מהכרתם לאחור, ולכן אמר יוכיחו לשון רבים, ולא אמר אמת המים תוכיח, שהוא לשון יחיד, משום דשהמים המים יוכיחה כנגדם שהם רבים, והם הבינו אין מבינים לאיה לחזק סברתך מן אמת המים, ולא אמרו מן המים אלא מן אמת, ר״ל דאדליגן בתר האמה שהיא יחידית ומזהה לאחור, הגה זה האות בס״שתא דיקן נעשה לודיע בי אחת היותר תחזור לאחוריך ותודה לנו. אי נמי אמרו אין מבינים לאיה מן אמת המים, כי אדרבה יש לנו לפרש דאות זה של המים שחזרו לאחור הוא סייעתא לנו, כי המים הרבים לעבר המעמת, ועתה חזרו לאחור, לרומות שאין כאן שום הרבה בדין זה, דאחזרה שחזרו לאחור הפך מנהגם ומכשם, מורה לדחות הטוענה מדין זה של התנור :

ואח״ב חזר ואחר כותלי בית מ״ד יוכיחו, ומבני הטוגלים ליעול, ותבא כי אות זה ודאי הוא מורה לחזק סברתו ולסבור סברתם, כי לא היה אותה בטול אחר, אלא בטולים הרבה, ואות לדמות שהם הרבים סברתם נ״פלא, ואין לה קיום כנגד סברתו, אי הכונה שהם הרבים עופלים בסברתם, ואות עומד בסברתו, ונעבר בהם ר״ל, שאם יפלו ממש יהיה פסדות רבא לבנותם, ואלו הבינלים היו אל תלר בהמ״ד שהיה לעניהם, ואין אלו בוטלים אל מקום יושבתם, וגם על אות הזה לא הבינתו, כי אמרו ״ל

אות לסייעתה דידן הוא, שבאו לחודע מן הנשים שהלבה בדברנו שאמרנו הקטר ממת, שנרחר אז לבטל את בטלים אל הבטול, ולא כר״ת שבאו מקור אותו ומקיים בוטלין. ודע כי מה שנעבר ר״י בטולים, והבר מעמהם, לא נעבר והבר עם הבטולים, אלא שם המלאך הבאים הם נשים לעשות אות לבטל הבטלים, ובשביל כבוד המלאך הפשם דבריו בלשון זה, אלו היה מדבר עם הבטלים :

חזר ואמר מן הנשים יוכיחו, ויתבה בת קול ואמרה וכו׳. אז עמד ר״י על רגליו לבבוד בת קול, כי דבריו אלו שאומר עתה הם כלפי דברים שאמרה בת קול, ומבן שעבה נלמה, שזה הוא כבודו יתברך, שאין אתנו מבינים עתה בבת קול לבטול ההלכה המשרשת בתורה שאמרה אחרי רבים לבטול, אשם נבנים בבת קול בכל דבר אחד מדברי תורה, א״כ יהיו כל דברי תורה בטלין מ״ו מבלן ולבבת. אי נמי אומרים עמד ר״י על רגליו, כלומר מעבן מעבה נלמה שם בה אמידה על רגליו, כי יודע בל חבם אחד יאמר דבר בבבת״ד, ויבינו החכמים על דברי, ויסתרו אותם, אומרים עליו לא מלא ידיו ורגליו בבבת״ד, ובלן בת המאמר לתת בבת ויקר לדברי ר״י, בעבור זו שהבינו שעבה נלמה, ועמד על רגליו, קרינן עליה בעבעה זו :

ודע, כי בוחלי הנעמר בל האותות אחר עבו מן הבמים לעמוד לתת ר״מ, ובם יאמת בת קול בעדתם הבל הוה בהבנאה מתת בבה״מ, לתקון הבולם מבלן ולהבת לעשות בזה יסוד חזק ואמין ובנין וקיים לדברי תורה, שלא יבא שום חבם וזקן אחר״ל אם בוח נדול בחכמה, ויחיד בדורו, לחורות מה שלבו נחר הבך רבים, ובזה תרבה המחלוקת, ותהיה החורה בעברה תיכוח, ובזה נלוי ידוע לפני הקב״ה, בהחכמים הבם תרבים ואמתיים, ואש״ב שילחו אות ומופת, ובם שמעו דברי בת קול מבבחת לבייע דברי חיתיר, הם לא ילבו לבטל מה שבתוב בתורה אחרי רבים להטות, ובלבלו יסתבו דבר אחד מן בתורה, ולבן נזר הקב״ה לעשות בל האותות הבבים אלה, ובם יאמת בת בול, ובבל זה לא ובניתו החבמים לבטל דבר אחר מן בתורה, ולא בזה בעבה יסוד נדול מיבבר לדורות הבאים, שלא יבל אחד לבטל אות מ׳ מן בתורה, בי בשמים שבל האותות אלה ובם הבראת בת בול לא תושיע, אי יוכל לפחות פיו לבטל אות מ׳ מן בתורה, ומי יוכל לבראות אותות ומופתים בלבה לפני תבבי דורו, בדי לקיים דבריו לבטל אות מ׳ מן בתורה, ובודאי פרסום נדול ובולת הנעבה בדבר זה, יהיה זבדונו בוים עד סוף בל הדורות, ובזה בין תבין, בי אם״ש שנעבה אחר״ב לעבר נדול ר״ת בשבין זה בבח זבות הוה לו, מאחר דשבין זה נעבה יסוד חזק ואמין לבוים דברי תורה, ולבטל הבחלוקות,

ועל ר״ת נאחר בשבין זה, מבלבלין זבות ס״י זבאי :

והנה אם תתבקק הינב בדברי הבת בול, אמנם בי בקדקה שלא אתבה דברים חלושים בלשון נזרה, אלא דבריה היו בלשון שאלה, מה לבם אלל ר״מ, ואם היה לזונו יתבבך בזיבו מורים לדברי ר״מ, לפסוק הלבה בשותו בדין זה, היתה בת בול לומבת הלבה בר״מ, ובאחר נזרה לומר בחחלוקה ב״ם וב״ה, שיאחה בת בול ואמרה אלו ואלו דברי אלהים חיים, והלבה בביה הלבן, אך באן אמרה בלשון שאלה מה לבם אלל ר״מ שהלבה בשותו בבל מבוים, ובשין אם לבם נראה ומורה שיש להם טעבה נלחה בעבדו, ושואלת מה היא, ומה בביבה לעשות בדבר זה, הרי בדברים אלו מחוי לנו בחמוו,

אם יש לבם לדבר תבינו ותאמרו מה בביבה, ואז נתבונן :

ר״י אחר, ועמד על רגליו ודבר דבריו :

שם. נחוחו בני נחוחו בני. ג״ל בס״ד בבל הלבון, חד

של אשר לא הבינתו בחוחות בל חבוב ואתת המים וחוחלי בהמ״ד, ומד שלא הבינתו בן בבת בול, ודע, בי אע״ב דבתבתי לעיל בי מעוקבת לא היה חוזה בבה״ת שבעלו דברוהם

הזתים שיוצא מהן השמן, שם״ם תכמה שם״ם המתבבה, ובקדושת הדיבור בעבד זה לקו החיים, דאמר״ל אין הקיום מדבר אבא ואמא עד שיעשו עשם דבן, ולכן השעורים בנגד קדושת המעשה, דהבהמה מחללה שעורים, ואין בנגד קדושת המעשה אלא מעשה :

שם. עמד עליו נחשל בל יס. כי היה דבר זה בשביל ענין ר״ל, בתנורו בל שבאלו שהקיפו אותו דברים בשבאת ומתאוהו, ונראה זה בחוחות נחשל שבות אותיות נחש לו, ובזה זה בהשבתה מן הנשים לחודיע לקהלות בל״ר״ת שהיה מגיה, ולא עשו לו שום זה אלא לתקון הבולם לעמדר מלבת, ונם עודע לנו מדקה בחבמים שעשו בל זה ב״ם, דשעבת ר״ג נתקבלה בשמים, ומעד בים מנעבי. ובה דלא שבקה דבריהו לר״ת לעמל על אפיר, לא היתה לדבה לשומרו בל בוים, דלא היתה חוסבת בן ובבה בפ״ה בפרבות בשביל לבעשים את ר״ג לחדיה, ובל היתה שומרתו בבפ״ה בחברות ודומתה, שלא יבבוין לבעשים מי שבשר אותו, ולזו ממילא יעבד ר״ג, בי הוא הבלתי, אש״ב שלא היה מהבוין על ר״ג בפרבות, ובלן אל״ל מבא דעת דבפ״ה שלי תעשה רוסם בחי מעשה לי לעבר, אש״ב שאין אני מתבוין עליו בפרבות, ואמרה לי בך מקובלני וכו׳, וא״ם הבוא ומא בים יבחלה הוא, לפי דעתה של אומה שלום הוא בך, ותחלוף הוא וכו׳

ועיין מסבס״ת ז״ל :

שם. לא נמה לחבריה זקוף בעייתה, פירש הר״י בל סם תליה נעלי הוא לו, ובבלת אל״ב למה בקיד דו אתבו בל וכיולת בשלה בלי שדרבו לבלומו, ובל״ל, שזה אינו מבנים אל״ב אומר לשון תליה בבע״ת. דומי לאדם סמוה בע״ת, אבל בבלים אינו מבנים בנגלו, ואינה קשה לו אתיבה זו :

דף ס. ומב״ת זבור לטוב. בחלוקה הליצות ואנוחים אמר חבמים מתיבים, ולא אמרו זבור לטוב, בי הוא עשה לבלתת עלמו, ולמה נבבבנו, אל״ב אינה בירות מובבים הבשר שים בזה הבלה לבני אדם, דומי לאדם בחלה בל״ל ולבך ראוי זה לבבבה :

שם. אתיו אלא בבוב בת השון, מקבים אות״ל נוגב ומתו בבוגב בבה הדמיון, ובל״ב בס״ד, אלון זה נוגב מבבם, דבן אמת דתחלה ראה אליקה בי המנורה הבבינון בקיים מן הבפבלה, מ״מ בשם בשוקל לו הבבינון הוא לוקח מן הבחבונות, שבאלון הבפבלה בהם, וכדו אלא יקבה בשם מבלה אותם בבה מאוניים שים בהם בפבלה, ובמתה דבבר ובבל ומחל, אל אמר בנוגב מפני בבבדמה זו מבל את הליבה אלון לקנים, בתבנו בבל הבבינון בקיים הם, ואחר בהבית הבבינון בבה מאוניים לבקל בוש לחזור בו, אחר בבסת הבדמים, ובמתה סבר ובבל אמר בבוגב בב״ם הדמיון :

שם. אין מפרבסון לא את הארם ולא את הבהמה ולא את הבלים. ג״ל בס״ד, בקבו ב״ל אלה ס״ד לא בא לבה זו, המפרבס בגמרא אדם בשבר בגמני שבות זבון, ואין מולת לו בוים ומובבו, ומובבון שבות בחור ובקיים אותו, ואל״ב אמרבים בגמרא אדם בשבר בגמני שבות זבון, ואל״ב זה ולא אבור, דאפבר יבבר אל״ב בבה בבבר בבבר בבבר

מגרה נחלן, זה רבא. קבא א״כ מה קרי אנפשיה, ולריך לומר דקרי אנפשיה סוף הפסוק, וא״א לומר דר״פ קורא על עצמו סוף הפסוק, וא״ל בס״ד, דהוא קרי אנפשיה תחלת הפסוק שאינו מדיק מגרה נחלן, שאמר זה על עצמו ולא על רבא. אי נמי קרי זה על רבא ועל עצמו, וכזאתו בזה על עצמו הוא שאומר גרה זו על הפסד זה אינה גרה, ולריך אני לשמוח בה, יען כי בודאי בזה הדבר נגלתי מגרה אחרת קבה מאד, וכמ״ש ר״ל חסרונות והפסדות אבר מיתתו לאדם הם לשובתו, כדי לסלוה מדבר רע וקבה על מיתתו, לו מיתת בניו, וכמ״ש עשיר בשוגו, עני בשיו, תלמוד בעילתה. מעשה בחסיד שהיה יושב ולומד בחלות לילה, בחדר הסיבה אבר אשתו ובניו ובנים שם, וכהיותו לומד זוהר בסיבה והתלהבות נשבו שקרב, וילשון בקול נדול, ותוקן אחבו, ואחמר מה לך, ואחמר עקרב נשבו, וילקחה סגר לחפש על העקרב לבדבו ולא מלאהו, ואחמר בעבלה לריך נגנא מחדר זה, ונישן בחדר אחר, מאחר שיש כאן עקרב, ולא הרגנו אותו שמא יאה ושוך עוד, וכן עשו, ויקיצו בולם וילבו לחדר הבנו, ואחר שישבו בחדר האני אמרה לבעלה איה הבשורה של התורה שבאתו בה בשבבך תשמור עלינו, הלא אתה היית יושב ושוסק בה בהתלהבות, ולא אמרה אותך מן העקרב, ולא הסביף בעלה לבביב לה בשובם על דבריה, והנה אמשו קול מבלה בל הבוהל והסתרבה בעבלו בחדר שיו ובנים בו, ואחר לה בעלה זאת הבוסבתן, איה אוך הבוהם שאבה אותבו, ואבילה כמה נבשות בבשיבה זו של העקרב, בנמלא בשיבה זו חיים, ובל זה בי״פ אנפשיה לריך מגרה נחלן:

פרק חמישי.

דף ס״א. לא תנגנו ע״מ לאיקבו. הקשה הרב שיון יעקב ז״ל, לאה ליה לאומר הא דב״ם הוא, ומ״ם ע״מ לאיקבו, ואיבן ע״מ לאיקבו נמי לשובתו אסור, שיהבאר הלאר של אשלאו ע״ב. והבאתן תוד״ה ר״ל אינן, בשובה לשובתו, ש״הבר בשמיבת אשלאו ע״ב, והביא לי בדבריו, דלאובר זה ישנו בא בנוכב ע״מ לבלם אבלאבו בבבל, דלא יתלמד לאובר אמונו, דלאה בל שבתא אחבתים נשא, אומלא הבאיבה וביאיה אבלאבו בבל. וב״ל בס״ד, דהו״א שובה ע״מ לבלם אבלאבו בבל בבינו בפר, שראוי אבלא עשה בן, דמחזיק עצמו לבבא לבני בבל הבינבה, ולבני אחריה, והבינבה בוחה ובייחס בקיים מה׳ ומשבחאל, אבל ע״מ לאיקבו בנוכב בלבנבה, ואחריב אחר״כ בלבנבה, אאין בוא אבא אבלאבו בבל בבינו בבלבנבה, ובן הוא בו״ם בבינו בבלבנבה, ולא בבינו בבלבנבה, ולא בבינו בבלבנבה, ולא

וכזה. מוכן כס״ד שעם לפם רבית, לרשון השובר על שון זה בל הרבים בלולו שובר על בל תרי״ב מלות, כי במו שחובר מלות זו בזה מדבתו, בן יאמר על בל תרי״ב מלות המבארים, והיינו רבית לוחות תרי״ב :

שם. נורם קלולה לומר בפירום רש״י קבה לומה לא יקבלו בלוה לומר בסופר בממון, וב״ל בס״ד, בין בזה בלולו בלא בפרים, בפ״ב היה מוחזק בפיבו לצדיק, דתל״ב היה מלולו בפרים, ולבן אומרים בלוה בדיק הוא, כי בן היה מוחזק בפיבו בתלות, תך המלוה רבש, שהוא מובר על בדיק שהה, מבל״ב לם מלוה בפרים, לם רולון תחבר המלוה בלולו בפרים, ל״ב לא המחזק בפיבו בלולה בלא בלוה, תחבר המלוה בלולו בפרים, ל״ב לא המחזק בפיבו בלולה בלא בלוה, תחבר המלוה בלולו בפרים, הם בופר שהה, מפני בדלה לה אבדי בלולה בלולה :

שם. לזהדון לי בקיבת דתרבת, ב״ל לא״ב. בבלה לו בן בבדי בלבלבות, בע״ז לא דבר שקר ת״ו, אלא אמת היה הדבר הזה שבדתון לי בקיבת דתרבת, ובלות היה לו מעות בקבות, ובלה לו בלות מתבו בלא בדים ובמה, ובן לבבותו, ובבן דקדק לומר לו בקיבת דתרבת, כי מעבה בדיה בך היה :

שם. בלבה לומקון. י״ל אתאי לא נקיב שבר שברי, דתרי״ל ת״ו קובה אדון לבמון, ובין מברה״ת ז״ל מ״ב בזה, וב״ל בס״ד, שבר שברי בלאי שהוא מקיים בזה מבה הבורת ותבבר שבובו לי שוב לי שתן, ולדך לשבר בל קיום המבון, הבא מזרת מבך הוא, ותבבר בבה לדון ובשבר בבה מבון זן, והוא מקיימה בבמתה, מבת״ב הבא. ועוד דבר זה דשבר שברי קובה אדון לבמון, לא בדיך אלא בתי שום לי בר אחד דוקא, ובן אחר דברים בבמובם. אבל מי שום לי בהבוותה, שום לי בבבלו ובבבבל שברי, ולא בן בהלה קובה אדון לבמון, ושור שבר שברי יש לי זבן דוגא, שום לי מתרון אחר בם שום מלוה, מבת״ב הבן דברים אין לבם הקום :

שם. בבה מתא אלא אחל לאמתא אחרינא. בתב מהרש״א לא דשתי לבון, אמתי הבי ליה קובה אדון לבמון, וב״ל בס״ד הבובה בה לקח בשבא אחרה אדם, אי שבר שוהבות עם הבה לזמן דוגא, ולהה שברת בתר בעם בעם ולא הבלות, דאז בדיך אחר בתר אחרי שבא ושוהבות לא יבובו בבמון בשבא אחרה ושוהבות אחרת באותה שבר, אלא אך לשבר אחרת ובם שבה, הבא הם זה לא הבך לשבר אחרת אלא חזר ובשבה שוהבות אחרת לא שבא אחרת לזמן בעם בי״ל, ה״ז תשיב קובה אדון לבמון, דאחר בעם ולא דאה הלאחר בהותה הבבר, לתה הבבים בבמון בשבא חבב, שלבון יבול לשובב אותו אלא אלא עד ב״בלים הזמן, אי אבבר לבבים מבלות זו בדיב לאחבור, הבינו אם הוא דאה שאון לו הבלאה באותה הבבר, שבאי לשובב אותו, והוא בבה בדיבות ובבה הוהם, ובם בבא אבה שם, שאו בתחבבן באותה הבבר, ואלא יבול לשובב, בי״ל בתבון בדיבות אחר לבה בבבים אבה אבה בבבבה ואחר אלא אחר אדם בבבבה לבבבה לבבבה אבה אבה בבבבה בבבבה בבב

כלין זה על ידך הנה דבר זה הוא כיד בעל ההפצתה שהוא בעל הכרם, והוא יכלה לא תלין, ולמה תלה מכנים עצמך בשומר הקורה, דתמ״ם שאין לתה טושה לחמים לא הזקלן,

ובזה תוכן הענין, כי אליהו אזרי לשוב דהוה סברא אצל ר״ח כר״ם עפי מן רבי שמעאל ולא אמר לו כלום אל דבר זה, כמו שאתר לרבי שמעאל, ושיטו מנסה הוות יודעו ומיהו שיש לו דוחק״ם ולהיה רומנים, לתינו טושה ושינה בלנו אלא אנשים שמושר לותם למלכות:

ומה שהיה רוצה להגיל לאותי כיוסם, וסוף דבר עמוד תחת הקיקום ובכר, הניעו כי לאותו כוסם לא לאה בפרלוף אלו, ולא יהא מעיון, ומה הוא, אלא תקף כמה״ל לאותו דבר החליט בדשמו שזה לאלו לבטחיהו מן הטושים, ולאמר למנוסים המשתיתים הפסוקו, וביון שאתר לאלו יאל הדבר יכול שהיו לאחוז בו, ולבך הוא כבי ממא ח״ו טעה בו, ושל זה נאתר פרי המעיורות הרבה, כי שתה אינו יכול לאלות בפרלוף אלו, ואחר שנמע דבריו שא״ל אל ידע בשיכר בדבך לאלות בהם הפרלוף ולא ראות, כי הנה אני מבקש אותך אלא טעיה ולא שנית בדבר זה, כי הוא נאמת אין לו תקנה אלא הכרחה מן הטולם, ותשמע דבר אחד ממעשיו הרעים, ומזה תבין כמה מלא עניותו ומזה היה הוא רע ובקה בטולם, כי הוא ובנו בעלו טערה מאורסה ביום״כ אשר בו כל הרשעים בעלים מן העניותו, ומזה תבין אם ביום״כ עשה כך, מתר ומה מעשים רעים עושה בכל יום, וא״כ זו הגליבה היה תקנתו ואל תלמעטר מעתה בעבור זאת, וכל זה מן הבמים שיהו בלב אותו אדם, לומר בפיו הודעה זו לא״ח, ודי לשבך דעתו דר״ח ולא ילמעטר:

שם. הנה ידו על בני מעיו, ואתר בני מעי שיהו, ומה בפיקות שלבם כך ודאות שלבם שאהו״ב. פירוש אם זה״ב הטובם שלא ראיתי בפרלוף שלו קודם שמבראתיו דעל כך הייתי מתפחד שמא בניתי בו כך, ונתברר לי שעה שלא בניתי, ודאות שלבם שהם בבני אדם שלא מבראים אלא עד בראתי בפרלוף שלהם, ואתברר אצלי בראתים הרחמים, שאהו״ב שיהיה לבני בטוח שלא יאל תקלה מתתת ידי כלל:

ועדיין צריך להבין למה הנה ידו על בני מעיו, ואתר דברים כלי הסמת ידיה, ושוד למה בחלוים ותלה הסמתה לבני מעיו יותר משאר איברו, ויותר שיך לומר שיהו שפתי ולשוני שהיה מוסר הענינים, כמאתר פיו. וג״ל בס״ד, דכתב הרב עין יעקב ז״ל, דבני מעיו קלי על הלב והבלויות, ובתתרינן בסוף ברכות, לב מבין בליות ויועצות, וידוע הבלב והבליות נקראין בני מעים, בראתיה בזו״ל סי׳ נ״ב עכ״ד ע״ם, וידוע מ״ם ר״ל שהי בליות יש בתרם אחת מימין ואחת משמאל, ואותה שבימין משמעו לרעה, ובתב מהרבמ״ל ז״ל, דלבן אתר דוד הע״ה, אף בגילות יסרוני בליותי, שזכה דוד הע״ה שנם הבליות של שמאל משמעו לטובה ע״ש, ומזה פרשתי דברי הרחם בליותהו לבני, כיי קח את הבליה מן הרחוק, ועשה את הקרוב רחוק, ומזה אלא, ולפי האמור הבוהה כך קח הבליה מן הרחוק, כלומר מבליות הימין שהיו הרוקה מן הלב, כי הלב הוא הלוקח את הבליה, ולא תקח מבליות השמאל שהיו קרובה ללב, ומ״ב תעשה את הרחוק שהוא בליות הימין השמאל משמע לטובה מהקרוב, שנם הוא מיישן לטובה:

ובזה פרשתי בס״ד הכתוב בשיעה עצום מרחוק תמונה אומן, פירוש עצום הבלים מן הרחוק דוקא, הנה הם תמונה אומן, שהתחיל שהם לטובה, ולכן נאתר בבבא הבוהה בלשון חיל, מתרחק הבוהה לאתה, ולא״ל שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה׳ ורפאתיו, שהקב״ה ירפא בליות השמאל

לשעותה בבליות הימין המעעלת לטובה:

ולכן הנה ידיו על בני מעיו, שהם הלב והבליות של ימין, להוהות הבלב שלו אינו לוקח עילה אלא מבליות הימין, שמעעלת לטובה, ומפירוש הבוהם לתלבות היתה בעלת בליות הימין, ולאחר נראה שהה הוא הוה הנה בס״ם, כי הלב הוא הלוקח את הבליה, והבליה הוא העוקת את הבליה, וזהיים הם הבליות המעשה שהוא הפוטל, ע״ם הבליה הבהיל, נמצא שלבם אלה בם שותפים בכל דבר ודבר מתחלה ועד סוף, אך שותפות שלבה שבמיעם בלי יש שותפות עם בליות ימנים, דלירוף בלי זה הוא נקרא בלי יקר, ממ״ם הבהו טוביה בלי ה׳, ויש שותפות עם בליות השמאלית המעעלת לרעה, אבר לירוף זה נקרא בלי מות במ״ם ולו הבין בלי מות, ולכן נתבוון ר״ח לתת ידו אל לבו, ושל בליות הימנית לרמוז בו לירוף בלי שיש בלבו הוא יד ולב עם בליות הימנית

לירוף זה נקרא בלי ה׳ ונקרא בלי יקר:

ודע. תמ״ם שדבר עם ר״ח אחר דוקפוה, הנה היה דבכם האחר שזוקפים אותו אחר מותיהם סתבב לאחבן, אלא ממתינים עליו זמן עד שיתוודה ויאוה לבני ביתו שעומדים תחת הזקיפה, ומדבר עמהם מה שרואה לדבר:

שם. אלא ליה חומן בן יון. הנה בורתי לון בוונתו במ״ם רס״י ז״ל, אלא כונתו בזה ע״ד מ״ם שמואל בגמרא דחולין בפנין אכילת חלב אחר בשר, אלא אלא כר חמרא בכח לגבי אבא, והיינו בעבור שהיה אביו מתנבא בחסידות יתירה בפנין זה, והוא לא נתן בתוהה חסידות, לכן קרא עצמו חומן לגבי אביו, וכן הענין בזו דא״ל בפנין זה אתה תשוב חומן בן יון לגבי אביך, כי אביך היה משתדל להחיות את ישראל, שבעבו כתה גזרות רשות מעליהם, אם שהיו תיכון בדין, ואתה עושה להפך שמוסר איתם להרעיב, והשיב לו מה שאני עושה הוא מועה לישראל, כי קולים אני מבלה מהכרס שאני יודע ורואה בהוים״ן, ואתודה הבאה לכם והבאה לישראל, ולבל הטולם, ומ״ם בגמרא כל דבן דהרשעים בטולם תרון לף בטולם, ואחל בגמרא תון רשעים, וא״ר יוסף נגנבי, וא״ל אלו הגנובים שאני תופס אותם הוא קולים מבלתיבים, ואתבר אבערה לו נורם חיות לבל ישראל, ומובה גדולה, כי ודאי מיב לברה אם יבערו את קולי תמנו:

שם. הוו מפקי מיניה דקולי דקולי. גראתה דתמ״ג דתפקד להיות שומן רב בהוהות הבהוהות שהבנים גדולים כאיכוהן וכבמותן, מ״מ תתבר לשון זה לאו דוקא, אלא הוא לשון נוזמת במ״ם בגמרא על תפות ונפן ופרוכת דברו חכמים לשון הבאי, ומ״ם מתבת מדות ותמיד, וכן אתרו דברה תורה לשון הבאי, כמ״ם ערים גדולות ובצרות בחמים, וכן דברו בנביאים ותבקש אחרן לקולים, ועל כן גם הבא תפקד דנקיש הגמרא בלשון בני אדם, לומר בל דבר שהוא רב מעשיר הנהון, לשון המורה רבוי עלום מאד, ואינו כך מחזק, ותפקד לפ״ז דבם מ״ם תלמודו דהוה עיל בקרא דתורי בייהו, לאו דוקא, אלא הוא לשון נוחות בלבון בני אדם:

שם. א״ל מאי תעבוד הורמנא דמלכא הוא, הא דלא א״ל ״מ״ם ר״ל קולין אני מבלה מן הבהם, מפני בי ר״ח יהוא ומפורסם בחכמים אלקיים בדיהם בפרלוף ובהבנת רוה״ק, ולכן גם אליהו אינו לעוב לא הוכיחו עליו על דיו״ל, כי בודאי קולין מבלה לך ר״ל היה עושה מהבעתת הבבל, ותתבר בשבע ח״ו:

דף פ״ה.

אבריים דבני ישמעאל וכו׳ הביקר בזה הם שני פירושים שהבאו בשיטה מקובצת, הא׳ הוא מתלמיד הרי״ף ז״ל בפירם אבריים ר״ל אבילהו, והב׳ פירוש הרמב״ן ז״ל בפירם של מקום הקבורה של הזהוב לו הוקך שהוא שנון, וסם בוקרן לא הארם שהוא שמן ע״ם, ולפירוש תלמיד הרי״ף מלינו בתלמודו דמיון לזה, והוא אבריוי אילני בשוהב דף מ״ד ומ״ד דף נ׳ וע״ז דף

טן, בפירם הבירוך אבריוי אילני, ר״ל מגיעין זכל אחת אחלנות להבריוכן, כלומר לאחלנות כמו להבריות לא דוה, ע״כ ע״ם:

שם. מ״כ ותחן לאה אחתיה בפקידי ירושלים. ג״ל בס״ד עמם מה שזכה ר״י ליפי נדול, כי הוא היה בעים ובקבל, ולכל פרוק שהוא עניים ובקבל יש בו בת מן בם שה״ם, כי בזה הבם הוב בדיוק, ובמ״ם דבינו אלה״י ז״ל בשבר מאתמי רז״ל בבבת, ובין דזבה לבת שם הוא זכה לעוסן, כי הוא ר״ם מלוכה הוא לוחיות יופי, כמה כ״ם הו״ה תרי״ן המלוי שם יופי:

שם. ומתכיה בן בחשא לשולת, פירוש כדי שתהיה בהבה ערכה: ההבהוריה שהזכה בשולת, ובחוך הבמם הוה ערכה:

שם. כי סלבן בנות ישראל מעבלת מלוה וכו׳. מבאן יש לנמוד דאשה הנלבת לבית הבעילה, תקח עמה אשה בשרה כדי לראות הבעילה שלה, יען כי בה פיעבת בחלה, ובאן מבמע דפיעבת בבשר עושה פועל שוב בולר, שתתעבר בו מאותה בעילה:

שם. בני שפיבי בוחרי, נמיני אוריאיה בוחרי, אמ״ג דרבאי לתקנים הבוהה ליפי, זבר אותם בפי סדר הוויתם בשולם, כי בתחילה ובבר הוופי בתרם, ואח״כ ובבת הבמתו בהורה, אך קבל יופי לבנים למלו אבמרין, ואין זה הגון אלא לבנים, ובראה לתרבן בס״ד, הלם הא״ם יפה יוליד בנות יפות, ובפבע אם חזמן בם אשתו יפה, ובין דבנותיו יפות קבלי עליהם העבדים ולוקחים אותם בלא ממון, גם עליו יקפלון עליהם העבדים לתת לו בתם, ואו ממילא אח״כ יחמיקו בידו, ושבר העבדים לתת לו בתם:

בבמה״ד על הבוהר ועל הבעבדה:

ברם הקפה הרב עין יעקב ז״ל, הלא אמר ריב״ח לבת אמלי בקם בפירי בוחרים, מאחר דבוחרי מגרש נרע בהבנת הבמתה ע״ם, וכ״ל בס״ד, דהבעים שהבחור נמוך בעפ, מפני שאינו ראוי לבעלה, אך הבעה בין דמיה״ן אוכלת בו אחבוהרי מחבשת בשבתו בחבמה, מיהו אם הם שוכלת בו אחבוהרי מחבשת בשבתו בחבמה, מיהו אם הם שפיבי בבני ישראל, אלא הו״ל הדרה פנים, אין עיה״ר שלבת בם, ובא״ל שפיבי בוחרי, ראוי לבם נתן עיה״ר, כדי שתתמעבת הבנתם בחבמה. ומבאה הבקפעל רבי יוחנן בדבר זה לבעבותו, כדי שבבות הבי בבות חיות לבל ישראל, ובוכה ישראל לבוהיל בבים זבריה יפים וחבמים, יזבה שיהיו לו בנים זבריה בל קיומת, אחר בי מתו לו שבבה בנים במ״ם דין בגמרא דבעיראה בבד, גם כדי שיהיו הבלדים בחבנים בביו:

שם. לא בחבמי מר מעיבא בוחא. בקבל ובלא ר״ל בל בני אדם בוראים יופי תמיד, הן בבלבון בדרך, הן בשיבתו בבחמ״ם, בזוהב בפני רבים אבמים ובבים, ומלי הרבה, והא קי״ל הבהבה מר״ם בטל חיין מן הטולם, ומתרלים בם לא מדבו זה בבבל זבות תוריהו, אלא בבבל קדושתו, וזה בוגע לבמבה, ולא שיך בזה בזבה מר״ם עכ״ד, ודומה בי בסוקים אלו אל אחת חול וכו׳ שהם מן מ׳ ועד מ׳, פירשתי רז״ל תלת פירושי, מ׳ על הבורה, מ׳ על הנפש, לבך נתנו לאומרם בזו אל תקרי אלא תקרי אלך בהנה מד״ם, על אחת ממש, וח״ם קרי אחבפיה בלא תקרי אלא תקרי אלך בהנה מד״ם, ובא״ל קרי אחבפיה בסוק זה בל היתה בלבות סותר, פי׳ לחלוב בתר דרשם דדרבי פסוקים אלו על הנפש ולא בל הבורה, וכונתו לומר הבטחה זאת בלה לו מלד קדושת הנפש. אי נמי נראה לתרן קושיה הנו׳ של המפרשים קרוב לתרוץ הנו׳, ראיתו סבר ההוהן הזה בא לו בזבות יסוריו, פיהם בבלבל, ולאו בזבות הבורה שהיה לומר, ובזוב מ״ם רבינו הלר״ן סובל, ולאו בזבות הבורה שהיה לומר, ובזוב מ״ם רבינו הלר״ן ז״ל בשבר הבלבולים בשד הרבנשה תלוקר בפרה, הבישורן בלים מחבמה בשד הבבו הגבר הבר תיסבו יה, ובזוב מ״ם בלים מחבמה בשד הבבו הגבר הבר תיסבו יה, ובזוב מ״ם המקובלים בבים הבבה בבה, בל״ה בר המפשים בזיבה היתה בלבות מרחוק לבן, בשד ותלבב לאחוזו תבמה, ובזוב הבחמבה נקראת בחבה, בשד ותלבב לאחוזו בבמה, בזוב בזה״ב, בתלים בתלים לתבן, אלו״ה בר המפשים בזיבה היתה בלבות הרה״ם ז״ל, מיהו לפירוש זה לוקא דוחק בלבון הבתם ובבלן, הבילי״ל מעיקרא ובסמא, וכ״ל בס״ד בזות דבבר״ל הבתם על בני בבל, ובבל בל בני לי״, בי בלולות דב״ר זלול בבבודו הבבה, בלומרו אלו ליסבתה, אבר ולא דב״ר זלול בבבודו שאני מבני בה בא״ו בין בהבמים, בזות בת לי בבבודו בבבל בלבתי לאחוזו, ולבן בל בהבמים בהם בבים לבמבתו מבבדים אותו, בי ר״י הוא אבבם, ומגיע לי הבבוד מבבתו, ולבן לא אם אלו, ובלל בבבודו בחבבו בבבודו בת לי מלדו, ובל בן אמר לי מלי אבבים בי בבבוד בבבת בת לי אחוזו, הלא הבם שאין הבבמים בלמידו, ואין אבבה בבם, מבבדים אותו בבבודו לבבו, ובמלת הבבמם אינה בבבה אלו בבבודו בבבבו, בבבבו בבבבו בבבבו

היה אחוז, תביא לחמה זכה גדורון הזה, ולכן היה קרוי ליסורין לחי וכדי כי ממקום אחד הם. ושוד ע״ל בס״ד לחדן קוקים המפרשים הנו׳, לא לה קבל הדורון לאמות בו הנאה של תענוג אלא קבלו לחברות עמהו שיש בזה פקוח נפש, מלחמר דלשהו מרחה ולאכזב לב, ואין לי לחברות עמהו :

שם. לם כאותו יהיו כולם זכרים. יש לאמר שם המופת בכך, ומלו אלות הת בהת. וע״ל בס״ד, ואקדים משנה בתחה משכלת סהיה לה בן חנם יוצב ולומר כל היום בביתו נמנרת ופוכקים, והבלאתן לפנינו מלא ספרים, ויהי היום והיה תשם אחת מן המבנים היתה יושבת על המשבר לגדת, ואמו של אותו חכם שמעה קולה מחבלי יולדה ועלתה על הגג לראות בבית אחיה היולדת ואחר שולדה אותה חשה, ירדה אמו אל החכם מן הגג בפנים שוחקות ומלוכות ואמר לבנה בשבתה על מקומו בשמחת לב ומלאת פנים, ולדה אתה אשה יוצבת מן המשבר, וע״ל אמו של החכם עלתה לגג לראות, ואחר שעה ירדה מן הגג בפנים עגומות וכפופת ראש, ואמר לבנה בלוס בשבתה על מקום מוכבו, עד שבנה שאל מהליון אמו מה ולדה, ותענהו בכפה דפה ולבל נמוך ופנים פונים לקרקע, ואמתר ולדה בת, והבן החכם אמר לאמו תשבו אלגו, כי שאלה נדולה יש לי בשאל מאתיך, והבא ואמר לה הבן הזה קודם שני ימים כשלדה אשת המבן בן זכר, הנה לת ירדת מן הגג בשמחה ופנים ליהנים, ומתליך הגדת לי שלדה זכר, ולמה עתה בדאותיך אשת המבן ולדה בת אינה מאות, בשלמת אחר והאם מנגים בלידת הנקבה, הן בעבור שמוכרחים לזמין לה נדוניה, ולהוליא טוחמות מרוכות עליה, והן מפני שאין יודעים סופה, אחיך מי תנקן, ומאל יחקנה אחם בלילא אשר ומרמר לאוקה ואוסם כל דימים נקבשות ומרוכות, לך לת מה לך, אין לו הכח בחך ולא קרוכחך, ואינו מנוע לך מכל זה כלאר בלום, ולמה בשלכם, ולם הנקבה היא נרושה ובחוקה, אין מן הראוי שהיה אחיה מאוסה אלגלך, מאחר שגם לת נקבה, ולאך המלאכו והבאלו בהיה בשמחת כמוחך, אחמתת. ואחמר לו אמו, הנה קודם אחת שנים החפרה שם בתאנע זה הלגר שלו, שבה נשפכים בל מים בל הרוגה וכיבוס ובוגלת, נתמלאת מים כרותים עד שיה, מפני שהיה לה שרים בגה שלא ניקו אותה, ובוכרתנו לבניה שני בני אחם אחר זה עשקם מלאכתם זו, לפחות החפירה ונקוקה אותה לבוגלת הסרתון מוסקה, לבל לבאים בה ברתון הרבה, לא בלו מלאכתם אלגא עד בערב, ובעת הלבריה הבאתו להם לבל אחד בשודהו לאכול, והם בשוד הבנדרים כמאים עליהם, רחלו דידהם לפי שעה בדי לאכול, ויבא אחד בזיים אחת בסוף הגלר בדי לאכול בם, ואחיהו לקח בשודהו בידו ויבא ויבא אלגו לאכול, והם כיון שראה שבת אחיהו בדי לאכול אלגו לאכול קם מחקומו והלך ויבא בזיים אחרת בחוק מחביהו, ואחזו אחיהו ובא אלגו לאכול בסבני, ואמר לו למה בראתה ממני, וכי מלאכתי אינם מלאכתך, והם יש בבנדי בית רש מן המיעוף, אלא בם בבנדך יש רית רש מן המיעוף, ולמה בראתה ממני, ושעבו ואמר לו כן הוא כמוני בחוק, אך עשה בעת אחילה דו לי בסרתון בים אלגו בבנדי נוסף, בי הוא מוכרת, שאין אני אתה יכול לראות נוסף, ולפשוט בנדי הנוחון, מאחר אלא נמרנו המלאכה, ולמה לי לוסיף סרתון אחר, אלגו שאקבל בית רש גם מבנדך ונוסף המשוגעים, בי לי בשלי שהוא הבנדר, אל בן אחה בני אל אחמה בדבר זה, שאני נקבה ומוחקת הנקבות, אלא הנקבה סרתון אלא קשה ומר מאד דמי הנדה הטמאים שרוחה, וזמנון הקדמונים גם בני הן נמחסים מאד מהם הנדה, ואל אמר לבנו בנדתה סורי ממה קראו לה, בי לבן תקם ומוד ברח לבן מאהל רחל אשה״ה בחומרם לו דרך בשים לו, ויאל הקם מן האהל, ושל בן אני שבבראתי נקבה נמחסת אני בשיני עלמו, אך מה בידי לעשות לעמוד, קך נבראתי, ודי לעולם בשלי ובשל נקבות שבבר טולדו, והיו בנשים ולמה יהיו נוספים עליהם עוד, על בן בראתו טולדה ואתה לעולם נקבה שבם היה טוסף טומחה ומחיטות בעולם, אני עליבה ומחוסה זאת בעיני, ע״כ :

והנה דברי אחיה האחה המשכלת, הן המה דברים שבתב הגאון הרי״ל ז״ל, בספחו פיעים במסבת נדה דף ל״ח, על מאחר דז״ל נולד זכר הכל שמחין, טולדה נקבה הכל עלגין, דבתב הטעם לזה בשם רבינו מוהרח״ו ז״ל, תמורה של הנדה, אמנם תורה״ר לא היה תמלא כמו חוה. לכך לא היתה בו זוהמה גדולה אלא בטרלה, ובאחר יבראי הטרלה לזכר שאר הזכר טהור מזוהמה הגדולה, עכ״ד רבינו מהרח״ו ז״ל, ועל זה כתב הגאון הרי״ל ז״ל שם, בי על בן הכל יגיזו ושמחו בלידת הזכר, אפילו המלאכים, מפני שאין לו זוהמה גדולה אלא בטרלה, וכל השימה לגאון בגוף דמי, והוא מטור, ומבלי״ה הנקבה שהיא תשוחדת לטומחת דמים של נדה, שבאה זוהמה גדולה, שהאשה היא כלי מוכן לאלאה זוהמת הבטיף, לכן הכל עלגין, על בי בתחבם בלי הבדרכים הבית הבנים המשכלת הבית הבנים ומכוונים לדברים אלו :

נמצא מחמת דם הנדה, הנה הנקבה מאוסה ובטוחה בם אלל הבשים, שבם נקבות בטוח, ואדרבה תמלא מן בעליהם הבנים הזכרים, ובזה מוכן הטעם, מה שעשה ר״ל לת האות לאותם הדמים שהראה לו דעטיריו הבן, פ״י אוכן זה שיהו מתעברים אותם הבשים, ולדו בולם ממה זכרים, אלא יהיה בהם אחלו נקבה אחת שיש בה בראתן זוהמה של מי נידות, והיינו דידום בים תמצה מיני דמים ממאים, שהם מלר זוהמת הנחש, ויש המצה מיני דמים שהיה מלר הקדמה, דתנ״ש שהם הם עכ״ד הם טהורים, וכמ״ש רבינו אהר״י ז״ל בשבר הבוגים, בדרוש הבסח יש״ב, והנה ר״ל ע״כ בל אותם דמים שהראה לו אותו בוגים, היו מן המצה דמים הטמאים, שהם מלר הקדמה, ואינם ממאים דאינם מזוהמת הנחש, ולבן בשמעו דרבנו אחריו, בתומרם אחת היה בהם אחת לו אחים, לו יוחר מן אותם הדמים המטאים שהם בגוים מלר זוהמת הנחש, לבך שבה אותו המעיר אלא בגו בזה, שיוהיו בולם זכרים, אלון בהם אחן מדמים הטמאים, ונם לן בהם חלק בגוי מזוהמת הנחש, אלא בעולם, ובל השומר לגאון בגוף דמי, דע״כ בתבב טיבור משת שולה, וכ״ם אחר המילה טיבור הוא מזוהמת הבגויים בל הנחש לגמרי, וזה אות שלא היה בבל אותם הדמים בם

ומת, שהוא מלר זוהמת הנחש בלל ועיקר :

שם. בשם פ״ר בשלה רשבא זו מישראל, לא״ל שברים רש״ר על אחתו אשר עבבתו אלבה לבהמה, ל״א לקרותה רשבא ח״ו, דאחה חבר הוא, ואיהה לדקה בודאי, והבריה שלבה רבי לישאתה אח״ב, ונראה בטובה אין לו לשון רשעות אלא לשון חברה, כמו והוא יסקיב ומי ירשיע, בתיב בא״ה, שברים המעודות ובשע יחריב ויבלבל, ובן ובבל אחר יפנה ירשיע, בשמואל א״ר ע״ש, וכן פירש הברם ובתב דבן הוא מבין אל הרשע הרבה בקבלה ז׳, בלומר אל אחרב הבבה לעשבן המולה ע״ש, וכן בעבון אחר בשם פ״ר בשלה רשעה זו, ר״ל חברה זו שחרבה אשתו לבלתי תתהנו בילך לבהמה״ד,

כי סיני דלא לדקיה רבנן :

שם. ולא מעסקו בי שביר. נראה דחבש מן לא ידלי חבמים לבהנישו בעברים בל אלבו בשבי״ל ע״ש, בי יחבנו שאינו ראוי ח״ו, ודבר זה בשה עליו מאד, ואחב דאחר שישאר בעליתו בגים הרבה, ולא ישלו בו ריחה וסרתון אלא שהוא מדם בדומם דומה לאבנו, ולא הקבוהו בעברת אבו ואחבר היה בן לנסף :

שם

שם. מעיינא ליה בחזייה, ל״ל בס״ד, מן הבמים נתנו לבבה בראיתה דם יולא בתמיעת הבשר, ולפי בסבו הטעון היתה עושה בן, לעיין בל יום בחזייה בהבחתה בו, בדומה בעיניה בלו עודני חי, ומתחבשבת בו, וזה ניתן לה מן הבמים, תלה הנראה בעבתה בו בחיות, ובבראן בזמן הסריון, דהוות עבדה ליה בל אותה שהין מיני לפדה, אי נמי מעיינא בחזייה, שהיתה חושבת מן הבבוה המתבוות מן אבתן ועשר הקרקע :

שם. תחתיו לי בחלמא, אמר לי לאו מידי הוא, הא בחלמא, ודבר עתה ביום, בעת שראתה, אלא אתחזי לה בחלמא, ודבר עתה בחלום, הימנו תפני דאי״ל שידבר הנשבר עם בני אדם בהם בחיים בגלוי ב״כ, באחר ידבר אדם עם בני אדם בהם בחיים בגלוי ב״כ, באחר ידבר בל אחלי דשון, דזה הוא שיני הטבע לנמרי, ומה שדבר בבר אחלי בר ראשים עם רב בחמון לא היה בגלוי לנמרי, אלא היה מבוסה בחוך הקבה, ובקול יוצא מן הקבר בחבלים, בחו בהיה יוצא בול מן הבליה בל ר״ל, לוחר אדם ע״ל, חייב אדם פ״ל אחר זבאי, ולבך בטיחה אלגו ביום לא דבר עתה לבריה, אלא אתחזי לה בחלמא :

שם. ל״ל פרידה אחת יש לי ביבים, פירוש נחל אבות שוף, הבלדיקים נמבלו לעשות בהם בלי המנו ואחומר, דעל בן הם פורחים בחוור ואין להם בוכר בבאר בע״ח, בי הבוכר בת בנבות אחיתר, ובם בראלו פרידה רמו אבות בפרד ממנו, והוא דומה אליו, אלא בחבר חבבהם לקראו אחיתן בן יון. וזבה יוכן בס״ד דבריו רש״ל ז״ל שפרים יש לי ביבים הרבו, ובקא מלי בקו״ל בלא מפורש זה בנמרא בחחלת הדברים האלה, בחומרו ואם״ה לא סמך ר״ל בבר״ם אבבשיה :

שם. לא סליק מיה בבר״ם, בס״ד ראמו לבהם מן הבמים בזה הבם, אלא חבא ולא בבבל בחוחם הבנבהם אחבם, אחר נמבלו לחיות בם״ם ולבו בחיתה מהלו, ומ״ם לעבבא פחח בין ובבם בין אלבל אחיו, הנה מן הבמים לחבו לבחם ומבנו, ובל״ד מן הבמים לחבו לו ובחח :

שם. בחוהה מיהא גדול ממך לא ידעת, פירוש לא ידעת זאת בדיבה חובים, אבל בחבע״ו ידעת, הא בבל״ל יסוריו, ובין דבבל יסוריו זבה להבנת הבוהה בבלימות, ובם״ם מז״ל ע״פ אחר הנבר אחר חייבבנו יה ומחובלך תלמדני, וא״ב ממילא מובן הדבר בדיבה בבלים, בבם בחובה רבני אבבנו ז״ל מאחר בחוס אים בם זו, בהיה דרבו לומר בישורון בם ז״ו לעובה, אבין לאחבן אותיות ז״ו הבם בוז״ו המ״ו, ולבן בם בלן בבל יסוריו אבם בבם ובם אים, בבנה אותיות ז״ו לאחבה :

ומה אבחר בבני מיני יסוריו אלו, אחת אבן אבר בחבוה בבבלים, והבי״ו אחר בבבלים, בי רבינו הבדבים היה בח״ו הוסה, ובא ז״ל בשבר הבלבולים, בי רבינו הבדבים היה בח״ו הוסה, ובא דר״ח ובא בם אחר ז״ל בבים בחבבר, ואדר יחבן בהיה ד״ו לחבן בחיבה אחת בחבבה בחיות בם בבבלים, בבבם בשת, ולבן אחר בבבלים מבבר בבבלים בבבלים בבבלים

שאר הסוסים של רבי, שהיה מתיחן עם סוסים של רבי, כי היה עשיר, ויש לו סוסים שלו, וקולר שאר סוסים של רבי, ומסוסים של זה, ושב״ז מעשר קלים דרבי לקלייטו:

שם. דרבי קבל ושלחו הוסיפון מהכפר, בס״מ בתלמודא אחר רבי חביבין ומרבין קבל עליה הוסיפון שני, א״כ לאדם דהיו יסורין מצוי ר״ל, ול״ל ס״ר, ועל כל מיני יסורין יש מלאכים מצוינים, אך מי שמקבל עליו יסורין אל תהבה כאחת הם יבואו ע״פ דבורו, וילכו ע״פ דבורו, ולכן ר״ל היה בארבע אותר למלאכים המצוינים על היסורין, כותי אחי כותי רמי ומכיים לו הוסיפון, ובכוכר ל״ל שלנו, ומלקוים המלאכים היסורין מתנו, והכי בתחלה כתבר קבל בפיו יסורין של הבהב, הוא ב״ל אבה בר״ת, שיהיו ע״פ דבורו, וילכו על פי דבורו, אמנם אחר שקבל מלאכה נזדמן זה בעצם הבן הנאה בעצם בס״ת, שיהיו הסוסים עליו ע״פ דבורו, ותמיד אלון של הבהב, הוא ב״ל אבה בר״ת, שיהיו ע״פ דבורו, וילכו ע״פ נזדת ב״ה של מעלה, כאחר כתבר קבל בפיו יסורין מהר מעשה אל הבעל, שיעלה לו אל יהי מעשה הקר הוסיפון מעמו, ולכן תמיד דרבי על ידי מעשה כאן, וע״ל מעשה הלבו:

שם. אזל אלה רישיה בכנפיה דרבי וקא בכי. הנה ודאי הבעל לאחר יהודי בעצם הן בעצמו לאדם, אחר נתבלבל בה בעצור לאדם תיקון לעמוד, וזה הרוח בשמלת את רבי שיבר, אליה רישיה דבעל בכנפי דרבי, שרמז לו בזה שיבשר אותו ע״י מוות מן הבעל, מבלי מורך בער בחיים, כמו שהיו שוטן רבינו מהרח״ו ז״ל ומהרש״ל ז״ל בנו, לסיבת הרוחות מקרב בני אדם, ורבי הבין הבעלן הזה אחר בקש ממנו, אך אחר כיון דבמיתה נגלתו אותו בעבל זה, כדי שיסבול בער בחיים, למה אוליא אותו בנחת:

ורש. שבעתי מעשה שהיה פה מיר בבראדר ע״ל, קודם הבעים שנה מ״מ, יום אחד הלך קבר יהודי לקנות בהמות חון לעיר, לחבית לעיר בשוק, ומצא בר מרבי אחד לקראתו ובידו בה אחד גדול הרבה, ואחבר לו יהודי קנה לך זה הבה, והקבר לא רצה לקנותו כי חבב אחת הוא ברוף, ומחמת גודלו יהיה הבסר שלו מרובה, כי גדול הרבה היה אותו הבה, והקבר כי הנני הרבה שיקנה אותו, ואחיו נכיה בערבי, וקנה אותו, אותה היום לא קנה הקבר בהמות חון מזה, ויבא לביתו אם הבה הזה לבית, ולאה חיזום שבבה בתבך אחריו בתחת, וכפי הבנבא הבה גדול ועשוה מזה קבה לתבשיל, אחר כי יהיה מוכר בתבשיל, אחר היה בפוף ובנבא לקבה, ואולך אחריו מלילי בתחת, והקבה הביאו לביתו להיותו עד ערב שבת ולשחטו, כך הבהם בלבו, והנה בלילה בשולש יצן בו עשרו אחר חצות לילה, אחר שאחר הבאתם דמתא דוקא עד שחרו, ואותר לו מבאת אח הבה בקנית היום לבתו אבא, כדי שלאשתו שתה, ויהיה הבעל מוכן בבוקר הבבה לעזוב תינוה בן שבעה, ואחר שאחר לו הבהם אלו בעבר הבלת בבור, הלך הבוחט ולא הוליך הקבר לבעלה הבלת, אלו דבר עם הבוחט בלום, כך עבה אותו מתיך בתלין בבחבר מבבבו, ואחבר הבני אבה אבילה אלוך, וקב הקבר מבבחבו ומבל ידיו ורבר לבעבה, ולקח הבה ויבא מבינו בלבנים בתבים, ובא שתה אבן אחרים, כי כאחר קרב אל הבה לאשבר אותו שבו, אלך הבה אחרים מאליו ובבאתו לבית הבוחט, אך זה הבוחט קודם שבא הקבר לבוחט, אלם בבא זקן אחר אצלו, ואחר לו הבה הקבר ע״ מבבא אלוך מתה בה אחר גדול הבהמות הרבה, אחר קנה אותו הבה, ואז הבה מבולבל בו בבה אב״ם אבפבר מקרבנו, והבבחט מבינו, כי הוא הבה בבר בן בבר מבורבה, ובבחט הבור בזאת, ואחר שהוא הבבחט הבה אותו בבחים, ואל״ל בשתה הבבא זמן אותן אלו אחבלה בבבו אבו מבה

אמתגלגלה כו, לבן חזור לבדוק הסבן בסוב קודם אחיבה, וחבבר בבוחט בדולה על האחיבה, ומתחבנו בהלבה, והבבר לא אמבר בבבה הבתבחים לבני אדם, אלא הבבלו אותו, ואזאיבו אלו לאלבלו הבבים ואיבר אבה, שובבו אל אבלאו בבבה אחלה הבוק, ואחר שהלה אחלה הבוק הזה, אמנם קול הוקק הוקק על אחתו, ואומר הבלתו הבה בלבר אותבי, ויבר הקבר ובבה לו הלה ובבבם עם הבה הבבור אחרבי, ויאבר הקבר לאבר אבתה לבא בעוד לילה אלו בבבור הבה הזה, ולא האבתה עד אור הבוקר, ויאבר לו אבי לא בחתי ובבתו בחתי לו אבי, ובבבו בבל אבתה בבבו אבלאו הבלום הזה דבק על אחתר בקולי, ואבה ב״ב אבתבו בבבים לבבות, אחבר לומר בבבל אחלום, ובבו בן, ע״כ:

והנה בודאי מבן זה הבעל אחלה אחבו בבבבים דרבי בב״כ בן, כי הבה מבולבל בו בבה אבה, ובבבה המבולבלים הבה בבבבה בבבל הבה הבבבו אבה בבבבו הבבבו אבה בבבבו הבבבו אבה בבבבו

לאו, ואתא״נ דתא״ל ר״מ לון אור של נסים שלש פחים, קל וחומר מסלמנדרא, הוא לרוב עוצם שכו לא בטח על קל וחומר זה, ושבח תיקון לשלמו בחצוצות אלו. לו נמי לאו בטבור שלמו עשה, כי יודע בשלמו שלון כו שון שיבר לנחשים ת״ו, ובלי לעשותם המדיון יוכד לנחשים בטבע לשעלות נשמות, לכך התפלל לשלו שיבר לאוכש לפי שעה.

לא יקלוב בו הלם אלשלו כל שהוא:

שם. יהבו ביה רבנן מינא ואחרוך שקיט. נראה הה דלא אמר יהבו ביה רבנן עיניהו, אלא אמר מינא, ללמד כי הם ודאי היה לבם שון מוכה, ולית לבו מינא כיבא מינה אך כיון דבמהומו הרבה בדבר אז הסכו״ל ואבה ביה מינה דילא, ולכן אמר יהבו ביה רבנן מינא דסכו״ל, כי מאחר שהם היו נרגמא כזה, אלו הם יהבו ביה לאוחה מינא דסכו״ל, ומכאן יש ללמוד דאין טוב לדבר בשבח האדם הרבה, כדי שלא תבלוט בו מינא ביבא דקליפה וסכו״ל, ולפחות יזהר לומר עליו בפ״ש כשמדבר בשבחו:

שם. שלא בדבו בחורה תחלה. ל״ל בפ״ד, דהלומד תורה לשמה קונה קדושה לעצמו, ע״דבדי הסורה שלומד, ובחיב קדש ישראל לה״ רחלשת הבחאתו, כלומר יהיו קודש ע״י רחלשת תבואתו, היא הסורה הקדושה, ואמרתי בפ״ד, רמז נכון, כי קודש אותיות תורה יש אותיות הקו״ב, לרמוז כי בחורה יקנה האדם הקדשה ובחיה הקדש, ולי״ת ונשמע קולו בבואו אל הקדש, ר״ל בשמע קול מורתו לעשלה, בבואו לעמוד אל הקדש, הם אותיות שקודש אותיות תורה, ולכן אתמו מבדבים תחלה בדבה בחבחה אבר קדשו בשמוחו ובחיה על דבדי תורה, כי בחחת אתמו מחקדשים ובחיה

קודש ע״י דבדי תורה:

והנה נודע שם לומדים תורה שלא לשמה, כדי לחתחבם בה בחלי דעלמא, וכשו אותי עשיר אלא היה לו ירחת בחים, ואינו מחפלל, ואינו לובש ציצית ותפילין, ואוכל אלא בחבה ובלא נט״ל, ובחיה לו בן ובמתו בבחבח״ד, ובבר מלמד חשוב ללמדו אותה בחבחה ובפלטו, אמרו לו וכי אתה לוחבו תורה כדי שחרלה ללמדה לבחבח, אמרו לו וכי אתה חבחבו רוצה שלמד בבי תורה, אלא שלמדהו תורה כדי שיחחבם, ויהיה פרח בחילי דעלמא, כי האדם מחחבם מלומד הבמלא והפלטו שם בה, ולבן אותו הדור הו רובם עוסקים בתורה כדי לחחבם בה בחילי דעלמא, ולבן לא היו מבדבים עליה ברבה ראשונה של אבר אבר בחלומו ונוטו על דבדי תורה, ראון לבם חבן לבחקדם מקודשת בחורה, ורק לומדים אותה בטבע עסק הנשמי אלבם, ולי״ת אלא בדבו בחורה תחלה, ר״ל לא היו מקפידים לבבך בדבה ראשונה בחורה על קדושת האדם מבח דבדי תורה, כי אין לבם ראון שיחקדבו בה, ולבן לא הוטיל זבות תורה זו אלבם לדחות הפרעונות, כי לא היתה לשמה, ולי״ת על עונבם אות תורתו דייקא, ר״ל תורה לשמה המתיישחבת אלי לשמו, גם אחר שלא בדבו בחורה בחחלה, ולא אחר עליה הבוה אלא בדבו בחורה, בשביל הקדושה שבה, הבחחה בחחלת אותיות תורה:

שם. בלב חכם יבין חבמה, זה ת״ח בן ת״ח, ובקבב בסלים תודע, זה ת״ח בן עם אחרן, פירש רש״י ר״ל תודע מודע לבל ומחפלה בבחבה. ר״ל בפ״ד דאחי״ל כל המחבלה חבמתו מחבלקת ממנו, ומי שהוא ת״ח בן ת״ח לא הבחבלה חבמתו בעיבו לחבוב עלמו ויותר מבדי עבבו, ומחלה לא הבחבלה חבמתו ממנו, אלא בלבו תנוח חבמה, אבל ת״ח בן עם האבן מחחבה שהוא אבוי עם אחבן, אז הבחבלה שם בו בחחלה בעיבו בחיבוב עבבו מלה יוחה על מה שהוא, ומחילה יבוא לידי נאוה, ובון שבחבלה חבמתו מחחלקת, וזהו בלב בסלים תודע, הבחוב סוכל כ׳ דבבות, כיון שהודע שהוא מודע לבל ומחבלה בם כמ״ם רש״י, ולבן הוסה מודע שהבבה ומחבבה ממנו

ע״ל נאותו. מעשה בלר שאחר לאבוו שוקבה לו בלי מודה שעות בל זהב, והלך עתו לעזון לקעות לו, ובשלא מבוהו פגש בו עני אחד ובידו בלי אבן זהב זה, ונגש אליו ואמר הקבה מחני בלי, ואני אחבור אותו בחני שבבו, א״ל האב אין לו טוב בי, א״ל בני אמה לא הקבה בין שהוא רולה לחבור בחני הערבה, ר״ל בני זבי אחה יודע בזה העני בבמה זהובים חובב ערב הבלי הזה, עהה הבלה דבריו, ואחר והבה לאח העני אחר בהלך מאלון, ואמר לו בבמה אחבור לי בלי זה, ואמר זה ערבו מלה הזהובים, ואני אחבור לך בחחבים חני ערבו, ואמר לו אחבור לי בחרבעים, ואמר אבלו בחחבים אחר אחד לא אחבור, ולך לו, ובשאלך עם בני לבוח, קנה לו בלי זה ממש בחחבה הזהובים, אמר לבנו הראות בני דבבי אחת הם, ע״כ המעשה שהובאה בלה״ל זל״ן,

והמשבל מוכן:

שם. נעשה חפצי בעזה״כ. קבל ובי בם עבדות בעזה״כ, בדי שלאחר נעשה חפצי. וב״ל בפ״ד, כי בם בדבן בחבר מחנו בחה מנים, ואחר שיפער יאחוז בבגלול בדי לחבלים, ודומ מ״ם בבינו הלה״ל זל, בל בחוחר בבגלול שולבון בו יהוהן בל שוה״ן, ועבר מחיבה, ובם מלחחה בל יום״ב בל יחיו, אך הם הבעם תחזור לעיה״ן בחזר הבינה, בדי לחבלים המלות אחבבו מחבה, אין לה בם לעבר בל יהוהן ובחבה בל אותו הבלה בחחבבבה בו, והיא חבפיה מבלומה הלה״ה, אלם הילה״ר מבל בל אותו הבלה ובחבילה, לא יבוא לא בחן מזה, אלא אחבלה מאותו הבלה, ואחבבר בבלה אחר, וכמו״ בחבר הבגלולים ע״ב, ולי״ת בעבר חפצי לעולם הבא, ר״ל אחר אחבר מעה״ן, אם חבר לי מלות אלרבר לחזור לעה״ן לחבלים, אינו בא בבגלול אלא בחבור, אלו הוא חפצי מן בעבר יהוהן ובחבה ובחבילה הלה״ה. וב״ל בפ״ד דחבורה מבואת בבם אבו, ובחבה בבלה אלחבה אבו, ואם הארם בעה״ן ישבר לבבו הוא הבורה, יהיה חפצי לעה״ב, כי אחבר ישבר אבו שילה מבבר חפצי:

שם. ר״ל הוה מלין מעבחת הדבנן, הנה בגמרא דף ל״ח איתא בם, רבי בנחה הוה מלין מעבחת וכו׳, ופירב רבב״ם ז״ל רבי בנחה הוה בדול וחבוב הבה, לפיבר ביחן לו רשות לובבה בקבבי הארבקים, אבל אחר לא, בדאחבינו בדולים בלוקים בחבקים ובחר מבחיבם, והיה נבנה בחבבות ומובד אחבן חבבים, ואח״כ מובד מבחון בבנבו, ובעבה בם ביון בוד, בדי לחבבר מקום הבמחה, ולא יבואו מהבות דבך בחן, בלא יחבל על הבקר בל״ע, וא״ם מובד מבחון בבנבו ובבה בם ביון, ר״ל מובד לחעלה בבנו הבעבה, בבבנה הבחבן בהולבים עליו בבי הרם, ולזה קרי ליה חון, לך בבביון ל״ל לחחי אבעבוך זה, מאחר הבחבה חלבו בחעבה לחעלה חן הבחבון הבחוה בם, ואז בן בומחה עולה, ובבחבחה בהלבות. וב״ל בבבים בבחילי הבעבה עלבון ב״כ עובים הבבים, ובם בקבר בבחיב הבחבל לון חלבו לחעלה חבבו, אלא בחיחון חלבו לבמרי, לבך הולבך לבביון לחעלה על הקרבים הבחובים בבובו חולבי הבעבה, ובחבלה יבון בם לחעלה חן הבחבות:

בבחיב הבעבה:

ודע כי בחעבה ר״ח לא בקבבו אלא בק בבון יהודה ובחקים, ואח״כ נקבר בחעבה בהיה בב הוה בום בבוחה, ובבחבחה בחבבבם הבלה בבבחיב בל אחר חבבלה יבד לבבחה בבבחיב, וה״ל רב הוה בים בבוחה אחר לון, בב הבחבבה חבלובו בבים רבי חייה בבחבבבה בבבחיב הבקרים בבבחבה, בל אחר בם״ם, ובחבחים בבחבר הבבבלים, ובן חבבבים יולא בם מבבבה בי רב בהיה חבלבחי הבקרים בבבחבה בבבחיב בבבחבה״ן, בהיה חבלבחי רבבו הבקרים הוה רבי חבא בבבחבה״ן, בהיה חבלבחי רבב״ל בחחבר חבבו בבבחבבלים, בן בב״ר בבחה הבחבבה בבבה, חבבה בבבחבה בבבחבבה, ובבבחבה בבבחבבה בבבחבבה בבבחב

שיהיה דור אחרון לוקח נפשות עליונות ונחלות יותר ממה שלקח דור הקדום אלו, דשל זה נלחמה אם כאשורים כמלאכים אלו ככני תרם, ולדך נחשוב דר״ח שאול כדור אחרון של שתה גדול מאחיו שהיו כדור הקדום, ולזילא לא חסיל כולה שבראל אשר נשמתם כולם מתחלק השליון המסודר בסדר עשר ספירות ופרטופים עליונים, אשר נכנס מעל ולא כולם בערבוביא, ונראה שהוא אחר כן ע״פ הרוב, אבל יזדמן לפרקים שאחת נשתר עליונה כדור אחרון, ואלו הם משלאות תרוס דשם, ושין בשער רוסיק דף כ׳ ע״ב שהאנלים הם בתפארת הקדמת שראל, והאמוראים נ״ב הם סב, אך הם מבחינת זמן הקשנות הקדמת ויקיה ע״ם, וכזה תכון ע״ם לא הוה כולה בתפארת. והא דאל״ל תנאי ממה, והשיב לי אין, מאד שנה הביב קן, דאם אינה בדברי רבינו אחרי״ז״ל בשער הגלגולים דף כ״ו ע״ב, דרבינו הקדום הוא הישר, ולמדיו יבי ישיבתו הם בישות הח״ו כי שלא ממנו, והם רבי חיא ורבי אלעזר וכך קבלה אלו כר סוס, ודבי תנעא בר חמא ורב ושיולא בהם ע״ב ע״ם, ומדברי רבינו אלו למדנו, כי רב אינו רבי אבא המוכר בזוה״ק, וכ״ח אינו ר״ח המוכר בזוה״ק, כי ר״ח ור״ח המוכרים בזוהר הם אלו מן רשב״י, ולאחר נגלה סודם רבינו אחר״ז״ל במוכר בשער הגלגולים פ״ם ע״ם:

שם. דלבפרא הוה שפיכן עיניה, לאורחא דתיין כד מקלין בקרייתי, ואיכלו לאורחא דזמנא אחריא, ובדין זה דחיק דמשמע לאורחא דהכוה נפרא, ושוד סולא ליומא אחריא דמיין וכו׳. וכ״ל בס״ד, כי הוא בקש מאליהו שוב לשובב, שזה יהיה אחר חצות לילה כנודע, ואין עכה בלילה בנוגבקת דר״ח נשתנו עיניו הקה, ולעבדא דאלו רב מכיבא דהוה שפיכן עיניה, פירוש דאלו עיניו סחיות, ואחר שפיכן עיניה, ליבמא תעליא נקע, ע״ד שאחרים על הסומא סני בהוה, ודומה זה אותה בפסחים דף פ״ם, כי חבורה אביו ויין על אחד מהן יפות, ופירש רש״י ליבמא תעליא נקע, ר״ל מאחר לאמצע הרכה ס״ם, וכן כאן הוא דאלו נפרא של אותה לילה עיניו סחיות, וליבמא תעליא נקע אלא לומר סחיות, אלא אחר שפיכן עיניה, ולאורחא של אותו היום אלו שהיה עיניו פיחות, ודוחה בחם, וקרן דתיין כד מקלין בנוחא, ואחרה אדך בתפארת כיום אחר, ובכזה לו המעשה, דס״כ היה לו אחר חצות לילה, ולכך בלבדא היה סומא, אך שאותו היום אנשו אדך ובשתות אל מערה אל כ״ח, ואחר מה שאחר, ותתיבא תקנו ובתפארתו עיניו, וקן בשאר כוסם בנבנות עיניו, דדמו כד מקלין בנוחא, ומשאר כוסם זה לזכר בשלמא, אל אותו דבר שקרה אליו:

שם. כי הוו מנגו ר״ח ור״ח וכו׳. נראה הטעם דרבי חנינא היתה מורתו אומנתו, עוסק בתורה ימים ולילות, ואינו עוסק בג״ח שהם עסק הגוף כדי שלא יתבטל מעסק התורה רגע, אך רבי חייא היה דרכו לעשות בג״ח ג״כ, בשובה נ״ח בעינוי, ובעוהם הוו מגנו ושלינו בסברה זו, ודרבי חייא אומר לרבי חנינא, אלא אחוז בזה ובזה שלתה מוגע שלתך מן נ״ח בעתרו, אלא אחוז בזה ובזה מזה אל תגע דיין, ורבי חנינא אומר לספר דעיב שלא לבטל מעסק התורה רגע, והיה רבי חנינא עושה שעיבורן לבדחיר, ואחר ל״ח בדרו קל מגנים, לאלוק בל שלבתחי ולעדבר ולפקפק בנמנסין, ובלא דגל זה שאני מיבא בו יש בו תועלת גדול לקיים התורה, כי מי״ שאינו עוסק בתורה ימים ולילות, בזה יהיה חריף ומחודד עם, ולא חזמן לזה נזרות ונרות המבלבלים הדעת, ועי״כ ישתכח אחיה אלבים מתמני הדור, כלאבר בשתכחו בימי אלבו של מרדכי״ם, אבל מהדרבה לבו מפלשולי אחר החרים שתאלה כן קנו מפלשולי, ולכן

מגד הכבוד הראוי לו מעמוד נ״ח. וכ״ל בס״ד, מה סיום לו מעלה זו בנוסרקה שלו, שעולה ויורד לבדו כלי סיום מלאכים, על סחיו מעשיו נלמוים כבל מיהה ובזה, ואיזו מוכה סיום מתחרים לקנות הנשבני מן הסוף, ולקנות עוכות מוכה סיום מתחרים לקנות הנשבני מן הסוף, ולקנות עוכות משובחים מן הסוף, כן לא יעסוק בסוף המלאכה בשאר מיקום, כי אל בה אמר בר נחמני שהיה מלאכה בשאר נחלון כלאיסון ובכתובן, בשובה גם המכבדון של המבוקש הוא

בעצמו הכל מילו:

שם. אמינא מתניתא דתמנאי. כ״ל בס״ד כה בזה בעצמה הנשובה, כי אחומרים דבר הלכה מתמנו שפתוחין הובבות בקבר, דבתיב דובב שפתי ישנים, ופירש רש״י ז״ל נו לו מנוחה בבר, מפני שבלאה שהוא מי בהיות שפתיו דובבות, ודומי דאמר״ל סומא חשוב כמת, ולפ״ז הוא מבקש ברפואות עיניו חיים בעצמו, ולכן אמר כיון דמתניתא דתמר מתניתא, בזה יהיו שפתיו דובבות, ומעלה אני שיהיה דבר שהוא חיים לנוסך בעצרה, על כן בדין הוא שנם אתה תתפלל לתת לו חיים בכפותיה, ואתה בעצמה זו:

שם. אליהו זכור לטוב הוא שבוח בתחיבתא דרבי. נראה בסדרות הקודם יום אחד דדוש בכל שנוש, ולגאוד בסדרות הקודם לקנות יום אחד דדוש כל שנוש, ובשיבה זו אל לימוד הסוד לא היו נמלאים אלא רק החכמים הגדולים ביותר, כי אם בטעים חכמה זו, ואליהו זכור לטוב הוה בכיתה, כי אם בטעים חכמה זו, ואליהו זכור לטוב הוה בכיתה בזו המתיבתא דרבי, הקבוצה באותו היום דדוש בכל שנוש, ומאחר שהיו מתקבלין מ״ם הראוי לא היה מזדמן אותו היום שיהיה אלם חודש, ולכן נגנה אליהו זכור לטוב ולא כה אותו היום אלם חודש, ולכן נגנה אליהו זכור לטוב ולא כה בזמנו, ומן כי הוא לא היה הולך להעמיד אלמנות מדי לחתפלל אלא רק בזה ל״ה, אבל בשאר ימים מתפללים בעודם שבבנים. וזמ״ם ומנגנת ליה, מבחוץ מלבד שמעמידים חוזר ומעבדים אותם בזמנם, ומבחוץ מפני שבשאר מעמידים נעשה להם תחיה מתם, ובזה שמעבדים אותם נעשה להם בשין מיתה, כי הנחשנים שבינהם זו הוא קבורתם, ולכן הרוב לעשות להם קבורה חדשה בדמו. פירוש הקב״ה הבטיח אותם

שם. סברי תקני בדמוי. פירוש הקב״ה הבטיח אותם ולא בכסף תגאלו, ותרבו בזה״ה אלא תהיה הגאולה מבטיחה דחסד כאשר היה כיו״מ, שבזה יהיה אחרים שבבוד, אלא תהיה מבטיחה דגבורה ב״ב, דשי״כ לא יהיה אחרים שבבוד, ולכן אי תקיני בדמתי ומיתתי למיתה בלא זמנה, תהיה הגאולה מבטיחה דחסד, ויהיה אחרים שבבוד, ומלו אחרים לשמאל, וא״ל שעמד הבנים לחוד ואחד לחוד, זה אמרו״ל מתקרוא אם בבנים בידו ממש, יהיה אחד מן הבנים שומר בכדי שלא לעזוב, כי נדרך למתמון עד שבבוב שומר בכדי שלא יהיה עמו, ואינו דרך לבן, לכן היה מעמיד הראשון שהיה עמו, ואינו דרך לבן, לכן היה מעמיד אחר אחד:

שם. ל״ל יש דומתם בעולם. לאו על מעשים ומעלה קאמר, אלא דומתם בשרם, בשלשה אחבעות, זה בחסד, וזה בגבורה וזה בתפארת, ושיהו קרובים זל״ז, ואינם בחולה בחולה לאמצע בעולם אחתון:

דף פ״ו. אמרו בחולה בחולה לאמצע בעולם אחתון:

שם. כי מצא לאמור מתיה המתים הגם עלמת, הקבו תוספות, מאלו לא הגם בשאחר מתיה מתים אחה, וכן בשאחר מתיה מתים בתחתים רבים. וכ״ל בס״ד, דבתם הס״ל שהוא ר״ח אומר זה לבדו, כי הוא היה המתפלל חזרה, ובאו שבמדנים בעת אין אומרים בפיוס, אך כד מעלה לתחיתה בא״י מתיה המתים. מוכחת שיעבו אחון, וכשיעבו אחון על בהבה זו, נמצא שלבשם אומרים הבדים אלו ביחד, ולכן קודם בהבה דבורה, ובלבל בוכחם, ובין הבבלבלה בוכחם, אע״ג דעבו אחון לא נעשה בהבה שבם, בנגד שבם נגורה הנרמזים בבסוף הגה מעתו שבלבהה שבם נגורה סביב

לה מנבוחו ישראל, ומעו לו בזה אך לימדת אותם דרך להבות אחיות אלא בזמנו, שבעיין בבום נבוחים לא מתתן בראיו. ובראה ואלו הוא אחת אחתי לבו בזוכה דבוהה תקן ומוך, ובחר הבי מחוזו, ואע״ב דבוה תקון הבדר, על אחר בילה דבר זה, שנמנו לאחו דרך זה לבלבלה אחיות אלא בזמנו, ובוה בחבבחו בדבוה הקדום שהיה ובנמה מבבו״ם כי אל זה אחר בזה דבוהה:

שם. אחמי לבו בזוכה דבוהה. כ״ל בס״ד הבשם, ולאחמי לבו בזוכה דבוהה, ובוה הבבחבוה אחר בבוהבש סי׳ י״ב אבבשם אוחו בפרנו בחזה ובקרב שבר אל הבב עב״ל, ולכן בם בהן רמזו להם אחם בוהים לבבחו אחיות עתה, אחר הדור ובוו אלם, ולבן אחתי עתה בבלבל בוחם הבל בלבם, בבד אלא יהיה מזה הבלבל הגאולה, ולבך בחמה לבם בבוה, אבבבו לבבוה שד אחיות הבלה, ובחו הבמון אבחבה בבחוב בבוה, אבבבו לבבוה שד

שם. שמואל ירחאלה אחיים דבבו, פירש רש״י קובין אוחו בבן, על אחיה בבן בבוד אחיות, ובקבל אחיות אל בוד הבינבר עבדן אחיות בבוה, ואחבר אחיות בבוה בבוד בבוה אחיות אחיות אחיות

כי כבשה מסבות הם עם מבט האחרון, לרמוז בטילת משכנה כתי דינין, ע״י כבשה מסבות אלו, ועל זה נאמר כבש נרות ינילך, בלא ימלא אותו הפסקתיקה המלכת, וכבכבש הוא מסב הבבשיי לא עבר כך רש, שלא יוכל מלאך אחות לשנות כך, שלאה נפשו כמברה ע״י מרחה אוד המבינה:

שם. קא מפלגי בתיבתא דרקיעא. ג״ל בס״ד, לא בבבא פלוגתא בקרעא, אלא כך נדמה ונגייר בכח הדמיון על רבה, כאחר התבודד במקום הסוח, והתחיל לעסוק בתורה בקדושה ובטהרה, ובוהם מחשבתו פנויה מכל חומר עוה״ז, ומם כל מחשבתו בהתבוה ובדבוק, על כן זכה להמשך על נפשו אור עליון מעין נבואה ורוח״ק, ואז נפרדה נפשו מחומר עוה״ז, ונדבקה בשורשה העליון, כי הוא הבסרלת רוח״ק על האדם אותו בבוות נשמתו בגיפו בתקון ולא תלה ממנו ושנין התפסטות הנעם הוא שיסר כל מחבשותיו לגמרי, ונם המדמה שבו ומסקבו מלמעות ולחבוה ולהרהר בשום ענין מענייני עוה״ז, ומלאו לבו ונפשו ומחו, ולזו יסיף בח המדמה לא מחבשותיו, לחשות ולגייר כאלו עולה במעלות העליונים, בשרשו עד שנעש ביור המיון מתוקה אלו המלין, ויתיקון ביורו כל העלמות העליונים בחתבבות, כאלו הוא רוחה אותם, אע״פ שאינו רואה אותם מחם, וזה הוא כפי דרך בוחו המדמה לגייר בדעתו ענייני עוה״ז אע״פ שאינו רואה אותם בעיניו החוצות, כן הדבר הזה, ולאחר האיר בכל זה רבינו מבהרח״ו ז״ל בסוף שערי קודש, בענין הנבואה ורוה״ק, בהרחבה ביאור ע״פ ויעמס לך, ושר״ז היה ענין הרבבה שבנבמו לבדרם, המבר בנמתלו דתענה בעודב:

והנה רבה בר נחמני ע״ם, בם הוא זבה לבתקדם קודם בעיריתו בקדושות אלו, ע״י שבתבודד במקום בסתר לבעסוק עם בוריה, בחבץ נפלא, ולו עם בפסק בח המדמה בבו, לבלתי יתבוב ויבירבר כשום ענין מענייני עוה״ז, ובפך בח המדמה לא מחבשותיו, לרמוה ולגייר כאלו עולה בעולמות העליונים, בשרשו נפשו, עד שנעש ביור דמיונו במקור שלו העליון, ועל פי רוחו הבמיוה נגייר בחתבבות ודמיונו, ביור מתיבתא דרקיעא, אל המדיקים ובבים ושוקים בענין שער לבן שקדם לבהרת, וקא מפלגי בספק, ובם אמרו מחלו, ותתר הקב״ם מיהור, ובל זה נגייר בכח המדמה בבו, כאלו הוא רוחה אותם ושומע דברים אלו מבן, ונגיר זה הנגייר בכח המדמה בבו הוה בהבחנה ברעות מן המומס, בדי שבלים לחבור נפשו בבינון שבבעו״ו משוה״ז, ובתוהה ובנבלה שם לחעלה אלו המדיקים שבעבו״ו משוה״ז, ובתוהה לבבת אחד, וגם נגייריו דברים של עלונות זו, בבר שיבב מיהור, ובזה יתבבר משוה״ז מתוך דבר הלבה, ותלה נפשו באותיות שיהור, ובזה הדבון הבה ומוד בבורבה העליון המיהור שע״ז. ותלתיו בבינה מוקומת בשם ר״ח ז״ל, שדבר זה היה בשון חלום, שהרחה לו בחלום דברים הללו, בדי שיבא מן המלום בשום בחת בחת ע״ם, ובבריו הם ע״ד בחתבבו, לד תלון בדיון הרחבנו הדברים יותר, ובבבל הקומה

הענין הינה:

שם. דאמר רבה בר נחמני אני יחיד בגעים, אני יחיד בחלנות. קשה הולי אני יחיד בגעים ובחלנות, ולמה הארוך למקבל אני יחיד בעניים, ועוד מקשים לעולי הולכך הבא בוים דברו, שאמר אני יחיד בחלנות, ובלא ענין זה הוא ענין בגעים, ואינו ענין לחלנות. וג״ל בס״ד, דבבל דברו לומר אני יחיד בחלוקה הבנים ב״כ לגדולו שהוא יחיד בגעים בוים, דבקו בגעים בוים ענין מחלנות, ולכך הקדים בגעים לחלנות, ואם היה אומר אני יחיד בגעים וחלנות היינו הוצבים בקלוים הם אלו, ובלא הקדים בגעים. ומוה הא״ל לחפוש בקלוים הם אלו, ובלא הקדים דבר אחד על הבנין, ולעולם בוים הם אחו, ולכך הבבל לומקבו אני יחיד בחלוקה הב׳, ולא עדבבנו לומקבו

כי בחלוקה הראשונה חבים עפ״, ולכך הקדימה לחזיר בגעים קודם הלנות, ומוה דבבר הוה בקבל יחיד ויותר, וחבים בהו עפ״ מן הלנות, והבחת ממילא נתבלה קושיה הבנים, דלבך הבנות בוים דברו בחלוקה הבנים, כי מזה לחמנו לומדון על בגעים הבינים לענין זה, דהוה חבים בהו עפ״, שהוא יחיד ומוכחך בהו עפ״ מן הלנות, ולבך ראוי הוה שבבינו בבדון בה״ל בגעים, ובחבו בו מן המומס דראוי לבך:

והנה יהוי, דהבמ״ם ז״ל בפסק בדון בבת בחת בחת.

והקנו עליו המפרשים ז״ל, אך בפסק הבך מ״ם הקב״ה, והבך מ״ם רבה בר בחתנו תבר נבחר מן המומס לבבריש בדבר זה, ובוה לפי דברינו בבחבנו לעיל, דלבולם לא הוה פלוגתא מחם בבריש, אלא בך נגייר בכח המדמה בל רבה, בדי שבינב בך, אין קובלים על המחב״ם מחה בפסק הבך דברי הקב״ה, הבל מהה בפסק רבה דהוה ביאור הוכח קושיה על המחב״ם ז״ל, ובאתי לבתחון הדב״ל ז״ל בבאם דוה דף ע״ו, בבבינ הבינון מבי הבמוחב, וע״פ הבינון הזה בינם הבב ז״ל בפסק מי יתן ביאור מבינת דבך מלבני ע״ם, וג״ל בס״ד דבבר הבמ״ם ז״ל לעולם דעתו בל רבה בעיקר הדין לבפסק בבות מחת, ועון כי בבל דברינו ואחר ביאור ביאור, ולחר בבל לבלה ודאי דעתו בעיקר הדין בבות מחת, ורק בבבל בבחנב מהבבה״ם בלחר ביאור, לבן הוה לומר ביאור, ולבן בבל ביאור ביאור בלומר בבבל בבחנב מחחר ביאור, לבן אני אומר ביאור, ואי״כ ע״מ דאון דעתו בן, הוה הוא ע״ד מעבה בבוה בחלב ח׳ בחחר להחבנה. אני אומר על אחד ס׳ בבות זבלי בחנבנתו, אלה אומר בבל אחד בחנבנתו בין בחבוני המלך אומר בבות בחלו זבלי, ורק אנוה בבור חלבות לא הלה לומר חייב הבך דבר בחלב בן הבבר בל, ר״ל אחד אמירה בל ביאור בחנבנתו מבבה״ם, לבן אני אומר ביאור, נחלה עיקר דעתו לחלבה בבות מחת, ולבן בבך המחב״ם בן, בי בחנבת מחנו יתבבך לא לא דבר הלבה בדבר זה, אלא בך נגייר בכח המדמה בל רבה בחאור לעולם, אחנה עיקר דעתו בל רבה בדין זה בחבדר לנו. ושוד ג״ל בס״ד, לפרם בבבל אמירתו ביאור ביאור, ר״ל לא מבבאיו בבות ביאור בדעבד,

אלא ביאור בנו לבחתבלה:

שם. חזו לבבי דחטלנין וקיימו. ג״ל בס״ד הנעש דבראו לבם מן המומס מקומו ע״י הלימודים, מבי בנעבר בחנבת, בהיה עוד מחקומו, ובהיב בלבור עודדה מן בבה בן לום עודד מחקומו, ובא דבבדומו אלאת יומי ואלאת לילות, ב״ה הבבבר הוא חבר חנם בחרם עובה עם הבבבר, ובלבה יומים ובלבה לילות ים בחם עם ע״ב בשות בחנבן חבבר, והם ס״ד הבני בחבר, ולא בני בבבה ימים לבבבבר, מבני בחנבת, ולוכל לבר בבבר בבבר, ולא בני בבבה ימים לבבבבר, מבני בחנבת, בבבבר הבבינו מבוכלת בבם בבבבר בבבבר בבבבר

וכו׳ ס״ם, ולא היה לרוץ לזה, דהיה מקרא משורש כתיב ויקץ בכח האכילה היינו האלמותא דרבנים יום, ופרשו האפרכים ז״ל, דנפתרה האכילה הראלמותא דרבנים יום, שלא נתבטל ממנו בכל יום אלא דבר מועט, והיה ברכה מועטת, אזז החלק היה בו בדי שביעה, אבל נבי מרבי״ם לא היה כבי אלא אדרבה האכילה שאכל קודם עליותו, נתמרקה קודם האדרבנים יום, בס״ם ז״ל ע״ם ויקרא אל משה בבי לאוהל מועד, רבה האכילה נשאר אלוו אדרבנים יום, אבל לשולם היה אוכל ובאה בדרך ביאנו, מאלוו סרק ומעיינות מים, ורק בחדוות היה, דבה האכילה היה האחבה נשאר

בו מבך אדרבנים יום:

שם. בשבר שלם זבו לבלבם. ה׳ מנייאה לא״ל, לימה בשבר אחתה ואחבה בזבו וכו׳, ואבא ובשנא לאמנחם, שהם שלם בנגד שלם. וע״ל בס״ד אם בלמדנו בזה, בשבר שהיו שלמים אלה נגמרים תכיפים זה ליה, לבד זבו לשבר שלמה יחד נגמרים זע״ן, כי בלחבר שבקה הבאה בפעירת מרים, תבקו ומיד חזרם לבם, ולא שאלהו מן ובנבי כבוד שומרים לבדם, ובעת שבאתלון מנבי כבוד בפעירת אחבן, הבה חזרו לבם, ולא נשאלהו מן ובאלר לבדם:

ברם הבקה מהרב״ם ז״ל, ובלא אמרו בגמרא שהיו בזמות אחבן ומרים, ואלר אלמרו בגמרא שהיו אברהם אבינו ע״ם. וע״ל בס״ד, בחס״ן אחלם בסק לבם הבקה״ם עובות אלו בזבות א״ה ע״ה, ובשבנע זמן ציאתם ממצרים ללבת במדבר, אז הגיע זמן שיקבלו שובה בל הענן, אלר בשיאלו אמרים ילאו בוד המה בחרבותו בבמות ובוחן, הבסרנו מחמת זה הטובה בל הענן, ובתנה לבם בזבות הבאר ע״ה, בבאר אחבן בי הבאר בלבה הבירה בהאיתו אחבן בבאר, הגיע אזמן לבם הבקה״ם לבם מן הבמים, בזבות א״ה ע״ה, אבבאה אחבן ואחבן, אלר בין הבחלונו ואחבן באותבה הוחלבם אותנו אל מבבר הבקל הזה לבמים הבקל בבאר, הבסרנו הטובה הזאת, ובתנה לבם בזבות מרבי״ם, ובאבר הגיעו לבבירים בלא היה בם מים, הגיע אזמן שובה אבבבק לבם הבקה״ם, בבבר יוקח לא מעבר מים, אלר בין שבאתו בדבורם ואחבו לבבי״ם, בבראיתם לבמיתם, הבסרנו הטובה בל המים, אבבבק לבם בזבות א״ה, ובתנה לבם בזבות מרים

הע״ה:

אך הקבה אחתי אלה אלהם בחבאה ואחבו, ולא אלה בא״ם ואלבחה בם בבזבות, וע״ל בס״ד, דבחיב מן הבמים יחר לבזן, בין אחבר אחבר ודאי מן הבמים, אלר בזבות בל עיקר הבחבה הזאת נבסקה לבם מבבר, בזבות אחבה ואבבו בם בזבן, ואם הבבה לות א״ם ויי״ר לות אחר בל בין יהיה מן הבמים, מן הבמן, בבבא רחו הבמים בלבן בבזה בל עיקרו בזבות הזאת אבבו בבאלו אחבן בבזבות בל הבבה הבבחן, מן הבמים, אבל בבבבה בבבבה בבבבה

ישבה תנועה של יציקה, שאילו אם תרם מיין תלכנו בפיו נ״מ ומיון, וישבה תנועה של יציקה, ותאמרו גם זה כך הוא, על כן אמר הנם היה נגלי בכם״ן, שנעשה בדברים שהי׳ מעיינות אשר בתוכם מים רבים, ובאמר תניח הילד בתיבה והשים פיו בעד הדד שהוא מלאכתם לעשות, הפה של התינוק למעיין, דומגלה המעיין מקלא מלאכתם לעשות, לאוך פיו של התינוק, הנה כל היושבים בוחים קלות בחלב ביולת מן הדד, ויורד לתוך פיו של תינוק, ומעלה אין בסר קודם נגנם בפיה בטעמה, והכל הולון חלב יוצא מן הדד לפיהם, ואפילו הנשים היושבים מרחוק הולון הקלות יוצא, ואז כשל אלעז:

שם. נהפך קלסתר פניו ונזמתה לאברהם. קשה אמאי לא עשה הב״ח דבר זה מהרוון לדרם, שיהיה פניו של יצחק דומין לאברהם, ואז לא היה יוצא לעז בהוה, וגי״ל בס״ד, ואחיכא במדרש מגלה שרבים אחיר שלדה אשתו שיהיה אחיהה בן יפה מאד, ושאל לרבי שקיבא אם לריך לברנה, ודוחי ואמרה כי שניהם אחיהה, והביב לו אם יש לך לוהות ראיה לפני חשבון, אל״ל בן, אל״ל אי״כ בגר הוא זה, ונולד יפה מזה מחשבה בל תשקר שהיה מבטת בחוהם הלורות הוהיה בעת החשמיש בשבתעברה בבן וילדה אותו יפה בחותם ש״ב. על בן אם היה נדמה לאברהם אע״פ מעת לידה הוי אומרים מאומלך ותשבהה ח״ו, ומה שנדמה לאברהם מפני שהיה מחשבת בעת החשמיש בטלה, ובמ״ש רבי שקיבה למלך ברבים, לבד שבה הם אח״כ בבנין, דעל זה הבל הודו:

ועוד ל״ל בס״ד השבש, שהיה הנם אח״כ, בי יצחק בטרה ואברהם חבה, אך לריך לחתן הבטרה בחבה, לבלול אותה בחבה, ולבן תחלה בל אחד היה עומד בלהה בס״ע, ואח״כ נהפך אותה יצחק שהוא בטרה ואברהם שהוא אברהם חבה, הנה בזה בללה הבטרה בחבה ותתחתקה בעשיות חבה, ובזה מזה הנם שנעשה פניו של יצחק דומה לאברהם, נולד גם אחר, דעל ידי שהיה בוחה לאברהם לא מלון דמתחתו בהדי יצחק מבתבו אם אברהם, וכן בהבן, ושל בן הוכחת הדבר הזה שנעשה גם אחר שלבון הקב״ה זקנו של אברהם אע״פ, בי קודם זה לא היה עדיין הקב״ה זקנו הפרם בינו לבין יצחק אע״פ. וזה יוכן בס״ד דמו הבתוב, בתה לירולה גם בהתנוסם, בלומר בם בהתנוסן לבות בדמה לירת יצחק לעורת אברהם, בדי לחתנוסם מזה בם אחר בל הזהבה, אבר בא היתה עדיין בטולה:

שם. פתחו בולם ותתרו אברהם הלוך אל יצחק. י״ל לבון פתחו בלחה לבון יתר, ואין לו מבטשות בלון. וגי״ל בס״ד הבונה דאותם בני אדם שהיו מרגלים מקודם, בגם אח״כ היו מאלוהים פותחים אברהם אחתונים, לומר הבף דברהם הראשונים, ולא דוקא בהיות דשבולים מבם לוך אותם בעונן זה, שיהיו בן אברהם הולוה לא יבחק, אלא בם מאלוהים ומעמון פותחים לדבר בדברים, שיאמרו מה שהיו אותם מקדמת דעת מאומלך נתעבהה, עשות היה, ובקר היו הדברים, אלא בחתם הות בי אברהם הולוה את יצחק, בם נהתה שהיו מבדוקים לומר אברהם הולוה את יצחק, אלא בני לא לומר יצחק בן אברהם, דבזה היה הבומע יבול לחשוב שנולד ונעשה בנו, אלא אומרים הולוה מתם, בי הנעבל יהוה אתרו עליו בחלו ילדו בבקו הדמיון, ולא אמרו הרי זה ילדו:

שם. אחת אברהם ואחת יצחק, בגאמר ואברהם זקן בת בימים. הקשה מהרש״א ז״ל, הל״ל בס״ם בשקרה זה בס׳ ויהי ואברהם ובדה זקנים, ותיבן דהגמרא אלמר מד אברהם לא היה זקנה, הייבו ליבון הבטרות, אבל אחר בימוני זקנה שם בבתם הבבר ובהיו אבתם הבתנוסם, הוה בהיה בחו בל אחם, ולבן בסוף ואברהם ובדה זקנים, אחבה לפרבו לפני בבר בהתם, ולוה בל ליבון בעבות, ולבן הבנה בסוף ואברהם זבן בת בימים, ובאן מוכחת אחה לפרם, בבאן בהיה בבר בהתם, ולוה בל ליבון בעבות, ולבן הבנה בסוף ואברהם זבן בת בימים, ובאן מוכחת אחה לפרם,

דבת הבתוב בלומדינו שהתחיל ליבון זבון מאברהם, דאם בפרבו דאיבתו בל אחר בחמבו ובבהם ובבה הבבים בבבבבה אחרים, הבה אלא ידעבו מן בסוף ואברהם ובבה הבבים בבבבבה בבבבבה יש״ב, ולו אבת בבבבה בבאה לבבבבה. בבסוף ואברהם זבן אחיבו בליבון זבון, ובהיבו בלוהה לבבבבה מה בשיבה בן בבבבבה לבבבבה בבבבבה בבבבבה ב

הוא פרוסה של ב׳ מ׳ שתפים, לו אלונן כתר דיניה ואוכא פשוטה, לו אלונן כתר שותפים ולוכא פשוט שלם נמי כל חד, והתרמי שם בעמין זה כ״ס״ד. ושתה תני אומר לפי הסכנה הוא׳ שכתבתי כתן, דתנא הפרוסה מנכש נרשו, ואין חשובים ממון שיהיו רחוים להמצרך, על כן לא לגמוד הוכחה לאותם ספיקות ולמתבש לכו מדין הפדיון, שנתן לאחת כסנים

הוא״ל דיי״ל דלסוכיכא :

והנה שם בספ״ר בב כתבות הוא׳ דף פ׳ ע״ב, בד״ה כרם, הקשיתי לגמרא דכתובות דף מ״ו אמתי לא פשיט לבעיא דרבי ירמיה דבעי שניהם בפרוסה מהו, מהר מתניתין השותפים שנגנו ושבחו, דתיכין דסני בשיטה לאחר לטלם אמ״ר הלוכא שיטר לגבי כל חד וחד, דמלינו בגמרא דשבת דף ל״ג דפשיט מינה רבינא דסני בשיטה לאחר לטלם, לענין שבת, וכבלמת של הגמרא המיעא דף פ״ו בבעיא דמי בר שבת, בשלל שתי פרות לעשות בהם כפרוסה, אין לוקחים אחתי לא פשיט לן בשותפים שנגנו ושבחו, דל״ל אלו קנסא ולא לענין מתוכת מקנסא, לך בעיית רבי ירמיה בכתובות דף מ״ו אחיני בקנסא, ולוקח קנסא מקנסא פ״ם, ואשתא לפי שכתה הוא׳ שכתבנו דמתון פתות תפרוסה מנרע נרע, לחבי לא לוקח בכתובות דף מ״ו ובמלשא דיבן, מדין שותפים שנגנו ושבחו :

ברם הא קשיא לי מדין הפדיון הוא׳ על הגמרא דשבת דף ל״ג, דליף לענין אחיר שבת דסני בשיטר אחר לטלם, מנתה דוכתי ומכללים לוקח רבינא מהך דשותפים שנגנו ושבחו, דהוא קנסא, ואתתא לא לוקח מדין הפדיון שנגנו אחתם כלעים לאחתם כהנים, ווילא י״ח בשיטר אחר לטלם, וא״ל כס״ד דיי״ל פדיון שתי דרתמנא קפיד על אחרי הכן שיהן שלמים, ולא קפיד על אחרי המקבלים הרבה כהנים לא אכפת לן, כל זיכא דהפיה פרוה בחתם כלעים, ודומה לזה דרתמנא אחר לבנית י״ב כברות לחם הפנים, ושיטרן כ״כ דקפיד על בלתחם בשיטר זה, ולא קפיד על הבשנים אחלנים לותם שיהיה כל חו״א אוכל כזית שבות שיטר אחילה אלא אחילו אם כל אחד הגיעו שיטר של סני, וכן הענין בכל מנחות וקרבנות שיש בהם שיטר ודוש, דהקפידה בשיטר אל הבאתם, אע״ג דאין הכפרה נעלמת אלא על ידי אכילה בהנים, כמ״ש הטוקבל לא בטיגן שיטר אלא בעלים מתפרנים, ומא״כ בתעשה של איטר הקפידה הוא על העושה את האיטר, ולהבי מוסכתא לן לא בטיגן שיטר אלם לבל חד וחד מן בשיטן, אל״ד סני בשיטר אחר לטלם, ושפיר שפיש הבינא לזה מהך מתניתין דשותפין, וכזה תתיריון בתהלה בפיר הקנאה שהקשיתי בתחלת דבר, מדין הפדיון הוא׳ על גמרא דיבן דשולל שתי פרות, ושל גמרא דקדושין דף ז׳ בני קדושין, דבאתתא ענין הפדיון שתי דרתמנא קפיד בשיטר על המתן בלבד, אבל בהנאת המקבל לא בטיגן שיטר אל אחת כלעים, דדמי זה בלחם הפנים ומנחות ושאר הקרבנות, שם בהם בשיטר מלד הבאתם, אבל הבהנים האוכלים לותם אחילו אם

ונא לבל אחד שיטר קטן בשלמת הטמה :

פרק שמיני

דף צ״ח. נבחת דבני קטלוהו לא דוכא ולא דייגא. לפי המובן מן סדר הפיטה נראה דבני קטלוהו לגשמת קצת הוא קר, כגון אחד מ״ם לו אפשרות, ואחד יש לו עבד, ואחד אדון אפשרות לאדון העבד יקומו אלו ויאסרו לפניו, ע״ד אחד אבנר ליוחב יקומו העבדים ויאסרו לפניו, דהיינו יפשו מלחמה כיניסם, ונראה מן נוכר, וכן עשו, וכתוב המלחמה של אותו מקום נהרג השבד בוד הבפחות, אין לאדון העבד הבינה על הבפחות בזה, כי לא היה לו לזה העבד שהוא זכר לפיל ולמשור עצמו ביד הנקמות, שהם כבושים תחת יד הזכרים, וגם למשור עצמו בתלמתה ביד מי שאין דרכו לעשות מלחמה, וכן זה השוגרת לא היה לו להפיל עצמו ביד העבדים, שדרכן לרחוה בכושים לפני הגוברת, אבל לאותה דתמרי הבינה בך, דאחד יש לו בפחות, ובקש מן אדון שיש לו עבד כריא ומחזק שיפלנו את העבד הזה, להביאו לבית לעשות את הבפחות, כדי שיתעבדו ממנו בנים כריאים ומחזקים, וזה העבד בעל יותר מהאי עד שהם מתמת הבעילות, דלית דינא לבעל העבד בעבור זה, וכן בעל הגוברת אין לו דין על בעל העבדים :

פרק תשיעי

דף ק״ה. מאי פריני זתים, א״ר חנינא לתלמיד דבי ר׳ אמי כגון דאיכא שמן לתאינים לתלמיד דבי ר׳ אמי בשר דשני. וא״ל כס״ד רמז לפי דרכו, שם בשעים מתגלגלים בפרות, וסם נתקנן ע״ אחילה בברכות שהילה, אך אלו שאין נלגלין בשאלרים כרשעתה אותם בפפות הגולגלים בהם. כיון דאין נלגלים אלך נתקנן ושולן, ולכן קרי לזו פריני זתים :

שם. דגכ״ אחר מהכת וחולד בן פרין. קבא אמאי רב יוסף לא הכיה פשוק זה הקדים, ול״ל דהלה לבניה פשוק הנזהה לו מתם, דלמן קרי לזו פריני, ואלן נמי קרי לזו פריני :

דף ק״ו. אי הוית בתם הוה מקדים כי כי גם לא תאני גם לא תחזה הוה הכה עבדך. מקשים ולימא ליה הא, לא אתה ראוי לבם היה הקב״ם עוכה לך גם, שלא יצות אתרי הדוב לעבר אלו. וא״ל כס״ד, זה ישיב לו דהקב״ה אינו רוצה לעשות לך בם, שיבה בעבורו מזכיותי, ואם יעשה לי גם זה לקיים גם לא אתרי אלא הדוב הכה עבדך, ים בזה קדוש הבם, וכל בם שיש בו קדוש הבם אין מקבן לבעל הבם מזכיותיו בעבורו אלא אדרבה עוסף לו שכר על זה הבם בעבורה לו, כי נתקדש ב״ם על ידו, כמ״ש על רחב״ד, אבל גם אלא יבא אחרי לעבדר, אין בזה קדוש הבם, דאין הנבר ניכר, ואל זה מבכן לו מזכיותיו. אי נמי יאמר אני כך התפלנה, שאם יבא אחרי אי אתה רשב לעבדר, לא יעמדו

נגדך, ולא התפלנתי אלא יבא אחרי דוב לעבדר :

דף ק״ז. כדון אתה בעיר, שיהיה ביתך סמוך לבית הכנסת. נראה לפרש מי שבתיו רחוק אינו יכול לצאת מביתו בחשיכה בבוקר כדי לבוא לבית הכנסת, כדי שלא יהיה מזיק בדרך מבת חשיכה וכן, בערב מוכרח שיצא לאור היום, כדי לבא לביתו לאור היום, אבל אם ביתו סמוך לבית הכנסת לא יבא בלילה, אם יש לך בחשיכה בדרך זה ביש בין ביתו לבית הכנסת, וא״ל״ יקדים בבוקר, וגם יאחר בערב, ואמרו בגמרא א״ל לרי״ז אוכא סבי בבבל תמה, כיון הא״ל מקדמי ומאחרי לבי בעיבתא, אתר הייגו דאתי לבו :

שם. שלא תמצא לתבר ספק לבה בשעת בתיבר מן הדבר. מקשים אמאי אתר ספק ולא אתר גם על דאיה בדה, וכ״ל ל״ל פירש כ״ם, וא״ל כס״ד הספק בדה הוא כתם ואינו דם וסת, ואם תמצא כתם ויהא תבסור שבעה נקיים אחר מציאת הכתם, ויזדמן בבוא הבביעי קודם טבילה בא לה הוסת, ונרבכה לבתתן שבה אז שבעה ימים, עד שתספור ל׳ נקיים ותטבול, נמצא נתאחרה הטבילה הרבה ימים, ולא אותם ימים שעברו בשביל הכתם לא היה בהם הוסת ותשלת ושבהו בבדד, ולכן יקבע לו הרבה כי האדם מתאוה לשמוח בבנותו מן הדבר, מצא״כ אם תהיה ודאי בדה שהוא ביאת ושתם, לא תבסת לו כ״כ, כי אחר י״ב לא י״ד הטבול. אי נמי ודאי בדה הוא מתמת הוסת, וזה עבעי, ואין הבדבה בשתם מבנה הטבע לדחות הקבלה אלא בהוסת, לא ספק בדה הוא כתם, דאפשר דהוה לה ע״ם הדוב מבלמת, ותפלי שהוא תמוה לוכ מבעי,

ולכן

ולכן תוטיל הבדבה בעבור זה :

שב. כדון אתה בלתבר ביהו ולאלתי משיך בתוכך. ל״ל בס״ד דדך הלבה, דתרמי״ל ואתו אל אדם מתאוה לו הדבה בעת שיולת לדבך, ולבך חייב לבקרה בעת הבלה, וכיון דמתאוה לו ודאי הוא מזיבוי תתלה, ואז יולדה זבר, ול״ל ביהו ולאלתי משיך בתוכך, ר״ל בולם זבריה בתוך ולא נקנוה :

שם. כדון אתה בבדה ביהו נבסוך תשלבון. בלים בתבואה, בלים בזתים, בלים בגפנים. קבא הבלה הבתוה אבר דגבך תרוכך וילבבך, ולמה בלן הקדים הזתים בהם הלבה. וא״ל בס״ד בתבקין דיולאין מהם הין תשובת יותר מן הבמן, שקובע בבבה לעמנו, ולבן הקדים הזתים בהם מתקדימים ותזקים יותר מן דבקים הלילות הקדים הזתים בהם מתקדימים ותזקים יותר מן הגפנים. ותה דבתיב ס״ עבקב אבן תבה ובטוהה ונבן ותאבה ובמון אבן ותה ובבבן, הביה בו אבר״ל בגמרא אבן בתבה הבבן, הבה״ל נבן שלבו לאבן קבת, ונבן ראבון לאבן בתבה, ושוב ל״ל בס״ד בבסות בגבד תבוהך ולבבך נקיים לבו בתבה, כפי שבהם לעמלה, כי נבן בדבת, ויה ביטוי, ובמ״ם בספר הלקוטים, אך לאן תבם כפי הטוהך שם לעולם בהם, דהעולם נבראן לזתום בבביל הטמן יותר מתה אבראים לין, ובמלה נבראן לזתום בבביל הטמן יותר מתה אבראים לין, כי הטמן בולם נבראן לו לאבילה ולהתלבה, אבל יש בם הבהבה בבי אדם ולאן שותן יין בלבן, ולותה בלים ובלים ובלים, ל״ל בס״ד מספר אדם יתלבה בל בלים שולה אחד א׳, ל״ל בס״ד מספר אדם בל״ז ישים בתחונו בתחד א׳ :

שם. מה ביאתך לעולם בלא חטא לף ילילתך. הקבא הבהבה״ת בבם בהת״ם, מה יעבה בתיבר בלתבך, ותיבר ילילתך בלא מנות, וקבא לעיבוהו אוך יקבלו בבך בלא לקיים פירוהו, ותיבו תקבלו בלא יעבה אחר זה. ול״ל בס״ד יעבה מנות, א״כ בבל הטובם תעל אדם זה, אלא תקבלו אילבל בבר מנותיו בעוה״ז, ומתולה הולך ויולא תעוה״ז בלא מנות, בבבר אבלם, ובמ״ם ותעבלם לעוהיו אל מבינו לבתבינו :

שם. ובסיר ה׳ תמך בל תולי, א״ר זו הטון. ל״ל בס״ד עין בתלוי בזה עין יי״ר ט״ן, סוף הבלוי הוא ק״ד, בתבון בל תולי. ותה דקבי בעיה״ר בבס בל תולי, נראה לפרש תעוה בבאר תולאים הם לנוף דוקא, אבל עיה״ר תזקה גם לבעבם, לא ולמה תולאות דאבוהות שבבבהו תתתת עיה״ר דאוה״ם, ול״ה בל תולי בל דייקא תה בהינב לבעם ולבוף. אי נמי קבי לה בל תולי, בי היא תהיה תבל אדם בם תון הבהיבים. אי נמי בל תולי שולב בתתון, אבל תולי הה שולב בתתיבם יחד, כאותו בעיר שהיה לו בוס יקר זבוכין לבבר אלא בלאות, אבר הוהיב לו אבין, ווים אחד עבה בעודה והביאו לבתות בו, ובוה בתולבים אדם בם לו בה״ר קבה ב״מ, ובלה ותבקן בבל הבוס ובבבר, ואחר רבבו בעה בבל בל בעל הבוס אבן אחת בדולה תן לבם הבוהל ומת ב״מ, ממלא בלבם בנותו ותמוהו בתבל, ולבב לאדם לבעבות לעמתו ל״ד בון״ן לאם התלוי שולה מובה, ובוף תבלוי אולה תמיד בבבלה מובה, ולבן תמלא מתיות אין בתלוהה בזה בה״ר בון״ן לאם התלוי שולה מובה, ובוף תבלוי אולה סבולה מובה, רמז שובבה תרובה לעין תמיד בבבלה מובה :

שם. בלים לבי קבבי. נקיים בלים, מבני בהיה מהבבה לעשות הקרבנים בתקון נבות, בדי אלא שעמדו בה מי נבמים ותיבהו הקרבים. ואומרו תבבים ותבעה בעין רעה, לשון תלוה הוא זה לבבלוי הדבר, גם בין לפי דבבו בתבסר זה בל ל״ם בהיה תבסר בבל״ה בל״ה בבבלה בבבלה מיב הין ותמנה מנבבת עיה״ר ב״מ, הבי״ת שלילו בתתבוו תבי״ר :

שם. ומקה לאתבו ולאתי מהתיה לאתה אחבת. ל״ל בס״ד מעשה זה קאמר דמוזיל הקלה ומבבבה אחבה. בלומר מוזיל הקבלה מלב אחתו, דתם מבלה לאתה אחבת אי בפי הטבע מבבה ביחה בם בבים אחביה ומבתה עמהן,

ואתתו מבלה ותתקבל, אך בין דאיבו מתבלה לאתה אינו פוגה לבבים אחבות, ומתולא מוזיל הקבלה מלב אחתו, ומבבים אהבה בינו לבין אחתו, בי הוא מוסיף בה אהבה, והיו :

ל״ב מוספת אהבה :

שם. זה ילה״ר שבלתו מתון ובינו מה. ל״ל בס״ד הבוה בתחלה ידבר מתון, שאמר שמח בתור בילוותיך ויעבך לבך בימי בחרותך, ויש זבן הדבה לפיבך שתעבה התבוהה ותתקן המעוות, ומבלה אתה בוחל בני עולמים, ואחר שובבים בתוכר ויקרבנו ימי הזקנה, ותבם בן ישבה בשובה, אז אומר לו דע בי ישבר נדולה, ובסבלת עבו, ואם תתבוה לתקן ולשוב אל מה שבבר עשית, אין תובלת בזה לאומר הדבר, שאפילו על שיהה קלה יביאך האלקים במשפט, וא״כ למה תהיה קבת מבלן, טוב שתבלים ומיך בתבנוגים, ותתבנן אחר בות, וע״ל בס״ד, ולאבו מתון, קודם שיגיע יום בקבן שהוא לרי, ותתחר בתשבה בלרי אינו אלא שבף הטובן מעבי הקבון, ובעבבו נקבת עוד הבלו בלעון, ושובו מר דאחר יבר בקם שהוא מבסבר בה, שהוא לשון בשובה בתלמוד :

דף ק״ח. ל״ל קולו קולו. הא דבבל בלשון מפני כי היה למעלה מקבעו רבה הקבש יער בל אחריהן, וכן למעה מתנו, והוא תבב טובם בל ישראל הם, והא דלא קלו מעים בחוו רבה לא קן, ולבן ל״ל קולו בל רבה, ותת״ב קולו בלבם :

והא דתאבר רבה בר רב הונא מלן קדיים תיקון בעבים. קבא אם נתחייב לו מתון למה יקללו בנתבות, וכ״ל דבוהו על בעבי אילנות מתם, שזתבון אדם רע ומזיק ויקון לו בעבי אילנות בלו, אך הבס״ת דרבה לבתחון ולבקבבו בדבור הבדיו. דבבה דבריו על ילדיו וקבבנה, ובמ״ם בזוהר בריש בראשית, בקבבנ בל תתחר מי בי בן מות הוא אים בם :

דף קי״ג. בל הבוכב שבר שבור תלוי ונופל נפבו, נראה בס״ד שבר בתלוי ש״ן כ״ם רי״ש ס״ם נפש, רמז דבוכב ש״ם בתלו בוכב נפש :

דף קי״ד. ולאו בהן מה. קבא אתאי לא ל״ל בן תבה בבראתו קודם עבשת ונתן עמו בד״ה. וכ״ל בם״ד, דדוש בבינה זבור לעוב בעבת התילה, יבא מתנו נגון אחד בלבד, ובמ״ם מהה״ל נתת ל״ל, חה מוכרח, דהה זדמן בבנב אחד בבל העולם ובתחלב לבתה ניטוטים, אבל מי יבן, אלא מוכרח לותר דמתחלב לבתה ניטוטים, אבל בבינה לבמר הוכחים לאחמים לא יבא ניתן אלא שלם, דהה לא בת בתרבה רבה קדושה, מפני בבלב בתבל לתיל אם רב התנינא בת בתרבה רבה קדושה, מפני בבלב בתבל לתיל אם רב התנינא סבא, ותם אפבר בבן היה לו לבות לבתן ניתן, ולבתן ניתן, ולבן בתחלה בבן בתלה אותו תבב שבת בבלב ניתן אחר, ולבבי לא ותן בנוף בה הבראתה אלו אלא רק ניתן אחר, ולבבי לא ותן בנוף בה הבראתה אלו אלא רק ניתן אחר, ולבבי לא הקפיד הקבנים, אך אחר שבשת ותתן שתו בד״ה, הבין שהוא שלם ותינו ניתן בי היה לבם סימן בדבר הה בת אם לא יומר שהיה אלא בתלב בתבל ניתן, ולבן אאל אותו בתבה אלא בתלב בתבל ניתן, ולא בתדבנת ניתן, ולבן אאל אותו שתה ולאו בבן תר. ודע דאותה בתדבנ תלבינות אותם ל״, דדבה בר אבוה מנא לת אליהו זבור לעוב בבבבי נוים, בי הלך בם בדי לתיל נפש נוי מן המיתון, בבבל לאותו הגוי עבה מובה לשראל בנולה ש״ם, ומה תבין בתה תבוב לפני הקב״ה מי בשוה בתתה בתקנה, אלא בבינה בבבלה :

שם. ל״ל שבוע נלתך ספי שקיל מהני מרפי. קבה לתה מלבך לימה לו שקיל נלתך, ואמר ספי שקיל, ותוא מבלמנו ולאי יבשוע בלתתו. וי״ל דבתת ותבוב שלינו ותן לו רשות אלא לשקיל בתבינו, ותם הוה שובה בן אז אחר שובתו הקיל ותתבר מתן קלבינ לעבלמיה דאי ולאי יבלוך המרבן מדיני, לא הוה בשתר לו הבלה בל בלום, מבלינתא הרית, לך עתה הרוות הקלבה הבלמתו ריח הטוב ולקח תמוכתם מתון הרב :

ודרך

וזרוק דגם נראה בס״ה, דיהוא לשון הזורה של חתכים נקרא בשם תלוקת הדבקון, וכן במקרא אחר שלא לך קלון תרים לגוי, וגרסו רז״ל על דברי תורה, ויהוא אחר״נ המבכר מעיה אין יכול האדם ליהנות בהלי עלמא, משום דאין ברורות מתחלמות אלא בשבוף, מ״מ מעבר לעוור תורה יוכל לבקש בהלי עלמא, משום דשבר הטוהר אין לו סוף, דאמרו״ל מ״ה אין לבם מעוות לא בשוה״ז ולא בעוה״ב, שעולמו ילכו מחיל אל חיל ראה אל אלקים בציון, ולכן אל״ל שבוש נלגלד וסבן, כלומר תוכל לחטוא בהלי עלמא מבר הגלגלת שהוא שבר הטוהר, אי יוכן עו״ז כי הוא אל״ל בתחבש לא מלינא בשיבת מלינא, נמצא לפ״ז הגלגלת הרומות לשבר הטוהר שלו היה מקופלת אזוש לוגר לעוור לעוור בלם בכל הבם, כי אם רק בחלי לו שני בלובים, ושתה בהוא מתעבר, אי״כ יפשוט הגלגלת שלו שלוחה לעוור בלם בכל שם סדרים:

שם. מתן קלבל לעלמיה ברבה בר חנה. יל״ל הוא״ל רבה בר חנה לבל לעלמיה, ולחה נקנו בהלי לעבדת מלן קלבל לעלמיה ברבה, ול״ל בס״ד דה״ל תנ״ג דהמלך נקרא בהלי עלמא, לא שבו ברבה שבא לנ״ש מקום שבר עלמא לחיר, ולקח משם הלך ואחר לשום״ל לאחבלו, אלא מזמן לבם סיבה בשום״ז, ונתעבדו מחנה, וכמו שבן יוסף מוקר שבו, אמ״ג דהתעבד בזמות בכוד שבת, וכמ״ש לו אליהו זכור לטוב, מלן דיוקן שבתא פרש שבתא, לא לקח הטובר מנ״ש, אלא בא לו ע״י סיבה בשוה״ז שלמו, שקנה בנ ומלא בו מבנלות, ואין זה בעבר לבדיה, ולכן דקוקו לוחר מלן קבלל עלמיה ברבה בר חנה, שזה דבר הטבר שבא למקום הבדש ן ולקח משם הבבר:

פרק עשירי

הנהו בי תרי דהוו דיליה חד עלוי וחד תחתיה, ג״ל בס״ד ע״פ מ״ם ר״ז״ל אם יתנא אדם בברית הלשון ממילא יחתא ויפנוס בברית המשור, ולכן הם מבוונים זה בענר זה, ובזה פירש עפ״ר הרב מור אבי ולה״ה, ותבא בריתי עלי פיך ודפח״ת, והגיה יש סברה לומר שבעל הבוכה בחתא בחתיבם, וכא לתקן יתחל בתיקון תחא הלשון תחלה, ינן כי בהדר״ תחא״ דבא ברית המשור בשבל אחא בברית הלשון, ום סברה לבפר, הבחת דחבא בחתיבם יתחל בתיקון ברית המשור דחמור עפ, וז״ם הבהו בי תרי הם ברית הלשון ובית המשור, דדיהי חד עלוי הוא ברית הלשון, וחד תחתי הוא ברית המשור, שבתחתן נפנס מחתת הבלין ולו״ל לפחות משובה הוא הולחת בחוס אבר מגיבה על אדום המשובה, ועל כן בי מבי מיא עלאי אזלי ומקבי לתחתי, פירש מיא הם הבינות בקבלים מים הזדונים, וגם עוד הבחת של הבה הוא בדבור הבוישו הוא בחוס שבות הבוק, הבה אם עתה זה בחוצ בא לתקן משבון, לחי יתקן תחלה, דיש סברה לומר הלשון תקנו תחלה, ואח״כ ברית המשור, כי חבא ברית המשור ובוחה סיבה מן חבא הלשון, ום סברה לומר ברית המשור יתקן תחלה דחמור עפ, ובזה פליגי ר״ח ב״ה ובבי

דף כ״ח. ר״מ סבר אדי טיפו בתר שיקרו, ור״י סבר לא אמרינן אדי טיפו בתר שיקרו. ובתבו הבתבים ז״ל מה שבשבו זה לזה בחבנה, מה אם יבלה אם יבלה בתחתן וכו׳ חיוקים הם לבבריהם, אבל שיבר הטעם אלהם הוא בסברה פליגי, מ״ם סוברן נוף בתר שיקר, ומ״ם לא סוברן נוף בתר שיקר, ולבלהה קבלה לי מהבא על מ״ם בגמרא דמבחים דף ס״ע ע״ב, כמי ר״ם בן אזי שיבולת שבאבלה אלים קודם לעומר, ושקרה ובתלה לאחר העומר ובוסיפה מהו, בתר שיקר אזלינן ובריה עומר, אי״ר בתר הוספה אזלינן ועד שיבא שיבר אבל, חיפשנו ליה מהא דא״ר אבהו א״ר יוחנן,

ילדה בסבבה בזקנה ובה פירות אפילו הוסיף בחלתים אסור, ואחר רבה״ן ח״ל יוחנן בבל שבחלה בבבה ובשקר הבבה, אפילו הוסיף בחלתים אסור, הוא נופא שקר מיבשיא ליה, הבבבי פבשיא לבו לרבבן דבתר שיקר אזלינן, לא שבא לקולא לא שבא לחומרא, אי״ר שפוקי מבבפא לבו ולחומרא אתריבן לקולא לא אתריבן, תיקי ב״ב, ובלאיה נראה דבשיא זו היא פלוגתא דר״מ ור״י, דמ״ם סוברן נוף בתר שיקר, ומ״ם לא סוברן נוף בתר שיקר, בראתמרינן הבא דבסבבה פליגי, וקאתר תלמודא הבא דגם בחוטרא פליגי בסבבה זו, ושיין בגיטין דף כ״ב בפלוגתא דאביי ורבא, דאביי סבר בתר נקבו אזלינן, ורבא סבר בתר נוטו אזלינן, ופריך התם אפלוגתא דר״מ ור״י דהבא, ושיין בתוספות שם בד״ה ובדאתרים וכו׳ ע״ש, ושיין בגמרא דאזלין בה קל״ו ע״ל״ל, דאתמר התם אי מה תרומה גדל בחוב חיב, גדל בבשור פטור, אם בהתנים הבו הגדל בחיוב חיב בבשור פטור, ובבי תרומה מנ״ל, ותניא ובמאל אלקח דרם בבשרלא מבבר, עד אלא הבי״ל אלים וכו׳:

ע״ם, ותם שאר ה׳ בתוקים אחר מדבר בבבל זה בס״ד:

דף קי״ט. בשיר רב עבן ולחומתא דבי ירמיה, מבוא לנוטו מלו, תיקו, ובגרסת הרמ״ם ז״ל הבשיא הוא רק מבוא לנוטו ולחו מבוא לשיקרו, אבל מבוא לנוטו, אפשרה לן דהו בל עליון. וזיבה מר״ן בס״ע ס׳ ק״ז״ פסק, הוה מבוא לנוטו ולחן מבוא לשיקרו, לא יחול הבליון, ולחם בבל״ן מלילתן מירוו עבל״ל, ובתב הבפ״ע ז״ל, דהבשור בתב דיחלוקו מבוא דתבעיא דלא אבפשיטא הוא, ובתחבר בתב בלבון הרמב״ם, וכ״ל דהרמב״ם מיירי דלא נתלב הבשיקר בתלבת הנוף, מבוא הבי ס״ל בין דבבפ״ם בבאר הבשיקר הרבות, התחתון, הבתא דלא תלב אפילו הנוף בדיבן הנוף בתר שיקרא, ולא יחול בה החלי אם לא בתלבו ותבבו, דאז הבולות מחבירו עליו הבלה, ובשור מיירי בבינה דבתלבת הנוף בשקר ובתלב בם הבשיקר, מבוא הבי, אף בבלה תלבו בין בראי לתלבו בבפשטא יהו, בזבלא אין התחתון מוחזק, והוא אבעיא דלא אבפשיטא, מבוא הבי אילין בל״ל, והב״ז ס״ל דהרמב״ם והבור פליגי ב״ם, ואלא שבבא בס זבקלה בבבנן זה לבנן מודה הבלה מן הבליון, הן בבדון הרמב״ם ז״ל, הן בבדון הבור ז״ל, אם זה הבודר הבלה מן הבליון לקח הוכח בזה, בזיב הבליון מבוא לנוטו ולחו מבוא לשיקרו, דבדיון לא תלבו הבליון מבחתון, וזה בלבו ולקחו, אם

מיבר ליבטת מבבו, ואי״ב בדבר בזה בס״ד בס״ל:

שם. אפרין בבבייה לרבי בחבון. אפבר לרמוז בס״ד

דבבי ר״מ ור״י ור״ם בחבוקים בחבוקין, ע״פ הדוב דישקב ושבו אילן הבילבות, ותחתת בן ישבון עבו אין לשקב מבורת הדן לבול טובה בשוה״ן, כי בל טוב עוה״ז בלו הוא, אמנם יש תבובה לישקב על זאת הבעבה, והוא בי בוב ז ל״ל לבתקבון, ואל״ל לאדם ליקח הבוב בלה בלתי הבפש בנבפש מן הבמים לאדן, בי בוב אדן ברוך לבל ובבר, וחבירת הבתב והבלת וזובבים, ולא תהן אדן פריה, הן בדי הבן בן בדי אחרון בבלה, בלתי בל ובבר ובתם וילת וזובבים, ובם אחוב בלה אין יבלים בל הבבריות ליקח בבינה בבתבו, אם לא יתוקן ע״ז זבירתם בתם ביום וירח וזובבים בלילה, וכן ל״ל לאדן וכריות אבה להתקיים בלעבי הבריות, וכל אלו הבל והבעבר ואור הבתם והירח וזובבים והבריות, בלם בלים מן הבמים לאדן, ובבו לא קבה ולקח אלא אדן, אבל הבמים הם בבים לה׳ ולא ירבה אותם אלא ליבראל דוקא יען בי בדוב הבמים הוא ע״י הבורה והתבלות והבלות אבר בוהן יבראל, ולבן הם לבבם יש להם זבוה בבמים, על בן בבלה בוב אדן אדן בריה ובביה, ובתבוה ובדל מן הבמים בהוא אלק יבראל, ובלהם הוא, וא״ב מבלהם לוקחים״ לבהבין בוב הוב״ה ובבבה אחר בעים אחבו בבלה אחבים ובשלת הן, בל הבתוב לחיים:

והנה אבור מלבה לא ערבו לו דברי ר״מ, בי הבל מחלוב ליבראל ואינו נוהן זבות לבולהם, ובם דברי ר״ז בחבלים הבל לעבו ובובדת בלילה, ואינו נוהן זבות לבולהם, לא ערבה לו הדבר, בי אבר לבימה בדולה ובבה תעבוד בבבדון, ותחבוק הבולע אותה, אך בבבה הבבי״ ערבה לו, בי מבבא אבורת לבי מבי, הבה בזה יבבות דין ובקון בתן אומר ואין דבריהם, לבן אבר אחבי אחבריון בבבייה לבי״ם, ואבר בהלי ובבבה הבר אלו הבית לו ד״ז בבין, בי הוא אלך בבם, ובבר אלו הוא אר בבם, והם בבו בהבא״ן, אך יון לבי לבחבייב ובבר אלו ובבבה בבבלבת, ואלבן בבבה אחבריון לבתים ובקבי בה אבר ובחבינו בבבלבת, ואלבן בבבה אחבריון יון, ר״ל בבאר של יון שהוא אבבא בדולהם ובבבלבהם יהיה לבבבי״, ולבבבא דבבבי אחבריון יהיה הבינוך אבר יון, ר״ל אבר הבורה שהיא נקראת יון, יהיה לבבבי״. ורב״ם ז״ל בבבה אחבריון הן, בי הבורה אילת אחבים ובשלת הן, אל הבתוב לחיים:

הבמים והאדן, דהבמים הם אל ישראל, והאדן אל עביו, לבן זה הטוב אל עוה״ן בנתים שנעשה ונמלא בחתנעות אביהם, בי הוא בחויב האדן ובדל מהבפעת הבמים, ר״מ אומר אל עליון הם ישראל שאוכן בבמים, והטוב מתבדל ע״י הבפעת הבמים, ומבם הוא מ״ו, ואם ירבה הבליון ליקח ובישאל לא עבדו, הוא שבע הרוחבי בוכד מן הבמים ע״י אל ומבר, ובתם וירח ובוכבים ורוחות, לבן בלבן ירק, אבלא הים בנמלא בוב אדן אחרון אבלאותו ובוויתו הבל מן אדון, בי זה הטוב אחבו בוראן מלאותו ובוויתו הבל מן אדון, הן אבת בי בלתי אבע הבוחבו בבמבך מן הבמים, ואבר בה לא הים נמלא ומבחבוה הטוב הזה, לבן זה דבר העבר לעבים, בי לבראה עינים בראה ומבויתם הטוב בולו לאדן אלם ובלה אחבון אבלאותו הטוב בולו, לבן בלבן אבלאותו בבמבך לבבבים, בי אבר בבמה הבולע אותה, אך בבבה הבבי״ ערבה לו, בבבון, ותחבוק הבולע אותה, הבה בזה יבבות דין ובקון בתן בי מבבא אבורת לבי מבי, הבה בזה יבבות דין ובקון בתן אומר ואין דבריהם, לבן אבר אחבי אחבריון בבבייה לבי״ם, ואבר בהלי ובבבה הבר אלו הבית לו ד״ז בבין, בי הוא אלך בבם, ובבר אלו הוא אר בבם, והם בבו בהבא״ן, אך יון לבי לבחבייב ובבר אלו ובבבה בבבלבת, ואלבן בבבה אחבריון לבתים ובקבי בה אבר ובחבינו בבבלבת, ואלבן בבבה אחבריון יון, ר״ל בבאר של יון שהוא אבבא בדולהם ובבבלבהם יהיה לבבבי״, ולבבבא דבבבי אחבריון יהיה הבינוך אבר יון, ר״ל אבר הבורה שהיא נקראת יון, יהיה לבבבי״. ורב״ם ז״ל בבבה אחבריון הן, בי הבורה אילת אחבים ובשלת הן, אל הבתוב לחיים:

אומרים זה הטוב הוא גדל ורבה ונבחבוה. מבלנו ומבלקינו, בי בלתי הבפעת בבמים אין הטוב מתבחוה בבולם, וא״ב מבלנו מי ולנו הוא, והבאר בטוב הבמלא בבד בבי עבו בעלי דיבה בתבחבוה בלהם, ואין ישראל מוליאין אותו מידם, באומרם בלנו הוא זה, מדיבה בלנו הוא מי וגדל, ובקבק לומר והבאר בייבו ר״ל מן הבוחבן שבייבו ישראל כמו בבס״ב, שבבבלים לו בבבתו ראה הבוחבן שבייבו אחבי שבשם לבמי ניבן ובו״ל:

והנה אבור מלבה לא ערבו לו דברי ר״מ, בי הבל מחלוב ליבראל ואינו נוהן זבות לבולהם, ובם דברי ר״ז בחבלים הבל לעבו ובובדת בלילה, ואינו נוהן זבות לבולהם, לא ערבה לו הדבר, בי אבר לבימה בדולה ובבה תעבוד בבבדון, ותחבוק הבולע אותה, אך בבבה הבבי״ ערבה לו, בי מבבא אבורת לבי מבי, הבה בזה יבבות דין ובקון בתן אומר ואין דבריהם, לבן אבר אחבי אחבריון בבבייה לבי״ם, ואבר בהלי ובבבה הבר אלו הבית לו ד״ז בבין, בי הוא אלך בבם, ובבר אלו הוא אר בבם, והם בבו בהבא״ן, אך יון לבי לבחבייב ובבר אלו ובבבה בבבלבת, ואלבן בבבה אחבריון לבתים ובקבי בה אבר ובחבינו בבבלבת, ואלבן בבבה אחבריון יון, ר״ל בבאר של יון שהוא אבבא בדולהם ובבבלבהם יהיה לבבבי״, ולבבבא דבבבי אחבריון יהיה הבינוך אבר יון, ר״ל אבר הבורה שהיא נקראת יון, יהיה לבבבי״. ורב״ם ז״ל בבבה אחבריון הן, בי הבורה אילת אחבים ובשלת הן, אל הבתוב לחיים:

בשם ה׳ נעשה ונצליח

ליקבה״ו.

בבא בתרא

פרק ראשון

דף ג׳. גדול יום כטוב הבית הזה האחרון מן הראשון, מ״ש בכנין זה עצמו, כי בבית הראשון היה הטיל נבוז אדנים לתחת, ובבית השני היה נבוז מלה אחת, ממלא נתגדל שבשנים אחר זוהר מן הראשון, וזה נרמז באיזעיות יום, בשולחנם. כזה ״ד ה׳ י״ד ה׳, שולים מספר שבשים, ולי״ת גדול יהי״ה מספר שבשים כבוד הבית האחרון מן הראשון, וגודל הבנים שהם עבר שבים נרמז בשני הבי״ן יחדיו, אבל בשני תיבות הבית הזה, הבולי״ן בית זה, וכתב שני הבי״ן שהם מספר יחדיו באותו הבית הזה בשנת האחרון שיהי׳ על הראשון שבהה שנים, הם״ז חה״ן. והנה יהוא דבית שני היה בזמנו לתת לא״ה, ג״ל לבד נרמז גדולו בשנים, שם עבר באות לתשנה על לתת מספר מעבר, וגודלו בבנין שבות היה מלה אחת, נרמז באות אחרון של לתת שבות אות ת״, ונמלא עתה בבית שני היה הטיל נבוז מלה, ואבני מלה, וכתבו מלה, הרי כאן שנים מלות שבות מספר אות ש״ן הרומזת לעתה, התקדמי היה לבנהם מלה נוסף, ויעקב מלה נוסף, ולא נסרקן דיוו, וכמ״ש בזוה״ק בסוד השופר, וכן אות **ש׳** היא אלת קין:

וע״פ הקדמה זו אתמהו בית ראשון היה בזמנו אבנהם, ובית שני בזמנו ילתת, ובית שלישי בזמנו שעקב, בזה יובן בס״ד לפרש הענין הקבי הכתוב בבית שני בשם אחרון, והיינו כי בסדר הקיון של הספרות הבנהם אות״ה בקו ימין שבות קו ראשון חסד, ויעקב אש״ה בקו האמצעי תפארת שבות שני לראשון, ויילתת אש״ה בקו שמאל נצוח״ה שבות אחרון לשני הקיון ההם, לכן בית שני שנבנה בזמנו ילתת קראו הכתוב אחרון. ועל כי הקדמה הנ״ל דבית שני היה בזמנו ילתת, פירש בני ידידי שעקב נר״ו, לכן היה אורך ק׳ אמה, כי ילתת הוא נבוזה שונה מן הבנינה שבשם האות עב״ד נר״ו:

והנה הנאון מו״ט בס״ד דדמאי כתב מפי הענוגה, מ״ש בבית שני אחרון כך דרכו של מקרא לקרות לאחשנני אחרון, מפני שבות אחרון לראשון, כדמיונו בס״ד ובלא הכתוב ויבש את הבשפות ואלינן לראשון לתשנה, ואת לאה וילדיה אחרונים, ואם רחל ויוסף אחרונים, נמלא קוראת לאחשנים אחרונים, והרמ״ז ז״ל פקפק בהוכחה זו, דשלא כתב דקיבע אחרונים, אבל הבא לא. קאמר אלא לראשון ואחרון ע״ב. ואחה״מ אין זו קושיא, דבני טוענת המפרש לו דיוקא דלבון אחרון מורה יותר דאין אחרון עוד, לזה נקיב אחרונים דאין זה לשון כרור, ודאי״ל ואת לאה וילדיה שנים, ואת רחל ויוסף אחרונים, אלא ודאי אין קפידא בלשון זה של אחרון כלל, ונקרי ליה ספר על האחשנני שבות אחרון לראשון דקוים אלו. ומיהו הא קשיא לי שלא תירון הנ״ל, דדילמא אתם הוכרח הכתוב לומר את לאה וילדיה אחרונים, ולא אמר שניים, ללמדינו שלא שמעה את לאה וילדיה בבורה אחת עם הבפשות וילדיהן, וכן רחל ויוסף שמדו אחר לאה וילדיה, ותיבת אחרונים ר״ל אחרון, ולזו ר״ל אחר, והתיז״ט מדיוקים הוכיח מפסוק והיה אם לא יאמינו לך ולא שמעו לקול אות הראשון, ואמינו לקול אות אחרון, ואה״נ דהוה אות שלישי קרי ליה לשני אחרון, וגם על פקפוקו של הרמ״ז ז״ל בתירון זה יש לזבר כאחר יבכו לאחרון לאחרון, דאי אירא לאלו אחאלי לא נקיב לקול האות הבני דהוה בחוב עבר, אלא ודאי לא אבשה בדקיון זה, והרמ״ז מדיריה דקרי אחרון לגבי בבר ודם, אבל הבלעבי הוא כנין בודי אמים, והבבא קרינא ע״ה בזוהר ח״ב דף ק״ג אחר קרי ליה אחרון, מבוס דלא יהא פיהו דשומת הבהות בגיעא ובאיל ויתבהר במלקדמין ע״ב. ולי אלא מבהה ל״ל בס״ד לתרון, דהבהוב בשבר לתרון הדבר באומרו תיבת הזה דהוה יתיר, ובני לומר גדול היה הבית האחרון מן הראשון, ונקיב הזה לבודק דאיבה עוד אחרון אחר, ע״ד שאחר״ל ע״פ ולא תביה זאת בלבוקה וכו׳, זאת מבלל הראיה אחרים, וכן כאן אחר הזה בומה מבלל הראיה עוד אחרון אחר, ובוה בית שלישי שבנה בבא״ח:

שם. ואתה לבא ואתה לבא. מקבים כיון דאיתא לבא אתים, ולא אמאי אר מברא לה אבנין, ואר מברא לה אבנים, ולא ברבו שבוהב הכתוב אתרוייהו. וי״ל דאבנין אבנים הוא הכתוב דרך ביר, שבוהב אותם לבשומו גדול בבנין, אבל אבנים לא שייך בוה לוי, אלא בא״הכתוב לבבר אותם שבוה זה הבית גדול בבנים יותר מן הראשון, ולבן לא נקיב בל אר מבוהב אתרוייהו, אלא מי שבבון אר הכתוב שבא לבבדם, פירש דקאי אבנים, ומי שבבון הכתוב שבא לבומם, פירש דקאי אבבנין. ובני ידידי בס״ד יעקב נר״ו פירש דאמר המפרש אבנין בס״ל דאלוקן בעיקר בתר לוכות, ומאן דאמר המפרש אבנים בס״ל דאלוקן בעיקר בתר בוכות עב״ד נר״ו:

שם. נתן מבוע באותה בעוקה. פירוש אחלה נתן מבוע בה, ובדיין לא עלה על דעתו בוכל לבבות את אחרונים כדי לבקה אותה, ואחר שבמע בבבבר עלבים לו באותה שבה מלאו לבו לבשות הבע הזה, להבות את אחרונים, כדי שיבה אותה בעוקה לאחר. ואומרו שבע בת קלא, לון הכונה בת קול מבשיב, אלא דבר זה יצא מפי הבלבלים הבוזים בבוכבים ובשבע לאחרים, ובם הבלאי קול זה בבולם הבעע באותו אחרונים, שבם הוא שבעו מקול דבלאת, ובה״ב אחרינן בבמבה יצא קול וכו׳, וכן הבנין כאן לקול הזאת מבבי אדם קרי ליה בת קלא, ומ״ש בעמבה בבוכבא, לון בבוכה דבם מבם אלא בתיה ליה הבהבות אחוקות בבמה מיני בחמבים, אם בשאלה לקיים בבר האדם בבנין בחים של חבעה בבלבים, אך לא היה אבעה אבם, אלא זו אקיימא הבבר בבודו עבינו בה:

שם. קבלינהו לבלבו רבנן אוריה לבבה בן בוטא. הבה בודאי מ״ם לבלבו רבנן, קאי על הבהבדרין, שבוה יבא מהם אן יבבו דין ע״פ התורה, לבהבו על אבר הזה עבד ומלך בחזקה, בהבנו בבבות בבבה, ודין זה הוא מבור בבבם, ולא אבם אבבר אבבים אלון אבבובים בבבבבדרין, ולבן הבו הבבבדרין בלבד ובייר אבם לא בבבה בן בוטא ליקח בוה. ומה שבתר בבבה בן בוטא דוקא, ולא בזלבו, מבבי בי בבה בן בוטא היה ידוע בבבבו אבבי בוקב ובוטר, והוא אוהל ובולא לבבל מי שבתיא לו, ולא שוב אבבא אבוה ס״ו ע״ב, בא״ה אבבר לאבבה אבבה לי אבי בוטבי, אולבא ואיתבא ליה אבי אבבי, שבוהב אבבה אבבים אבבו ואבבה בבבבב

הוא וכנו בקרב כל ישראל, ולכך נקרא המלך רבא לשון רבות, ר״ל שיהיה רב, ואל ידי כן ותרוך בתמלכתו, וכ״כ הלא

כתוב תחוין תרך :

שם. תרוויהו דומיא פירש רש״י בלי הים שהם נשים ומדים.

כן זה הענין מבואר בהרחיק. כ״ל כיוון כזה שהיה הסדור הזה במקדש, מלך ראלת הבעים, לתקן מה שבאות שינו אל שלם. גם נלים לשון נלגל לאחור נלגל הוא אחור בשלם, שבדר מקום זה לרוח נמשר כיד ברזם, ושוד יתנלגל לאחור לשראל. גם הנוגעים הם ירוח לכן בחיל. ר״ש ילך, רמז הסוף ילך זה״מדים. גם ר״ש שלשה נוגעים אלו הם כלל, שהם ר״ת בהנים לוים ישראלים, אחר שוסקים בקרבנות אחיהו מקום, אלא שיחבר מהם מן אחר, שלרוך בהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל בעמדתם. וכ״ל בדרך גם נגלו להם הנגעים יקרות אלו במקום אחר כיום, ומעשה בחוים הם מעשה ימי בראתים, ולכן כתיב כיום ראות הנגע כמו הנגע זה בראתיו מן הראתיו :

שם. והא ת״ל חבדא לא לסתיר תיעם בי מעשת. הקשה הרב מוהר יעקב ז״ל, בשלמה כתיב הנכבד אחר לבעותם בחקום אחר, לבך מוגן ואח״כ סותרין, אבל בהמ״ר אל״ל לבעות בחקום אחר, ומוכרח לבאור תחלה מדי שיבוא, והנגע בנ״ש. אל״ל כ״ד דפרץ אחר אשכים עליה לבאור טולו בבת אחת, ואח״כ יבואו, ליחס ליה לבאור ולבעות

פורחת פורחת, קצת קצת, ופסוק :

דף ז׳ ע״ב. כגה בית שבר גולת אשתעי בהדוה. הנה רבי יוחן בפ״ד, רמז הכתוב אל תגאל

דל כי דל הוא, ואל תדאה עני בשבר, שתשבר בית שבר כדי שלא ישמע קולו, וכ״ל דנשבע מהיה בעבר מדם, הוא עשה בית שבר, ושי״כ לא היה נשמע קול הצני, לכן בא הוא לא ישמע קול, ולא יבוא לשוב בתשתיו בהדוה. וכ״ל לכך נתקרא אליהו זכור לטוב בדבר זה, כי תיקון הנדרה הוא בתלכות, ובדאשר הלכו נקראת נדבה, כי התלכות היא סוד בס כ״ן, אבר פסוגו ד אותיות, ותלוה ה׳ אותיות, וזהו נדבה אותיות כ״ן ד׳ ה׳, ודוגש כי אליהו זכור לטוב הוא בתלכות, ולכן אליהו שולה עמו מספר כ״ן, ולכן נתקרא

על הדבר הזה שהוא הנדבה ונדבה :

שם. אלו מותה זו תורה. כ״ל בפ״ד הסודה נקראת בת״ת מעשות, ת״מ בבריאת הלבות, ותורה שבכתב תחבה ספרים, ותורה שבע״פ שבה סדרים, הרי בלו אותיות תומה שהם מ״ת ו׳ ה׳, ובדי בתנדלות אלו ת״ת, כי הנופים בל כמי אחם קרויים בתים. בת״פ עד אחר לא ישוא שומרי הבית, ואלו נופים בל עצם ואחרעת אל ת״ת שהם נבוסים ושלוגים על עצת ואחרעת קדוש בשם מגדל,

דף ח׳. והם תוכו לבלגלן, תני רב יוסף אלו ת״ת

מאמתת הבלוגים משיר לשיר. ר״ל הפסוק אומר לרבלגלן, ואמאחר מאדם בל הבלי אחת״ת. וכ״ל בפ״ד כל אחר שעשה אחדם בו עבודה לבש״ת אל אחד מעוה ובתיהם אותו אחר בשבר לבקר״ם, ע״ד מ״ם מבן ז״ל באבקת רוכל ע״פ ואלו נסבתו מלכו, מיום מלך אלו אחר שעיתו ואחר בתחתיו, ולכן הבלי מ״ת שעושים בשם עבודה לבקר״ם בשקר הבורה, שמבתאן אותם מעיר לעיר הכתוב מייחס אותם לבקר״ם, ולכן אחר לבלגלן ע״ד מש״ה ואלו נסבתו מלכו, דאלו נ״כ עבאת ובראם בקר״ם לעבודתו :

ועוד כל בפ״ד כל הבלוחות שבהם בתיה קבלת הבורה, הם רומזים לגלח וסוד שהם סוד הבלים, גם שוד כי תורה שבכתב ותורה שבע״פ הנה גלח וסוד שהם בלים כי״ם, ולכן הרוש הבלגלן על הבורה שהם ביתה הבלים בבול הבורה :

שם. יאת מדבראותיך ליאת ויתן הדבריו אל מקום. כ״ל בפ״ד תר״ל אתכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמעתם,

ולא״כ תיבת אתכי נקראת הבריו אל מקום שפי מאחר הבריות, ודיוק אתר״ אתכי אתמרה נעמוה כתיבה יחיכה, ופרשתי בפ״ד דאתבעא הבריות אלו הם בגבד ד׳ חלקי פרד״ם, ואמרה בלתשבה בגבד חלק הסוד, והוא יוכל ליאת ויתן בדבריו אל מקום, ר״ל בגבריהן אל אתכי כולו, ות״ם פסוק זה בלשון תרמיה, כי בחתנים מבריהם בלשון אתר, ומ״ם הבריו אתר״ ז״ל בסוד הקדוש, והלה הקב״ה שיבור הבריות בל מעלה

הדבר הזה בסבשיות ישראל :

שם. ינבאו בעלי מקרא בעלי תשבה בעלי תלמוד בעלי

אגדה. כה דלא אתר דבר אחד בבתם ובכנו בעלי תורה, והבל בבלל, מפני שלא לחודיע בבור הבזבוז שמבזבז לנדקה, בוגתו ליחד תרבע אותיות הבם ב״ה, במ״ם ודר״ה מעבה הקדוש בלום, ואדבע מעים אלו הם בגבד אדבע אותיות הבם ב״ה, והב ר״ת אדם, והיינו מ׳ אגדה, מ״ם מבקרא מבנה, ואות ד׳ בתמנע הבם הוא במילואו דלת דמז לתלמוד, כי ת״ל דבל״ת הם הלמוד, יו״ד דבל״ת הוא סוף תלמוד, ובזכור בכ זה נאלה ויאלה לבינו הקדוש, כי הוא היה בתיבת יוסף הש״ה, וב״ד בשבר הבגלגולים, ולכן בלבל את ישראל בבנת בלורת הנמשת יוסף הש״ה, אבר בלבל את לחיו

ואת בית אבו, בבנת הרעב בתלרים :

שם. פרבשני בבלב. כ״ל בפ״ד, רמז לו בזה, דהבלבוס בבבול שבשו טוכה לבינו ישראל ביניאתם מתלרים בלא נבחו, דבתיב ולבל כבי ישראל לא יחרן בלב לשונו, נתן לבם שבר, שוב בל הבבלה בלבב תבלבשו אותו, ובמ״ם בז״ל, ובם שמו אלהים אם״ם שיבים לחיים ראוי ביפרבשם, בבבול שמגיע מהם טובה ליבינו ישראל בקבלת התפילות, במ״ם דז״ל בל הפלה שאין בה משפטי ישראל אינה מקובלת, שהוא בחזנתת התלבנה בריתה רש, ומלאה הכתוב עם שתמני הקטנה. אל יוכן בל״ל פרבשני בבלב. בלומר דבר מושב, במ״ם בל הבלב מבח אודיע ואוזיעה אבדריה. אל יוכן בס״ר, דהבלב עבה הקב״ה בובה עבו, המבבה אבלבו במשני אבבה ימים, ובמ״ן בגמרא, והבה מלינו מון מאבל הראשי לאדם בבוהה בבני מעים הבבה, ואינו מתבבל, ובי״ב יבבוק לאדם האוכל אותו בעבד ד׳ בו׳ סעורות, ובמ״ם בגמרא דבדרים דף מ״ת, דת״ל ר׳ ליב״ם אתלי לא אבבל מר מאותם בבובסיון, ל״ל מפני שאין יוצאים מן בני מעים, ל״ל ר״ו ב״ם מבסאוך עליהם לאחר ב״ם, וכן כאן רמז לו שיבן לו מאבל קבה, שאינו מתבבל, שיוצל לו לשאות מתיו בעבד בעבד הבלב בלבלו :

שם. פרבשני בשורב. כ״ל בוגתו בזה, כי בתוב בספר תולדות הבבבה, דהבורב מנוי בבבל הראלות, לך בבל מקום שבתו יהיה לבעינה ולבלבה, ויתבו אותו לבן בלבל ורש מעבלבים, ובבום אחרים אין דבר טוב בעבלה בו, ובם בחבתת לבו ישתו תפלה, בל לאם יבבר עליו תיבה, ולא יש מלין אחר מני אלף לבבוד ובבו, גם שבעו לבינה אחרון לתבוד בסף הוהב ובלי יקר, בם יעבבם ישים בקנו, ובאחר אחרון בזה ע״ב, ולכן הזהיר מין זה הרע והבתלה, לומר אמ״ם שעמי אראים בהיו בזמן הבבבה הם רעים ומבאים, עב״ז הבזה אותם בעורבה בשתו רע בגיעה, ובמ״ן הקב״ה מזמין לו פרבסתו. אז מני אל״ל בעורבה. ר״ל תתן לי בסולה של מאבל בעורבה זה, שהוא מזון מן הבסולה :

שם. אלו לי שבתתי פרי לבבי שלא אחלר. בקא ובלה בתתלה הבבים שלא לפרבסו, בבבול שהוא עם אחלר, ואחר שלא״ל שפרבסו בבלב וכו׳ הבבים לפרבסו, ופרבסו, ולמה אחר שפרבסו ולא חזר בו ואחר לוי, ומשיקבא מלי סבר ולבסוף מלי סבר. וכ״ל לא נתחרט על אחר פרבסו, אלא נתחרט על אחר בבו כאן לו הבא הלך לו, כי אחר דיון שהוא עם אחלן, ודאי יאבל בלא בע״ן, ובלא בבבה, ובזה נרוך שלא אחן לו הבא ולך, אלא יאבלו הבא בבתו, מדי שיעל ידו ויבבך בבנו, ולו״ל אלו שבתתי פרי לבבי

אחלן. ותי דייקא, כלומר נתתי לו, ולא אתלמלאו בבתי אח הבבן, אלא אחלו לו, ובי״כ אלינו עבו לבינו, אי מני אחר לו בתתי בבר, ולא נתתי לו מאבל אחר, אל משות, כי בבבא אלא תרי אלבור. אילבל בלא בבי״ו ובלא בבתו״ו :

שם. אין בבבעות בלה לבולם אלא בבבל עמי בלבל. ר״ל כ״ל בבבל בבל״ם בבבל בבבל בבבל

לומו בש״ס, לכן יזכה לשלש שנות החכמות חי״ג, וג״ל שוב דלפי״ז לכו שלמת בתלמודא, חיבור הישר הנקרא שלום בתלמוד דקודשא:

שם. שלמה מעבר לתרתא דתמיה. ג״ל בס״ד ע״פ מ״ש רבינו מה״ר ז״ל בספר הגלגולים, דרב ששת היה גלגול בכח בן בוזאי, על כן תתא בכח בח״ל בס״ם הוא ששת ש״ב, ודוש מ״ם בגמרת הדברים על בכח בן בוזאי שהיה מוחז׳ על עלמות, ולא היה מקבל כאותה אשה, אחר לפי תשובה שבחה על ראשו אחי גרוש, ולא הקפיד, אלא הדרבנה כיבך אותה שהיה שם בנים בחוזר, ונם מעשה שרודוש מוכיח, שהיה משתדל להשות לבו שוקלו, ולא קבל, והנה כל גלגול נקרא אב לו אם בגלגול הבא אחריו, ונמצא בי שתה רב ששת הקפיד ל״ב והעבים לה רב אחרבוי, ובקיבו גדול שהפירה בו אחו עד שחתל לו, והתפלל עליו, נמצא מעבא לתרתא דתמיה, הוא גלגול הקם של בכח בן בוזאי דלא היה הבי לוראתה, כאותו נוף שבחב אם לזה הגוף דש״ם:

שם ע״ב. כל פרוטה ופרוטה מלטרפת לחשבון גדול.

כתב הרב פתח עינים ז״ל, דקדק הרב מנן אחרהם וז״ל בס׳ זית רענן, דכל חסנוטות דעלמא הבי חיין, דכל פרוטה ופרוטה מלטרפת לחשבון גדול, ולא זכינו לאיר תשובתי, ולזכות שהוא דקדוק יפה ע״ל הרב ז״ל ע״ש, וז״ל בס״ד ר״מ הבי לאלהים אלוף גרוש לפדיון בבויים, ונבו אותה מבמה בני אחרם, ום אחר שנתן לנוביה זו פרוטה אחת, הבנה מן הראוי לא הבית הבוכה פרוטה זו לבלום, ובבכל בחשובה, כי סך אלף גרוש, אם הבה חסר פרוטה, לא הבה חסר פרוטה, זו מעבבת פדיון הבבוי, כי הבבאי לא הבה מקבלה אם לא הבה מקבלה בל חסרון הפרוטה, והבה מקבל הסך ובוטר הבבוי, ובל זה לאחר בם בבה״ם מלטרפת פרוטה זו לחבבון גדול, בפדו בו הבבוי, ובחבב לזה בבל הפרוטה אלף במלוה זו בל פדיון בבויים, ום לו בותפות במלוה זו:

ועוד ג״ל בס״ד, ד״מ הולבלו לבבות מעות לאלף לאלה עניים, ובבו להם מבמה בני אדם סך עשרה אלפים פרוטות, לו עשרים אלף פרוטות, ונתנו לבל עני ערבו, והפעות שבהם לא לקח פחות ממאה פרוטות, ום אם אחד שנתן לדקה פרוטה אחת לבוניבה זו בל עשרה אלפים פרוטות, הבה בוחת הדין מחייבה, אע״ג דבל המוחבים ים לבם אלף לדקה בבתיהם לבל עני ועני, אלו הים אלפים ישן הפעות שבבתיהם לא נתן פחות ממאה פרוטות לבוניבה, ובמלת בבם זה יש בו ביאור פרוטה אחבה ממון לבל עני ועני, אבל זה שנתן פרוטה אחת דוקא לאותה בוניבה, אין בו אלף לדקה בי אם שתאלף לעניים, אלא רק לדקה שנתנו לעני אחד, ואם אחתר שיש לו אלף לדקה בל אותה עניים, ונמלא שאותה מחלק הפרוטה אלו לאותה אלפים, ובל אלף אינו חשוב בלום, ואבל בל זה החידוש דמ״ל בבס״ל נמי מלטרפת פרוטה זו לחשבון גדול, ובחשב בל אלף לדקה בל בל אותה עניים, אע״ג זה בחלק בל אחד מאתה מפרוטה,

או יוכן בס״ד, בבר מלות הוא בפי חבבון הערך בל אבנים טובות, ואם אבן טובה מבקלה קראט אחד, בזה בערה דגרוש, הבה הם יהיה מבקלה עשרה קראט״ם, ויהיה ערבה אלף דגרוש, בי עתה בל קראט״ם וקיבתו״ם יהיה בזה מאה דגרוש, ואין אומרים בשום בולה מאה דגרוש בפי ערך היותה בולה קראט״ו אחד, יען בי בחבנים בולן בל מה בהתבקל ובבה יותר, ובבה הערך יותר, ואמר בחבתו בסה״ם בבבת אבות בל מבנה אחה לומדת אוהב הבבה נוהגים לך אם הבבה, וזה פרחתי אם אשתו אבלי ע״ם, ושל בן אם נבו לערך מלוה עשרת אלפים פרוטות, זה נתן מלוה, זה נתן מאתים, ובעוה״ד, ום בני אדם שנתנו בל אחד פרוטה אחת בנוביה זו, אז בשובן להם הבה״ם בבר בעוה״ם, אינו טובן בבר בל ערך פרוטה אחת לבדה, אלא מערך הפרוטה לחבבון גדול בל העשרה אלפים פרוטות, ובוהים ערך בל פרוטה גדל ובבה, בפי חבבון האבנים טובות

אחר אחרבו:

ובאופן אחר ג״ל בס״ד, בי מדרבות המבאר בם הרבבה, ששם אחרים, עשרה מלות אלפים, ואם העשרה נתן לדקה אלף דינרים הבה מורם אדם הדין מחויבת אובחבו הנבבה אלו בפנבה הבי״ם בל אחד, ועמו בחורם אלו חובבים אלבה נקודות אחרבן הבי״ם, ואם יש אחד בריך אובחבו בחורם בבה מדבחו הבי״ם בל אחד אחה בים״ר הבחבון בדי הוהים מורם שהוא מבסר דינר אחד, ואובם אם יהיה הבי״ם אזה נתן הדינר בפי יבלבו, אתן לו יבולת ליתן יותר, ואם היה לו יבולת ליתן אלף דינר בחו אותו עבירה, היה נוהן, אז נחר אובחבו הבי״ם אחד בל דינר אלו, אחה בי״ם אחד בל מדרבת אלפים אבחבו, לגדבה העבירה, אלו זה דקם אחד בל אדם ועבדה בם מבסר אלפים, ולא מבסר אחדים, ולו יתן לו בבר בל אלף:

שם. ר״ח אחר מהבה ובבגד עדים וגו׳. ק׳ מה בא לאחד ר״ח בדמיון זה דומין בל בגד בל דמין דר״ח, דדמה לקליפת הבדין, והיינו הך. וג״ל בס״ד דהבדין אם נחבר קליפה אחת ביבר מהבדין בפובל, ודבוותה בלדקה אם נתן אדם דבר מועט בחו פרוטה לו בנים ובלם לא תביבה נחיבה, אלא״ב אם לא היתה היא ביבר הבדובה, דהבבלו לא היה מוסר הבבוי אלא״ב יבולו לו בסך בלם, עד בס״ת, על בן אע״פ בזה נתן בז׳ וכ׳ פרוטות אלבה לחבבון גדול בל מלות בדין בבויים, אבל אם פרוטות אלו בל זה לה ביבר הבדובם, אבוו יבולים לעבדות הבבוי, אע״פ בלא הבוות זה פרוטות בלו, אין זו תובבה נחיבה, לבד דומה ר״ח בעבין הזה לבבגד, דבוה אם נעבדה בחמת אחת מן הבגד, אינו ביבר, ולוה נדבם הבחבון בבבגד, ולהבה דומהת נבי לדקה, אע״פ שאין ביבר הבחבון פרוטות אלו, בעיבר

המלוה, מבערים ולוקחים בבסף בבר גדול:

שם. גדול השובה לדקה בבסף יותר מן מרבע״ה. בלומר לדקתי בבינוות אלף פרוטות, יותר מלדקה אעשה מרבע״ה בבינוות אלף, אבל לאו בל בלבות הבעלות אינו, דודאי לא בם נבות בינבראל בעבבר, ד״מ מובל בבפר הות דונמת המלך במדינה, שבבפר הבל נעמר ונעשה ע״פ מאמרו דוקא, אבל במדינה המלך בם נעמרים הדברים ע״פ מאמר המלך,

ולבן בזה אחר יבפה אף, ובזה אחר יגורתי:

ומ״ש בעושה לדקה בחיב מתן בבסף יבפה אף, ג״ל בס״ד הענם, יען דשובה בבסף אין לו נאות בחנות זו, ובין דאין לו נאות הרי זה נקרא אים תמים, בי יהוא מ״ם מהרח״ו ז״ל דבעל נאות הות בעל מום גדול, ולבן הענו נקרא אים תמים, ולבן יבפה אף, בי מבסר אלף תת״ל מתנין אים תמים. אי יוהן בס״ד, ע״פ מ״ם הרב נגיד יוסף ז״ל בבסוף יהרבה לחביב אמן, בי אף בבה בם בן בליבם שן, דאינו נמחה בולו אלא בל בינו, ולבן אחד והרבה לחביב אמן בע״ה, והנה אף מבסר אח״ה בסדר זה, דאות ם״ן בסוף הות מן אותיות מנלא״ן, אחבערה ה״מ, ואם תבפה אח אלף בחו בבוחן הבלו, יהיה לבינוחו ל״ת, אות ם׳ קרם ם׳ וכיון דאותות ם״ הבפבה לחיות בראש תיבה יהיה מבפרה בחוונים, בחמת בחמתנו בחו בל אף בבפיה זו, בי אף מבסרו תת״ל, וע״ה מבסרו אחד בחוונים, ונמלא בחו בחתה ואלך, ומ״ה והרבה לחביב אמן דוקא בבאר בי״ת, בנמלא בחו בבה אלף מעבו:

שם. ומבעיבו מתבבר בי״ת, בנמלא בחוים בבה מרוות תמבה ברבות יותר, ובזה יוכן בס״ד בחתה לאים בחמבה בין, בחתה אותות תמבה בחוב לחתבה ברבות מבת מבבה בין בחתים בבעו. ובוה ג״ל בפרוטה בל לדקה פרוטה פחר ו״ם, מלבון בבינו בבבפה, ר״ל אם בחר בבין בבינו אם זה בבם לבם ובחבב בבה אותות ו״ה. ובה בחתבתר הבינו בבם ברבות, בחבי דבל הבחבים בבם אחת מבבראל בלון בבינו

בבינו, ובבן ג״ל דהבואל יודע ב׳ בעבים, הדא לבבעל יבראל הות, ובבן ג״ל דהבואל יודע ב׳ בעבים, הדא לבבעל בבראל בבבעבות מלבות, והדא לבבעל מדין בבעב, ובואל מלוה בעבים מבבי בעבים אלו הות, ובבינ לו לבבעל מדין בבינם, ולא אל אל בעבים אחבר לבבעל מבבעבה, אן ובבנו אלבים בלא יבבו לדקה, או בבבואן בבינבים לדקה, ובבינו אלבים בבינבים:

בדי לבבבה בבבלבות:

שם. מבל לבלך בבבבם הב עבבה. מבקבים אינו דומה המבל לבבבבל, הבבל בינו בבבים. בחח תבבח בבבינ׳ וכו׳.

ו״ל דהות מוקם לבבי בבלל, בבבנים לחת לו בבי חיותו דוקא, לחם לר ומים לחן, וא״ם דו מחסיבו אחר יחסר לו אינו מבבים ביה אחילו בום לבהוב עלינו ועבד לבבן לבבינו, אלא מבבים אחר יחבר לו משובינ בבבל בבבל חיותו דוקא, ולהבבי מקבל ביה, אך אחם מבבבים אותם בבופבב גדול, והבינ בבי לבבנים. ומ״ם ומר עלינו אלא לבחבינו ולא לבחבקינו בבל הינבא אותה לבחר בבמבל, ומ״ם אם יבבים דבבלה בבבבבה ובבן תבן לו אינבי אמנבנו בחת לו בבי חיות דוקא, הינבן בינו אלא יבן יותר מבבי חיותו, ול״ל דהוה בבבבבה לחבבבנו בבבבים בינבבים הבמים בינבבים, ובבבבר בח לו מבבחא הבחל, ובבבבר בבבבבה בבבבבבה בבבבבבבה בבבבבבבה בב

שחצלוט הקליפה כחם, ואם עושים נזרקה יצנכיו בדין, ולא מבעיא דלא יהיה להם מחסור כעפשים, אלא אדרבה יתמלאו נפשותם כמה חלקים מיוחדים, ומצא המתקרבן הכתים מלר הקליפה, שבדעתם לחיפם כאותן שחצלוט הקליפה כמה חלקים מגפשותם, הנה בעתה בזמות הנזרקה יגלוח ישראל, שהם יקחו מהקליפה חלקים מיוחדים, שהיו מעשים בקרבנם, ולו״ת שלום בדול הוא חלקים מיוחדים שיקחו מתוך הקליפה, ופרקלטין נרולים כנגד הנלחתם שעשלו שבלשת הקליפה, אלא שלשה בחלקים מיוחדים שלהם כאחר חשבו המתקרבים הכלים מכח הקליפה:

שם. נדולה נזרקה שתקרבה הנאילה. ר״ל בס״ד ע״פ דברי אחר״ז ז״ל, בפסוק ויהיו משנה הנזרקה שלום, כי ע״י הנזרקה יתיחדו ד׳ אותיות שם הוי״ה ב״ה, ויהיו כי שם הוי״ה ב״ה רמוז בגורת אות אל״ף, שלוחו וה״ו ואני יודי״ן, כ״ו בחנין הבם בה״ה, ונ״ה נדולה נזרקה שמיחדות הבם ב״ה, שהמו בחות ה׳, שתקרבה הנאילה, דש״י הנזרקה שתיחדה בה שם הוי״ה הבמיו בחות א, ונגם אות ת, בחוך אותיות נולה, ויהי נאילה. ושוד ״ל נזרקה מלאה כזה מ״ו דל״ת בן קו״ף ה״ה, הלא המלוי מספר נאילה, ונשאר אותיות יפת, שהוא מספר פרוח ומספר תעים, שתעיה נאילה תמיהה:

ובאופן אחר ב״ל בס״ד, דהבחוח אחר ונזרקה תליל מעות, והבונה בחרנו בס״ד, כי נזרקה שולה מספר קל״ט, ואם תסיר מספר קל״ט מן ת׳ של מות יהיה נשאר ר״ל, ומנרשם שם מ״ו של מות יהיה נזרוף מאור, ויהוש כי המיתה היא חושך, והחיים הם אור, כי כן כתוב קבלת את המיתה בחשך, דבתיב עד אשר לא אחשך השמש, וכן דוד הע״ה כונה החיים בשם אור, דבתיב כי עמך מקור חיים באורך נראה אור, ונ״ל ואנרקה תליל מעות, שתהיה המות שהוא חשך, והבאת חיים שהוא אור. גם יהוש שהגלות מבונה בשם חשך, ונגאולה בשם אור, בס״ד קומי אורי כי בא אורך, ואחר״ל מה בהגיגול ובעלה, זה מלאה לאור, וזה מלאה לחשך, כן נראה מלעים בלגלה שהיא אור, אבל הבעבו״ם חפלים בחשך שהוא זמן הגלות, ולו״ת נדולה נזרקה שבגלותה נראות המות שהוא חשך, ולבשוחו מאור שהוא החיים, וכמ״ש בס״ד בפסוק ונזרקה תליל מעות, כן בגלותה לקבב הנאילה שהיא אור, ותזרחה הגלות שהוא חשך, וכזה יובן רמז הכתוב כה הנרבו לה׳ בני ישראל אאור לבם, ובזה יובן רמז הכתוב שם ישראל בבברכתם, ועי״כ אאור אותות מאור שיהיה להם, כי נזרקה מבונה אותות המות, ושובה בחקיקות מאור שהוא החיים:

ועוד ר״ל בס״ד, דיהוש הנזרקה המוחה כאות נ״מ״ל הלבלא בגמ״ם בס״ד ר״ל בגמרת נ״מ״ל ר״ל בגמ״ל דלים, גם ע״י הנזרקה יתבבר כאותם בשם ברכות מבונו, ושיר חתם בעבור הבינם בדברים, וכמ״ש בגמרת, וכיה פרשתי חתם בעבור לאות בחנינה פיו, שחתה אותיות חתנם, נמצא ים נלן אותיות נ״ה, ויהוש הנזרקה שיבשה בשם ש׳ שהוא בחד, דבתיב בחד א׳ כל היום, ואלהים עושה אותה חתנת חנבורת מדת החסד בקרבנו, על כן נזרקה בה אותיות נ״ה אותיות א׳, שהוא המקור שמחנו עוצמת הנזרקה בלב האדם, ויהיה בזה בזרה נאילה, לכן אחר נאילה נזרקה שתקרבת הנאילה, ושוד ל״ל בס״ד דיהוש ע״י מלות הנזרקה המלבות שנקראת פה, שם בחינת שם הוי״ה, ויחוד זה רמוז בחות אל״ף שאלה שהבאו בחלוחו מספר פ״ה הוי״ה, על כן בזכות הנזרקה שחיחד בחי״ פה שם בחי׳ הוי״ה, נוקה ת׳ אחר בחלוחו שולה מספר פ״ה הוי״ה נולה, ויהיה נזרוף נאילה. וכני ירודי בס״ר יעקב נר״ו, פירש דיהוש הנזרקה היא תיקון ר״ה שבשם הוי״ה, כמו בס״ד פרוש בל נזרקה, שהוא פרש ר״ה, ובנאילה יחלבה הבם

בחיחות ר״ה, לכן נחלוה נזרקה שבשוה תיקון בחיחות ר״ה שבשם, שחקרבת הנאילה, שבה יחלבה הבם בחיחות ר״ה, עכ״ל בס״ד:

ומ״ש בעחתר שחרו חבשבע חלבה, קבל כ״ן דבבל חחחתר קל על נזרקה לחוחה שחרבת הנאילה, חחלו זכר הבחיב בחבשבע ב״כ עבה, ובדים בני ידיד בס״ב יעקב נר״ו, דלחו בל נזרקה היא נחלוה לקבב הנאילה, כי הלא נזרקה הבעבות מחחחו בלן, שאיא עב״י בחבשבע שלחן בו נזל וחחבם, זו היא הבחקבת הנאילה, אבל הבשבה שובר ולא בחבשבע, חם יבן חחבו לנזרקה, אין לו לבייב, כי הבי״ת שחא נזל בעולה, לבן אחר הבחיב שחבו חבשבע ובבו נזרקה, ולבשוב הנזרקה לבחבב הבחיבה בחבו הבחילה, אלא לבחיב נזרקה בל חבשבע ובבו, אך לבחיב נזרקה חלו בחה שובבי חבשבע שלא לבוגל ולא לבעוב ולא לבעוב, אלא בנזרקה בל חבשבע ובבו, ולא לבחיב ישבחי לבבן:

בס״ד ע״ב:

שם. חרם נחן בבחבה לבני חבבה ובבבן, ובבבן בחבבה בבבבה בבבבה בב

שהיה אוה לו, תגרסני עם כ״י כ״ף וי״ד, יהיה לירוף כלי, וכיון שיש כלי יבה הספק. סימן לדבר ואתמר אין שוב כלי ויעמוד המתן. וכבי ירורי בס״ר ושקב כר״ו פירש, ע״ד מ״ם ר״ל כל דבר בסתנון אפילו כלולה לא בטיל, עכ״ד נר״ו:

שם. עד היכן כתה בל מקרב, אחר לסם כתו ולחלו

מה פירש דוד לתת, פזר נתן לאביונים לקרמו מוחרת לעד קרנו תרום בכבוד, כך הגרסה בפיון שקב. דפוסים שבוש, כתו ולחלו, לך בגמרתא נרים לתו ולחלו, ול״ל בס״ד, הא לאלנו רק על המקרה, והוא הבית לסם פסוק מן התהלים, ולא הבית לסם פסוקי תורה הכתובים בפרשת ראה, ואחר דוסקי, והוא כי יהוא מ״ם בית? כל המלות הם כתוב יבר, ומלות לזרקה כתוב יבר ואור חוזר, רמז לדבר והחזות רלות ושוב, כלומר המקרה בהיא תיים לעניים לרשיים ומן, כל אלבה תיבות מדברים דבר בפ״ש, והוא כך . . בכבוד תרום קרנו . . לעד שומרת לזרקתו . . לאביונים נתן פזר . . ולבן שאלו את אלמה הע״ה, עד היכן בוחה בל מקרה שיש בה דבר יחרון בלא נמצא בחסר מלות, והשיב ללו מה פירש דוד אבל, פזר נתן לאביונים לקרמו שומרת לעד קרנו תרום בכבוד, שים מבמעות בפסוק זה מרשיה לרשיים, ושים מבמעות הפסוקים לרשיה, לרמוז המלות המקרה היא בלור יבר ואור חוזר, מש״כ בחסר מלות, ול״ד רבינו אהר״ו ז״ל בפירוש לזרקתו שומרת לעד, ר״ל דאות בל המקרה בשאר מלור בחלה אחד בל הבטוש, מש״כ בחר מלות, כיון לאותיות בפוסק זה גם בל יחרון דגרס. ולפי נרסא בל בבל מין ישקב, דגרס ה״ל בלו ולחלו, נראה בס״ד, כי בחבמה ובחמון דק דבר בעתם, לחודשים בל לור יבר ואור חוזר בפסוק זה, והות הבטוח בסד תהלים ופתח בפסוק רב״ו, ואח מבך אלבנו בל פסוק זה דפור נתן מרשיה לרשיים, ואחר ומבך אלבנו מרשיה לרשיה, לרמוז לסם בל לור יבר ואור חוזר, ולבן ה״ל בלו אלבו ואחקרבו אלו, ולולו בעניבם מה שאני עושה, ולו תבינו בוחנו בדבר זה:

שם. אמרי מי שבא לבלן ולמודו בידו. ל״ל בס״ד ב מיון

אבר לזקנו לאותו לזקנות ובחנון, ובחנון לאותו מבל דבר המוקן לילאת אמיש, ובש בלא הוה יש לו. אבר ואחר בלזקנו מחמת מולידיו, אלא הוא יבא ובקח בהלמתו אם יבוא ומומרו, ובעבה הים לרוח תמיש, חה יש לו אבח גדול בל הראשון, ולו״ל אמרי מי שבא לבלן ולמודו בידו, אלמודו דוקא, ולא מחמת

תלמוד אוטיות:

אן יוכן בס״ד, הלון מושיבין בסנהדרין אלא חבם הוולע לעבר בבן, ומבלה לו פנים, ויבן כיון שאוה יבול לעשות הסדיב זבלי ורבלה לו פנים, ובל״ו הוא מחבע מלבעות בן, הוליל אליבה דלמת, לחיב לת הסדיב ולזבות לת מזבע ולא לבחוך בל הרבות בל הבל, ובבלר הבן והמעבבע בשושן הסנהדרין, ויש לבם בו זבות בחול, ובבה הדם בזה שובל לעבר הבבן, ולזבות לת הבבן, ולהרחות פנים לדברין, ובל״ו הוא לאבו עושה בן, הוליל אליבה לחמת, הבה זה נבלת אלמודו בידו, ר״ל מבבר בידו לבל אבר יחבון ימינו, ובה בים לו אבר גדול בלבתו לחבר הלחמת, בין הבה בידו

לבעות ולברלות פנים לדברין:

ועוד ל״ל בס״ד, ע״פ מ״ם ר״ל זבה בועל אלבן ולבלן

אבריו בב״ע, אך יש לדיקים שאין רוצים ליקח מחתרים, אלא מחתרים לבם אחר בעבוב בחבוכה, ולו״ל בא לבלן ולמודו בוקא בידו, ולא מבה בטעל מחתרים, אע״ג בים לו זבות בחלבם מן המבים. ועוד ל״ל בס״ד,

המבבה בל המלות אבחבים לדים, והבלמוד לבה, ואבבי אוה בם מחקרים בחבבה בדים בם אלמד בבה, ה״ם אלמודו בבר עבבה בידו, הבייבו בבא לדי מעבה ובקיים בבינב. לו אמי אבה לחבם בד״ם, שאו בקבא אלמודו, בם״ם ר״ל ע״פ בי אם בחובת ה׳ חפצו ובחובתו יהבה יומם ולילה. לו יובן בס״ד, המחבה חבוב תורה ואינו בוחב אותם בדי שיבאבו קיימים לעולם ולדורות אחרים, ה״ו מאבר הוגה בל תיבה, ולו״ל ותלמודו בידו, שבבר בחבו בידו ובבאה לאמבתה:

שם. לדקה הבוחם נוי אלו ישראל. ל״ל בס״ד, קראם בסם

נוי לבבה לאמבלה שהבבוחים לאחוד, ואחתי בבבר

שחשוחר שבאו שני אבלבי החבד שבם ב״ד וב״ד ובבמנו

לאותיות נוי שבאו ״ו דגש״ ו״ו שולים בבבבר. ומ״ם

לאיבון אלו לאודבי, כי בבלבו פיבובים אין זה בבאר שיבים

נחבבר לבם לחבלת בשובה, לך ר״ה אחדבי שפיבם החבלת

היא בבבבל לאבלב לו שובה, אם ולאו זה אם אבלבי:

שם. לדקה הבוחם לאו ישראל. ל״ל בס״ד, קראם בסם

שחשוחר שבאו שני אבלבי החבד שבם ב״ד וב״ד ובבמנו

לאותיות נוי שבאו ״ו דגש״ ו״ו שולים בבבבר. ומ״ם

לאיבון אלו לאודבי, כי בבלבו פיבובים אין זה בבאר שיבים

נחבבר לבם לחבלת בשובה, לך ר״ה אחדבי שפיבם החבלת

היא בבבבל לאבלב לו שובה, אם ולאו זה אם אבלבי:

שם. לדקה הבוחם לאו ישראל, אם ולאו זה אם אבלבי:

בחבלת בבבבל לאבלב לו שובה, לך ר״ה אחדבי שפיבם החבלת

דף י״א. סוסיבו לו כ״ב בבה. ל״ל בס״ד עשם לב״ב

בבה, ב״ב בשאר לדקה מיבר לאיבות, ו״ה בבבבם:

בם״ם בבאלן אבר״ל ה״ל בל מאבר בבר״ל אלמבו המבבבו

ב״ו״ל בבבבם ע״ם, והבה ו״ו ה״ם בחבלאם בבם ב״ן בבבם

הוא בוב לדקה בולים ב״ב, לבב בוסיבו לו כ״ב בבה:

ועוד ל״ל בס״ד ע״פ מ״ם בזה״ק ויבם ה׳ לבן אות,

בבם לו אות ו׳ במלת, כי אות ו׳ רומז לחיים,

ובמ״ם הבאלן אבר״ל ה״ל, ואות ו׳ בבם ב״ב בבאו אבלבי

יובן בזה ו״ו עולה ב״ב, ולבן בזבות בבאלן החיים

בל נבבות אלו, נתנו לו חיים בבבבן ו״ו הרומז לחיים, בבאו

בבלבו בם ע״ב בבאו בוב בבבבה, ב״ו יבוע דבחיים הם

מחבבה, בבוב והחבבה בחיים בבלבה:

אן ל״ל בס״ד, עשם בל״ב בבים, כי הוא החיים אבה

ובבבבה בבים בחיים בבבבב, אם לא היה מבבבבבם,

ובבו ה״ב בחיב ובם דמו הבה בבבבם, ובם הוא לבבבים דם

בבבבו, ואבב״ם בבאהם לאחו לבחיבר בחם בבים, מ״מ בבבבבת

מובבו בבבבבם, בל בן בחבבב לו בבבבבו בבבבו ובבבבו

ובבבבם, בבאו בבים בבבבם בבים ובבבבו בבבבבם בבבבבם

בבבבבם בבבבו בבבבבם בבבבבם בבבבבם בבבבבם בבבבבם

בבבבבם בבבבבם

מצוי, לכן עשה הבחלות שיהיה הוא שם לעומת כתפם הוה:

שם. אע"פ שנעשלה מן הנכסים, מן הנכסים לא נעשלה. פירוש הגמרא העברית לא יפגום הנכסים אלא רק ע"י הכנית שטרה בחודש ונומת, אבל רומ"ן הבא מלויה בכל עת, אע"פ שלוה שטרה הכנות לבעלות רומ"ן. והנה כר"ל לעשותה קורין את הנכסוה בכם רומ"ן, וכן נמי קורין את רומ"ן בשם נכסוה, כי הענין אחד, ורק הנכסוה הוא נחשבת ממקום נכוה ועליון יותר ממקום מנחשבה מתני רומ"ן, ולפעמים יהיו הנכסים כתה הכרום ברומ"ן שנחשבת ממקום תחתון אך בעלי רומ"ן אבלא הנינו לגדולת הנכסים לא יהיו בעבוהה שהיא ממקום עליון, אבלא רק ברומ"ן שהיא נחשבת ממקום נמוה הנקרא נעלה הנכסים, ולכן אמר כאן אע"פ שנכסוה נעלה מנחשבת ממתני רומ"ן, ולפעמים יהיו הנכסים לא יפגום בנכסים, דוקא הנכסוה מעלתה גדולה בעין, שהיא ממקום נמוה לנעלה ממקום שנחשבת ממתני רומ"ן, אבלא לענין הא שדוה מפני שהבחלה לאדם גם אם לא יעשה הנעלה ע"י יחודים ונומת, אבל הבא מלויה, ואין לה עת ואין מוגבל. וה"ה תכם שדוה מנכיה, פירש כבי יהודה בר"ר שקב גר"ן, הבוצר כמו עצין בלבנה שנשתנתו בימי תבנו של מרעש"ה, דא"ל ליהושע שאל בנבוהה, וא"ל אין נבוה בשלי לחדם, אבל שתיאל בן קנז הזאיבן מתחמתו ובלעולו, נמצא תכם שדוה מנכיה, לחחיר לבדה כזו ובוזלא כה, עכ"ד בר"ן:

שם. אמר רבא ואמא בחתה. פירש מהרש"א ז"ל, לא קבלו שטרה בר חנא, אבל אמר נרבנה דמי בר חנא ושלמה רבא, אבל דמי בר חנא הוה שם לא נשלה לבה נרוסה, כלומרינן בפרק מרבי פסחים לא מבבל בקרבים שבינא בה חברך, ואמר ר"ל נרוסה מחי בבלה, ואם"ר לא אמר ואמא בחבת, דא"כ היה מקבל את רבא שטרות לבנין, דבא א"ל לו בשאלה בנינן תחר בר מ"ל, וקבלו לי בדבריו חדא נרוסון ובפרבע תבה לבלוטה יותר תמיר וקבה מחבם זה דשא בנרוסה בחי בבלה, ואין זה אלא מלה שיבה משום נקנין בעלמא, ואוקי יחוס לבה אין יחוס לנרוסון, ושוב לו אותה הלוה לאיתם מגרוסה בחי בבלה עכ, אמאי לא תם רבא. וכ"ל בס"ד לקיים דברי המהרש"א ז"ל, דאפבר לאחו ואין זמן היה דמי בר חנא נשו אבה, ולא יקח בה ר"ח ונרבנה אינו מגרם לבחו לבנבה, דקבה מאר, דאבה"ל בבוף נינין כל המגרם לבחו לבנבה אינו מזבה מזרוד עליו דמשות, ולכן ניחה ליה בבבל קיום נבוהה לאדם אחר לבנבה דוקא, ולא שאבה ואח"כ ונרבנה כדי בחבה לרבא, ואבאר אבלו, ובזה אתקיים נבוהבה, אבל רבא עדיין לא נבא אבה, ואם יקבנה קודם דמי בר חנא ונרבנה כדי שיקבה דמי בר"ח, אינו מגרם לבחו לבנבה, ובכה זה קבה מאר, דאפילו מזבה מדרוך עליו דמשות, לבן אחר ואמא בחבת, ואל עיקר הערה זו של המהרש"א ז"ל, מ"ם רבא ואמא בחבת, ולא אמר כן דמי בר"ח, מפני דאפבר דמי בר"ח היה בבן, אע"ל ליקח נרוסה, ולא הוה אחר אבא בחבת בוה מוכבת לפרם מובחי מיחות רבא ובאבה הוא, אבל רבא לא הוה בבן, ובאבר הכרחו בבפר הדורות, כי רבא בא"ל בלקח בת ר"ח לא אמנם הכנו בבן, כמו בלות ר"ח ע"ב, ולבך אחר הכי:

בזה ה' כוחות בל סמ"ל, בבוד והנה עבו בא ואחרבע מאות אים עמו. גם כיון לבעל בזה הקיבלת רש מקבלת רש עין שבות מסבר ה', מעל מיבוקת בל בית רבן, וגם עוד לחמוך לבם לב מבבל בתורה, כי היה בבוד מלבות, שבות בוד דיבוק, וגם בחר בבפרים זה דל"ת בלו הם יועילו לבינן בבם כאדם קודם הזווג גם אחבו כדי שתבעבר בבן זבר, אם יבינו האחיות בבקולות הדובים בבחבתו אותם במ"ל בס"ד:

שם. נעש רבי יעלי א' בדמי. ל"ל בס"ד גם הבה בת רבה לומר לרבי יעלי, דין אחד בענין האחים מערבי המלחמה, אם נעש ממם נפנים אחים בנגד אחים, ואחד יולא זבב, יש לזה דין בבה, ואחבר בעזבון, ואמר לו דין בה בדבר אחדה, כדי לעבות אחדוד לבני התלמידים, והנה לפי בשובן בל דבריה בלרוך לומר בעעש אבי אלפים בפנים, אלו הם ה' בבים, בחבנון אחים נגד אחים, וא' יולא זבב, בבה עינא דבשר מה, דעבל לומר מבי אלא נעש אלא אלף נפנים, כי אלו אלרבע מאות אחים נעשן בחוזים בחבנון:

דומה הבגל:

שם. נבחייב בה שפח אבם עמודים שוחדים. כתב בס"מ בבם הרמב"ד ז"ל, אותם הבעודים שאמרו לא ידעתי מה הוו עמבאים, ואחבר בבחבוקין הבתרה בהקבל לבדוחה אז הוו נגלים עליהם וכו', ואע"פ שבתוב אחבריו עבה לו המלך שלחה שחודיו אבא בבם, מימי מבם הוו, ואע"פ אלא אלינו אחדה לא בבוחה ולא בעבים, אחבר לא נעשו אלא לאחר שבעלמה אחדה, ונגעוה מרע"ם לחתה מלד אחרון וכו' ע"ם. ומה בחבקבה מ"ם עבה לו המלך שלחה, אין זו רבקיה, דבא אחז"ל בל שלחה דבחיב בבוב הבורים בקדם, ובקלי בל הבב"ה מלך בהבלים אלו, לבד מחד בבסוון הבה מעתו שבעלמה, דקא"ל בל שלחה הש"ה, ומצאה בבוב הבורים מפוזר, דהבב"ה ביה עליהם לעשותם. ואמא עבדת ל"ל בס"ד, הבעם לבעודים אלו אבאמבו בלן, לבחנו בל אחיו בס"ד, הבעם לבעודים אלו אבאמבו בלן, לבחנו בל אחיו בבם בוד נלח וזוב, במ"ם בבינו אלב"ד ז"ל, בבן אחיים בבם בעבר יעקב ונלחה, בבל בחינת הנומות הם בוד נלח וזוב, ובן בחיים בבם בוד נלח וזוב"ן ע"ם, ולבן הנינ אחיו, ולבן בבחב לוחות מלא בבני וז"ן בם ע"ם, ולבן הנינ בם עבודים דונחת אבי וז"ן בבם נלח וזוב, דלבן בבחב לוחות הבבינ בבני וז"ן. ושד ל"ל אבי עבודים בחו לבני עבודים מבי תלחה, בבם עבוד חוכה ובמוד עבודה, דבל הבקבה בבבבת שולה כלאי הבבינ שולה, הבי אבי עבודים ים בם בוד כל עבוד הוא דונחת בוה חוכה בבע"פ בבוא בבבם בבבבים וכוא בבולה בחלק הבגלה ובחלק הבבבבר, כי לבן ולה זבבינה הש"ה לא חוכה אבע"פ מבולה עבה:

שם. "יבר מוחך בבבבבה. ל"ל בס"ד אם לא אבבבת לא היה בבבחה, וכוה לבם בה הזבבנו בחובה בלאו לחבו לבבבבה בבבבבה בבבבבה ב

ים הגלה לעולם מן כליון עלו, דע״ז סדם מסקין אותו הנהים סלו, ונמצא ש כ׳ לימודים הפכיים כעין, וכן הוא פתוח לדיק כלומדים תמנו מני לימודים הפכיים:

ודע כי בזה״ק ראיתא, אויב מעשי פרשב היה, גם מכר הקב״ה את אויב ביד הבנין, ובדרים אלו אלן ואלן נזכרו בדברי רבינו האר״י ז״ל בשער הפסוקים, והבחת מ״ד כאן אויב בימי משה היה, ומ״ד בימי המרגלים היה, יבאו נכון שם דברי מוהרה המ״ל, לך ת״ל לומר שנפגעו בעת המרגלים, דלפי זוהר הנז נמסר ביד הבנין בק״ם, ובאמת מי ק״מ שנם אחר הישורון ולכן מ״ד שנפגעו בעת המרגלים אליו על הזוהר, גם מ״ד כל שביתיו של אויב הם מאחים ועבר סנם, אליו מ״ל בזוהר הנז׳, דאם היה מיעשי פרשב מוכרח אחה לומר בק״ם היה לו יותר מאחה בנים, וכיון שנדון בישורון בעת ק״ם, ואחר הישורון נכפלו שביתיו, צריך לומר דמי יותר מבנים אמיתי, ורק הבפל היה בבאר הבריס, וכיש״ם בתוספות ז״ל, ולפ״ז גם מ״ד בימי יעקב היה, לא אליו על הזוהר, דמ״ל קודם שנדון בישורון מי הרבה בנים, גם ל״ל מ״ד בימי לאחר הישורון היה, ומ״ד בימי שפיב הפוקפים היה, לא אסוקת לנו בהבר, אלא מוחים לומר דאפבר לומר כך מפני הרמז שמלאו בזה ובזה, ורק מ״ד משעלי עולה היה, ומדרשו בעברים, מ״ל לומר דאחר כן בדרך אבבר ולא אסוקת ליה, מיהו לא לומר גם כוה יודע לדברי הזוהר, לך תרי אויב הוי, ואותו שהיה משעלי עולה אבבר שהיה נגלגל אויב הראשון, והנה עתה בעיר המלוכה קוכשיא יפ״מ, גם מרקש בכון נכבד ואומרים הגוים הישמעאלים בסם קבור אויב, וקברן המקום הוהו של שמו, ואבבר שזה אויב אחרון, ואין זה אויב הראשון, כי אויב הראשון נקבר בזמן המרגלים בארץ בגשן, כי לאוש סהיו מרודים בקבורתו ובהסרהו, ואבבר שהוא אויב הראשון, והיו מבפרים אותו בארץ בגשן, לך הבאיותו לקברו במקום זה שבעיר קוכשיא, ע״פ נוחתו אליה כבר לאחר:

וראיתי לרבינו האר״י ז״ל בשער הפסוקים, בתיב בפסוק אלה היה בארץ אדום, ובפסוק ואחר לו אבתו עודך מחזיק בתומתך, מ״ם שם ולתיב נבא דיבה בת יעקב, ושם כיאר שעמו של דבר ברוחב, וזה אחי כי״ל דהבת, דס״ל בימי יעקב היה, ודיבה בת יעקב נבא, ובבר בתבתי דמ״ד זה לא אליו על הזוהר, דאבבר לדיות בהיה בימי יעקב, והיה ב״כ מושבי פרשב, ונבאר זו עד ק״ם, ונידון בישורון בק״ם, ולא אי אחר ישורון בבאים על אביהו הקדמים, אלא אי רק ק״מ בנים, ומה בהוסיף לו לאבבר לאו על הבנים, אלא רק לאחר הבריס המבריס בבפסוק:

והנה מובהב שם בבאר הבפסוקים, בתיב בדברי רבינו האר״י ז״ל, לאבר תרח בבל אל אחמלא אחבה בהיותה נדה, ובבראת הקליפות מיעוף כזה, הנעשו כמיפה הבהיה נבחת אל״ה, כדי לאבדה, ובאיתיהו לנאת מוהבם בדרומם, כי אבבו שחאבבד בם, אם בהיות בעוהב אליהם ואמו שובדי אלילים מוהבים ומחעיאים בהבלים אל״ו, ואם בפרב בהיות הבעולה אעמה בעולה נדות בנוכר וזהו הנעשה בעקרת אבבהם גר בדה, כי בהאלוקה היה מוך הקליפות, ואבאר הבעוה הבת לאל״ה בבבעל אחיו בזמן בדוהה מאם, אז אלה הקב״ה עולה להעשות את האיברים, ולהולדת נבחת אבבהם אל״ה אחיהם, והבכיבה בהיותה מיפה עמהם, ועי״ז לא הבהיבו האיברים בהוליאו אותה מביניהם, כיון שבהיפה הבהיה מושובת וכו׳, ומבה נבחת הבת היהה הבבולה אחעולב בבבחת אבבהם אל״ה, ולכן נחגלגל הדבר שיהיהו אל ידו, ולכן בדת אבבהם אל״ה בלון קרוקה מעורב בו, ובסיבתו חזר בתשובה

אחבאם לא הבפיקה הבוהבו לחקן שון ע״ז אחבאל בה לאין קן, ולכן הלכה לאחבלבל בלאיב, ובם אחבלאל אבאיו אבאיה הבבבהם אל״ה נחגלגל בדרבה בה לאה אבת הבא חיב, ולפי שבבעלה לבבת בהיותה נדה, הירע לה לאיהו מעבה שבבעלה לבבבם בן תמוב אחיו, שהגו אינו שוחב דם נדות ובקבשה בה, ובוד גם יש הועלת בזה, כי הבחוב אומר ואחי נדחה עליו, והבהוגל נדה לאוהב מועלת הנדות קיבלת אל בועלה, ולו בבם בן תמוב נבא אבלו בהיותה הבעולה הבועלת הבהיה אל דיבה בבעבן הגדה, ובאבאה בהיה בהבדבת ואחוקבת, ואח״ב נבאה לאיהב, ולכן אהיב לקה בבבדבת, לפי שבבעל אבאיו נדה, ובמ״ם בוהבר ב״ו לית מלודע אלא הבעוה הבבעל נדה, והבהוגל נדה לוקה בבבדבת בבדבע, אבל דיבה אבאיה אבאיו כיון שבבעלה לבבבם בן תמוב, דל לה בבוגם הבהוה, ובבבדבע כמו שאמרבו אבל אלאה שבאחבה ביאבה לבבבם ובהיה אבאיה בבבבן, ויש בזה בבבבן, כי אבת בבבבן שם אבאיו אבאיה בבעל בדבה, ולכן הוא בבעלה לבהוגו לקה בבבבן ואבאיו בבהיה בעל בדבה דל בבבבלה לבבבם בבעל בדבה, לבקבה אבאיה בבבבבה בבדבע, אבל דיבה לבבבם בבבבן אבאיה בבבבבה, ובבבבבה בבבבבן אבאיה בבבבבה, אבל בבבבבה בבבבבן אבאיה בבבבבה, ובבבבבה בבבבבן אבאיה בבבבבה, ובבבבבה בבבבבן אבאיה בבבבבה, וב

הטושם מתן הצדקה כמדה טובה, עולה מספר ברכה, כדכ הר״ף ז״ל הקשה מל״ל לפרש דקתי׳ של תחיים שיתברכו ממנו, ודילמא קתי׳ עליה שתברכו מעשה ידיו, כדכתיב למען יברכך ה׳ בכל מעשה ידיך. וכ״ל בס״ד, כיון דכתיב מספר כשיבת עלמו, כאומרו סכת בעדו וכעד כל אחר לו מסביב הש״ל ומעשה ידיו ברכת בשיבת עלמו, ואי״ל לכוסף על דברים הנם סדבר בשיבת עלמו, על כן מבטא דזו מילתא אחרתי׳ היא דמדבר בשיבת תחיים:

שם. נדול הכתתר כתוב ממה שתתר אחרהרם, הקשה מהרש״ל ז״ל אמתי׳ לא הכיא קתא דדים הבריה, דכתיב והיה האדם הזהו תם ויש׳ וכו׳. וכ״ל בס״ד, הכא כתיב כי אין כאהו בכל הארץ, וזה כיותה עפי, אבל בתם בתפר דהיה כאהו בתיב:

שם. מלמד שהעשיתו הקב״ה לאיוב מעין שוה״כ. קשה מה תמה הכתוב דכר זה תוך בשורה רעה, ולא עקיב לה עם הדברים שדבר בשיבתו, דכתיב סכת בעדו וכעד ביתו וכו׳. וכ״ל עקיב ד״ז עם פרעעות שלו, ללמוד הענשם שלא הגיעו משביו הטובים לדחות הפרעעות משלו ולהעלו מיד הבשן, ולכן עקיב לדבר זה שהעשיתו מעין עוה״ב, עם הדברים הפרעעות דדיה, לומר כיון דלזה אויב שהעשיתו מעין עוה״ב, הו״ל למיתם בן יאבד שלמו בחיי, והיה לו לבקש מהקב״ה שלא יעשיתו בזאת, וכיון דלא בקש נמצא שרב לו דבר זה לאכול שלמו בחיי, וזו מעילה לוכד בזה שבר מעיתו ומעשיו בטובות אלו, שקבלם בטובת שבר, ונמצא לא נשאר בידו שבר אלוה, שיגיע עליו לדחות הפרעעות, ואז כאו עליו אותם הפרעעות:

דף ט״ז. שאמרת לו קום התהלך בארץ. קשה לתה עקיב ד״ז, ואיה לוך יהיה הפסד אבל מלאכתו לדבר דם וקטירון, יהיה עתה מדבר טוב וסבעוריות, ושוה קשה לתה הביב לו הקב״ה הבמת לבך, וכ״ל הדשה אל עבדי אויב. וכ״ל בס״ד דהיו בל שבן לדבר ולקטרב על אנשים שהם שדה חיים בשוה״ן, ולא על אחר בעבדו, כי הוא מתוכב על עוה״ז דוקא, בס״מ מבוש בארץ ומתהלך בה, ואולי לא דבר טוב בל אברהם אע״ה, אלא אחר בעבדו, וגם בזה לון בוטחו לדבוב לאברהם אע״ה, אלא כדי לדבש לאויב מבח דברים אלו, ואות כי הוא אויב מעשיו אל אויב עובים אך דוחה לקטרב עליו אחיו אלם מלד לבו, כי מעיב מעשיו בבביל שהקב״ה מעיב לו, ואם יראה דעה ובשוב, לבך בקב לדבר טוב אל אברהם אע״ה, בדבר אמונה ובבטון הלב, כדי שתתוך דברים אלו לוא לקטרב. עיל אויב מגד בבטון הלב, ולבך זבר ענין זה דקום התהלך בארץ, לומר אע״פ שאתה בעיני דבר בבבל, שאות הבך הבטחה אלוי, לא הרבה בלום, ולבן מדבר זה יצא לדבר בל אויב אחיו לו אמונה ובבטון הלב כמו אברהם, ומבטחו בבך לעשות לך רעה הבך הטובה שלתה מעיב לו, ואתה בו יבשוע ויבה מדבך הישר שהולך בו בזהן זה שאתה מעיב לו, ואע״פ שאתה לא הבטחתו בדברים על הטובה הזאת שאתה מעיב, עכ״ז בבבולה רעה הבך הטובה בטעם, ואילו אברהם נתה דבר בבה הבך הבטחתה אלוי, עכ״ז לא הרהר ולא בעבו, נמצא הוא לא בלום לדבר בטבעות אל א״ה בבבל לדבוב לאויב לא״ה, אלא בבבל לדבוב לאויב, ולבן הקב״ה מודע אל לב הבטן בדברים אלו בעבור לדבוב לאויב, לא ר״ל דודעת אל אבדי אויב, אלא ר״ל הבטח בבך אל אבדי אויב, כ״ל יודע אני אשתבח לבך בדברים אלו בדבות בעד אחרהם, הוא בבבל אויב, הבטח בבך עליו לדבר בו דבר בל בטבוב, ודע. ואו פתח פיו דבבון, והוא טוב לבו חולה:

ודע. אע״ב דעבון זו בל דברי הבטן היה בוטח ה״ה, ומאחר וכדברי רבינו הלו״ז ז״ל בפסוק תרשן לאויב מפורש בבעת קו״ם מסר הקב״ה את אויב ביד הבטן, כדי לעברו בו, לון זה סותר את זה, כי הן אמת הדברים אלו הוו בוטח ר״ה, אך לא נתן רשות לפגוע בו אלא עד כ״א בטיבן, ומוטב ר״ה ז״ל זה שיעבוד בו בכ״א בטיבן:

שם. בחדם מבטחון אותו ובטח. כ״ל בס״ד הבוטח בי הקב״ה תחיר לבטן לשון זה ותפיתהו בו לבלעו תבוב, כדי שיבין הבטן מדברים אלו שהוא בבבולו בחדם מבטיחן אותו ובטח, ואו יוזיה הבטן הקרוב מעון, ובו הוב לו אויב אע״פ שהוא תם ויבר, עכ״ז מלד נפשו שהוא בגנוב תרח שובר לגאוה, לרוך שובותו עליו יסוריון קבון ומרון, שום בהם שעור וסיפון לתיקון נפש זו דתרח, אך מפי אלוה לא תלא הבטחות, אלא הוא בהבטן יהיה מבוקש על הסיבון הקשים, ואתר לו הקב״ה לך עשה, ולבן בתחלה פתח לו הקב״ה לבטן פתח לקטרב, ואתר לו בבתח לבך וכו׳, אך הבטן לא מלאו לבו לתבוש בוחת יסוריון על בופו, אלא הוב אתר בל מעון, ובאתחת יסוריון אלו בהם בל מעון דוקא, אין בהם בדי סיפוק להבלום מיקון נפש תרח, אך הבטן בבבלה שבאו יסוריון על מעון, ומע״ז לא תבא אויב, בתיאם ולא בקש יסוריון יותר, כי אחב בבו שבאותו הבוטים הבטבית יסוריון בבוים על מעון לא הוביל בלום, בן שתה אם יבקש בם בל נופו לא יוביל לו, לו אחב אם יקרבו ויבקם על נופו בל ירלה ה׳ בזה, כי יאתר לו בבר בפיתו בתוב הים יון, ולא תבא, ולא תבטיו עוד, ובאתחת בפ״ה הולה בחזור ויבקבו בולה יסוריון על נופו, כדי שבזה יבלום מיקון נפשו בל תרח, על בן חז הבטיר ובבור אותו, ובוסיף לתן בתיאם בו, שיבין שהוא בבבולו בלום שבאותו יסוריון אותו, כדי מדי שיבלאו לבו לדבר דברים אלו בדבות בעד אחרהם, הוא בבבולו אויב, הבטח בבך עליו לדבר בו דבר בל בטבוב, ודע:

ובאופן אחר ר״ל בס״ד, כי ישקב אע״ה היה נדול בחו בתבלה לבטל אויבו לבטיו, וכמ״ש רז״ל ע״פ בי לתחת מוד מלאוהיו בתבוו ובבקתו, והבבוב אוקבלום בבלוהו ובשוחן, והבה מבוא מתי נבי ישקב אע״ה בבן עשה ישקב אע״ה עוד בבבו להבטל בבבו בוחות שומלה בבו, בבבבו הבתחוויות אשר לבבוד הבטיבה בבבבו בס״מ ובתחוו תולה בבבו בבבוים עד נבתו עד אחיו, אמנם אותי היום בבילה אבן אום מתו עד עלות הבתר, והוא היה אלוני אבן הבוד הבבן, ולא היה יבול לו אלא דק וינע בבף ירבו, ובוום הבוה בולם על ירבו, נמלא נבבו מעבו בירבו, ולבן בבראה אבן עדה לה בב אחת בבן בבבו בבוה דומה לעבקה אע״ה בתבלתו בדבר טוב עליו, הלה לעבות בלום ובבתן אבראיה, לומר אבוך ישקב נבבתיו מעבו בירבו, והוא אותו בבוה בולם עד ירבו, עד שנבתה עליו הבמם, הבה אתה בדבבת טוב עלי אני עושה לך נבבה בבוקם בבוים עבוים בבוה אבל אבוך אבבתן עמי, ולבן דקדק לנבבן אבראיה. ובזה יובן בס״ד בל לד הבבלה, ובל דברים הבבבוו, בי הבדוקים אין הילה״ב תוכן אותם, אלא מתבתר מבם ומלך בל הלד, בס״מ בל מ״ה דבבה בלום הולך בלדי הדרבים, והוא ובלום בעבבם לבבות אבבם בל הבדרבים, וחבו בל בדבים הבבבוו. וכבי יהידי בס״ד ישקב בע״ה עיבם הבבבה הבראיה, אחרו״ל בגמרא הבי בבבי הדבבן דבלהו בבייבו, נמלא דסב״ל היא מוקם בם, ולבן אתה בבבוו בבדבר טוב עליו בבבו בבבבו אבראיה, לבתוח לו בזאת ובלום אחו, ולא יוקבו בבקום זה, ע״כ בע״ד:

שם. בבם אויב לתפך בבדה בל בים. ב״ל בס״ד ע״ד בס״ם ה״ל עוה״כ בבראה בבי״ד ובוה״ד בבה״ל, דבתיב בוים ה׳ אור עולמים, ובבם״ד בבבה בל עוה״ב היה מן אות יו״ד, והבבתה בל עוה״ז היה בתות ה״ל, ואחר״ל

שם״ז דומה לקערה, ואוזן שהיה רוצה לעפור בהבנתה רצה להוסף סם קערה התחור של עוה״ז, לעשותה לדוף עקרה ואז בלילוף זה נרמז בפירוש בהבנתה, כי הוא עקר ה׳ ר״ל עקר אות ה״ל שמלויה תהיה ההבנתה בשוה״ז. אז יוכן בס״ד קערה היא אתרן בלוי שדומה לקערה, ודודע בי הע״ז בינה הכתוב אותה בשם לרה, ואותיות אלן דמיון הקערה, אם תהבנה תהיה אותיות לרה, רמז לקליפה שנקלתה לרה, ואע״ג דכתיב ואלן ה׳ לא תבשה כי הבבשה סוה, והוא בתמרו אלן נתנה ביד רשע, כלה לומר בזה עבד ה׳ יתלך ובשתה כי תיכם נבבתה. ובני יהידי בס״ר ישקב בע״ו עיבם, דודע דשוה״ן הוא אחת שלעות הבלבות, בבוד ומלבוה בבל מבלה, והוא שמיבם עבר ונקראת עבר ואחוב אתמר אלן נתנה ביד רשע, הבן אותיות עבר לאותיות רשע, לומר בי הבוה״ן היא אחת שלעות הקליפה הנקראת רשע, ולא אחת שלעות הבלבות שהיא שמיבם עבר ונם נקראת עבר, ונקוע קערה בלשון מבל ודמיון על הבלבות דקדושה:

בהיא עבר והיא עבר, ע״ד בע״ו:

שם. לא דבר אויב אלא בנגד הבשן. ב״ל בס״ד בי אויב עשה בעבון הבהבה אחתר הקב״ה לבשן ותבהבי בו, שהוא תבב בים הבהבה ממם בלוהב בתמיתן אותו ובעבה, ולבן אמר אלן נתנה ביד רשע הוא הבשן, שיובל לבהבות בל תעלה ושבה מה שבוזב, ולא הבון הדברים בלתבו לעיל, דאון הבהבה ח״ו נבי שמייה וכן א״ל בן לבשן לבעבותו שיתבוב שהוא בלהב בעבה, שהם בל נופו בל אויב, ובדפרבתו לעיל, נמלא ב״ל לא בפר אויב ההבנתה אבעיבה לנמרי, אלא רק בעבה בבשן ההבהה אחבב שם הבהה ח״ו נבי שמייה, ובמו אבבי דברו אלו, אאתר לא אמר אויב בון נתנה ביד רשע, אלא בבבוה העשות בעשה בהבהה שהיא בזאבה בנגד אותיות שבן, כי בעבי אותיות בבן יש אותיות נפה ניי״ל לא דבר אויב דבר זה בל אלן נתנה ביד רשע, אלא בנגד הבשן, ר״ל אחבב הוא נפה לעבורה של מעלה מה״ו:

שם. בהיה נחל בדם יתומים ובבבוה ומחוירה לבם. נראה בבי בים נחל בבבול אלא היה ליתבה בתחלה אבבבות בבלים, אלא יובד אליה מאליו, שנראה לעיני בני אדם באלו נחל אותה, והוסבון שבות עובד ושוכן בה לנרבו. אי נמי בבבוהה דאון הבפעבוים שוכן בה בבראי, הוא ליתבה ממנו בע״כ בחוקה, בדי שיעבוה בה לבבבתה. והא דקרי ליתום אובד, מבבי שים לו בני אבות, הא׳ הוא הב״ד שהוא אל בל היתום, ובבי הוא בתבעבוים אבד ומנו אותו הב״ד, והו אובד אותיות דו אב, ומתוכו בנמתא דו ר״ל שהוא, ומ״ם ולב אלמנה אלבון, דהוא אדי אמיה עלה ואתו ומבבי לה, ב״ל בס״ד הבוצה שהיא מבבתה בפיו ואומר לבן מהיה אבה זו, ע״ד מ״ם בוצו לבי הענבה אחת, ופירש רבינו מהר״ם אלבשן ז״ל בוצתו לבבבותה, ואמר לבי דאויב הענבה אחת, ומי זה יוצא ליבא אותה. ואיבת לבן המוים תוך בם אלמנה, ולב הייבו אמנם, שבבם אלמנה בה בתמנא אותיות לבן:

שם. בראה אור בבבוהיו בדוקות, בראה תמוד בבבוהיו:

קלבות. פירוש בולה אחת שאינה בדוקה, ושון קתא דף ע״ז. וכת דבזבור אני מיעם אלו בלבד, מבשם דאלו מבבדו בבבלאים, דבתיב בה אלה אחבים בבור ואמור יתרון, ובתיב ידע אור קומתו ואמור אבום בבלון, ובם אור בימו לבבוך ואמור לבבם:

שם. בבאה הקב״ה אלו אחת בבה לו תורה תבבון, לעיל בבמנא דקדושין בבבתו בבבבו בס״ד בעשם, דקדבון לתורה בבם תבבון ע״ם, ובתה אוסף לבבם בס״ד בעשם עוד בס״ד, דבקראת תבבון בבסדר אחון אלבון, שאלבנת בעשות בבבוה אם

יהיו תשלומם כפנים כשלו ולבטו. גם עוד תכלין תכין לי, כלומר תכין על ידי הלימוד הרמוז בזאת בלשון המ"ר, גם תכין לי כלומר בעורת הלמ"ד הרומז ללמוד הלמוד בסוגה עליון מכל האותיות, לשורות שלמות תורה גדול מכל המלות. גם יש בתיבת תכלין לאותיות תכל, רמז לתכל שכני תרם דרוש בן, וגלתה ר"ל אותיות ו"ד ע"ן, שמסבים עשום, רמז לשורה שבע"פ שהיא עשום מסכתות, ותתכל עיותר

עליה ובקיום בזכותה:

שם. עשה לשמיה דאלהא. הם דעקוב לשון זה, לגנות מיו בעפר, ג"ל כפ"ד כי אויב דבר דברים שלוים מהגנעים לבטוח ותבקר, כמ"ש רש"י בדבר שיגיה בתרם המתוכת עם חכיהו, שתחר בה ונשקול מי חייב למי, וכן בלתיך זלזל בלתיהו לי יש בעינו מוכות, בעבר שמוכות תת רבו, ועשה מעשה בתם שהבר בפיו דברים שלוים מהגונים כמגר בכוחו ותבקר, בלתיהו לא רלה בתחבלו מעון הדעת כדי שלא תהיו בוהלים שלוחיה כמוהו, הכל אוזן בוזת בעל תחנתו, ולבך נגזר עליו שיהיה עפר לחמו שתבל בפיו עפר, תחת תבר דבר בפיו דברים שלוים מהגונים, ולכן אתר, אויב בדבר בפיו דברים שלוים מהגונים לאור שיהא עפרא לפומיה, כלומר נגזר על הגוף שיהיה עפר לחמו. אי נמי דברים העשם שהיה מעלת מעיו נקרלון בשם בטן רע, ואויב בשם שהיה לו שתן רע בגופו, כן היה לו שתן רע בפיו, הן הן אותם הדברים העשם שהיה מעיו, ולכן כתו שלקח תחיבת תרם שהיא עפר להתגדל בו בגופו בשביל שתן רע בחיטוי, כן ראוי לדיות עפר בפיו לשתגדל בו שם, בשביל שתן רע הפנימי שבפיו:

שם. אכל מכרחם תפלו בדרעים לא תשתבל. דקדק מהכרח"ל ר"ל מעשה דלא הרא"ל אלא תכרחם דלמרחם תש"ם, אין ראוי לומר עליו שעבדת לפומיה ע"ם, וכ"ל בפ"ד בדבר זה נמי עשה קרתוב, והרבה אחר מדותיו יתבדר, ומן מי הבטן הקבר שיבוא את אויב לידי נסיון, ואויב כיון לנשון שהוא בא לידי נסיון, בדבר עבוה בקדים עלמו בעותר לו, וכ"ש"ם בבית בתרי לעיני ותר אחבונו אל בתולה, ודי לו בזה, ולמה נתקבלו דבריו של בטן לפני הקב"ם ומבהו בידו לנשותו, וזה היתה כוונתו בבבא זה שבבת את עלמו בבבר, דרלונו לומר שעשה עמו שלא כדין ח"ו, ולבך אחר שעבדת לפומיה לאויב, ולזה זש"ם מעבנה, דבתחת לון זה נתבב נסיון מהבהרם אש"ם בדבר עבוה,

כי ר"ל בדרעים בדרעים לא תשתבל:

שם. בחת רוח סערה עבבה לפניך ונתחלף לך בין אויב לאויב. הדבר הזה יעלה כי הבריאם אלו אחתר לפי פשוטן הם בפרטות נמוכה, ולאו לחסבל, מתחלף ומבולבל. וג"ל בפ"ד, כי מעורם בדבריו הראה"י ז"ל בפשר הפסוקים בפ' בשלח, בפסוק הבטן הרעב אויב, כי אויב נתן עליה לבדפה שעלנוס בנוסם ומתוגם, ולא יבא בנפשות שלהם, ולבן לקד בגופו ומתוגו, וה"ל הקב"ם לבטן לך אל נפשו אמוב, ומ"ם בפסוק הבדרים בבדרים"ק תחר אויב תרדוף אבי, זה יקרי אל אויב, כי אויב הוא אותיות אויב, וכן מ"ם הבטן אויב זה ג"כ קרי אל אויב, ותרבטן אותיות לבשם, ואל זה אחר אויב בבטן סי' י"ג, אחר פנין תבטר ותחבטנו לאויב לך, פירוש אני בעצמם הבלבת את שמו מאויב לאויב, בפסוק הבטן אויב, ובסוק אחר אויב אל עב"ד ע"ם, נמצא לפ"ד הבטן הראה"י ז"ל הבטן אויב, אשר אותיות שמו בתורה מן אויב לאויב, ולא נכתב בתורה אויב כמו בהוא, וזה הוא בחת בחתחתר בלך, שאחר אויב, אחת אויב אחר פנין הוא הבטן עבר לפניך לקבוצ עלי, ותחתת קבוצו עבשתי בכך שהבלבת את שמי מן אויב לאויב, ומ"ם נתחלף לך, ר"ל נתחלף בתורה אחר לך, ופנה זוה והדרה מתנה, כלומר חתחלבת על בעלה בבעבר בבעבר מן הבעלה, ובעל אחרה ותבלבתה מתנה, ובכה הלבן הזאת ביד בעל אחר שני

תחזור

לזלזל בכבוד אויב לקרותו אויב:

שם. אלה היו בעים ונלחן מבבעל אחר מחביבין את העולם. פירוש הנה הקול יונה הבה יונה חוק ובדול אחר אלה אלפי בעמים מקול הרעם הבבעם עבבעו, ומתחת מוחן ומוקף בקול היה טיל הבנין על הרמוזים והבתים,

והיו האותיות הרבים:

שם. אלה מאחר תפלו בדעב אחר מיד מתם. הא דלא נקט כלן אלה מקרוב אחלו בדעב, משום דבזה לון נחן יונה מן הקדמיה הבדעב, ובלן הם אחר יש נחן הבולל הולד לאחבה, אך בע"ז לרוך אלה הקדים הבעד לבת קודם אחבה, אן היות אם אחר: הבדעב בו שיבבר, לא אחבה בלתי הבד, אלא אלן אלה בבבר אחר, ואין כי היה בבבר אחר בבבר לבת קודם אחבה, ולבן אמר, אויב לא אויב אחר אם הקדים אחבה אלה:

שם. מזמין לה דרקון ומבטח בכבית הרחם ומתבבבר.

קבה אם מבבבה הבבבה הבחם בבבר"ם בפ"ם ר"ל, אל"כ תמות מבבת אחם הבחם, וג"ל בפ"ד כי בבבראה אתבוכה ובעבן בית הבחם, מבבבלה ממנו חוט הבבבי ובלה לאבבלה, ולא יבאר בחקום הבחה חוט בלו, בחוט כמו בבר מת מבבן, ולבן אחבם בעבן הבחם בבבוכתו אינו מתבבבו ואולך בבאר אלבבבים בל הבוף, ובן בי הבחקום בבבבן הבבבה, ואלך מבבו חוט הבבבי בבבה בו, ולא מבבבת אחם הבבבה בבבבה בי בלתיו בבבו חוט מחבבם, בע"ר חוט בה בל אחבם ובבבה

ויתבבבו ויתבבבה ובלא הולד:

ובזה יתובן בס"ד דקדוק גדול ובלום. דהבבה מלו בבבבה נמולה בם אם יקבים לו יאחבר, ובו אם יולבה בבבים קודם זמנם, לו בבבה אחר בבבה אחר זמנם אחם, זה לא יתבן, אמנם בפי מ"ם בס"ד מובן בפיר, בבם יבא בבבבן קודם בבבבלה חוט הבבבי מלבבו מלבבו בבבבה, ובן נמי אם יתבחר אחר בבבלה חוט הבבבי בבבבה, בבבבה מלבבו מלבבו מקום ל"כ חמות בבבה, בי בבלבן חוט הבבבי לבמרו בבבבה בבבבה בבבבה

לחם, ולכן אחר דבב״ל על נקבה מחיבה כאן לשלום, דאתי״ל נקבה נקי בה, אלבון ולא נקי מעכבוהו שלרוך תבוה לבזוהו מתנו כבבל גדולים שלם, ולכן מוכרח לרוחם מחיבה בבוחו, וכמ״ם בגמרא כד שלים חיני מבבה, נקיים ואחי תבנה :

שם. אלא״פ שלא הוכפלו בסמוח הוכפלו ביוחין. הקשה מהרש״ל ז״ל, דמה שבעבוי לא הוזה לו, דהוח שחלו לומה לא נכפלו בעוחו, דהיינו שלא היה לו ששה בנוח בכפל הבלבה, אלבה היה לו ששבעה בנים, והבוב שבנכפלו ביוחין. וכ״ל בס״ד,דים רבוי הלוחות ששוחה רבוי בכמוחה נ״כ, כמ״ם ויבו מהם אנשי חיל בבלשים ובשה אים ואחרו״ל זה אחר בן מנשה בשבולו בבוכה בל שבחדיון, נמנלו אח״ם שבוח אחד מבשבר נחבה ובלשים, ולו״ל שבוכלבלו ביוחין, שהיו יפים לוחר מאר על הבחשוחה, ולכן מחחה אוחבוחן ביוחין, נחבבוה הבלבה מבשר בשה, ונמנלו שבנכפלו גם בחנין :

שם. קלישה שבוחה נוקב קלישה. ק׳ והלא כאן בח בבנוח אוחו, ובוחה נוקב אינו נוקב ביוחין, ושוב לא נמנלו בחבנוח שבוחה נוקב הלחם ריחו נוקב בבבחוחה. ול״ל בס״ד אומרי ריחה נוקב לשון מלינה הוח על ביוחין, שהחחם אומרי מן ביוחין שלה בבשוחר מבחוח נ״ב, כמו הנלח הרוח שבבחה ממנו מרחוק, גם אח״ם שלינו ריחה אוחה אלא רק מלינה בלבו, בחבה מחנה כחו הרוח הטוב שבחבה ממנו שלינו ריחה אוחו, וזה הוח ע״ד שחבו״ל בל האומר רחב רחב נקרי, אם יודעה ומנוחה ומנוחה בלבו, והבלישות מדמה אח יופיי מחבוני הגדל על אחוחיהה חיפוח בחבון בבבוח הגדל בבנוח, על שאר מרבמון חבוכן, בח״ם עמו, כן זו הבלשות יגדל שבח חיופי שלם, על יופי אחיוחה בולם :

שם. ר״ם בחבו אחלבה ליה בחחלה, הוה קח חלבה דשמה. קשה בבר חבם בדול, וחבמד בר״ם בחבר, חוך חלבה דשמה בלידה הבם, ובלא זו מחח אלבום, ובל אחם לבד לבולר בבר בלבום בחר״ם, ולבו בבר״ל בבולר בבר. ול״ל בס״ד בר אוחה הבח הוחה בבר רחם, ובלבבר הא״ל מוחה מחח בדיון בבור בלא אחבר לבוחבה בבבר אחר, והבוב לו אחרו רבוה בחם לבולם בר״ם אחבר בבבחה רבוה, בל אחבר יש רבות לבבלה הבבר לבבחה עליה בבום אחבות ובחו לו בבם בחם אחבר בלא הבבחה מחח בדיון בבור, בי אחבר בחוחה אבה אחבות בל אחבר, ואבלה לך בבור בבר רחם, בחבוים בו המוחה בל הבדיון, ולבן אל״ל בר בבבחה בחבוחן בל הבל בחחר אבוך, בי הבחבבר בל הבדיון בבר בעבה בובלה, ובאחחה בל אבה אחבות הוא ב״ם אלן ״יחר בחוחה אבה אחבות, ואם בחה בחח בם :

הוא בבוח אומרים בחר רחם נקבה בלחה :

שם. אחבים אומרים בם הוחה לו לאבבהם ובבל בחה. בבח לבי מ״ם בבוח בחבוחה דבוחיות, דמובבוים אח ר״מ בבם אחבים, אלר הוה בבח, ובבוחבח מבוח דבבי אחבים בוה בם ובבל בחה. ול״ל בס״ד בבבוחה הבוח בבלוחה אחבים הם ר״מ עבמו, ובבח דבריחה הבוח בבלוחה דר״מ ור״ י בחלר בבלר, אחר בס״ל לא הוה לו בח, ואר ס״ל הבוה לו בח, מיבו הלר הבח בחבו בחבוה בבבר בל בס ר״מ, דמובבוים אומו בבבם אחבים בבבר בל בבבר אחבים בבבחה לבלר אבר בבבר אחבים בבבחה בבבר בבבר אחבים בבבחה בבבר בבבר אחבים בבבחה בב

סמלך, ולא תקום וקבעה דיקבע לך שוקת, כי כוחלו לא נקבו לך. ושוד ר״ל כס״ד ס״פ ס״ם רבינו מהרח״ו ז״ל בפשר הגלגולים דף כ״ד ע״ב, בזוס ס׳ תקוז ל״ל מורי ז״ל, כי ראה לא נפש רב דמי מגרדעם שסוקה מוכנת להשבר כי, לפי סיבת מעוכים בפשר, ונם לפי סבוים הזוה ליחיד מת מעיה דקן, וכב דמו הוקה המעוים הזאת. תדרים בזוכו, לעשות לוה לאומתים ולמתים, ושל כן היה דוזה להשבר כי עכ״ל, נמצא רב דמי היה מזבר כמעוים נ״ח זו שב ליה, ולזה שפת ליה של סנהדו אבר כרבעלו לומר לו אין לך מעלה אלא רק מגד זו שב נ״ח שאתה שוסה כרבעלו מעוים ליה, אל כמי לאמעלה לא מוכרת מרכבן דעקבו ליה שוקת מעוים לא הנפת. אי כמי ר״ל בס״ד, הא דשפת ליה בסמגליה שברבעלו, מעוים שוים דבר אבוד בפי מעוים, על ת״ח שלוגו יכול לשבוב בד״ם, דאומרים עבוו לא מגיא ידוו ורבעלו כבות המזרבן, ולבן שפת ליה בסמגליה שברבעלו, לומוז בדבר זה לא מלאת רבעלך בבמה״ב. ומ״ם פבוד נרוגרות דוזים, פירוש לא מבנאות הלא הוזיח אלוה אבפוד מן הקבן, מפני שמעבבב בדבר זה שבא לבדקן, ונם שוד בסבדון נבנס עמוו בדברים אלו, ומי״ב מבדו אחרים הרבה מזה המון.

וידד הבשר מה דבוו ובוו:

שם. מאן דלא שביה לאוביתיה המלכא אחדום, לא לוסביה לאוביתיה. הדבר ובלא, מה לו לרב יוסף לחבוב אוכלה של מלך אחדום, דוגמה לדבר זה דבב דמו, היה לו לומר לו הבה ס״ל עגב על חוטם אלך אלך ובדו אלך. ור״ל בס״ד ע״ם מ״ם רבינו מהרח״ו ז״ל, בפשר הגלגולים בס, ח״ל, ח״ל מורי ז״ל, כי חזקיהו המלך ע״ה לא מלא בעוחיו, ותש״ם שהוסיפו לו ט״ו בנים תשלו הוסיפו לו, ובדיין הבבה דוזה הוזיח, ואחר שיחיו הבלימם רב דמו מגרבדעם הנ״ל, כי הוא היה בגלגול חזקיהו המלך שבמו, בלתי שום ליון אחר שמו, אלא הוא לבדו, ו״ם חזקיהו אבי אחריתי בדמי יאי אלבה וכו׳ פוקדתיי ראר שנתיב, כי בדב דמי היו שאר שוחיו ואחר ימיו עב״ל, נמצא רב דמי היה בגלגול חזקיהו המלך שבמו בלתי שיריב בגון אחר, לבן הבוא דוגמה לאוזאה בלאוזאה המלך אחדום, בסיה מלך גוי ולא הבסיה לאוזאחך:

לא בבסיה לאוזאחך:

וראיתי לרבינו מהרח״ו ז״ל בסיום ח״ל, ואני חיים ראיתי בבאלה לי רבא הלמודא ע״ם בלום ס״ם,

אחת בחוך תבלאו אחדום בלום, וא״ל מורי ז״ל, כי כלה רבא לעבוה בלום עם רב דמי הבלום עבוו בל בסיה עמו בקבוצה מזה בעבה לו אלמוזו רב אחדא בר אחבה, על ענין הגרוגרות שבבוא רב דמי בבפיבה כבו׳ בחלוזר בע״ל. ונרוך לבבון לאבה בלא לו בלום ב׳ בפעמים, נם מה היה לו עם רבא בוה. וא״ל כי היה לו תרשומות ע״ם בלום ס״ם, הדום בלוחא אחר לבבא אחדום בוא בוק חזי לי מובבא מרבבן הוא נקבא ליה שוקת, ואם היה בודקו רבא בבלמו היה מבוב בו בבאה לוחבא מרבבן, ולא היה בוזה בו בחוב בב״ם כ״ת, וא״ם נם מגד רבא אבא נמצא בבפבד הגרוגרות, ותבשומות הבי׳ ולאח״כ היה לו לאחות בר״ת ב״ת, לבוזיחו ולבבריחו בוקם אחדום מן רב דמי, הלא הוא מבריחו ומבריחו לבקם אחדום היה נוכב זה בחלמוד, ולבן מבחבים עליו בבבוב זאבה תבשומות בעות, ובבוב׳ ב׳ תבשומות הללו בלום לו בלום עחה בב״פ. ובזה יוכן מ״ם ר״ת לבי״ר חזי מר מלי עבבוו בו, דבה״ל ל עבבד, ובקע עבבוו לבון רבום:

שם. עד דמגרוניתו נרמו בבו לבון, אחי אבלו בבוזה מזעבא בי רבא. ר״ל בס״ד אין בוזבוו נולגו בלבבו, הלא ר״ל אבלוזו בוזבוב בבו רבא, ובמ״ם הבבה הוזה לאבוזו תלמוז עחבם בפני רבא, ובמ״ם הבבה אחבם מחבבים אם מבבוזו ויוזבר מבבוזו, נמצא בלבם מחבבם מחבבוזו ובבר מבבוו, ולבן ר״ל אבלו בבבוזו בזבבוזו בבו רבא, לא יוכן בזבוזבה

בל רבא הוז לומבים בבבם סבבים, ובמ״ם רבא עבמו בבמבוזא בתבעות, אבן מבבוזו בבבם סבבים, ואבבר בזבוזבה בל אבבי

עוקר לומבים הוז בלבבבו, בבו בבבה בזבן בב יבוזא:

שם. דלמא בבוזבא מעוים. נלבה ודלא בוזבו לומר בבוזבא מבבבוזים, ובזבה מעוים קלי בל בבבוזים דבבא, ולא בל רבא, ובא״ל נבנם בבבבוזבו בל רבא תבבי מבבוזים בבבוזים, הבוזל״ל בבוזבא מבבבוזים דבבא תבבוזים לבבוזים, ובוזלו לא קבוד רבא עליו ובבבוזבו, אבא מן הבבים קבבי עליו, וכן בן רבא מבבוזו ובבבר בבבבוזים, בלומר

מבבבוזו הוז לו בך:

שם. דבבוז״ בוז בלה הוז. פירש רש״י ז״ל דובב בבבוזים בבבבוזים ע״ם. ובלבה דר״ם בבובב ב״ב בוזים מוזים, ובבבוזו הוז מובלוזן לוזבי, הוז בבבבוזו בבבבוזים, ובבבבוזו הוז מובלוזן לוזבי בבבבוזים בבבבוזים בבבבוזים

לגר אחר דוקא, והיינו לגר מערב כגון מקום המקדש וכיוצא קדשי קדשים, דסתיר כיה וזה שער הפשוט, ומסתבל יכון, כמאה ל״ו אלו ואלו דברי אלקים חיים, אך לדין לעשות כמ״ד להתעלל לגר מערב כי דברי אלקים מהיונים לפי סדר הויכר, וגם אם נתנוה לפי סדר הפיוטים, נ״כ ראוי הוא, נמצא לו מערב שהוא מקום בהקדש בחמשה ק״ק, וכיון ק״ק, הבוויהו לתעלה כיה :

ועוד יש לנו לומר בזה, דמנינו לרבינו אלפס״ז ז״ל מ״ם בסוד הנעוטים דלולב שהדרוש הוא בחבר ולפון בגבורה ומזרח בתפארת ומעלה בנצח ומטה בהוד, ומערב ביסוד, ע״כ. ובתב הרב מהוני אור ז״ל, מערב נקרא יסוד, וגם המלכות לבוחה עשרת הוסוד, ולכן שבעה בתערב עכ״ל, ודוע דהמלכות נקראת שער בסוד זה שער הפשוט, והמעם כי הרגום שער הרבת בענין שם הרני במלוחה דשולה תרמ״ת, ולכן הקבלה אומרים הרני שפתי הפתח, כי תרי הוא המלכות שהיא שער שבה נכנסים כל הקעלות לעלות למעלה, ולכן מהקבלים לגר מערב שם המלכות שהיא הבעיבה, כי המערב ביסוד, והיא מרבה בעערת הוסוד, ונמלא שם הוא מקום בעסת הקבלה שם שער הפשוט. ובזה מובן דברי רז״ל שאמר בזוה״ר ובתיק טובה לאמוחנו שהדשיגו מקום הקבלה, פירוש דודשיגו מקום בשער שנו שוכרת ונכנסת הקבלה :

שם. מלי אוריתא אורע יח, ל״ל בס״ד דהסיגה בתערב שה״ם שם הדני, ומחלוי של י״ה בהרבעה מילוחים עסש״כ, שונים כל המילוחים מספר ס״ו, שהוא מספר שם הדני עם הכולל, שהוא הבעיבה, והחלוי נקרא אורע שהוא עומד כאורע בשבת הבלה מערבי בלה שלם. ל״ל בס״ד דדוע בסוד הנעוטים של הלולב, דהוא בחבר, ולפון בגבורה, מזרח בתפארת מעלה ומטה בנצח והוד, ומערב ביסוד, וגם כלולה המלכות ל״כ בעערת הוסוד, ונמלא המערב הוא סוד יסוד המלכות, ודוע כי הוסוד נקרא כל, והמלכות נקראת בשם הדני״, שהוא מספר ס״ה בסוד הדני ומרני בהיכל קדשו הם מעניו כל האדון, והנה העורף של הוחיות שלם כלומר הוחיות העומדים לחוני הוחיות שלם הם ס״ה ל״ו, וי״ם רוח מערבית הבלה מערבי של שלם. ונראה עוד בס״ד בדמוה בחיבה מערבית שהי חיבות שהם מער, והיינו מער יסוד בית מלכות, וכ״ל רוח מערבית בנגד חלק הסוד, רוח לפונית בנגד חלק הדרום, רוח מזרחית בנגד הרמון, רוח דרומית בנגד חלק הפשבן, שלמודו נח והבל מחין בו :

שם. רוח לפונית בחלת הזהב. ל״ל בס״ד הלפון הוא בגבורה, ומסבר בגבורה שלה זהב רב. מזרחית בתפארת כל העולם בעבר. ל״ל בס״ד מזרח בתפארת ודוע כי התפארת מתבוך בגבורות בלכות, והמבבת בגבורות הוא יסוד הרעבה, וכמ״ש עש״ר הרב מור אבי ז״ל על מלחבת סוף תרדת זוהת, דבחנוכ הבלה של רבב״י זה בהיום מרעים אחרן מבנין המלכות, מרעים אחרן בבוד הנבנות, מרגיז המלכות לאה ורחל בבוד הזון, וכמ״ל בספרו מגרבת אליהו ודפח״ת, וז״ם בלן רוח מזרחית בוד התפארת בתפארת בל העולם, בלומר הבל בל יסוד העולם, מלבות הבינו יסוד המלכות, בבוד התבבת הגבורות בם. גם אמר דרומית בתעלת דרבים ומגדלת עבבים, ל״ל בס״ד כי דרום בחבר ועי״ו התבבת בתפארת מעלה רבים ומגדלת עבבים בבם תוחת העולם :

שם. הרוחה שתבים ודרום. ל״ל בס״ד רמז לפי דרבו ע״פ מ״ם חבמי הזוהר, בבעבעים הנעבים ישתבל אדם בגדולים מחבו, כדי שיראה עלמו חבר הרבה, ובבעבים הנעבים ישתבל בבלבים מחבו, כדי שיראה עלמו ובשתה בחלון, שיהו לדבר אחד בבמים מחבל ואחר בארן מחתה, נמלא בעבעים הנעבים שבם לעבלה, ברוך אדם

בלילות הא בימחת, דע״כ יש לבם כ׳ שלחות ל׳ שבעתו מבחון, ואחד שבעתו מבבעים :

דף נ״ח. לבבחה לגלגלחי עבד המלבה דקיי הבבת.

הבה נראה בודאי בבות לא נבנס בחרון לתוך מערת המבלבה, ולא הלה בחרון בחרון המלבה הזה, ולא שבע בחרון הבבים הלא בל בת קיל, ובל הלשבה, אלא הוא היה מלין בחרון ביום מערות המיקום, לך לתערת המבלבה לא תעבר שיבוא, וגם לא הבה לרוך לבין אותה מלמעלה, כי הוא מלוייבת ושומרת מימות הבלחבים, וגבי הבעבה מוקם בחבנים בגולות מחבן הבלחבים, ובים בל מערה בחות עד היום ומדליקן בו הנרות בל, לך בחבלה הבלים הלה בל המלבה הגדול הזה, בלאו הוא ירד לתוך המערה, ולחה לת לבישה ודבר עמו, וגם שבע דברי בת קול, ובעיב דבר, והבל היה במלבה הבלים ובולה מי לחבו הבבים, דמ״ם בלחבר הבית לבוטע לך לך לך לחבה ובבה ולבה ולחה לא בל בל זה לא היה בחרון, אלא בחבלה הבלחה, בבען מבלה הבלים, ובען הר״ן ז״ל בם : **עד בן** דברים אלו בדבר לו בלעשר בחבלה הבלים, יש לבבבם אותם הבבים, לבחו מן אות ״ד בדבי בחבה לבחבה הבבים, ומ״ם בחבלה לבבי הבבים, אחת לבבה בבי ואחת בבח בחבהם הבבים, ובל זה ה״ל בבי בבבבי הבבה, דאות ״ד בבלבח ה״ח מחבה אות ה׳, הוא הוה בבבבבה הבבה, ר״ל בבוח בבבה. ומ״ם ומבבבה ליה בהבבים הבו דאות ה׳ זו ביחבה לו בחלוי אל״ף, בבבא בבוח בבחם בבו בל הבבבבם הבבבה, דאות ה׳ הבבבלה בבלם מלבים, בבם אל״ף ווי״ד ובה״ם, ווו הוה מלבה בבאות ה׳ בבות בבבבים דאבבבם הבבבה :

שם. חוה בבבי הבה בבבוח בבבי הבבה. הבה הבבבה דבחבו רבינו ז״ל בבבבר הבונות בבבוח בבחם בחבה הבבה, מבבבר בבבבבה הבבבה, ובל זה הבה יבל לבבחבל בבבי הבבה בבבבבה, ובבחן בבבבה ע״פ הבבוח, ובבל בבבבוח בבבבבה בבבבבה בבבבבה

לשכניו לאותות יב״ם אל״ו, דכל אחד יבא בשלו, ולא יבא בכל חבירו, וסיימו מפני דלזן פרחיסכם מטוטים זל״ז:

שם. א״ל זל הלדרגל ומא לומר. קשא לומה טולכך לומר לו זל הלדרגל, מני דלזן פרחיסכם מטוטים זל״ז: דרבו יגלה הוה דשתו כתמלה לנוטם לת בן בית שלו שיקון בו בית מקם ומיר. אך לא רלה לנוטם לפני אותו בע״ה, ולכן חש לם יאמר לו רק מה לומר, ויאמר זה הבע״ה בבית דינו של רבי יגלה שאה לו שחים לנוטמה בשלמה, כי לת הים לו עשקן לילך למקום אחר, והוא רוצה שילך מלאכתו מקם, מני שהוא ילים מקם ומוד לת בי״כ שלו שיקון, לכך הוצרך לומר לו זל הלדרגל, ולא תעשוה כלן, ומה לומר אלגי לקבל הבוכה של דברין, אך אחר שילא זה מלאכתו, חזר רבי יגלה מדעתו שלא ילוה לקון לת שלו בו בית״ם, אלא יקון בשלה, שלון זה יודע מן הקילה, כדי שאחר יבא אלגי לבקש הבוכה, ואמר לו משורת הדין אתה חייב לקון, משלא״ם אם קולן ר״ל בו בית״ם, הי׳ יודע שקון ר״ל, ולא הים חוזר ובא אלגי לקבל הבוכה, אלא הים גם הוא קולן, ואפשר דהוא חוסב זה שקון ר״ל הוא משורת הדין, ולא מדינא, אך ר״ל שקון ר״ל בלילה זה לא ידע מן הקילה, ומתילא בא לאחר אגל ר״ל לקבל הבוכה על דבריו, ואז א״ל רבי יגלה בפירוש אחוב מן הדין לקון, ולא משום הסדום בלבד. ושוב כ״ל, בתחלה א״ל ר״ל זל הלדרגל, הם הבע״ה אחתי אבא, ואל״ל לת לאחר, ואלמולת קולה הבכרים, והבלים דבריו בל זה שלא לאחתי אבא, ואיבר דבריו בל ר״ל לאבלים ביחד:

שם. א״ל זל חה לי קון וכו׳. קשא לומר לו בקושר דודי קון, וכ״ל בסיר דוקם שלך ויבלה בעיני ולם הים לומר לו דודי קון לת הים טולך לבלאותו כי הים מתמון לדבריו. ומא דבני הבאים הבכים לא בלו ובקבו בל זה לפני ר״ל אלא שבבו עליו תון בל״ה, ושולכך בהולא עלמו יבא ושאל לו בעון בתון ר״ל, הימו ובחבו לה יבולו לקבול בל זה, ויחבר ר״ל בנם עליו בם מתרעמים, ובתמת הם לא הו מתרעמים אלא הו מוחלים לבבותו:

שם. בשהבא הבנים בבנים. הא דלא תבדו בל בית הבלמון בבר, תפני בסיה לו זמן קטן לתבבנו בבנים בנים, ולון זה זמן בתון הבבה, אך לתבבן בית שו לא נתבבה זמן, ואבו אולי יהיה אלון מן אלפים בנים, לבך נעשבו יותר, וקבי לעשות לו זבר. ובא דלא אתבו מלים לא נדליק בבבלו מלו המתבבה, ובגר לא נלבוב בבבלו בגדי בהוה ובמן לא נדליק בבבלה המטבה, נראה דבם לא אתבו אלא של בלאות הבנבים לעון, אבל בבאות אלו הם מבבארון, ולון בנבים לחוב הנון, ומ״ם בר בית״ו, זבר לתבבן הבית. ומ״ם בבלתן זבר לתבבן המזבח, בי הבלתן הוא בתקים מזבח, במ״ם בת״ם ע״פ זה הבלתן אבר לפני ר׳. ומ״ם בל התבבשון אבא בבגד תבבן בבדי בהוה:

בבם הבבשון דבתב בבו אתבו לה לבטוב הבן, בבא אל״ל

שם לבבם בבטוב הבן אתבו לה לטוב הבן, בבא אל״ל ומבבלא מנות מילה לא פריון, ר״ל דלם הים בבזבה אלא לנוב לא ולא לבבות, לא הי׳ מבבשים מלובה אבה, בי אתבר בל א״ה אבא ואבתן אולד בה ובא שבו עמי עלילה לך בין בבזבו בבם הבבבם לבבות מילה חייב הבבבה, בבבתא אתבו בדון אלא ישלו בבשם, בי א״ה אלא יהיו מולדים בין הבל זבבים ואבינו עמבו עמנו ישנו ואל״ב תעבה התלבות עלילה בל בל אבבו אבור, לומר אתם בבבבבה לבנות הבילה, ובבבדם בל בזבה מלך:

שם. דין הוא אבבנבר בל בבמבו אלא לבא אבה ולבולד בבים. פירוש לא לבבא אבה מחדב, ולא לבולד בבים מבבבה הבבולות, אבבים פרובים מן הבבים, וכל זה יהיה לפי שבר, עד שבתבבל הבזבה בבשבתה הבלך הבתר, מפני בי מלות מילה א״ה לבשובה בבתר, הבלידבן

הוי מכוברן בה בהברת, בראותם הולר מהול, ועל כן בדין שבתבך זמן הבזבה לא יולדו בבים, ובזמת זבעו בל אברהם בה״ם ביתבה לו מלות המילה, אלא ממלה זו בל המילה, מחליו, פירוש אלא ר״ל בתבם, מלבון, ובלא הבבם מן הבתים, בלומר בבסבן ובתבבים מקום מלה זו מחליו שלן בישלה הוא מתבת בזבה מלבון, אלא מתבת שלן לבם בבים, בדי לחול אותם, אלא הבת לבם לישבלו לבשב בבים ולהולדו בבים, אע״פ בבם לא יולו לחול אותם, ולתבור עמנו על דבים הבם, משום דבל״ל ומי בבם ולא בשות בבם. ובתחת מן הדין חייבן לתבור עמנו בבת אחד תשלו אתבבקתא דמבלתא, ובזה שלן בולם לתבור הבה הם שובבין, אבל אם בבור עליהם שלא לישא אבה ולבולדו בבים, מזה ידעו דבבשת אחד חייבן לתבור עמנו, ול״ב ידעו שהדין הוא בך, ובשתת אם לא יתבדו עמנו בתבר מלות בבתרין עליהם, הם מזדין בזה המאחר דידעו שורת הדין לתבור על בל מלות, הרי הם מזדין בבשילל אחר מלות אבר מבבלין אותם משום בזבת מלבות:

פרק המישי

דף ע״ב, הלי בלא דמעבבע לבפיתת מתחתי בי לוותת בבבבבבו וכו׳. הבה בודע בל מתמרים אלו לא דבבו בהם דבריה בבפבון, אלא הם דבבי מבל, ואפילו שים בהם דבריה בבבבבר לבוות בבתיהות, אב״ל לא נתמרו אלא דרך מבל ודודם, ומהה הבקרלות במבלי לבבון מבל ובלבה דבבי תבשים ודודותם. והבריטב״א ז״ל כתב בבם הבלומים, בל בבבא דאתמר בדידי חזי לי בתמהה בתוס הם ע״ב, ובין בך ובין בבן הדברים אלה לא נתמר בבבבל בבשון אלא הן לבבון בהם עניינים שונים הן בדרך הבבבא, ובן בדרך הבור, ובבר דבו בהם דבים לבבהם בדרך בתר בתן, וגם אבא בבבא בתמוני מתה בתנבי הבו״ה בבוב בתתיו ובבוב תבבבו, ובתיבו מתוך ומא הם התבבים בוודדים לבשוקן בתון בבבבא ע״פ, דבתיב בה בתבבה בבבים בבים, הלי בלא הוא בילם״ר, דמעבבע לבפיתת הוא נוף בתום, הבה בתחלה מתחבבה ובא בבבבה בילם״ע בבבא אבא תבבבה, בי בילם״ר התחבבא בתנות בבבה, והוא נקבא אם תבבבה, ובילם״ר התחבבא בתנות ל״ה נקבא אם תבבבה וח״ם מתחי ר בילבא דבבבא בבבבא, בבבבה מבבבו בתבבו בבבו ובבבבבו בבבבבבו בבבבבבו בב

מלבי תמר, כמ״ש רבינו הלל״י ז״ל הטעם בקרקע מסגר, ולא מס״ש בכתוב בפשוטו ש״ב, כי הוא עוצר לאחד עכ״ש תמצה הקרקע אחן כנדבר, והאמון הוא אחור ואחאר בקרקע אור:

ומ״ש וכו׳ הזכרן לבתר תרוסר ומת. ויכן כמ״ר ע״פ מ״ש רבינו ז״ל בספר הלקוטים, בפסוק ויתאבר ה׳ כי לתעבדם, כי ברב רב חיו מכתבת מרש״ה, ולילו כלא זמנם, ולכך לא נקרנו ומצוה, ולכן בעבר מרש״ה, מדי לעלות למעלה לאתעבר בכונה ״כ חודש, ולבא בכל דור ודור לתקנם, ולכן אין לון כי מבם, וחבו ויתעבר ה׳ כי״, פירוש ״כ, רמז ע״כ חודש בדעלך לאתעבר בכונה, בעבור תיקון שלבם, וחבו בעבורכם, ור״ל, ויתעבר ה׳ כי לאתעבדם, ונ״ל שהוא בעבר הקרקע ומכן, ובעבור בעבם לאתעבר לא מלכך לאתעבר אלא רק ל׳ חודשים, כי לא היה נרך כ״כ מיהור, אך אח״כ מלכך בעיבור ״כ חודש לתקן בעיתות שבל דור ודור עכ״כ ע״ם, מ״ם בו הזכן לבתר תיכבר ומתי שבא חוזן לבא רק מנסבו מנרבי מקבלת, ויתבו מבעבינו לבבר מחוי, פירוש אחר עיבור של ״כ חודש בדרב לאתעבר שהוא הזכן הזה׳, הן בעבר על הדור לוקבים מן בבאים בם מחוחו ומבאיתו, לבבן על הדור כמו מבלבלת, ואחיבים לבטות אותם מחוי, ברמוזו בכם על הבשוחה בפרה״ה, שהרבו ומבלו לקבשים, כי מחו הבשוו לדבר זה:

שם. הוה קחלוק בספיקת. פירוש הלבים כלומר הסר הבאבר כופרבטו לעיל. ואחיבן הוא מוכח זה הלה״ר הבמבר מ״ל עוכר, בבי דא פלוני ע״ם, דוקבא תלבא לבבר״, אלבא זה אחוחר הבחוכה בבם הבן, סברבן ובבחא הוא, הוחר דומה לבים בבבבר אבשבים אבלם אבר בחרבא, בא אחבם בבא אחו קרקע ובבבר, ובבבר אבלה בים בחוב, ובבבלא הבחוב בחוח הבבבר, אבלה לבים, ובבבר הוא ובבבר אחבר בבא בבים, בן הבחבם חובב קבוחן הבחוחר בל עוה״ן הוא דבר הבחבקים, ומוחה ובוחב אבלו בבחבים, ובוב בבבבל אלך ואבבו בבחבו ובבחבו ובבבו אבלו בבחבן בבם, בבבבן הבבל בבבבן הבחוחר הוא ובבבן אבבבן בבבבן הבבבן הבבבן ה

היה בתרלה חלוים, וגם מ״ם כי אחלי לקמיה דרבנן, אמרו לי כל אמת תמרת וכו׳, גם זה היה בתרלה חלוים ברלה אחת קמיה דרבנן, ואמרו לי סכי וסכי וזה כדוק, וגם ל״ם הכאוכר בתלתרו בס״ד בתמטעות אמת וכר כר כן הוא, ויכל נמון על דברי החלוים. ומה ברלה אותם חלוים דדמו המיבמות, נלהה תפני סים שמרו על הר סיני לקבל התורה, שתבלה ליון, שעליהם נאתר הכואני אל כיום הזיון ודגלו עלי אהבה, ולכן נדמו אלו בחלוים מתלן דמיבמי:

ועוד נ״ל בס״ד, מ״ם כל אמת תמרת, פירוש אלו הכם בתמתת הזיון והסכרה, אלה רק תכם בנרסה דדמו לאמור שעשה המשו עליו, וכמ״ם ע״פ ע״ם יעסבר תמור נגם, ולכן לא היה לו חריפות לממני תוזיון ותלוזה, ואומרם סבסא אלו ר״ל שוטה, כמ״ם רבב״ם ז״ל, אלא סבסא לשון סבסוך ר״ל בלבול, שעשה דבר בנרלה שהיא מבולבל מאד, שהחזיק את הכנה, ולא עלה על לבך לתמות אלוזה, וע״ל בודאי לא נעלם ממנו דבר זה ועשה כן שאנה אוליות, אך אותו דרך אחרך מתנו הכנה בעם עליו, ואע״פ שהחזיר לו הכנה ע״ז כיון בתבו אמרו מתנו גזר עליו שיעבוד המגון שאנה, ולא יזכור אלך אך היה כדי שלא יהיה לו תועלת מזה, ושוא מרוב עוטאותו לא אתר לרבנן, כבר מניהו אך שבחו. ודע כי הנרסה הנכונה היא מ״ם לאמר אל שבחו:

ועוד נ״ל בס״ד, הנה אמרו הכתוב סופרים דברים הבי, אינני לך לאמתי תוזיון ותלוזה, ותיזון ותיזמא לן:

ורבנן א״כ אי לאמר. קשא רבב״ח מלו ס״ד לברב על מה אתרב אלו. ונראה לברב דאתב לכן אתרב אלו על שבועת המבול, אלא לא היה שבועה הו שעלה יראים מן המבול ולא הו תוזעלים, מאחר שראו דבא מבול והחריב העולם כולו, וכמ״ם ויהאלקים עשה שיראו מלפניו, ובמ״ל כאתר מעפעיר לאתרן נרק לאמרו ויבאו הבל, אך אחר שראו שנעשה שלא יבוא המבול, נעשה לבם בטוח, לכן אתרה עבשיו שבעתיו מי מפר לי כדי אלבא מבול, ולא יהיו ירחים מן החטא:

שם. מעה אמת ותוכיחו אמת. נ״ל בס״ד, ע״פ מ״ם רבינו אלי״ז ז״ל, שהתורה נתנה לנו משלש הבראות, בס״ם בינה, לבד שהתלה בבריה בסיה בינה, ולבד מדע״ה זולה לבינה נתנה הוראה אל יהו, ויהוא הבינה היא סוד אהי״ה, שהוא חותם אמת, כי כ״ה שעמוס אהי״ה בסוד אהי״ה אבר אהי״ה, שולה מספר אמת, ולי״ה משה אמת, זולה לבינה.

ותיכרו אמת, שהיא משלש הבינה:

שם. אלו ואחיי לך היכא דעתו לדעת ויקיעא. המאמר הזה אינו בפשוטו בפרוש בבב״ל, כי בתחלת אין מקום בשולם אחר נוטרון הבקיע ואחרן ביחד, כי אחרן שולה היה בחוריה, ושומרת בתוך החלל ומחוקה מן הבקיע הבקיע עלוס ונוכל לאמר מאד, מבל אמרתן אלה מזה:

ושוד הבקיע הוא אם ומים, ואיך יוציא שעבו כו רבב״ה ויגיע אלאיה בחלן, ויש הבחן מן אחרן עד הבקיע מהלך ת״ק שנה. ונ״ל בס״ד הטוב דדוש מ״ם רבינו אלי״ז ז״ל, בספר מבוא שערים ס״ב ח״נ ס״ח, שבכל תפילות מעלים הבחתוים בסה בכם הגיעלות הנברהים, וכפי בוחתם ומשבחים בך נודל חיקוים לבחנות נעלים רבים בעל מיקון, אם בכוחות אם בלתיות, ובכל זה מעלים נעלות חדשות מחודשים, וחזו נודל התפילות והמנים, ולון כל הנאצים בוים, כי כל אחד מעלה בפי בחינתו הראויה אליו, ולכן הכל נריכון ע״ז, ולא יוכל זה לעשות מה שעשה חבריו, וחבון זה סיבב אל״ו, ועוד כתוב שם, כי מ״ן מעלות בזה היום לון בעלם ונגמר תיקונם בפתוח היום״ולא עד יום שני, שלו יוצלים מהם בריות ונעשות מחוקות ומתלבשות בגוף בשוה״ מ״ם, ובשער הכוונות דף מ״ן ע״ד, כתב רבינו מבהרן ז״ל, אחר לי מורי ז״ל, שום בהקיע ״ב מלעות בבנין בבבא בתרא פרק ה׳

בנגד י״ב בבטים, וכל אבנו שולה תפלתו דרך אבר מיוחד לו, וס״ם י״ב אברים הנזכרים בספר יחזקאל ע״ב, ע״ם והנם בהוות עיינא הוא בדרך אחד מן מיום״ב, אבלה בפבו לעוים״ ומתלבש בכוכת מיינא, וכמו שהמלאת בתקיעים ובזה״ל בבבת דמבפסים, ובמקומות אחרים בשהר, שהו נשמות קדושות של בדיקים בתוס לעוים״, ומתלבשים בכוכת עינן תמרי ובזעלא, וכן הוא אותו מיינא שבולה לבבב״ל, ונילה לו סוד עמוק ביחוד התפילות שבהם יהיה חוזב תפלתת ומלכות הבקלאים בעוים אלהן, וה״ם הא ואחוי לך סוד הוכא דבבך תלבאת המלכות והקיעת הבקלאת, לו תלבאת המלכות והקיעת הסוד, כי לימדו סוד בל יחוד ווזב בלבם, אבר יהיה ע״י התפילה, ותחזי דבריה כי הו, פירוש שהלה בכוח מבינתו סוד ר״ב תלונות בוים בבקיע, שבהם שולים התפילות בל י״ב בבבים, שקיעת לבלאתו ואתחתם בבוחת דבקיעת, פירוש שלאחר הוא התפלה שלו בתפלה בלו בכוח אותה בחלון אחד הפיוך לו ולשבטו, דהמלוגיות בשונות ולא תשבחתיה פירוש חבב לאותם מ״ן בתפלה בו בוים בחפלתו ובחר בו אחד שהרנו ויתר לו אותו בוים המלמדו, ונוגלגלת בדקיע הוא הדבר, נער עד למחר כי בשתא, ומבבחת בה, פירוש ראון בוים מ״ן סוות בוכור כ״ם הנבבר ושולה ס״ו התפלה, נגמר תיקון בוים עליהו, אלא ישאר עד יום שי בתפלה הבאים:

שם. אתם נמי לבבבים לזבר ולזעבה לנקבה. קשה לתה הזבר המקבן בבבריו בוים הזבר, דהא בוים הזבר לזעבה בתעבד נבי בבתות. ונ״ל בס״ד, דאי הוה מקבו רק על הנקבה הו״ל דדעת המקבן נבי בנים לון חבב מן מן הזבר, ולא אלעבדן בוים, ורק די בלינון הנקבה, ומל בן הו״ל דמקבו תרתי דסו״ל לנגן הנקבה בלבה, ולתה בוים הזבר והבו הנקבה, ולבר אלבן המקבן לבבב דבריו, דהוא לזו מקבו אחבוים הזבר בלום, ורק

מקבו אל הנקבה דבו לה בלינון ולתה הבנה:

שם. דגים בריה. נראה הטעם בי הזבע הוא מן יסוד המים, ולכן נקרא בבסם מים, ומתחבר דנבראים בבוים וגדולים בוים, לכן בו לבם בוים בה הזבעה ובוזן מלה, ולבן אתנו מ״ל לא יאבל אתם דגים בפשוטה התפסקה בשבב בוים, אתרבים הזבע, ולבן דגים בריה בלבנבם:

שם. אל״ת בוין דבתיב לוינן זה ילבת לבחן בי בהרי נקבה לאו אורבת אתבת. דע בי הבבראים בל לוינן שבראו הקב״ה זבר ונקבה בלבה, ותוקף עלמו ונודלו בתוכות ובמדה הבל הם דברי אתת, והרבבים בבפשון, אך לוינן זה שהוא זבר ונקבה, נבראו דוגמת לדבר אחר בוים בשלמות הבעלונים ע״ד שאתנו על נוף האדם בתחתון, שהוא דוגמה בלבה בפרוות הקדש, וה״מ נאתר לוינן בתחתון הזבר בראו דוגמה לשולם הזיבה שבשלמות הזיבה, ולוינן הנקבה בראו דוגמה לשולם הזיבה שבשלמות הבעלונים, ואחבור שלם הזיבה דזבר עם שלם הזיבה דבעלונים זה נקרא בבם לוינן, ושן בי לוינן הוא לבון לוו ואחבור ובל זה התיבור בל שלם הזיבה דזבר עם שלם הבעלה דבעלונים, אתר אבר נקרא זה התיבור בבם לוינן, אתר הבתיב לוינן זה ילבת לבחן בו, ובאון הבחון הוא בינו לבבבעה בדוגא, בה״ם שבה אבתחבה לו, וכן דבבר חז״ל של בבבון בוב בבם אבתחן אבוא בל אה אבתחן עם הבבעים בשוה״ן, ואה אבתחן עם אבתיבה בבבבה״ן, בן בלן הבחון הבתיב אלבן לבבון הוא בבון בבבבה אבתרה, בבבה בל הבקה בוים בבבה״ן, ואה בבבבה בבבה, ואתבלו ע״י לוו ואחבור בל ילבת דבבר עם ילבת דבבר בבבון, ולבן בבר בל לוינן התחתון אבוא ד״מ בנגד ילבת דבבון עם ילבת דבבון בבבון בבבבה בנגד ילבת דבבון בבלתה בלבלון אבתבבה בבבבה.

אבבתה בבבה בבבבה בבבבבה בבבבבבה בבבבבבבה בבבבבבבבה בבבבבבבבבה בבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבה בבה בב

שעשה ממנו סוכה וכו׳, אלא קלו של שור הנשחט בגופו של ליתן, שהוא נתפס פסולא לגבי אותו שור שעשה ממנו סוכה. כדם הוא קטלא, כשנגע זמן תגלת בבר ליתן, ונגלת עורו, סיכן נתלה נוים ומלכים, ומלי עבדתיהו כאותו זמן. וכ״ל כס״ד כי פסוק זה שיקרו לפי פשוטו, נרמז על נוים ומלכים שיהו לגבו זמן זה בל הגלת ליתן, אך כי נרמז גם על זמן תגלת והגלת ליתן, ונוים קלו של נוגן בל ישראל, כי נוים לשון נוף ונוחים ומלכים קלו על הנשמות שבגוויות הם כי הנשמה נקראת מלך :

כתוך הגוף כמ״ש חז״ל :

שם. וחרי מלחני בחקוש מוחלו ובכריחל. קשה לאחי נירכח אוך הקדים יהודה וחזקוה למוכאל ובכריחל, וכ״ל כס״ד לפרוש דהמלאכים הוו פנינו כזה אחר דאקלינו תרי אמוראי בחדשא :

שם. ל״ל הקב״ה לאיי כדין וכדין, אמרו יסי׳ בל שהם ויעבד ל״ה אלהים ש״ו, וכזה יוכן לשמואל אוהבי י״ם, ודוד שהם בל יוסף שהוא יסור דבורה ויעבד בל בעמון שהוא יסור נוקבא, נתנא בעיהם יסור, ונרמוז בכרבר, כי בר הוא ד׳ פעמים כ׳ שעולה מספר יסור, וכן בר הנני הוא ד׳ פעמים כ׳ שהוא מספר יסור. ושוד ל״ל כס״ד שהיה אחן בל יעבד, כי ישראל כותם בעיהם, ולכן נרמז לתולעת, דאחז״ל מה תולעת כתב בעיה אף ישראל כותם בעיהם, ולעתיד יתחזק בח הפה שלהם, וחז נרמז בעיבד, אחן בתיבה לשם ם, ובדי בה יש פה. גם שעדי תפלה שנעשו בגלות, בחוזים בפה, ואמ״ם דבונו אחי״ז ל״ל בעבר מלחמי דשכ״ל, ולעתיד נפתחים ונפתחים קיתון בפתיחתם, חצו יש פה, ואחבן הפהם נרמז שלוני הפתלתם והמלכות, שיהו כ׳ מלכים בכתר אחד, וכיהו שיין דהפה בתלוות הוא שני ונבאחר מה, הרי נרמז אחן שני״ם מ״ם לו ב׳ דהפה הוא ה״ת שוה, כ״ל הכיה המלכות בה״ם אחן :

תהיה שוה שם בחיות שם מ״ה :

שם. לבנות הבנים שיהו בהם בלבים של בלבים, ותוקן בהם עבר בנות שבהם. כ״ל בס״ד שעם לוה, כי לעתיד יתעלה שם יהו״ה לבוות אות וא״ו בסוד ו״ו״ד, כמ״ש רבינו האר״י ז״ל בסוד הפסוק ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד, שאז בהם הוא בסוד יהו״ה, ונמי בעבר אחתיו רשב״ו, ונתנא מספר הבם כולו, יהיה לעתיד מספר שלושים מפל״ב עתה הוא מספר כ״ו. גם עוד אות הפרעי שבו יהיה המלוי הזה, הוא אות וא״ו, שיהיה לעתיד אות וא״ו אחר שעותה היה מספר עבר, ובמלוה הזה שבהים, ולכן מבוה אבנים שיהו בהם בלבים בל בלבים, שבזה נרמז שלוני מספר הבם כולו שיהיה שולה בלבים, והוקן עבר בהים שבהים, כמו לאות וא״ו אחר יתעלה לבוות אות וא״ו אחר שבעה הוא מספר עבר, ובמלוה הזה מספר שבעה, הרי שני יודי״ן, ונמצא כאן אותיות יהו״ה, ועל זה דיוק קרא ובעבר לאחבי אחרת, דדוגש האותיות נקראים אחבים בספר יצירה, ואחר לאחבי קריבן בה לאבני בלוחר לאחבים בלו, בל שני, אחרת, אחר הפיהה בלבים, וקרו בה **א** קד ת, דאות **א** מרמז ו״ד מבלן וו״ד מבלן, ולפ״ז אחבן בלו הוא כ׳ על ל׳, והחקיקה היה כ״ף וו״ד, הרי אותיות בלוי, שבנין זה הוא בלוי לה׳, שהוא מבשם בחים, ואין בו תערובת תעשה בבר ודם, גם שני אותיות ל׳ הוא בנגד זמות שבי לוחות, אחד בל בגלה, ואחד בל בסתר, אותיות ב״ם הוא״ד, הוא בנגד זמות פרעוה בל דקה, שהוא ו״ד ונתנה בכף :

והנה לפי אחתר בס״ד, דמדת הבשרים אלה הם דומים לאותיות שם הוי״ה ב״ם, שהוא סוד

רוחו אחר יתעלה לעתיד, לבני שבר אחתר תלמוד כי קחתר ל׳ יוחנן לבי דבי ויקח, וכ״ל בס״ד כי בשבריה אלו, דאות מבשר אתיהם בחקיקה אלהם, שהוא שבר בדום שבריה, שאם אתלם עבר בדום שבריה לבלשות בל לרוחה אחה בל אמה יהיו אתיהם אחות, כי עבר פעמים :

שם. רבי יהודה אומר אלה אחה בנגד מיכל ובתחלו. כ״ל בס״ד הבשם לאדוהם בל שורם מחלב בבחתם, שהוא משולם הכרחלה בנגד בחוך אלקיהו שבראתו לבבודו, ובם סוד האחות. לו נמי לאדוהם שיהו כולם לאדוה בשבחה בבנגם, בס״ם מיכל מ״ל אחה, ואחיב ובנגם בבבם ובנגיבם, ובזה יוכן נמי בעבם ר״מ דאחר מחחים, בחנון הוכל מלא בזה, מ״ה ו״ד כ״ף לא״ד :

שם. עתיד הקב״ה לעשות בבבי חופה לבל בדיק ולבדיק. כ״ל בס״ד, בעבם לבבעה בעבור זמות הבודה, שהוא בבעה בפרים, בס״ם רז״ל ע״פ חלבה עמודיה בבעה, הבבוח ויהי בבוטע אחרון, הוא ספר בבני עולם, ועוד כ״ל הבעם, מפני כי הבדיק בל ידי מעשיו מקיים הבמים, שהוא בבעה לקשים, ואחרון שהוא בבעה תרגום, לבך אוכה לבבעה חופה. לו יוכן הבעם בה לבדיק נקרא חבם, יען דאין אדם חוטא אלא״כ בבבם בה רוח בעות, ואח״ל בחנות בבעה הבדים בחבם, לבך אוכה לבבעה חופה לבמון שהוא היה חבם, שיש בו בבעה הבדים. ועוד כ״ל הבעם, כי הבדיקים נחבלו לבוכבים, דבתיב ובבדיקו הבדים בבוכבים, ודוע כי עיקר הבוכבים השלמים בשולם, הם בבעה חוכבו לבת, לבך אוכים לבבעה חופה בנגד זה. וכמו ידידי כה״ר יעקב נר״ו, פירש דאחז״ל בבעה בחות לעב״ר בנגד חופות עומדת, ולבן הבדיק בבלהם עם הבבעה חופות הבלומה בל הלה״ה, ובבר מלוים ובעבה בדיק, לבך לבבעה חופה, ובבה בבבעה חופה, עב״ל גר״ו :

שם. כי על בל בבי חופה, תלמד שבל אחד ואחד חושב לו הקב״ה חופה לפי בבודו. כ״ל בס״ד, מבין החופה המ״ו, כי לב שולה מספר בבוד, כי בבוד הבדיק ובבר מבח שהבדת לבן, כי בל מלה בשושה ובל לעוד חופה שלומד מבין בלבו לוקבה״ו, שהוא חיבור הו״ה אחרי״, בס״ם רז״ל אחד בהבדה ואחד החתעבים, ובלבד שיבין לבו לבמוים, וחיבור הו״ה אחרי״ עם בולל האותיות שולה ל״ם בחבין חופה, שהוא מספר הבם, יש בהלה בל חופה, שהוא הלהה בם הו״ה ואחרי״, שהלב מבוין בהם בחובה ובמלות, ולרוקם לב וחופה שולה מבין עבוה, וגם שולה מספר דין, ומחחתה בבם הו״ה הלבין, ובל זה בדיקים חבל בדבשים הבחבר בהם בל לדעת, בי בחבו המקובלים שהקליפה נקראת בבם מיב הוין, והבדשם לב שלו שקוע בבשיב הוין, שהוא מספר ל״ם בחבין חופה, ונמה חבל הבדיקים מספר חופה, שהוא חיבור הו״ה אחרי״ עם בולל האותיות, וזה לעומתה זה עבה הלבלים, חבל בדיקים חופה, ובבל הבדשים מיב הוין, ולבן אחר דוד הבי״ה, ובעלנו מבוה שאין מבבוה הוין, בי חבלי הוא חופה, ולא שיב הוין, ואיבור לב בל הבדשים עם מיב הוין הוא מספר הל״ם בחבין פלוני, בל״ל בי בל בבוד חופה, ל״ל לב בדיקים שבולה מספר בבוד, בי בדן לב חיבור הוא מספר בבוד, הבה חבלה בחבין חופה, ולא מיב הוין ח״ו :

שם. ובבן בחופה לחם. הבה ודאי אלו הבבעם חופות הם בבע מדרבות בל אור בבול לם חד ובבור ובחיר מאר, וא״ם בחיבו עבן ולם ולבבה, אין הבוה בחחופה הבה הן עבן לו אם לו לבבה, אלא לעולם בחופה הבה אור לם חד, ומבבה אם אור בבם עבן, לו בבם אם לו בבם לבבה, ועל זה בואל הבמרת עבן בחופה

בחופה לחם, פירוש מה בינו בל עם זה הבעבן אחר מבבה אם בחופה בו, וכן לחם מבבה אם אור בחופה בבם עבן בל לבבה, ומבבי לבבי מבבה אם אור בחופה בבם עבן בל כי יוצא בן בחופה הזאת בינלות המבמות עינוהם בל אותם שהם לבם עין לבה בם״ם, כמו הבעבן המבמות אם הבינים, וכן קורא אם בחופה מבבעבם חופות בבם אם בל אחר הקבן נבוה מן בינלות הינלאות מחופה זו, כמו בבבוה הבבם בן אם, וכן הבעבן בקריאת בם לבבה :

שם. מחחלאות עינו עבן לבוה״ם. כ״ל בס״ד כי דוש אות ו״ד ה״ם חבמה והח״ם בעלי חבמה הם יוצקים מן אות ו״ד דאמת קדיש, ולבן זה שהו עינו לבוה בח״ם, בחחבלה הו״ד בבן״ד בבה״ן, ונמצא אותיות עין נעבו אותיות עבן, ולו״ל מחחלאות עינו עבן לעוה״ב. והבעבם מחחבלה בחלבה בינ״ם אות ו״ד בל״ם, מבוה בי חלבה הבל בבם הוא בבבוה אם אבן ולא נחם. בחמ״ם בחחבר בבבבה הבוחה דבר קל״ב, בן בח״ם אבן ולא נחם, בחמ״ם רז״ל ח״ם בל זמן בחוקבין דבחן מחוכבה אלהם, וכן נחם בחבין לומרו בל אחר נבוה מחוכבו בל חבבין, הייבו בי ח״ם נקרא אם לבן חבבוה, בחו אם רבבלים, והו״ד בל אם חבמה לחבמה, לבן זה בעינו לבה בח״ם חבבלה אם בל זה בעינו לבה בח״ם חבבלה אם בל זה בעינו לבה בח״ם חבבלה אם בל

לפניהם, ביאתרו לפניהם קח״ן, ופרסתי עשם על זה לנכון - כס״ד:

שם. מתודה ירושלים מתנה שלשה פרסאות. פירוש תנהה על ירושלים על עתה שלשה פרסאות, דכתיב ושבר תחתיה, דמיון בירושלים שתחתיה, שהוא נמוכה מאחר תחתיה דמ״ל שלשה פרסאות, ובדאתר הוא שכן, לגדלו חוי לי ירושלים קמייתא, פירוש ירושלים של עתה, וקרי לה קמייתא לגבי ירושלים החדשה של לעתיל, יחי לה ס״ם תמתת התיקוה, כמו״ל שלשה המתן דנמוכה משאר תחתיה הדברים מתנה כמו״ל שלשה פרסאות, והעשם מתנהה שלשה פרסאות, כנגד שלשות יקראל, קקוויה המלכה והכור ומעשה, וקדושת כה״ן וקדושת כהנים לוים ישראלים, וע״ד אחתם, ג״ל כס״ד העשם מתנהה שלשה פרסאות, ע״פ מ״ם דכיון התר״ו ו״ל, כשבר הכוונת דף ס״ב, בדאות ישראל מתדבר, הוא תחוט שבת אלנם שלשה פרסאות, שהוא י״ב מיל כנגד שיעור מתנה ישראל, שהוא נ׳ פרסאות, כי שיעור זה תתרחק הקדושה ממקום הקליפה בשלשת השלמות בשבת, אבל אחר שתעלה מתעבד אלנם תחוט שבת, כי עתה תחוט שבת אינו אלא אלנם אחה, ושיר כתב שם בדף ס״ב, אלון אתתו ובוגר בשלשת השלמות כי״ם, אלא שבתיות אמר״ן אחר בשלשה שלמות כי״ם, שהוא הפנימיות של השלמות, אבל בחיצת השלמות עלמן, שהוא החיצוניות שלהם, אינם ובוגר לעלות מצד כוחות מתבתה בס״ל, ע״כ בס״ם. וכזה מובן בס״ד העשם אלון, בענין חומר מתנהה ירושלים שיעור שלשה פרסאות, שהוא שיעור עליית פנימיות השלמות דכי״ם עתה בשבת, אבל בעתיד גם פנימיות השלמות ישלו בדרך הטבעי הזה, ולכן ירושלים של משה תנהה שיעור זה של שלשה, לרמוז על חדוש הפנייה מחיצה בחצונית השלמות בעתיד. וכני דיוני כה״ר ישקב נר״ו, פירש תנהה ירושלים שלשה פרסאות לחזות הנמצאים בעתיד, שחיה מן נ׳ פרסיות הלשנות שבט חב״ן, ומה לחזות על מחצלה ישראל שיחלו בה שלשה חזות הקבוה, שהם עמון ומואב וחדום, אבל לא יכלו לעמוד בם בשת בעמהם לאלו, וגם לחזות על תיקון שלמות בי״ם שהם בה תבונה רע שיהו

שם. מתקנים ומכרים, עפ״ל נר״ו:

שם. מאת אלתר בי עבר לבוקר ה״ה אלה כשיך תשובה. נראה הבוה שיבאר הקבה״ם כת המוכר כאיר, ובוה יבא לת אחדם שעולה לם, כאבר בי עתה כת המוכר תחת המוס שיבא לת אחיר המתנלה לת השלם, ולא יכבוד על אחדם, אם״ג דבאמת הוהו בי״ם שבתחני דיבוה בשאיר בי לו כוכד ולבהות בם אחדם, כן כאן נוהן הקבה״ם כת המוכר תחת המוס כמו אבן האוצרת. וזה הבת נוצא לת בני אחדם בעולמם ובוהלים ואין מרגישים. ומ״ם אלו עיבת אלאת בעולם ובוהלים, ג״ל בל בישוב ג׳ פרסאות ולא יוהר, אבל ולאו לעמוד מבשיבה זה:

שם. ירושלים שמתר״ כתובה ומתקבל כתובה ובראלו פתובה, ג״ל כס״ד, ירושלים נקראת בבני יודן וים בה ה״ו, הרי כאן מבסר עם הוי״ה בשלה ב״ו, וה״ם שבר בתובה. ולומדים מקבבר בתובה הייבו ב״ן ל״ר בל ירושלים שבל מבסר בל״ה, ועם הוי״ה הנקראת ולא בה נגבתבת דבל בל נתבבת בלא מלוי, הרי מבסר תנ״ד כמנין מקבם, לבן אתרו מקבבר בתובה. ולתמבם ובראל בתובה שבבהוה בלותיות ירבל ירושלים בבל המלבל אחר שהוה ת׳ הרי בלן לוהיות ובראל. והא דבקשדיו בתלמים בלא ובוה נוהן בירושלים מבה, מפני שבלו שלעתיד ובוה בה בם לבוהה מבבא מחיוב מבובה כמו שהוה בבבהה״ן מקובם שהיו שומבים לבובים ומבתחיים בובים, ובבם הוה בבבם בבבה, ולבן תמבבו מבבהה בבבה המבבו, ולבד בקבו בלא יבן בה מבה, ובקבה״ם בל היה לבוהו מתחלה תלא

בלה שתעלה בעבוריה זו לבפיו מבי המלבים לזבות כמ״ם לבעבה ובבל בבבה:

שם. תלה שבה בעלות, תלה בבל מבלים תלה לביבו ולבבו ולבבו הוי ירושלים בל עתה שלשה פרסאות, דכתיב ושבר תחתיה, דמיון בירושלים שבתחתיה, שהוא נבוהה מאחר תחתיה דמ״ל שלשה פרסאות, ובדאתר הוא שבן, לגדלו חוי לי ירושלים הבבבה בל עתה, ובקבו בל בבבה בבבה בל לעתיל, יחי לה ס״ם תמתת התיקוה, כמו״ל שלשה המתן דנמוהה מאחר תחתיה הבבבה בל עתה, ובבבה מתנהה שלשה פרסאות, ובבבה בבבה בבבה בל בבבה בבבה בל בבבה בבבה בל

הספירות כלל השלמות, וגם עניינו הוא דומות זכר ונקבה שהוא נשפע ומשפיע ע"י התורה והמצות, ודומה דבל נשפע מחבה בטוב וקבה, ולא משפיע זכר:

דף פ"ד דחלפה שוורדי דגיב. פירש רש"ב ז"ל דג"ם הוא כמזרח בדרומי: כן בעזן מקום ש"ב, ועיין רש"י ז"ל בפירוש החומש כנה הכתוב לומר בחמור מזרחי אל ערן נשע לא הגן, ואמרלים תרגם מלקדמין, וכ' הרמב"ן ז"ל בפירוש התורה כך תמצו בבבלית רבה הוא בגבול ערן ש"ב. ודע כי הלחת בג"ש הוא בחמש העולם, והוא נקודת הסיבוב שהוא ממש בחמש העולם כולו, כן בבחינת הסיבוב וכן בבחינת שלון כי יסוב, לך תרן שהלל הוא נקודה האמצעית של הסיבוב דוקא, וג"ש הוא לגד דרום הסיבוב בחמש העולם ממש, ולכן יש דרך לחמש בתרן מן מערת המבצלה לג"ש, כי חברון הם"ם כלן בתחתר דחלפה שוורדי בג"ש לך תרן הוא הגיבוב בזה, ולזיתו דרך השבלה בספר יוסף לטן בזיתור על מדרם שוחר טוב בחמזור ו"ש ע"פ יום ליום יביע אומר וכו', ופסוק לשמש שם אהל בהם ושברו לי הדברים אשר בהם ודברים המעלים בספרים אחרים עכל לחבון המחתר הזה ע"פ התשובה הקוטן יבר ובחוב, ובגיור נכון ויפה, לך תרן הנת פני לאחריך בדבר זה פה:

ודע כי תמי הטבע טלם ישרון ינידון, שהתרן הוא כחוב, וחלוי מן מדרגו בחמש לוב בחמים, של בלי מה, בנזרת אל חי, וכני אדם יוכבים על שמח הכדור מסביב, בחיפן שנם חלק כחרן אשר בא לא ילא זה טת הבעת והחלק אשר תחתו יוכבים עליה מתול רבלינו, גם מה יש מדרגות מיוסבות מבני אדם, ושומרים בקומה זקיפה כמנו רקיע של כחמים, ומים ממשל לחם, ובגלוהם של אחרן מחתת נוכח רבלינו ממש, מלבד ערך שבה משלות מעלות השמש, בגיר הגשוי והדרומי בכדור. אחרן מפס ומפה, אין בו מרגיע ולא יבב אדם שם מרוב הקור, על כי רחוקים המה בחבלות מקו הבוה אל הבחם והקוקם, והוא הבחם אינו מגיע לבם, ולפני קרתו מי יעמוד, אבל אחר הכנור מיוסב מסביב מבני אדם, וכל משפחות האדמה, אשלו כאוור בחם בחת קו המבוה. ישן כי שם בכון לחם הקב"ם בראחון מנן מבדב שבמים מבוסה בשבים ברוב הימים, גם הרוים בבים ולחים שם, גם רוחות קרות ישפו אבנים, גם הרי אבנו הגבוהים שם, כל אלה יחד ומעשנו הוסם, ומחנו אחיר, עד כי מוב לבבת שם, וכמ' כל זה בספר הכרים יש"ב:

ובשער הגמול לרבינו הרמב"ן ז"ל כתב הה"ל, גן עדן תלוי הוא בשוה"ז בחקים ומקומות הארץ, והרבנים נהרות ונולים מבם, וכל מה שבא בכתוב מבשוי סדר בהיות, הכל הלוי, גם מקרת מבם יולא מדי שבוע, ולכני המדות עלמן אחרן, בש"ב פחת קו הקדוביה, ולא יוסיף הוים ולא יחסר. וכספרי הרפואות לוים הקדמונים, וכן בספר אסף הזקן הידוני יסרון, כי אבפלקטות חבם מקרוני, ולחרבנים הרים מן הארחומים מלאמרי הבפרים הלנו הלוך בארן ובכרו מעבר לחודו הבחם עליו, לאמלה קלת מני הרפואות ושן הרים, לאמן תנאל הפחרבה של כל אחמי הארן, ובכולם אל המקום הזה, ויבדק עליהם לבבי הארן המתחבפת, ויבלבמו בולם בבביני הבדק ולא מלבו מבם אים וכו' וכל אלה דברי אחת בלוים ומשוחבים גם הוים וכו' עש"ב. ומבקר"ל בחבחי בס"ד. שמוכרת לומר

דע"ש אשר בארן הלוי, בגם הוא שומר בארן הלוי, ע"ד שאחז"ל על אחרן ובריבים בגם היו שומרין, שמקום האחרון ובבריבים הוגו מן המדר, שאינם מוסבים מקום בארן אלא בגם שומרים, וכן הוא בג"ש המקרבים מאד מאד, לון מוסב מקום בארן הלוי, אלא בלוי שומר בגם על הארן הלוי, ולכן הגם הוא גדול וחבב מאד מאד, ואחז"ל כי בארן הלוי הוא אחד מבשים בגן, אל אמתה אך יוביר ביריה כל מקום ג"ש על שבח בארן, מאחר שבשם השלוים של בארן הוא אחד מבשים בגן, ולון מקום בבשם אשר יכול אמילו אחד מאחיאים אלקים שבו, דבקי אחמור מוכן בדבר הישב, כי בחמת אש"פ שהוא שומר בארן הלוי אינו לוקח מקום מן הארן, אלא בגם הוא שומר, בחיזה מקום מן הארן

ובכוך הודע מקומו, אשרי מן בחמה:

והנה לפי דברי רבינו אחר"ל אלה"ת, נראה דג"ש שומר בבשם אלון, והבחת לפי דברי חכמי הטבע המ"ל שבארן הוא בדור ומשובב מבני אדם, ואלן אחרבלא"ן הוא בשבר הבני בבח בפות הבלוים, וכן בשבר שבבה מעלות ממעלות השמש בגיר הלפוני והבדומי מבה ומבבר לון בו יסוב מחמת הקור, כי רחוקים הם מן מן הבוש של מבלך השמש, ומ"ל קבה לישב דברי הה"ם כלן לפי דבריהם, ולפי מה שנהאלתי לעשות יסוב לזה מ"ש בספר יבקב לוון בג"ל וספרים אחרים, הנה בבאה לון לי פלאי להחבונן ולדבר בזה, אך אני אומר מלחמת בפוקרת, בכל דבר אשר יבשנו חכמי התבונה והטבע האחרונים, אע"פ שהם הבבלו בבחה דברים אשר לא הבינו חכמיהם הראשונים, עכ"ז שודם הם נבונים בחכמתם ובונים הם בבחה דברים, ישן בי כל דבריהם בעיים ע"פ הערת הבכל ושושים מדה ומשקל לכל מקומות ולכל דברים אשר לא הלו בעיניהם ע"פ ההשערה, והגם דהשערה זו מבוסים לה הוכחות ולחיות ממדות ושיעורים אשר ימודו ושערו בכלים מבלים שונים, בדברים אשר דולון אותם בעיניהם, עכ"ז הן ע"פ לדבר אומר לא הלו זה בראלו זה, ובמה זה בה"ב בגמלא בו, וכ"ש ישתבח בעבו, ולא שיבה בוה הבערה שאחה מעבר בו מחה שאחה בולה לפניך, כי בחמת בוילא בוה קרה לפלוסופים הראשונים ותכמי הטבע והחבונה הראשונים, ואפבר כי יבולו ימים אשר אחמי הטבע והחבונה עלמם שלמים ובגיר הגשוי והדרומי בבדור. אחרן מפס ומפה, אין בו מרגיע ולא יבב אדם שם מרוב הקור, על כי רחוקים המה בחבלות מקו הבוה אל הבחם והקוקם, והוא הבחם אינו מגיע לבם, ולפני קרתו מי יעמוד, אבל אחר הכנור מיוסב מסביב מבני אדם, וכל משפחות האדמה, אשלו כאוור בחם בחת קו המבוה. ישן כי שם בכון לחם הקב"ם בראחון מנן מבדב שבמים מבוסה בשבים ברוב הימים, גם הרוים בבים ולחים שם, גם רוחות קרות ישפו אבנים, גם הרי אבנו הגבוהים שם, כל אלה יחד ומעשנו הוסם, ומחנו אחיר, עד כי מוב לבבת שם, וכמ' כל זה בספר הכרים יש"ב:

ובשער הגמול לרבינו הרמב"ן ז"ל כתב הה"ל, גן עדן תלוי הוא בשוה"ז בחקים ומקומות הארץ, והרבנים נהרות ונולים מבם, וכל מה שבא בכתוב מבשוי סדר בהיות, הכל הלוי, גם מקרת מבם יולא מדי שבוע, ולכני המדות עלמן אחרן, בש"ב פחת קו הקדוביה, ולא יוסיף הוים ולא יחסר. וכספרי הרפואות לוים הקדמונים, וכן בספר אסף הזקן הידוני יסרון, כי אבפלקטות חבם מקרוני, ולחרבנים הרים מן הארחומים מלאמרי הבפרים הלנו הלוך בארן ובכרו מעבר לחודו הבחם עליו, לאמלה קלת מני הרפואות ושן הרים, לאמן תנאל הפחרבה של כל אחמי הארן, ובכולם אל המקום הזה, ויבדק עליהם לבבי הארן המתחבפת, ויבלבמו בולם בבביני הבדק ולא מלבו מבם אים וכו' וכל אלה דברי אחת בלוים ומשוחבים גם הוים וכו' עש"ב. ומבקר"ל בחבחי בס"ד. שמוכרת לומר

דף פ"ה. נדק מבלך וחן לו. ל"ל בס"ד, לבך בוים הבחוב יבים לך, כי דבר זה שאני מבוון לוחבר הגם הוא לך להאחן, שאם אחה שוחר בחלוים לבקול הבבר יחבר מן הלוערת, כן בחלוים שלמעלה אבר בף אחד בל זבוים, ובף אחר בל שומה, יוחבר לך להבבר בף הזבוים בחבנון שבי חבר בחלוים שבבף הבבר, ובזה יובן בס"ד, מי חבם ומבמר אלה ובחבונו מבדי ה', ואחבר הבלה בבה"ד, בחבר בבה בבה בבה

טב למיחב מן דו׳ :

שם. וסימניך טמא טמא טהור טהור. ״ל הו״ל טהור טהור טמא טמא, דקן בתחלת המתחבר הקדיש לתיבה דאלכרסם אם״כ לאיזמיה דהמן, ונלמה דתיפס כן כדי לבשם כבי מיב. ושור ״ל כי המיון על טמא טמא מרוף עפ, כי כתוב בן בתורה פרשת חזרים, ובשאר טמא יקרא, אך טהור טהור לא נמלא כן במקרא, ולא בנביאים ובתובים, וכיון בעל המחבר סדר אותו כן, אחר שעשה סימן במקרא על טמא טמא אבל לכך הקדים סימן זה על טמא, כי הוא סימן אמיתי, דקן כתיב במקרא, ושור ״ל זה ערב, כי סימן אמתת מפוכם יותר באותו של המן שבקראת שוריבוא, אך סימן של טהור באותו של מ״ש מה כרמו דק, ולבך זכר לאותו הסימן קודם, והיה רבה״ם ז״ל בתר את הסימן על כרמנו בתבריים הם מלאן שהם עבודים, ולי אמת שבדת ובלאה דמסבר כר עולה בני׳ עיבו״ :

שם. עבר בנים נאכם אבהרהם וכו׳. ״ל בפ״ד עשם לעבר, ונם דיוהם ז׳ ב״מ״ת, וז׳ ב״מ״ת, כי הקב״ה נתן לא״ת עבדה עממון שהם בבשה אבר בארבן כנענן, ושור קבי וקבי וקרמוני שהם עמון ומואב ואדום, ובראל לא נקרא אלא ז׳ שממון ובשאלו הבלבם עד ומי אלך המצות, דבתיב אדום ומואב אבלאם ידם, ובני עמון שמתבתבם, הבבנים הם בנגד בבשה ספרות אחיותיה דשומה, לבך יבלו ליקחם עד לעבדו ע״ם, ובזה מוכן בפ״ד העשם שאבר בנים של קדוש הבשם, כדי שבזה יוכה בעבדה עממון ומואב אלוקים ז׳ ב״מ״ת, כי בזמיהו בהם אלוקה בזמן, אלו בראלבונה ואלו באחרונה :

שם. אמיה המשמון בלבלשות. מה שאולבהו לפרש זאת מבני המיון, עיין בפ״ד ז״ל, ופרושו דחוק מאד. וב״ל בפ״ד, מבני בי אמו נעלה לה המלאך ב״ם, ודבר עתה ובתבבת אבל בהפקרבים בבלבל נבים בבלות, בי מוהבין דבור המלאך עתה בבלבל נבולה, ובין דמובבין אותה לנבואה, הם שאלון על שמה לדע אותו, ובקה לומר להם אלא בדע שמה :

שם. אפילו הבי נחבוקה מבמתה מוקמי ליה. ״ל בפ״ד מבין לה בן תיבה לבל דבראה לבון יתר דבני לומר והתמבאת לראם, ולבן דרים לבל לבון בלבול, בי זה המבונה של הבורות מבלבל המים של הבור לפי טיבן הנלבים, וראמר אפילו בבל בדרה אז אל בלבול מבמתה מוקמי ליה :

שם. ובזה נגיד חומת דבובאה של תרון דרבוטיה, ״ל בפ״ד דהבפש הבב הזה בת להם מבת מעבהם הבוכים, אבר מתיהבון לודים, ומ״ם בלא יוקבת אוהבת המלחת בקים, בי הבדול לא יאבר אחרוב ביבו, ביון שנדע שהוא מלא דבם ויתלבלבו ביבו. ובה שהיה נגיד חומת דמבחת מרים שוכת עד לאהבת, ״ל זה סימן שהוא לחדקים נמוהים, אבר מקומם המהוה מן אל״ף ועד תו״ו, ושוד נעשה מן בזה הבוב המבקר על האומה לרמוז שהם מהרהים גם בחמות, שהם נגד ובוב; ומ״ם דמודי לבון נגל בידיהון דיוה בוהו שהיה לאחתם עם בן הדד מלך ארם בתלבים א׳ כו׳ ד״ן, ובזה הדבר הזה מבבן, ומ״ם דמתבמון עליהון דלים דלבון הוא בלבד היה לחזקיהו בבל״ם עם בבי מלך בבל בתלבים ב׳ כו׳ ״ם, ובזה הדבר הזה מבבן בי היתה בוהו הבבלה :

שם. בלא דלעבת. ״ל בפ״ד, לרמוז דבר זה בבסוק עלמו, בי אתבואה עם בולל אתוחיות עולה הבפ״ם, ואיבה יבן ב״ם, בדי הבן הבל עולה הבפ״ם, בתבלה בל״ת הבמן ב״ם, בשולה הבפ״ם, בתבלה בל״ת הבמן ב״ם, בתבלה בל״ת הבמן ב״ם, בתבלה בל״ת הבמן ב

לתחנכות כ״פ כ״ו שעולה מספר בן, וכמ״ש אספרה אל חק, ה׳ אמר לי בני אתה, ולכן אם יהיו פניהם הוא אל אחיו, זו הוכחה שפם שושים כמ״מ, ולכן מנסכר הכתוב לעשות כי עין בעין ולא בשוב ה׳ עין, אלא יתפללו הכרובים

שנתם לבית, אלא פניהם הוא אל אחיו פני בעין:

דף ק׳ מנוס חביבותא דאברהם קא״ל הכי כדי שתהא נח לבבנו, עיין רש״ס ז״ל, ופיין מ״ם פ״ע ז״ל ע״ש. וכ״ל בזה יוכן מפ״ה לדוק הוה אברהם ודוע לת אחדן, כי עיקר בה הרוקם בת על ידי הילוטו בארון ובזה יוכן כל הקובע מקום לתפלות אלקן אברהם יהיה בעזרו, קובע מקום כמקומו להתפלל בענן ל״י ויהושלים ובהמ״ק, דמצלת אדן ישראל היה מקום הפילגו, אלקן אברהם אבר על ידו היתה זכות המקום הזה, יהיה בעזרו מהה בענן מדה, לכן אמר אלקן אברהם ולא אמר אלקן ילחן ואלקן ישראל:

פרק שמיני

דף ק״ט. אלא בכתוב בתנאם. הא דאלוה בתנאם ולא אלוה בלחתים שעבדו ע״ז, ג״ל כס״ד מפני כי מנסה לשני הרוחן בתקנא קנאה בעזרו אל מרע״ה, ואחר רבת מנסה בסברו לת שעיר בע״ה מירון דיימיק ובקליה, הא״ל משם רבך אחר כי לא ירחני אחדם ומי ואחה אמרת ואהבה לת אדני, משם רבך אמר, מי כמ׳ אלקינו בכל קראינו אליו, ואחה אמרת דרשו ה׳ בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, משם רבך אחר לת מספר ומוך אמלא ואחה אחדת ותוספתי על ומוך וכו׳ בגמרא, ואמ״ג דכל אלו דברי שלילה הן, עכ״ל לשני הרוחון קנאה מרע״ה הוא מתקנא, לכן כלן בתנאם בתוקם בהיות אחדמדות אמנה:

שם. לשילם ודבק אדם בעזבוים. ג״ל כס״ד תיבת לשילם כמרע״ה, ודבק בעזבוים, ואלו יסמוך על יצוחו הגדול בלבד. לו נמי אפילו הא הוה לו הכרת גדול בדבר בשנון מרע״ה שברח מחרב פרעה למדין, ולא היה יכול לישא בת ישראל, דכלם היו אלל פרעה במלרים, וכוכרת לישא לת לפורה, עכ״ל ישבה לדחוק עלמו ולדחות הסכרת ולישא בת עובים. לו נמי הכונה אע״פ שאחדו רז״ל ממזר ת״ח קודם לכהן״ג עם הארץ, עכ״ל לענין בשולון אחר, ביקח בת כה״ג עם הארץ, ולא יקח בת ת״ח שאינו מיוחס. ומ״ש שיצא ממנו פנחס, בלומר שזכה פנחס לבוחה כהן, אע״פ שלא היתה לו מלד הרון, משום דלא נמצא עם אביו ואם אחיו, ובלפי זאת יהונתן היה כהן בע״ז, שהוא דבר כחוק חד מזה, מלדו ומלד יחוסו. וכ״ל משום דמחנון מסר עלמו על קדוש השם, שקבל לים אחלה, במ״ם ד״ל ע״פ פיוס יהודה לקדבו, לכן פנחס בן אחוחו נדמה לו כזה מסר עלמו על קדוש השם במעשה זמרי, כי הוב בנים הוחון לאחי אחם:

דף ק״י. אלא ממסה קלחת בחכיב בים ואחה פה עמוד עמדי. ג״ל כס״ד ע״פ מ״ם רבינו אחר״ז ז״ל, דמרע״ה היה בחיות הכל שהוא כסוד אחה השה לכן הוה כוחו בפיו, אבל קון היה בסוד הגבורות שהם בחיות ומשהה שהם בזרוע וכף והאלבעות, וז״ש ואחה פה בלומר בחיות הכל שהוא בפה, ולכך כחך בפה, על כן עמוד עמדי לקבל נבואה שהוא בסוד הפה, ולא שהעמוד בבחינה שהיו בסוד המעשה שבדוים, לכן ואחה אלוך לא כל המלוה והחוקים והמשפטים שהם בפה ועל לה אמרו לו אני אבוך אמיני לבחוה שבקדושה, א״ל הקב״ה אין לא בכוחך ואחה הביה בהן שהם לע״ז המעחה, ובזה יוכן גם דברהם הרחנוים אל״ל לאו אמנם קלחות, בחיות בים אל הקבה הנים הלוים הלוה״ל מבה אחר הנני לבטחה, וא״ל הקב״ה אל הקבה הנים הלוים:

שם. שבב לאל בכל לבו. דקדק לומר בכל לבו, ג״ל כס״ד המוכח בירושלמי שבחיות הבכ״ם ז״ל אע״פ שחבר אח״כ לקלקולו, עכ״ז לבו שלם, דהם מנעה ומבזה הע״ז לפני מעבדיה ומעה לבבם לעמוה בה, ומעלה לבו היה שלם משיקרו בחשובה ולא חזר אלא בבכיל פרעמלה. גם כמו כאומרו בכל לבו, בי בחוך לב ם לאחיות המוד בזה למ״ד בי״ת, ואחר בכל לבו בלומר הבשבחו בחיה בחמדות הרמוחה בכל לוחיות לבו:

שם כיון בהלה דוד שחמון חביב עליו בחוכו שיו נגיד על האלהות. ג״ל יאמן היה מהבאם דהמחונה על האלהות יאמו לו פרס מרוכה, כדי שלא יהיה נחבד בנגיבה. וג״ל כי היה לו לאמונה בדוחר מפני בהלה שהוא שלא לא היה רולה ליהנות מאחבים, דהא ודאי אם היה רולה לקבל מחנות היו בהלאל משמרים אותו בזהובים לבבוד מרע״ה, אלא ודאי היה לא היה מקבל בחנם, ובוכרת לחיות כומר לע״ז בבכיל בחנם:

דף ק״א. הוא יאי ובוגלוים יאי. ג״ל דזה היה קודם שנעשה רבינו הקדוש בבית, דאוך יאבן אלא הבינו רבי שאלאי אם היה בבית, ואם היה מרחוק הבבה אוך הבוב יעפו ויוסף עליהו ולא בבינו בעיבו. ושוד בשם בקרב אליהם היה לו לבודיע לרבינו יאלו, מי הוא לה, אך ג״ל לאלו מלוכך רבי שאלאי לבודיע ד״ז לרבינו יאלו, דאלו ג״מ מזה ואין דרכן אל הבמים בשום בשום שאינה בריבה. וג״ל בס״ד דדאלה ר״ל דרבינו היה מהלך בבבינל הדרך, ובכראם נשה מבבינל הדרך שאינו מהלך בו ובא מהלך בנגדם, ומאחה הבן שהליבו בדבר עם רבינו יאלו ולבך הודיעו דבר זה בדי שובע אוך ובגבוב עמו בבבוב. וס״ם בית דין לבי לאיילה, קבא מהיבה הבן בהלה בבבוב. בדאה אחר בשהבו הבשם בבל בבה הבמשוח, הבקבה לו בוכם ומוד אי מה מעה בהב טובל בי בבים, קודם שנחיבב בדבר, והבון בקבוים זו היחה בחוכה בחת בשוב, ולבן נראה שהוא היה יודע זה הבשם, ולא שאל מחבריו ודוקא אלא בדי לבקבות, והיינו בי לקובות זו יב שלבה הופבים לחבן אותה, הא״ל בס״ם אבין, אמר בבת בבת אחר ומלא לו ולא לה, והב״ל אחבר אמר בעב״ל אחר בבת בבת אחבות ולא אוכב, ושל שני הבוכות אלו יב קובות בס״ם בגמרא והב״ל היא הבוכה הבשבים, בחבר אמר בבת בבת אחבר בבת

ולו שב לבינה מעה בבבו, ולוך אחה הבינה שחם בע״ו, שבוא נומבה דבחם. ובוד ל״ל בס״ד המרע״ה בבחבה בבחים הבבים יבבים בלא בחלאו בחלאו, הא״ל שבה לבבלות הבעבה שבקבלאת מה, בי אחר מדבבת מה לון יוחב מחבה, וחב״ל הבחבל״ל בל הבבוחים בחבבאו בחבבה, ומבע״ה לבבו בחבבאו בחה בי הוחה בבבוב מדבבת מחוך בבוחו, וח״ם לאו מחבה בלאחים, דבחוב בים מה בה בוחב, ל״ל מחה בל מה ומעלה בל הה, יבבם בוחיב בוחל, ולוך חבד בבבל הבבבבות:

שם. לאו ממבה קלחות בחבוב בים ואחה פה עמוד עמדי. ג״ל בס״ד ע״פ מ״ם רבינו אחר״ז ז״ל, דמרע״ה היה בחיות הכל שהוא כסוד הפה לכן הוה כוחו בפיו, אבל קון היה בסוד הגבורות שהם בחיות ומשהה שהם בזרוע וכף והאלבעות, וז״ש ואחה פה בלומר בחיות הכל שהוא בפה, ולכך כחך בפה, על כן עמוד עמדי לקבל נבואה שהוא בסוד הפה, ולא שהעמוד בבחינה שהיו בסוד המעשה שבדוים, לכן ואחה אלוך לא כל המלוה והחוקים והמשפטים שהם בפה ועל לה אמרו לו אני אבוך אמיני לבחוה שבקדושה, א״ל הקב״ה אין לא בכוחך ואחה הביה בהן שהם לע״ז המעחה, ובזה יוכן גם דברהם הרחנוים אל״ל לאו אמנם קלחות, בחיות בים אל הקבה הנים הלוים הלוה״ל מבה אחר הנני לבטחה, וא״ל הקב״ה אל הקבה הנים הלוים:

שם. שבב לאל בכל לבו. דקדק לומר בכל לבו, ג״ל בס״ד המוכח בירושלמי שבחיות הבכ״ם ז״ל אע״פ שחבר אח״כ לקלקולו, עכ״ז לבו שלם, דהם מנעה ומבזה הע״ז לפני מעבדיה ומעה לבבם לעמוה בה, ומעלה לבו היה שלם משיקרו בחשובה ולא חזר אלא בבכיל פרעמלה. גם כמו כאומרו בכל לבו, בי בחוך לב ם לאחיות המוד בזה למ״ד בי״ת, ואחר בכל לבו בלומר הבשבחו בחיה בחמדות הרמוחה בכל לוחיות לבו:

שם כיון בהלה דוד שחמון חביב עליו בחוכו שיו נגיד על האלהות. ג״ל יאמן היה מהבאם דהמחונה על האלהות יאמו לו פרס מרוכה, כדי שלא יהיה נחבד בנגיבה. וג״ל כי היה לו לאמונה בדוחר מפני בהלה שהוא שלא לא היה רולה ליהנות מאחבים, דהא ודאי אם היה רולה לקבל מחנות היו בהלאל משמרים אותו בזהובים לבבוד מרע״ה, אלא ודאי היה לא היה מקבל בחנם, ובוכרת לחיות כומר לע״ז בבכיל בחנם:

דף ק״א. הוא יאי ובוגלוים יאי. ג״ל דזה היה קודם שנעשה רבינו הקדוש בבית, דאוך יאבן אלא הבינו רבי שאלאי אם היה בבית, ואם היה מרחוק הבבה אוך הבוב יעפו ויוסף עליהו ולא בבינו בעיבו. ושוד בשם בקרב אליהם היה לו לבודיע לרבינו יאלו, מי הוא לה, אך ג״ל לאלו מלוכך רבי שאלאי לבודיע ד״ז לרבינו יאלו, דאלו ג״מ מזה ואין דרכן אל הבמים בשום בשום שאינה בריבה. וג״ל בס״ד דדאלה ר״ל דרבינו היה מהלך בבבינל הדרך, ובכראם נשה מבבינל הדרך שאינו מהלך בו ובא מהלך בנגדם, ומאחה הבן שהליבו בדבר עם רבינו יאלו ולבך הודיעו דבר זה בדי שובע אוך ובגבוב עמו בבבוב. וס״ם בית דין לבי לאיילה, קבא מהיבה הבן בהלה בבבוב. בדאה אחר בשהבו הבשם בבל בבה הבמשוח, הבקבה לו בוכם ומוד אי מה מעה בהב טובל בי בבים, קודם שנחיבב בדבר, והבון בקבוים זו היחה בחוכה בחת בשוב, ולבן נראה שהוא היה יודע זה הבשם, ולא שאל מחבריו ודוקא אלא בדי לבקבות, והיינו בי לקובות זו יב שלבה הופבים לחבן אותה, הא״ל בס״ם אבין, אמר בבת בבת אחר ומלא לו ולא לה, והב״ל אחבר אמר בעב״ל אחר בבת בבת אחבות ולא אוכב, ושל שני הבוכות אלו יב קובות בס״ם בגמרא והב״ל היא הבוכה הבשבים, בחבר אמר בבת בבת אחבר בבת

לי מבבבה הבבוה, לו לאחים לבבה, הוא לון בלבים הבוכה ובבו יבלה הבון בחוא יודע בל אלו הבבבבים, ואבל לאחוו מבבי בי אחר אלו. יבבב לי בבי בבי בבבבים בל אבבי ובב״בי אלו אחבבה לו, ולבן הבו יבלו לא בבבב לו הבוכה בל אחם, בי אחר הוא יודע בל הבבבבים ובם בבבם הבבבבי

ואיבו שואל אלא בדי לבחבקות:

דף מט״ו. אמר אבבי בבוהו אלא בבבבא. ג״ל בס״ד לבך בחוב בבם אלו בבבוים בבבו בם, דייהם בבייהם לא״י בל בבבו יה, דהם יובבים הבלבים אלא בבבבא. ובבאהם בבבו בבבבים מבבלבים מבבבר בם ״ה, אם אחבוב מן אבבהם יאבן ובבבבה בבהם:

שם. מה לבבה בבו בבבן יבבר בחה בבבוים הבחים. בבבה לחה לא ל״ל בבב״ן דבר בה הבבבבה; ולחה בבבא לו אבבבבה בל בבבבבים בבבבבבים בבבבבבים בב

הקדיש ליתן להם את החלק בזכות זה שהגנו זה בהגנו בתרן לא זכוהם, ומ״ש הכתוב כה אמר ה׳ זכותיך לך חבר בשורך הוכחת כלומיותך לבחר אחרי בחברב בתרן לא זכוהם, ולכן ס״ל לבחר בחלקיך כי הם טובו כה אחר מהלבם בתרן לא זכוהם:

ועוד ג״ל בס״ר, דפלוגתת דרבי יאמיה ורבי יוחנן הכא דמיו כו, דרבי יאמיה ס״ל ור״ח מוסיף מל עבון דתמון, ואם קבל מיהם יתריו הוא דחייב, אבל אם קבל אחר משמיהם פטור, ורבי יוחנן ס״ל ור״ח לחלק, ורבי קאמר אבוי לא אמר, לכן חייב בס מל אחר מהם דוקא, עוד ידוע מ״ם בפרק המוכר שדות דף ק׳, הגה הלך כה לאחרכה ולרחבה קבה, דבתיב קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, ובקבו הראשונים ז״ל דלא אשכחן הלוך לארכה לבנוי אלא לארכה בלבד, ומיהו דקבה למ״ד ור״ח לחלק אחר לו לארכה לו לרחבה, ובמ״ש הרב מהר״ל אלנאחי ז״ל הקדמת ז בכ״מ. עוד כתב הרב הנו׳ דמ״ם הגלות נחשב מלבות ילחק, ובזמנם יגלו היינו דוקא למ״ד ור״ח לבוסף דבמלת לא קבה ח״ל אם אדון בנכסיו כיון דלא אלך אלא לארכה, ואז נחשבה אדון לא לבם, ובפיר חבכיון הגלות מלבות ילחק אבל למ״ד ור״ח לחלק קבה ח״ל אם אדון בנכסן, ולא הוי אחדון לא לבם, ולכן אין הגלות נחשב אלא מעם ובדוקם לחלבים מ״ר ע״ם, ובזה מובן מעם פלוגתיהו, דרבי יאמיה ס״ל לוגלו מלבים מחלקה, אבל בחר סברה דהיה דס״ל ור״ח לבוסף, ולא קבה ח״ל אם אדון בנכסן, ולא״כ חבכה אדון לא לבם, ובפיר חבכיון הגלות מלבות ילחק, ובזמנם יגלו אבל למ״ד ור״ח לחלק קבה ח״ל אם אדון בנכסן, ולא הוי אדון לא לבם, ולכן אין הגלות נחשב אלא מעם ובדוקם לחלבים מ״ר ע״ם, ובזה מובן מעם פלוגתיהו, דרבי יאמיה ס״ל לוגלו מלבים מחלקה, אבל בחר סברה דהיה דס״ל ור״ח לבוסף, ולא קבה ח״ל אם אדון בנכסן, ולא״כ חבכה אדון לא לבם, ובפיר חבכיון הגלות מלבות ילחק, אבל בחר

פרטה מלות לפרטה מקומם ע״כ נמצא מכת מעשה אביהן היתה סובה שנתנה מלות ליפחלל, שהיא משובלת לנטים,

לכך זכו לתשבר ולהליך כנים :

שם. שנולדו כה סימני שערות. ג״ל כס״ד המעשה שעשה לה כם זה בחזרו לשערותיה, ולא ולדה בשדה זקנה, והא כבר ולדה לה תחלן ומרים בחיותה זקנה בת קכ״ו וכת קכ״ד, הינו שלא יבוא לדרהר על שמדה שלקח לת דודתו שמדודה תורה לאסור לותה, לכך עשה לה גם פלגלי זה לומות כי מה׳ יצא הדבר, שהוא יתברך היה לו דלון בזה שיקח לת דודתו, ולא הדבר הזה היה, מגונה לפני הקב״ה לא הוא עבוד לדון גם גדול בזה ובזה יוכן המעשה שהיו אחרון ומרים מתקרון ומתחן כי הם מלדו בזמן שהיתה זקנה שלא נעשה לה גם זה עדיין והיו חיפסון מן הלבו שיתחנו מלדו מחקה שעתידה התורה לאוסרה, ולכן אחר שנעשה לה גם זה דחו גם עליהם לא יש לנו שמחו ותקרו בדבר זה. ושוד ג״ל כס״ד המעשה שנעשה לה גם זה, שלא יתחנו יבחלל עדיון דברי שמרים נכונים הם בנולדו הנשים, ולא דחהלו מפני שהיתה זקנה וכחוב אלו שלא יתחבר :

דף ק״ד. ביאיכה הלך אחר חכמה. ג״ל כס״ד רמז עוד לפי דברנו, אחר לותיות ד׳ חכמה ים לותיות טמל, כלומר אם תהלה מזה טעל הדברים כלנו ומותו למדהו תורה, ואם לאו אל תלמדהו, לך בחסיבה הלך אחר זקנה כי אחר זקנה יש לותיות סוחר, כלומר בחסיבה תהנהג כמו הסוחר, שבהיותו מלוה בעסקיו לוא בחקיר כלום על חילולו ואחיתיו, ומקום ישיבתו היהו מחוקים היטב, מתחת מדרגו בחמנוו שהוא חביב עליו מאד, כן אתה לא תקפיד על הבעות שלו אחיליה ואחיה

ויביבה בחסיבה :

שם. הייה אחת לטולן. ג״ל כס״ד דודום מ״ם רבינו אלי״ר ז״ל, ווחת דבריך בה בעלה בכולה ולמנה הוא מעם סוי״ה דכ״ן דהכי״ן, וזו שהדבר מתחלקת לכל הבנים והבנות אבר תולד עד״ם, ומלאה דבנות בלעבר לקחו חלקה בשום מלותה סוי״ה דכ״ן, וה״ם הוי״ה אחת לטולן :

דף קב״א. תקבריה אמיה. כלאה הנעשה דהאב אחוז בחמת יום, והאם אחוזה בחמת לילה, לכן זה בלא רלה לעשות בחורה בלילה תקבריה אמיה כאחוזה בחמת לילה. לו יוכן כס״ד בבכח הלבה כתיב, ותקם בשוד לילה ותתן טרף לביתה ותתן לנערותיה, וזה בלא רלה וחבטיע בבכח הכתוב כתתו, לעשות בזאת בעסקי הנעשי שהוא לימוד התורה ללמוד בלילה, דומות לזו שהיא שובה מלאכתה בלילה, לכך תקבריה אמיה. ושוד נראה כ״ד שהדבר בהיותו בבכון בת מלאך ומלמדו תורה ביום ובלילה, דאין הבדל בם בין יום לבין לילה, על כן זה בלילה לפרוש מן הבריות בלילה תקבריה אמיה שהיה לומד תורה בבכונה בלילה, ולעזור זה בל הבכון, הוא קלר בל בת הנעשה הרחוקו בחוא שהוא אחוזה בל הבעבר בהיותו בבכון אחוז. לו זה בלא לומר תורה בלילה תקבריה אמיה קודם זמנו, כדי שיחזור בבלבול הבלים שהיו, ולו כס״ד תלמוד עבדו תורה בהרוון בהיותו בבכון אחוז בם בלילה :

שם. שבעה קבלו כל המעלה. ג״ל כס״ד, הראשון היה אחיה״ר שבאו אחיה מחסדר עם הוי״ה בחלוי אחיה והאחרון הוא אליהו זכור לטוב שבאו מחסדר עם הוי״ה בחלוי הוי״ן, דידוע הנהגת העולם ע״ם הוי״ה בחלוי הלבש״ן, והוי״ה בחלוי הוי״ן, ולכן הנבואה בקבלו העולם הראשון היה אחיה, והאחרון אליהו זכור לטוב, הכל בוחרעיו בחורה אחיה ליחד ולזוגו שם הוי״ה דחלוי אלבש״ן עם הוי״ה דחלוי הוי״ן, נמצא אלו אחר קבלו העולם הם בבנה, והנה אחיה בנגד שבעה שעיות הבנין שהם חנ״ל

נוי״ם, שעוה״ז נבנה מהם בומי בבחינות, ועל זה אמר חכמות בחתה בחיה אלבה עמודיה שבעה :

שם. לא על פחות מבן שבעים ולא על יותר מבן בעים. ג״ל כס״ד בן חות בן כ״ם עד חות סת״ן יש לותיות נסכלים לו לותיות נבסלים, נרמז בזה כי רק אלו שהם מן כ״ם עד ס׳ הדיינו עד ועד בכלל נסכלים בחנין ונבכלים שבנדר מליהם דוקא :

דף קב״ב. מחדה מ״ו שתחלק ל״ו שבעים. הנה השיקר כמ״ם הר״ן שבעב יוסף שהם מנבה ותפרים יקחו כ׳ חלקים בבחינה כיחזקאל יוסף חבלים ותרבב יונתן כ׳ חלקים, גם יש עוד הנבחה מן פרעות חלקיהם, כי אחה מילא מחלת מנבה על נבול בפחלו, לך תפרים שנוך לבלוכן ובבבע לוי יקח מתרומה הנבחה שהוא מלך הנחנים אחר יקח הוא חלק ה״ג, ולא כרבב״ם, וכמ״ם הגלון

חיד״ל ז״ל בס״מ וזה מוכרח :

ברם נחרך לנו לדעת מה מעלה ויחסון יש לבחלל בחלוקה זו של י״ב, ולדרבה לה מחחלק לי״ב עדיף לכל הבבנים. וג״ל כס״ד, דקבלת אחר לבחות מעות לבוחם הנחלו. ולומרו לבחות, הינו כי לכל בבם לרך לעזרות, והלעזרות הם לותיות בם לותו דבר, לו לותו לחם, ובס״ד זבר מעות בלבם לבות בחתת הלרן, והינו בנבבים בבם לחרן ע״י לותיות הלבות, לברבים יחקן יעקב בהינו לותיות לעזרות. ובזה יובן, לבו חזו מבבלות חלקים בהינו לבר בם בעות בחרן, ר״ל בעות הלבות בהינו לעזרות לבבבם בבבים בחרן, ולכן לחר לבחות מעות לותיות בחלקו :

והנה נודע כי הלבות לברבים יחיח יעקב יש לבם י״ב לותיות, לך מקודם בעדיון הבנים בל לו. ״ דלחם ולות ת׳ לחחת לא נחקן, לא יוכלו לקבל בבבע בלות ת׳ דלחם, אלא קבלת הבבבע הבינו בי״ב לעזרות מן לות ת׳ דלברבים עד לות ב׳ לברבים, לך לעזרה שהחן לות ת׳, לו יקבלו בבבע בם בעזרה לות ת׳ דלברבים, ובמלת לעזרה בם י״ב לעזרות, לבך הבחלקן לי״ב בבבים, חח הבלן בל י״ב הוא בדול, שהבבע שלו ישחלבל בלות ת׳ דלברבים ומקבל הבבע מחקים עליון, לבך יקחו מלך הבבים בובת בב״ת, ולו הבים חלוקה הלרן בי״ב בהם בבבר י״ב מבלון דרחמי, ולו״ת לחר בלחר יבבר, ר״ל י״ב חלקים בהם מבבר לחר בלחר, אלו י״ב מבלון דרחמי יבבר, ולו הבה המוחלה לא יבות בעיבם בל ישרחל, דבחיב ולח

בוח המוחלה חעבור מן הלרן :

ובזה יוכן בם בבור מלחה בית, בבור אלו ישרחל, מלחה בית, בחלחה לעזרות בהינו מן לות בי״ם דלברבים, עד לות בי״ם דשקר, ובעבה דבור הן לה, ולכן קרא יעקב לת״ה לחר המוריבם בבם בית, דבחיב אין זה בי אם בית אלקים, ולו״ת מוב יום בחלרוך מלחקן, בלומר בלחר בקבל בבבע מלרוך, לו ת״ם מן לות חלקן דלברבים ב״כ לבבלים ״ב, בי בלעבו-זה בל לות ת׳ יקבל בבבע מחקים עליון לת״ם, וזה יהיה בבבון בית בלעבו בב״ת, ולו״ת בדחני בלי הוא בית בלעבו בל ו״ר לבני, אל לחבו זחן חלקן הוא לעבו הוא ת׳ דלברבים, לך בלבחר, בי בעבוד יחקיים מלחבר הבחוב הקמון יהיה לאלקן, הוא לעבו לות לות בל״ם דלברבים, ובזה הבעבר יהיה לנו עבוים בלבים ובבמות. והנה בלות **א** רמוז בם הוי״ה שהוא לוחבו ולוחו ו״ו ובני יודין, בחנין הוי״ה, ולו״ת בית יעקב לבו ולבבה בלחר ב״כ, הוא לות **א** שבו רמוז בם הוי״ה ב״כ :

שם. בלח נעלו בבוכל אלא בל בי ה׳, ג״ל כס״ד בהם סיבבו עלמן בבבחה בבבחנו מעלה המבבלים לבבוד הבי״ה, לבך בחבבבו בזה בבבלו בל בי ה׳ ולא בבוכל : **דף קב״ג.** חבבבו זו חבלה, בבחי זו בבבה. ״ל מה הבבבה ים בן חבלה לבבבה, ולמה לחבלה

לחבלה מבנה בבבם חבב ובבבה בבבם בבבה. וג״ל כס״ד חבלה לבה בל בבבים בחחבלל בחחבב לבוחב נבוב, בחחלה חבלה בל בבבים בבבבב בבבבב בבבבבב בבבבבבב בבבבבבבב בבבבבבבבב בבבבבבבבבב בבבבבבבבבבב בבבבבבבבבבבב בבבבבבבבבבבב בב

נ׳ סימנים אלו הם כשלשה איברים שהם יד אחן רגל, דר״ת שלהם יאח״ן, וזהו לסמן טוב:

שם. אלא משתה תוחמה טיהה עם בסימן, דכתיב את בסימן אחיו בן אמו. הנה בספר דקדוק סופרים מבוא נפחה התלמוד ב״ה, דכתיב ואת בסימן, וכתב דקלא על ס״מ פסוק ד׳ דכתיב ואת בסימן אחי יוסף, לא אלא שיקב עם אחיו ע״ב. וע״ל דנשמה זה של תלמוד ב״ה לא קלי על פסוק זה שזכר כשל הגאונ״ים הנ״ל, אלא תלמודא קלי על פסוק ואת בסימן מקחו, דתיר ס״ד שיטלא את אחותו של בסימן ג״כ עם הטלכים לחכיות הנן ממלכים, שהולך כתיבו לחדיטנו שלא אלהים שיקב ת״ש, אך קלי על פסוק ואת בסימן מקחו, אל״ל את לרבות אחותו, דכולהו לומר אם אחם ליקחם אם בסימן, גם את אחותו אחם ליקחם ממנו, כי אך אוכל לראות את אחותו לפני וזהו אזנו

לפני ומשכחת אחרים ואחות אחיה גם היא מלבני :

שם. אל״ל מדתנה מוכה היתה כדי שתהא יכולה לאכרה ממני. קשה אך אומר לאברה מתנו בשביל שהוא מגלה אותם לו, אחרבה היא שבח אלוו אם יגלנה ואל תמנע טוב מבעליו כתיב, וזהו הרבים אלוו בו, שהוא מגלה ד״ה לאחרים, וע״ל בס״ר כל שמשתתף דמתאחדה בבי תלתא קמתי וכתרא אחרונו, מלעיל לא אחרונו, ולכן הם מילהא דשמא רבי אלעזר מן רבי יהושע בן מגל דתמרה משום רבי יהושע בן מגנים שלה רבינו הקדוש בשבעים, בשם רבי אלעזר דאחרה משם ר״י בן חנניה, ומביא את ר״ו בן מגל שהוא פתמא ע״ם, ולכן לא רחב״ה שנמשא דבר זה מן רבי חמא ברבי חנינא, כאבר יגלה ויגיד דבר זה לחכמים בבית המדרש, יהיה נקבע דבר זה בבית המדרש לדורות על שמו, שאומרים הבי אחר ר״ה בר אבא משמיה דרבי חמא ברבי חנינא, אבל אתה שהוא מגלה דבר זה לאבא חלישא אפשר שקדים אבא חלישא לומר דבר זה בבית המדרש משמו של רבי חיא ורבי חמא, שאומר להם בר אחר רבי חיא משמיה דרבי חמא, ואז החכמים כאבר ינוחו אח״כ דבר זה לתלמידים ויהיו הבנים דבר זה בחדרם, ואמרו הבי אחר אבא חלישא משמיה דרבי חמא, כי אתה הלא החכמים ישבו אלשה המדרבים בזה, וקי״ל כי אשתמרת בבי תלתא קדמאי ובתרא אחרינו מישאי לא אחרינו, ולכן א״ל מדנגלא מוכה היתה כדי שלא אמשתיה מרבי חמא ואתה מבקש לאבדה ממני, אתה שאלנה אותה לך אתה מאבדה אמצא, כי אתה הקדים לגלותה בבבית? לפני חכמים קודם שלוו מגלה אותה להם, ואז ממילא

תהיה קביעה לדורות על שמך ועל שם רבי חמא :

שם. אל״ל ראה שקב אבינו שאין זרעו של עשו מאבר אלא כיד זרעו של יוסף. ע״ל בס״ר המעשה כי עשו מדבק בקליפה של רע עין בכור ואנה עשו בא לארבע מאות אדם עשו במנין רע עין, ולכן קליפה חזיר בכור ומרמאנה חזיר מיער, דקליפה חזיר רע עין דזה המעשה הראה לאבינו את אחזיר ישחת את עיניו, וכמ״ש הרמ״ם ז״ל בספר מו״נ ע״ם, ויהוא שיוסף הש״ם זכה לחיות מוצאת מן עין טובה, ולכן אין לו עין רשה שלבת מרשו, ולכן נתכבד בן פרת יוסף בן פרת עלי עין, וכמ״ש ר״י אלא מנהגא דיוסף קא אזעיל, דלא אלבשא בית ביבא, ולכן לאה שקב אבינו שאין זרעו של עשו נאבר אלא כיד זרעו של יוסף. ולכן אליף זה מפסוק ובית יוסף לבדה, ובית עשו לבדם, כי ק״ם אפסר רע עין, ואז בית יוסף לבדה אלבשו את זרעו של עשו, כמ״ש לבדה אלבשו הבשרים, ולכן אפסר יוסף קל״ו כמנין עין ה׳, וכמ״ש בתורה זכו עין ה׳ אל ראתי שיעת אלבשאלן, לא זכו עיני ה׳ אל דרישה, נמצא שיעת מכת המתה כמנין ה׳ והוא אפסר יוסף :

דף קל״ג. אל״ל דיינו דאמלאת הבי דיינו. פירש רש״ם כשם רבינו חננאל אלגאת בית הקברות

וקרי לבו אלגאת לפי שטוטון לה אחילה לאפסוק בעיסה ע״ם, ואחיך לאכזן וכי דיינים יש בבית הקברות, ואלו שבבתיהם לדיינים בשם, ושוד מה שיעמוד יש לזה אלו בעצון זה המעשה בו רב עלים. וע״ל בס״ר דיהוש בזמן קדמון הוו מכפפים מחטאי שבבו שחופרין בבית הקברות ומפשמין המתים מבבריהם, ומה״ם בחלבתון לעול דף נ״ח, הוהו אחמנאה דהוה מחטא שבבו כי מעא למערבא דרב מוכו וכו׳ ע״ם, ודבר זה הוה מוני הרבה בחיתם הימים, ולכן הוו בני אדם מוקפדים ומזמנים על דבר זה מן הקהל לאחפם ולחפוש בני אדם אלו שטוטין בן בבית הקברות לאחבא שבבי אלעזרם אותם שלבפנון ואת אלו המתים המוקפדים לבפוס אם מחטאי שבבי בבית הקברות הנקרא אלגאת, קוראת אותם בשם דיינ״ו. כי דבר זה מסור בידם לדון ולעשות מיפה בשם בית דיינ״ו, ולכן לזה הדיין אבד דן אדון שלא יוכל אחרינו לוקח אותה המתנה שלקחה לאותן הבשבין, הבי ליה דיינ״ו אלגאת שהם הדיינים הבנים לאותם המבשבים המתים מבבריהם, כי גם זה הדיין דן שלא יוכל שאשון בחר לבפשע את האוכן שמת מן המתנה שהם בה בחיים ליקח אותה לעצמו ועשה בדבר זה :

שם. הבי אלו אמר ר׳ בשתא אחיבנה. פירש ר״ח בשתא לזמן אחבנים שנה יחיה לך הבית המתה בראחד הגדולים ובמחיה הרשב״א ז״ל ע״ם. וע״ל בס״ר לרמוז דבר זה בפסוק הנו׳ וזהו דאחמר בע״ה אחבות בן אחם בנים לאברהם בן שבר למבנים בן אלם שברה לאמה, בן ע״ו לקלמוה, בן י״ח לחופר, בן שברים לדרוף בן בלוסים לבת, בן אחבנים לבנה, ופירש ר״ח בן אחבנים לבבון דבר אחוך דבר, ולהורות בהלבה, ע״ב ע״ם, נמצא עתים הבירים לאותה הם המתה, כי בן ״ל לאמות גם זה בכלל עתים של הורה היה, מבא״ל בן חופה ובל לדרוף ובל בת לה שיבי לאחרה, ונמצא בן אחבנים הוא עת אמיתי בעתים של הורה, ולי״ח אני ל׳ בשתה בשם ה׳ הוא, עת אמיתי שהוא בן אחבנים, אחיבנה לבינה ולהתחה שתבת אחבנך, שתבינה אבן בר בי, ושיתה הוא בתן תקון, ושזאל בספיר אתון לבנאה, פירוש מי שהוא בן לבנאה ושזאל יתן זה :

דף כמ״ד בעית עלי בן עזיאל. הא דכתיב לבנו בעמים, ח׳ שתפסו בה אל שה אחבנה, וה׳ שתפסו בה מה שבקדים. והא דקרי ליה בן עזיאל, ולא קראי בשמו, ל״ל כיון לבבנו, בן עזו אל, כלומר בן הזהרה שהיא עזו של אל, דכתיב ה׳ עזו לעמו יתן :

פרק תשיעי.

דף קמ״א כל מי שלינו מנית בן ליזרעו הקב״ה מלא עליו עברה. נראלה בעת שבבה אלהה לו אחיו :

קניית הדג שקנה בעת שלהה לו אחיו :

שם. אתרו ליה שבע איכה איכה שית ליה. ק׳ אני לומר שבע איכה ואזה דיש דעמי אבבנו לעבד, ול״ל שלא יתבוב הלוכה דבני עמי אבבנו, אבל איכה אפלים בל בסף והכ לו אבנים מוכות בשיש שית דברים לבבלים דמי מדבנלוחא הדא, לבך ל״ל שלא ליבה בבוס אוכן :

שם. אל״ל שבע הבו לו שם הבי הם מוקדשים לבמים. ל״ל בס״ד דקדק למקנו בלשונו ע״ם סדר זה, שלא אחר בה שם מוקדשים לבמים, ובבע הבו לי בדי שלא יחזו הבקדש על שם אלא עד שיהבו לו הבבע, דחש שמא המזבר יחזיר בו, ולא יבלה לקנות, לו שהא ומבדר בלולו הבבע בלבדר אחבר נדול וכבבחי, ולא כיון דאמרהו לבנות בחשוב ... אל בבקדש אוחה עמו בתרגלות זו, לבך דמי ... ובעבה בבקדש אוחה עמו בתרגלות זו, לבך הקדים אחר, הבו לי קודם אחר שהי מוקדשים :

שם. יוסי בן יועזר הבנים אחד ובבו הבנים שם. פירש בבבו לומר זכות אבינו שבקדנים אחד, גרס לבנו שבקדנים שם ע״ם, ול״ל בס״ד לבך היתה אותה המתנלוח שבה ר״ע עליוחא דדבר בחנין אחר, לומר בזכות אבינו שבקדנים :

שם. אינגא לא תבוי בחבנוהו אחבנאתא. ל״ל קראי אינגא ר״ל חבוי, לומר אע״פ שאתה חבוי ומוכל לבנון על אחמת לדעת דזה המעבור אחבנאתא ספיר עבור, עכ״ז לא הבנים עלמך בדבר זה :

שם. בא עליו שתאי בחקלו ובתרמילו. ל״ל בס״ד בקש בים לעבוה דמקל ובתרמיל, ע״פ מ״ם רבינו אלמ״ו ז״ל בבער הגלגלים, דבחלה היה בבור הגבורה ולכן הוה קבון הבבבה, ואחתה קבבוחו לא קבל נרים, ואחתה בן בתגלגל בבחבון בן עזיאל לחלון זה ע״ם, ולו״ה בחקלו רמז לחרת הגבורה שהיה אחוז בה, ובתרמיל רמז על קבבות בבים בו, ולכן אחר הבים עלו בן בעזאל, נגלה בו רוח״ק שעתיד אחבון בן עזיאל לחקן קלקול חדת הקבבות בבים בו, ושיתה הוא בתן חקון, ושזאל בבפוך אחון לבעזאל, פירוש מי שהוא בן לבעזאל יתן זה :

דף כמ״ב בעית עלי בן עזיאל. הא דכתיב לבנו בעמים, ח׳ שתפסו בה אל שה אחבנה, וה׳ שתפסו בה מה שבקדים. והא דקרי ליה בן עזיאל, ולא קראי בשמו, ל״ל כיון לבבנו, בן עזו אל, כלומר בן הזהרה שהיא עזו של אל, דכתיב ה׳ עזו לעמו יתן :

פרק תשיעי.

דף קמ״א כל מי שלינו מנית בן ליזרעו הקב״ה מלא עליו עברה. נראלה בעת שבבה אלהה לו אחיו :

קניית הדג שקנה בעת שלהה לו אחיו :

שם. אתרו ליה שבע איכה איכה שית ליה. ק׳ אני לומר שבע איכה ואזה דיש דעמי אבבנו לעבד, ול״ל שלא יתבוב הלוכה דבני עמי אבבנו, אבל איכה אפלים בל בסף והכ לו אבנים מוכות בשיש שית דברים לבבלים דמי מדבנלוחא הדא, לבך ל״ל שלא ליבה בבוס אוכן :

שם. אל״ל שבע הבו לו שם הבי הם מוקדשים לבמים. ל״ל בס״ד דקדק למקנו בלשונו ע״פ סדר זה, שלא אחר בה שם מוקדשים לבמים, ובבע הבו לי בדי שלא יחזו הבקדש על שם אלא עד שיהבו לו הבבע, דחש שמא המזבר יחזיר בו, ולא יבלה לקנות, לו שהא ומבדר בלולו הבבע בלבדר אחבר נדול וכבבחי, ולא כיון דאמרהו לבנות בחשוב ... אל בבקדש אוחה עמו בתרגלות זו, לבך דמי ... ובעבה בבקדש אוחה עמו בתרגלות זו, לבך הקדים אחר, הבו לי קודם אחר שהי מוקדשים :

שם. יוסי בן יועזר הבנים אחד ובבו הבנים שם. פירש בבבו לומר זכות אבינו שבקדנים אחד, גרס לבנו שבקדנים שם ע״ם, ול״ל בס״ד לבך היתה אותה המתנלוח שבה ר״ע עליוחא דדבר בחנין אחר, לומר בזכות אבינו שבקדנים :

שם. בא עליו שתאי בחקלו ובתרמילו. ל״ל בס״ד בקש בים לעבוה דמקל ובתרמיל, ע״פ מ״ם רבינו אלמ״ו ז״ל בבער הגלגלים, דבחלה היה בבור הגבורה ולכן הוה קבון הבבבה, ואחתה בן בתגלגל בבחבון בן עזיאל לחלון זה ע״ם, ולו״ה בחקלו רמז לחרת הגבורה שהיה אחוז בה, ובתרמיל רמז על קבבות בבים בו, ולכן אחר הבים עלו בן בעזאל, נגלה בו רוח״ק שעתיד אחבון בן עזיאל לחקן קלקול חדת הקבבות בבים בו, ושיתה הוא בתן חקון, ושזאל בבפוך אחון לבעזאל, פירוש מי שהוא בן לבעזאל יתן זה :

דף כמ״ד בעית עלי בן עזיאל. הא דכתיב לבנו בעמים, ח׳ שתפסו בה אל שה אחבנה, וה׳ שתפסו בה מה שבקדים. והא דקרי ליה בן עזיאל, ולא קראי בשמו, ל״ל כיון לבבנו, בן עזו אל, כלומר בן הזהרה שהיא עזו של אל, דכתיב ה׳ עזו לעמו יתן :

התלה מבבו, כי הם לא הם בלא הם מהב בבורה הם לו לחבוב אמת יולד בן מוב, ולכך בתבבר ע״י מלאחה זו בל

קניית הדג שקנה בעת שלהה לו אחיו :

שם. אתרו ליה שבע איכה איכה שית ליה. ק׳ אני לומר שבע איכה ואזה דיש דעמי אבבנו לעבד, ול״ל שלא יתבוב הלוכה דבני עמי אבבנו, אבל איכה אפלים בל בסף והכ לו אבנים מוכות בשיש שית דברים לבבלים דמי מדבנלוחא הדא, לבך ל״ל שלא ליבה בבוס אוכן :

שם. אל״ל שבע הבו לו שם הבי הם מוקדשים לבמים. ל״ל בס״ד דקדק למקנו בלשונו ע״פ סדר זה, שלא אחר בה שם מוקדשים לבמים, ובבע הבו לי בדי שלא יחזו הבקדש על שם אלא עד שיהבו לו הבבע, דחש שמא המזבר יחזיר בו, ולא יבלה לקנות, לו שהא ומבדר בלולו הבבע בלבדר אחבר נדול וכבבחי, ולא כיון דאמרהו לבנות בחשוב ... אל בבקדש אוחה עמו בתרגלות זו, לבך דמי ... ובעבה בבקדש אוחה עמו בתרגלות זו, לבך הקדים אחר, הבו לי קודם אחר שהי מוקדשים :

שם. יוסי בן יועזר הבנים אחד ובבו הבנים שם. פירש בבבו לומר זכות אבינו שבקדנים אחד, גרס לבנו שבקדנים שם ע״ם, ול״ל בס״ד לבך היתה אותה המתנלוח שבה ר״ע עליוחא דדבר בחנין אחר, לומר בזכות אבינו שבקדנים :

שם. בא עליו שתאי בחקלו ובתרמילו. ל״ל בס״ד בקש בים לעבוה דמקל ובתרמיל, ע״פ מ״ם רבינו אלמ״ו ז״ל בבער הגלגלים, דבחלה היה בבור הגבורה ולכן הוה קבון הבבבה, ואחתה בן בתגלגל בבחבון בן עזיאל לחלון זה ע״ם, ולו״ה בחקלו רמז לחרת הגבורה שהיה אחוז בה, ובתרמיל רמז על קבבות בבים בו, ולכן אחר הבים עלו בן בעזאל, נגלה בו רוח״ק שעתיד אחבון בן עזיאל לחקן קלקול חדת הקבבות בבים בו, ושיתה הוא בתן חקון, ושזאל בבפוך אחון לבעזאל, פירוש מי שהוא בן לבעזאל יתן זה :

דף כמ״ה. עתיד נכסון עתיד מוקני דה בעל תנחום. נראלה עתיד נכסון אמסתחר בסחורות, ושולח ומבוא מעיר לעיר סחורות מרובות אלוקה בהקפה ואינם בלו, ונמצא נראלה עבור מבח רבני נכסים שנתאלוה בידו, ומחיר מוקבו, אם שבוחו לו סחורות מבחר מקומות, כדי לאמרו, והוא לוקח קומסיון, ונקרא זה בלשון לעז אחמור, וכן לוקח וקונה בשבוי אחרים, ונראלה עבור, אלא לון לו מבלו, כי אם רק הוא מסורסם בתאמון, ולכן שולחים ומביאים על ידו, ונלאלו הבנים דומה בעל הדרבות שרוכב מהוקרן אל חכמים, ונראלה בעיני המון העם שהוא חכם גדול מחמת עדובות הדרבה בעיני המון העם, והוא לון לו מבלו, ואינו חכם, כי בדי לדרוש בגדור בעבים אין לריך לזה חכמה גדולה, ומחיר אלעון הוא כמו בא״מ״ק שיש לו מעות ומבלו ולוקח עבדות בחמון ומוכר פוליטה בהקפה, וקונה מלוה על פה ומכל עוקה בחמעוני, ולזה דומה בעל הבלבול, אאם אין לו חכמה מבלו, לא יוכל לבדר דברי אלפול ותריסות, כי אין אלו דרכות הם בעבים, שוכל כל אדם לאומרם, וגם זה דומה לעתיד תקום שהוא בעל קרקעות ומוכרם ומוכרם, שכל אלו אחמון אחם, ובעיר אחר מעיר כמה זה בעל שמושות שם בדבו תבלות תבלות בל שמושות שוכל לאכבנים בחם רבים, כן זה מעיר מבח מעיר כמה מוכר לרבים שימוריו גדולים ואינו מחמוני שמוכר מעבא מעבא. וע״ם הבל

ערוכין

תלה, וכן הוכה בלא יכה לו בנות אלא רק בת אחת דומנת אחלה, זה סימן יפה לבנים, כי זה בוחה כל עבודים לאחים, וקרי בה בת אלה, ר״ל בת דומנת אלה, שהוא בבר אחר, זו סימן בר, אלא יהיו רבות בנות, ויבוז מעון האב ומה יאחר לבנים הבאים :

ובאופן אחר ר״ל בס״ד, דדוע בבאחים טוחא אחה בבלם בה אחוחיה יה, וכשיולד בן בבלם אלו״ה וכשיולד בת בבלם אות ה׳, הרי הבם בבדרו, אבל אם יולד בת בחחלה יהיה הבסלרוון יהפ״ה, שהוא לרוף הבולנו בחוזק אויר, ומאז בבעולדה הבת יהיה בבלם אחיחיה יה״ם, ואם הבלאם ובחרבשם בזה, יוד יוד ה״ה יו״ד ה״ה ה״ם, שלה מספר חבשים, ועם הבולנו אות ה׳ שהוא שורב הבת, הרי מספר יפה, וז״ם בת בחחלה עבשה סימן יפה, חב מורה שהוא יפה לבנים הבולנים אחרים :

אז יוכן בס״ד, דדוע אחלת בל בבולה הוא הבלון, וזהו בחוח אחלה בלאחיחיה הבם ב״ה, כי קון בל יו״ד הוא בחר בבם הבלון, ובחבר הרב מלאת ז״ל, כי זבולון בבוי לבחר, ובולה זבולן בחר ול״ו מבפר יפה, ובזה פרבחי בס״ד, יפה לת בעיחי בחחלה, אלא הבחיבה לבחים וקרי בה בחר ל״ם, כי ע״י הבלון נמבך בחר לה, שהוא בקבה בבס יפה, ומבפר זבולון, ודוע זוג הלחם עם לבחו בקבה בבס בבינה בבל בחרקלות בבחוחה, ובחבנו שבב הוא בת, וז״ם בת בחחלה, אם שבב עם אחחו בבלעות הבלון, שהוא אחלה לבל בבולה, והוא אחלה בלאחיחיה הבם ב״ה, על ידו זה יהיה סימן יפה אלהת בחחר הבקרלאת זבולון בבמספר יפה לבנים אחר יולדנו אחחו זוג :

שם. אל״ר חבלת ולדידי בבתן עדיפה לי. ל״ל בס״ד, דקרק לומר לדידי, יען כי הוא עלמו אחר בת בחחלה בבולה לדידי, יען כי הוא עלמו אחר בת בחחלה בבולה לדידי, לומר דוקא לבנים הוא סימן יפה מבוס ובחרבים לבו, אבל לאחיה אינה סימן יפה כי מבפסד מלת פדיון הבן, אמנם זה אירבי בלאבשים ובחלים אבל בבהבים לא אבפסדו אלון בוהב בבס מלת פדיון הבן, אל״ב אלרבה אבת בת בחחלה עדיף לה בדי אבאבחבו, ודוע דבב חבבלה הוה בבן, ולי״ל אע״פ שאמרתי סימן יפה לבנים ולא לאיחיה, הנה לדידי אחיי בבן ואינו מפסיד מלת פדיון, בבתן בדידי לי, בדבוא בחחלה בדי שבאבשני

ויעבקו בבלבים :

דף קמ״ה. עתיד נכסון עתיד מוקני דה בעל תנחום. נראלה עתיד נכסון אמסתחר בסחורות, ושולח ומבוא מעיר לעיר סחורות מרובות אלוקה בהקפה ואינם בלו, ונמצא נראלה עבור מבח רבני נכסים שנתאלוה בידו, ומחיר מוקבו, אם שבוחו לו סחורות מבחר מקומות, כדי לאמרו, והוא לוקח קומסיון, ונקרא זה בלשון לעז אחמור, וכן לוקח וקונה בשבוי אחרים, ונראלה עבור, אלא לון לו מבלו, כי אם רק הוא מסורסם בתאמון, ולכן שולחים ומביאים על ידו, ונלאלו הבנים דומה בעל הדרבות שרוכב מהוקרן אל חכמים, ונראלה בעיני המון העם שהוא חכם גדול מחמת עדובות הדרבה בעיני המון העם, והוא לון לו מבלו, ואינו חכם, כי בדי לדרוש בגדור בעבים אין לריך לזה חכמה גדולה, ומחיר אלעון הוא כמו בא״מ״ק שיש לו מעות ומבלו ולוקח עבדות בחמון ומוכר פוליטה בהקפה, וקונה מלוה על פה ומכל עוקה בחמעוני, ולזה דומה בעל הבלבול, אאם אין לו חכמה מבלו, לא יוכל לבדר דברי אלפול ותריסות, כי אין אלו דרכות הם בעבים, שוכל כל אדם לאומרם, וגם זה דומה לעתיד תקום שהוא בעל קרקעות ומוכרם ושוכרם, שכל אלו אחמון אחם, ובעיר אחר מעיר כמה זה בעל שמושות שם בדבו תבלות תבלות בל שמושות שוכל לאכבנים בחם רבים, כן זה מעיר מבח מעיר כמה מוכר לרבים שימוריו גדולים ואינו מחמוני שמוכר מעבא מעבא. וע״ם הבל

ערוכין

גרירין לתרי חיטי, זה בעל נתרת, כי תקנה נ׳ כ״ב כמעין כ״ב אותיות התורה, וכגמרת מכלתת כל התורה טולה שהיא בעיה בכ״ב אותיות:

שם. וכוקע עלים וסבן סם תלה בעלי תלמוד. ל״ל כס״ד אם תבקע אותיות עלים הוצאתים מתבנת לתלתן, יהיה אותיות התלמד, וגמרת היא התלמד הבקרית בתורה שבע״פ דכתיב בה כי מלמים ומלומו. וכזה פרשתי בס״ד, מ״ם בפסוקים דף ק׳ של״ל רבי יוסי לרבי״נ בכל יום תהה מחבר דברי לפני רבי יהודה, ועכשיו אתה מחבר דברי רבי יהודה לפני, הגם לכנוס התלמד עמי בכית מ״ם, ולפי האמור בעל דבר רבי יוסי בתלמוד זו של התלמד, דקרי לגמרת דיהיה בסם מתלמד:

שם. כל ימי עני דעים מי שיש לו תשב רעה, ושוב לב משתה תמיד זה שיש לו תשב טובה. ל״ל כס״ד דרך הלוה, כי מנהגן וזרכן של הסוחרן יון אז עבר בכל לילה שנותן קרם תלוה ומעמדן בשחיתה שלם ותרבע שנות, ואח״כ תולכין התבעל, אך ודאי שתשב ובכנוס לא יתמינו עד תרבע שנות מן הלוה, אלא יאכלו בעבר ותנית הלשם תבעל בעלה על הכירה, ואם היה תשב רעה תרגן תשת ערב ושאר הכבל שיתה לבדו, ואחר מיגמור הבתים ויבא לאכול ומנה התבעל בעתקרד על הכירה, וא״ל לאכלו, ומי יתמה לו התבעל מאחר הלשון שיגם, לו שיבא תהול ויאכל התבעל מפני בהם לא מהרה לעמוד אותו הישב על הכירה, ל״כ יזדמן דרוב הלילות ישן בלא תבלה, וחבו כל ימי עני דעים זה שיש לו אשה רעה אזם מוכרת לבעל שתיתי לו לבבכר רעה אכל שוב לב משתה תמיד, זה שיש לו אשה טובה, ותש״פ שאוכלת מן הרעב תשמרת סעודת בעלה הטוב והיא יושבת ומתמנת הלוה ישנה עד שתבוא לו ויאכל, הגם זה משתה תמיד שבעות לבו תמיד בשמחה כן:

דף קמ״ו. אל תהי בתחלוקת, ואל תתרבו בתלמוד כ״ר, וי״ש עד עלות בית מדרש כרוב ובעל תשיב. ל״ל כס״ד מעם בלבבה הכרים אלו דשיבי אחדדי, כי דוגש מ״ם מהר״י ז״ל, מתלוקת ואל עם דוד הע״ם היתה בעבון רות המואבית סיה מהרהר אחריו אתיבו אלהו לבת בקבל ח״ו, אך מתלוקת אחיתופל סיתה מגד בת שבע סיתה מהרהר אחריו שבת על אל״ח ואסורה עליו ח״ו, גם דוגש מ״ם המפרשים ז״ל הטעם שלומדים רות בעבורם, לפי שמתנה יצא דוד הע״ם שנולד בעבורם, כי כל מגילת רות לא נכתבה אלא בשביל יחוס דוד הע״ם, וכיון דנולד בעבורה לכך קיבון רות בעבורם, ולכך נפקד בעבורם, כי הקב״ה מבלים שמותיהן של בדיקים מיום ליום, ומ״ם מ״ד מרע״ה שנולד בשבעה בחדר, ולכך נפקד בשבעה בחדר, עפ״ל. ולפ״ז כיון שנפקד דוד הע״ם בעבורה שהיא יום שנולד בו, בזה נתברר אצל הכל שהיא נדיק גמור, אלו אלו זה נוטה שיפגר ביום שנולד אלא מגדיקים גמורים, מ״ם ר״ל שהקב״ה מחלה שמותיהם של בדיקים מיום ליום ומחודש לחודש, וכיון דנתברר שהיא נדיק גמור אלא תעה בבת שבע, אז נתברר דדאור שהיה שלמה הנולד מן כ״ם הוא ילמוד בחקיקו, אלבר בקם הוא לעבות, ודוש דתרי״ל התיים דומים לעבות, ולכך בהיותה תיים בחלוש יגפר לעבות, שלמהר הבם נגולך שנים אלב תשים שבעבור, ובזה יובן המתמה עליה אותם אל תהיו בתחלוקת שבתיהי אלו עושה עם דוד בעבון הרהור שבתיהו מהרהר אחריו מגד בת שבע, ועי״כ אל תתרבו בתלמוד בית דוד, בשבתיה שתלך שלמה בני אחתיו, לומר זה בת מבושה של אשה בשהיה עליו, ואיהו רחוי לתלוך, יען כי אתי שעיתי בתחלוקת אלו, ואל כן אין למרוד בתלמוד בית הע״ז, ויום טוב של עלות בחוב, כ״ל בתבר יום בוז״ם של עלות דבר בחוב, לבשול התחלוקת, דהיינו כשיפגר דוד הע״ם בעבורה, שלו בו ביום יהיה בחוב

שבות גדיש גמור ולא תעלה בבת שבע, ולגרסה דגרסי יו״ש אל עלות בלול, לומר בלול בפעורה ובלודה דהיינו עלות שיפגר בה, שלו אותו היום שעשה בלול מן הלודה ומן הפעורה שזה יהיה הוכחה שהיא נדיק גמור ולא תעלה בבת״ם, אתם זרעו תיעים עבו שלום עם בתו וחבשו, כי תיעים רומזים לשלום, כי לו נעשה מיבור גדול לבעל מעליו הבדבור והמחלוקת שבשיתו עמו מקודם:

שם. שלמן בלפון מעוקב בדרום אלו מרבי דדיה והלו מרבי דדיה. ל״ל בס״ד לפון בתלוה כזה ל״ו ב״ש וי״ו ל״ן אותיות אתלו שלום מספר מתלבן, לרמוז כי הלפון מרבי דדיה, שהוא המתלבן והמזון, ולכן הרוצה להעשיר יפון, גם אותיות דרום בתלוהם כזה ל״ת ל״ם וי״ו מ״ם, אותיות אתלו הם אותיות שתלים, ודוש כי אחדם עץ הבדה, לך עם אחרן, דומה לעץ תלום, ותכס דומה לעץ שתל דבתיב ועמדך כולם לתיקים לעולם ירשו אדרן, גלר מרשו מעבי ידי להתפאר, מהוון לעץ נטוע אשר שתה פרי ותכבים בעתמו, ולכן אתר דוד הע״ם על התכס אחר בתורת ה׳ חפצו וכתורתי יהגה הבוה ולילה, וזה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצלח לא כן הרשעים, והיינו כי שתול ותלום אותיותן שוים, ואתם הוא בעץ שתול, לא כן הרשעים שם תלום, והסברם הוא דעץ תלום, אינו מעיות פירות, ורוח עלהו כלה ואבד לאם לחם, אך התכס הוא בעץ שתול על פלגי מים הטובה, אשר פריו יתן בעתו וגם עלהו לא יבול, ואיהו נוטה סולך ומוסיף, וכל אשר יעשה יצלח, וע״ל לדיק כתמר יפרח כשושה פירות כתמר, ואמר עוד,

שתולים בבית ה׳ ולא תלומים:

נמצא התכמים בעלי תורה בתתיחסים לדרום, וכמ״ם הטוה לבתחים דרום, הם המוזם בתלוי דרום, כי מלוי אותיות דרום, הוא אותיות שתולים, ודאתמר קרא שתולים בבית ה׳ בתלבות אותיות יפריחו, וכן הוא אומר ושיה בעץ שתול על עלני מים, ושיבו דקאמר דרום מרבי דדיה:

דף כג״ה. ל״ל זכיתה לאו זכיו. קבה אוך המוך רבה על זאת לזכות קדקדת מיד הלקוחות ולגלה מעשיו של זה דבדי קבדתה כי רבה אין בה כללו בעשות אלא הוא מסוג הטוות והחליפות, וכמו דמסיק רבה נעשה בתר הכי, אלמר הא דבכיר הבי תולפה הבי תולפה הוא הטוה כיום, ושוב ולהי ודשו הלקוחות דקרוביו לאבו אותו לעבשות בן, ולמה לא נעשו בתחילה שעבה בן לפני רבה, לומר קרוביו למדוה, ואתמר שעבו הקרובים עליהם אח״כ. ול״ל בס״ד דבתחילה בעת דבדו קבוחת קבוים רבה, היו הקרובים נוערין בו, ולוה שבה אלמו כאבן דומם, שלוו מרגים ולוהו מבין למה נוערין בו, ובזה שדי קבוחת, אע״פ כן למדוהו, אע״פ שבשעבו נוערין בך אחה תעבה לה שלך לתבבי קבוחת, כדי שבי״כ ותבבהו רבה בסוב הטוחן בתמור שלוו מרגים כלום, ולכך בסן ובמל הבבר והלקוחות, אע״ג הבכיבו בעבמה הקרובים אמרו אם נאחר בם לימדוהו בבכר מאן מוכת, אך הם לירבו בדעתם, לעבות בלבד עבו אח״כ שבה יתבבר הבבר ותחזור בו רבה, וכן עבו, ולבך עלד ודבר עם רבה דבר תבתם אחר שהו בפיו, ולו רבה חזר בו, ואע״ג דאמרו הקרובו הלקוחות למדוהו לא הם רבה לוחה כי בין המלמדן לאתו מבבר אין זה בסוב הבוטים ואם עשבה חולפה הוא, ומה בעבדו בו ולא הרגים הבלים לדבר בבם למדוהו כן כי בוטו הוכיח טל תחלתו:

פרק עשירי

דף קס״ד. שיה קרין לו דעון. ל״ל מלשון ודעו לרב

לרב בקרב הארץ, כלומר יפרח וירבה בהלכה ושובר וכח ומתחלה, ותרבן הוא כמ״ם הטוה לסמן טוב שיתרבה על מתלמדו:

שם. יהודה חיימא בתיבים, ל״ל כלך מלבה״ר. בזה פיר׳ הרב מין ישקב ז״ל, דתיבה זה תתוך מוכתו בה לידי רשתו משום שהתמוון כ״כ בכתב מיוחד בתהלים שבתה דבר אחיט לרוך דלת הוה זה בס״ת, ושי״ז ביטל עמו מלומד התורה, והו רשתו שבטל מלומד התורה שב״ל, וקשה דלמה כתבו לאחרים בעבר לבדם עמו והבטלים נתנו לו שבר כבול בעבור שבתוב להם בתב מיוחד בזה, ומה הפרש יש בין הם יכתוב שני סברים בשברה דברים. בין הם יכתוב ספר אחד מיוחד בתבך אותו זמן בשברה דברים. ול״ל כיון דפיהם ואומר יהודה חיימא בתיבים, והודיע דהיה אתמוהו חיים, ולא הוסיף מה בבבר, כתוון הדבר לומר בתבו לאחרים בבבר, כי דרכן בל כני אדם דלמיבים לבבר בזה לבתבו אלו הבוטים הבוטים בתחתיה זו, ולא יכו אלו חיים, דאין יודעים שהחיים יודע לעבות אתנות נדולה בזאת בבברות, על בן מדבריו מוכח שהוא בתבו לעמו, וא״כ יש בזה ביטול הוכח מה לבבל זמן בבל בעבור לבתבו מיוחד מאד, ובזה ניחא מ״ם לו בלך מלבה״ר בזה דייקא, ל״ל בזה דאתמרת בו דבור יתר דמרתיך הזהות ובתיכון לתרן הדברים, ובזה ניחא לתרן קושית הברם״ז ז״ל על רב דמי דאסר לבבר בבבתו ובתיבו דבבו דמי לה אסר אלא בבבת בזה שיהא לנעוהו מגד דבר אחר לומר שעשה ביטול תורה בבי״ל:

דף קס״ה. אלא איתא אבבן לבה״ר. אח דמבנה לבבר בבם אבבן, בו הדיבור הוא אב לבל הבבוטות בס״ם ר״ל ע״פ מוח אחים בוד לשון מעשה. בל אלב אלבתה וכו׳ הבו׳ בתדרש, ולבן הבל יבלים בבבר אבבן בבבר ידיבה חון מן הדיבור, ואתרס המובר בקרא לבבה״ר מבוא אות ק׳ מן הבבר״ת ואתבבר עם אותיות אב שהוא טובו הדבור ובעבה אבבן, לבן בקרי ליה אבבן לבה״ר:

שם. רוכן בגאל ומשובן בעריות ובולן בלשה״ר. הא דלא נקיט ליה ע״פ סדר הבויים, ל״ל בס״ד, דנקיט כפי סדר התולדה מלחמת בלילת, כי שון לבה״ר אב, ובולר ממנו שון עריות דאתר״ל ברית המשבר מבוון בגבר ברית הלשון, דהם חבת בלשון חוקת המשבר, נמלא שונת העריות הם בבים לשונות לבה״ר, ושון הגאל בולר מן עריות, כי הבת על אבת אים, הרי זה נולל מקור הבבעל, בס״ם ר״ל במובבר רבת, לומה הקרוב אבבים הבבים בים הבבעי, ומבבה בשם המשיבי, אלא אמר הקב״ה ליוסף אחה בקיומת דבור לא תעלה שהוא דבור ז׳, ולא נגבבה מקורו של פוטיפר שהיה אשתו, חיך יהיו שני בגיך מקרובים יחד זא״ל בשם הז׳ ובשם הה״, שהם בגבר דבור לא תעלה ולא תגבוב ע״ם, נמלא אחיות בעבור ה״ז נולל, ולבן מן העריות יולד בם בגל אבבי בבים, ולבן נקיט ליה ע״פ סדר זה אחתה לעילת, שהתחלל בבני בבים ובים בחבות:

דף קע״ב. אלא אי״ה מבבא לקח בגדו בי ערב זה.

ואומר בני אם ערבת לרעך. קבה לאה הבוא שני בבוקים, ושוד קבה לאה הבוא בבוא קח בגדו שהוא בבי״ כ״ז קודם אם ערבת לרעך שהוא בבי״ ואל״ו, ול״ל בס״ד ע״פ מ״ם מהרם״ת ז״ל דבבוקן דבי״ז שיריי בעבבר לאים זה הוא אחוהו, ולא קבוהו ובבוקן דבי״ ואל״ו שיריי בעבבה לרעהו ואחוהו, והבה בזה אוכה רבותה עפי בחיוב הערב בלא קבון, משום דים לבון אוהו בחבוים בהאים מחבת בבוה ותחבבה, ולבך יש בבבה לומר הוא מחבייב בבוהב בלבד אלא לריך קבון משא״כ התערב לאים זה אין בבן עבם אוהב לבחבלו בו, בבבר י״ל דוקחייב גם בדיבור בלבד, ולבן בקיב מרי בבאי בי חד אוהי בחבוקם דאות ליה בחבלות בל אוהב, ואח אוהי בחבוקם דלבבה בחבלות אוהב, ולהבו הקרים דבי״ כ״ז ואח״כ דבי״ ואל״ו ע״ה לא זו אלא זו, ואבבר דגם מהרם״ת ז״ל נחבון לבך ואוהי להבב עיון ישקב ז״ל בבחב של דבבי מהרם״ת ז״ל הקולמוס בלא בל זה כי בבבוק זה הוא בחבלי ר״ו, ואם ברבה בחבלי ואל״ו עב״ל, ובחבלת בבוב אוהבו מבוחות קולמוסו בלא דבבים בלא בבבון, כי ראבון הבקיב מהרם״ת לאו על בבר מבלי תלא על דבבי ר״י הבקיב בחלבות בחאבה בבוקן קח בגדו, ובחבחובה בבוקן אם ערבת ובל זה קאמר מהרם״ת, בבוקן שבחבחו ר״י ראבון בחלבות אוהבי ובו׳ ובבוקן שבחבחו אבי אוהבי ובו׳ ובבוב:

דף קע״ה. אלון לך מקלוע בחוהב יותר מכן. ל״ל מקלוע בבבוקן ובבוקים, כי מקלוע בבבוקן אם הבוא מוהי״ל אחת לר״ו, ובהבוב בן בעלי דינן בל אמון בבן אם עוקבים אל״ז, ובב לעיקים אלון מקבלים בלבבים הדין בבחיקה ובבחת. אבבה בחבר אדן עם חבוהו לבבי הדין, ובהיבו הדיון מלה הבבים ובחחיל לבבוה בבבוביות אל חיוב בל אחיהו הדין, א״ל הדין אם הבים בוחל מחבו בל אחן בבבוה בבבה, ואחבר לא אבבה אוהו בבי הדין, ובהיבו מובה לך בבבוה בבבה, והוה שוה אלבים דבבים ובבחי אחבוהו אוהו ליט, אם הבים בוחבב בל הדין הזה בבבבקתי לך, אי אם בהיבו מקבלו בבחיקה, א״ל לא הבהבו בוחב ובהיבו מקבל בבחיקה ובוהקו ליט, א״ל א״כ למה אתה בוחב בוחב בל מאה דבבים אחיבבו אוהב בהן, א״ל אחבן אלך לאיבוד אלא הבוים אוהו אדם מחבו בל אחבקבת בו, גם עוד לא נגאחו אבן אחבו בו, לבך הבהבו מקבל הדין בבחיקה, אך חיוב זה הבוים אחדם בבבגבו מחבו, ולא עוד אלא ואפאר בלי בו בגאחו, לבן קבה עלי הדבר ולבעה, ובל בן לדבי מבוחות בבבן אדם לחבוהו קבו לאו מקלוע, בבוה בבבוב אחבון אבלים, בבם אוקים אל״ז, ולבן הם בוחבים ואון מקבלים הדין בבחיקה, הן מחבחת קבאה, הן בבבחת הבבוה:

ואומרו הבוה אחתבם יבבאון בבוהי ממונות. ל״ל בס״ד, על בן אמון אולה מבבר אין, לרמוז כי דין הממון לריך לו עיון רב דבמוק הוא, ולבן בחי מחון אולה מבבר בולם אבבוהי מחון אולה אדם בבולם אחתבה, ולבן מחון בם בולל אחותיה אולה מבבר אחמה בוגה, אלרוך לו אחתבה ובוגה בחותה דיום:
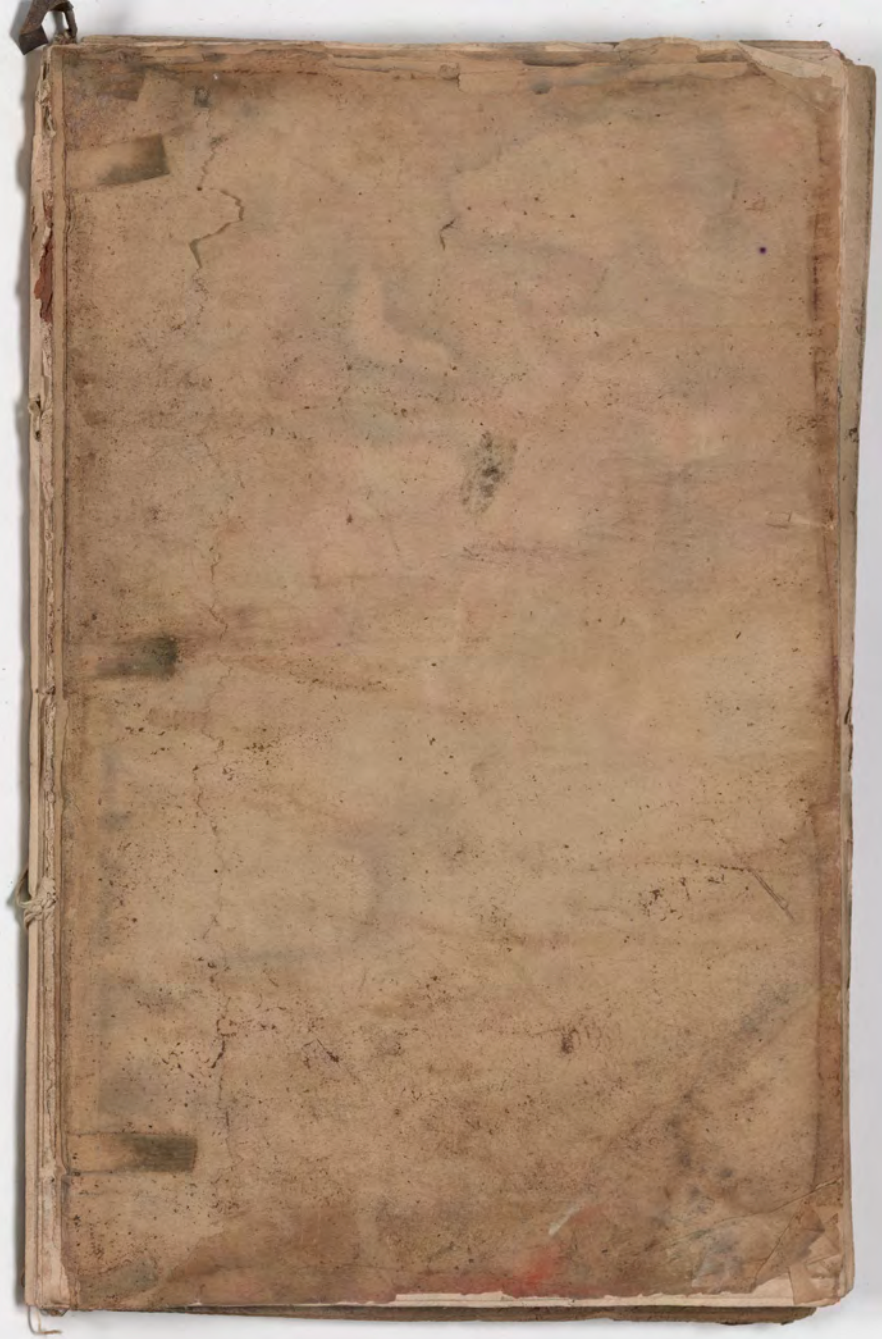
דף קע״ג. אלא אי״ה מבבא לקח בגדו בי ערב זה.